

Konkurences padome

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67282865, fakss 67242141, e-pasts pasts@kp.gov.lv, www.kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 22

(Prot. Nr. 50, 3.§)

2021. gada 30. jūlijā

Par pārkāpuma konstatēšanu un naudas soda uzlikšanu

Lieta Nr. KL\2.2-3\19\18

Par Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā un Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta 1. punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu

SATURS

I	LIETAS BŪTĪBA UN APRAKSTS	5
II	LIETAS DALĪBNIEKI	8
	1. SIA “SKONTO BŪVE”.....	8
	2. SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS”	8
	3. SIA “VELVE”.....	9
	4. SIA “RERE BŪVE”.....	9
	5. SIA “RE & RE”	9
	6. SIA “ARČERS”	9
	7. SIA “RBSSKALS Būvniecība”	9
	8. SIA “MERKS”	10
	9. AS “LNK Industries”	10
	10. SIA “ABORA”.....	10
III	ADMINISTRATĪVAIS PROCESS IESTĀDĒ	11
	11. Lietā veiktās procesuālās darbības	11
IV	KONKRĒTAIS TIRGUS	12
	12. Konkrētais tirgus	12

12.1. Vispārīgs ieskats būvniecības nozarē.....	12
12.2. Konkrētas preces tirgus.....	14
12.2.1. Lietas dalībnieku būvniecības jomu un būvdarbu veidu analīze.....	15
12.2.2. Lietā analizēto Iepirkumu datu analīze.....	15
12.2.3. Secinājumi par konkrētās preces tirgu.....	17
12.3. Konkrētais ģeogrāfiskais tirgus.....	18
V LIETĀ IEGŪTO PIERĀDĪJUMU SATURS.....	19
13. No KNAB saņemtā informācija un tās saturs.....	19
13.1. Lietas dalībnieku tikšanās, sarunas un to piemēri.....	19
13.1.1. Vienošanās mērķi, ieguvumi un piemēri.....	20
13.1.2. Lietas dalībnieku vienošanās slēpšana un vienošanās aizliegtā rakstura apzināšanās.....	34
13.1.3. Dalījums grupās.....	42
13.1.3.1. Lietas dalībnieku piezīmes (saraksti/tabulas/apkopojumi).....	51
13.1.4. Pasūtītāju loma.....	84
13.1.4.1. Komunikācija ar Lietas dalībniekiem.....	85
13.1.4.2. Nolikumu izstrāde.....	86
13.1.4.3. Pasūtītājs iespējami ir norādījis vēlamos Iepirkuma pretendētus, tostarp iespējamus uzvarētājus.....	86
13.1.4.4. Pasūtītājs visticamāk zina, ka pastāv karteļa vienošanās, un manipulē ar šo informāciju.....	88
13.1.4.5. Pasūtītājs neziņoja KP par pastāvošo pārkāpumu.....	89
13.2. Lietas dalībnieku vienošanās izpausmes un karteļa iekšējās funkcionēšanas piemēri.....	89
14. Lietas dalībnieku paskaidrojumi.....	102
14.1. [NN] paskaidrojumi.....	106
14.1.1. [NN] 03.09.2019. KNAB protokolā sniegtie paskaidrojumi.....	106
14.1.2. [NN] 03.09.2019. procesuālo darbību laikā sniegtie paskaidrojumi.....	106
14.1.3. [NN] 23.11.2020. sniegtie paskaidrojumi.....	106
14.2. SIA “SKONTO BŪVE” paskaidrojumi.....	107
14.2.1. SIA “SKONTO BŪVE” bijušās amatpersonas [LL] 03.09.2019. sniegtie paskaidrojumi.....	107
14.2.2. [ĀĀ] 03.09.2019. KNAB protokolā sniegtie paskaidrojumi.....	108
14.2.2.1. SIA “SKONTO BŪVE” bijušās amatpersonas [ĀĀ] 03.09.2019. sniegtie paskaidrojumi.....	108
14.2.2.2. SIA “SKONTO BŪVE” bijušās amatpersonas [ĀĀ] 11.02.2020. sniegtie paskaidrojumi.....	108
14.3. AS “LNK Industries” paskaidrojumi.....	111
14.3.1. [DD] 03.09.2019. un 17.09.2019. KNAB protokolā sniegtie paskaidrojumi.....	111
14.3.2. AS “LNK Industries” valdes priekšsēdētāja [DD] 03.09.2019. sniegtie paskaidrojumi.....	112
14.3.3. AS “LNK Industries” valdes priekšsēdētāja [DD] 10.02.2020. sniegtie paskaidrojumi.....	113
14.4. SIA “ARČERS” PLG (AS “UGN” padomes priekšsēdētāja) [ČČ] sniegtie paskaidrojumi.....	114
14.4.1. [ČČ] 03.09.2019. KNAB protokolā sniegtie paskaidrojumi.....	114

14.4.2.	[ČČ] 03.09.2019. sniegtie paskaidrojumi	114
14.4.3.	[ČČ] 05.09.2019. sniegtie paskaidrojumi	115
14.5.	SIA "RERE BŪVE" paskaidrojumi.....	117
14.5.1.	SIA "RERE BŪVE" valdes priekšsēdētāja [ŪŪ] 03.09.2019. sniegtie paskaidrojumi	117
14.5.2.	SIA "RERE BŪVE" valdes priekšsēdētāja [ŪŪ] 19.02.2020. sniegtie paskaidrojumi	118
14.6.	SIA "RE & RE" paskaidrojumi	120
14.6.1.	SIA "RE & RE" valdes locekļa [EE] 03.09.2019. sniegtie paskaidrojumi ..	120
14.6.2.	SIA "RE & RE" valdes locekļa [EE] 02.03.2020. sniegtie paskaidrojumi ..	120
14.6.3.	SIA "RE & RE" valdes priekšsēdētāja [RR] 03.09.2019. procesuālo darbību laikā sniegtie paskaidrojumi	122
14.6.4.	SIA "RE & RE" valdes priekšsēdētāja [RR] 18.02.2020. sniegtie paskaidrojumi	122
14.7.	SIA "MERKS" paskaidrojumi	125
14.7.1.	SIA "MERKS" valdes priekšsēdētājs [KK] 03.09.2019. sniegtie paskaidrojumi	125
14.7.2.	SIA "MERKS" valdes priekšsēdētāja [KK] 20.02.2020. sniegtie paskaidrojumi	127
14.8.	SIA "ABORA" paskaidrojumi.....	130
14.8.1.	SIA "ABORA" valdes locekļa [BB] 03.09.2019. sniegtie paskaidrojumi ...	130
14.8.2.	SIA "ABORA" valdes locekļa [BB] 21.02.2020. sniegtie paskaidrojumi ...	132
14.9.	AS "RBSSKALS" paskaidrojumi	135
14.9.1.	AS "RBSSKALS" valdes priekšsēdētāja [VV] 24.01.2019. sniegtie paskaidrojumi	135
14.10.	SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" paskaidrojumi.....	137
14.10.1.	SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" bijušā valdes locekļa [ĪĪ] 27.01.2020. sniegtie paskaidrojumi.....	137
15.	Par SIA "VELVE" dalību karteļa vienošanā un izlīguma piedāvājumu.....	139
16.	Lietas dalībnieku dalības pārbaude Iepirkumos	140
VI SECINĀJUMI LIETĀ.....		140
17.	Piemērojamās konkurences tiesību normas un judikatūra	140
17.1.	Ietekme uz tirdzniecību starp ES dalībvalstīm.....	145
17.1.1.	Juridiskais ietvars.....	145
17.1.2.	Attiecināmība Lietā.....	145
18.	Karteļa vienošanās īstenošanas ietekme uz konkurenci.....	146
VII LIETAS DALĪBNIĒKU UN TO MĀTES SABIEDRĪBU IESNIEGTIE VIEDOKĻI .		148
19.	Krimināllietas/ operatīvās darbības materiālu izmantošanas nepieļaujamība.....	148
20.	Par pieļaujamību, autentiskumu, pareizību, iespējamiem traucējumiem ierakstā un to atspoguļojumu audioierakstu atšifrējumos. Audioierakstu atšifrējumi nav pierādījumi APL izpratnē un jāvērtē sarunu atmosfēra	155
21.	Lietas materiālos ir aizklātas vietas, kuras attiecīgi nevar pārbaudīt vai neattiecas uz aizstāvību	158
22.	Novēloti uzzināja par ierosināto Lietu un procesuālie pārkāpumi (nepietiekošs laiks	

iepažīties ar Lietas materiāliem, izteikt viedokli un nav atļauts iepažīties ar Lietas materiāliem).....	160
23.KP nav izpildījusi pierādīšanas standartu un pierādījusi Lietas dalībnieku vainu pārkāpumā, t.sk. ka Lietas dalībnieks zināja un, ka tas sekoja pret konkurenci vērstajiem mērķiem (nav pierādījumu, ka runātais ticis īstenots). Nav mērķa vienošanās.....	161
24.Iestādes viedoklis nevar tikt uzskatīts par pietiekamu administratīvā akta pamatojumu	163
25.Lietas dalībnieku vada un pārstāv valde, nevis citas personas (bijušā valdes locekļa vienpersonisks pienākums un atbildība par Iepirkumiem. Nav prasīta konkrēta informācija pašam uzņēmumam (aktuālajai valdei) par faktiem saistītiem ar Lietu	164
26.Par konkurences izslēgšanu ab initio un ne bis in idem principi	167
27.Par LESD 101. panta piemērošanu	167
28.Vienots un turpināts pārkāpums (vai ir šāda pārkāpuma dalībnieks)	168
29.Bija jānosaka precīzs pārkāpuma beigu datums.....	169
30.Nav ietekmēta konkurence un pasūtītāji privātajos Iepirkumos	169
31.Lietas dalībnieku piezīmes (saraksti/tabulas/apkopojumi) nav atzīstamas par pierādījumiem Lietuvā.....	170
32.SIA “MERKS” un SIA “ARČERS” norāda, ka sarunu/ vienošanās mērķis pilnīgi cits – LBP dibināšana/ atjaunošana, kā arī ģenerālvienošanās un uzņēmumu sadarbība dalībai Iepirkumos, veidojot personu apvienības	171
33.Lietas dalībnieks ir norobežojies/ distancējies un nav pārkāpuma dalībnieks.....	172
34.SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” norāda, ka tas nav aizliegtas vienošanās dalībnieks un pret to nav konstatējams pārkāpums	174
35.Faktu jeb Iepirkumu jautājumi	175
36.Apgrozījuma/peļņas pieaugums vai lielums, pastāvot karteļa vienošanai	179
37.Nepareizi noteikts konkrētais tirgus un nav veikts ekonomiskais novērtējums.....	180
38.Ir jāpiemēro KL 11. panta otrā daļa – efektivitātēs ieguvumi.....	181
39.Par noilgumu LESD 101. panta piemērošanai	182
40.Par solidāro atbildību	183
VIII ATBILDĪBA.....	187
41.Naudas soda aprēķins.....	187
41.1. Naudas soda piemērošanas vispārējais pamats	187
41.2. Pārkāpuma smagums	188
41.3. Pārkāpuma ilgums.....	190
41.5. Kopējais naudas soda apmērs	193
41.6. Naudas soda samazinājums saskaņā ar izlīguma piedāvājumu	194
41.7. Solidārā atbildība un solidārās atbildības periods.....	194

I LIETAS BŪTĪBA UN APRAKSTS

- 1 Konkurences padome (turpmāk – KP) saņēma informāciju un materiālus no Korupcijas apkarošanas un novēršanas biroja¹ (turpmāk – KNAB), kas liecināja par iespējamu Konkurences likuma (turpmāk – KL) 11. panta pirmajā daļā noteiktā vienošanās aizlieguma pārkāpumu. Audioierakstu atšifrējumi saturēja informāciju par to, ka laika periodā vismaz no 16.01.2015. līdz 07.06.2018. notikušas Latvijas lielāko būvniecības komercsabiedrību pārstāvju 12 tikšanās reizes divās dažādās tikšanās vietās (skatīt Tabulu Nr. 1).
- 2 No sarunām tikšanās laikā, kā arī no citiem KNAB saņemtajiem materiāliem ir secināms, ka tikšanās dalībnieki, kas pārstāv Latvijas lielākās būvniecības komercsabiedrības (turpmāk kopā un atsevišķi – Lietas dalībnieki), vienošanās īstenošanas nolūkā ir sadalījušies divās grupās. Lietas dalībnieki tikšanās reizēs, runājot par publisko un privāto iepirkumu objektiem (turpmāk – Iepirkumiem), konceptuāli tos iedalīja kādai no Lietas dalībnieku izveidotajām grupām vai arī kādam konkrētam Lietas dalībniekam. Ņemot vērā pašu Lietas dalībnieku tikšanās laikā izmantotos apzīmējumus un Lietas dalībnieku piezīmēs atspoguļotos Lietas dalībnieku savstarpējos Iepirkumu dalījumus², KP pārskatāmības nolūkos abas grupas apzīmē ar nosaukumiem Grupa Nr. 1 un Grupa Nr. 2 (skatīt Tabulu Nr. 1).

Tabula Nr. 1

Dalībnieki, grupas, tikšanās vietas, skaits, laiks periodā no 16.01.2015.-07.06.2018.

Datums	Tikšanās vieta	Lietas dalībnieki un citas personas	Iniciāli	Lietas dalībnieku dalījums grupās (Nr.1, Nr. 2 un citas personas)	Kopējais tikšanos skaits, kurās Lietas dalībnieki piedalījušies
16.01.2015.	Bijušā zvejnieku kolhoza "Jūraslīcis" teritorija Lašu iela 24, Jūrmala	[ĀĀ] ³ , SIA "SKONTO BŪVE", SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS"	[ĀĀ]	I grupa	10
		[NN], SIA "VELVE"	[NN]	I grupa	10
		[EE], ⁴ SIA "RE & RE"	[EE]	I grupa	4
		[RR], ⁵ SIA "RE & RE"	[RR]	I grupa	5
21.07.2015.	Turpat	[ĀĀ], SIA "SKONTO BŪVE" / SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS"	[ĀĀ]	I grupa	10
		[NN], SIA "VELVE"	[NN]	I grupa	10

¹ Audioierakstu atšifrējumi no 12 tikšanās reizēm, kurās piedalījās konkurējošu Latvijas lielāko būvniecības komercsabiedrību pārstāvji, sk. Lietas 1. sējumu no 13.–212. lpp., 2. sējumu no 100.–242. lpp., 3. sējumu no 1. – 223. lpp. un 4. sējumu no 1.–44. lpp.

² No Lietā analizētajām sarunām un KNAB procesuālo darbību laikā izņemtajiem materiāliem izriet tas, ka Lietas dalībnieki veica piezīmes un, ņemot vērā to, ka Lietas dalībnieki lieto visdažādākos sinonīmus gan šai darbībai, gan dokumenta nosaukumam (citreiz nemaz nenorādot nosaukumu u.tml.), kurā tika veiktas piezīmes, KP norāda, ka tas nemaina būtību tam, ka Lietas dalībnieki savu savstarpējo tikšanos laikā ir veikuši piezīmes, un formai, kādā tas tika veikts (pieraksti, tabula, saraksts, apkopojums u.tml.), nav izšķirošas nozīmes.

³ Saskaņā ar KP 13.10.2011. lēmumu Nr. 63 (prot. Nr. 29, 2. §) tika konstatēts, ka [ĀĀ] īstenoja izšķirošu ietekmi SIA "Latvijas Energoceļnieks" caur SIA „ENERGO HOLDINGS”, kurai pieder SIA "Latvijas Energoceļnieks" 100% kapitāla daļu un tā izšķirošā ietekme saglabājās līdz pat 19.07.2019.

⁴ Šeit un turpmāk visi kopā [EE] un SIA "RE & RE".

⁵ Šeit un turpmāk visi kopā [RR] un SIA "RE & RE".

		[RR], SIA "RE & RE"	[RR]	I grupa	5
		[EE], SIA "RE & RE"	[EE]	I grupa	4
		[BB], SIA "ABORA"	[BB]	II grupa	5
		[ČČ], SIA "ARČERS"	[CC]	II grupa	5
		[VV], SIA "RBSSKALS Būvniecība"	[VV]	II grupa	2
27.08.2015.	Turpat	[ĀĀ], SIA "SKONTO BŪVE, SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS"	[ĀĀ]	I grupa	10
		[NN], SIA "VELVE"	[NN]	I grupa	10
		[RR], SIA "RE & RE"	[RR]	I grupa	5
		[EE], SIA "RE & RE"	[EE]	I grupa	4
		[KK], SIA "MERKS"	[KK]	I grupa	2
		[ČČ], SIA "ARČERS"	[ČČ]	II grupa	5
		[VV], SIA "RBSSKALS Būvniecība"	[VV]	II grupa	2
		[DD], AS "LNK Industries"	[DD]	II grupa	4
		[BB], SIA "ABORA"	[BB]	II grupa	5
06.12.2015.	Atpūtas komplekss "Taureņi", Babītes novads	[NN], SIA "VELVE"	[NN]	I grupa	10
		[ČČ], SIA "ARČERS"	[ČČ]	II grupa	5
02.06.2016.	Bijušā zvejnieku kolhoza "Jūraslīcis" teritorija Lašu iela 24, Jūrmala	[ĀĀ], SIA "SKONTO BŪVE, SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS"	[ĀĀ]	I grupa	10
		[RR], SIA "RE & RE"	[RR]	I grupa	5
		[DD], AS "LNK Industries"	[DD]	II grupa	4
		[ČČ], SIA "ARČERS"	[ČČ]	II grupa	5
27.06.2016.	Turpat	[ĀĀ], SIA "SKONTO BŪVE", SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS"	[ĀĀ]	I grupa	10
		[NN], SIA "VELVE"	[NN]	I grupa	10
		[KK], SIA "MERKS"	[KK]	I grupa	2
		[RR], SIA "RE & RE"	[RR]	I grupa	5
03.07.2016.	Atpūtas komplekss "Taureņi", Babītes novads	[NN], SIA "VELVE"	[NN]	I grupa	10
		[ČČ], SIA "ARČERS"	[ČČ]	II grupa	5
08.08.2016.	Bijušā zvejnieku kolhoza "Jūraslīcis" teritorija	[ĀĀ], SIA "SKONTO BŪVE", SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS"	[ĀĀ]	I grupa	10
		Cita persona	Nav	Citas personas	

	Lašu iela 24, Jūrmala	Cita persona	Nav	Citas personas	
19.05.2017.	Turpat	[ĀĀ], SIA "SKONTO BŪVE", SIA "LATVIJAS ENERĢ OCELTNIEKS"	[ĀĀ]	I grupa	10
		[NN], SIA "VELVE"	[NN]	I grupa	10
		[EE], SIA "RE & RE"	[EE]	I grupa	4
		[ŪŪ], SIA "RERE BŪVE"	[ŪŪ]	I grupa	4
		[DD], AS "LNK Industries"	[DD]	II grupa	4
		[BB], SIA "ABORA"	[BB]	II grupa	5
30.06.2017.	Turpat	[ĀĀ], SIA "SKONTO BŪVE", SIA "LATVIJAS ENERĢ OCELTNIEKS"	[ĀĀ]	I grupa	10
		[NN], SIA "VELVE"	[NN]	I grupa	10
		[LL], SIA "SKONTO BŪVE"	[LL]	I grupa	3
		[ŪŪ], SIA "RERE BŪVE"	[ŪŪ]	I grupa	4
		[BB], SIA "ABORA"	[BB]	II grupa	5
17.08.2017.	Turpat	[ĀĀ], SIA "SKONTO BŪVE", SIA "LATVIJAS ENERĢ OCELTNIEKS"	[ĀĀ]	I grupa	10
		[NN], SIA "VELVE"	[NN]	I grupa	10
		[RR], SIA "RE & RE"	[RR]	I grupa	5
		[LL], SIA "SKONTO BŪVE"	[LL]	I grupa	3
		[ŪŪ], SIA "RERE BŪVE"	[ŪŪ]	I grupa	4
		[DD], AS "LNK Industries"	[DD]	II grupa	4
		[BB], SIA "ABORA"	[B]	II grupa	5
07.06.2018.	Turpat	[ĀĀ], SIA "SKONTO BŪVE", SIA "LATVIJAS ENERĢ OCELTNIEKS"	[ĀĀ]	I grupa	10
		[NN], SIA "VELVE"	[NN]	I grupa	10
		[LL], SIA "SKONTO BŪVE"	[LL]	I grupa	3
		[ŪŪ], SIA "RERE BŪVE"	[ŪŪ]	I grupa	4

Avots: Lietas materiāli

- 3 Tabulā Nr. 1 norādītie Lietas dalībnieki (izņemot personas, kas apzīmētas kā "cita persona") vienojās par dažāda veida Iepirkumu sadali (publiskie, privātie t.sk., ES līdzfinansētie Iepirkumi), tos cenšoties sadalīt tā, lai starp abām grupām kopējie apjomi pēc summām būtu pēc iespējas līdzīgi un, tostarp tika:
- 1) apspriesta piedalīšanās vai tieši otrādi – nepiedalīšanās Iepirkumos – formāla kāda/-u Lietas dalībnieka/-u līdzdalība ("aizsega piedāvājumi") attiecīgajā Iepirkumā;
 - 2) izvēlēts potenciālais uzvarētājs jeb Lietas dalībnieks, kam pienāktos konkrētais Iepirkums.

- 4 Sarunās tika apspriesti KP identificēti un arī neidentificēti Iepirkumi (kopumā 85), kas aptvēra izglītības iestāžu, tirdzniecības centru, ārstniecības iestāžu, sporta laukumu/centru, stadionu, tiesībsargājošo iestāžu, radioaktīvo atkritumu tvertņu un glabātavu, dažādu infrastruktūras objektu būvdarbus, pārbūvi (pielāgošanu), rekonstrukciju/restaurāciju, tehnisko projektu un/vai būvprojektu izstrādi, autoruzraudzību, projektēšanu un paplašināšanu u.tml. būvprojektu Iepirkumos.
- 5 Starp Lietas dalībnieku apspriestajiem Iepirkumiem ir arī tādi Iepirkumi, kas no Lietas dalībniekiem neatkarīgu iemeslu dēļ tika pārtraukti, izbeigti bez rezultāta vai atcelti, kas nemaina faktu, ka aizliegta karteļa vienošanās par šiem Iepirkumiem starp Lietas dalībniekiem tika panākta.
- 6 Attiecībā uz Lietas dalībnieku klātbūtni vai tieši pretēji – nepiedalīšanos Lietas dalībnieku tikšanās reizēs, KP norāda, ka katra Lietas dalībnieka faktiskai klātbūtnei (t.i. vai Lietas dalībnieka pārstāvis ir bijis visās, dažās vai nevienā tikšanās reizē) nav izšķirošas nozīmes Lietas dalībnieku darbību novērtējumā atbilstoši vienošanās aizliegumam. Izšķiroša nozīme ir tikai tam, vai Lietas dalībnieku īstenotā rīcība atbilst Lietā iegūtajiem pierādījumiem par Lietas dalībnieku dalību kartelī.

II LIETAS DALĪBNIEMI

1. SIA “SKONTO BŪVE”⁶

7

Reģistrācijas Nr.	Amatpersonas	Amats	Dalībnieki	Patiesā labuma guvējs/-i (turpmāk – PLG)	Juridiskā adrese
40003248848	[AB]	Valdes loceklis	SIA “Skonto Const ruction”, reģ. Nr. 40103263203, Rīga, Emiļa Melngaiļa iela 1A (100 %)	[DA]	Emiļa Melngaiļa 1A, Rīga, LV-1010

2. SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS”⁷

8

Reģistrācijas Nr.	Amatpersonas	Amats	Dalībnieki	PLG	Juridiskā adrese
40103050565	[CA]	Valdes priekšsēdētājs	SIA “SKONTO GROUP”, reģ. Nr. 40203228238, Rīga, Emiļa Melngaiļa iela 1A (100 %)	[DA]	Rīga, Lubānas iela 43, LV-1073
	[AC]	Valdes loceklis			
	[AD]	Valdes loceklis			

⁶ [ĀĀ] no 16.02.2004. līdz 01.04.2016. ir bijis SIA “SKONTO BŪVE” valdes priekšsēdētājs, savukārt, no 01.04.2016. līdz 26.07.2019. padomes priekšsēdētājs.

⁷Saskaņā ar KP 13.10.2011. lēmumu Nr. 63 (prot. Nr. 29, 2. §) tika konstatēts, ka [ĀĀ] īstenoja izšķirošu ietekmi SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” caur SIA “ENERGO HOLDINGS”, kurai pieder SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” 100 % kapitāla daļu un šī izšķirošā ietekme saglabājās līdz pat 19.07.2019, tādējādi KP ieskatā [ĀĀ] tikšanās reizēs ir arī pārstāvējis SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” intereses.

3. SIA "VELVE"⁸

9

Reģistrācijas Nr.	Amatpersonas	Amats	Dalībnieki	PLG	Juridiskā adrese
40003064412	[AE]	Valdes priekšsēdētājs	AS "MN Holding", reģ. Nr. 40103939602, Rīga, Torņa iela 4 (100 %)	[DB]	Rīga, Kuldīgas iela 51, LV-1046
	[AF]	Valdes loceklis			

4. SIA "RERE BŪVE"⁹

10

Reģistrācijas Nr.	Amatpersonas	Amats	Dalībnieki	Juridiskā adrese
40103820549	[AH]	Valdes loceklis	AS "RERE GRUPA", reģ. Nr. 40103819319, Mārupes nov., Mārupe, Kārļa Ulmaņa gatve 119 (100 %)	Mārupes nov., Mārupe, Kārļa Ulmaņa gatve 119, LV-2167

5. SIA "RE & RE"¹⁰

11

Reģistrācijas Nr.	Amatpersonas	Amats	Dalībnieki	Juridiskā adrese
40003112106	[RR]	Valdes priekšsēdētājs	[DC] (25 %)	Rīga, Stabu iela 47 - 25, LV-1011
	[AI]	Valdes loceklis	[AI] (25 %)	
	[EE]	Valdes loceklis	[EE] (25 %)	
			[RR] (25 %)	

6. SIA "ARČERS"¹¹

12

Reģistrācijas Nr.	Amatpersonas	Amats	Dalībnieki	PLG	Juridiskā adrese
40003051954	[JA]	Valdes priekšsēdētājs	AS "UGN", reģ. Nr. 50203041081, Rīga, Smilšu iela 10 - 204, (100 %)	[DE]	Rīga, Katlakalna iela 11, LV-1073
	[AK]	Valdes loceklis			
	[AL]	Valdes loceklis			

7. SIA "RBSSKALS Būvvalde"^{12,13}

13

⁸[NN] pārstāvības analīze SIA "VELVE" interesēs analizēta Lēmuma V15. punktā.

⁹[ŪŪ] no 16.08.2014. līdz 04.07.2020. ir bijis SIA "RERE BŪVE" valdes priekšsēdētājs.

¹⁰[RR] no 29.10.2004. ir SIA "RE & RE" valdes priekšsēdētājs, savukārt, [EE] no 29.10.2004. ir SIA "RE & RE" valdes loceklis.

¹¹[ČČ] no 16.06.2003. līdz 19.01.2016. ir bijis SIA "ARČERS" valdes priekšsēdētājs, savukārt, no 08.03.2018. līdz 09.10.2020. pamatojoties uz LR UR esošo informāciju, ir bijis SIA "ARČERS" patiesā labuma guvējs. Papildus [ČČ] darbību SIA "ARČERS" pārstāvja kapacitātē analīzi skatīt Lēmuma 687. - 691. rindkopās.

¹²10.04.2017. Maksātnespējas procesa pasludināšana, sk. <https://info.ur.gov.lv/#/legal-entity/40003885708>.

¹³[VV] no 19.07.2016. līdz 10.04.2017. ir bijis SIA "RBSSKALS Būvvalde" valdes priekšsēdētājs.

Reģistrācijas Nr.	Amatpersonas	Amats	Juridiskā adrese
40003885708	[CB]	Administrators	Ķekavas nov., Baloži, Uzvaras prospekts 28, LV-2128

8. SIA "MERKS"¹⁴

14

Reģistrācijas Nr.	Amatpersonas	Amats	Dalībnieki	PLG	Juridiskā adrese
40003304295	[CE]	Valdes loceklis	Osauhing Merko Investments, reģ. Nr. 11206791, Jarvevana tee 9g, Tallina, Harju apgabals, 11314, Igaunija (100 %)	PLG ir akcionārs tādā akciju sabiedrībā, kuras akcijas ir iekļautas regulētajā tirgū, un veids, kādā tiek īstenota kontrole pār juridisko personu, izriet tikai no akcionāra statusa	Rīga, Rūpniecības iela 25-97, LV-1045
	[CF]	Padomes priekšsēdētājs			
	[AN]	Padomes priekšsēdētāja vietnieks			
	[AO]	Padomes loceklis			

9. AS "LNK Industries"¹⁵

15

Reģistrācijas Nr.	Amatpersonas	Amats	PLG	Juridiskā adrese
40003771783	[DD]	Valdes priekšsēdētājs	[DF] kā akcionārs	Rīga, Skanstes iela 27, LV-1013
	[AR]	Valdes loceklis		
	[CG]	Padomes priekšsēdētājs		
	[AS]	Padomes priekšsēdētāja vietnieks		
	[AT]	Padomes loceklis		

10. SIA "ABORA"¹⁶

16

Reģistrācijas Nr.	Amatpersonas	Amats	Dalībnieki	PLG	Juridiskā adrese
-------------------	--------------	-------	------------	-----	------------------

¹⁴ [KK] no 06.09.2012. līdz 01.04.2020. ir bijis valdes priekšsēdētājs.

¹⁵ [DD] no 01.06.2012. ir SIA "LNK Industries" valdes priekšsēdētājs.

¹⁶ [BB][BB] no 21.12.2006. ir SIA "ABORA" valdes loceklis.

40003215743	[BB]	Valdes loceklis	SIA "Tehnocentrs", reģ. nr: 40003972348, Rīga, Dunties iela 10 (100 %)	[BB]	Rīga, Dunties iela 10, LV-1013
-------------	------	-----------------	--	------	-----------------------------------

III ADMINISTRATĪVAIS PROCESS IESTĀDĒ

11. Lietā veiktās procesuālās darbības

- 17 Pamatojoties uz KL 8. panta pirmās daļas 1. punktu un 22. panta pirmo daļu, KP 01.08.2019. ierosināja lietu "Par Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā noteiktā aizlieguma pārkāpumu" (Nr. 41, 5. §) SIA "SKONTO BŪVE", SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS", SIA "VELVE", SIA "ARČERS", SIA "RERE BŪVE", SIA "RE & RE", SIA "RERE MEISTARI", AS "RBSSKALS", SIA "RBSSKALS Būvniecība", SIA "ABORA", AS "LNK Industries", SIA "KODOLS M", SIA "ENFORT", AS "LATVIJAS TILTI", SIA "MERKS", AS "UPB", SIA "OSTAS CELTNIEKS" un SIA "MONUM" darbībās.
- 18 03.09.2019. KP veica KL 9. panta piektās daļas 1., 2, 3. un 4. punktā minētās procesuālās darbības KNAB, KP telpās un Lietas dalībnieku juridiskajās (faktiskajās) adresēs.
- 19 Pamatojoties uz KL 8. panta pirmās daļas 2. punktu un 27. panta otro daļu, KP 30.01.2020. pagarināja lietas izpēti termiņu līdz 01.08.2020., savukārt 29.07.2020. KP, pamatojoties uz KL 8. panta otro daļu un 27. panta trešo daļu, pagarināja lietas izpēti termiņu līdz 01.08.2021. 15.03.2021., pamatojoties uz KL 7. panta pirmās daļas 5. punktu, 8. panta pirmās daļas 1. punktu, 8. panta otro daļu, 22. panta 2. punktu, 24. pantu un 28. pantu, KP ierosināja lietu "Par Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta 1. punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu" (Nr. 24, 2. §) SIA "SKONTO BŪVE", SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS", SIA "VELVE", SIA "ARČERS", SIA "RERE BŪVE", SIA "RE & RE", SIA "RERE MEISTARI", AS "RBSSKALS", SIA "RBSSKALS Būvniecība", SIA "ABORA", AS "LNK Industries", SIA "KODOLS M", SIA "ENFORT", AS "LATVIJAS TILTI", SIA "MERKS", AS "UPB", SIA "OSTAS CELTNIEKS" un SIA "MONUM" darbībās. Pamatojoties uz KL 26. panta piekto daļu, KP apvienoja vienā lietvedībā minēto lietu ar lietu Nr. KL\2.2-3\19\18 "Par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā noteiktā aizlieguma pārkāpumu", piešķirot apvienotajai lietai Nr. KL\2.2-3\19\18 un nosaukumu "Par Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā un Līguma par Eiropas Savienības darbību 101. panta 1. punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu" (turpmāk – Lieta).
- 20 Visiem Lietas dalībniekiem 16.04.2021. (un to mātes sabiedrībām) tika nosūtīts paziņojums par KP lēmuma pieņemšanai nepieciešamo faktu konstatēšanu un par uzaicinājumu iepazīties ar Lietā Nr. KL\2.2-3\19\18 esošajiem pierādījumiem un viedokļa izteikšanu (turpmāk-Paziņojums).
- 21 Savukārt 26.04.2021. Lietas dalībniekiem (un to mātes sabiedrībām) tika nosūtīta piekļuves informācija Lietas Nr. KL\2.2-3\19\18 materiāliem, pēc kuras saņemšanas Lietas dalībniekiem saskaņā ar KL 26. panta sesto daļu bija tiesības izteikt savu viedokli un tikt uzklausiētiem mutvārdu uzklauššanas procesā.
- 22 Tiesības izteikt viedokli izmantoja Lietas dalībnieki SIA "SKONTO BŪVE", SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS", SIA "VELVE", SIA "ARČERS", SIA "RERE BŪVE", SIA "RE & RE", SIA "RERE MEISTARI", SIA "ABORA", AS "LNK Industries", SIA "KODOLS M", SIA "ENFORT", AS "LATVIJAS TILTI", SIA "MERKS", AS "UPB", SIA "OSTAS CELTNIEKS" un SIA "MONUM". Tāpat tiesības izteikt viedokli izmantoja mātes sabiedrības SIA "GRF", AS "MERKO EHITUS", AS "UGN", SIA "Technocentrs", SIA "IVN Finance" un SIA "MON 1". Tiesības izteikt viedokli

- neizmantoja AS "RBSSKALS" un SIA "RBSKALS Būvniecība".
- 23 Savukārt SIA "MERKS", SIA "MONUM"/SIA "MON1", SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS", AS "UPB", SIA "Ostas celtnieks", SIA "VELVE" un AS "LATVIJAS TILTI" izteica lūgumu tikt uzklaušītiem mutvārdu uzklaušīšanas procesā, kas tika noorganizēts un minēto komercsabiedrību pārstāvjus KP uzklaušīja.
- 24 Pamatojoties uz KL 8. panta pirmās daļas 4. punktu, 11. panta pirmo daļu un Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 63. panta pirmās daļas 4. punktu, KP 30.07.2021. pieņēma lēmumu izbeigt Lietas izpēti daļā pret AS "RBSSKALS", SIA "ReRe Meistari", SIA "MONUM", AS "UPB", SIA "OSTAS CELTNIEKS", SIA "KODOLS M", SIA "Enfort" un AS "LATVIJAS TILTI" (Nr.21, 2.§).
- 25 Lietas izpētes ietvaros KP ieguva paskaidrojumus, tāpat ieguva informāciju no Lietas dalībniekiem, t.sk. SIA "VELVE" izlīguma piedāvājumu, ieguva informāciju no KNAB, biedrības "Latvijas Būvuzņēmēju partnerība" (turpmāk – LBP), kā arī no dažādām publiski pieejamām interneta vietnēm¹⁷ (t.sk. Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrs (turpmāk- LR UR)¹⁸), Firmas.lv¹⁹ un Elektronisko Iepirkumu sistēmas (turpmāk- EIS)²⁰) un privāto Iepirkumu pasūtītājiem.

IV KONKRĒTAIS TIRGUS

12. Konkrētais tirgus

- 26 Saskaņā ar KL 1. panta 4. punktu konkrētais tirgus ir konkrētās preces tirgus, kas izvērtēts saistībā ar konkrēto ģeogrāfisko tirgu. Attiecīgi KL 1. panta 3. punktā noteikts, ka konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir ģeogrāfiska teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem, un tādēļ šo teritoriju var nošķirt no citām teritorijām. Savukārt saskaņā ar KL 1. panta 5. punktu konkrētās preces tirgus ir noteiktas preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības.
- 27 Lietās par KL 11. panta pirmās daļas un Līguma par Eiropas Savienības darbību (turpmāk – LESD) 101. panta pārkāpumiem, kas izpaužas kā vienošanās, kas ir aizliegta pēc mērķa, precīza konkrētā tirgus, t.sk. konkrētās preces tirgus un konkrētā ģeogrāfiskā tirgus, definēšana nav nepieciešama²¹. Tāpēc šajā Lietā konkrētais tirgus tiek definēts indikatīvi, lai noteiktu, kurā tautsaimniecības nozarē ir noticis KL pārkāpums, vai aizliegtā vienošanās ietekmē un, ja ietekmē, kādā apmērā tirdzniecību starp dalībvalstīm LESD 101. panta kontekstā.

12.1. Vispārīgs ieskats būvniecības nozarē

- 28 Būvniecības valsts kontroles birojs uztur Būvniecības informācijas sistēmu (turpmāk – BIS), kur publiski pieejama Būvkomersantu reģistrā²² publicētā informācija un statistika par būvniecības nozari Latvijā. Tabulā Nr. 2, saskaņā ar publiski pieejamo informāciju – Būvkomersantu reģistrā, attēlots būvniecības pakalpojumu apjoms un Lietas dalībnieku kopējā tirgus daļa būvniecības nozarē. Šajā tabulā apkopotā informācija atspoguļo visu būvniecības

¹⁷ Sk. Lēmuma IV nodaļā, 93. rindkopā norādītās atsauces.

¹⁸ Sk. <https://info.ur.gov.lv/#/data-search>

¹⁹ Sk. <https://www.firmas.lv>

²⁰ Sk. <https://www.eis.gov.lv/EKEIS/Supplier/>

²¹ EST 17.12.2009. spriedums lietā T-57/01, *Solvay Sa*, 248. punkts un tajā norādītā judikatūra; EST 11.07.2013. spriedums lietā C-439/11 P, *Ziegler SA*, 71. punkts un tajā norādītā judikatūra; AT 29.04.2011. spriedums lietā SKA-100/2011 (A43005209), *Aizputes ceļinieks*, 23. punkts; KP 31.08.2017. Lēmums lietā Nr. E02-17, *Knauf*, 46. rindkopa

²² Sk. https://bis.gov.lv/bisp/lv/construction_companies

nozari kopumā, ietverot gan visa veida ēku būvniecību, gan visa veida inženierbūvju būvniecību gan publiskajā, gan privātajā sektorā.

Tabula Nr. 2

Sniegto būvniecības pakalpojumu apjoms no 2015. g. līdz 2019.g.

	2015	2016	2017	2018	2019
Kopējais sniegto būvniecības pakalpojumu apjoms, <i>euro</i>	9 064 455 581	6 939 009 460	7 824 223 470	9 374 904 552	8 284 993 788
Aktīvo būvkomersantu skaits	5219	5250	5 267	5 523	5 673
Lietas dalībnieku kopējais sniegto būvniecības pakalpojumu apjoms, <i>euro</i>	395 355 510	273 504 439	433 420 540	570 956 922	491 735 884
Lietas dalībnieku tirgus daļa, %	4%	4%	6%	6%	6%

Avots: Būvkomersantu reģistrs

- 29 Tabulā Nr. 2 sniegtā informācija liecina, ka Lietas dalībnieku kopējais būvniecības apgrozījums laika posmā no 2015. līdz 2019. gadam ir bijis 4 % - 6 % apmērā no visas būvniecības nozares. Ņemot vērā lielo būvkomersantu skaitu nozarē, var secināt, ka Lietas dalībnieku kopējā tirgus daļa ir ievērojama. Piemēram, 2019. gadā Lietas dalībnieku īpatsvars pret kopējo būvkomersantu skaitu ir tikai 0,18 %, bet apgrozījuma daļa ir 6 %.
- 30 Saskaņā ar NACE saimniecisko darbību statistisko klasifikāciju Eiropas Kopienā būvniecības nozari var izdalīt trīs galvenās būvniecības jomās: Ēku būvniecība (41. nodaļa)²³; Inženierbūvniecība (42. nodaļa)²⁴; Specializētie būvdarbi (43. nodaļa)²⁵. Pēc NACE nozaru

²³ Šajā nodaļā ietilpst visu veidu ēku vispārēja būvniecība. Tā ietver jauno būvniecību, remontdarbus, pārbūvi un renovāciju, saliekamo būvju vai konstrukciju montāžu būvlaukumā, kā arī pagaidu rakstura būvju būvniecību. Tā ietver arī visa veida mājokļu, biroju ēku, veikalu un citu sabiedrisku un pakalpojumu ēku, lauksaimniecības ēku u.c. ēku pilna cikla būvniecību.

²⁴ Šajā nodaļā ietilpst civilo inženierbūvju būvniecība. Tā ietver jauno būvniecību, remontdarbus, pārbūvi un renovāciju, saliekamo konstrukciju montāžu būvlaukumā, kā arī pagaidu rakstura būvju būvniecību. Šajā nodaļā ietilpst tādu inženierbūvju kā automaģistrāles, ielas, tilti, tuneļi, dzelzceļu līnijas, lidlauki, ostas un citas hidrobūves, apūdeņošanas sistēmas, kanalizācijas sistēmas, rūpniecības kompleksās būves, cauruļvadi un elektropārvades līnijas, ārpustelņu sporta laukumi u.c. būvniecība. Sīkāk šo sadaļu iespējams izdalīt: Ceļu un dzelzceļu būvniecība (42.1), kurā ietilpst: Ceļu un maģistrāļu būvniecība (42.11), Dzelzceļu un metro būvniecība (42.12), Tiltu un tuneļu būvniecība (42.13); Pilsētsaimniecības infrastruktūras objektu būvniecība (42.2), kurā ietilpst: Ūdensapgādes sistēmu būvniecība (42.21), Elektroapgādes un telekomunikāciju sistēmu būvniecība (42.22); Pārējā inženierbūvniecība (42.9), kurā ietilpst: Hidrotehnisko objektu būvniecība (42.91), Citur neklasificēta inženierbūvniecība (42.99), kā, piemēram, dažādu objektu būvdarbi, izņemot ēku būvniecību: brīvdabas sporta laukumi, pārstrādes rūpnīcas, ķīmiskās rūpnīcas.

²⁵ Šajā nodaļā ietilpst specializētie būvdarbi (*special trades*), t.i., ēku un inženierbūvju daļu būvniecība vai to sagatavošanas darbi, kuru veikšanai ir nepieciešama īpaša profesionāla kvalifikācija. Šīs darbības parasti ir specializētas vienā jomā, kas kopīga dažādām būvēm, prasot specializētas zināšanas vai aprīkojumu šo darbu veikšanai. Šeit ietvertas tādas darbības kā pāļu dzīšana, pamatu likšana, karkasu montāža, betonēšanas darbi, mūrēšana, bruģēšana, sastatņu montāža, jumtu segumu uzklāšana u.c. darbības. Šajā nodaļā ietilpst: Ēku nojaukšana un būvlaukuma sagatavošana (43.1); Elektroinstalācijas ierīkošanas, cauruļvadu uzstādīšanas un citas līdzīgas darbības (43.2); Būvdarbu pabeigšana (43.3); Citi specializētie būvdarbi (43.9).

klasifikatora būvniecības nozare ietver jauno būvniecību, remontdarbus, pārbūvi un renovāciju, saliekamo būvju vai konstrukciju montāžu būvlaukumā, kā arī pagaidu būvju būvniecību dažādās būvniecības jomās²⁶. Ņemot vērā, ka būvniecības nozare ir pietiekami plaša, ir nepieciešams analizēt tikšanās laikā Lietas dalībnieku dalīto Iepirkumu datus, lai novērtētu, vai aizliegta karteļa vienošanās ir notikusi par visus būvniecības tirgu vai kādā konkrētā būvniecības apkšnozārē.

12.2. Konkrētas preces tirgus

- 31 Konkrētā tirgus noteikšanas process sākas ar konkrētas preces definēšanu. Šīs Lietas kontekstā tā ir būvdarbu veikšana konkrētā būvobjektā. Nosakot tuvākos aizstājējproduktus, jāņem vērā gan pieprasījuma puses aizstājamība, tas ir, kā pasūtītāji reaģētu uz nelielu, bet ievērojamu produkta cenas pieaugumu, gan piedāvājuma puses aizstājamība, tas ir, kā tirgus dalībnieki, kas ir potenciālie būvniecības pakalpojumu piedāvātāji, reaģētu uz līdzīgu cenas pieaugumu.
- 32 No pieprasījuma puses katrs Iepirkums KP ieskatā varētu būt vērtējums kā atsevišķs tirgus, ņemot vērā, ka Iepirkumi mēdz būt ļoti atšķirīgi. Parasti, kad pasūtītāji pieprasa cenu piedāvājumus no tirgus dalībniekiem, tas ir paredzēts konkrēta objekta būvniecībai, piemēram, jaunas ēkas būvprojekta izstrādei un būvniecībai vai ēkas atjaunošanai. Kaut arī pasūtītājs, iespējams, var mainīt specifikāciju, reaģējot uz cenu pieaugumu, vai pat vispār neslēgt līgumu, maz ticams, ka pasūtītājs noslēdz pilnīgi jaunu un citu līgumu, reaģējot uz nelielu cenu pieaugumu.
- 33 Ņemot vērā, ka pieprasījuma pusē aizstājamība ir ierobežota, svarīgāk ir aplūkot piedāvājuma puses aizstājamību, kur var novērtēt, kādi tirgus dalībnieki ir spējīgi piedalīties analizētajos Iepirkumos. KP ieskatā piedāvājuma pusē ir daudz lielākas iespējas pārslēgties starp dažādiem būvniecības darbiem, proti, ja tirgus dalībnieks nepiedalās kādā konkrētā iepirkumā, tas var piedalīties citā publiskā vai privātā Iepirkumā vai veikt līdzīga rakstura būvniecības darbus citā būvobjektā, noslēdzot līgumu ar pasūtītāju. EK ir norādījusi, ka tai ir tiesības karteļa vienošanās lietās sniegt attiecīgā tirgus aprakstu, pamatojoties uz iesaistīto uzņēmumu rīcību²⁷, līdz ar to KP konkrēto tirgu var konstatēt, veicot Lietā fiksēto Iepirkumu analīzi. Vienlaicīgi, Iepirkumu karteļu vienošanās lietās, kad karteļa dalībnieki ir vienojušies par savstarpēju Iepirkumu sadali (vienojoties, ka atsevišķos Iepirkumos kāds no potenciālajiem konkurentiem nepiedalīsies Iepirkumā par labu citam karteļa vienošanās dalībniekam un ka karteļa dalībnieki var iesniegt aizsega piedāvājumus), karteļa dalībnieku nolūks ir nodrošināt kāda cita karteļa dalībnieka, kas ir konkurents, uzvaru. Līdz ar to dati par tirgus dalībnieku dalību Iepirkumos indikatīvi ataino konkurences līmeni starp pretendentiem kartelizētos Iepirkumos, pastāvot plašākam konkurences līmenim tirgū kopumā, kas Iepirkumos karteļa rezultātā tiek samazināts.
- 34 Līdz ar to dati par tirgus dalībnieku dalību Iepirkumos indikatīvi ataino konkurences līmeni starp pretendentiem kartelizētos Iepirkumos, pastāvot plašākam konkurences līmenim tirgū kopumā, kas Iepirkumos karteļa rezultātā tiek samazināts.
- 35 Turklāt liela apjoma būvniecības Iepirkumos būtiska loma ir pasūtītāja izstrādātajām tehniskās kvalifikācijas un nodrošinājuma prasībām ar mērķi mazināt pasūtītāja risku, pārliciecinoties par pretendenta saimnieciskās darbības un finanšu stabilitāti un par pretendenta spēju²⁸ tika konstatēts, ka lielāko projektu Iepirkumos prasības pretendentiem ir lielākas, tādēļ tajos, var piedalīties ierobežots komersantu skaits, vai arī tiem jāapvienojas personu grupās, jāpiesaista apakšuzņēmēji. Arī 2016. gadā KP veiktas Ceļu un ielu būvniecības, rekonstrukcijas un periodiskās uzturēšanas Latvijas teritorijā tirgus uzraudzības ietvaros²⁹ tika konstatēts, ka

²⁶ Pieejams: <https://nace.jursoft.lv/?vr=3&old=1>

²⁷ EK 01.10.2008. lēmums COMP/39181 – *Candle Waxes*, 263. punkts un tajā norādītā judikatūra.

²⁸ Pieejams:

https://www.kp.gov.lv/sites/kp/files/data_content/a0663b8d01324d9418d2bf80880a06e5ddae3f5c1.pdf

²⁹ Pieejams:

https://www.kp.gov.lv/sites/kp/files/data_content/c414af9575e1814e91f0a73b73b9f694d68afb251.pdf

iepirkumos piegādātāju apvienības un pilnsabiedrības veido lielākie tirgus dalībnieki, bet mazie un vidējie uzņēmumi, lai piedalītos liela apjoma Iepirkumos, praktiski tādas neveido. Līdz ar to var secināt, ka lielajos būvniecības Iepirkumos pārsvarā piedalās tikai lielie tirgus dalībnieki.

36 Visi Lietas dalībnieki darbojas būvniecības nozarē un sniedz dažādus būvniecības pakalpojumus. Būvniecības nozari iespējams segmentēt pēc divām galvenajām pazīmēm³⁰:

- 1) būvniecības darbu veids (piemēram, jaunbūve vai renovācijas darbi);
- 2) būvniecības joma (piemēram, ēku vai ceļu būvniecība).

12.2.1. Lietas dalībnieku būvniecības jomu un būvdarbu veidu analīze

37 Lai novērtētu konkurences situāciju tirgū un Lietas dalībnieku spēju veikt dažāda veida būvniecības darbus dažādās būvniecības jomās, KP analizēja Lietas dalībnieku interneta vietnēs³¹ publiski pieejamo informāciju, Lietas dalībnieku iesniegto informāciju, BIS reģistrā (Būvkomersantu reģistrā) publicēto informāciju³², kā arī Lietas dalībnieku dalību sarunās un izņemtajās piezīmēs³³ minētajos Iepirkumos³⁴.

38 KP konstatēja, ka:

- 1) Lietas dalībnieku interneta vietnēs ir aprakstīti Lietas dalībnieka darbības veidi, sniegto būvniecības pakalpojumu klāsts, kā arī uzskaitīti nozīmīgākie pabeigtie būvobjekti un to ģeogrāfiskās atrašanās vietas, kas liecina par pieredzi konkrētu būvobjektu būvniecībā un spēju veikt dažāda veida būvniecības darbus, kā arī tirgus ģeogrāfiju;
- 2) Lietas dalībnieki KP iesniedza informāciju par to darbības veidiem un lielākajiem konkurentiem minētajos darbības veidos, kā arī apgrozījumu būvniecības nozarē laika periodā no 2015. līdz 2020. gadam. Šī informācija liecina par Lietas dalībnieku pieredzi būvniecībā un spēju veikt dažāda veida un jomas būvniecības pakalpojumus, kā arī sniedz indikācijas par konkurenci būvniecības apakšnozarēs;
- 3) BIS reģistrā pieejama informācija par darbības sfērām, kurās tirgus dalībnieki ir kvalificēti sniegt pakalpojumus;
- 4) dalība sarunās apspriestajos un Lietas dalībnieku piezīmēs³⁵ minētajos Iepirkumos, t.sk., iesniedzot "aizsega piedāvājumus", dod indikācijas par Lietas dalībnieku spējām sniegt konkrēta veida un jomas būvniecības pakalpojumus.

39 Kopumā no analizētās informācijas var secināt, ka Lietas dalībnieki ir būvniecības uzņēmumi, kas darbojas dažādās būvniecības jomās un spēj nodrošināt dažāda veida būvniecības pakalpojumus (projekts, būvniecība, būvuzraudzība, rekonstrukcija u.c.) visā Latvijas teritorijā. Izvērtējot Lietas dalībnieku sniegtās atbildes attiecībā uz lielākajiem konkurentiem, pārsvarā novērojams, ka Lietas dalībnieki par tuvākajiem konkurentiem uzskata viens otru. Lielākā daļa Lietas dalībnieku pamatā darbojas ēku būvniecības un dažādu inženierbūvju būvniecības jomās. Savukārt daži Lietas dalībnieki ir specializējušies tieši inženierbūvju būvniecības jomā.

12.2.2. Lietā analizēto Iepirkumu datu analīze

40 Lai veiktu konkrētā tirgus izvērtējumu, tika veikta sarunās apspriesto un piezīmēs minēto Iepirkumu analīze, lai klasificētu Iepirkumus pēc būvdarbu veidiem un būvniecības jomām. Secinājumus par Iepirkumu būvdarbu veidiem un būvniecības jomām KP iezīmē indikatīvi, balstoties uz Iepirkuma priekšmetā norādīto informāciju, vienlaicīgi pieļaujot, ka veicamo

³⁰ Šāda segmentācija izmantota 2009. gada OFT Lietā nr. CA98/02/2009 (Bid rigging in the construction industry in England) Pieejams: https://assets.publishing.service.gov.uk/media/555de4cfe5274a7084000168/CE4327-04_Decision_public_1.pdf

³¹ <http://www.skontobuve.lv/lv>; <http://velve.lv/>; <https://www.rere.lv/lv/>; <https://reregrupa.lv/lv/>; <http://www.lec.lv/>; <https://www.arcers.lv/>; <https://merks.lv/>; <http://www.lnk-industries.lv/lv/>; <http://aboragroup.com/>.

³² https://bis.gov.lv/bisp/lv/construction_companies

³³ Pieraksti/saraksti/tabulas/apkopojumi, kas izņemti KNAB procesuālo darbību laikā no Lietas dalībniekiem.

³⁴ Sk. Lēmuma pielikumus Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3 un Tabulu Nr. 5.

³⁵ Pieraksti/saraksti /tabulas/apkopojumi, kas izņemti KNAB procesuālo darbību laikā no Lietas dalībniekiem.

- 41 būvdarbu veids un būvniecības joma varētu būt plašāka, kā tas aprakstīts Iepirkuma priekšmetā. Lietas ietvarā KP ir konstatējusi 74 Iepirkumus³⁶, 70 no tiem ir bijuši publiskie Iepirkumi par kuriem plašāka informācija pieejama IUB datubāzē³⁷, četri no tiem ir privātie Iepirkumi, par kuriem informācija ir publiski pieejama, kā arī informācija iegūta no Iepirkuma pasūtītājiem.
- 42 Analizējot Iepirkumu datus, KP secina, ka 36 Iepirkumi (51 %) ir virs ES sliekšņa un 34 Iepirkumi (49 %) ir zem ES noteiktā sliekšņa³⁸, kas liecina, ka minētie Iepirkumi pēc to apmēra ir dažāda lieluma. Tāpat arī iegūtie dati liecina, ka 37 Iepirkumi (53 %) tapuši ar ES līdzfinansējumu un 33 Iepirkumi (47 %) bez ES līdzfinansējuma.
- 43 IUB datubāzē ir pieejama informācija par 65 Iepirkumu līgumsummām, kā arī no pasūtītājiem tika iegūta informācija par trīs privāto Iepirkumu noslēgtajām līgumsummām. No tiem 44 Iepirkumos (65 %) par uzvarētāju atzīts kāds no Lietas dalībniekiem individuāli vai līgumsabiedrība (pilnsabiedrība u.c. sadarbības formas), kurā kāds no Lietas dalībniekiem ir piedalījies. Statistiskā informācija par noslēgto Iepirkumu līgumsummām aplūkojama tabulā Nr. 3.

Tabula Nr. 3

Lietā vērtēto Iepirkumu līgumsummas, *euro*

	Identificētie Iepirkumi (68 Iepirkumi)	Identificētie Iepirkumi, kuros uzvarētājs ir kāds no Lietas dalībniekiem (44 Iepirkumi)
Vidējā aritmētiskā līgumsumma	10 253 582 €	13 275 761€
Mediānas līgumsumma	6 598 000 €	9 073 121 €
Lielākā līgumsumma	100 211 545 €	100 211 545 €
Mazākā līgumsumma	258 392 €	996 779 €
Kopējā līgumsumma	686 989 991 €	570 857 714 €

- 44 Aplūkojot Tabulā Nr. 3 sniegto informāciju, var secināt, ka Iepirkumi pēc to apmēra ir dažādi – mazākā līgumsumma ir zem viena miljona, bet lielākā virs 100 miljoniem *euro*. Tomēr vidējie rādītāji liecina, ka lielākā daļa Iepirkumu ir bijuši par summām, kas mērāmas vairākos miljonos *euro*. Analīze liecina, ka pārsvarā ietekmēti ir lieli Iepirkumi, un, kā jau iepriekš tika secināts³⁹, lielo Iepirkumu segmentā no pasūtītāja puses izvirzītās prasības ierobežo potenciālo konkurentu loku, kā rezultātā lielajos Iepirkumos pārsvarā piedalās tikai lieli tirgus dalībnieki, kas spēj nodrošināt visu prasību izpildi.
- 45 Analizējot 74 Lietā identificēto Iepirkumu datus, KP secina, ka Iepirkumi skar vairākus būvniecības darbu veidus⁴⁰. Liela daļa analizēto Iepirkumu priekšmetu ir saistīti ar būvniecību, pārbūvi un rekonstrukcijas darbiem. Daudzi būvniecības darbi ir bijuši arī par projektēšanu, pilna cikla būvniecību, jaunu objektu būvniecību, kā arī tādi, kur daļa darbu ir saistīti ar rekonstrukciju, bet daļa ar jaunu būvobjektu būvniecību. Ņemot vērā, ka Lietas dalībnieki tirgū

³⁶ Sk. Lēmuma pielikumus Nr. 1, Nr. 2, Nr. 3 un Tabulu Nr. 5.

³⁷ <https://info.iub.gov.lv/lv/meklet> un <https://pvs.iub.gov.lv>

³⁸ Ja Iepirkums sasniedz noteikto Eiropas Savienības sliekšni, to nepieciešams publicēt Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī. Eiropas Komisija reizi divos gados pārskata līgumcenu robežvērtības. Atzīme par to, vai konkrētais Iepirkums pārsniedz ES sliekšni, ir redzama IUB datubāzē pie konkrētā Iepirkuma.

³⁹ Sk. Lēmuma 3535. rindkopu.

⁴⁰ Iepirkumu skaits un būvniecības darbu veidi: pārbūve – 15; būvniecība – 13; pilns cikls – 11; jaunbūve – 6; jaunbūve un pārbūve – 4; atjaunošana – 3; izbūve – 3; izbūve un **Error! Reference source not found.** labiekārtošana – 3; pārbūve un restaurācija – 3; jaunbūve un labiekārtošana – 1; rekonstrukcija – 2; būvniecība un labiekārtošana – 1; ēkas pielāgošana – 1; izveide – 1; jaunbūves būvuzraudzība – 1; pārbūve un atjaunošana – 1; pārbūve un labiekārtošana – 1; rekonstrukcija un būvniecība – 1; rekonstrukcija un restaurācija – 1; rekonstrukcija, restaurācija un jaunas būvniecības darbi – 1; tehniskās dokumentācijas izstrāde un būvniecība – 1.

piedāvā dažādus būvniecības darbu veidus⁴¹, kā arī to, ka minētie Iepirkumi mēdz būt par dažādu veidu būvdarbiem (dažkārt pat viena Iepirkuma ietvaros ir norādīts, ka būvobjekta iepirkuma priekšmets ir saistīts gan ar jaunbūvi, gan pārbūvi), KP secina, ka šīs Lietas ietvaros nav nepieciešams segmentēt konkrētās preces tirgu pēc būvniecības darbu veidiem.

- 46 Analizējot Iepirkumu priekšmetus pēc to iedalījuma būvniecības jomās, KP secina, ka Iepirkumu priekšmeti ir saistīti ar būvniecības pakalpojumiem dažādas būvniecības jomās. Lielākā daļa Iepirkumu priekšmetu (65⁴² Iepirkumi, jeb 88 %) ir saistīti ar nedzīvojamo un dzīvojamo ēku būvniecības darbiem, kas atbilst NACE klasifikatora 41. nodaļai – Ēku būvniecības, kas ietver visu veidu ēku vispārējo būvniecību, bet pārējie būvniecības Iepirkumu priekšmeti (9⁴³ Iepirkumi, jeb 12 %) ir saistīti ar inženierbūvju būvniecību, kas atbilst NACE klasifikatora 42. nodaļai – Inženierbūvniecība, kas ietver dažādu civilo inženierbūvju jauno būvniecību, remontdarbus, pārbūvi un renovāciju, saliekamo konstrukciju montāžu būvlaukumā, kā arī pagaidu rakstura būvju būvniecību.
- 47 Inženierbūvniecības nodaļā ir apvienotas ļoti dažādas būvniecības jomas, kuras KP ieskatā varētu būt pietiekami atšķirīgas gan pēc veicamā būvniecības procesa, gan pēc nepieciešamās specializācijas, gan arī pēc būves funkcionalitātes. Līdz ar to būtu pamatoti segmentēt inženierbūvju būvniecības Iepirkumus šaurāk. Analizētie inženierbūvju būvniecības Iepirkumu priekšmeti šīs Lietas ietvaros pirmšķietami atbilst NACE klasifikatora 42.99 sadaļai – Citur neklasificēta inženierbūvniecība, kas ietver dažādu būvobjektu būvdarbus, kas nav pieskaitāmi pie ēku būvniecības, kā, piemēram, āra sporta laukumi un estrādes.
- 48 KP secina, ka Lietas dalībnieki bija spējīgi piedalīties vairākos dažāda veida būvniecības Iepirkumos, piedaloties Iepirkumos gan patstāvīgi, gan arī veidojot dažādas līgumsabiedrības – pilnsabiedrību vai personu/piegādātāju apvienību formā. To apstiprina arī fakts, ka lielākajai daļai Lietas dalībnieku ir pieredze, lai spētu piedalīties dažāda veida ēku un inženierbūvju būvniecības Iepirkumos⁴⁴.
- 49 Papildus jāņem vērā, ka atsevišķi Iepirkumi ietver gan ēku, gan inženierbūvju būvniecību. Piemēram, “Tenisa centra “Lielupe” pārbūves 1. kārtas būvdarbi” – Lielupes tenisa centra Iepirkuma nolikumā pretendentiem ir izvirzītas prasības pēc pieredzes gan ēku būvniecībā, gan speciālo sporta segumu izbūvē, gan ceļu būvdarbu vadīšanā⁴⁵. Tāpat arī „Daugavas stadiona Rietumu tribīņu pārbūves būvprojekta izstrāde, autoruzraudzība un būvniecība” – Daugavas stadiona Iepirkuma nolikumā pretendentiem ir izvirzītas prasības pēc būvprojektēšanas un būvniecības pieredzes publisku ēku un sporta objektu būvniecībā, kā arī publiski pieejamas teritorijas labiekārtojuma būvprojektu izstrādē un būvdarbu veikšanā⁴⁶. Tas liecina, ka ne visus Iepirkumus var segmentēt pēc to piederības kādai konkrētai būvniecības jomai.

12.2.3. Secinājumi par konkrētās preces tirgu

- 50 Analīze par Lietas dalībniekiem un Iepirkumu datiem atklāj, ka Lietas dalībnieki ir plaša spektra būvniecības uzņēmumi un to pieredze un specializācija ļauj kvalificēties dažādu veidu un jomu būvniecības Iepirkumiem. Ja kāds no Lietas dalībniekiem atsevišķa veida vai jomas būvniecības darbus nevarēja veikt patstāvīgi, tas netraucēja konkurēt, jo ir iespēja izmantot citu tirgus dalībnieku, tostarp Lietas dalībnieku, pieredzi, piesaistot kā apakšuzņēmējus un dibinot līgumsabiedrības, lai kopīgi nodrošinātu kompleksu pieprasīto darbu izpildi būvobjekta būvniecībā.
- 51 Ņemot vērā visu iepriekš minēto, KP secina, ka Lietas dalībnieku karteļa vienošanās sevī ietvēra dažādas būvniecības jomas un būvdarbu veidus. Līdz ar to šajā Lietuvā potenciāli ir

⁴¹ Sk. Lēmuma IV12.2.1.apakšnodaļu par Lietas dalībnieku būvniecības jomu un būvdarbu veidu analīzi.

⁴² Iepirkumu skaits un būvniecības jomas: dzīvojamās ēkas – 2; nedzīvojamās ēkas – 63.

⁴³ Iepirkumu skaits un būvniecības jomas: estrādes – 2; stadioni – 4; tenisa centrs/korti – 3.

⁴⁴ Sk. Lēmuma IV12.2.1.apakšnodaļu par Lietas dalībnieku būvniecības jomu un būvdarbu veidu analīzi.

⁴⁵ Sk. Nolikuma 2.6.6. apakšpunktus. (Pieejams: <https://tenisslielupe.lv/index.php/lv/home/publiskie-iepirkumi>)

⁴⁶ Sk. Nolikuma 8.4. apakšpunktus. (Pieejams: <https://www.daugavasstadions.lv/purchases?page=2>)

ietekmēts viss būvniecības tirgus Latvijā, bet Iepirkumu datu analīze liecina, ka pamatā karteļa vienošanās aptver dažāda veida ēku būvniecību, savukārt inženierbūvniecības jomā skarta ir tikai citur neklasificētā inženierbūvniecības apakšnozare⁴⁷. Kaut arī pastāv iespēja, ka Iepirkumos tika skartas arī citas būvniecības jomas⁴⁸, tomēr nebūtu pamatoti uzskatīt, ka būtiski ir ietekmētas tādas inženierbūvniecības jomas, kā, piemēram, ceļu, dzelzceļu būvniecība un hidrotehnisko objektu būvniecība u.c. Līdz ar to nebūtu pamatoti kā konkrētas preces tirgu noteikt visu būvniecības pakalpojumu tirgu. KP ieskatā pamatoti būtu iekļaut divas ar Lietas dalībnieku vienošanos galvenokārt skartās būvniecības tirgus apakšnozares: Ēku visa veida būvniecība un Citur neklasificētu inženierbūvju visa veida būvniecība.

- 52 Ņemot vērā, ka tabulā Nr. 2 tika atspoguļoti dati par visu būvniecības nozari, bet veiktā Iepirkumu datu analīze liecina, ka ar Lietas dalībnieku vienošanos skarto konkrētas preces tirgu ir pamatoti noteikt šaurāk, no Centrālās statistikas pārvaldes (turpmāk – CSP) tika iegūti dati par būvniecības apgrozījumu nozarēs. CSP apkopo statistikas datus par būvniecības nozares apgrozījumu atbilstoši saimniecisko darbību statistisko klasifikāciju NACE 2. redakcijai Būvniecības sadaļā (F sadaļa). Savukārt, Lietas dalībnieki sniedza informāciju par apgrozījumu Ēku būvniecībā un Citur neklasificētu inženierbūvju būvniecībā. Tabulā Nr. 4 attēloti Ēku būvniecības un Citur neklasificētu inženierbūvju būvniecības apgrozījuma dati un Lietas dalībnieku kopējā tirgus daļa šajās apakšnozarēs.

Tabula Nr. 4

Būvniecības apgrozījums NACE F41 un F4299 nozarēs no 2015. g. līdz 2019.g. (euro)^{49,50}

	2015	2016	2017	2018	2019
F41 Ēku būvniecība kopā	1 694 445 000	1 343 301 000	1 739 140 000	2 168 800 000	2 259 882 000
Lietas dalībnieku apgrozījums	272 504 349	215 314 816	340 594 791	443 032 403	371 634 167
Lietas dalībnieku tirgus daļa, %	16 %	16 %	20 %	20 %	16 %
F4299 Citur neklasificēta inženierbūvniecība kopā	42 576 000	32 378 000	43 901 000	76 945 000	53 323 000
Lietas dalībnieku apgrozījums	10 758 967	6 814 777	15 675 590	7 712 005	4 855 685
Lietas dalībnieku tirgus daļa, %	25 %	21 %	36 %	10 %	9 %

- 53 Tabulā Nr. 4 sniegtā informācija liecina, ka Lietas dalībnieku kopējais apgrozījums laika posmā no 2015. līdz 2019. gadam veido 16 % – 20 % no kopējā Ēku būvniecības apgrozījuma. Savukārt, Lietas dalībnieku tirgus daļa Citur neklasificētas inženierbūvniecības tirgū attiecīgajā laika periodā ir robežās no 9 % – 36 %.

12.3. Konkrētais ģeogrāfiskais tirgus

- 54 Aplūkojot Latvijas karti (sk. attēlu Nr. 1), kur attēloti visi identificētie Iepirkumi pēc to adresēm, redzams, ka karteļa vienošanās aptver visu Latvijas teritoriju. Tas liecina par to, ka konkrētais ģeogrāfiskais tirgus aptver visu Latvijas teritoriju. Par to, ka Lietas dalībnieki ir spējīgi sniegt būvniecības pakalpojumus un piedalīties dažādos Iepirkumos visā Latvijā

⁴⁷ Sk. Lēmuma 46. un 47. rindkopu.

⁴⁸ Sk. Lēmuma 49. rindkopu.

⁴⁹ CSP, matrica SBG010. Uzņēmumu galvenie uzņēmējdarbības rādītāji.

⁵⁰ Pamatojoties uz Lietas dalībnieku sniegtajām atbildēm par to apgrozījumiem.

neatkarīgi no reģiona, liecina arī tas, ka Lietas dalībnieki savās interneta vietnēs ir uzskaitījuši dažāda veida pabeigtus būvobjektus dažādos Latvijas reģionos⁵¹. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, KP secina, ka konkrētais ģeogrāfiskais tirgus Lietas ietvaros nosakāms kā Latvijas teritorija.

Attēls Nr. 1

V LIETĀ IEGŪTO PIERĀDĪJUMU SATURS

13. No KNAB saņemtā informācija un tās saturs

13.1. Lietas dalībnieku tikšanās, sarunas un to piemēri

- 55 Veicot sarunu analīzi par tajās pieminētajiem Iepirkumiem, redzams, ka sarunu dalībnieki, lai arī mainīgos sastāvos, vairākās tikšanās reizēs vairākkārt runāja par vieniem un tiem pašiem Iepirkumiem, galvenokārt tāpēc, ka:
- 1) ir liels Lietas dalībnieku skaits un vienlaikus liels Iepirkumu skaits, kā rezultātā vienošanās panākšana starp Lietas dalībniekiem un attiecīgi starp abām grupām par noteiktiem Iepirkumiem bija laikietilpīga un bija nepieciešams, tostarp izmantot piezīmes;
 - 2) starp Lietuvā vērtētajiem Iepirkumiem ir tādi, kas Lietas dalībnieku tikšanās laikā nav vēl bijuši izsludināti, publicēti vai arī nav noslēdzies pretendentu piedāvājumu iesniegšanas termiņš;
 - 3) Lietas dalībniekiem bija nepieciešams pielāgot panākto vienošanos Iepirkumu norisei, ņemot vērā izmaiņas Iepirkumu procesā (nepieciešamība pārdalīt Iepirkumus no vienas grupas otrai; Iepirkuma procedūras rezultātā nav uzvarējis karteļa vienošanās dalībnieks; iestājušos neparedzēti vai neietekmējami no Lietas dalībnieku puses apstākļi Iepirkumu procedūrā u.c.);
 - 4) bija nepieciešams atkārtoti atgādināt, informēt citus Lietas dalībniekus par panākto karteļa vienošanos un aktualizēt Iepirkumu sadali.
- 56 Lietas dalībniekiem bija nepieciešams periodiski tikt klātienē, un šādu formātu arī paši Lietas dalībnieki sākotnējās sarunās atzina par optimālāko, ņemot vērā to, ka ar Iepirkumiem un attiecīgi ar vienošanās īstenošanas gaitu notiek dažādas izmaiņas, tādējādi Lietas dalībniekiem

⁵¹ Sk. Lēmuma IV12.2.1. apakšnodaļu Lietas dalībnieku būvniecības jomu un būvdarbu veidu analīze.

tām jāpielāgojas un ir biežāk jāsatiekas⁵².

- 57 Tikšanās reizēs Lietas dalībnieki mērķtiecīgi runāja par vairākiem būvniecības objektiem (Iepirkumiem), par politiskajām un citām aktualitātēm, tostarp ar LBP darbību saistītiem jautājumiem u.tml.
- 58 No sarunu, tostarp arī vienošanās, gaitas laikā ir viennozīmīgi un nepārprotami skaidrs, ka Lietas dalībniekiem ir vienota un kopīga izpratne par šo tikšanos mērķiem, Lietas dalībnieku sarunu saturu (Iepirkumu sadale) un nolūkiem, kā arī par sasniedzamo rezultātu. Tādējādi Lietā vērtēto sarunu saturs nav vērtējams kā gadījuma rakstura vai nejaušība, bet gan kā sistemātiska un apzināta Lietas dalībnieku darbība ar vienotu nolūku (mērķi), kas vērsts pret godīgu konkurenci Lietā vērtētajos Iepirkumos/objektos.
- 59 Ievērojot, ka minēto Lietas dalībnieku tikšanās notika ar zināmu regularitāti – vairāk kā trīs gadu garumā tiekoties vismaz trīs reizes gadā (2017.gadā, savukārt 2016. un 2015. vismaz četras reizes) – secināms, ka Lietas dalībnieki uzskatīja par nepieciešamu un svarīgu šo tikšanos apmeklēšanu (sk. arī Lēmuma 176. rindkopu) neatkarīgi no tā, cik reizes katrs Lietas dalībnieks šīs tikšanās reizes apmeklēja.
- 60 Informācija par tikšanās laikā pārrunāto, kā arī par karteļa vienošanās gaitu, tika nepastarpināti nodota tālāk (individuāli tiekoties, telefoniski, kā arī izmantojot citus saziņas veidus, kas ir apstiprināts, veicot Lietas materiālu analīzi) Lietas dalībniekiem, kuri nav piedalījušies konkrētajā tikšanās reizē/-ēs, bet, ņemot vērā sarunu faktisko saturu un to kontekstu, ir secināms, ka tie ir bijuši ne tikai informēti par notikušo Lietas dalībnieku sarunu saturu un mērķi, bet arī piedalījušies karteļa vienošanās gaitā un izpildē.
- 61 Tāpat, ņemot vērā minēto, jānorāda, ka Lietas dalībnieki runājuši un veikuši Iepirkumu sadali arī tajos gadījumos, kad konkrētajā Lietas dalībnieku sarunā tiešā veidā neatspoguļojas konkretizēts Iepirkuma sadalījums vai, piemēram, tas atspoguļojas tikai Lietas dalībnieku piezīmēs. Turklāt Lietas dalībnieki, turpinot īstenot Lietā vērtēto vienošanos un nodrošinot tās nepārtrauktību, tiekas vairākkārt, vienlaikus izmantojot arī citus saziņas veidus, tādējādi secināms, ka konkretizēta vienošanās starp Lietas dalībniekiem panākta citās tikšanās vai saziņas reizēs. Tāpat Lietā esošie pierādījumi norāda uz Lietas dalībnieku starpā pastāvošu vēsturisku vienošanos⁵³, kas jau iepriekš paredzējusi Iepirkumu sadali un kura tiek ņemta vērā Lietā vērtētās vienošanās nepārtrauktā īstenošanā. Turklāt Lietas dalībnieku sarunu saturs un konteksts par vēsturisko vienošanos ir tāds pats kā Lietā vērtētās citas Lietas dalībnieku sarunas par Iepirkumu sadali.

13.1.1. Vienošanās mērķi, ieguvumi un piemēri

- 62 Analizējot Lietā vērtētos audioierakstu atšifrējumus, KP norāda, ka tie satur informāciju par Lietas dalībnieku mērķiem un vienlaikus Lietas dalībnieku ieguvumiem, kuru dēļ tika izveidota un sistemātiski uzturēta Lietā aprakstītā aizliegta vienošanās:
- 1) paaugstināt cenas (Lietas dalībnieku piedāvājumu cenas Iepirkumos) vai novērst to samazināšanos konkurences rezultātā jeb nedempingot⁵⁴, jo *“mēs visi strādājam par grašiem”*;
 - 2) garantēt lielāku peļņu jeb *“nopelnīt beigās kaut kādu naudu” un “ja apgrozījums 60-70 miljoni, mēs beigās esam pusmiljonu nopelnījuši, nu! Priekš kam! Tad labāk tos 70 miljonus būvē trīs, un katrs nopelna to miljonu”*⁵⁵;
 - 3) panākt lielāku individuālo ieguvumu ar mazāku resursu ieguldījumu jeb *“tā doma ir, vai mēs varam katrs, varbūtās, mazāk strādāt, bet kaut ko nopelnīt”*⁵⁶;

⁵² Sk. Lēmuma 176. rindkopu.

⁵³ Sk. Lēmuma 64. rindkopu.

⁵⁴ Sk. 27.08.2015. Lēmuma pielikuma Nr. 1, Nr. 2.

⁵⁵ Sk. 27.08.2015. Lēmuma pielikuma Nr. 1, Nr. 2.

⁵⁶ Sk. turpat.

- 4) sadalīt objektus (Iepirkumus), tostarp pēc attiecīgā Lietas dalībnieka specializācijas – t.sk. atsaucoties uz iestrādēm⁵⁷ un vēsturiskām vienošanām.
- 63 Sākotnējās sarunās Lietas dalībnieki viens otram atgādināja un stāstīja par Lietas dalībnieku vēsturiskām vienošanām un iestrādēm, kas nozīmē to, ka arī pirms pirmās KNAB fiksētās Lietas dalībnieku tikšanās reizes 16.01.2015. vienošanās starp atsevišķiem Lietas dalībniekiem jau pastāvēja un par to ir vairākas atsauces Lietas dalībnieku sarunās. Šīs vēsturiskās vienošanās Lietas dalībnieku izpratnē bija tiem saistošas Lietuvā vērtētajā periodā, un tām bija nozīme karteļa vienošanās īstenošanas gaitā, Iepirkumu sadalē un attiecīgi karteļa vienošanās izpildē, piemēram:
- 64 16.01.2015. saruna par Ziemeļblāzmas, LNMM un Vef Iepirkumiem, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [EE], [RR], 22.-25. lpp.⁵⁸:

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>“(.) [NN]: - [..] Bet nu, teiksim, ja runājot vienkārši par VEFu[...] ir garām jau. [...] tāda bija vienošanās, ka viņš paņems Ziemeļblāzmu. Kaut vai tas bija sen un tā tālāk. Jūs paņemat muzeju. Un [ĀĀ] palika VEFs, nu. Tāda bija tā runa, jā, toreiz. Un toreiz vienkārši kā, visu arī izdarīja un tā tālāk. Kā tur bija un kas bija, bet nu vienkārši, nu, gala rezultātā viss, viņš dabūja tā kā bija runāts. Un tagad palika VEFs. To, ka viņš negāja divus gadus, tas jau, nu. It kā pēc būtības darbi pienācās, nu, it kā, it kā, it kā [ĀĀ] tas VEFs. (.)”</p>	<p>Sarunā [NN] atgādina klātesošajiem Lietas dalībniekiem par vēsturisku Lietas dalībnieku vienošanos, kuras ietvaros Lietas dalībnieki savstarpēji bija sadalījuši sarunā pieminētos Iepirkumus. Minētais izriet no [NN] teiktā, ka “tāda bija vienošanās, ka viņš paņems Ziemeļblāzmu. Kaut vai tas bija sen un tā tālāk. Jūs paņemat muzeju. Un [ĀĀ] palika VEFs, nu.”.</p> <p>Saruna atklāj visu sarunā pieminēto Iepirkumu savstarpējo saistību un attiecīgi Lietas dalībnieku vēsturiskās vienošanās saistību ar vēl neizsludinātu Iepirkumu – Vef Iepirkumu (kurš pienāktos [ĀĀ] (Grupa Nr.1)) un attiecīgi vēsturiskas vienošanās īstenošanu, kas pēc Lietas dalībnieku sarunas satura un tā konteksta, ir tāda pati kā Lietuvā vērtētās citas Lietas dalībnieku sarunas par Iepirkumu sadali.</p> <p>Ņemot vērā KP papildus veikto analīzi par Iepirkumiem un to, ka [NN] sarunā norāda, ka vienošanās starp Lietas dalībniekiem par šo Iepirkumu sadali bijusi sen, sakot “tas bija sen”, secināms, ka sarunā pieminētais Ziemeļblāzmas Iepirkums tika izsludināts un arī lēmums pieņemts vai līgums noslēgts 2011. gadā.</p> <p>Savukārt LNMM bija divi Iepirkumi. Pirmais tika publicēts 2012. gadā un lēmums pieņemts</p>

⁵⁷ Lietas dalībniekam ir zināms objekts un zināms pasūtītājs, proti, objektā kādreiz ir veikti kādi būvniecības darbi, un tādējādi objekts ir pazīstams, tāpat kā pasūtītājs (sk. 27.08.2015. saruna par tehnikumu Iepirkumiem, tostarp Ogres tehnikumu, 9.lpp. “[ĀĀ]:- Nē, nē. Es jau saku, teiksim, tādiem, pilnīgi tādiem legāliem vārdiem. Es saku – koncentrējam katrs savas spējas uz vienu, uz diviem objektiem. Lai mēs viņu, kā saka, valstī labāk varētu uzbūvēt. Jā? Ja mēs skriesim un piedalīsimies visos konkursos, mēs nebūsim kvalitatīvi. Jā? Bet ja mēs, kā saka, šito... galu galā varam arī močīt. Varam arī visur piedalīties. Jā? Mēs varam visur piedalīties un kaut kā, kaut kā tur mēģināt kaut ko. Bet es, es gribētu koncentrēties tur, kur es esmu strādājis, kur man ir, kā saka, jau iestrādes. Kur ir, kā saka, zināms pasūtītājs. Zinu nākotnes problēmas, zemūdens akmeņus. Es gribētu koncentrēties uz šo.”, Sk. Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 7.

⁵⁸ Sk. 16.01.2015. Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 1.

	<p>vai līgums noslēgts 2013. gadā, savukārt otrajā Iepirkumā, kas bija sarunu procedūra, iepriekš npublicējot paziņojumu par līgumu, lēmums pieņemts vai līgums noslēgts 2014. gadā. Attiecībā uz abiem LNMM Iepirkumiem, jānorāda, ka objekts abos Iepirkumos ir viens un tas pats, bet pirmā Iepirkuma sakarā bija nepieciešams veikt papildu darbus, ko arī faktiski realizēja, noslēdzot līgumu ar to pašu Lietas dalībnieku, kas uzvarēja pirmajā Iepirkumā 2013. gadā ar SIA "RE & RE".</p> <p>Nemot vērā iepriekš minēto un Lietas dalībnieku sarunā pausto, KP konstatē, ka ir pamatoti secināt, ka atsevišķu Lietas dalībnieku starpā, pēc tās satura identiska vienošanās, pastāvējusi jau četrus gadus pirms šīs Lietas dalībnieku tikšanās un Lietā vērtētajām sarunām un tādējādi aptver Iepirkumus, kas norisinājušies pirms 2015. gada, t.i., vismaz no 2011. gada.</p> <p>Par Lietā vērtētās (vēsturiskās) vienošanās dalībniekiem jau 2011. gadā KP ieskatā uzskatāmi šajā konkrētajā sarunā piedalījušies Lietas dalībnieki, jo tieši tiem [NN] atgādina, kāds bija vēsturiskās vienošanās par šo Iepirkumu sadali rezultāts, kas arī tieši norāda uz vēsturiskās vienošanās īstenošanu. Šajā sarunā [NN] faktiski aicina sarunā klātesošās personas turpināt īstenot vēsturisko vienošanos un attiecināt tās saturisko būtību arī uz nākamo Iepirkumu – Vef Iepirkumu (kurā SIA "VELVE" piedalās un uzvar), kas sarunas laikā nav publicēts, un tādējādi aicina klātesošās personas īstenot Lietā vērtēto vienošanos, kas pēc tās satura un būtības atbilst jau iepriekš panāktajai vēsturiskajai vienošanai.</p> <p>Lietas dalībnieki veica šo Iepirkumu sadali, un to turpmākā sistemātiskā pieeja Lietas dalībnieku vienošanās īstenošanai norāda, ka Lietas dalībnieki darbojās atbilstoši panāktajai vienošanai.</p> <p>Vērtējot kopsakarā Lietā analizētās karteļa vienošanās izpausmes, karteļa iekšējo funkcionēšanu, kas atspoguļota turpmāk šajā Lēmumā un kas izriet arī no nākamajām analizētajām Lietas dalībnieku sarunām, tostarp KP veikto papildu analīzi par Iepirkumiem un tieši šo Lietas dalībnieku sarunu par minētajiem Iepirkumiem, KP nav</p>
--	---

	<p>šaubu, ka Lietas dalībniekiem šajos Iepirkumos bija kopīga un vienota izpratne par karteļa vienošanās (Iepirkumu sadales un dalības) noteikumiem, tās saturu, pamatprincipiem, mērķiem un tās īstenošanu, bet arī par tās nozīmi Lietas dalībnieku vienošanās nepārtrauktā īstenošanā arī turpmāk.</p> <p>Pamatojoties uz KP veikto papildus analīzi par Iepirkumiem, Ziemeļblāzmas Iepirkumā pretendentu piedāvājumus iesniedza SIA “SKONTO BŪVE”, un SIA “RE & RE” un vēl savu piedāvājumu iesniedza SIA “ARČERS”, kas konkrētajā sarunā nepiedalījās, bet uzvarēja šajā Iepirkumā. LNMM pirmajā Iepirkumā pretendentu piedāvājumus iesniedza SIA “SKONTO BŪVE”, SIA “RE & RE” un vēl pilnsabiedrība "Piegādātāju apvienība RBSSKALS, RBSSKALS Būvniecība un RBSSKALS Būvsabiedrība" (sarunā nepiedalījās.) Tā kā LNMM otrais Iepirkums bija saistīts ar LNMM pirmā Iepirkuma izpildi, tad par uzvarētāju tajā atzina to pašu uzvarētāju, kas uzvarēja pirmajā LNMM Iepirkumā - SIA “RE & RE”.</p> <p>Jānorāda, ka SIA “VELVE” formāli nav piedalījusies ne Ziemeļblāzmas, ne LNMM Iepirkumā, bet, ņemot vērā, ka [NN] ir tieši tas, kas sarunā klātesošajām personām atgādina, kāda bijusi šo Iepirkumu vēsturiskā sadale un ka karteļa vienošanās ir īstenota (tostarp, ieskaitot pašu SIA “VELVE”), tad KP par pamatotu uzskata, ka arī SIA “VELVE” ir piedalījusies Lietā vērtētās karteļa vienošanās īstenošanā par šo un citu Iepirkumu sadali, jo tieši [NN] faktiski aicina sarunā klātesošās personas turpināt īstenot vēsturisko vienošanos un attiecināt tās saturisko būtību arī uz nākamo Iepirkumu – Vef Iepirkumu (kurā SIA “VELVE” piedalās un uzvar), kas sarunas laikā nav publicēts. Turklāt apstākļos, kad Lietā vērtētā karteļa vienošanās laika gaitā kļūst arvien visaptverošāka un apjomīgāka, kā tas ir vēlākos Lietā vērtētajos laika periodos, tad tas, ka SIA “VELVE” nepiedalās Ziemeļblāzmas un LNMM Iepirkumos, tikai norāda uz karteļa funkcionēšanu un vienošanās izpausmēm</p>
--	---

	<p>Iepirkumu sadalē un attiecīgi dalības nosacījumu apspriešanā, jo Lietas dalībnieku starpā jau 2011. gadā pastāvējusi Lietā vērtētā vēsturiskā vienošanās, kas pēc tās satura un būtības ir tāda pati kā Lietā vērtētā karteļa vienošanās vēlākā laika periodā. Jāuzsver, ka vienošanās Lietas dalībnieku starpā par Vef un citu turpmāk Lietā vērtēto Iepirkumu sadali pastāvēja un tas izriet arī no citām turpmāk analizētajām Lietas dalībnieku sarunām, kā arī nav konstatēts, ka Lietas dalībnieku karteļa vienošanās (tostarp, vēsturiskā) būtu bijusi pārtraukta un izbeigta.</p>
--	---

- 65 27.08.2015. saruna, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [ČČ], [VV], [DD], [BB], [RR], [EE], [KK], 11. lpp.⁵⁹:

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>“(..) [NN]:- <i>Nē, nu, vēsturiski jau bija kaut kāda mums vienošanās par to, kad tajos objektos, tur, kur katrs strādā, tas arī, nu, tālāk arī plus-mīnus turpina strādāt. Nu, nu, no tāda vismazrakstīts...</i> [ĀĀ]:- <i>Nu, tas būtu pareizi. (..)</i>”</p>	<p>Saruna atklāj, ka viens no Lietas dalībniekiem ([NN]) pārējiem sarunā klātesošajiem Lietas dalībniekiem norāda uz vēsturisku vienošanos Iepirkumu sadalē un atklāj tās saturu, proti, ka vēsturiska vienošanās paredz Iepirkumu/objektu sadali pēc principa, ka “<i>tajos objektos, tur, kur katrs strādā, tas arī, nu, tālāk arī plus-mīnus turpina strādāt</i>”. Proti, ņemot vērā, ka kādā konkrētā objektā/ Iepirkumā kāds no Lietas dalībniekiem ir jau uzvarējis, veicis kādus būvniecības darbus, tad nākamreiz, kad šim pasūtītājam/objektam tiks izsludināts/publicēts kāds jauns Iepirkums vai arī citas tā kārtas, Lietas dalībnieku ieskatā, “īpašuma tiesības” uz šo objektu/Iepirkumu patur tas Lietas dalībnieks, kurš jau tur ir veicis/ veic kādus būvniecības darbus, tādējādi norādot uz to, ka šāds vēsturiskas vienošanās princips ir pastāvējis starp Lietas dalībniekiem un tāds ir ņemams vērā arī turpmākajā Iepirkumu sadalē. Tāpat no šīs sarunas secināms, ka [ĀĀ] atbalsta [NN] teikto un norāda, ka “<i>tas būtu pareizi</i>”. Attiecīgi saskaņā ar šo sarunu Lietas dalībnieku kopīga un vienota izpratne par vēsturiskās vienošanās noteikumiem un tās saturu, ko šī vēsturiskā vienošanās paredzēja, turklāt pārējie Lietas dalībnieki, kas ir klāt šai sarunai, nenorobežojas, neiebilst pret šādu sarunu saturu, kā arī tiem nerodas jautājumi vai neizpratne par šajā sarunā atgādināto, ir</p>

⁵⁹ Sk. 27.08.2015., Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 11.

	secināms, ka par šādu vēsturisko vienošanos sarunas dalībnieki ir jau bijuši informēti un akceptē to kā tādu, ko var īstenot un attiecināt arī uz turpmāk Lietuvā analizētajiem Iepirkumiem un to turpmāku sadali.
--	--

- 66 27.08.2015. saruna par Vef Iepirkumu un vēsturisko vienošanos, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [ČČ], [VV], [DD], [BB], [RR], [EE], [KK], 11., 13.–14. lpp.⁶⁰:

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>“ (...) [ĀĀ]:- <i>Bet nu. Tas būtu pareizi. ...</i>[DD] <i>saka, viņš saka - tu zini, nu, kad jūs tur ar tiem VEFiem krāmējāties, es vēl, kā saka, nezinu, kur biju.</i> [NN]:- <i>Jā.</i> [ĀĀ]:- <i>Citā valstī biju vēl. Jā? Viņš saka – es nezinu neko, nu. Viņš saka -</i> [NN]:- <i>Jā, jā. Tur ir pilnīgi</i> [ĀĀ]:- <i>... viņš saka - mēs tagad atnācām, ...pie vienas vietas ir. Jā? Nu, arī var saprast.</i> [RR]:- <i>Nu, mēs tad varam.</i> [ĀĀ]:- <i>[ČČ] kaut ko atceras tā kā. [RR] kaut ko atceras.</i> [RR]:- <i>Nu, bet varbūt tad vajadzētu iesākt ar jaunu sarakstu par šo gadu. Par tuvākiem projektiem.</i> [ĀĀ]:- <i>Davai. Es esmu par. Esmu tikai par. (..)</i> [DD]:- <i>(..) Вот, вы там сказали, что надо, ну, как-то всем там забыть или отложить там свои старые там обиды, ...и там так далее. То есть, если мы говорим, что все там куда-то это складывают в шкаф, то вместе с этим, наверно, разумно сложить в шкаф и какие-то старые договоренности о том, что кому-то, что-то полагается там почему-то и так далее. То есть, это, ну, с моей точки зрения рука об руку идёт. Если мы говорим, что нету какой-то старой истории, то все начинают с какого-то там чистого листа. Ну, это какой-то такой, вот, основной наверно, один из первых базовых принципов. Да?</i> <i>(KP tulkojums no krievu valodas:</i> [DD]: - <i>(..) Lūk, jūs teicāt, ka vajag, lai visi tur aizmirstu vai atliktu savus vecos apvainojumus, un tur tā tālāk. Tas ir, ja mēs sakām, ka visi to saliek skapī, tad kopā ar to droši vien ir saprātīgi salocīt skapī un kaut</i></p>	<p>Saruna atklāj [DD] vēlmi piedalīties Lietuvā vērtētās karteļa vienošanās īstenošanā, un tāpēc Lietas dalībniekiem ir nepieciešamas jaunas piezīmes – “saraksts”, kurā tiktu iekļauti tuvākā laika Iepirkumi⁶¹ (tādi, kuri nav izsludināti/publicēti, vai tādi, kuriem nav beidzies pretendentu piedāvājumu iesniegšanas termiņš). No turpmākās sarunas izriet [DD] vēlme neatsaukties uz vēsturiskās vienošanās rezultātā veikto Vef Iepirkuma sadali, attiecīgi [ĀĀ] (Grupās Nr.1) interesēm šī Iepirkuma sakarā, kā arī nevis pārtraukt Lietas dalībnieku starpā esošo vienošanos par Iepirkumu sadali, bet gan sadalīt nākotnē esošos Iepirkumus no “baltas lapas”, kas pēc savas būtības un satura ir identiska Lietuvā vērtētajai Iepirkumu sadalei, un tādējādi [DD] ieskatā ir nepieciešams jauns Lietas dalībnieku starpā dalāmo Iepirkumu saraksts. Ņemot vērā KP papildu analīzi par Iepirkumiem, secināms, ka Vef Iepirkums šīs 27.08.2015. sarunas ietvarā ir izsludināts, bet vēl nav beidzies otreizējais pretendentu piedāvājumu iesniegšanas termiņš (28.07.2015. grozīts uz 09.09.2015.). Tādējādi no sarunas izriet Lietas dalībnieku vienošanās mērķis ierobežot konkurenci – veicot nākotnes Iepirkumu sadali, un [DD] teiktais šajā sarunā ne tikai par to, ka jānoliek “skapī vecās norunas par to, ka kādam kaut kas tur pienākas, kāpēc un tā tālāk” (tulkojumā no krievu valodas “сложить в шкаф и какие-то старые договоренности о том, что кому-то, что-то полагается там почему-то и так далее.” norāda uz vienošanās gaitu laikā un to, ka sadales rezultāti var būt mainīgi. [DD] norāda, ka Iepirkumu procedūras noslēgumā kāds no Lietas dalībniekiem var arī neuzvarēt, bet jebkurā</p>

⁶⁰ Sk. 27.08.2015., Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 10.

⁶¹ Sk. arī Lēmuma V13.1.3.1. apakšnodaļu Lietas dalībnieku piezīmes.

kādas vecas vienošanās par to, ka kaut kam kautas kas pienākas un tā tālāk. Tas ir, tas ir mans viedoklis ka jāiet roku rokā. Ja mēs sakām, ka nav kaut kādas vecas vēstures, tad visi sāk no tīras lapas. Nu, tas ir kaut kāds tāds, lūk, viens no pirmajiem pamatprincipiem. Jā?)

[ĀĀ]:- Ну, а как же уважение к старшим? (смеjas)

(KP tulkojums no krievu valodas:

[ĀĀ]: - Ну, бет кá ар сиеңи прет векákiem?)

[DD]:- Там это остаётся. Безусловно.

(смеjas)

(KP tulkojums no krievu valodas:

[DD]:- Тур тас палиек. Без шаубáм.)

[DD]:- Второй такой, то есть, для того, чтобы этот разговор какую-то конкретику, наверно, имел, нужен действительно какой-то, вот, там перечень, рабочая группа, которая там, ну, типа, посмотрит, что будет в ближайшее какое-то время, как-то напишет. Тогда можно перейти от слова, от слов «давайте там дружить», от там, к какой-то, к каким-то конкретным действиям. И третье. То, что всегда, вот, из моего опыта, у меня нет там какой-то там, промышленно - гражданского стола, но у меня есть какой-то там инфраструктурно там, какого-то гидротехнического мостового стола. То проблемы обычно возникают в том случае, когда то, вот, о чём, вот, договорились, или пришёл кто-то и что-то взял со стола без спроса. То есть, надо ...договориться, что каждый, ну, типа, отвечает за своё. Если не вышло, то не вышло. Ну, тогда только каких-то потом не возникает обид. Но всё равно остаешься там с пустыми руками, но по крайней мере там об этом договорились. Или, или, если там это не вышло, там не нашли финансирования, нет денег, там вот такая, такого рода проблемы. Вот, это то, что после того, как пройти по списку, я думаю, где могут быть очень узкие места, которые дальше приводят к проблемам. Ну, вот такие, вот, три вещи. Начать с чистого листа, сделать список. И потом как-то

gadījumā Lietas dalībnieku starpā būs bijusi vienošanās, jeb kā to saka [DD] – “ar tukšām rokām, bet vismaz par to tur vienojāties.” (tulkojums no krievu valodas “остаешься там с пустыми руками, но по крайней мере там об этом договорились”). Vienlaikus minētie fakti apliecina, ka Lietas dalībnieku starpā pastāv Lietuvā vērtētā karteļa vienošanās par Iepirkumu, tostarp Vef Iepirkuma, sadali, kā arī to, ka Lietuvā vērtēto karteļa vienošanās dalībnieku skaits paplašinās.

Papildus visam [DD] sarunā teiktajam KP norāda, ka [DD] šajā sarunā faktiski iedrošina pārējos Lietas dalībniekus ne tikai runāt šajā tikšanās reizē par Lietas dalībnieku mērķiem, ieguvumiem no karteļa vienošanās īstenošanas un attiecīgi konkurences izslēgšanas, norādot “varbūt draudzējamies”, bet gan vēl bez citiem aicinājumiem un atbalstīšanas no [ĀĀ] un [RR] puses arī faktiski aicina pārējos klātesošos pāriet “pie kaut kādām konkrētām darbībām” (tulkojums no krievu valodas “можно перейти от слова, от слов «давайте там дружить», от там, к какой-то, к каким-то конкретным действиям.”).

Attiecīgi jānorāda, ka klātesošajiem Lietas dalībniekiem nav iebildumu pret karteļa vienošanās īstenošanu (tostarp vēsturisko), tādējādi secināms, ka tiem ir kopīga un vienota izpratne par karteļa vienošanās (Iepirkumu sadales) noteikumiem, tās saturu, pamatprincipiem, mērķiem, tās īstenošanas nozīmi Lietas dalībnieku karteļa vienošanās nepārtrauktā īstenošanā arī turpmāk, un tādējādi tie savstarpējo vienošanos akceptē kā sev saistošu turpmākajā Iepirkumu sadalē.

обсудить, что происходит, если по списку идёт не гладко. Потому что, если всё хорошо, тогда ка бы всё хорошо. Так наверно не бывает. Вот, если кто-то может взять на себя роль вот этого – движущей силы там, тогда наверно у этого есть какой-то шанс. А всё остальное, мы все по кругу говорим, что давайте лучше меньше, но больше заработать – ну, это все как бы понятно. Я думаю, что там амбиций Наполеона, наверно, ни у кого нет. Ну, у меня немножко. (смеjas) (..)”

(KP tulkojums no krievu valodas:

[DD]: - Otrkārt, tas ir, lai šai sarunai būtu kaut kāda konkrētība, laikam, nepieciešams patiešām kaut kāds saraksts, darba grupa, kura, nu, paskatīties kas būs tuvākajā laikā, kaut kā uzrakstīs. Tad varēs pāriet no vārda, no vārdiem “draudzēsimies tur” pie kaut kādas, kaut kādām konkrētām darbībām. Un treškārt. Tas, ka vienmēr, lūk, no manas pieredzes, man nav tur kaut kāda rūpnieciski – civilā galda, bet man ir kaut kāds tur infrastruktūras, kaut kāds hidrotehniskais – tiltu galds. Šīs problēmas parasti rodas tad, kad tas, par ko, lūk, ir norunāts, vai arī atnācis kaut kas un paņēmis kaut ko no galda bez pieprasījuma. Tas ir, jāvienojas, ka katrs, piemēram, atbild par savu. Ja tas neiznāca, tad tas nesanāca. Nu, tikai tad nerodas aizvainojumi. Bet joprojām paliec ar tukšām rokām, bet vismaz par to tur vienojies. Vai, vai, ja tas nav noticis, tur nav finansējuma, nav naudas, tur ir šāda veida problēmas. Lūk, tas ir tas, ka pēc tam, kad mēs ejam pa sarakstu, es domāju, kur var būt ļoti šauras vietas, kuras tālāk noved pie problēmām. Nu, lūk, šādas trīs lietas. Sākt ar tīru lapu, izveidot sarakstu. Un tad kāds pārrunās, kas notiek, ja saraksts neiet gludi. Jo, ja viss ir labi, tad viss ir labi. Tā nemēdz būt. Lūk, ja kāds var uzņemties šo virzošā spēka lomu, tad, laikam, šim ir kaut kāda iespēja. Bet viss pārējais, ko mēs visi pa apli sakām, ka labāk mazāk, bet vairāk nopelnīt – nu, tas viss it kā ir skaidrs. Es domāju, ka Napoleona ambīcijas droši vien nevienam nav. Nu, man ir nedaudz. (смеjas) (..))

- 67 Ņemot vērā Lietuvā vērtēto sarunu saturu un to, ko tieši sarunās pauduši Lietas dalībnieki, KP secina, ka Lietas dalībnieku pārstāvju vienošanās ir pastāvējusi jau iepriekš – pirms 16.01.2015. Sarunas notikušas konkurējošu Lietas dalībnieku pārstāvju starpā, un sarunas par vēsturiskām vienošanām pēc to satura un būtības ir tādas pašas kā Lietuvā vērtētās tikšanās reizēs panāktās karteļa vienošanās par Iepirkumu sadali (tos sadalot tā, lai starp abām grupām kopējie iespējamie apjomi *euro* būtu iespējami līdzīgi).
- 68 Vairākas sarunas atklāj karteļa vienošanās mērķus, principus, Lietas dalībnieku ieguvumus, un citu informāciju par vienošanos:
- 69 27.08.2015. saruna, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [ČČ], [RR], [VV], [DD], [BB], [EE], [KK], 2.–3. lpp.⁶²:

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>“(..) [ČČ]:- Jā. Nu, jā. Mēs te satikāmie iepriekš, kaut ko runājām. Un tad, nu. Un kad bija viedoklis, kad, droši vien, kad nav nozīmes runāt piecatā vai sešatā, kad jārūnā ar tiem, ka šobrīd ir, kas šobrīd ir spēcīgākie un lielākie, un, un, un tad, ja, ja var, tad kaut ko runāt un domāt. Lai nestrādātu visu pa dempingiem. Mēs ar [BB] braucām, starp citu, šurp un, un sapratām, ka tūliņ būs tādi sūdi, ka mēs esam tā nodzinuši paši sev cenas nost. Un pēc tam apakšniekus nospiežam. Pārsvārā mēs visi tomēr šeit esam ģenerāluzņēmēji. Un, un, un ir vairāk strādnieki, mazāk strādnieki. Bet apakšnieki vienkārši, nu, apsprāgs tūliņās visi. Jā? Viņi jau nespēj vairs par tām cenām strādāt. Un man liekas, ka mēs jebkurš saskaramies ar šīm problēmām objektos, ka nav vairs, kas strādā. Tieši tāpēc, ka mēs paši esam nosolījuši tik zemas cenas. Savs menedžments ir jāuztur. Un, lai kaut kā to objektu uzbūvētu, mēs spiežam apakšniekus, mocāmies ar kaut kādu materiālu nomaiņām, kaut kādiem racionalizācijas priekšlikumiem. Un beigās visi ir nomocījušies, nopelnījuši nekā neesam. Un. -Pasūtītājs berzē rokas. [ČČ]:- Un pasūtītāji berzē rokas. Jā? Un šobrīd tas, tās cenas ir pilnīgi neadekvātas, kas ir šobrīd tirgū. Un, un, un finālā valsts arī zaudē, jo nesaņem nodokļus. Ko mēs spiestā kārtā, mūsu apakšnieki, es domāju, visi saprot. Ja mēs vēl maksājam un stāstam, ka mēs esam labi nodokļu maksātāji, tad mūsu apakšnieki, diemžēl, spiestā kārtā dara visu, lai nemaksātu. Jo savādāk viņi uztaisīt neko nevar. Nu, jā. Un tad tā doma ir, vai mēs varam katrs, varbūtās, mazāk strādāt, bet kaut</p>	<p>Sarunā [ČČ] norāda, ka ievērojama nozīme būs tādai Lietas dalībnieku vienošanai, kurā piedalīsies nevis pieci vai seši tirgus dalībnieki (par ko Lietas dalībnieki jau iepriekš bija runājuši), bet gan tie, kas tobrīd “ir spēcīgākie un lielākie” tirgus dalībnieki, tādējādi parādot Lietas dalībnieku mērķi iesaistīt aizliegtās vienošanās īstenošanā vadošos būvniecības tirgus dalībniekus, kas Iepirkumos pamatā piedalās kā ģenerāluzņēmēji.</p> <p>Turklāt atklājas arī Lietas dalībnieku vienošanās viens no mērķiem – “lai nestrādātu visu pa dempingiem” un attiecīgi varētu uzturēt savu “menedžmentu”, jo tobrīd [ČČ] norāda pārējiem Lietas dalībniekiem, ka “nopelnījuši neko neesam” un attiecīgi “pasūtītājs berzē rokas”, tādējādi norādot uz to, ka tirgus dalībnieku piedāvājumu cenas Iepirkumos ir par zemu un tās ir jāpaaugstina. Tāpat [ČČ] Lietas dalībniekiem norāda, ka šobrīd piedāvājumu cenas Iepirkumos ir “pilnīgi neadekvātas” un ir attiecīgi par zemu. [ČČ] apzinās un stāsta Lietas dalībniekiem par vairākiem vienošanās ieguvumiem – proti, ka varēs uzturēt savu menedžmentu, varēs “mazāk strādāt, bet kaut ko nopelnīt”, tāpat lai paliek nauda pāri “attīstībai”, turklāt sasaistot Lietas dalībnieku vienošanos ar nepieciešamību nomaksāt attiecīgos nodokļus.</p>

⁶² Sk. 27.08.2015. Lēmuma pielikumā Nr. 1., Nr. 2.

<p>ko nopelnīt, lai paliek nodokļiem un attīstībai daudz maz. (..)</p> <p>[ČČ]:- <i>Es kā piemēru saku. Nu, jā. Un tad, tad tā doma tāda ir tomēr, ka varbūt tad mēs varam neplēsties. Un, un, un, teiksim, viens otram, viens vienā objektā nodempingo, otrs otrā. Tāpēc ka trešais vispār bez darba, tas noteikti trešajā to pašu izdarīs. Un finālā mēs visi strādājam par grašiem. Visi ir nomocījušies un tā. Mans priekšlikums katrā ziņā, man nekad nav bijis mērķis būt lielākajam pēc apgrozījuma un varenākam, un tā tālāk. Man viens mērķis tikai kaut ko darīt un nopelnīt beigās kaut kādu naudu. Un, un ko tu vari, ja apgrozījums 60-70 miljoni, mēs beigās esam pusmiljonu nopelnījuši, nu! Priekš kam! Tad labāk tos 70 miljonus būvē trīs, un katrs nopelna to miljonu. Nu, tas ir mans redzējums. Es, un, un katrā ziņā tad, kad mēs te pagājušo reizi tā runājām. Un, un kolēģi ir, kas pirmo reizi ir piekrituši uz šejieni braukt, tad.</i></p> <p>[BB]:-<i>Viņiem jāpajautā tagad. Es domāju, ka atbraukt, bet jautājums ir par formātu. Vai šis formāts viņiem, vai šis formāts ir pieņemams.</i></p> <p>[ČČ]:- <i>Nē. Bet ļauj man pabeigt. Tātad. Un tas, ka viņi arī ir atbraukuši, es domāju, tas arī nozīmē to, ka viņiem arī nav vēlme strādāt par velti, jā, un, un mocīties. Un, un, ka viņi ir gatavi kaut ko darīt, lai tā nebūtu. Un tad tas vien jau, man liekas, ir tāda pirmā, pirmā labā ziņa. Nākamā, protams, ir, lai, lai tas, ko [BB] tagad saka, jā, vai tas formāts, vai princips, vai vispār tas jums apmierina vai, vai neapmierina. Un, ja jā, tad kādā veidā mēs tur tālāk kaut ko domājam.(..)</i></p>	<p>Lietas dalībnieku saruna atklāj to, ka vienošanās paredz savstarpēji “neplēsties” jeb nekonkurēt, nenoteikt zemas cenas jeb tās paaugstināt, lai vienošanās dalībnieki varētu vairāk nopelnīt. Turklāt šī saruna atklāj arī to, ka vienošanās dalībnieki apzinās, ka, ierobežojot potenciālo konkurenci Iepirkumos – izslēdzot savstarpējo konkurenci, katrs vienošanās dalībnieks var nopelnīt vairāk, proti “ko tu vari, ja apgrozījums 60-70 miljoni, mēs beigās esam pusmiljonu nopelnījuši, nu! Priekš kam! Tad labāk tos 70 miljonus būvē trīs, un katrs nopelna to miljonu”.</p> <p>Neviens no klātesošajiem Lietas dalībniekiem sarunā neiebilst pret [ČČ] teikto, un [BB] mēģina noskaidrot, vai šāda mutvārdu vienošanās savstarpējās tikšanās laikā ir pieņemama, jautājot par to, vai “šis formāts viņiem, vai šis formāts ir pieņemams.”</p> <p>Ņemot vērā to, ka [BB] [ČČ] ir pārtraucis raksturot mērķus un ieguvumus no savstarpējās konkurences ierobežošanas, [ČČ] atsāk izklāstīt savu viedokli un pārējo informāciju, atgādinot par to, ka vienošanās dalībnieki, īstenojot vienošanos, varēs vairāk nopelnīt, un uz to, ka klātesošie ir gatavi piedalīties vienošanā, norāda teiktais, ka “viņi arī ir atbraukuši” uz konkrēto tikšanos un “tas arī nozīmē to, ka viņiem arī nav vēlme strādāt par velti, jā, un, un mocīties. Un, un, ka viņi ir gatavi kaut ko darīt, lai tā nebūtu.”</p> <p>Sarunā neviens no klātesošajiem [ČČ] neiebilst, nenorobežojas, saruna konsekventi atklāj to, ka visi sarunas dalībnieki tādējādi piekrīt [ČČ] teiktajam, kas norāda, ka šāda kopīga sapratne tiek panākta, un saruna atklāj šīs vienošanās mērķus un ieguvumus un formātu.</p>
--	--

70 16.01.2015.saruna par Vef Iepirkumu, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [EE], [RR], 22. – 25. lpp. 63.

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>“ [NN]: [..] tikai vēl mazie jautājumi. Fiziski, to, ko es arī [ĀĀ] un arī [EE] teicu vienkārši iepriekš. Par to VNĪA. Varbūt ir jārūnā savā starpā fiziski, ka vismaz atrunāt, kas, ko, kā.</p>	<p>Saruna atklāj to, ka notiek Lietas dalībnieku tikšanās, un to, ka tiek runāts par vienošanās nodibināšanu un pamatprincipu definēšanu “mēs jau varam kaut ko, varbūt, vienoties. Bet</p>

⁶³ Sk.16.01.2015. Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 1.

Vismaz, nu, (**) viens otram smadzenes, nu, kaut kādos savos objektos. Un tas saistītas arī par “VEF”u vienkārši. Nu, saprast, kas, ko, kā, ko mēs darām, nu.

[EE]:- “VEF”s ... Man liekas, tāda saruna, ja mēs nesanāksim kopā, mēs neko nesarunāsim. Bet par cik ar [ČČ] diez vai mēs sanāksim tā pa nopietnam kopā, tad. Kontrola daļa uz “Aboru” iet. Bet ... un vēl visādi “LNK” tur bija. Nē, mēs jau varam kaut ko, varbūt, vienoties. Bet tur paliek pāri vēl kaut kādi trīs – četri, ar kuriem, nezinu, varam vienoties, nevaram. Nezinu.

[NN]:- Nē, nu, viss jau atkarīgs no tā vienkārši. Ja mēs vienojamies plus – mīnus, tad mēs kaut kā konceptuāli virzāties uz priekšu. Un vienkārši provējam uzrakstīt nolikumus un tā tālāk. Ja katrs iet pa sevīm, tad viņš raus katrs uz savu pusi. Un vienkārši nekonzentrēsies uz kaut ko, bet koncentrēsies uz visiem. [...] vienkārši, nu. Jā, viens kaut ko, varbūt, arī vinnēs vairāk nekā pārējie. A varbūt vienkārši vinnēs kaut kāds, (**), “LNK” un vispār (**). Jā? Nu.

[ĀĀ]:- ...es esmu gatavs runāt. Bet tu redzi, [VĀRDS] negrib ar mums runāt. Jā? [ČČ] negrib.

(..)

[ĀĀ]:- Par VEF-u jau kaut kādas, man jau tās domas jau sen ir.

[NN]:-Nē, nē.

[ĀĀ]:- ...

[NN]:- Nē. Tāpēc jau arī iet runa vienkārši, ka vienkārši atrunās, kas, ko, kā.

[ĀĀ]:- Bet ko tur vēl var runāt? Par kādu objektu vēl?

[NN]:- Nu, par VNĪA vienkārši. Tur ir pieci objekti vai seši. Nu, cik tur ir tuvākā laikā.

[ĀĀ]:- Ko kurš grib.

[EE]:- Normāli, ka visi grib visu.

[ĀĀ]:- Nē, es negribu visu.

[EE]:- Jā?

[ĀĀ]:- Es negribu. Man nav tādu objektu. Es gribētu, es gribētu, es gribētu kaut kādu jaunbūvi, nevis restaurēt. Kas saistās ar VNĪA. Es, es negribu to, to, es personīgi negribu, prokuratūru taisās būvēt.

[EE]:- Tā vispār ir šogad? Tā jau d šogad.

[NN]:- Nē, nē. Šogad ir muzejs, šogad ir kaut kāda Pulka iela.

[EE]:- Okupācijas muzejs.

tur paliek pāri vēl kaut kādi trīs – četri, ar kuriem, nezinu, varam vienoties, nevaram. Nezinu.” un “Tāpēc jau arī iet runa vienkārši, ka vienkārši atrunās, kas, ko, kā”, vienošanās formātu, kas ir mutvārdu, jo šajā sarunā gan [NN], gan [EE] uzsver, to, ka ir “jārunā savā starpā fiziski” un “ja mēs nesanāksim kopā, mēs neko nesarunāsim” un [ĀĀ] piekrīt un norāda Lietas dalībniekiem, ka “es esmu gatavs runāt”, attiecīgi no sarunas izriet, ka Lietas dalībnieku starpā pastāv kopīga izpratne par vienošanās formātu, par tās nepieciešamību, ka, īstenojot šo kartēļa vienošanos par Iepirkumu sadali, tā paredz izslēgt savstarpēju konkurenci un Lietas dalībniekus Iepirkumos, jo citādi, ja “katrs iet pa sevīm, tad viņš raus katrs uz savu pusi. Un vienkārši nekonzentrēsies uz kaut ko, bet koncentrēsies uz visiem. [...] vienkārši, nu. Jā, viens kaut ko, varbūt, arī vinnēs vairāk nekā pārējie.”

Tāpat šī saruna atklāj arī to, ka vienošanās dalībnieki plāno pielāgot pasūtītāju Iepirkumu nolikumus lomu un kompetenci, proti “vienkārši provējam uzrakstīt nolikumus un tā tālāk.”

Sarunā atklājas, ka vienošanās dalībnieki ir sadalījuši un vēlas arī turpmāk sadalīt Iepirkumus “ko kurš grib”, un attiecīgi izriet sarunā minēto objektu, kas ir Iepirkumi, savstarpējā saistība sadalē, kur sarunas beigās tiek norādīti sadales principi. Turklāt sarunu dalībnieki informē viens otru un arī vienojas par Iepirkumiem, kuri vēl tikai būs, jo aktīvi viens otru sarunā papildina, saucot, kādi objekti vēl būs nākotnē – 2015.gadā.

Tāpat izriet arī tas, ka klātesošās personas apzinās, ka, pastāvot savstarpējai konkurencei Iepirkumos, katrs tirgus dalībnieks vēlas uzvarēt visos Iepirkumos “Normāli, ka visi grib visu.”

Sarunu gaitā Lietas dalībnieki runā un norāda viens otram to, ka, piemēram, Vef Iepirkums, kas tobrīd vēl pat nav izsludināts, ir [ĀĀ] “solīts. Es pie viņa strādāju”, un [ĀĀ] norāda pārējiem, ka viņš piedalīsies vienošanā šī Iepirkuma sakarā, norādot pārējiem sarunā klātesošajiem, ka “VEFs man interesē jau trešo gadu, nu. A pārējais ... man neinteresē”, ka “ja pirmais nāk, pieņemsim, VEFs, ... davai.. ...gatavs spēlēt.” Saruna norāda uz to,

<p>[NN]:- Nu, jā. Okupācijas muzejs.</p> <p>[EE]:-Okupācijas muzejs.</p> <p>[NN]:- Pulka iela, VIDa, tā tur VARAMA ēka.</p> <p>[ĀĀ]:-VARAMA ēka jauna.</p> <p>[NN]:- Nē.</p> <p>[ĀĀ]:-Nav?</p> <p>[NN]:- Nē.</p> <p>[EE]:-Rekonstrukcija.</p> <p>[NN]:- Viss ir restaurācija. Būtībā tad tur jāskatās, a kas tur bija jauns? Kaut kas tur bija jauns.</p> <p>(..)</p> <p>[ĀĀ]:- Nē, nu, VEFs man interesē jau trešo gadu, nu. A pārējais ... man neinteresē. Tikai vienam cilvēkam, [VĀRDS] un viss.</p> <p>[NN]:- Un ar VEFu tā mēs arī, tā arī darīsim, un tas vienkārši, nu.</p> <p>[ĀĀ]:- Nu, viņš ir solīts. Es pie viņa strādāju. Tā viņš ir. Bet, bet, ja, kas attiecas uz ..., ... nekas neder(?).</p> <p>[NN]:- Nē, okei. Nu, tad ir skaidrs. Vienkārši tad, nu, tad to.</p> <p>[ĀĀ]:- Nu, pieņemsim, ja pirmais nāk, pieņemsim, VEFs, ... davi.. ...gatavs spēlēt.</p> <p>(..)</p> <p>[RR]:- Jā. [ĀĀ], ja tu saki, ka tiešām tev, nu, tiešām.</p> <p>[ĀĀ]:- Nē, man vajag [VĀRDS]. [VĀRDS], [VĀRDS] VEFu.</p> <p>[RR]:-Es sapratu.</p> <p>[EE]:- Tu gribi VEFu. Jā.</p> <p>[RR]:- Jā.</p> <p>[ĀĀ]:- ...pie viņa....domājis... Nu, viņš ir solīts.</p> <p>[EE]:- Nu, jā, jā ...sapatu.</p> <p>[NN]:- Nē, nu, tā arī vēsturiski it kā bija.</p> <p>(..)</p> <p>[NN]: - [...] Bet nu, teiksim, ja runājot vienkārši par VEFu[...] ir garām jau. [...] tāda bija vienošanās, ka viņš paņems Ziemeļblāzmu. Kaut vai tas bija sen un tā tālāk. Jūs paņemat muzeju. Un [ĀĀ] palika VEFs, nu. Tāda bija tā runa, jā, toreiz. Un toreiz vienkārši kā, visu arī izdarīja un tā tālāk. Kā tur bija un kas bija, bet nu vienkārši, nu, gala rezultātā viss, viņš dabūja tā kā bija runāts. Un tagad palika VEFs. To, ka viņš negāja divus gadus, tas jau, nu. It kā pēc būtības darbi pienācās, nu, it kā, it kā, it kā [ĀĀ] tas VEFs.</p>	<p>ka visiem klātesošajiem ir vienota izpratne un savstarpēja sapratne par vienošanās būtību, tās īstenošanu, un to apliecina arī [RR], [EE] un [NN] teiktais, ka personas saprot [ĀĀ] teikto, kā arī norāda uz to, ka vienošanās ir vēsturiska (proti, panākta vēl pirms 16.01.2015.) uz ko norāda arī jau iepriekš [ĀĀ] teiktais, ka Vef Iepirkums ir "solīts".</p> <p>Sarunai noslēdzoties, [NN] atgādina pārējiem klātesošajiem uz vēsturiski panākto vienošanos par Iepirkumu sadali, proti, ka "tāda bija vienošanās, ka viņš paņems Ziemeļblāzmu. Kaut vai tas bija sen un tā tālāk. Jūs paņemat muzeju. Un [ĀĀ] palika VEFs, nu. Tāda bija tā runa, jā, toreiz." (sk. arī Lēmuma 64. rindkopu, 16.01.2015. Lietas dalībnieku sarunu par Ziemeļblāzmas, LNMM un Vef Iepirkumiem)</p> <p>[NN] sarunā norādītais "[ĀĀ] palika VEFs," atbilst KP papildu analīzei, jo [ĀĀ] ir Grupas Nr.1 pārstāvis. Lai arī uzvarētājs šajā Iepirkumā ir Grupas Nr.1 pārstāvis SIA "VELVE" (ar augstāku piedāvājumu cenu nekā SIA "SKONTO BŪVE"), tomēr tas nemaina aizliegtās vienošanās pastāvēšanu Lietas dalībnieku starpā, kas paredzēja arī Iepirkumu proporcionālu sadali starp abām grupām, pat ja Iepirkuma procedūras rezultātā par Iepirkuma uzvarētāju tiek atzīts cits vienas grupas Lietas dalībnieks.</p>
--	---

- 71 27.08.2015. saruna, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [ČČ], [RR], [VV], [DD], [BB], [EE], [KK], 5. – 6. lpp.⁶⁴:

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>“(..) [ĀĀ]:- Nu, jā. Bet es jau domāju: ja mēs varam šeit par kaut ko, pieņemsim, vienoties par kaut kādām, ne vienoties, bet parunāties par, par skolām. Jā? Tad jau, nu, par cik mēs tomēr sen tādā neesam formātā tikušies un vispār neesam tādā formātā tikušies, tad jau, varbūt, mēs arī varam, kā saka, nu, šad tad arī, ka mēs trīs vai četri esam. Nu, trīs vai četri esam pieaicināti, uzaicināti. Vai, vai, vai tā sagādājies, mēs esam trīs vai četri uz kādu projektu.</p> <p>Vai tas ir privātais, vai tur vēl kaut kāds, vēl kaut kāds. Jā? Mēs jau varam sisties līdz, līdz, līdz, līdz pēdējam. Jā? Mēs varam sisties līdz pēdējam.</p> <p>[RR]:- To mēs esam pierādījuši.</p> <p>[ĀĀ]:- Un varbūt, ka ir jēga, kā saka, sanākt kopā un parunāt par to. Jo pašlaik jau tā situācija ir tāda, ka mēs jau sitamies. Jā? Mēs sitamies līdz pēdējam. Ejam pie pasūtītāja, kad jau viens ir izsities, ejam pie pasūtītāja, pasakām – es tev vēl pieci procenti atlaidīšu. Atnāk nākošais atkal, saka – es tev vēl piecus. Jā? Vai es vēl tur ieinvestēšu. /Smejas/. Beigās mēs jau esam līdzfinansētāji jau šitam te, jau pasūtītājam. Mums jau... vajadzētu iedot jau tajā, tajā mājā, ko mēs ceļam. Jā? Mēs jau ...</p> <p>[NN]:- Un pasūtītājs jau uz to arī spekulē, nu.</p> <p>[ĀĀ]:- Viņi uz to spekulē. Un viņi, un viņi uz tā, saprotiet, tagad saprotu, vārās. Jā? Un tas, tas. Un viņi ņem šitos te mūsu trakos izcenojumus, tagad kas ir, jā, un liek viņus savos nākotne attīstības plānu budžetos. Jā? Jā? Un pēc tam tu atnāc pēc gada, izrādās tā - re, kur. Nu, re! Vot. Jā?(..)”</p>	<p>Konkrētās tikšanās laikā saruna par savstarpēju vienošanos turpina attīstīties, un atkārtoti tiek uzsvērti tikšanās mērķi, stāstot un atgādinot sarunas dalībniekiem, cik grūti ir gājis, jo, ja pastāv konkurence, tad viens tirgus dalībnieks, kas iesniedzis savu pretendentu piedāvājumu, iet runāt ar pasūtītāju, otrs tirgus dalībnieks, kas arī ir iesniedzis savu pretendentu piedāvājumu, iet runāt ar to pašu pasūtītāju, un katrs piedāvā vēl zemāku cenu, atbilstoši sarunā norādītajam - “es tev vēl pieci procenti atlaidīšu” (no saruna konteksta secināms, ka no kopējā piedāvājuma summas) un pasūtītāji “uz to spekulē”. Faktiski tiek runāts par to, ka Iepirkumu uzvarētāji, savstarpējās konkurences rezultātā, ir kļuvuši pēc būtības par atsevišķu Iepirkumu “līdzfinansētājiem.” Vienlaikus norādot, ka pasūtītāji “vārās” un liek “mūsu trakos izcenojumus” “savos nākotne[s] attīstības plānu budžetos”, kas acīmredzami ir pārtraucams un nav pieļaujams, ņemot vērā Lietas dalībnieku mērķus un atbilstoši tam, kā to sarunā norāda [ĀĀ] “varbūt, ka ir jēga, kā saka, sanākt kopā un parunāt par to”, kas norāda, ka šādi savstarpējai konkurencei ir jābeidzas un jāsāk strādāt citādāk, savstarpēji vienojoties, lai nevajadzētu samazināt savas piedāvājumu cenas savstarpējās konkurences rezultātā un varētu tās noteikt, nepastāvot Lietas dalībnieku savstarpējās konkurences apstākļiem.</p>

- 72 02.06.2016., kurā piedalījās [ĀĀ], [RR], [DD], [ČČ], 45. lpp.⁶⁵:

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>“(..) [ĀĀ]:- Bet par privātiem jau, man liekas, tur vienkāršāk. Tur sanāk kopā tie, kas ir aicināti un tad runā nu.</p> <p>[RR]: - Jā. (..)”</p>	<p>Bez citas informācijas par privāto Iepirkumu sadali, ko veikuši Lietas dalībnieki, šī Lietas dalībnieku saruna atklāj vienošanās pamatprincipu privāto Iepirkumu sakarā.</p>

⁶⁴ Sk. 27.08.2015., Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 5.

⁶⁵ Sk. 02.06.2016., Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 108.

	<p>Proti, Lietas dalībnieki uzskata, ka privāto Iepirkumu sadali ir vienkāršāk veikt nekā publisko Iepirkumu sadali, jo privātajos Iepirkumos tirgus dalībniekus, no kuriem tiek sagaidīti piedāvājumi, izvēlas un aicina piedalīties pasūtītājs, un tieši šajā brīdī arī uzaicinātie var vienoties par vienu vai otru savstarpējās konkurences izslēgšanas veidu. Protams, ka salīdzinoši lielo Iepirkumu pasūtītāji aicina lielos tirgus dalībniekus, tostarp Lietas dalībniekus, piedalīties šādos Iepirkumos, un konkurence šādos Iepirkumos savā ziņā jau ir ierobežota no paša pasūtītāja puses, tomēr iepriekšminētā privāto pasūtītāju rīcība privāto Iepirkumu sakarā ir normāla un ierasta prakse, turklāt, kā tas redzams no Lietas dalībnieku sarunas, neviens privātais pasūtītājs nav pasargāts no tā, ka Lietas dalībnieki īstenos aizliegtu vienošanos privātajos Iepirkumos, kas vēl vairāk ierobežo savstarpēju konkurenci jau izvēlētu pretendentu vidū, jo, kā norāda [ĀĀ] “<i>sanāk kopā tie, kas ir aicināti un tad runā nu</i>”, kas faktiski nozīmē, ka Lietas dalībnieki viens otru informē, ka tie ir uzaicināti piedalīties kādā privātajā Iepirkumā un tad veic šī Iepirkuma sadali un/vai vienojas par dalības nosacījumiem tajā. Papildus jāņem vērā, ka šādu Iepirkumu pasūtītāji mēdz publiski izplatīt ziņas un informēt sabiedrību un tirgus dalībniekus (tostarp Lietas dalībniekus), ka plāno būvēt vienu vai otru objektu. Tādējādi tirgus dalībniekiem (tostarp Lietas dalībniekiem) jau iepriekš rodas iespēja citam ar citu vienoties par šāda Iepirkuma sadali un/vai dalības nosacījumiem, vai citu savstarpējās konkurences izslēdzošu veidu gadījumā, ja viens vai otrs tiks uzaicināts (vai varēs pieteikties pats) šajā Iepirkumā, tā kvalifikācijā. Iepriekšminētā rīcība izriet ne tikai no šīs sarunas, bet arī no citiem Lietā vērtētajiem privātajiem Iepirkumiem, kuros piedalījušies Lietas dalībnieki.</p>
--	--

- 73 Tādējādi no minētajiem sarunu piemēriem un citām Lietā esošajām sarunām, kas ir analizētas, skaidri un nepārprotami izriet Lietas dalībnieku mērķi – ierobežot savstarpējo konkurenci un nodrošināt lielāku peļņu uz pasūtītāja un valsts rēķina, kas vienlaikus ir arī Lietas dalībnieku ieguvumi, īstenojot Lietā vērtēto karteļa vienošanos.

13.1.2. Lietas dalībnieku vienošanās slēpšana un vienošanās aizliegtā rakstura apzināšanās

74 No Lietas dalībniekiem sarunās, tostarp, izskanēja jautājums vai apgalvojums, ka viņu mobilie telefoni jāatstāj kur citur vai jāiznes ārā, kas norāda, ka Lietas dalībnieki apzinājās šo sarunu satura konfidenciālo un prettiesisko raksturu, piemēram:

75 02.06.2016. saruna, kurā piedalījās [ĀĀ], [RR], [DD], [ČČ], 2. lpp.⁶⁶:

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>“(.) [ČČ]:- Nu? Telefonus mēs tā kā atstājam, jā? [ĀĀ]:-Telefonus tur var atstāt. -Nu, jā. [ĀĀ]:- Liekiet kaut kur. Jā? -Jā. (..)”</p>	<p>No šī sarunas fragmenta var secināt, ka Lietas dalībnieki apzinās jau notiekošās vai potenciālās sarunas satura konfidenciālo un prettiesisko raksturu, kura fiksēšanas ar mobilo telefonu (piemēram, sarunu ierakstījis cits sarunas dalībnieks u.c.) var radīt tiešas negatīvas sekas katram sarunas dalībniekam. KP ieskatā lietišķu sarunu gaitā personas neatstāj savus mobilos telefonus bez īpaša iemesla (piemēram, sarunas konfidenciālais raksturs vai atrašanās īpaša režīma objektos). Turklāt rīcība ar mobilo telefonu, ka tas jānoliek citur, tiek mudināta un apstiprināta no klātesošo personu puses, kā arī neviena persona nejautā par šādas darbības nepieciešamību, kas liecina par visu personu vienotu izpratni, ka mobilajiem telefoniem jābūt nošķirti no to īpašniekiem.</p>

76 07.06.2018. saruna, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [LL], [ŪŪ], 3. lpp.⁶⁷:

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>“(.) [LL]:- Sakiet, lūdzu, kāpēc ...Mežaparku nevar? Toreiz, pag, pie teātra jūs bijāt strādājuši. Mēs piekritām un klusējām. Un tad notika tā, savā laikā. Jā? Pie teātra jūs bijāt strādājuši. Es strādāju. Jums trāpījās tāpēc, ka. Telefoni ārā, jā? [ŪŪ]:-Mh. “</p>	<p>Pēdējā KP rīcībā esošajā audioieraksta atšifrējumā redzams, ka cita starpā, Lietas dalībniekiem vienojoties par Iepirkumu sadali un informējot vienam otru par dalības nosacījumiem un apstākļiem Iepirkumos, joprojām no Lietas dalībniekiem izskan jautājums/pārlicināšanās par to, lai blakus tiem neatrodas mobilie telefoni, jo visi apzinās sarunas satura konfidenciālo un prettiesisko raksturu.</p>

77 Lietas dalībnieki ir apzinājušies savu aizliegto darbību atbilstību KL noteiktajam vienošanās aizliegumam, jo baidījušies, ka šāda vienošanās var tikt konstatēta pēc objektīvām pazīmēm, tāpat apzināti slēpuši savas darbības, par ko liecina daudzkārtējas sarunas par to, ka sarunu saturs un attiecīgi vienošanās ir slēpjama, ka nedrīkst par to citām nepiederošām personām stāstīt, tostarp, ka viens no Lietas dalībniekiem ir teicis un apzinās, ka ir “*karteļa vadītājs*”.

78 07.06.2018. saruna, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [LL], [ŪŪ], 14. lpp.⁶⁸:

Sarunas fragments	KP viedoklis
-------------------	--------------

⁶⁶Sk. 02.06.2016., Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 1.

⁶⁷Sk. 07.06.2018., Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 4.

⁶⁸Sk. 07.06.2018., Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 18.

<p>“(.) [NN]:- Viņš ar mani runā caur juristiem. (**), ...vēl... [LL]:- Jo ar mani viņš arī negrib vienkārši tikties. [NN]:- Viņš vispār ne ar vienu vienkārši. Es nesaprotu. [ŪŪ]:- Man pie viņa jāaizbrauc. [ĀĀ]:- Jāaizbrauc, jāaizbrauc. Bet ar [DD] arī jāizrunājas. [LL]:- [DD] ir. [NN]:- A kāpēc(runā vienlaicīgi) [LL]:- Viss ir kārtībā. [NN]:- Viņš vienkārši ko? Viņam ir, saprotami, ir sastāstīts, ka viņš ir karteļa vadītājs un vēl kaut kas, nu, (smejas) Nu, zini kā, nu. (..)”</p>	<p>Paša pēdējā Lietas dalībnieku tikšanās reizē sarunā atklājas, ka Lietas dalībnieki runā par to, ka ir neizpratnē par [ČČ] rīcību, proti [ČČ] ar Lietas dalībniekiem [NN], [LL] negrib tikties un arī “runā caur juristiem”. [NN] sarunā klātesošajiem norāda, ka [ČČ] šobrīd “vispār ne ar vienu vienkārši” negrib komunicēt. Kad sarunā [ŪŪ] norāda, ka tam ir pie [ČČ] jāaizbrauc, un [ĀĀ] viņu mudina tā darīt, vienlaikus norādot, ka vēl ir “ar [DD] arī jāizrunājas.”</p> <p>Lietas dalībnieku sarunas gaitā atklājas,, kāpēc [ČČ] nevēlas komunicēt ar pārējiem Lietas dalībniekiem un faktiskais iemesls ir – darbību juridiskā rakstura un lomas apzināšanās Lietuvā vērtētajā vienošanās īstenošanā, jo [NN] pārējiem klātesošajiem stāsta, ka “Viņam ir, saprotami, ir sastāstīts, ka viņš ir karteļa vadītājs un vēl kaut kas, nu, (smejas)”.</p> <p>Vienlaikus šīs saruna atklāj, ka ne tikai KP ir vērtējusi Lietas dalībnieku aizliegtu rīcību, bet arī Lietas dalībnieku juridiskās palīdzības sniedzēji šādu vērtējumu visticamāk ir devuši konkrēti [ČČ], un tādējādi par to zina arī citi Lietas dalībnieki, bet KP neviens no Lietas dalībniekiem un/vai to juridiskajiem pārstāvjiem nav vērsies, skaidri zinot, ka to rīcība ir vērtējama kā pārkāpums – karteļa vienošanās. Tādējādi arī KP nav nekādu šaubu attiecībā uz Lietas dalībnieku aizliegtās rīcības apzināšanos un slēpšanu, tostarp no KP.</p>
--	--

79 27.06.2016., par JRT Iepirkumu, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [KK], [RR], 19. lpp.⁶⁹:

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>“(.) [KK]:- Man tikai negribas rēķināt tam teātrim. Ja mēs neejam, tad labāk, es nezinu. ... kvalificējies, tad laikam jāreķina. Jā? [NN]:- Tu jau nemaz nekvalificējies tajā pagaidām. [KK]:- ... kvalificēties(?). Nu principā ... par kādu... mūs tur izmetīs ārā? Jā? Nu bet... [RR]:- Paga, par, par teātri? [KK]:- Jā, jā. Tikai nu es, nu labi, teiksim, ja nu mēs paejam malā, tad man negribas rēķināt. Tas ir ... darbs. [RR]:- Jā.</p>	<p>Sarunā [KK] norāda, ka nevēlas piedalīties šajā Iepirkumā, un jautā pārējiem par to, ka, ja kvalificējas, tad jāgatavo piedāvājums JRT Iepirkumā.</p> <p>Proti, sarunu faktiskajā saturā redzams, ka [KK] negrib gatavot aizsega piedāvājumu JRT Iepirkumam, jo tas paredz veikt apjomīgus aprēķinus, un saruna notiek pirms pretendentu piedāvājumu iesniegšanas termiņa slēgtajā JRT Iepirkumā.</p> <p>Jau sarunas sākumā [KK] vaļsirdīgi pasaka, ka “negribas rēķināt tam teātrim. Ja mēs neejam, tad labāk, es nezinu. ... kvalificējies, tad</p>

⁶⁹ Sk. 27.06.2016., Lēmuma pielikumā Nr.1, Nr. 26.

[KK]:- *Sēž divi cilvēki un melnu muti mēnesi strādā.*

[NN]:- *Nu, tā ir taisnība.*

[KK]:- *Tad būtu jārēķina ... izskatītos labāk.*

[ĀĀ]:- *Nē, nu kādam arī jārēķina, nevar...*

[KK]:- ...

[NN]:- *... nevar tā teikt - veči, nerēķiniet. Un pēc tam kāds tur nostučīs iekšienē. Nu, labi, tu kaut kādā līmenī to vari, bet tā jau tu nevari. Arī tur visiem, (**), atklāt pakaļu. Es te, veči, (**), ar džekiem sēdēju pie galda... Nē, ja va-, es nezinu, kādā līmenī. (..)*

laikam jārēķina.” Un savukārt [NN] viņam norāda, ka [KK] vēl nemaz tajā nekvalificējās. No sarunas izriet, ka Lietas dalībnieki ir informēti par to, ka SIA “MERKS” negrib piedalīties šajā JRT Iepirkumā. [KK] skaidri norāda to, ka “*nu labi, teiksim, ja nu mēs paejam malā, tad man negribas rēķināt. Tas ir ... darbs*”. “(..) *Sēž divi cilvēki un melnu muti mēnesi strādā.*” un [KK] teikto sarunā apstiprina arī [NN] un [RR].

Tomēr, apzinoties minētos apstākļus un to, ka šie Lietas dalībnieki ir kartēļa vienošanās dalībnieki, [KK] pats norāda, ka “*izskatītos labāk.*”, ja rēķinātu, un to atbalsta arī ne tikai [RR], bet arī [ĀĀ], norādot, ka “*kādam arī jārēķina, nevar...*” un uzreiz [KK], [ĀĀ] teiktajam pievienojas [NN], tieši pasakot, ka “*nevar tā teikt - veči, nerēķiniet. Un pēc tam kāds tur nostučīs iekšienē. Nu, labi, tu kaut kādā līmenī to vari, bet tā jau tu nevari. Arī tur visiem, (**), atklāt pakaļu. Es te, veči, (**), ar džekiem sēdēju pie galda...*”

[NN] teiktais tieši norāda uz šo tikšanās reižu un sarunu satura aizliegto raksturu, turklāt parāda tiešā veidā, ka klātesošās personas saprot sarunu tēmu, ka tām ir kopīga un vienota izpratne par sarunām, jo tajās neviens neiebilst kāda sacītajam, tikai papildina un vēlreiz apstiprina kādas personas teikto, tāpēc šīs saruna atspoguļo savstarpējo Lietas dalībnieku sapratni, ka, neskatoties uz to, ka jāveic apjomīgs darbs, veicot aprēķinus, bet zinot, ka konkrētais Iepirkums paredzēts jau kādam iepriekš sarunātam uzvarētājam, tas ir jādara, lai neatklātos šo darbību pretlikumīgais raksturs, t.i., lai kāds no “iekšienes” jeb darbiniekiem, piemēram, neizpaustu šo informāciju personām, kas nav Lietas dalībnieki vai tiesībsargājošām, vai kompetentajām institūcijām. Tāpat sarunā atklājas, ka sarunas dalībnieks [KK] vaļsirdīgi saka pārējiem sarunā klātesošajiem, ka šāda viņa rīcība kartelī, veidojot arī aizsega piedāvājumus, konkrētajam/-iem uzņēmumam/-iem “*dārgi izmaksā*”.

Papildus jāpiebilst, ka atbilstoši sarunās minētajam SIA “MERKS” (Grupa Nr. 1), kurš negribēja “*rēķināt*”, bet zināja, ka rēķinot “*izskatīsies labāk*”, un [ĀĀ] to atbalstīja, gan kvalificējās šajā Iepirkumā, gan attiecīgi tajā piedalījās, un uzvarēja atbilstoši Lietas

	dalībnieku veiktajai sadalei PS „RERE BŪVE 1”, kas sastāv no Grupa Nr. 1 dalībniekiem – SIA “RE & RE” un SIA “RERE BŪVE”.
--	---

80 17.08.2017.saruna (par Franču liceja Iepirkumu (t.sk. RTU Iepirkumu)), kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [RR], [DD], [BB], [LL], [ŪŪ], 31.–32. lpp.⁷⁰:

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>“(.) [NN]:- <i>Es savējiem nemaz neskaidroju, ka viņi visur iet un, (**), dara. Es tikai viņiem pasaku: “Tur mēs ejam, tur mēs neejam”. (**), tad kad ... sūdzēja, (**),.</i> - <i>Nē, nu vi-</i> [LL]:- ... [NN]:- <i>Viņi sākumā.</i> [ĀĀ]:- <i>Protams(?), neko nevar stāstīt.</i> [LL]:- <i>Es saprotu.</i> [NN]:- <i>Pēc tam man nosit, (**),. Viņi nesaprot vienkārši. “A kāpēc mēs atdevām RTU, (**),?” viņš saka: “Mums, nu, (**),, nu!?” Es saku: “Nu, nu, tā vajadzēja”.</i> [LL]:- <i>Mums ir tāpat. Strādā un peļņu atdod.</i> [BB]:- <i>Visi jau tā dara.</i> [LL]:- <i>Tieši tā. Un beigās tas ...</i> - <i>Kā kuram.</i> - <i>Bet ir tā, ka (..)”</i> - [BB]:- <i>Viņam vēl skaidrot kaut ko šitādu. Dievs pasarg!</i> [LL]:- <i>Nu, beidz. Nu.</i> [BB]:- ... [LL]:- <i>Beidz. Beidz.</i> - <i>Viņš ir tāds ...</i> - <i>(nopūšas)</i> - <i>Tas jau gan.</i> [DD]:- <i>Hy, так чего вы боумесь то?</i> (KP tulkojums no krievu valodas: AM: Nu, tak par ko jūs baidāties?) [ĀĀ]:- <i>Bet. (..)”</i></p>	<p>Tāpat no šīs sarunas turpinājuma izriet, ka sarunu dalībnieki apzinās un saprot savu darbību aizliegto raksturu, proti, [NN] pārējiem klātesošajiem pasaka, ka viņš saviem darbiniekiem nemaz neskaidro piedalīšanās/nepiedalīšanās iemeslus konkrētajos Iepirkumos, viņš tikai mutvārdos viņiem norāda “<i>Tur mēs ejam, tur mēs neejam</i>”, un [ĀĀ] atbalsta [NN] sacīto, teikdams, ka” <i>neko nevar stāstīt</i>”. Tādējādi [ĀĀ] vēlreiz atgādina šo darbību un vienošanās īstenošanas aizliegto raksturu ar to, ka darbiniekiem nav jāstāsta/nav jāskaidro Lietas dalībnieku mutvārdu rīkojumi par piedalīšanos (vai tieši otrādi – nepiedalīšanos) konkrētos Iepirkumos, lai mazinātu informācijas noplūdes risku.</p> <p>Tāpat [NN] pārējiem stāsta, ka viņa darbiniekiem rodas neizpratne un jautājumi par acīmredzot neloģisku uzņēmuma rīcību un tie jautā [NN] par to, jo [NN] pārējiem klātesošajiem stāsta, ka “<i>Viņi nesaprot vienkārši. “A kāpēc mēs atdevām RTU, (**),?” viņš saka: “Mums, nu, (**),, nu!?” Es saku: “Nu, nu, tā vajadzēja”.</i></p> <p>Saruna atklāj, ka sarunas dalībniekiem ir vienota un kopīga izpratne par tās saturu, jo neviens no sarunas dalībniekiem neiebilst vai citādi nepauž savu neizpratni par runāto. Tieši otrādi, sarunu dalībnieki viens otru atbalsta, papildinot sarunu, kā to jau darīja [ĀĀ], jo tālāk sarunā atbalstu [NN] teiktajam pauž arī [LL], norāda, ka SIA “SKONTO BŪVE” “<i>ir tāpat</i>”, kā [NN] tikko bija stāstījis, turklāt papildinot “<i>Strādā un peļņu atdod</i>”, kas apstiprina tostarp KP secināto par Lietas dalībnieku mērķiem un attiecīgi ieguvumiem (peļņa) lietā.</p> <p>Turklāt [BB] sarunā norāda, ka “<i>Visi jau tā dara</i>”, attiecīgi norādot, ka Lietas dalībnieki visi tā dara, ka tie slēpj savu vienošanos no visām/no citām personām, t.sk. saviem</p>

⁷⁰ Sk. 17.08.2017., Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 23.

	<p>darbiniekiem, apzinoties savas rīcības pretlikumīgo raksturu, t.sk. arī to, ka saviem darbiniekiem tikai pasaka, kurā Iepirkumā piedalīsies, kurā savukārt nepiedalīsies, un darbinieki rīkojas atbilstoši vadības/īpašnieka mutvārdu norādēm. Tāpat arī no [BB] teiktā izriet bailes un attiecīgi piesardzība par to, ka kādam būtu jāskaidro šī vienošanās starp Lietas dalībniekiem, norādot “<i>Viņam vēl skaidrot kaut ko šitādu. Dievs pasarg!</i>”</p> <p>Sarunai noslēdzoties, arī [DD] bilst tādu kā retorisku jautājumu, jautājot pārējiem, “ko tad Jūs baidāties”, tādējādi faktiski iedrošinot pārējos Lietas dalībniekus turpināt nepārtraukti īstenot aizliegtu vienošanos, tostarp ar sevis sacīto norādot, ka par Lietas dalībnieku slēpto vienošanos Lietas dalībnieku darbinieki ne tikai neuzzinās, bet attiecīgi arī neinformēs kompetentās iestādes.</p>
--	--

- 81 Saruna par Siguldas pils un Siguldas skolas Iepirkumiem 19.05.2017., kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [DD], [BB], [EE], [ŪŪ], 29.–30. lpp.⁷¹:

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>“(..) [NN]:- <i>Paga, paga, bet tur jau ir arī. Sigulda ... jūs te atkal neko nesakāt. Viens ir, viens ir jums un otrs ir viņiem vienkārši.</i> [ŪŪ]:- <i>Nē, nu, vot viņi, viņi grib, lai ...</i> [EE]:- <i>Viņi tā grib...mēs gribam. Mēs ...</i> [ŪŪ]:- <i>Es negribu...</i> [EE]:- <i>... gribētu atdot vienu mums un atkal kaut kur pamainīties. Bet, nu, tur. ...nevajag.</i> [ŪŪ]:- <i>Mēs negribam viņu. Nu, tas arī ir āķis.</i> [EE]:- <i>Bet viņi negrib, negrib abus ņemt.</i> [ŪŪ]:- <i>Saproti, nu? Nu.</i> [EE]:- <i>Viņi visu laiku Siguldā, nu.</i> [ŪŪ]:- <i>Nu, nu, nu, cik var ...-īties(?) ar tiem ...!</i> [EE]:- <i>Būvnieki vieni un tie paši būvē, nu, tas arī slikti izskatās.(..)</i>”</p>	<p>Vairāk kā četrus mēnešus pirms Siguldas pils un Siguldas skolas Iepirkumu izsludināšanas/publicēšanas termiņa sarunu dalībnieki ne tikai viens otru informē, kuru Iepirkumu kurš Lietas dalībnieks gribētu vai negribētu, bet arī attiecīgi tos dala.</p> <p>Runājot par vienošanās īstenošanu, no šīs sarunas izriet Lietas dalībnieku apzināšanās, ka kartēļa vienošanās īstenošanā vienā un tajā pašā objektā jeb Iepirkumā vajadzētu mainīties uzvarētājiem, jo vienu un to pašu tirgus dalībnieku uzvara tajā pašā objektā vairākos Iepirkumos “<i>slikti izskatās</i>”, kas var radīt Lietas dalībniekiem nevēlamu un lieku kompetento iestāžu uzmanību un attiecīgi jautājumus.</p>

- 82 Tāpat Lietas dalībnieki savās sākotnējās sarunās, kurās redzama Lietas dalībnieku kopīga un vienota izpratne par vienošanās nepieciešamību, vienošanās pamatprincipiem, mērķiem un tās īstenošanu, vienojās un diskutēja par vienošanās noteikumiem gadījumā, ja Iepirkums nenotiek no Lietas dalībniekiem neatkarīgu iemeslu dēļ, kā arī lietoja jēdzienus “*sapratne*” un “*izpratne*”, turklāt, ļoti tiešā un uzkrītošā veidā labojot viens otra teikto, lai Lietas dalībnieki savstarpējās sarunās nelietotu vārdus “*vienošānās*” vai “*shēma*”, kas arī, tostarp, apliecina Lietas dalībnieku apzināšanos par to rīcības aizliegto būtību, piemēram:

⁷¹ Sk.19.05.2017., Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 35.

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>“(..) [ČČ]:- Tās ir vēl tās lietas, kas mums ir jāizrunā, jā, ko [DD] teica, kas notiek gadījumā, ja kaut, kaut kas nenotiek. Nu, pieņemsim, finansējums... [ĀĀ]:-... двести миллионов. (KP tulkojums no krievu valodas: [ĀĀ]: - divsimt miljoni) [ČČ]:- Finansējums netiek piešķirts – atceļas. Jā. Mūsu priekšlikums ir, ka tad tas ir jāņem ārā. No tā nedrīkst ciest ne viena, otra puse. Tad tur ir kaut kas jāpārdala tajā brīdī. Nu, tā lai visi drošībā. [DD]:- Nu, ne tajā brīdī, bet kad ... (runā vienlaicīgi) [ČČ]:- Nu, vispār ... [DD]:- Kad, ka nav godīgi. [RR]:- Bet, bet, [ČČ], bet zini? Tā ir zināma problēma, ja mēs tad pārdalām visu. Jo. ... [ČČ]:- Bet nav variantu. Ja tu būsi cietējs. [RR]:- Jā, es saprotu. Es saprotu. [ČČ]:- Tad tu sēdēsi mājās un neko nedarīsi? Tu taču nāksi: “ Veči, eu, nu iedodiet man ar!” Un tagad mums ir jāvienojas, ja, piemēram, kopā ir, nu, kaut kāds miljards. Jā? Nu, es tā nosacīti. Piecsimts tur, piecsimts tur. Vot, vienu to objektu par sotaku nav jūsu pusē, piemēram. Tad mēs sakām, ka ir deviņsimts tikai. Un piecdesmit no savas puses piedodam jums klāt. [RR]:- Tā būs baigā mocība. Baigā. [ČČ]:- Nebūs mocība. Mocība būs tad, ja tu paliksi bez darba. [RR]:- Jā. Tad arī būs mocība. [ČČ]:- Un tad tu ko darīsi? Tu teiksi: “Ejiet (**), veči! Mani neapmierina. Un es eju vēl citos atkal”. Vot, i viss rezultāts. [RR]:- Bet šī, šī shēma strādās tikai tad. [ČČ]:- Nav shēma. Sapratne. [RR]:- Pareizi. Sapratne strādās. [ČČ]:- Nav ...shēmas, vienošanās. Ir sapratne. [RR]:- Jā. Jā. Šī sapratne strādās tikai tad un vienīgi, ja abas puses strādās uz šī saraksta, nu, realizāciju. ... [RR]:- Uz tā, uz to, lai šie visi objekti aiziet. [DD]:-Tieši tā.</p>	<p>No sarunas izriet, ka Lietas dalībniekiem nepieciešams diskutēt un vienoties par iekšējām Iepirkumu pārdalēm, izlīdzināšanu gadījumos, kad no Lietas dalībnieku neatkarīgu iemeslu dēļ nenotika/tika atcelti kādi Iepirkumi (“ [ČČ]:- Tās ir vēl tās lietas, kas mums ir jāizrunā, jā, ko [DD] teica, kas notiek gadījumā, ja kaut, kaut kas nenotiek. Nu, pieņemsim, finansējums...”), kas tika iedalīti vienam vai otram Lietas dalībniekam, tad tika atgādināti šīs vienošanās pamatprincipi, ieguvumi un Iepirkumu sadale balstījās sarunā pieminētajos sarakstos, kas Lietas dalībniekiem bija pieejami šajā tikšanās reizē. No šīs sarunas izriet, ka, lai atvieglotu Iepirkumu sadales procesu un attiecīgi potenciālo līgumsummu sadali vai pārdali, personas tikšanās reizēs, tostarp šajā, lietoja piezīmes/sarakstus, kas tika gatavots/-i šādām tikšanās reizēm un uz ko sarunā norāda [ČČ], “Lai mēs paspētu vēl par pili izrunāt. Un tāpēc ātrumā tika uztaisīts šis saraksts”. Sarunu dalībnieks [RR] sarunas gaitā norāda, ka Lietas dalībnieki runā par shēmu, un [ČČ] tūlītēji izlabo [RR] teikto, norādot, ka “nav shēma”, ir “sapatne”, un [RR] uzreiz piekrīt [ČČ] teiktajam, norādot, ka “pareizi” [ČČ] teicis. [ČČ] papildina, ka klātesošās personas, runājot par Iepirkumu sadali, pārdali gadījumā, ja kāds Iepirkums ir atcelts finansējuma trūkuma dēļ, runā nevis par savstarpēju “...shēmas, vienošanās.”, bet gan par sapratni starp lietas dalībniekiem. Turklāt vienlaikus arī tiek akcentēta saraksta nozīmība un nepieciešamība, jo [RR] pārējiem klātesošajiem norāda, ka “Jā. Jā. Šī sapratne strādās tikai tad un vienīgi, ja abas puses strādās uz šī saraksta, nu, realizāciju. ... [RR]:- Uz tā, uz to, lai šie visi objekti aiziet “ un [DD] un [ČČ] uzreiz atbalsta [RR] teikto, kas tiešā veidā norāda uz klātesošo personu vienotu un kopīgu izpratni par sarunas faktisko saturu un nolūku, vienlaikus [RR] ironiski norādot uz to, ka, ja kāds no vienošanās dalībniekiem “A ja kurš gribēs izrādīties tāds, nu, zini kā – ai, davai, es labāk pastāvu malā”, tiek vēlreiz akcentēta</p>

⁷² Sk. 02.06.2016., Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 16.

[RR]:- Tur, kur viņš ir rakstīts.

[DD]:-Tieši tā.

[RR]:- A ja kurš gribēs izrādīties tāds, nu, zini kā – ai, dāvai, es labāk pastāvu malā.

[ČČ]:- Bet par to jau ir stāsts. Tāpēc jau arī vajag, jābūt ša-, šai, šai sapratnei, ja vienam kaut kādu apstākļu dēļ nesanāk, mēs nevis sakām “tā ir tava problēma”, bet mēs to ņemam vērā, apsēžamies un mēģinām izrullēt tā, lai viņam arī tiek kaut kas.(..)

(..)

[ČČ]:- Lai mēs paspētu vēl par pili izrunāt. Un tāpēc ātrumā tika uztaisīts šis saraksts. Dāvai vismaz paspējam tad šito, kamēr mēs par lielo runāsim. Jo tas būtu ilgāks process. Nu, diemžēl nesanāca. Bet šobrīd, es uzskatu, ka vajag, viss tas, kas ir zināms, ir uzlikts. Mēs par visu to sarunājam un bīdām visu uz priekšu. Vot tā kā tu saki: ir tur kaut kāds objekts, kas ir valdībai jāpa-, jāpabīda, mēs bīdām. Jo es zinu, ja es nebīdīšu to objektu, kas, vot, piemēram, par “stradiņu” paņemam. Ja es nebīdīšu “stradiņus”, “stradiņus” kancelēs. Un jūs atnāksiet, teiksiet: “Nu, [ČČ], lūdzu, mums kompensē tos simts miljonus tagad. Nu padalāties, jo mēs nedabūjam”. Un jums ir mierīgs prāts, kad jūs dabūsiet viņus. Bet, bet.

[DD]:- И у нас нет...

(KP tulkojums no krievu valodas:

AM: Un mums nav...)

[ČČ]:- Un, un man nav... Man nav atkal kārdinājums viņu nokancelēt vai kaut kam citam atdot to.

[RR]:- A tagad ir tāds kārdinājums?

[ČČ]:- Nav! Nav, vēl, vēl nav parādījies.

(smejas)

[ĀĀ]:- Tad jau tev ilgi...

(smejas)

[ČČ]:- Vēl nav parādījies. Jā?

(smejas)

[ČČ]:- Un, un tad mēs darām visu, lai tiem kopīgiem spēkiem, lai tie “stradiņi ” dabūtu. Jo es pretējā gadījumā zinu, ka jūs atnāksiet pie mums un teiksiet: “Eu, veči, dāvai ...”

[RR]:- Nē, tā ir pareizi, [ČČ].

[ČČ]:-Nu, jā!

[RR]:- Tā ir pareizi. Tieši tā. Bet tādai izpratnei ir jābūt katram no šīm divpadsmit kompānijām. Katram! Un tikai tad mēs....(..)

[ČČ]:-Mūsu pusē ir tā sapratne.(..)

savstarpējā vienošanās nozīmība, tās saturs un vienošanās ievērošana no visām pusēm, lai visiem Lietas dalībniekiem būtu iespēja atbilstoši Lietā noskaidrotajiem Lietas dalībnieku mērķiem, operatīvi sanākt kopā, lai pārplānotu sadali un mēģinātu “izrullēt tā, lai viņam arī tiek kaut kas.(..)”

Turpmākais sarunas saturs, kas viss ir balstīts konsekventā un vienotā tematikā, atklāj, ka Lietas dalībnieki nevis viens otram iebilst, norobežojas vai izrāda neizpratni par sarunas saturu, bet gan viens otru turpina sarunā atbalstīt, papildināt, tādējādi norādot uz sarunas nozīmību, kā arī kopīgu un vienotu Lietas dalībnieku izpratni/sapratni par mērķiem un vienošanās īstenošanu.

84 21.07.2015., saruna, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [ČČ], [RR], [VV], [EE], [BB], 9. lpp.⁷³:

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>“(..) [ĀĀ]: - ...kā saka, nu. Kaut ko tā. Te vienīgam, kuram ir pieraksti līdzī, tas ir [ČČ]. To zini? Jā? Mape vesela... - Bīstams cilvēks. [ĀĀ]: - Nu, jā. Pieraksti</p> <p>..... [ĀĀ]: - [ČČ], mēs noseicinājām - tu esi bīstams cilvēks. Tev vienīgam mapīte ir līdzī. Jā? - Kompromāts. (..) [ČČ]: - Jā. [ĀĀ]:-Bet principā ar to Konkurences padomi jābūt uzmanīgiem ir. Jābūt uzmanīgiem. Tiem, kuriem tur nav labi gali. (..)”</p>	<p>Saruna atklāj, ka Lietas dalībnieks [ĀĀ] un pārējie sarunā klātesošie norāda [ČČ], kurš šajā sarunā arī piedalās, ka [ČČ] ir “bīstams cilvēks”, jo viņam uz šo tikšanos ar citiem Lietas dalībniekiem ir līdzī “mape vesela”, kurā ir “pieraksti”, ko Lietas dalībnieki sauc par “kompromātu”. Lietas dalībnieku teiktajam [ČČ] piekrīt atbildot ar “jā”. [ĀĀ] turpina šo sarunu un norāda pārējiem klātesošajiem, ka “Bet principā ar to Konkurences padomi jābūt uzmanīgiem ir. Jābūt uzmanīgiem. Tiem, kuriem tur nav labi gali.”. Ņemot vērā [ĀĀ] teikto, pārējiem Lietas dalībniekiem ir viennozīmīgi skaidrs un nepārprotams tas, ka Lietas dalībnieki jau 2015. gadā apzinājušies šajā Lietuvā vērtētos un patiesos Lietas dalībnieku tikšanos mērķus un attiecīgi to darbību pret konkurenci vērsto raksturu, kā rezultātā Lietas dalībnieki jau sākotnēji apzinājušies un bijuši informēti par savu darbību aizliegto raksturu, turklāt tiešā un nepārprotamā veidā norādot uz to, ka KP ir tā iestāde, kuras kompetencē ietilpst šādu aizliegto darbību vērtēšana, jo [ĀĀ] norāda pārējiem Lietas dalībniekiem, ka “ar to Konkurences padomi jābūt uzmanīgiem ir”. Turklāt to, ka ar KP “jābūt uzmanīgiem” [ĀĀ] atkārti divas reizes, tādējādi akcentējot teiktā nozīmību Lietas dalībnieku šajā Lietuvā vērtēto tikšanos un aizliegto darbību juridiskā rakstura kontekstā.</p> <p>Ņemot vērā šajā sarunā [ĀĀ] pausto, ka jāuzmanās ir “tiem, kuriem nav labi gali”, acīmredzami domājot KP, tad KP [ĀĀ] vairākkārt uzdeva jautājumus par šo sarunu pēc tās patiesās būtības un jēgas.</p> <p>Tādējādi 11.02.2020.⁷⁴ [ĀĀ] sniedza skaidrojumu, ka “Nu par galiem... Jā, tas man tāds humors par galiem. Man galu nav, ko es jau teicu iepriekšējā, un kā saka nav man vajadzība bijusi, nav un nebūs un tā.... Nu tas tāds kā lai saka draudzīgs izteikums kolēģiem (..). Es viņus brīdinu, ka jābūt, kā saka, nu... ja ... godīgam uzņēmējam, pareizi. (..) Es viņus aicinu būt godīgiem uzņēmējiem. Pareizi? Vai tas kādā veidā nav atbalstāms? Tas, ko es tur</p>

⁷³ Sk. 07.06.2018. Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 2.

⁷⁴ Sk. Lietas 11. sējums 96.--116. lpp.

	<p><i>pielieku klāt, kaut kādus “galus”, tas laikam tā... labāk...(..)”</i></p> <p>No minētajiem [ĀĀ] skaidrojumiem, redzams, ka [ĀĀ] skaidrojums neatbilst un ir acīmredzamā pretrunā viņa paša teiktajam citiem Lietas dalībniekiem šajā 21.07.2015. sarunā un Lietā vērtētajiem faktiem. Lai gan [ĀĀ] savos paskaidrojumos norāda, ka minētajā Lietas dalībnieku sarunā [ĀĀ] teiktais būtu, viņaprāt, uzskatāms par “humoru”, tas ir “draudzīgs izteikums kolēģiem”, un [ĀĀ] vienkārši “brīdina” un “aicina” citus Lietas dalībniekus “būt godīgiem uzņēmējiem”, tomēr KP ieskatā [ĀĀ] skaidrojums vērtējams kā mēģinājums Lietas dalībnieku 21.07.2020. konkrētajai sarunai piešķirt citu skaidrojumu un attiecīgi nozīmi.</p> <p>KP ieskatā Lietas dalībnieki zināja, ka to rīcība ir vērtējama kā konkurences tiesību pārkāpums, tostarp, neviens Lietas dalībnieks nav vērsies KP ar informāciju par iespējamu aizliegtu vienošanos, un tādējādi arī KP nav šaubu attiecībā uz Lietas dalībnieku aizliegtās rīcības apzināšanos un slēpšanu, kas izriet ne tikai no šajā sarunā paustā par “kompromātu”, ka [ČČ] šajā sakarā ir “bīstams cilvēks” un ka “jābūt uzmanīgiem” tiem, kuriem KP “nav labi gali”, bet arī no tostarp Lietā vērtētās vienošanās īstenošanas.</p>
--	--

13.1.3. Dalījums grupās

- 85 Pamatojoties uz KNAB sniegto informāciju, to, ka konkrēto tirgus dalībnieku pārstāvji savstarpējās tikšanās laikā sarunās regulāri lietoja jēdzienus kā “mums/jums”, “pirmā grupa”, “otrā grupa”, kā arī Lietas dalībnieku piezīmēs atspoguļotajos Lietas dalībnieku sadalījumos, KP, veicot Lietas materiālu analīzi, secināja, ka Lietas dalībnieki ir sadalījušies divās grupās, un, ņemot vērā pašu sarunu dalībnieku izmantotos jēdzienus, KP abas grupas apzīmē ar nosaukumiem Grupa Nr. 1 un Grupa Nr. 2. (sk. Tabulu Nr. 1)
- 86 Neatkarīgi no grupu sastāva, to nosaukuma un katra individuālā Lietas dalībnieka tajā ir pamatoti uzskatīt, ka karteļa vienošanās īstenošanu realizēja katrs Tabulā Nr. 1 minētais Lietas dalībnieks ar pārējiem Tabulā Nr. 1 norādītajiem Lietas dalībniekiem, un neatkarīgi no dalības grupā, katrs Lietas dalībnieks ir uzskatāms par konkurentu attiecībā pret pārējiem Lietas dalībniekiem⁷⁵. Vienlaikus KP secina, ka pārsvarā tikās abu grupu pārstāvji un tikai trijās no tām piedalījās Grupas Nr. 1 pārstāvji, sk. Tabulu Nr. 1.
- 87 Turklāt sarunās, kurās klāt bija tikai Grupas Nr. 1 pārstāvji, kas savā starpā ir uzskatāmi par konkurentiem, bez jau minētajām atsaucēm par vēsturiskām vienošanām (par kurām runāja arī abu grupu tikšanās reizēs), vienojās par vispārīgiem pamatprincipiem, kas ir būtiski vienkāršotai, netraucētai un mazāk pamanāmai vienošanās īstenošanai no kompetento, t.sk. tiesībsargājošo, iestāžu puses. Tāpat sarunās, kurās pārstāvību nodrošināja tikai Grupa Nr. 1.,

⁷⁵ Izņemot to, ka [ĀĀ] īsteno izšķirošu ietekmi SIA “SKONTO BŪVE” un SIA “LATVIJAS ENREGOCELTNIEKS”.

runāja par Iepirkumu sadali gan Grupai Nr. 1 kopā ar Grupu Nr. 2, gan individuāli Grupai Nr. 2, gan individuālam Lietas dalībniekam.

88 Grupu izveides mērķi, tostarp, bija:

- 1) atvieglot Iepirkumu sadales procesu, jo dalīt un panākt savstarpēji apmierinošu vienošanās rezultātu starp plašu vienošanās dalībnieku loku ir daudz grūtāk nekā starp divām grupām, kur katra grupa vēlāk iekšienē var sadalīt iedalītos Iepirkumus pēc saviem ieskatiem jau konkrētam Lietas dalībniekam;
- 2) sadalīt aktuālos Iepirkumus tā, lai abām grupām, kopējie iespējamie apjomi būtu iespējami līdzīgi⁷⁶ (summējot vairākus Iepirkumus kopā), t.sk. arī konkrētu Iepirkumu ietvarā – pieturoties pie principa aptuveni “*fifty-fifty*”⁷⁷ – puse uz pusi vai līdzīgās daļās, un tādējādi bija papildinoša vienošanās pamatvienošanās kontekstā, ka “*lielos objektus var padalīt*”⁷⁸ starp grupām, kā rezultātā dažos gadījumos Lietas dalībnieki piedalījās Iepirkumos, izveidojot, piemēram, pretendentu apvienības, kuru biedri bija dažādas personas – gan Lietas dalībnieki, gan ar karteli nesaistīti Lietas dalībnieku konkurenti. Turklāt, lai attaisnotu grupu izveides mērķus un tos padarītu vieglāk sasniedzamus, proti, sadalīt aktuālos Iepirkumus un atvieglot sadales procesu, to realizācijai tika izmantotas piezīmes (sk. Lēmuma 13.1.3.1. apakšnodaļu).

89 Iepriekš minētajam dalījumam grupās bija būtiska nozīme jau iepriekš norādītajos aspektos – bija iespējams uzskatāmā un vieglākā veidā sarēķināt visu tā brīža savstarpēji sadalīto Iepirkumu līgumsummas katrai grupai, tās savstarpēji salīdzināt un, nepieciešamības gadījumā, izlīdzināt tās savstarpējā grupu paritātē. Tas uzskatāms kā Lietas dalībnieku papildu nodrošinājums pašu īstenotās vienošanās efektīvai, pārredzamai, plānojamai un nepārtrauktai Iepirkumu sadales īstenošanai, kā arī sekošanai līdz vienošanās gaitai laikā, vienošanās izpildei, tostarp, sekojot līdz dažādām izmaiņām, kas atkarīgs ne tikai no Lietas dalībniekiem.

90 02.06.2016., saruna par Akropoles, Rimi un Alfas Iepirkumiem, kurā piedalījās [ĀĀ],[RR],[DD], [ČČ], 40.–41. lpp.⁷⁹:

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>“(.) [ČČ]:- <i>Es domāju, pa lielam šeit mums vismaz vajag sarunāt tas ... ja ir “Akropols”, vienam ir, ē, “Rimi”.</i></p> <p>[ĀĀ]:- <i>Tas ir šausmīgi svarīgi, lai netērētu, tur baigi daudz jāērķina ir. Jā?</i></p> <p>[ČČ]:- <i>Tieši tā.</i></p> <p>[ĀĀ]:- <i>Un.</i></p> <p>[DD]:- <i>Nu, tas ir vienīgais par ko...</i></p> <p>[ČČ]:- <i>Jā. Piemēram, piemēram, ē, vieni ņem, ē, “Akropili”.</i></p> <p>[DD]:- <i>Jā.</i></p> <p>(..)</p> <p>[DD]:- <i>... “Rimi” un “Akropole”. Tā varam bez, bez “Alfas”.</i></p>	<p>Lietas dalībnieku saruna atklāj, ka rīkojas sistemātiski un apzināti, jo to darbība ir vērtējama kā tāda, kurai ir vienots pret konkurenci vērsts mērķis. Turpinot attīstīt savstarpējo vienošanos par Iepirkumu sadali (izslēdzot savstarpējo konkurenci), Lietas dalībnieks [ĀĀ] atklāj arī šīs vienošanās ieguvumu, kas ir “<i>šausmīgi svarīgi, lai netērētu, tur baigi daudz jāērķina ir. Jā?</i>”, un cits Lietas dalībnieks [ČČ] piekrīt un atbalsta [ĀĀ] teikto, atbildot “<i>Tieši tā.</i>” [ČČ], papildinot [ĀĀ] teikto vēlreiz uzsver to, kādam būtu jābūt šo divu privāto Iepirkumu sadalījumam – “<i>Piemēram, piemēram, ē, vieni ņem, ē, “Akropili”</i>”, vienlaikus tiešā</p>

⁷⁶ Sk. piemēram, 02.06.2016.saruna 33. lpp., “(.) [RR]:- *No kuriem piecdesmit ... piecdesmit seši ir jums.* [DD]:- *Nē.* [ČČ]:- *Jums.* [DD]:- *Piecdesmit seši komats septiņi. Un piecdesmit trīs mums ir*”, kur tiek sasummēti kopā vairāki Iepirkumi un rezultātā abām grupām savstarpēji veidojas pietuvinātas summas – 56,7 un 53 miljoni *euro*, sk. Lēmuma pielikumu Nr. 2 un 9. lpp. norādītās summas.

⁷⁷ Sk. piemēram, 02.06.2016., saruna par Mežaparka estrādes 1. kārtas Iepirkumu, kurā piedalījās [ĀĀ], [RR], [DD], [ČČ], Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 73, 29. lpp.–30. lpp.

⁷⁸ 19.05.2017.sarunā par Mežaparka estrādes 1. kārtas Iepirkumu, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [DD], [BB], [EE], [ŪŪ], 37. lpp., sk. Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 43.

⁷⁹ Sk. 02.06.2016., Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 104.

<p>[ĀĀ]:- ... Nē. "Rimi" vai "Akropole". Tāpēc kad. [ČČ]:- Skaties. Skaties. Nē, [ĀĀ], pagaidi. Pagaidi! Nu, pagaidi. [ĀĀ]:- [ČČ]. [ČČ]:- Tu paklausies. [ĀĀ]:- [ČČ], "Akropolei" nebūs simts miljoni. ... tur būs sešdesmit. [ČČ]:- Tad koriģēsim, koriģēsim. [ĀĀ]:- Tāpēc es saku, ē. [ČČ]:- Tātad tad mans piedāvājums. [ĀĀ]:- "Rimi" un ... "Akropole". [ČČ]:- Mans, mans piedāvājums. Mans piedāvājums, mans piedāvājums. Noklausieties, lūdzu. "Akropole", "Rimi" un "Alfa". [ĀĀ]:- Nē, [ČČ]. Kategoriski nē, tāpēc ka ... [ČČ]:- ... jo mēs ... [ĀĀ]:- Nav pareizs skaitlis, ja ... "Akropoli". Tur nebūs simts miljoni. [ČČ]:- Vai tu vari noklausīties mani līdz galam? [ĀĀ]:- Nu, bet es klausos nu, jā. [ČČ]:- Tātad visi šie trīs objekti. Vienalga cik viņi kopā sanāk ir fifty- fifty. Viss. Starp grupām. Viss. [ĀĀ]:- Nē, nepiekrītu, jo "Akropole" būtu tik pat liels, cik "Rimi". Precīzi. Četri pret vienu. ... [ČČ]:- Un ja man būs. [ĀĀ]:- Tad skatīsimies [ČČ]:- Tāpēc jau es. (runā vienlaicīgi) [ĀĀ]:- ... rakstiet, kad pacels ... [ČČ]:- Tāpēc jau es saku, ka mēs varam izlīdzināt nu. [ĀĀ]:- Nē. Nē. Mēs neko nevaram izlīdzināt, jo nav korekti. Jo viņi ir vienādi jau pašlaik. Viņi vienādi. Nebūs simts nekādi miljoni.(..)"</p>	<p>veidā norādot uz Lietas dalībnieku vienošanās pamatprincipiem (tādējādi nodrošinot vienošanās nepārtrauktību arī bez detalizētas sadales), kā arī Iepirkumu sadali starp grupām un [DD] tūlītēji piekrist iepriekš teiktajam sakot "Jā".</p> <p>No šīs Lietas dalībnieku sarunas izriet arī Iepirkumu savstarpējā saistība, to sadalē un sarunā ir atspoguļota Lietas dalībnieku vienošanās gaita laikā.</p> <p>Saruna notiek starp Lietas dalībnieku divām grupām, kur tie spriež par korekciju veikšanu gadījumā, ja vienošanās īstenošanas gaitā šiem privātajiem Iepirkumiem mainīsies plānotās līgumcenas. Šādu korekciju nepieciešamība un arī faktiskais izpildījums vienošanās īstenošanas gaitā izriet arī no šīs sarunas, kur Lietas dalībnieks [ČČ] pārējiem klātesošajiem norāda uz principu "fifty-fifty" (puse uz pusi vai līdzīgās daļās), faktiski norādot, ka vispār nav nozīmes līgumcenas tobrīd, proti, vai zina tās jau precīzas vai nē "Tātad visi šie trīs objekti. Vienalga cik viņi kopā sanāk ir fifty- fifty. Viss. Starp grupām. Viss". Attiecīgi tas nozīmē, ka privāto Iepirkumu sadale tiek veikta neatkarīgi no faktiskās uzvaras (nākotnē) Iepirkumos un attiecīgi vēlākās vienošanās īstenošanas stadijās vienošanās tiek koriģēta, un potenciālās līgumsummas (ne tikai individuālu Iepirkumu sakarā) tiek izlīdzinātas starp abām Lietas dalībnieku grupām, bet šajā gadījumā izlīdzināšana nebūtu nepieciešama, jo [ĀĀ] norāda, ka potenciālās līgumsummas jau šobrīd ir vienādas un attiecīgi nepieciešams tikai pabeigt Iepirkumu sadali. Turklāt iepriekš minētais notiek neatkarīgi no citiem apstākļiem, kurus Lietas dalībnieki nespēj ietekmēt vai paredzēt (sk. Lēmuma 100.rindkopu), kā rezultātā kāds konkrēts Iepirkums, piemēram, Rimi Iepirkums, nav rezultējies ar kāda no Lietas dalībnieku uzvaru.</p> <p>Vēlāk šajā sarunā [ČČ] vēlreiz norāda, ka ir iespējama savstarpēja izlīdzināšana/korekcija, norādot, ka "mēs varam izlīdzināt nu."</p>
--	--

[ČČ], 44.– 45. lpp.⁸⁰:

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>(..) [DD]: - <i>Tad ko par privātiem mēs darām? Neko?</i></p> <p>[RR]:- <i>Par privātajiem, tad norunājam to, ka "Akropole" pret "Rimi" un. Un ko? Vēl kaut ko? Vai tikai "Akropoli" pret "Rimi". Vai kā?</i></p> <p>[ĀĀ]:- <i>Un viss, jā.</i></p> <p>[DD]:- <i>A kāpēc te "Rimi" četrdesmit ierakstīts un "Akropols" simts?</i></p> <p>[RR]:- <i>Nu, vot es nezinu. Tāpēc kad.</i></p> <p>[ĀĀ]:- <i>Nepareizi. "Rimi" jau bija rakstīts vismaz septiņdesmit pieci.</i></p> <p>[RR]:- <i>Nē, nebūs.</i></p> <p>[ĀĀ]:- <i>Nu, bet "Akropole" ar nebūs simts. Labi, ja būs sešdesmit maksimums.</i></p> <p>[RR]:- <i>Nu, bet "Akropole" ir lielāka par "Rimi", tas ir skaidrs. Un, un, un, un "Rimi" viens pats pret Akropoli ...neiet kopā. Tā kā vajadzētu pielikt kaut ko klāt pie viņa. Ko...</i></p> <p>[ĀĀ]:- <i>Mums ir Akropole. Ko tā viņi... tagad? Sajauci kaut ko?</i></p> <p>[RR]:- <i>Es nesajaucu. Es vienkārši stāstu, ka būtu godīgi.</i></p> <p>[ĀĀ]:- <i>Man liekas, godīgi būs tad, kad mēs zināsim, ko viņi vispār izsludina. Es jau visu līdz galam nezinu, ko vispār izsludina ne viens, ne otrs. Un cik tur būs. Un tad varēs piekoriģēt. Bet principā, man liekas, pareizi.</i></p> <p>[DD]:- ...</p> <p>[ĀĀ]:- <i>Tāpēc divas tādas lielas mums nevajag. Katrs var taisīt savu, pēc tam piekoriģēsīm. Nu, cik būs, tik būs. Cik viņi izsludinās? "Rimi" pirmo kārtu visu uzreiz. Par, par leišiem arī.</i></p> <p>[ČČ]:- ...</p> <p>[ĀĀ]:- <i>Tikai ...</i></p> <p>[DD]:- <i>Paga, jūs, jūs kādu gribat? "Akropoli" vai, vai, vai "Rimi"?</i></p> <p>[ĀĀ]:- <i>Nē, "Akropols".</i></p> <p>[DD]:- <i>Un ko...?</i></p> <p>[ČČ]:- <i>Abus.</i></p> <p>[ĀĀ]:- <i>Nu...</i></p> <p>[DD]:- <i>Nu, okei. Tad jums "Akropole", mums abi.</i></p> <p>(..)</p> <p>[DD]:- <i>Nē, mums vispār vajag padomāt, varbūt mēs arī "Akropoli" gribam. Tad, tad</i></p>	<p>Jau vēlāk, iepriekšējā Lēmuma rindkopā norādītajai sarunai turpinoties, redzams, ka Lietas dalībnieki atgriezušies pie sarunas un attiecīgi pie vienošanās par Akropoles un Rimi Iepirkumu sadales, un saruna atklāj, ka Akropoles Iepirkums ir iedalīts (plānotais uzvarētājs) [ĀĀ] un attiecīgi Lietas dalībnieku grupai Nr. 1, jo [ĀĀ] saka, ka "Mums ir Akropole."</p> <p>Tāpat saruna atklāj Lietas dalībnieka [ĀĀ] izpratni par to, ka "godīga" Iepirkumu sadale sākas brīdī, kad jebkāds Iepirkums ir izsludināts, un attiecīgi [ĀĀ] viedoklis, "negodīga" Iepirkumu sadale notiek tobrīd, jo Lietas dalībnieku sarunas un vienošanās par šiem Iepirkumiem notiek pirms reālās būvniecības uzsākšanas, kas nozīmē to, ka Lietas dalībnieku vienošanās notiek, pirms pasūtītājs ir, piemēram, izvēlējis uzaicināt pretendētus piedalīties viņa organizētajā Iepirkumā vai pirms pasūtītājs ir izvēlējis Iepirkuma uzvarētāju. Minētā [ĀĀ] izpratne demonstrē un atkārtoti apliecina vienošanās esamību, vienošanās īstenošanas būtību un tās nepārtrauktu īstenošanu starp Lietas dalībniekiem.</p> <p>Precīza Iepirkumu un attiecīgi līgumsummu sadale ir [ĀĀ] prāt salīdzinoši "godīgāka" vienošanās īstenošanas ietvarā un reālāk izpildāma tad, kad pats Iepirkums ir izsludināts un ir zināms, kas tieši ir nepieciešams pasūtītājam (precīza specifikācija – kļūst zināmi plānotie darbi un apjomi) nevis stadijā, kad Lietas dalībnieki paši apspriež to, cik liels varētu būt konkrētais Iepirkums (ko tas sevī precīzi ietvers), kāda varētu būt faktiskā līgumsumma, un apspriež to, vai dažādi privātie Iepirkumi ir savstarpēji salīdzināmi apjomu un tostarp potenciālo līgumsummu starpā, lai tos vienošanās nepārtrauktības dēļ, līdzvērtīgi ar savstarpēju paritāti varētu sadalīt starp abām Lietas dalībnieku grupām. Kā parāda turpmākā šī Lietas dalībnieku saruna – viss iepriekš minētais absolūti netraucē vienošanās gaitas attīstībai un Iepirkumu sadalei, jo tiek nolemts, ka</p>

⁸⁰ Sk. 02.06.2016., Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 107.

<p>vai varam tagad neko nelemt un nākamreiz ... [RR]:- Nu, šitos divus mēs varam ... jā. [DD]:- Es nezinu, kurš mums. [ČČ]:- Tāpat es jau domāju, tāpat ... Nu, jāpadalās būs. Taču nevar ... un pārējie ķepu sūkā. Nu, grupas ietvaros. [DD]:- Nu, grupas ietvaros. Jā. [ĀĀ]:- Labi. [DD]:- Tad to vēl domājam. Jā? ... nu, dāvai. (..)”</p>	<p>konkretizēta vienošanās tiks panākta citā reizē. Sarunai noslēdzoties, [DD] norāda, ka Lietas dalībnieku Grupai Nr. 2 nepieciešams par privātajiem Iepirkumiem padomāt, proti grupas ietvaros, savstarpēji vienoties, sakot “mums vispār vajag padomāt, varbūt mēs arī “Akropoli” gribam. Tad, tad vai varam tagad neko nelemt un nākamreiz...”. [ČČ] papildina sacīto, norādot uz vienošanās pamatprincipiem, sakot, ka “Nu, jāpadalās būs. Taču nevar ... un pārējie ķepu sūkā. Nu, grupas ietvaros.”, un [DD] piekriņ, daļēji atkārtojot [ČČ] teikto, ka “Nu, grupas ietvaros. Jā.”. [DD] teikto atzīst arī [ĀĀ] un saka “Labi”. [DD] vēlreiz pārējiem Lietas dalībniekiem atgādina, ka vēlreiz atgriezīsies pie sarunām par vienošanās gaitu un tās īstenošanu citā reizē/ nākamā reizē, jo tiek norādīts, ka “Tad to vēl domājam. Jā? ... nu, dāvai”.</p>
---	--

92 27.06.2016., saruna par Alfas Iepirkumu (tostarp Akropoles Iepirkumu), kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [KK], [RR], 10., 11. lpp.⁸¹:

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>10. lpp. “(..) [KK]:- Mēs varam “Alfu” kaut kā izshēmot? [RR]:- ... [ĀĀ]:- Tas ir nākošais saraksts. Pie tam privātais. Par privātiem jau mēs atsevišķi runāsim. [NN]:- Nu, [ĀĀ]:- Jo man jau interesē, man interesē tie, tie lietuvieši. ... [KK]:- Tad mēs varam paiet malā. [NN]:- “Alfā”? [KK]:- ... [NN]:- Nu, mēs, ka varētu “Alfā” neiet. Ko? [ĀĀ]:- Ja, ja tur var. (..) [NN]:- Nē, nu reāli vienkārši kā? Fiziski vēsturiski... Sarunas bija par to, kad vienkārši [ĀĀ] būvē un tur vēl paņem kādus apakšā... Un tas ir par “Akropoli”. Un par “Alfu” es nezinu. Nu, tur ir bijušas visādas sarunas, bet vienkārši nav realizējies. [ĀĀ]:- ... [NN]:- Jā. Pagaidām. (..)”</p>	<p>KP rīcībā esošajā nākamajā Lietas dalībnieku tikšanās reizē, kas atspoguļota audioierakstu atšifrējumos, piedalās tikai Lietas dalībnieku Grupas Nr.1 pārstāvji, un sarunā atspoguļojas vienošanās mērķis ierobežot konkurenci un proti – tie atkārtoti runā par to, ka būtu jāsadala konkrēti Alfas Iepirkums (iepriekšējā reizē saruna sākās, runājot par Akropoles, Rimi un Alfas Iepirkumiem, noslēdzās, runājot par Akropoles un Rimi Iepirkumiem). Proti, [KK] pārējiem Lietas dalībniekiem jautā par šī Iepirkuma sadali – “Mēs varam “Alfu” kaut kā izshēmot?” uz ko [ĀĀ], pirmkārt, norāda, ka Lietas dalībniekiem ir privāto Iepirkumu saraksts jeb piezīmes, kur tiek atspoguļota Lietas dalībnieku vienošanās gaita laikā (sk. Lēmuma V13.1.3.1par piezīmēm), otrkārt, [ĀĀ] norāda, ka par privātajiem Iepirkumiem Lietas dalībnieki runās un attiecīgi vienosies par to sadali atsevišķi. Atsevišķai sarunai par privāto Iepirkumu sadali, tostarp Alfas Iepirkuma sadali, piekriņ arī [NN], norādot, ka “atsevišķi mēs varam runāt, jā”. Sarunā</p>

⁸¹ Sk. 27.06.2016., Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 12 un Nr. 14.

<p>11. lpp. “(..) [KK]:- ... viņus izgriezt ārā no sarunas. Teiksim, man būtu ... es dabūtu, piemēram, Ventspili un “Alfu”, tad es varētu vispār tur (svilpj). Es varētu. [ĀĀ]:- Jo diez vai, ja es dabūtu Ventspili un “Alfu”, jā, tad jūs. (..) [NN]:- (..) Runājot par, par “Alfu”, nu es nezinu. [ĀĀ]:- Nē, tur jānāk, visiem kopā jārunā. [NN]:- Tad ir jānāk visiem kopā, jārunā. ... [ĀĀ]:- Mēs jau nevaram divatā sarunāt par kaut ko vienu. [RR]:- Nu jā. Nu jā. [ĀĀ]:- Tur jārunā ar to, ar to komandu. Jā? (..)”</p>	<p>Lietas dalībnieki apspriež Alfas Iepirkuma sadales variantus Grupas Nr. 1 Lietas dalībnieku starpā, un [NN] tostarp norāda uz vēsturiskas vienošanās esamību arī Akropoles un Alfas Iepirkuma sakarā, jo Akropoles Iepirkumā vēsturiski bija nolemts, ka “vienkārši [ĀĀ] būvē un tur vēl paņem kādus apakšā...”, savukārt par Alfas Iepirkumu [NN] norāda, ka “ir bijušas visādas sarunas, bet vienkārši nav realizējies”. KP atgādina, ka neviens no abiem Iepirkumiem tobrīd nav tādā stadijā, lai savstarpējo konkurenci izslēdzošo rīcību Lietas dalībnieki varētu pielietot uzreiz, jo Lietas dalībnieku starpā ir vienošanās par vēl nākotnē būvējamu objektu sadali, un Lietas dalībniekiem tiek atgādināta rīcība, kādai tai jābūt brīdī, kad šie Iepirkumi tiks izsludināti.</p> <p>Lietas dalībniekiem nodrošinot vienošanās nepārtrauktību, no sarunas turpinājuma izriet, ka [KK] vēlētos būt plānotais uzvarētājs Alfas Iepirkumā. [ĀĀ] norāda, ka pagaidām “mēs jau nevaram divatā sarunāt par kaut ko vienu” un gan [ĀĀ], gan [NN] norāda, ka “jānāk, visiem kopā jārunā” un [ĀĀ] papildina sakot, ka “Tur jārunā ar to, ar to komandu”, kas attiecīgi norāda uz konkretizētas vienošanās panākšanu un attiecīgi tās nostiprināšanu (kuram Lietas dalībniekam tiks iedalīts Alfas Iepirkums no Grupas Nr. 1 Lietas dalībniekiem) un vienošanās īstenošanas turpināšanu starp abu grupu Lietas dalībniekiem.</p>
--	---

93 Analizējot iepriekš norādītās Lietas dalībnieku sarunas, kas notikušas 2016. gadā (02.06.2016. un 27.06.2016.), secināms, ka Lietas dalībniekiem ir kopīga un vienota izpratne arī par privāto Iepirkumu sadali starp abu grupu Lietas dalībniekiem, tostarp par karteļa vienošanās nepieciešamību, vienošanās pamatprincipiem, mērķiem un tās īstenošanu. Tāpat, analizējot minētās sarunas kopsakarā ar pasūtītāju iesniegto, publiski pieejamo informāciju par šo Iepirkumu norisi, secināms, ka:

- 1) par Alfas Iepirkuma sadali Lietas dalībnieki vienojušies vairāk kā gadu pirms būvniecības uzsākšanas, kas bija 2017. gada rudenī (septembrī)⁸² un uzreiz pēc pasūtītāja uzaicinājuma, savukārt 27.06.2016. sarunā Lietas dalībnieks [KK] pārējiem Lietas dalībniekiem piedāvā sadalīt Alfas Iepirkumu jautājot “Mēs varam “Alfu” kaut kā izshēmot?” (sk. Lēmuma 92. rindkopu) un savstarpējās Iepirkumu sadales rezultātā gribētu būt šī Iepirkuma plānotais uzvarētājs, jo norāda “man būtu ... es dabūtu, piemēram, Ventspili un “Alfu”, tad es varētu vispār tur (svilpj). Es varētu.”;
- 2) par Akropoles Iepirkuma sadali Lietas dalībnieki vienojušies nedaudz mazāk kā gadu

⁸² Sk. <https://merks.lv/visi-jaunumi/merks-paplasinas-un-labiekartos-tc-alfa/>

pirms būvniecības uzsākšanas 2017. gada maijā⁸³ un pirms pasūtītāja uzaicinājuma, bet no 02.06.2016. sarunas izriet, ka Lietas dalībnieki šo Iepirkumu ir iedalījuši Grupai Nr.1, jo [ĀĀ] norāda pārējiem klātesošajiem, ka “*Mums ir Akropole*” (sk. Lēmuma 91. rindkopu), savukārt 27.06.2016. sarunā [NN] atgādina par vēsturiskām vienošanām, kas panāktas pirms šī datuma tikšanās. Iepriekš minētā vienošanās paredz, ka šis Iepirkums jau ir iedalīts Grupai Nr. 1, un attiecīgi savstarpējās Iepirkumu sadales rezultātā ir panākta vienošanās par plānoto uzvarētāju nākotnē, jo [NN] norāda, ka “*Fiziski vēsturiski... Sarunas bija par to, kad vienkārši [ĀĀ] būvē un tur vēl paņem kādus apakšā...*”, kas ir Grupas Nr. 1 pārstāvis (sk. Lēmuma 92. rindkopu) Iepriekš minētā kontekstā jānorāda, ka būvniecības sagatavošanās posmā Akropoles Iepirkumā

- 3) SIA “SKONTO BŪVE” dzina pāļus, un tas notika laika periodā no 2016. gada novembra līdz 2017. gada martam⁸⁴. Savukārt uzvarētājs šajā Iepirkumā ir SIA “MERKS”, kas arī ir Grupas Nr. 1 pārstāvis;
- 4) par Rimi Iepirkuma sadali Lietas dalībnieki vienojušies vairāk kā gadu pirms būvniecības uzsākšanas, kas bija 2018. gada nogalē⁸⁵ un pēc publicēšanas, bet pirms pasūtītāja uzaicinājuma, un no 02.06.2016. sarunas izriet, ka arī šo Iepirkumu Lietas dalībnieki ir savstarpēji dalījuši un vienlaikus plānojuši, vai tas pēc apjomiem, tostarp potenciālajām līgumsummām, būs līdzvērtīgs citiem sarunā pieminētajiem privātajiem Iepirkumiem, jo Lietas dalībnieku interese vienošanās nepārtrauktības nodrošināšanā ir šos privātos Iepirkumus laicīgi un līdzvērtīgi savstarpēji sadalīt starp abām Lietas dalībnieku grupām, jo [RR], piemēram, norāda, ka “*Par privātajiem, tad norunājam to, ka “Akropole” pret “Rimi” un. Un ko? Vēl kaut ko?*” (sk. Lēmuma 91. rindkopu). Tāpat Lietas dalībnieku starpā tiek runāts par to, ka nebūs nepieciešama tieši izlīdzināšana starp abām Lietas dalībnieku grupām, jo Iepirkumi potenciālo līgumsummu izpratnē ir vienādi, tādējādi atliek pabeigt Iepirkumu sadali starp abām grupām. Lietas dalībnieki no Grupas Nr. 2 02.06.2016. sarunā nolemj, ka vēl domās par šo Iepirkumu, t.sk. Rimi Iepirkuma precīzāku sadali, tostarp Grupas Nr. 2 ietvaros (sk. Lēmuma 91. rindkopu), bet, ņemot vērā no Rimi saņemto atbildi, secināms, ka Iepirkumā piedalījušies abu grupu pārstāvji, tostarp pēdējā kārtā tika virzīti vairāki Lietas dalībnieki no abām grupām. Jānorāda, ka Lietas dalībnieku pamatprincipi vienošanas īstenošanā attiecībā uz privātajiem Iepirkumiem ir nemainīgi no pamatprincipiem par publiskajiem Iepirkumiem, jo sarunās vēl joprojām tiek runāts par Iepirkumu sadali savstarpējā grupu paritātē;
- 5) jāņem vērā, ka arī šajā gadījumā Iepirkumu sadale notiek neatkarīgi no citiem apstākļiem, kurus Lietas dalībnieki nespēj ietekmēt vai paredzēt (sk. Lēmuma 100. rindkopu), tostarp, kas attiecas uz privātajiem Iepirkumiem – Lietas dalībnieki nevar paredzēt, vai tie tiks vispār uzaicināti (pat, ja pieteikušies kvalifikācijai), vai tiks uzaicināti visi Lietas dalībnieki un vai tie izturēs pasūtītāja atlases kritērijus, kā rezultātā kāds konkrēts Iepirkums nav rezultējies ar konkrētā Lietas dalībnieka vai grupas uzvaru, kam tas vēlāk laika periodā vai citā tikšanās reizē bija ielānots, kā, piemēram, Rimi Iepirkums, kur bija plānots precīzāk vēlāk vienoties un uzvarētājs nav neviens no Lietas dalībniekiem, bet gan UAB “YIT Kausta”.

94 No iepriekš minētā par Alfas un Akropoles Iepirkumiem izriet Lietas dalībnieku sarunu atbilstība KP papildu analīzei, jo Alfas Iepirkumā uzvarēja SIA “MERKS” no Grupas Nr. 1 un Akropoles Iepirkumā uzvarēja SIA “MERKS” no Grupas Nr. 1 (kopā ar UAB “Mitnija” (kā partneris, kas iepriekš būvējis Lietuvā “Akropolis”).

95 Tāpat KP norāda, ka [NN] mobilajā telefonā esošā informācija liecina, ka 13.12.2016. ir

⁸³ Sk. <https://www.akropoleriga.lv/lv/jauns/iepirksanas-un-izklaides-centrs-akropole-nodots-ekspluatacija/33>

⁸⁴ Sk. <https://www.akropoleriga.lv/lv/jauns/tiek-uzsakti-akropole-buvdarbi-pilna-apmera/64>

⁸⁵ Sk. <https://www.rimi.lv/jaunumi/rimi-logistikas-centru-buves-yit-kausta>

notikusi saziņa starp diviem Lietas dalībniekiem – [KK] un [NN]⁸⁶ (abi ietilpst Grupā Nr. 1) neilgi pēc pasūtītāja uzaicinājuma, un šī saziņa ir notikusi vairākus mēnešus pēc iepriekš analizētajām Lietas dalībnieku sarunām par Alfas, Akropoles un Rimi Iepirkumiem, kas notika 02.06.2016. un 27.06.2016. un tostarp apliecina iepriekš norādīto KP viedokli.

96 Minētajā sarakstē Lietas dalībnieki [KK] un [NN] runā par Akropoles un Alfas Iepirkumiem un šajā saziņā arī, tostarp, atklājas ne tikai Iepirkumu savstarpējā saistība karteļa vienošanās īstenošanā, bet arī tas, ka Lietas dalībniekiem ir kopīga un vienota izpratne par karteļa vienošanās pamatprincipiem, mērķiem un tās nepārtrauktu īstenošanu (tieši tāpat kā tas redzams no 02.06.2016 un 27.06.2016. Lietas dalībnieku sarunām) Grupas Nr. 1 Lietas dalībnieku starpā, jo Lietas dalībnieki turpina apspriest dalības nosacījumus Iepirkumos.

97 13.12.2016. saziņa starp [KK] un [NN]:

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>[KK]: <i>“Cau, V ir uzaicinata uz Akrapoli? -</i> <i>[NN]: Ja</i> <i>[KK]: Ok</i> <i>[NN]: Kapec ta prasi?</i> <i>[KK]: Sportiska interese kas piedalas.</i> <i>[NN]: Es domaju ka diez vai Velve dos kk,</i> <i>man intrese tikai tikli, bet ja tu atdosi Alfu tad</i> <i>ari neintrese tikli”</i></p>	<p>Šajā laikā, kad notiek Lietas dalībnieku saziņa, acīmredzot nu jau Akropoles Iepirkuma pasūtītājs ir izvēlējis tos iespējamus pretendētus, kas potenciāli varētu būvēt Akropoli, un tos uzaicinājis piedalīties Iepirkumā. Saruna atspoguļo Lietas dalībnieku pamatprincipus vienošanās nepārtrauktā īstenošanā. KP secina, ka [KK] jautā [NN], vai SIA “VELVE” ir uzaicināta, un [NN] uz [KK] “sportiskās intereses” pamata jeb tādēļ, ka abi Lietas dalībnieki ir Lietā vērtētās vienošanās dalībnieki, atbild, ka “<i>diez vai Velve dos</i>” jeb nepiedalīsies šajā Iepirkumā vai iesniegs “aizsega piedāvājumu”, un šajā gadījumā (*).</p> <p>KP arī atgādina, ka 02.06.2016. sarunā šo Iepirkumu vēlējās Grupa Nr. 1, savukārt vēlāk, 27.06.2016., pats [NN] Lietas dalībnieku tikšanās reizē pārējiem Lietas dalībniekiem, tostarp pašam [KK], atgādināja par vēsturisko vienošanos, kas paredzēja, ka “<i>[ĀĀ] būvē un tur vēl paņem kādus apakšā...</i>”, tādējādi, ievērojot minēto, [NN] arī saziņā ar [KK] norāda, ka SIA “VELVE” rīkosies atbilstoši iepriekš minētajai rīcībai, turpinot īstenot Lietas dalībnieku savstarpējo konkurenci izslēdzošo vienošanos, tostarp (*), kā rezultātā turpinot nodrošināt, ka uzvarētājs šajā Iepirkumā būs Lietas dalībnieks no Grupas Nr. 1, bet maz ticams, ka tas būs SIA “VELVE”, un tādējādi redzama Lietas dalībnieku komunikācijas intensitāte un vienošanās gaita un attīstība laikā.</p> <p>Tādējādi no visa iepriekš KP minētā ir skaidrs, ka Lietas dalībnieku tikšanās reizēs panāktās vienošanās tiek ņemtas vērā, no Lietas dalībniekiem atkarīgu iemeslu dēļ</p>

⁸⁶ Sk. Lietas 11. sējuma 127.–132. lpp.

	ievērotas/pildītas, jo tās sakrīt ar Lietas dalībnieku vēlākā laika periodā pausto rīcību, ja vien nav iestājušies kādi apstākļi, kas nav no Lietas dalībnieku puses ietekmējami vai paredzami, piemēram, vai pasūtītājs kādu konkrētu Lietas dalībnieku uzaicinās piedalīties vai tieši otrādi, apstākļi, kuros Lietas dalībnieki vienošanās ietvarā paši maina tās gaitu un attiecīgi Iepirkumu sadali.
--	---

- 98 Vienošanās īstenošanu starp Lietas dalībniekiem veicināja tas, ka pamatā jau būtisku laiku pirms Iepirkumu izsludināšanas vai Iepirkumu izsludināšanas brīdī un posmā pirms pretendentu piedāvājumu iesniegšanas termiņa Lietas dalībniekiem bija zināmi Iepirkumi (objekti), to iespējamais norises laiks un iespējamie apjomi naudas izteiksmē (Iepirkumu potenciālās līgumsummas), piemēram, sk. Rīgas Tehniskās Universitātes Iepirkums (turpmāk – RTU Iepirkums)⁸⁷.
- 99 Potenciālās līgumsummas, kas pieminētas sarunās, varēja atšķirties, jo tās ne vienmēr bija Lietas dalībniekiem skaidri un precīzi zināmas, tomēr sākotnēji vēl neprecīzās summas arī tika koriģētas, kad kļuva zināmas, piemēram, Iepirkuma izsludināšanas laiks tuvojās un bija noskaidrotas/zināmas precīzākas summas. Tāpat jāņem vērā, ka daļai Iepirkumu bija vairākas kārtas, un, tā kā Lietas dalībnieki savās sarunās pieminēja potenciālās līgumsummas par visu kārtu realizēšanu (kopējo Iepirkuma līgumsummu), tad attiecīgi šīs summas, kas tika pieminētas sarunā, varēja atšķirties un būt dažādas, bet tās sarunās tika koriģētas, kas vēl joprojām norāda uz Lietas dalībnieku regulāru un papildinošu savstarpēju informācijas apmaiņu nolūkā īstenot vienošanos.
- 100 Papildus norādāms, ka vienošanās šajā Lietuvā tiek vērtēta starp lielākajiem Latvijas būvniekiem, kas neaptver visus Latvijas uzņēmumus, kas sniedz būvniecības pakalpojumus, kā rezultātā individuāli katram Lietas dalībniekam, t.sk, grupu ietvaros, pastāvēja zināms risks, ka vienošanās rezultāts no pašu Lietas dalībnieku viedokļa nav garantēts tieši tādā veidā un apmērā, kā ir vienojušies Lietas dalībnieki (un tas izriet no Lietas dalībnieku sarunām), jo vienošanos realizāciju un tās gaitu laikā (no Lietas dalībnieku skatu punkta) ietekmē ne tikai paši Lietas dalībnieki, bet, piemēram, neparedzēti vai neietekmējami apstākļi, piemēram:
- 1) pasūtīja plānu izmaiņas;
 - 2) tiesvedības⁸⁸;
 - 3) pārtraukti Iepirkumi;
 - 4) politiskie procesi, kas skar lielākos valsts iepirkumus un finansējumu tiem un finansējuma neesamība;
 - 5) tāpat arī nespēja paredzēt karteļa vienošanās neesošo tirgus dalībnieku rīcību, interesi un piedāvātās līgumcenas.
- 101 To, ka ne viss, par ko Lietas dalībnieki vienojās, realizējās, KP vērtē tikai un vienīgi kā vienošanās īstenošanas gaitu, kas pakļauta iepriekš minētajiem apstākļiem, ko arī paši Lietas dalībnieki savstarpējās sarunās atzīst, ka arī pēc tā, ka viņu starpā ir bijusi vienošanās, kaut kas

⁸⁷ 30.06.2017., 7. lpp., Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 16 “(..) [LL]:- Re, kur RTU ierakstīts, ka viņam varētu būt, ja? [BB]:- Tas vēl būs, bet šogad ... [LL]:- Pagaidi, viņam ir estrāde “LNK”, ja? - Jā, jā, jā. [LL]:- Trīspadsmit. Tad jau viņam ir divdesmit trīs. - Bet, vienīgais komentārs, RTU ir kopā deviņi. [LL]:- Nebūs tur deviņi. [BB]:- Nē, nē, septiņi komats divi. Plus [LL]:- Tur ir konkursā, ir norakstīts septiņi komats divi. Un deviņi nekad nebūs. Deviņi pagājušo reiz noraka. [BB]:- Bija. - Bet, nu jā. Nu, ne(?)iedeva. [BB]:- Bet, bet viņš jau nokārtoja(?). Tagad par jaunu viņš ir. [LL]:- Viņš ir izsludināts [BB]:- Viņu ... septiņi komats divi. [ŪŪ]:- Ā, tad ... viss, ja? Nu, (**). Lai tad ir. [BB]:- Nu, būs, būs. [ŪŪ]:- “LNK”(..)”

⁸⁸ Piemēram, tiesa aizliedza slēgt līgumu Jelgavas Valsts ģimnāzijas pārbūves Iepirkumā ar uzvarētāju SIA “Latvijas Enerģoceltņieks” un uzvarētājs bija PS „RERE BUVE 1” vai piemēram, kādā Iepirkumā šajā Lietuvā uzvarējis ar Lietas dalībniekiem un karteļa vienošanos nesaisīts tirgus dalībnieks no Latvijas vai ārvalstīm.

var neizdoties kā iecerēts, piemēram, 07.06.2018. saruna par Mežaparka estrāde 2. kārtas Iepirkumu, un [ĀĀ] norāda, pārējiem sarunā klātesošajiem, ka “ [ĀĀ]:- *Beigsies slikti. Jūs domājat, lūzdu, ātrāk. Jūs esat, (**), sarijušies, (**),(**) visus, paņēmuši visu. Un ko mums tagad darīt? Khm! Ja, ja mums tur, kā saka, mums tā universitāte nesanāk, ja tur ir kaut kāds atklātais variants, nu, tad viss. A atpakaļceļa nebūs vairāk. Varam nepelnīt šinī valstī..... Es varu pelnīt kaut kur citur. Negribiet? Labi! Jūs domājat, ka jūs tikai gribiet nopelnīt? Mēs arī gribam nopelnīt. Un nevis kaut kad, bet šogad. A jūs to dariet šogad, nākošgad, viss, un salikt pa plauktiņiem. Jā? Nu. Tā ir tā lieta, ir. Mums nav aizgājis tas, tas, tas. (..)*” (sk. 07.06.2018., Lēmuma pielikumā Nr.1, Nr. 1.).

- 102 Ņemot vērā to, ka Lietas dalībnieku karteļa vienošanās pamata uzstādījums bija ietekmēt pasūtītāja rīcību, konkrētu Iepirkumu gaitu un pieņemto lēmumu par labu kartelīm, nodrošinot to, ka Iepirkuma uzvarētājs ir kāds no vienošanās dalībniekiem, tad tomēr, kā jau iepriekš norādīts, ne vienmēr katrās sarunās konkrēts objekts/Iepirkums tika iedalīts konkrētam Lietas dalībniekam (vai grupai), jo dažādu apstākļu dēļ tobrīd vēl nevarēja panākt detalizētu vienošanos, t.sk. vēl nebija iestājušies kādi konkrēti no Lietas dalībniekiem neatkarīgi apstākļi, kā dēļ par precīzākām vienošanās detaļām Lietas dalībnieki varēja vienoties vēlākā laikā. Tāpat jebkādu izmaiņu rezultātā (vai no pasūtītāja, vai pretendentu puses u.tml.) Lietas dalībnieku pārstāvji turpina tikties un sadala Iepirkumus tā, lai atkal iegūtu vismaz aptuvenu paritāti līgumsummu sadalē starp divām grupām pēc principa “*fifty-fifty*” (50 uz 50), vienlaikus lietojot jau minētos jēdzienus un “*mūsu grupai*”, “*jūsu grupai*” u.tml.
- 103 Iepriekš minēto apliecina arī tas, ka ne tikai abas grupas aktīvi dalīja Iepirkumus un to potenciālās paredzamās līgumsummas, nodrošinot karteļa vienošanās īstenošanu, bet arī abu grupu ietvaros operatīvi tika plānots “izlīdzināt” Iepirkumus un to potenciālās līgumsummas gadījumā, ja kāds Iepirkums nenotika iepriekš norādīto apstākļu dēļ (sk. Lēmuma 83. rindkopu), piemēram, sk. 02.06.2016., Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 16.⁸⁹, kur paši Lietas dalībnieki runā par to, ka, ja ar sadalīto Iepirkumu kaut kas neizdodas, proti, šajā gadījumā tas tiek atcelts, jo nav piešķirts finansējums objekta būvniecībai, tad sarunu dalībnieku priekšlikums bija izrunāt šo, turpinot īstenošanu karteļa vienošanos, un veikt pārdali, jo no šādām situācijām “*nedrīkst ciest ne viena, ne otra puse*” (ne individuāli, ne arī grupās), “*lai visi drošībā*”.

13.1.3.1. Lietas dalībnieku piezīmes (saraksti/tabulas/apkopojumi)

- 104 No audioierakstu atšifrējumiem izriet, ka sarunās Lietas dalībnieki Iepirkumu sadalē izmantoja vairākus pierakstus/sarakstus/tabulas/apkopojumus⁹⁰, kurās norādīti publiskie un privātie Iepirkumi⁹¹. Iepirkumu sadales kontekstā piezīmes varēja būt gan individuālas, gan katras grupas iekšējās piezīmes, gan abu grupu kopīgās piezīmes.
- 105 Šo piezīmju esamība Lietas dalībniekiem palīdzēja uzskatāmā veidā pārskatīt un vieglākā veidā fiksēt vienuviet apkopotus vairākus Lietas dalībnieku interešu lokā esošus Iepirkumus, tādējādi padarot ērtāku karteļa vienošanās īstenošanu un Iepirkumu sadali, vienlaikus radot iespēju veikt

⁸⁹ 02.06.2016. “(..) [ČČ]:- *Tās ir vēl tās lietas, kas mums ir jāizrunā, jā, ko [DD] teica, kas notiek gadījumā, ja kaut, kaut kas nenotiek. Nu, pieņemsim, finansējums...*

[ĀĀ]:-... *двести миллионов. (KP tulkojums no krievu valodas – divsimt miljoni)*

[ČČ]:- *Finansējums netiek piešķirts – atceļas. Jā. Mūsu priekšlikums ir, ka tad tas ir jāņem ārā. No tā nedrīkst ciest ne viena, otra puse. Tad tur ir kaut kas jāpārdala tajā brīdī. Nu, tā lai visi drošībā. (..)*”, sk. Lēmuma pielikumu Nr. 1, Nr. 16.

⁹⁰ KP norāda vairākus sinonīmus piezīmju formai, proti, Lietas dalībnieki sarunās veica piezīmes, un, ņemot vērā to, ka Lietas dalībnieki lieto visdažādākos sinonīmus gan šai darbībai, gan dokumenta nosaukumam (citreiz nemaz nenorādot nosaukumu u.tml.), kurā tika veiktas piezīmes, KP norāda, ka tas nemaina būtību tam, ka Lietas dalībnieki savu savstarpējo tikšanos laikā ir veikuši piezīmes, un formai, kādā tas tika veikts (pieraksti, tabula, saraksts, apkopojums u.tml.), nav izšķirošas nozīmes.

⁹¹ Piemēram, 27.06.2016. sarunā 10. lpp., kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [KK], [RR] norādīts, ka “[KK]:- *Mēs varam “Alfū” kaut kā izshēmot? [RR]:- [ĀĀ]:- Tas ir nākošais saraksts. Pie tam privātais. Par privātiem jau mēs atsevišķi runāsim.*”, sk. Lēmuma pielikumu Nr. 1, Nr. 12.

sadales rezultātu fiksāciju, nodrošinot karteļa vienošanās nepārtrauktību un sekošanu līdz tās izpildei un gaitai laikā.

- 106 Piezīmju veikšana palīdzēja uzskaitīt visus tā brīža savstarpēji sadalītos Iepirkumus, aritmētiski saskaitīt līgumsummas (arī kopējās) katrai grupai, vienlaikus operatīvi tās savstarpēji salīdzināt, izlīdzināt, veikt labojumus, papildinājumus un sekot līdz vienošanās un Iepirkuma attīstības gaitai, tādējādi koncentrējot Lietas dalībnieku resursus un uzmanību uz nepārtrauktu vienošanās izpildi.
- 107 To, ka Lietas dalībnieku sarunas un to piezīmes satur informāciju par Lietas dalībnieku aizliegtu vienošanos un tās gaitu, apliecina arī nākošais sarunu fragments, un turpmāk tiks norādīti citi sarunu piemēri, kas atklāj, ka Lietas dalībnieki tikšanās reizēs, veicot savstarpēju Iepirkumu sadali, izmantoja piezīmes⁹²:
- 108 21.07.2015., sarunā, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [ČČ], [RR], [EE], [VV], [BB], 9. lpp.⁹³:

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>“(..) [ĀĀ]:- ...kā saka, nu. Kaut ko tā. Te vienīgam, kuram ir pieraksti līdz, tas ir [ČČ]. To zini? Jā? Mape vesela... - Bīstams cilvēks. [ĀĀ]:- Nu, jā. Pieraksti</p> <p>..... [ĀĀ]:- [ČČ], mēs noseicinājām - tu esi bīstams cilvēks. Tev vienīgam mapīte ir līdz. Jā? - Kompromāts. (..) [ČČ]:- Jā. (..)”</p>	<p>Jau sākotnējās (otrā) Lietas dalībnieku sarunas atklāj, ka uz tikšanās reizēm tiek ņemtas līdz piezīmes. Turklāt šīs sarunas kontekstā svarīgi, ka ne tikai Lietas dalībnieki apzinājās savu darbību aizliegto raksturu (kas izriet ne tikai no šīs sarunas), bet arī to, ka līdz paņemtajā mapē ir Lietas dalībnieka/-u piezīmes, kuras būtībā atspoguļo vienošanās saturisko pusi, proti, piezīmes satur informāciju par Iepirkumiem un attiecīgo Iepirkumu sadali, jo citādi nav nekāda cita loģiska izskaidrojama, kāpēc citiem sarunā klātesošajiem būtu jārunā un jānorāda, ka tādēļ, ka [ČČ] ir “<i>pieraksti līdz</i>” un “<i>mape vesela</i>”, viņš ir “<i>bīstams cilvēks</i>”, tāpat norādot, ka šīs [ČČ] līdz esošās piezīmes ir “<i>kompromāts</i>”, kā vien tādēļ, ka Lietas dalībnieki apzinājās savas rīcības aizliegto raksturu un sekas, ja šāda rīcība nonāk atklātībā vai kompetento iestāžu rīcībā.</p>

- 109 Arī turpmāk norādītie sarunu fragmenti no Lietas dalībnieku tikšanās apstiprina piezīmju izmantošanu., piemēram, 27.06.2016. sarunā par Valmieras dzīvojamo māju Iepirkumu, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [KK], [RR], 11. lpp.⁹⁴: [RR]:- *A vai tad viņš bija tajā mūsu sarakstā?* [NN]:- *Nebija.* [RR]:- *Nu vot. Man ar liekas.* [ĀĀ]:- *Bija, bija. Viņš bija nākošajā sarakstā.* [RR]:- *Nu, vot nākošajā.* [ĀĀ]:- *Ne tajā, par ko mēs tagad runājam.* [RR]:- *Jā, jā, jā, jā.* [ĀĀ]:- *Viņas nav. Sociālās mājas ir ...* [KK]:- *... ir jūlija beigās laikam.(..)”*
- 110 19.05.2017. sarunā par Jelgavas slimnīcas Iepirkumu, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [DD], [BB], [EE], [ŪŪ], 36. lpp.⁹⁵: “(..) [BB]:- *A, paklau, mēs tagad vēl kaut kādu Jelgavas slimnīcu skaitām tagad, trīs ar pusi miljonu.* [ŪŪ]:-*Nebūs tur trīs ar pusi.* [BB]:- *Nē, nu, tur bija rakstīts kaut kur.* [ŪŪ]:-*...*
[BB]:-*... [ŪŪ]:-Jā. Bet, nu, tas bia, tas būs divi komats pieci, manuprāt.* [BB]:-*E, a nolikums kāds ir [ŪŪ]:-K-...(?).* [ŪŪ]:-*Nu, vidēji K-...(?).* [NN]:- *Es domāju, ka mēs saskaitām, man jāapskatās pēc tabulas. (..)”*

⁹² Sk. arī Lēmuma 66. rindkopu, kur tiek norādīts, ka nepieciešamas jaunas piezīmes.

⁹³ Sk. 21.07.2015., Lēmuma pielikumu Nr. 1, Nr. 2.

⁹⁴ Sk. 27.06.2016., Lēmuma pielikumu Nr. 1, Nr. 16.

⁹⁵ Sk. 19.05.2017., Lēmuma pielikums Nr. 1, Nr. 41.

- 111 07.06.2018. sarunā par Liepājas slimnīcas Iepirkumu, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [LL], [ŪŪ], 13. lpp.⁹⁶: “(..) [NN]:- Nu labi. Rītā jātiekas ar [DD] un jārunā. Klausies, [ŪŪ], kas tā par (**), (**)! Man [ĀĀ] saka, (**), par Liepāju. Es saku, (**), bija, atceries, saraksts. Vot šitāds. Atceries, [LL]? [LL]:- Atceros. [NN]:- Bija šitas te. Es teicu, man vienīgais objekts, kas interesē, kas bija, [LL]? [LL]:- Liepāja. (..)”
- 112 Tostarp, veicot Lietas dalībnieku sarunu analīzi, secināms, ka grupu ietvaros arī tika veidotas iekšējās piezīmes – 17.08.2017. sarunā, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [RR], [DD], [BB], [LL], [ŪŪ], 42. lpp.⁹⁷: “(..) [ĀĀ]:- *Pagaidi. Man ir priekšlikums. [NN]. Mums, mēs uztaisīsim kaut kādu savu. [BB]:- Nu jā. - Nu iekšēji. [LL]:- Jā. Iekšējo sarakstu. (..)*”

13.1.3.1.1. Lietas dalībnieku 02.06.2016. sarunu salīdzinājums ar piezīmēm, kas iegūtas no [DD] un [LL]

- 113 KNAB procesuālo darbību laikā 16.06.2016. no [DD] automašīnas izņēma piezīmes uz divām A3 formāta lapām⁹⁸.
- 114 Faktiski tāda paša satura piezīmes, ko KNAB izņēma no [DD] automašīnas, tika izņemtas 08.07.2019. arī no [LL]⁹⁹. No [LL] izņemtās piezīmes arī ir uz divām A3 formāta lapām un to saturs ir tāds pats kā no [DD] izņemtajās piezīmēs, izņemot rokrakstā veiktās atzīmes, kas atšķiras no tām, kas redzamas no [DD] izņemtajās atzīmēs. Jānorāda, ka [DD] un [LL] pārstāv katrs savu grupu, proti [LL] – grupu Nr.1 un [DD] – grupu Nr. 2, kā rezultātā KP rīcībā ir nonākušas abu grupu veiktās piezīmes par Iepirkumu sadali.
- 115 Lietas dalībnieki arī 02.06.2016. sarunā vairākkārt pieminēja vārdu “saraksts”, “tabula” gan latviešu, gan krievu valodās., Arī tas, ka Lietas dalībnieki runā par piezīmēm, izriet no pašas Lietas dalībnieku sarunas/-ām.
- 116 Ņemot vērā to, ka Lietas dalībnieki tikšanās reizēs runāja gan latviešu valodā, gan krievu valodā, tāpat arī no [DD] izņemtajām piezīmēm redzams, ka tās ir veiktas kirilicā un latīņu alfabēta burtiem.
- 117 Jāņem vērā fakts, ka no [DD] šīs piezīmes izņemtas 15. dienā pēc 02.06.2016. tikšanās un nākamā KNAB fiksētā tikšanās reize Lietas dalībniekiem bija 27.06.2016.
- 118 02.06.2016. tikšanās reizē arī pats [DD] piedalījās un aktīvi iesaistījās gan sarunā, gan arī Iepirkumu sadalē, un šajā sarunā norādīts, un [DD] tam piekrit, ka [DD] būs persona, kura taisīs “*riktīgo sarakstu*”, proti, piezīmes, kur “*nav kļūdu*” (sk. Lēmuma 122. rindkopu).
- 119 Savukārt [LL] tuvākā saruna, kurā viņš piedalījies, bija 30.06.2017. Šis apstāklis, ka no [LL] izņemtas piezīmes, par kuru saturu Lietas dalībnieki daļēji jau ir runājuši vismaz 2016. gadā, apliecina to, ka šīs piezīmes [LL] ir saņēmis no kāda cita Lietas dalībnieka (iespējams, [ĀĀ]), kā arī to, ka [LL] ir bijis informēts par notikušo sarunu/-ām, kas norisinājās bez viņa līdzdalības, saturu un vienošanās tā brīža rezultātu.
- 120 Iepriekš minētais apsvērumus balstīts tajā, ka Lietas dalībnieki savstarpēji aktīvi komunicēja un varēja viens otram nodot nepieciešamo informāciju un materiālus ne tikai KNAB fiksētajās tikšanās reizēs, bet, visticamāk, arī citās tikšanās reizēs un citos veidos. Turklāt arī paši Lietas dalībnieki šajā sarunā (sk. Lēmuma 121. rindkopu) atzīst, ka visiem attiecīgās grupas dalībniekiem nav fiziski jāpiedalās katrā tikšanās reizē un atsevišķi Lietas dalībnieki tiksies nākošajā dienā pēc šīs sarunas, kas KP ieskatā arī norāda uz veidu, kādā sarunās nepiedalījušies Lietas dalībnieki saņēma informāciju (t.sk. arī tad, kad tikšanās noritēja tikai vienas grupas Lietas dalībnieku starpā) par sarunu saturu un pieņemtajiem lēmumiem:

⁹⁶ Sk. 07.06.2018., Lēmuma pielikums Nr. 1, Nr. 16.

⁹⁷ Sk. 17.08.2017., Lēmuma pielikums Nr. 1, Nr. 37.

⁹⁸ Sk. Lietas 1.sējuma 229.–230. lpp.

⁹⁹ KNAB procesuālo darbību laikā 08.07.2019. izņēma no [LL] dažāda veida dokumentāciju, sk. KNAB28.11.2019. apskates protokolu ar pielikumiem (Lietas 9. sējums 118. – 150. lpp.), t.sk. 3. pielikumu, Lietas 9. sējums 123.–124. lpp.

121 02.06.2016., sarunā, kurā piedalījās [ĀĀ], [RR], [DD], [ČČ], 46. lpp.¹⁰⁰:

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>“ (..) [ČČ]:- <i>Es viss. Nu, es varu nebūt uz vietas, [DD] var mierīgi ... Mēs taču tā arī tāpēc runājam, kad ir divi, divi ir, ir. Bet ja nav divi, tad ir viens vismaz, kurš pārstāv grupas intereses nu. Es pilnīgi viņam uzticos.</i> [DD]:- <i>To es atdošu rītdien.</i> [RR]:- <i>A kā tu atdosi? Kā?</i> [DD]:- <i>Es piebraukšu pie tevis un atdošu.</i> [RR]:- <i>Nu davai. (..)</i>”</p>	<p>Saruna atklāj, ka [ČČ] pārējiem Lietas dalībniekiem atgādina, ka Lietas dalībnieki ir runājuši par to, ka gadījumā, ja kāds no kādas grupas netiek uz šīm tikšanās reizēm, tad galvenais ir tas, lai vismaz viena persona no grupas būtu klāt šajās tikšanās. Šajā gadījumā [ČČ] norāda, ka tas ir [DD] (abi pārstāv vienu grupu – Grupu Nr. 2), turklāt norāda pārējiem, ka [ČČ] pilnībā uzticas [DD], kas pēc būtības ir viņa konkurents, un šāda pārstāvība un uzticēšanās, ja nepastāvētu Lietuvā vērtētā vienošanās, būtu neizskaidrojama un nelōģiska.</p> <p>Tādējādi redzams, ka šajā sarunā neviens Lietas dalībnieks neiebilda un tiem nebija pretenziju par [ČČ] teikto, ka pietiek tikai ar vienu Lietas dalībnieku no grupas, lai vienošanās saistībā ar Iepirkumu sadali turpinātu attīstīties, kas arī paredz to, ka par sadales rezultātiem, klāt neesot visiem vienas vai otras grupas biedriem, informācija tiek nodota, vēl izmantojot citus kanālus, proti, citas tikšanās reizes un veidus. Jāņem vērā arī tas, ka turpmākajās sarunās Lietas dalībnieki neiebilst pret to, ka grupas (un attiecīgi arī viņu pašu) intereses pārstāvēt tikšanās laikā var attiecīgās grupas dalībnieks, kas norāda, ka Lietas dalībnieki apņēmas atzīt arī to sarunu gaitā panāktās vienošanās, kurās to pārstāvji tieši nepiedalās.</p> <p>Vienlaikus arī atklājas un apstiprinās iepriekš minētais par citām tikšanām un veidiem, jo atklājas tas, ka [DD] nākošajā dienā pēc šīs tikšanās bija plānojis aizbraukt pie [RR] un atdot piezīmes vai piezīmes ar papildinājumiem, kuras pats arī sagatavojis, un [RR] piekrīt šādam tikšanās veidam.</p>

122 02.06.2016.saruna, kurā piedalījās [ĀĀ], [RR], [DD], [ČČ], 43. lpp.¹⁰¹ pausts:

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>“ (..) [RR]:- [ČČ], lūdzu, <i>saproti mūs pareizi ar [ĀĀ]. Ja jūs bijāt izrunājuši jau savā grupā pilnīgi visu, tad mēs neesam runājuši. Mums tagad jāiet, jātiekas...</i> [ĀĀ]:- <i>...[VĀRDS] pierunāt, lai viņš izrunā ar tiem tur.</i></p>	<p>Saruna atklāj, ka Lietas dalībnieku vienošanās nepārtrauktā īstenošanā ir būtisks “<i>riktīgais saraksts</i>”, kur “<i>nav kļūdu</i>”, kas turklāt tiek nodots konkrētajiem Lietas dalībniekiem – SIA ”MERKS” pārstāvim [KK] un [DD], personīgi tiekoties klātienē, un, kā jau iepriekš</p>

¹⁰⁰ Sk. 02.06.2016. Lēmuma pielikumu Nr. 1, Nr. 109.

¹⁰¹ Sk. 02.06.2016. Lēmuma pielikumu Nr.1, Nr.105.

[ČČ]:- [RR], tā ir katra. Katra diena aiznes mums objektu. Ar tiem tur ir jārunā skaidrā valodā. Paskatāties no tā sotaka, ko jūs "Merkam" varētu atdot. Un pasaki... re kur ir saraksts, no tā tev pienākas tik un sēdi biksēs. Viss. Ar konkrētu štelli.

[RR]:- Bet.

[ČČ]:- Ja nebūs konkrētas štelles, tā saruna būs.

[ĀĀ]:- Tāpēc ir jāiedod riktīgs saraksts, kur nav kļūdu.

[RR]:- Jā. Jā. Jā.

[ĀĀ]:- ...kaut ko ... kas jau tur.

[RR]:- Kas...?

[ČČ]:- Jūs.

[RR]:- Kurš taisīs?

[ČČ]:- ... [DD].

[DD]:- Es, jā. ... (..)"

norādīts, tātad citās tikšanās reizēs un citos veidos.

Tāpat šī saruna atklāj, ka Iepirkumu sadales jautājumi un attiecīgi vienošanās nepārtraukta īstenošana tiek īstenota paralēli Lietā vērtētajām Lietas dalībnieku tikšanām un sarunām, jo [RR] norāda, ka grupas Nr. 2 pārstāvji bija "izrunājuši jau savā grupā pilnīgi visu, tad mēs neesam runājuši" (kurā tostarp ietilpst [ČČ] un [DD]), savukārt grupas Nr. 1 pārstāvji, kurā ietilpst arī pats [RR], [ĀĀ] un [KK], nav vēl līdz šai tikšanās reizei paspējuši veikt Iepirkumu sadali vismaz šīs grupas ietvaros, jo [RR] norāda, ka "Mums tagad jāiet, jātiekas...", un [ĀĀ] papildina, ka vēl jāpasaka Lietas citam dalībniekam, lai tas izrunā Iepirkumu sadales jautājums ar [KK], jo "...[VĀRDS] pierunāt, lai viņš izrunā ar tiem tur." Tas, ka konkrētie Lietas dalībnieki runā par to, ka ir jāizrunā Iepirkumu sadales jautājumi vismaz grupas Nr. 1 ietvaros un jāvienojas, attiecīgi izriet no [ČČ] teiktā, ka "Paskatāties no tā sotaka, ko jūs "Merkam" varētu atdot. Un pasaki... re kur ir saraksts, no tā tev pienākas tik un sēdi biksēs. Viss. Ar konkrētu štelli." Turklāt no iepriekš minētā izriet arī tas, ka [KK] tiks pateikts, kurš pēc piezīmēm/ "saraksta" Iepirkums/-i, to sadales un vienošanās rezultātā tiks iedalīts tieši [KK].

Saruna arī atklāj, ka nākamās piezīmes vai piezīmes ar papildinājumiem sagatavos [DD], un [DD] tam piekrīt. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, KP uzskata, ka piezīmes ir tikušas nodotas [KK], un vienlaikus ir pateikts, kurš Iepirkums/-i ir tikuši iedalīti [KK], jo šāda veida tikšanās [KK] ar citiem Lietas dalībniekiem notiek arī vēl citās reizēs, un to atklāj, piemēram, arī 03.07.2016. Lietas dalībnieku saruna, kas notikusi vēl pēc nepilna mēneša. Tāpat viss iepriekš minētais norāda uz Lietas dalībnieku vienošanās īstenošanas vienveidīgu gaitu un apstiprina iepriekš minēto par to, ka nav obligāti jāpiedalās Lietā vērtētajās tikšanās katram grupas (vai abu grupu) dalībniekam.

- 123 KP no [DD] automašīnas izņemto piezīmju uz divām lapām saturu salīdzināja ar hronoloģiski tuvāk esošo un iepriekšējo Lietas dalībnieku sarunu 02.06.2016. (sk. Lēmuma pielikumu Nr. 2). Tāpat nav izslēgta šajās piezīmēs ietvertās informācijas izmantošana arī turpmākajās Lietas dalībnieku sarunās un attiecīgi arī vienošanās īstenošanā. Iepriekš minēto tostarp apliecina arī tas, ka atsevišķi tās ieraksti rokrakstā atbilst arī, piemēram, citai – vēlākai Lietas dalībnieku

tikšanās reizei – 27.06.2016.

- 124 Šīs piezīmes ir tabula /saraksts, kur datorrakstā latviešu valodā kā arī citos gadījumos angļu valodā ir norādīti pasūtītāji (“*Būvdarbu pasūtītājs Customer*”), kopumā 33 Iepirkumi (“*Objekta nosaukums un būves veids Object name and type of construction*”), iespējamais apjoms *euro* (*Iespējamais apjoms Possible scope*) un tad vēl divas kolonnas, kam doti nosaukumi “[*ĀĀ*]/[*RR*]” un “[*ČČ*]/[*DD*]”¹⁰², un viena kolonna paredzēta komentāriem (“*Comments*”).
- 125 Tāpat Lietas dalībnieki runāja par to, ka piezīmes ir uztaisītas un Lietas dalībniekam tās ir līdzi. Vienlaikus sarunā tika nosaukta arī atsevišķa piezīmju saturu identificējoša informācija, kas sakrīt ar tām piezīmēm, kas izņemtas no [DD] un [LL], piemēram:
- 126 02.06.2016., sarunā, kurā piedalījās [*ĀĀ*], [*RR*], [*DD*], [*ČČ*], 2.–3. lpp.¹⁰³:

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>[<i>ČČ</i>]:- <i>Te ir uztaisīts tā Nē. Darīsim.</i> [<i>RR</i>]:- <i>Nu.</i> [<i>ČČ</i>]:- <i>Darīsim, es, es iedošu tā kā mums ir uztaisīts. Ļoti pārskatāmi.</i> -<i>Jā.</i> [<i>ČČ</i>]:- <i>Ņemot par paraugu to.</i> [<i>ĀĀ</i>]:- <i>Man jau katrs te kaut ko iedevis.”</i></p>	<p>Saruna atklāj, ka [<i>ČČ</i>] norāda pārējiem klātesošajiem Lietas dalībniekiem, ka viņam ir līdzi uztaisītas pārskatāmas piezīmes. Turklāt sarunā Lietas dalībnieks [<i>ĀĀ</i>] norāda, ka viņam “<i>jau katrs te kaut ko iedevis</i>”, līdz ar o top skaidrs, ka Lietas dalībniekiem līdzi ir bijušas vairākas piezīmes un, iespējams, ka katram savas – ar vienotu nolūku tās izrunāt un karteļa vienošanās īstenošanas ietvarā sadalīt piezīmēs esošos Iepirkumus.</p>

- 127 02.06.2016., sarunā, kurā piedalījās [*ĀĀ*], [*RR*], [*DD*], [*ČČ*], 5. lpp.¹⁰⁴:

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>“(.) [<i>ĀĀ</i>]:- <i>Ko nozīmē tās bultas, kas te ir, nu, ierakstīts mums, bet pārrakstīts piejums?(.)</i>”</p>	<p>Saruna atklāj, ka Lietas dalībnieki caurskata piezīmes, pēc kuru saturā esošajiem Iepirkumiem Lietas dalībnieki veic Iepirkumu sadali, un šajās piezīmēs ir ietvertas bultas, kuras norāda tā brīža izmaiņas Iepirkumu sadalē no vienas grupas uz otru grupu, un šāds attēlojums izmantots arī no [DD] izņemtajās piezīmēs.</p>

- 128 02.06.2016., sarunā, kurā piedalījās [*ĀĀ*], [*RR*], [*DD*], [*ČČ*], 5. lpp.¹⁰⁵:

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>“(.) [<i>RR</i>]:- [<i>ČČ</i>], <i>man, man priekšlikums būtu iet cauri šim sarakstam, manējam. Viņš ir daudz īsāks un konkrētāks. (.)</i>”</p>	<p>Saruna atklāj, ka arī [<i>RR</i>] šajā sarunā ir līdzi piezīmes /“saraksts”, kuras ir “<i>daudz īsāks un konkrētāks</i>”, acīmredzot par tām, par ko sākotnēji [<i>ČČ</i>] izteicās, ka tajās ietvertā informācija par Iepirkumiem un to sadali ir ļoti pārskatāma.</p>

- 129 02.06.2016., sarunā, kurā piedalījās [*ĀĀ*], [*RR*], [*DD*], [*ČČ*], 16.–17. lpp.¹⁰⁶:

Sarunas fragments	KP viedoklis
-------------------	--------------

¹⁰² Divas grupas, kuru burtu abreviatūra veidota no Lietas dalībnieku vārdu iniciāļiem, proti, “[*ĀĀ*]/[*RR*]” ir “[*ĀĀ*]” un “[*RR*]”, savukārt “[*ČČ*]/[*DD*]” ir “[*ČČ*]” un “[*DD*]”, kas vienlaikus no katras grupas ir arī vienīgie personu vārdi ar šādiem pirmajiem burtiem.

¹⁰³ Sk. 02.06.2016., Lēmuma pielikumu Nr. 1, Nr. 2.

¹⁰⁴ Sk. 02.06.2016., Lēmuma pielikumu Nr. 1, Nr. 7.

¹⁰⁵ Sk. 02.06.2016., Lēmuma pielikumu Nr. 1, Nr. 7.

¹⁰⁶ Sk. 02.06.2016., Lēmuma pielikumu Nr. 1, Nr. 26.

<p>16. lpp. <i>[RR]:- Paga, (**), es ne, ne, es nesaprotu šito sarakstu. Es viņā nevaru atrast neko.</i> <i>[ČČ]:- Re kur ir. A, A re kur G, G un re kur ir kopējā summa.</i> <i>[RR]:- Pagaidi.</i> <i>[ČČ]:- Tu nosauci mums nu.</i> <i>(?):- Ko tu...?</i> <i>[ČČ]:- Tas ir pasūtītājs. Tas ir nosaukums šobrīd. “</i> 17.lpp. <i>“ [ČČ]:- Tas ir pasūtītājs. Tas ir objekts. Tā ir kopējā summa. Tas ir plānotais datums. Un te ir G un A.</i> <i>[ĀĀ]:- Pārāk sarežģīti.(..)”</i></p>	<p>Saruna atklāj, ka [ČČ] līdzī esošās un, kā viņš pats iepriekš teica, ļoti pārskatāmās piezīmes citiem Lietas dalībniekiem ir grūti saprotamas (sarežģītas) un tajās tie nevar “<i>atrast neko</i>”. Tāpēc [ČČ] sāk pārējiem klātesošajiem skaidrot šo piezīmju saturu, norādot, ka “<i>Re kur ir. A, A re kur G, G un re kur ir kopējā summa.</i>” Tāpat viņš papildina sevis teikto arī ar to, ka “<i>Tas ir pasūtītājs. Tas ir nosaukums šobrīd.</i> “ un, vēlreiz skaidrojot, atkārtoti, ka “<i>Tas ir pasūtītājs. Tas ir objekts. Tā ir kopējā summa. Tas ir plānotais datums. Un te ir G un A.</i>”</p> <p>Tādējādi [ČČ] stāsta par piezīmju saturu, proti, kas tur ir ietvers un norādīts. Attiecīgi piezīmēs ir redzama informācija par to, kas ir Iepirkuma pasūtītājs, Iepirkuma nosaukums, Iespējamā līgumcena jeb kā [ČČ] norāda – kopējā summa, vēl ir bijis norādīts datums un vēl informācija, kas nosaukta ar burtiem “<i>A, A</i>” “<i>G, G</i>”, un vēlreiz tiek teikts, ka ir informācija, kas nosaukta ar burtiem “<i>G un A</i>”. Attiecīgi no [DD] izņemto piezīmju saturs atbilst [ČČ] teiktajam, jo satur faktiski visas tā minētās kolonnas (izņemot kolonnu ar datumu).</p>
---	---

- 130 Piezīmes labotas un papildinātas gan latīņu burtiem, gan kirilicā, tai skaitā, rokrakstā veikti svītrojumi, labojumi vai papildinājumi, t.sk. ievilkas/zīmētas bultas. Tāpat papildināta kolonna “*Būvdarbu pasūtītājs*” pie pasūtītāja “*IeM Nodrošinājuma valsts aģentūra*” par Iepirkumu “*Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta ēkas jaunbūve Skrundā Construction of fire and rescue service building in Skrunda*” ar ierakstu rokrakstā latviešu valodā “*Izmācīs (!)*”.
- 131 Piezīmju forma kopumā ir izveidota tāda, lai pati par sevi nesaturētu lieku identificējošu informāciju (tas izriet arī no pašas sarunas) un neizraisītu aizdomas, ka faktiski piezīmes tiek izmantotas Iepirkumu sadalei, un arī satur informāciju par tā brīža Iepirkumu sadali un tās rezultātiem.
- 132 Tomēr, pamatojoties uz to, ka Lietas dalībnieki jau faktiski no paša vienošanās sākuma apzinājās savu darbību aizliegto raksturu, tad, protams, ka arī piezīmes, apzīmējot abas grupas un rokrakstā veiktās piezīmes, tiek norādītas saīsinājumos, apzīmējumos, burtos.
- 133 Proti, piezīmju forma un piezīmes, kas veiktas rokrakstā, tiek norādītas iespējami īsas un nepilnīgas, kas, protams, apliecina nevis, piemēram, steigu, veicot šādus pierakstus, bet šo piezīmju nosacīto konfidencialitāti attiecībā pret tiesībsargājošajām un citām kompetentajām institūcijām gadījumā, ja tādas nonāktu vienas vai otras iestādes rīcībā, jo Lietas dalībnieki apzinās, ka ir jāiegulda liels resurss un jāveic papildu izpēte, lai izprastu un izskaidrotu tās patieso saturu, būtību un nozīmi, ja tajās pirmšķietami ietvertā informācija pati par sevi neliecina par iespējamu konkurences tiesību pārkāpumu.
- 134 Sarunas piemērs, kas liecina par to, ka piezīmēs ietvertajai informācijai par Iepirkumiem un to sadali jābūt pēc iespējas mazākai 02.06.2016., sarunā, kurā piedalījās [ĀĀ], [RR], [DD], [ČČ], 38. lpp.:

Sarunas fragments	KP viedoklis
-------------------	--------------

<p>“ (...) [ĀĀ]:- Izsvītro ārā visu to, kas nevajag. Un. [RR]:- Un jūs atnesat, lūdzu, nākamreiz vismaz kaut kādu eksemplāru, kur var saprast kaut ko. Nu, nu šeit. -... [RR]:- Šeit vot, veči, nu kāpēc nevar sarakstīt tā. (smejas) [RR]:- Nevis šitā te ar visām piezīmēm, visiem. [DD]:- ... [RR]:- Jo mazāk informācijas, jo labāk, [ČČ]. (**) tādu palagus taisīt. [DD]:- Davai, tā arī izdarīsim. [ČČ]:- Nu ko? ... cilvēki ir uztaisījuši visu to objektu nosaukumus, pasūtītāji. Jā? Lai nav pārpratumi. [ĀĀ]:- ... nu, labi. Nu, taisīsim. ... nevienam nav. Jā? (..) [ĀĀ]:- ... šito te. ... nosaukumiem, es nemaz tā negribu... [DD]:- ... ciparus tur nu plus-mīnus ... (..)”</p>	<p>Saruna atklāj, ka Lietas dalībnieki Iepirkumu sadales kontekstā runā par to, kādām jābūt piezīmēm un kā informācijai par Iepirkumiem tajā ir jāizskatās. [RR] norāda pārējiem sarunas dalībniekiem, lai tie nākamajā tikšanās reizē atnes piezīmes, “kur var saprast kaut ko.” Tāpat [RR] acīmredzot rāda, kādā veidā būtu rakstāma informācija piezīmēs par Iepirkumu sadali, un norāda, ka piezīmēs nevajadzētu parādīties informācijai ar, visticamākais, rokrakstā veiktajām “piezīmēm”, turklāt uzsverot, ka tā brīža piezīmju formāts un saturs ir par lielu un apjomīgu, norādot “Jo mazāk informācijas, jo labāk, [ČČ]. (**) tādu palagus taisīt.” Attiecīgi KP nerod citu loģisku izskaidrojumu tam, kāpēc, ja Lietas dalībnieki uzstāj uz to, ka sarunas un vienošanās to starpā notikušas atļautas sadarbības ietvarā, ir jāslēpj sarunas ietvarā izmantoto piezīmju saturs un nākamreiz jātaisa, acīmredzot, īsākas piezīmes. Sarunas dalībnieki piekrīt un neiebilst, un [ĀĀ] norāda uz to, ko nevēlas iekļaut piezīmju saturā, un [DD] papildina, ka piezīmēs norādītās summas tur ir “plus-mīnus”.</p>
--	--

- 135 Piezīmēs, ārpus visām kolonnām, aiz komentāru kolonnas atrodas divi ieraksti rokrakstā, viens no tiem latviešu valodā – pretī horizontālai ailei, kurā norādīts pasūtītājs “Tieslietu ministrija” un Iepirkums “Jaunā Liepājas cietuma 1200 personām būvniecības darbi Construction works of new prison Liepaja for 1200 persons” norādīts “Tukums”. Otrs no tiem krievu valodā – pretī horizontālai ailei, kurā norādīts pasūtītājs “Ventpils novada dome” un Iepirkums “Ventpils mūzikas vidusskolas un koncertzāles būvniecība Construction of music school and concert hall in Ventpils” norādīts “(cyōn.) (KP uzskata, ka ar šo vārdu ir domāts vārds “cyбnodpядчuk”, t.i., tulkojumā no krievu valodas – apakšuzņēmējs)”.
- 136 Redzamas arī trīs horizontālas ailes, kurās norādītas summas euro (“Total sum”), kas visās trijās variācijās ir savstarpēji ļoti līdzīgas (lielākā atšķirība sākotnējā pozīcijā ir 3 700 000 euro), bet jau pie pēdējā, galīgā aprēķina, summas ir faktiski izlīdzinātas vai pietuvinātas, un starpība euro starp abām kolonnām “[ĀĀ]/[RR]” un “[ČČ]/[DD]” ir vairs tikai 1 200 000 euro. Tāpat jānorāda, ka visas summas ir norādītas “bez cipariem aiz komata”, attiecīgi saprotot, ka sīki un skrupulozi segmentēt minētās summas Lietas dalībniekiem nav bijis nepieciešams, lai īstenotu vienošanos, un to papildus apliecina jau iepriekš norādītais, ka summas šajās piezīmēs ir norādītas “plus - mīnus”.
- 137 Paši Lietas dalībnieki vairākkārt savās sarunās (ne tikai 02.06.2016.), kas vērtētas šajā Lietā (sk. Tabulu Nr. 1) runāja, vienojās, atgādināja viens otram par savstarpēju izlīdzināšanu (Iepirkumu un to summu). Iepirkumu sadalē tiek ņemti vērā piezīmēs esošie Iepirkumi (piezīmju mērķis), tostarp tādi, kas vēl nemaz nav publicēti/izsludināti). Iepirkumu sadale veicama, piemēram, “gadu uz priekšu” un “vajag pie tā jautājuma strādāt šodien”¹⁰⁷, turklāt,

¹⁰⁷ Sk.02.06.2016.sarunā, kurā piedalījās [ĀĀ], AP, [DD], [ČČ], 6.-7. lpp. “(..) [RR]:- Estr-, Estrāde īstenībā nav šī gada jautājums. [ČČ]:- Nu, jāskata kontekstā. ... [RR]:- A Daugavas stadions jau ir iznācis ārā, jau ir

kā norāda paši Lietas dalībnieki, tad Iepirkumu sadales viens no mērķiem, kā jau aprakstīts iepriekš, ir peļņa/ “nauda”, attiecīgi atklājot arī piezīmju nozīmi.

138 02.06.2016. sarunā, kurā piedalījās [ĀĀ], [RR], [DD], [ČČ], 7. lpp.¹⁰⁸ norādīts:

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>“ (...) [ČČ]:- Nu, tu objektus jau vari nedalīt. Tev naudu vajag lai sanāktu riktīgi ... Tas jau ir pats galvenais. [RR]:- Nu jā. Nu, davai. [ČČ]:- Skaidri un gaiši. [RR]:- Bet es, es šobrīd vienkārši sadalīju objektus, un naudu mēs varam paskaitīt. Jo naudas ir ļoti aptuveni. [ČČ]:- Es saprotu. Bet nu viņas ir plus – mīnus tomēr. Nu tur nevar būt tā, ka vienai, vienai komandai ir simts miljoni un otrai pieci. [RR]:- Nu, jā. Jā. [ČČ]:- Nu tā, lai ir daudz maz. [RR]:- Protams. Protams. (...)”</p>	<p>Saruna atklāj, ka, veicot Iepirkumu sadali, būtiskākais Lietas dalībniekiem bijis “riktīgi” sadalīt “naudu” un, proti, Iepirkumu līgumsummas, lai abām grupām kopējās summas par iedalītajiem Iepirkumiem būtu savstarpēji pietuvinātas un izlīdzinātas, un tas bija iespējams, dalot Iepirkumus un attiecīgi īstenojot Lietā panākto vienošanos. Piezīmju būtība ir jau iepriekš minētā – uzskatāmākā un ērtākā veidā redzēt vienuviet apkopotus vairākus (pat vairākus desmitus) potenciālos Iepirkumus, tādējādi padarot ērtāku vienošanās īstenošanu un Iepirkumu sadali, vienlaikus radot iespēju veikt sadales rezultātu fiksāciju, kā arī pārliecināties par to, vai Iepirkumi un to potenciālās līgumsummas ir sadalītas atbilstoši tam, ko vienošanās paredzēja – tam, ka summām jābūt pietuvinātām un savstarpēji izlīdzinātām starp abām Lietas dalībnieku grupām, un to liecina arī [RR] un [ČČ] (abi katrs no savas grupas) paustais, ka “naudu mēs varam paskaitīt. Jo naudas ir ļoti aptuveni” un “tur nevar būt tā, ka vienai, vienai komandai ir simts miljoni un otrai pieci.”, kā arī “nu tā, lai ir daudz maz.” Iepriekš minētajam Lietas dalībnieki neiebilst, viens otru sarunā papildina, piekrīt viens otra teiktajam, tādējādi norādot uz vienotu sapratni par vairākām iepriekš minētajām tēmām, tostarp par piezīmju nepieciešamību un to patieso nozīmi.</p>

139 Ņemot vērā šajā tikšanas reizē pausto, kā arī jau iepriekš norādīto par pietuvinātu summu sadalījumu šo vairāku desmitu Iepirkumu kontekstā un “fifty-fifty” dalījumu starp abām Lietas dalībnieku grupām, KP norāda, ka ne tikai summas euro starp abām grupām kolonnās “[ĀĀ]/[RR]” un “[ČČ]/[DD]” ir izlīdzinātas vai pietuvinātas viena otrai, bet, arī aritmētiski sasummējot visus datorrakstā iepriekš veiktos (pirms rokrakstā veiktajiem svītrojumiem, labojumiem vai papildinājumiem) pierakstus atsevišķi tikai kolonnā “[ĀĀ]/[RR]” un atsevišķi tikai kolonnā “[ČČ]/[DD]” (kas ir abas grupas), secināms, ka visi starpaprēķini un galīgais aprēķins sakrīt atsevišķi gan “[ĀĀ]/[RR]”, gan “[ČČ]/[DD]” kolonnās.

140 Secināms, ka neatkarīgi no tā, vai:

tenders šobrīd. [ČČ]:- Bet viņi.... [ĀĀ]:- Bet skatīties gadu uz priekšu, es nezinu. [RR]:- Tas ir ... [ČČ]:- Bet ir kaut kas, gadu uz priekšu kaut kas ir. Nu, mums ir jāskatās, kādā viedā, nu. [RR]:- Nē, bet, bet, [ČČ]. [ČČ]:- Mums ir jārunā par to, kas notiks tuvākajā laikā. Un arī gadu uz priekšu. [RR]:- Skaties. [ČČ]:-Tāpēc vajag pie tā jautājuma strādāt šodien. (...)”, Sk. Lēmuma pielikumu Nr. 1, Nr. 9.

¹⁰⁸ Sk. 02.06.2016., Lēmuma pielikumu Nr. 1, Nr. 9

- 1) tieši šīs piezīmes, to pilns vai daļējs saturiskais formāts figurēja šajā 02.06.2016. tikšanās laikā starp Lietas dalībniekiem, vai tieši šīs piezīmes tie izmantoja par pamatu, turpinot īstenot Iepirkumu sadali;
 - 2) vai citas piezīmes, tostarp katra Lietas dalībnieka/grupas individuālās piezīmes;
 - 3) vai kāds informāciju par Iepirkumu sadali, tostarp rokrakstā papildināto Iepirkumu sadali, apkopoja sarunu laikā vai pēc tām (t.sk., vai šīs piezīmes bija apkopojums pēc 02.06.2016. tikšanās);
 - 4) vai informācija tika nodota/nenodota citiem Lietas dalībniekiem un kādā veidā;
 - 5) kura persona ir šo piezīmju autors un/vai kāds ir šo piezīmju izveides datums,
- ir pierādīts fakts, ka ne tikai šajā, bet arī citās Lietas dalībnieku tikšanās reizēs, kuras vērtēja KP, Lietas dalībnieki, veicot Iepirkumu sadali, izmantoja piezīmes un tajās veica labojumus, papildinājumus, un tādējādi tajās papildus atspoguļojās Lietas dalībnieku vienošanās gaita laikā ar izmaiņām un tā brīža veiktā Iepirkumu sadale, kas tiek vērtēta šajā Lietā. Ņemot vērā iepriekšminēto un to, ka Iepirkumu skaits Lietā ir apjomīgs un katrā no sarunām tika apspriesti vairāki (pat vairāki desmiti) Iepirkumi, nepieciešamība pēc piezīmēm, kuras jāpapildina un jāatjaunina, palielinās, jo īpaši, ja vienošanās, kā šajā Lietā, ir elastīga un mainīga atkarībā no dažādiem šajā Lēmumā iepriekš minētiem apstākļiem.
- 141 Ņemot vērā šo piezīmju lielo formātu (Lietas dalībnieku lietotais apzīmējums “palagi”, sk. Lēmuma 134. rindkopu), KP, attēlojot no [DD] izņemtās piezīmes, nepievienos kolonnu ar Iepirkumu pasūtītājiem un pievienos kolonnu, kur Iepirkumiem pretī ir redzama 02.06.2016. saruna, no kuras izriet Lietas dalībnieku (tostarp arī paša [DD]) karteļa vienošanās gaita un tās precīzs saturs¹⁰⁹, kas papildus redzama no [DD] (tostarp arī no [LL]) izņemtajām piezīmēm, kā arī turpmākie KP secinājumi attiecībā uz šo piezīmju saturā atspoguļoto informāciju. Tāpat KP ievēro Lietas dalībnieku sarunas hronoloģiju, kuras ietvaros Lietas dalībnieki īstenoja Lietā vērtēto Iepirkumu sadali.
- 142 Bez jau minētā, ka vienošanās ietvarā Lietas dalībnieki starp grupām izlīdzināja¹¹⁰ potenciālās līgumu summas, un kā arī to, ka abām grupām sakrīt gan starppaprēķini, gan gala aprēķini, Lietas dalībnieku 02.06.2016. saruna noritēja par visiem [DD] izņemtajās piezīmēs norādītajiem pasūtītājiem vai Iepirkumiem un atsevišķos momentos tādā pašā secībā kā [DD] piezīmēs norādīts, kas apliecina šo piezīmju izmantošanu Lietas dalībnieku tikšanos un sarunu laikā.
- 143 Iepriekšminētās sarunas laikā Lietas dalībnieki apsprieda un atsaucās uz plašāku Iepirkumu loku nekā piezīmēs ietverts, tostarp privātajiem Iepirkumiem, piemēram, par LU Zinātņu mājas Iepirkumu, gāzes infrastruktūras, ceļu un dzelzceļu Iepirkumiem, Rimi, Alfas un Akropoles Iepirkumiem.
- 144 Piezīmes vienlaikus ar Lietas dalībnieku sarunām uzskatāmi parāda Iepirkumu savstarpējo saistību Iepirkumu sadalē un to, ka Iepirkumi (gan KP identificēti, gan neidentificēti) tiek savstarpēji dalīti un daļa no tiem fiksēti piezīmēs.
- 145 Sarunas laikā atsevišķas pieminētās summas kolonnās “[ĀĀ][RR]”, “[ČČ][DD]” un kolonnā “*Iespējamais apjoms Euro Possible scope*” atbilst sarunā paustajam, tāpat sarunā paustajam atbilst arī piezīmju kolonnā “*Comments*” norādītais “*to be agreed upon later*”, piemēram, kolonnā “*Comments*” pretī Mežaparka estrādes I. kārtas Iepirkumam datorrakstā norādīts “*To be agreed upon later*” un abās kolonnās, kas ir abas Lietas dalībnieku grupas – “[ĀĀ][RR]” un “[ČČ][DD]” norādītas vienādas summas “22 500 000” un 02.06.2016. sarunā, kurā piedalījās [ĀĀ], [RR], [DD], [ČČ] 29. lpp. un 30. lpp.¹¹¹ apspriests:

Sarunas fragments	KP viedoklis
-------------------	--------------

¹⁰⁹ Sk. 02.06.2016., Lēmuma pielikumu Nr. 2.

¹¹⁰ Ne tikai “*fifty-fifty*” griezumā kāda konkrēta Iepirkuma ietvarā, bet arī kopumā – aritmētiski saskaitot kopā vairākus Iepirkumus.

¹¹¹ Sk. Lēmuma pielikumu Nr. 1, Nr. 72.

<p>29. lpp. “(.) [ČČ]:- Estrā-estrāde tā būs nākamgad. Šogad ierakstām fifty- fifty. [DD]:- Jā. (.)”</p> <p>30.lpp. “(.) [ČČ]:- Tieši tā. Varbūtās pienāks, e, e, paies tas gads un mēs visu atdosim jums. Ja jūs kaut ko nebūsiet dabūjuši. [RR]:- Estrāde, tad uz pusēm? [ČČ]:- Jā, pagaidām. (.)”</p>	<p>Saruna atklāj, ka Lietas dalībnieki vienojās par Mežaparka estrādes 1. kārtas Iepirkuma sadali pirms Iepirkuma publicēšanas/izsludināšanas termiņa un attiecīgi pirms pretendentu piedāvājumu iesniegšanas termiņa. Saruna atspoguļo Lietas dalībnieku vienošanās gaitu laikā. Lietas dalībnieki vienojās, ka minētā Iepirkuma potenciālā līgumsumma ierakstāma piezīmēs un dalāma starp abām grupām uz pusēm jeb vienādi (“fifty-fifty”), kas izriet no piezīmēm kolonnās “[ĀĀ]/[RR]” un “[ČČ]/[DD]”, jo abās ierakstītas vienādas summas – “22 500 000”.</p> <p>Sarunai turpinoties, Lietas dalībnieki viens otram pauž, ka panāktā vienošanās par Mežaparka estrādes 1. kārtas Iepirkumu ir pielāgojama gadījumā, ja otra grupa nebūs kādu Iepirkumu uzvarējusi atbilstoši iecerētajam rezultātam un savstarpēji panāktajām vienošanās.</p> <p>Atbilstoši piezīmju kolonnā “Comments” norādītajam angļu valodā, kur norādīts, ka “To be agreed upon later” jeb latviešu valodā “vienosies vēlāk”, sarunā uz [RR] jautājumu “Estrāde, tad uz pusēm?” [ČČ] norāda, ka “Jā, pagaidām”, tādējādi atbilstot komentāru sadaļā norādītajam angļu valodā.</p> <p>Turklāt jānorāda arī tas, ka atbilstoši KP papildus analīzei, par uzvarētāju šajā Iepirkumā kļuva PA “LNK, RERE”, kas sastāv no trīs biedriem – AS “LNK INDUSTRIES”, SIA “LNK CONSTRUCTION” un SIA “RERE BŪVE”, kur ir pārstāvētas abas grupas atbilstoši sarunā paustajam – “fifty-fifty” dalījumam un piezīmēs ietvertajam.</p> <p>Attiecīgi no iepriekš minētā secināms, ka panākto vienošanos par Mežaparka estrādes 1. kārtas Iepirkumu, t.sk. attiecībā uz “fifty-fifty” dalījumu Lietas dalībniekiem nav bijis nepieciešams pielāgot vai mainīt, jo Lietas dalībnieki – uzvarējušās PA biedri – ir no abām grupām.</p>
--	--

146 Tāpat sakrīt arī datorrakstā norādītās summas horizontālajā ailē “Total Sum” (KP tulkojums no angļu valodas – Kopējā summa), kas attiecas uz Iepirkumu sadali starp abām grupām, proti, paši Lietas dalībnieki 02.06.2016. sarunā vairākkārtēji nosauc pirmās horizontālās ailes ar nosaukumu “Total Sum” norādītās summas euro, piemēram 33. lpp., “(.) [RR]:- No kuriem piecdesmit ... piecdesmit seši ir jums. [DD]:- Nē. [ČČ]:- Jums. [DD]:- Piecdesmit seši komats septiņi. Un piecdesmit trīs jums ir.” un piezīmēs ailē “Total sum” pretī kolonnām “[ĀĀ]/[RR]” ir norādīta summa “56 700 000” un pretī “[ČČ]/[DD]” norādīts “53 000 000”, kas sakrīt ar

[DD] sarunā teikto (sk. Lēmuma pielikumu Nr. 2).

- 147 Attiecībā uz datorrakstā un rokrakstā veiktajām piezīmēm, kas nav summas datorrakstā, bet gan rokrakstā norādītas vārdu daļas un burti kolonnā “[ĀĀ]/[RR]”, tad secināms, ka vairākās vietās ierakstītais sakrīt ar konkrētajā sarunā pausto.
- 148 Attiecībā uz rokrakstā veiktajiem ierakstiem piezīmēs kolonnā “[ĀĀ]/[RR]” pretī Lielupes tenisa centrs Iepirkumam rokrakstā ierakstīts “[ĀĀ]” un 02.06.2016. sarunā, kurā piedalījās [ĀĀ], [RR], [DD], [ČČ] 15.–16. lpp.¹¹² apspriests:

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>“(.) [RR]:- Es šeit ierakstu [ĀĀ] Jā? Pretī “Lielupes” tam. [ĀĀ]:- Nu, piemēram. [RR]:- Jā. [ČČ]:- Nu, kāpēc tu tā dari? Nu, re kur, ja mēs strādājam no viena saraksta, [RR], nu. [RR]:- ... [ČČ]:- Kur ir, kurš sakrīt, tur ievēl ķeksīti nu. [RR]:- Jā, jā. Labi. Davai. Nu. Kas vēl? [ČČ]:- Lielajā sarakstā ievēl ķeksi. [RR]:- Jā. ...(.).”</p>	<p>[RR] pārējiem sarunas dalībniekiem saka, ka viņš piezīmēs pretī ierakstam par Lielupes tenisa centra Iepirkumam ierakstīs burtu “[ĀĀ]”, un [ĀĀ] viņam atbild, ka tā var darīt, atbildot ar “Nu, piemēram”. Savukārt [ČČ] norāda [RR], ka “ja mēs strādājam no viena saraksta”, tad “kur ir, kurš sakrīt, tur ievēl ķeksīti”. [RR] piekriņ [ČČ] teiktajam, un [ČČ] vēl precīzē “Lielajā sarakstā ievēl ķeksi.” Tādējādi secināms, ka Lietas dalībnieki, veicot Iepirkumu sadali, vienlaikus rokrakstā veica vairākus papildinājumus dažādās piezīmēs, bet pie viena un tā paša Iepirkuma. Vienā gadījumā piezīmēs tika ierakstīts burts “[BURTS]” – atbilstoši šajā sarunā paustajam – kolonnā “[ĀĀ]/[RR]” pretī ierakstam Lielupes tenisa centrs Iepirkumam savukārt citās piezīmēs, simbols “ķeksītis”.</p> <p>Attiecībā uz ierakstu “[ĀĀ]” KP ieskatā nozīmē vārdu “[VĀRDS]” t.i. SIA “SKONTO BŪVE” pārstāvi [ĀĀ] (pie tam tikai vienam Lietas dalībniekam vārds sākas ar burtu “[BURTS]”).</p> <p>Atbilstoši KP papildus analīzei par uzvarētāju šajā Iepirkumā kļuva cits tirgus dalībnieks, un uz šo Iepirkumu vēlmi izteica, gan Grupas Nr. 1 pārstāvji - [ĀĀ], [NN], gan [RR] un arī [ČČ], kurš ir no Grupas Nr. 2 (izriet no 27.06.2016. sarunas)). Ņemot vērā pašu Lietas dalībnieku viens otram teikto un karteļa vienošanās esamību starp Lietas dalībniekiem, secināms, ka Iepirkuma rezultātu Lietas dalībnieki nevarēja garantēt, kas nemaina faktu, ka Lietas dalībnieku starpā ir bijusi karteļa vienošanās par Iepirkuma sadali, piemēram, sk. 27.06.2016. Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 19. Jāuzsver, ka šis Iepirkums ir izsludināts tikai 2017. gada vasarā, savukārt Lietas dalībnieki</p>

¹¹² Skat, Lēmuma pielikumu Nr. 1, Nr. 23.

	par to vienojas un veic savstarpēju tā sadali jau aptuveni gadu pirms šī Iepirkuma izsludināšanas. Turklāt papildus iepriekšminētajam jānorāda, ka Lietas dalībnieki šo Iepirkumu bija arī iekļāvuši piezīmēs, kas šajā gadījumā izņemtas no [DD] automašīnas laikā, kad šis Iepirkums vēl nebija izsludināts un publicēts.
--	---

- 149 Piezīmēs kolonnā “[ĀĀ]/[RR]” pretī JRT Iepirkumam rokrakstā ierakstīts “[VĀRDA_DALĀ]” un 02.06.2016. sarunā, kurā piedalījās [ĀĀ], [RR], [DD], [ČČ] 15.–16. lpp.¹¹³ apspriests:

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>“(..) [ČČ]:- Un teātris pie jums. [RR]:- Teātris arī pie mums. Jā. Viņi pat par viņu sakrīt vai nesakrīt? Nu tajā. [ČČ]:- Man vienalga. [DD]- Pie jums sakrīt, jā. [ČČ]:- Nu, pie jums. [RR]:- Pie mums? [ČČ]:- Jā. [RR]:- Super, par vienu vismaz sakrīt. (..)”</p>	<p>Sarunā Lietas dalībnieki vienojas, ka JRT Iepirkums tiek iedalīts [RR]. [RR] priecājās teikdams “<i>Super, par vienu vismaz sakrīt</i>”, ka šis Iepirkums tam ir iedalīts un, ka Lietas dalībnieku viedokļi par to sakrīt.</p> <p>Attiecīgi piezīmēs kolonnā “[ĀĀ]/[RR]” pretī JRT Iepirkumam ir rokrakstā norādīts “[VĀRDA_DALĀ]”, kas sakrīt ar sarunā pausto, turklāt ieraksts “[VĀRDA_DALĀ]” KP ieskatā nozīmē vārdu “[VĀRDS]”, t.i. SIA “RE & RE” pārstāvi [RR] (pie tam audioierakstu atšifrējumos fiksēto personu sarakstā ir tikai viena persona ar vārdu [VĀRDS]).</p> <p>Tāpat jānorāda, ka šajā Iepirkumā, pamatojoties uz KP papildus analīzi, uzvarēja PS „RERE BŪVE 1”, kuras biedri ir gan SIA “RE & RE”, gan SIA “RERE BŪVE” (Grupa Nr. 1), kas atbilst sarunā paustajam un rokrakstā veiktajām piezīmēm. Sk. arī Lēmuma 79. rindkopu par JRT Iepirkumu.</p>

- 150 02.06.2016. sarunā atklāj, ka karteļa vienošanās īstenošanā piedalās 12 tirgus dalībnieki¹¹⁴, un KP, secina, ka tie ir vismaz šie Lietas dalībnieki – SIA “SKONTO BŪVE”, SIA “Latvijas Energoceltnieks” SIA “VELVE”, SIA “ARČERS”, SIA “RE & RE”, SIA “RERE BŪVE”, SIA “RBSSKALS Būvniecība”, SIA “ABORA”, AS “LNK Industries” un SIA “MERKS”.
- 151 Savukārt pie [LL] izņemtajām piezīmēm¹¹⁵, kas satur tos pašus Iepirkumus, kādus satur no [DD] izņemtās piezīmes, ir papildinājumi rokrakstā kolonnā “[ĀĀ]/[RR]”. Kolonna “[ĀĀ]/[RR]”, tostarp ir Grupa Nr. 1, ko pārstāv arī pats [LL], kurš turklāt personīgi ir piedalījies šajās KP rīcībā esošajās Lietas dalībnieku sarunās no 30.06.2017.
- 152 Pārsvārā kolonnā “[ĀĀ]/[RR]” rokrakstā ierakstīts tikai viens latīņu burts, kas KP ieskatā ir Lietas dalībnieka nosaukuma pirmais burts, piemēram, “M”, kas apzīmē SIA “MERKS”. Tāpat kā no [DD] izņemtajās piezīmēs, arī no [LL] izņemtajās piezīmēs redzamas divas rokrakstā uzzīmētas bultas starp kolonnām “[ĀĀ]/[RR]” un “[ČČ]/[DD]”. Viena no tām vērsta uz

¹¹³ Sk. Lēmuma pielikumu Nr. 1, Nr. 24.

¹¹⁴ Sk. Lēmuma pielikumu Nr. 1, Nr. 17.

¹¹⁵ Sk. KNAB 28.11.2019. apskates protokola 3. pielikums, Lietas 9. sējums 123.–124.lpp.

- kolonnu “[ĀĀ]/[RR]” no kolonnas “[ČČ]/[DD]” un otra uz kolonu “[ČČ]/[DD]” no kolonnas “[ĀĀ]/[RR]”.
- 153 Iepriekš minētais attiecinājums nozīmē attiecīgā brīža vienošanās rezultātu, proti, ka kolonnās ierakstītās potenciālās līgumsummas un attiecīgi pretī norādītie Iepirkumi pāriet Iepirkumu sadales rezultātā pie otras grupas, proti, notikušas savstarpējās Iepirkumu sadales izmaiņas starp abām grupām.
- 154 Abu piezīmju saturs rokrakstā atsevišķos gadījumos sakrīt gan savstarpēji (izmantojot dažādus apzīmējumus/formulējumus), gan arī ar 02.06.2016. sarunu.
- 155 Vienā gadījumā pretī Lielupes tenisa centra Iepirkumam kolonnā “[ĀĀ]/[RR]” rokrakstā ir ievilkts/uzzīmēts “ķeksītis”. Papildinot Lēmuma 148. rindkopā norādīto, kur no [DD] izņemtājās piezīmēs pretī šim Iepirkumam kolonnā “[ĀĀ]/[RR]” norādīts “[ĀĀ]”, tad no [LL] izņemtājās piezīmēs tajā pašā kolonnā “[ĀĀ]/[RR]” (grupa Nr. 1) pretī ierakstam Lielupes tenisa centrs Iepirkumam ir norādīts simbols “ķeksītis”, kas atbilst minētajā sarunā pārrunātajam, jo [ČČ] norāda [RR], ka “*ja mēs strādājam no viena saraksta*”, tad “*kur ir, kurš sakrīt, tur ievēl ķeksīti*”. [RR] [ČČ] teiktajam piekrīt, un [ČČ] vēl precīzē “*Lielajā sarakstā ieliec ķeksi.*”
- 156 No [DD] izņemtājās piezīmēs pretī ierakstam par JRT Iepirkumu kolonnā “[ĀĀ]/[RR]” ir norādīts “[VĀRDA DAĻA]” (sk. Lēmuma 149. rindkopu), kas Lietas dalībnieku sarunu kontekstā ir SIA “RE & RE” apzīmējums ([RR] ir SIA “RE & RE” pārstāvis) Lēmuma. Savukārt pie [LL] izņemtājās piezīmēs pretī minētajiem Iepirkumiem norādīts “R”, kas Lietas dalībnieku sarunu kontekstā ir tas pats SIA “RE & RE”, kas attiecīgi apliecina pie dažādām personām un dažādu grupu pārstāvjiem pēc būtības vienādu ierakstu izdarīšanu atbilstoši 02.06.2016. panāktajai vienošanai un norādēm kā rokrakstā aizpildāmas piezīmes.
- 157 Tāpat, piemēram, pretī Jelgavas valsts ģimnāzijas pārbūves Iepirkumam kolonnā “[ĀĀ]/[RR]” rokrakstā norādīts “L”, kas Lietas dalībnieku sarunu kontekstā ir SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS”, un minētais atbilst sarunā paustajam, kur [ĀĀ] norāda, ka “*To vajadzētu pie mums. Vienīgais, ko mēs gribam. Vienīgais.*”, un [ČČ] atbild, ka “*Nu, ir pie jums viņš. [ĀĀ], mīlo cilvēk!*”, turklāt [ČČ] vienlaicīgi norāda uz to, ka [ĀĀ] šajās tikšanās reizēs ar citiem Lietas dalībniekiem pārstāv gan SIA “SKONTO BŪVE”, gan SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” teikdams “*Es neredzu Leci, es redzu [ĀĀ] kā ... un ko [ĀĀ] atbild “Nafig ... Lai dzīvo anarhija”*”¹¹⁶.
- 158 Jāpiebilst, ka, pamatojoties uz KP papildus veikto analīzi, tad šajā Jelgavas valsts ģimnāzijas Iepirkumā tiesa aizliedza slēgt līgumu ar SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS”, kas bija vienošanās ietvarā iepriekš paredzētais/plānotais uzvarētājs. Lai arī tiesa aizliedza slēgt līgumu, uzvarētājs PS „RERE BUVE 1” sastāv no biedriem, kas ir kopā ar [ĀĀ] Grupā Nr. 1.
- 159 Piezīmes, papildus pašu sarunu audioierakstu atšifrējumos norādītajam, atspoguļo un atklāj Lietas dalībnieku aizliegtās rīcības saturu un attiecīgi mērķi, kā arī tvērumu vienošanās gaitā, precizējumus rokrakstā, kas norāda uz tā brīža Iepirkumu sadales rezultātiem, kas var būt nepilnīgi un mainīgi, jo Lietas dalībniekiem bija savas piezīmes, ar kurām tie ieradās uz šīm tikšanām, un tikšanās laikā Iepirkumu sadale tika precizēta.
- 160 Tādējādi piezīmju saturs faktoloģiski papildus apstiprina un atspoguļo Lietā vērtēto vienošanos, Iepirkumu savstarpējo saistību Iepirkumu sadalē, līdz ar to atklājot Iepirkumu sadales praktisko un saturisko pusi, kuru Lietas dalībnieki attiecīgi dažādos veidos fiksēja piezīmēs.
- 161 Attiecīgi, pamatojoties uz visu iepriekš minēto, KP konstatē no [DD] un [LL] izņemtās piezīmju satura korelāciju ne tikai ar konkrēto 02.06.2016. sarunu (arī ar citām), bet arī piezīmēm savstarpēji, kā arī to, ka piezīmēs iekļautā informācija atspoguļo tos Iepirkumus, kurus Lietas dalībnieki savstarpēji dalīja, kā arī piezīmēs (tostarp rokrakstā) ir redzams esošo Iepirkumu tā brīža sadales rezultāts (piem., “[VĀRDA DAĻA]”, vienādās summas utt.).
- 162 Lietas materiālos ir vēl viena tabula – piezīmes, kas izņemtas no [LL]¹¹⁷, kur ir nedaudz citāds

¹¹⁶ Sk. 02.06.2016., Lēmuma pielikumu Nr. 1, Nr. 28.

¹¹⁷ KNAB 28.11.2019. apskates protokola 2. pielikums, sk., Lietas 9. sējums 125. lpp.

izkārtojums, bet saturiskais izkārtojums atbilst iepriekš analizētajām piezīmēm, kas iegūtas no [DD] un [LL].

- 163 Šajās piezīmēs ir nelielas korekcijas attiecībā uz piezīmēs iekļautajiem Iepirkumiem, proti, ja salīdzina no [DD] izņemto piezīmju saturu ar šīm, secināms, ka daži Iepirkumi, kas bija no [DD] izņemtajās piezīmēs, šajās nav, un ir daži Iepirkumi, kas ir nākuši klāt.
- 164 Šajās arī A3 formas piezīmēs datorrakstā ierakstīti Lietas dalībnieku nosaukumu pirmie burti kolonnā “Comments”, un ir dažas piezīmes rokrakstā (tostarp interpunkcijas zīmes – jautājuma, izsaukuma zīmes utt.) gan šajā kolonnā, gan citur.
- 165 Piemēram, pie Mežaparka estrādes 1. kārtas Iepirkuma kolonnā “Comments” datorrakstā ir norādīts jau iepriekš minētais “to be agreed upon later” un redzams, ka ārpus pašas tabulas, bet pretī minētajam Iepirkumam un minētajam ierakstam, rokrakstā norādīts “A LNK”, kas pilnā nosaukumā pretēji AS “LNK Industries” pārstāvja [DD] paskaidrojumiem, kurš šajā pierakstā saskatīja nevis iepriekš minēto, bet “ALN” vai “ALM”¹¹⁸, nozīmē AS “LNK Industries”.
- 166 Pamatojoties uz KP papildu analīzi, šajā Iepirkumā uzvarēja PA “LNK, RERE”, kas ir atbilstoši Lietas dalībnieku panāktajai karteļa vienošanai un atbilst rokrakstā veiktajam pierakstam.

13.1.3.1.2. Piezīmes no [LL] par profesionālo izglītības iestāžu Iepirkumiem

- 167 Tāpat no [LL] KNAB izņēma arī citas piezīmes, tostarp arī tādas, kurās uzskaitītas iestādes - dažādas Latvijas skolas un tehnikumi (turpmāk – profesionālās izglītības iestādes).
- 168 Tādējādi tika izņemtas divas piezīmes (sk. Lēmuma pielikumu Nr. 3), kas ir uz A4 formas lapām, un tajās datorrakstā sanumurētas kolonnā ar nosaukumu “Nr.p.k.” 19 iestādes, kas atrodas kolonnā ar nosaukumu “Iestāde”, un pretī katram ierakstam ir norādīta arī plānotā potenciālā līgumsumma, kas atrodas kolonnās “Finansējums”. Datorrakstā norādītā informācija abās piezīmēs ir identiska.
- 169 Savukārt aiz kolonnas “Finansējums” (abās piezīmēs) latīņu burtiem redzamas rokrakstā izdarītas piezīmes/papildinājumi datorrakstā redzamajai informācijai, un abās piezīmēs papildinātā informācija rokrakstā ir veidota atšķirīgā veidā, proti, vienā gadījumā¹¹⁹ pārsvarā norādīti Lietas dalībnieku nosaukumi, to nosaukumu daļas, abreviatūras un vienā gadījumā personas uzvārds. Zem pēdējā Iepirkuma pretī kolonnai “Finansējums” rokrakstā norādīta summa.
- 170 Savukārt otrā gadījumā¹²⁰ aiz kolonnas “Finansējums” latīņu burtiem redzamas rokrakstā izdarītas piezīmes/papildinājumi, kur ar roku uzzīmētas vēl divas kolonnas, kurām doti nosaukumi “1” un “2”, un tad pretī katram Iepirkumam kolonnās “1” un “2” ar roku vilkti krustiņi, bultas un norādīti burti. Zem pēdējā Iepirkuma pretī kolonnām “Finansējums”, “1” un “2” rokrakstā norādītas summas, kas savstarpēji ir ļoti pietuvinātas un izlīdzinātas.
- 171 Kā jau norādīts iepriekš, Lietas dalībniekiem bija piezīmes, un tajās bija iekļauta informācija par Iepirkumiem, tostarp arī par konkrētu profesionālo izglītības iestāžu Iepirkumiem, piemēram, 19.05.2017. saruna par tehnikumiem un Ogres tehnikumu, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [DD], [BB], [EE], [ŪŪ], 13.–15. lpp. “(..) [ĀĀ]:- Paga, nu. Iznāca Ogres tehnikums. [ŪŪ]:-... tas bija. Tā, teh-, tehnikumi man arī ir sarakstā. (..)” (ir iekļauts arī Lēmuma pielikumā Nr. 3).
- 172 Savukārt jau sākotnējās Lietas dalībnieku tikšanās 2015. gadā Lietas dalībnieki vienojās tostarp par profesionālo izglītības iestāžu un to Iepirkumu sadales principiem. Piemēram, 21.07.2015. sarunā, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [ČČ], [RR], [EE], [VV], [BB], 12.–13. lpp.¹²¹:

Sarunas fragments	KP viedoklis
“(..) [ĀĀ]:- Nu, tehnikumi būs, es saprotu.	Saruna atklāj, ka jau kopš 2015. gada Lietas

¹¹⁸ Sk. Lēmuma 370. rindkopu.

¹¹⁹ KNAB 28.11.2019. apskates protokola 8. pielikums, Lietas 9. sējums 130. lpp.

¹²⁰ KNAB 28.11.2019. apskates protokola 10. pielikums, Lietas 9. sējums 133. lpp.

¹²¹ Sk. Lēmuma pielikumu Nr. 1, Nr. 4.

Jā? Būs, būs tie paši vecie plus jaunie? Jeb tikai veciem klāt kaut kas?

[ČČ]:-Nu, pārsvarā vecie visi.

[ĀĀ]:- Un vecajiem klāt kaut kas nāk? Nu,

....

-....vecu.....

.... (runā vienlaicīgi)

-Visās Latvijas malās.

[ĀĀ]:- Nu, jā. Visi taču taisa tā tehnikumu.

Jā? [VĀRDS], tu arī taisi?

....

[ĀĀ]:- Kas?

[ĪĪ]:- Mēs netaisam neko.

[ĀĀ]:-

[ČČ]:-.....

[ĀĀ]:- Nē, nu, bija doma par tiem esošiem tehnikumiem. Es saprotu, ka, [ČČ], tur katrs paliek pie sava tehnikuma? Jā?

[ČČ]:- Nu, droši vien, ka tā būtu pareizi.

(..)

[ĀĀ]:-....jā. [VĀRDS] kādi divi, droši vien.

-Viens.

[ĀĀ]:- Ko?

-Viens.

[ĀĀ]:- Viens. Kur? Liepājā vai kur?

[ČČ]:- Paga, paga, tev nav viens! Ko tu te stāsti!

-Nu?

[ČČ]:- A Rēzekne kam ir? Smiltene? "LEC"?

[ĀĀ]:- "LEC"s.

(..)

[ĀĀ]:- Varbūt arī. Tad cik, [VĀRDS], tev? Trīs, jā?

-Nē, es jau nedomāju, ka šobrīd jādala tie tehnikumi. Vienkārši princips. Par principu....

[ĀĀ]:- Nē, nē, nu, tur doma bija tāda. Tas, kurš sācis, tad viņš viņu tā kā pabeidz. Jā? Tā es saprotu, jā? Bija doma. Tas bija tas, par ko vajadzēja, principā, par ko runāt. Jā? Jā? (..)"

dalībnieki savstarpēji aktīvi runāja un informēja cits citu par profesionālo izglītības iestāžu Iepirkumiem.

Lietas dalībnieki sarunā runā par vēsturisko vienošanos¹²², kas paredzēja Iepirkumu sadali pēc principa, ja kāds no Lietas dalībniekiem kādreiz ir jau uzvarējis un veicis kādus būvniecības darbus, tad nākamreiz, kad šim pasūtītājam/objektam būs kāds jauns Iepirkums vai arī citas tā kārtas, Lietas dalībnieku ieskatā, "īpašuma tiesības" uz šo objektu/Iepirkumu patur tas Lietas dalībnieks, kurš jau tur ir veicis/ veic kādus būvniecības darbus (nosaucot pilsētas, kurās ir šie Iepirkumi¹²³). To apstiprina [ĀĀ] teiktais arī šajā sarunā "es saprotu, ka, [ČČ], tur katrs paliek pie sava tehnikuma? Jā?" un [ČČ] to apstiprina, atbildot " [ČČ]:- Nu, droši vien, ka tā būtu pareizi". Ņemot vērā iepriekš minēto, šī saruna atklāj, ka vēsturiskās vienošanās princips ir attiecināms un ņemams vērā arī turpmākā Lietas dalībnieku Iepirkumu sadalē, turpinot skaitīt un saukt pilsētas, kurās ir šie Iepirkumi. Attiecīgi ir skaidrs, ka tam bija nozīme Lietā vērtētās karteļa vienošanās īstenošanā – Iepirkumu sadalē un sekošanai līdzī izpildei (arī summārai).

Šajā sarunā [ĀĀ] jautā vai būs "tie paši vecie plus jaunie? Jeb tikai veciem klāt kaut kas?", un [ČČ] viņam atbild, ka būs "pārsvarā vecie visi" Iepirkumi. Attiecībā uz sarunā pieminētajiem "jaunajiem" Iepirkumiem, KP norāda, ka Lietas dalībnieku saruna atklāj, ka Lietas dalībniekiem ir interese Iepirkumu sadales kontekstā arī par vēl citiem Iepirkumiem, kuros Lietas dalībnieki, piemēram, nav vēl veikuši nekādus ar būvniecību saistītus darbus un kurus Lietas dalībnieki vēl nav savstarpēji sadalījuši.

Turklāt sarunā tiek norādīts, ka profesionālo izglītības iestāžu Iepirkumi būs vairāki un tie būs "visās Latvijas malās", tādējādi, papildus tam, ka šie Iepirkumi aptvēra visu Latvijas teritoriju, sarunā tika likts uzsvars uz šo profesionālo izglītības iestāžu Iepirkumu nozīmību un svarīgumu karteļa vienošanās īstenošanā – Iepirkumu sadalē un izpildē (arī

¹²² Tostarp atklājas arī vēlākā Lietas dalībnieku sarunā 27.08.2015.

¹²³ Šeit un turpmāk skatīt Lēmuma pielikumu Nr. 3.

	<p>summārai).</p> <p>[ĀĀ] pārējiem klātesošajiem uzreiz jautā par to, vai <i>“Visi taču taisa”</i> kādu profesionālo izglītības iestādi, un vēlāk izskaidro pārējiem, kāpēc tā jautājis. Proti, [ĀĀ] norāda, ka viņam bija <i>“doma par tiem esošiem tehnikumiem.”</i> <i>Es saprotu, ka, [ČČ], tur katrs paliek pie sava tehnikuma? Jā?”</i>, tādējādi tieši norādot uz Iepirkumu sadali starp Lietas dalībniekiem. [ČČ] uzreiz [ĀĀ] atbild, ka <i>“Nu, droši vien, ka tā būtu pareizi”</i>, tā apliecinot, ka zina un saprot šīs vienošanās saturu, pamatprincipus un tās nozīmību turpmākajā karteļa vienošanās īstenošanā.</p> <p>[ĀĀ] uzreiz tiek sniegta atbilde, ka vienā gadījumā <i>“netaisa neko”</i>, tāpat [ĀĀ] pārjautā citam tikšanās dalībniekam, vai viņam ir trīs šādi Iepirkumi, kurus tas ir kādreiz būvējis. un ko tas gribētu citos Iepirkumos vai kārtās turpināt, proti, būt ieplānotais uzvarētājs. Vienlaikus [ĀĀ] uzskaita arī SIA <i>“LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS”</i> profesionālos izglītības iestāžu Iepirkumus, kas atrodas Rēzeknē un Smiltēnē (turklāt par šādu Iepirkumu sadalījumu [ĀĀ] runā arī nākošajā Lietas dalībnieku tikšanās reizē 27.08.2015., sk. Lēmuma 173. rindkopu).</p> <p>Pārējie sarunas dalībnieki [ĀĀ] un [ČČ] teiktajam par šo Iepirkumu sadali neiebilst¹²⁴, un turpmākajā sarunā skaidri tiek norādīts, ka šobrīd būtiska ir vienošanās pamatprincipu atgādināšana (konceptuāli) un pieturēšanās pie tās, lai nodrošinātu karteļa vienošanās nepārtrauktību. Savukārt [ĀĀ] teiktais, ka <i>“es jau nedomāju, ka šobrīd jādala tie tehnikumi. Vienkārši princips. Par principu....”</i> un to, ka [ĀĀ] papildina teikto, vēlreiz izskaidrojot karteļa vienošanās principus <i>“Tas, kurš sācis, tad viņš viņu tā kā pabeidz. Jā?”</i> vienlaikus norādot, ka <i>“Tas bija tas, par ko vajadzēja, principā, par ko runāt”</i>, norāda tieši uz šo profesionālo izglītības iestāžu Iepirkumu sadali pēc minētā principa, nevis uz to, ka šāda karteļa vienošanās par Iepirkumu sadali vispār nav bijusi.</p> <p>Tādējādi no šīs sarunas izriet arī Lietas dalībnieku kopīga un vienota izpratne par</p>
--	---

¹²⁴ Sk. Lēmuma 66. rindkopu par [DD], kur tas norāda, ka Lietas dalībnieku karteļa vienošanās nevis jāpārtrauc, bet jāsadala nākotnes Iepirkumi no “baltas lapas”.

	karteļa vienošanās noteikumiem – principiem un tās attiecināšanu vienošanās īstenošanas un izpildes kontekstā arī uz profesionālo izglītības iestāžu Iepirkumiem.
--	---

173 27.08.2015., sarunā, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [ČČ], [VV], [DD], [BB], [RR], [EE], [KK]¹²⁵ :

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>7.–8. lpp.</p> <p>“(.) [ĀĀ]:- Nu, un tad par konkrētām lietām runājot. Nu, varbūt tad, kad tas skolu viss tas saraksts ir. Man jau liekas, ka princips ir plānots arī ...normāls. Kad tie, kas kaut ko ir sākuši, tie varētu arī to pašu turpināt. Un ja tur ir četrpadsmit, tad tur varbūt kaut kas arī no jauna ir tiem, kuri.</p> <p>[ČČ]:- Nu, ir jauni.</p> <p>[ĀĀ]:- Ir jauni, jā? Jūs taisījāt kaut kādas skolas? Nē? Un “Merks”? Jūs taisiet? Tu jau netaisi? Jā? Kaut kādas trīs – četras, droši vien?</p> <p>-[BB] visas taisa.</p> <p>[ĀĀ]:- [BB] visas taisa. Nu, jā, jā.</p> <p>[NN]:- Un nesaprot, kāpēc viņa skolas dala, johaidī.</p> <p>[ĀĀ]:- Ko?</p> <p>[NN]:- Viņš nesaprot, kāpēc viņa skolas dala.</p> <p>[ĀĀ]:- Ā. Nesaprot, kāpēc viņa skolas dala?</p> <p>[NN]:- ...</p> <p>[ĀĀ]:- Jā, jā. Tiem, kuriem par daudz, nu, tiem, tiem kaut kā jāpadod. Ja tur gribam normālas attiecības, tur kaut kā tā. [ČČ] kādas trīs laikam ir.</p> <p>[ČČ]:- Ir, jā.</p> <p>[ĀĀ]:- Cik tev ir? Divas? ... man ir viena Ogrē. “LEC”am ir?</p> <p>-Divas.</p> <p>[ĀĀ]:- Divas.</p> <p>[NN]:-Rēzekne un kas vēl?</p> <p>-Smiltene.</p> <p>-Smiltene.</p> <p>[ĀĀ]:- Rēzekne un Smiltene. Man ir Ogrē. Tev ir?</p> <p>[ČČ]:- Smiltene?</p> <p>[ĀĀ]:- Smiltene, jā.</p>	<p>Saruna atklāj, ka jau nedaudz vēlāk, bet vēl joprojām 2015.gadā, citā tikšanās reizē, Lietas dalībnieki atkārtoti runā par to, ka jau iepriekš izrunātie principi ir “normāli”, un turpinot [ĀĀ] atkal norāda, ka “Kad tie, kas kaut ko ir sākuši, tie varētu arī to pašu turpināt.” Tāpat tiek runāts par to, ka konkrētas nevis konceptuālas un vispārīgas (tostarp par principiem) savstarpējas karteļa vienošanās par Iepirkumu sadali būs tad, kad, kā [ĀĀ] norāda “Nu, un tad par konkrētām lietām runājot. Nu, varbūt tad, kad tas skolu viss tas saraksts ir”, tādējādi no minētā izriet tas, ka Lietas dalībnieki vismaz vēl vienu reizi runās un dalīs Iepirkumus, kas tobrīd varēja būt vismaz 14 vienības. [ĀĀ] pieļauj, ka, ja esot 14, tad “tad tur varbūt kaut kas arī no jauna ir tiem, kuri”, un [ČČ] apstiprina [ĀĀ] teikto, atbildot, ka “ir jauni”, un, turpinot vienošanos, Lietas dalībnieki nolemj pārskaitīt, cik katram Lietas dalībniekam ir šie Iepirkumi, tādējādi sekojot līdzī vienošanās izpildei. Proti, [ĀĀ] jautā klātesošajiem, cik profesionālās izglītības iestādes tie “taisa/taisīja”.</p> <p>Skaitot profesionālo izglītības iestāžu Iepirkumus, tiek norādīts, ka [BB] taisa visas – “[BB] visas taisa”, un, ņemot vērā to, ka šāda situācija nav pieļaujama esošās karteļa vienošanās kontekstā, ka visus profesionālo izglītības iestāžu Iepirkumus “taisa” tikai viens Lietas dalībnieks, tad [NN], pašam [BB] klātesot, norāda viņam un pārējiem, ka [BB] it kā “nesaprot, kāpēc viņa skolas dala, johaidī”, tādējādi skaidri norādot uz šādas situācijas nepieļaujamību, un, to novēršot, ir nepieciešama [BB] profesionālo izglītības iestāžu pārdale/sadale, tostarp abu grupu ietvaros.</p> <p>[ĀĀ] uzreiz papildina [NN] teikto un norāda, ka “Tiem, kuriem par daudz, nu, tiem,</p>

¹²⁵ Sk. Lēmuma pielikumu Nr. 1, Nr. 6 un Nr. 7.

<p>[ČČ]:- <i>Jums ir Valmiera...</i> [ĀĀ]:- <i>Valmiera</i> - <i>Unmums bija.</i> [ČČ]:- ... -.... [ĀĀ]:-[VĀRDS] <i>ir?</i> [ČČ]:-<i>Liepāja.</i> [ĀĀ]:- <i>Liepāja.</i> [BB]:-<i>Un [ĒĒ] Ventspils.</i> [ĀĀ]:- <i>[ĒĒ] Ventspils.</i> [ČČ]:- <i>[ĒĒ] būs grūti Ventspili turpināt, teiksim.</i> [NN]:- <i>Jā.</i> (..) [BB]:-<i>Nu, man visas pārējās. Četrpadsmit.... piecas, sešas.</i> [ĀĀ]:- <i>Piecas tavas ir?</i> [BB]:-<i>Nē, nu, kopā ir četrpadsmit.</i> [ĀĀ]:- <i>A cik tev ir?</i> [BB]:- <i>Kopā ir ...piecas, sešas. Nu, tad man pārējās.</i> [EE]:- <i>Deviņas iznāk.</i> [ĀĀ]:- <i>Tev deviņas ir?</i> [BB]:- <i>(smejas)</i> [NN]:-<i>Nav, nav.</i> [BB]:-<i>Nav.</i> [ĀĀ]:- <i>Cik tev ir? Četras, piecas? Cik tev ir?</i> [NN]:- <i>Viņam taču nav. Kas tev ir? Tev ir.</i> [ĀĀ]:- <i>Kā tad nav?!</i> [BB]:-<i>Pils...</i> [NN]:- <i>Tas ir Rīgā.</i> [BB]:- <i>.... un, un pārtika.</i> [NN]:- <i>Nu, jā. Tas jau, tev jau tur</i> ... <i>(runā vienlaicīgi)</i> [BB]:- <i>Nē, man nebija....</i> [ĀĀ]:- <i>....Nē, nu, tad jau kaut kas tur paliek. Jā?</i> [NN]:- <i>Nu, jā.</i> [ĀĀ]:- <i>Kaut kas paliek, nu. ... četras paliek...</i> [ČČ]:- <i>Es jau domāju, kad būs konkurss, tad jau redzēs.</i> [ĀĀ]:- <i>Nu, tam, tam, tas [ĒĒ] jau arī to Ventspili, man liekas, viņš nevar paņemt viņu.</i> [ČČ]:- <i>Viņu tur nepieļaus tas...</i> [ĀĀ]:- <i>Vai ne?</i> [ČČ]:- <i>Nekad mūžā.</i></p>	<p><i>tiem kaut kā jāpadod. Ja tur gribam normālas attiecības, tur kaut kā tā. “, tādējādi atkārtoti izskaidrojot savstarpējās Lietas dalībnieku vienošanās pamatprincipus. Turklāt [ĀĀ] teiktais, ka “Ja tur gribam normālas attiecības, tur kaut kā tā. “ arī norāda uz to, ka Lietas dalībnieku savstarpējās attiecības būs “normālas” un, acīmredzot, būtiski konflikti starp Lietas dalībniekiem nepastāvēs, ja karteļa vienošanās tiks īstenota atbilstoši pārrunātajam, tostarp, veicot Iepirkumu pārdali no [BB] uz citiem Lietas dalībniekiem neviens Lietas dalībnieks, tostarp pats [BB], kas šajā tikšanās reizē piedalās, neiebilst ne [ĀĀ], ne [NN] teiktajam par nākotnes Iepirkumu sadali. Šāda izpratne tostarp atbilst arī [DD] vēlāk šajā sarunā paustajam par to, ka nepieciešams saraksts un nākotnes Iepirkumu sadale no “baltas lapas” (sk. Lēmuma 66. rindkopu). Pēc minētā tiek turpināta profesionālo izglītības iestāžu uzskaitīšana karteļa vienošanās īstenošanas kontekstā gan klātesošajiem Lietas dalībniekiem, gan klāt neesošajiem.</i></p> <p>Tāpat jānorāda, ka tālākā sarunā (9. lpp.) [ĀĀ], cita starpā, informē Lietas dalībniekus par profesionālo izglītības iestāžu Iepirkumiem, ka šāda Lietas dalībnieku “kopēja lieta” sāksies 2016. gadā, norādot, ka “<i>tāds reāli taustāms, ko var sešpadsmitā gadā. Jo tas jau būs sešpadsmitā gadā</i>”. Attiecīgi no [ĀĀ] teiktā izriet tas, ka profesionālo izglītības iestāžu Iepirkumi tiks ietverti Lietā vērtētajā karteļa vienošanās un tie starp Lietas dalībniekiem ir jāsadala, jo [ĀĀ] pārējiem sarunā klātesošajiem norāda, ka Lietas dalībniekiem par šiem nākotnes Iepirkumiem ir nepieciešams “<i>kopēju lietu sākt</i>”. Saruna atklāj, ka šajā sarunā iepriekš dalītie un skaitītie Iepirkumi profesionālo izglītības iestādēm ir Iepirkumi, kas tiks publicēti/izsludināti ātrākais 2016. gadā. [NN] [ĀĀ] teiktajam piekrīt, norādot “<i>reāli sešpadsmitā</i>”. Tādējādi no minētā saprotams, ka Lietas dalībnieki par šiem Iepirkumiem un to sadali runās vēl arī citā reizē. Savukārt Ventspils Iepirkums tiks sadalīts starp Lietas dalībniekiem, norādot, ka “<i>to var</i></p>
--	---

<p>[ĀĀ]:- Nu, jā. To tad, lai viņš tad labāk iet uz kaut kādu jaunu. Un to var izlikt tirgū. Ko? (..)"</p> <p>9.lpp.</p> <p>"(..) [ĀĀ]:- Nē, nē, nu, es pateicu kā es domāju, ka mēs kaut kur divatā, trijatā, četratā. Ka mums vajadzētu tomēr mazliet apsēsties un parunāt, varbūt, mēs varētu atrast kaut kādu kopsaucēju un neizģērbt viens otru. Tas ir viens. Un otrs, es domāju, ka kaut kādas, kaut kādu kopēju lietu sākt par to, par tām, par šitām te visām skoliņām Tas tāds reāli taustāms, ko var sešpadsmitā gadā. Jo tas jau būs sešpadsmitā gadā.</p> <p>[NN]:- Nu, reāli sešpadsmitā. (..)"</p>	<p>izlikt tirgū".</p>
--	-----------------------

- 174 Ņemot vērā Lietas dalībnieku darbību slēpto un aizliegto raksturu un to, ka Lietas dalībnieki vienojās par tādu Iepirkumu sadali, kas vēl nebija izsludināti/publicēti, bet bija vēl tikai plānoti, tad Lietas dalībnieki savstarpējās sarunās mēdza nepieminēt konkrētus objektus, pasūtītājus, iestādes vai citu Iepirkumus identificējošu informāciju un profesionālo izglītības iestāžu sakarā bieži šos Iepirkumus apzīmēja ar vispārīgiem jēdzieniem "tehnikumi", "skolas", vien atsevišķos gadījumos norādot Latvijas pilsētu, laika periodu vai citu informāciju.
- 175 27.08.2015. sarunā, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [ČČ], [VV], [DD], [BB], [RR], [EE], [KK], 5. lpp.¹²⁶.

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>"(..) [RR]:- Tā kā mēs uz nākamā gada sākumu tiksim skaidrībā par tiem projektiem. Un tad mēs varētu izrunāt un kaut kā. Varbūt. Tā ir vēl viena tēma, par ko būtu jēga runāt.</p> <p>[BB]:- Nu, skolas jau ir tādas, man liekas. Ne?</p> <p>[RR]:- Nu, jā, jā, jā. Pareizi.</p> <p>[ĀĀ]:- Nu, jā. Bet es jau domāju: ja mēs varam šeit par kaut ko, pieņemsim, vienoties par kaut kādām, ne vienoties, bet parunāties par, par skolām. Jā? (..)"</p>	<p>Lietas dalībnieku jau iepriekš analizētā datuma saruna atklāj arī, ka Lietas dalībnieki 2015. gadā norunā to, ka uz 2016. gada sākumu plāno tikt skaidrībā ar Iepirkumiem ("projektiem") izglītības iestādēm, proti, kuru izglītības iestāžu Iepirkumi potenciāli vispār varētu būt izsludināti ne ātrāk par 2016. gadu.</p> <p>Attiecīgi tad, kad tie būtu zināmi, tad, kā [RR] norāda, "būtu jēga runāt" un attiecīgi veikt precīzu (individuālu vai grupā) šo Iepirkumu savstarpēju sadali. Sarunu dalībnieki neiebilst [RR] teiktajam, [BB] (kura izglītības iestādes šī datuma sarunā Lietas dalībnieki dalīja) papildina [RR] teikto, norādot, ka "skolas jau ir tādas", par kurām "būtu jēga runāt", proti, vienoties par to precīzāku sadali. [ĀĀ] norāda, ka arī tobrīd (vēl nepienākot 2016. gadam) ir nepieciešams par sadali runāt konceptuāli, norādot "ja mēs varam šeit par kaut ko, pieņemsim, vienoties (..), ne vienoties, bet parunāties par, par skolām. Jā?". Tādējādi</p>

¹²⁶ Sk. Lēmuma pielikumu Nr. 1, Nr. 4.

	arī no šīs sarunas izriet, ka Lietas dalībnieku starpā pastāvēja karteļa vienošanās par Iepirkumu sadali – par vēl neizsludinātiem Iepirkumiem.
--	---

176 27.08.2015. sarunā, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [ČČ], [VV], [DD], [BB], [RR], [EE], [KK], 13. lpp.¹²⁷:

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>13. lpp. “(..) [ĀĀ]:- Piedodiet, mēs piecus gadus neesam šitā satikušies. Piecus gadus neesam. [EE]:- Tādi vieni paši tehnikumi, to var. Nu, bet tas tāds. Bet tas tā neatrisina kopējo situāciju. [ĀĀ]:- Lūdzu! [EE]:- To, ko tu stāsti, kad. [ĀĀ]:- ... jūs gudri esat runāt! Davai, pasaki, kā var atrisināt kopējo situāciju. Pasaki. Visu, kas mums te valstī ir, mēs uz papīra neuzliksim. Kā var atrisināt kopējo situāciju? Kā? Kas zina? [EE]:- Nu, tur kaut kāduvisiem Nu, teiksim, ieskaitot nākošo gadu. Nu, un tad, ja ir izmaiņas, un viņas būs, un tad ... visas kavēšanās un pārlīkšana uz, uz vēlāku laiku kaut kādu projektu. Nu, tad vienkārši bišķi regulārāk jāsatiekas. Nu, un tā, lai ...to. Viss jau mainās. Dzīve visu laiku mainās, nu. Kaut kas, kaut kas nenotiek. Kaut kas jauns parādās. (..)”</p>	<p>Lietas dalībnieku saruna tostarp norāda uz iepriekš jau pastāvošu Lietas dalībnieku aizliegtu vienošanos – karteļa vienošanos. Lietas dalībnieku saruna atklāj to, ka Lietas dalībnieki jau 2015. gadā apzinājās, ka, vienojoties par profesionālo izglītības iestāžu sadali (tostarp konceptuālu), nevarēs piezīmēs iekļaut pilnīgi visus valstī esošos un plānotos Iepirkumus. Turklāt, kas attiecas tieši uz profesionālo izglītības iestāžu Iepirkumiem, jāatgādina, ka tie būtu precīzi zināmi tikai 2016. gadā. Šāda Lietas dalībnieku saruna (attiecīgi arī viens no šīs tikšanās iemesliem) atklāj to, ka Lietas dalībniekiem būtu vēlme maksimāli sadalīt visus Latvijā esošos/plānotos ar būvniecību saistītos Iepirkumus, kas izriet no Lietas dalībnieku teiktā par to, ka ar tehnikumiem vien nepietiek, jo tas neatrisina “kopējo situāciju” kā arī “Visu, kas mums te valstī ir, mēs uz papīra neuzliksim.” To apzinoties, [EE] sarunā papildina [ĀĀ] teikto, norādot, ka Lietas dalībniekiem “vienkārši bišķi regulārāk jāsatiekas”, jo “Kaut kas jauns parādās ” ar to norādot pārējiem klātesošajiem, ka šādas un līdzīgas tikšanās ar mērķi veikt Iepirkumu sadali un īstenot karteļa vienošanos, tostarp sekot līdzī izpildei (attiecīgi neparedzētām un neietekmējamām izmaiņām), starp Lietas dalībniekiem ir jāorganizē biežāk, jo tad varēs aptvert un vienoties par lielāku Iepirkumu skaitu (vairākiem Iepirkumiem), jo parādās jauni Iepirkumi (tostarp jauni pasūtītāji/objekti), kuri Lietuvā vērtētās karteļa vienošanās īstenošanas kontekstā jāturpina savstarpēji dalīt un attiecīgi jāseko līdzī karteļa vienošanās izpildei, tostarp summārai izpildei. Tādējādi, lai nepārtraukti varētu uzturēt un īstenot Lietuvā vērtēto karteļa vienošanos, Lietas dalībnieki apzinās, ka tam</p>

¹²⁷ Sk. Lēmuma pielikumu Nr. 1, Nr. 13.

	ir nepieciešama biežākas Lietas dalībnieku tikšanās.
--	--

- 177 No Lietas dalībnieku sarunām secināms, ka tie labi saprot, par ko tieši katrā sarunā un tikšanās reizē tiek runāts, neatkarīgi no sarunās pieminēto Iepirkumu/ objektu, nosaukumu, iestāžu, pilsētu u.tml. detalizācijas pakāpes, jo Lietas dalībnieki viens otru sarunās papildina, atbild uz jautājumiem, piekrīt un atbalsta (nenorobežojas kāda teiktajam) u.tml.
- 178 Par atsevišķām profesionālajām izglītības iestādēm, kas tostarp ir norādītas arī no [LL] izņemtajās piezīmēs (piemēram, Rīgas Valsts tehnikuma¹²⁸, Ogres tehnikuma Iepirkumi u.c.), Lietas dalībnieku karteļa vienošanās par Iepirkumu sadali primāri izriet no Lietā vērtētajām Lietas dalībnieku sarunām, kas fiksētas audio ierakstu atšifrējumos, un no piezīmēm, kas izņemtas pie atsevišķiem Lietas dalībniekiem.
- 179 Savukārt karteļa vienošanās par citu Iepirkumu sadali, t.sk. par tiem, kas redzami [LL] izņemtajās piezīmēs, izriet ne tikai no Lietas dalībnieku šajā Lēmumā jau aprakstītās un analizētās Lietas dalībnieku rīcības, karteļa vienošanās satura un tvēruma, bet arī vērtējot Lietas dalībnieku piezīmju patieso nozīmi, par kuru KP jau ir sniegusi apsvērumus iepriekš, un no tajās ietvertās informācijas un tās veida.
- 180 Ņemot vērā to, ka par atsevišķiem profesionālo izglītības iestāžu Iepirkumiem, kas ir atrodami [LL] piezīmēs, Lietas dalībnieki ir vairākkārt runājuši un vienojušies par to sadali Lietā vērtētajās Lietas dalībnieku sarunās, tad KP uzskata, ka arī uz citām šajās piezīmēs norādītajām profesionālajām izglītības iestādēm un attiecīgi to Iepirkumiem, kur turklāt rokrakstā ir veikti pieraksti par to sadali, Lietas dalībnieki rīkojās tieši tādā pašā veidā, proti pārrunāja tos, atgādināja vienošanos pamatprincipus, saturu un nozīmību Lietā vērtētās karteļa vienošanās īstenošanas kontekstā un veica to savstarpēju sadali (kas tostarp atspoguļota rokrakstā veiktajos pierakstos).
- 181 Jāatgādina, ka Lietas dalībnieku tikšanās notiek ar zināmu regularitāti, un Lietā vērtētās Lietas dalībnieku sarunas nav vienīgās tikšanās reizes, kuru ietvaros Lietas dalībnieki sprieduši, atgādinājuši viens otram karteļa vienošanās pamatprincipus un vienojušies par dažādu Iepirkumu sadali.
- 182 Lai arī no [DD] un [LL] izņemto piezīmju formāti (A4 un A3) kā arī datorrakstā iekļautās informācijas detalizācijas pakāpe ir atšķirīga, tomēr šajās izņemtajās piezīmēs (pie abu grupu pārstāvjiem) nepieciešamā informācija karteļa vienošanās īstenošanai par Iepirkumu sadali un sekošanai vienošanās izpildei ir ietverta. Proti, ir norādītas Lietas dalībniekiem divas svarīgākās komponentes – iestādes, kuru Iepirkumus Lietas dalībnieki dalīja, potenciālās līgumsummas jeb “*Finansējums*”. Savukārt Iepirkumu sadali laikā kā arī Lietas dalībnieku dalījumu grupās atspoguļo šajās piezīmēs rokrakstā veiktie pieraksti.
- 183 Ņemot vērā Lietas dalībnieku 27.08.2015. sarunu, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [ČČ], [VV], [DD], [BB], [RR], [EE], [KK], 5. lpp. (skat, Lēmuma 175. rindkopu), kur [RR] norāda, ka tad, kad būs zināmas konkrētās profesionālās izglītības iestādes – “*projekti*” (un attiecīgi to Iepirkumi), tad “*būtu jēga runāt*” un attiecīgi veikt precīzu (individuālu un/vai grupā) šo Iepirkumu savstarpēju sadali, tad no [LL] izņemtajām divām piezīmēm redzams, ka Lietas dalībnieki zinājuši konkrētās profesionālās izglītības iestādes un ir veikuši precizētu sadali laikā (rokrakstā veiktie pieraksti). Tai skaitā arī gadījumos, kad rokrakstā veikts pieraksts, kas saturēja jautājuma zīmi vai norādīta svītra, jo atbilstoši šajā rindkopā jau minētajai sarunai [ĀĀ] pārējiem Lietas dalībniekiem norādīja, ka arī bez vēl konkrētiem profesionālo izglītības iestāžu Iepirkumiem ir iespējams vienoties “*ja mēs varam šeit par kaut ko, pieņemsim, vienoties par kaut kādām, ne vienoties, bet parunāties par, par skolām. Jā? (..)*”, attiecīgi karteļa vienošanos dēvējot par “*parunāšanos*”.
- 184 Tāpat jānorāda, ka Lietā vērtētajās Lietas dalībnieku sarunās Lietas dalībnieki runāja un dalīja ne tikai Iepirkumus, kas ir norādīti no [DD] izņemtajās piezīmēs (t.sk. faktiski tāda satura

¹²⁸ Lai arī Lietas dalībnieku saruna par to notiek pēc 1. pretendenta piedāvājuma iesniegšanas termiņa.

(datorrakstā) piezīmes izņēma arī no [LL]), bet arī tādus, kas nav ietverti tieši šajās piezīmēs, bet ir ietverti citās piezīmēs.

- 185 Tādējādi, vērtējot un analizējot piezīmju saturu un tai skaitā pamatojoties uz Lietas dalībnieku sarunām par atsevišķiem Iepirkumiem, kas ir iekļauti no [LL] izņemtajās piezīmēs, ir pamatoti uzskatīt, ka šajās piezīmēs visas norādītās profesionālās izglītības iestādes un attiecīgi to Iepirkumi tika dalīti starp Lietas dalībniekiem un ņemti vērā (t.sk. summāri), sekojot līdzi karteļa vienošanās izpildei. Turklāt ņemti vērā vai plānoti kā tādi, kas tiks ņemti vērā, karteļa vienošanās izpildē nākotnē (ja nav bijuši izsludināti/publicēti).
- 186 KP uzskata, ka šīs no [LL] izņemtās piezīmes, papildus jau iepriekš visai Lēmumā analizētajai informācijai, satur faktiski analogiskā veidā veiktas piezīmes un pierakstus rokrakstā, kas radītas, īstenojot karteļa vienošanos par Iepirkumu sadali, kā tas ticis darīts arī ar [DD] izņemtajās piezīmēs esošo informāciju par Iepirkumiem.
- 187 Ciktāl tas attiecas uz Lēmuma 175. rindkopā norādīto fragmentu, būtiski ir norādīt to, ka Lietas dalībnieku sarunā minētajiem “projektiem”, kas bija paredzēti profesionālajām izglītības iestādēm un par kuriem Lietas dalībnieki norāda, ka būs zināmi nākošajā gadā – proti, 2016.gadā, bija plānots izmantot ES līdzfinansējumu (Lietas dalībnieku 27.08.2015. saruna 5. lpp. par ES līdzfinansētajiem projektiem, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [ČČ], [VV], [DD], [BB], [RR], [EE], [KK], 5. lpp.) un konkrēti, pamatojoties uz Valsts izglītības attīstības aģentūras (turpmāk – VIAA) interneta vietnē publiski pieejamo informāciju¹²⁹, ERAF projekta ietvaros “Profesionālās izglītības iestāžu modernizēšana” izglītības iestāžu aprīkojuma un iekārtu iegādei, kā arī būvniecību saistītiem pasākumiem.
- 188 Projektā sadarbības līgumi noslēgti ar 16 iestādēm, bet projektā piedalās 17 sadarbības iestādes un tās ir:

1. Rīgas Valsts tehnikums	9. Liepājas Valsts tehnikums
2. Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums	10. Ventspils tehnikums ¹³⁰
3. Rīgas Mākslas un mediju tehnikums	11. Kandavas lauksaimniecības tehnikums
4. Ogres tehnikums	12. Saldus tehnikums
5. Jelgavas Tehnikums	13. Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikums
6. Valmieras tehnikums	14. Rēzeknes tehnikums
7. Smiltenes tehnikums	15. Daugavpils Būvniecības tehnikums
8. Vidzemes Tehnoloģiju un dizaina tehnikums (Priekuļu tehnikums)	16. Daugavpils tehnikums
	17. Rīgas Stila un modes profesionālā vidusskola

- 189 Jānorāda, ka [LL] izņemtajās piezīmēs profesionālās izglītības iestādes no 1.–16. punktam ir norādītas precīzi tādā pašā secībā, kā tās ir norādītas VIAA interneta vietnē. [LL] izņemtajās piezīmēs pievienotas vēl divas citas profesionālās izglītības iestādes – Jelgavas Amatu vidusskola (17.) un Cēsu Profesionālā vidusskola (18.), savukārt Rīgas Stila un modes profesionālā vidusskola [LL] piezīmēs ir norādīta kā pati pēdējā (19.), kur Jelgavas Amatu un Cēsu Tehnoloģiju un Dizaina vidusskolām arī bija Iepirkumi, kas bija ERAF līdzfinansēti, tomēr profesionālās izglītības iestādes tos organizēja pašas, nevis centralizēti ar Valsts izglītības attīstības aģentūras VIAA palīdzību kā 1.–16.punktā minētajām izglītības iestādēm (sk. Lēmuma pielikumu Nr. 3).
- 190 No publiski pieejamās informācijas redzams, ka izglītības iestādei varēja būt vairāki Iepirkumi visa šī projekta ietvaros, turklāt ilgstošā laika periodā (dažiem Iepirkumiem piedāvājumu iesniegšanas termiņš ir bijis vēl 2019. gadā), bet jāatgādina, ka Iepirkumi sevī ietvēra tostarp arī modernizēšanu ar nepieciešamajām iekārtām un aprīkojumu, proti, šo iekārtu un aprīkojuma

¹²⁹ Pieejams: https://viaa.gov.lv/lat/izglitibas_infrastruktura/par_projektu/.

¹³⁰ Izņemot Ventspils tehnikumu un Rīgas Stila un modes profesionālo vidusskolu, kam nebija ar būvniecību saistītu Iepirkumu.

iegādi.

- 191 No Lietas materiāliem izriet, ka pamazām un jau 2017. gadā Lietas dalībnieku interese par šo “projektu” profesionālajām izglītības iestādēm un attiecīgi par to Iepirkumiem mazinājās, jo, kā atklāj Lietas dalībnieku 19.05.2017. saruna, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [DD], [BB], [EE], [ŪŪ],¹³¹ Lietas dalībnieki, īstenojot karteļa vienošanos, runāja par vienošanās principiem, par tehnikumiem vispārīgi un, piemēram, konkrēti par Rēzeknes, Ogres tehnikuma Iepirkumiem, vienlaikus [NN] pārējiem sarunu dalībniekiem norādīja, ka profesionālo izglītības iestāžu Iepirkumus “nav jēgas” dalīt.

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>14.–15.lpp “(.) [ŪŪ]:- Tāds ir divi komats septiņi. Rēzeknes, Rēzeknes tehnikums mums ir ...kaut kāds viens komats astoņi. [ĀĀ]:- Kaut kā briesmīgi sīki viss. Tur jau nevar. Tur, kur labo... [ŪŪ]:- ...nē, bet, bet viņiem, [ĀĀ], paskaties, viņa jau tāda ir. [ĀĀ]:- Es zinu. Es zinu. [ŪŪ]:- ... ir izdarījuši visu. [ĀĀ]:- Es taču zinu! [DD]:- Нем. Там какая-то... (KP tulkojums no krievu valodas: [DD]: - Nē. Tur kaut kāda...) [NN]:- Mēs šito tādā veidā arī dalām kaut kā? [DD]:- [NN]:- Nē, es domāju, nav jēgas. [DD]:- Это не возможно. (KP tulkojums no krievu valodas: [DD]: - Tas nav iespējams) [ŪŪ]:- Jo te ir viena ... [DD]:- Если. Если. (KP tulkojums no krievu valodas: [DD]: - Ja. Ja.) [NN]:- Mēs varam kaut ko runāt vienkārši. Nu, pieņemsim, okei, mēs tur iestartējam. Nu. [ĀĀ]:- Jā. Mans priekšlikums ir. [NN]:- Un mēs savā starpā. ...(runā vienlaicīgi) [ĀĀ]:- Man priekšlikums ir nemaisīt varbūt tur, kur katrs ir bijis. Nu, es, teiksim, to Ogrī mēs būvējām. [ŪŪ]:- Nu jā. [ĀĀ]:- Un mēs labprāt pabeigtu. Nu, bet tāpat ar tiem vietējiem būs jācīnās. Un vāks, nu.</p>	<p>Lai arī konkrētā saruna notiek pēc Rēzeknes tehnikuma¹³² pretendentu piedāvājumu iesniegšanas termiņa, tomēr šajā sarunā Lietas dalībnieki atsaucās uz saistošo vēsturisko vienošanos un principiem, kas skar visus Iepirkumus. Tādējādi KP atgādina, ka jau kopš 2015.gada Lietas dalībnieki savstarpēji aktīvi runāja, atgādināja viens otram par vēsturiskām vienošanām, kurām ir nozīme Lietuvā vērtētajā karteļa vienošanās īstenošanā, principiem un šajā gadījumā – profesionālo izglītības iestāžu Iepirkumu sakarā. Saruna atklāj, ka [ĀĀ] vēl joprojām uzstāj uz vēsturiskās vienošanās principu ievērošanu Ogres tehnikuma Iepirkuma sakarā, norādot, ka tam ir priekšlikums ”nemaisīt varbūt tur, kur katrs ir bijis. Nu, es, teiksim, to Ogrī mēs būvējām”, un to, ka Lietas dalībnieki kopēji zaudē interesi par šiem Iepirkumiem, secinot, ka finansējums šiem Iepirkumiem ir salīdzinoši mazs. Iepriekš minētais izriet no tā, ka [ŪŪ] sauc summas un [ĀĀ] saka, ka finansējums “briesmīgi sīks”. Vēlāk [DD] norāda, ka “tas būs tukšs” (tulkojums no krievu valodas “это нисомой бѳдем.”), un [EE] jau iesāk teikt, ka “Ja mēs šito vispār ignorējam, tad.”, un [DD] uzreiz norāda/papildina, ka tur ir “viens miljons”(tulkojums no krievu valodas “один миллион”). Sarunā iesaistās [NN] un norāda, ka “varbūt neignorējam”, bet “nu, teiksim, aptuveni plus- mīnus ... pasaka” un tad norāda, ka “Nē, nē. Tādu ne-. Es, es domāju, ka mēs nemaz nestartēsīm uz tādiem. Nu, kā pēc būtības.” Savukārt [ŪŪ] uz pārējo Lietas dalībnieku teikto vēl mēģina norādīt,</p>

¹³¹ Sk. Lēmuma pielikumu Nr. 1, Nr. 18.

¹³² Par Rēzeknes un tostarp Smiltenes tehnikumu Iepirkumiem Lietas dalībnieki, tostarp pats [ĀĀ], kas pārstāv gan SIA “SKONTO BŪVE”, gan SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” runāja arī iepriekš, piemēram, jau 21.07.2015. sarunā norādot sarunu dalībniekiem principu “Tas, kurš sācis, tad viņš viņu tā kā pabeidz”.

<p>[ŪŪ]?:- Viņiem jautā. [BB]:-... es Rīgā esmu bijis četros. [ĀĀ]:- Nu, ej uz viņiem! [DD]:- Да нет, ну, просто (KP tulkojums no krievu valodas: [DD]: - Nu nē, nu vienkārši....) [EE]:-Nē, jautājums ir, vai mēs... (runā vienlaicīgi) [ŪŪ]:-Nu ... [DD]:-... это нулевой бьдем. (KP tulkojums no krievu valodas: [DD]: - ...tas būs tukšs) [EE]:- Ja mēs šito vispār ignorējam, tad. [DD]:- ...один миллион ... (KP tulkojums no krievu valodas: [DD]: - viens miljons) [EE]:-... tur katrs atsevišķi ... [NN]:- Es domāju, ka mēs varbūt neignorējam. Bet vienkārši kaut kā, nu, teiksim, aptuveni plus- mīnus ... pasaka. (..) [NN]:- Nē, nē. Tādu ne-. Es, es domāju, ka mēs nemaz nestartēsīm uz tādiem. Nu, kā pēc būtības. [ŪŪ]:-Nē, nu, trīnītis un plus. (..)”</p>	<p>ka nemaz tik slikti ar finansējumu šiem profesionālo izglītības iestāžu Iepirkumiem nav, un ir arī Iepirkumi ar lielāku finansējumu “Nē, nu, trīnītis un plus”.</p> <p>No Lietas dalībnieku sarunas izriet, ka Lietas dalībnieki viens otru informē par “iestartēšanu” kādā Iepirkumā, gan par to, ka Iepirkumos ar Lietas dalībnieku prāt mazu finansējumu, tie nepiedalīsies. Tādējādi redzams, ka karteļa vienošanās gaita mainās tādu apstākļu dēļ, ko nevarēja paredzēt paši Lietas dalībnieki (finansējuma apmērs šiem Iepirkumiem), un Lietas dalībnieki informē viens otru par pieņemto lēmumu, ka, ņemot vērā iespējamo mazo finansējumu (un attiecīgi iespējami mazo ietekmi uz potenciālo ieguvumu uzvaras gadījumā), Lietas dalībniekiem šādi Iepirkumi nav saistoši, lai gan tie atbilst Lietas dalībnieku darbības profīlam un spējām veikt šādus darbus (ir saistīti ar būvniecību). KP norāda, ka ir pamatoti uzskatīt, ka tas ir Lietas dalībnieku kopīgs lēmums, kas var būt panākts šajā, citā tikšanās reizē vai citā saziņas veidā, ņemot vērā to, ka tādi paši kopīgi lēmumi Lietuvā vērtētajā periodā tiek pieņemti arī par piedalīšanos, par potenciālajiem uzvarētājiem Iepirkumos, to sadales kontekstā. Ņemot vērā [NN] sarunā jau iepriekš norādīto un jautāto par to, vai “Mēs šito tādā veidā arī dalām kaut kā?” un arī to, ka “nav jēgas” dalīt kā arī “aptuveni plus- mīnus ... pasaka”, šīs sarunas faktiskais saturs norāda uz Lietas dalībnieku karteļa vienošanos par Iepirkumu sadales gaitu un šīs vienošanās īstenošanu, vienlaikus norādot uz apstākļiem, kas tiek ņemti vērā, ka finansējuma ziņā mazvērtīgos Iepirkumos tie nepiedalīsies. Turklāt pat tad, ja Lietas dalībnieku starpā tiktu runāts par to, ka Lietas dalībnieki atsevišķi pieņem lēmumus par to dalību vai tieši otrādi nepretendēšanu kādā Iepirkumā, jānorāda, ka arī šāds Lietas dalībnieku kopējs lēmums būtu vērtējams karteļa vienošanās īstenošanas ietvarā, nevis katra Lietas dalībnieka neatkarīgi pieņemta lēmumu ietvarā, kas balstīts brīvā konkurencē. Tāpat jānorāda, ka no [LL] tika izņemtas piezīmes, kurās bija ietverti profesionālo izglītības iestāžu Iepirkumi, un tajās bija atspoguļota veiktā Iepirkumu</p>
---	---

	sadale, kas savukārt izriet no tā, ka piezīmēs redzamajos Iepirkumos Lietas dalībnieki gan piedalījās, gan nepiedalījās atbilstoši Lietas dalībnieku sarunās minētajam un atbilstoši Lietas dalībnieku karteļa vienošanai un tās gaitai.
--	--

- 192 19.05.2017. sarunā par Kuldīgas tehnikumu (ir iekļauts arī no [LL] izņemtajās piezīmēs par skolām un tehnikumiem), kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [DD], [BB], [EE], [ŪŪ], 21. lpp.¹³³:

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>“(..) [EE]:- Pagaidi, kā tad paliek par tehnikumiem? Ka mēs viņus. (..) [ŪŪ]:-Nu, es uz to Kuldīgu gribētu iet, bet, tas būs nākamgad kaut kad.(..)”</p>	<p>Turpinot Lēmuma 191. rindkopā norādīto sarunu, [EE] vēlreiz pārjautā par profesionālo izglītības iestāžu Iepirkumiem un [ŪŪ] uzreiz informē pārējos klātesošos, ka tas gribētu pretendēt šajā Iepirkumā, kas vēl tikai būs izsludināts/publicēts 2018. gadā, kas nozīmē, ka Lietas dalībnieki šo Iepirkumu varētu iedalīt [ŪŪ].</p> <p>Ievērojot Lēmuma 191. rindkopā jau norādīto un balstoties uz papildus veikto analīzi par Iepirkumiem, secināms, ka neviens no Lietas dalībniekiem šajā Iepirkumā nav piedalījies, tostarp apliecinot KP Lēmuma 191. rindkopā norādīto informāciju par kopēju Lietas dalībnieku sākotnēji esošās intereses mazināšanos par šiem Iepirkumiem laika gaitā savstarpējās karteļa vienošanās īstenošanas kopsakarā.</p>

- 193 Ņemot vērā minēto un analizēto informāciju, KP, attēlojot no [LL] izņemtās piezīmes, nepievienos kolonnu “*Finansējums*” un “*Nr.p.k.*”, bet pievieno kolonnas ar nosaukumu “*Iestāde*”, kur uzskaitītas no [LL] izņemtajās piezīmēs iekļautās profesionālās izglītības iestādes, kolonnu ar nosaukumu “*Rokrakstā veiktā sadale*”, un tajā KP norāda abās no [LL] izņemtajās piezīmēs redzamos pierakstus rokrakstā. Tāpat tiek pievienotas kolonnas ar nosaukumiem “*Iepirkums un laiks*”, “*Pretendenti*” “*Piedāvātās līgumcenas EUR (bez PVN)*”, un “*Uzvarētājs un cena*”, sk. Lēmuma pielikumu Nr. 3.
- 194 Tādējādi katrai profesionālajai izglītības iestādei, kas norādīta kolonnā “*Iestāde*”, pretī ir redzami veiktie pieraksti rokrakstā no abām no [LL] izņemtajām piezīmēm, no kā attiecīgi izriet Lietas dalībnieku karteļa vienošanās gaita laikā un tās precīzs tā brīža saturs.
- 195 Analizējot Lietā esošos pierādījumus un visu iepriekš norādīto kopsakarā ar Lēmuma pielikumā Nr. 3 ietverto informāciju, jānorāda, ka atbilstoši Lietas dalībnieku 19.05.2017. sarunai, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [DD], [BB], [EE], [ŪŪ], (sk. Lēmuma 191. rindkopu) novērojama kopīga Lietas dalībnieku intereses samazināšanās par profesionālo izglītības iestāžu Iepirkumiem, kas izriet ne tikai no minētā sarunas fragmenta, bet arī papildus no veiktās Iepirkumu analīzes, no kuras izriet tas, ka tikai daži Lietas dalībnieki tikai atsevišķos izglītības iestāžu Iepirkumos (tostarp tajos, par kuriem Lietas dalībnieki jau bija runājuši un atgādinājuši viens otram vēsturisko vienošanos saturu un pamatprincipus) iesniedza savus pretendentu piedāvājumus, lai arī no [LL] izņemtajās piezīmēs fiksēta konkrētā Iepirkuma vienošanās gaita laikā ar tā brīža Iepirkumu sadali, jo rokrakstā norādīts Lietas dalībnieka nosaukums,

¹³³ Sk. Lēmuma pielikumu Nr. 1, Nr. 28.

nosaukuma pirmais burts vai grupa.

- 196 Attiecīgi Lietas dalībnieki vairākos Lēmuma pielikumā Nr.3 norādītajos Iepirkumos nepretendēja, un tajos piedalījās un uzvarēja pamatā ar Lietuvā vērtēto karteļa vienošanos nesaistīti, mazāki tirgus dalībnieki.
- 197 Kontekstā ar iepriekš minēto jāatgādina, ka Lēmuma pielikumā Nr. 3 ietverto profesionālo izglītības iestāžu (1.–16. punkts) finansējums ietvēra divus virzienus, tostarp Iepirkumus, kas neskāra būvniecības jomu (piemēram, 19. punktā norādītajai izglītības iestādei). Turklāt profesionālajām izglītības iestādēm bija nepieciešams iegādāties dažādu aprīkojumu un ierīces, un attiecīgi kopējais plānotais finansējums būvniecības jomā realitātē bija, acīmredzot, salīdzinoši mazs, kas izriet arī jau no minētās Lietas dalībnieku sarunas (sk. Lēmuma 191. rindkopu), un tādējādi Lietas dalībniekiem šie Iepirkumi vairs nešķita apjomīgi.
- 198 Pamatojoties uz KP papildu analīzi, pa vienam Lietas dalībniekam pretendēja četros no 19 [LL] piezīmēs norādītajiem profesionālo izglītības iestāžu Iepirkumiem, vienā Iepirkumā pretendēja divi Lietas dalībnieki, un pārējos Iepirkumos Lietas dalībnieki nepretendēja vispār.
- 199 Tomēr jānorāda, ka Lietas dalībnieku nepretendēšana lielākajā daļā Lēmuma pielikumā Nr. 3 norādītajos Iepirkumos (tostarp, piemēram, Lēmuma 189. rindkopā [LL] piezīmēs norādītajā Jelgavas Amatu vidusskolas Iepirkumā) nav visvērtējama kontekstā ar to, ka Lietas dalībnieku starpā par šiem Iepirkumiem nav pastāvējusi karteļa vienošanās, bet gan tieši pretēji. Proti, šis fakts pats par sevi nenorāda uz to, ka Lietas dalībnieku starpā nav bijusi karteļa vienošanās, un to pierāda Lietuvā vērtētās Lietas dalībnieku sarunas, kas ietvertas audioierakstu atšifrējumos, bet tieši otrādi – karteļa vienošanās pastāvēja, un šajā gadījumā tā sevī ietvēra kopēju Lietas dalībnieku viedokli un nostāju par to, ka Iepirkumi ir mazsvarīgi, lai arī [ŪŪ] mēģināja pārējiem sarunas dalībniekiem no abām grupām norādīt, ka daži Iepirkumi ir salīdzinoši finansiāli vērtīgāki, sakot “*Nē, nu, trīnītis un plus. (..)*”, tomēr neviens Lietas dalībnieks minētajam neiebilda, un no [NN] paustā izrietēja kopējs lēmums par nepiedalīšanos šajos Iepirkumos (sk. Lēmuma 191. rindkopu), izņemot tos, par kuriem Lietas dalībnieki jau bija runājuši un vienojušies savstarpējās tikšanās, piemēram, Ogres tehnikums u.c.
- 200 Kopīgi pieņemta lēmuma par nepiedalīšanos Iepirkumos ietekme arī atstāj iespaidu uz potenciālo konkurenci, kura ir izslēgta karteļa vienošanās dēļ, kas tostarp analizēta šajā Lietuvā. Jebkurā gadījumā konkurence ir bijusi ietekmēta no Lietas dalībnieku puses. Proti, šis Lietuvā ietvaros, piedalīšanās gadījumā, Lietas dalībnieki šos Iepirkumus būtu sadalījuši atbilstoši tā brīža karteļa vienošanās gaitai un savstarpējai grupu paritātei kā citās Lietuvā vērtētajās epizodēs. Savukārt šajā gadījumā, kad Lietas dalībniekiem bija kopējs lēmums nepiedalīties profesionālo izglītības iestāžu Iepirkumos (izņemot iepriekš minētos, kas bija sadalīti), tika radīts mazāks konkurences spiediens, kas nebūtu radies, ja nebūtu panākta karteļa vienošanās (ne par nepiedalīšanos, ne par piedalīšanos) starp Lietuvā dalībniekiem.
- 201 Attiecīgi, analizējot no [LL] izņemtās piezīmes par profesionālo izglītības iestāžu Iepirkumiem un to sadali (rokrakstā veiktie pieraksti) kopsakarā ar papildus veikto analīzi par dalību minētajos Iepirkumos, secināms, ka atsevišķos gadījumos ir novērojama arī vienā vai otrā piezīmē rokrakstā norādīto pierakstu atbilstība. Turpmāk KP piemērveidā atspoguļo secinājums par piezīmēs esošo pierakstu atbilstību.
- 202 SIA “RERE BŪVE”, kas pārstāv Grupu Nr. 1, ir uzvarējis Rīgas Mākslas un mediju tehnikuma Iepirkumā, un vienās no [LL] izņemtajās piezīmēs bija norādīts rokrakstā “*Abora*” (Iepirkumā nepiedalījās), kas pārstāv Grupu Nr. 2, savukārt otrās bija ievilkts krustiņš pie Grupas Nr. 1 (sk. Lēmuma pielikumu Nr. 3).
- 203 Par Rēzeknes tehnikuma Iepirkumu jānorāda, ka šajā Iepirkumā piedalījās divi Lietas dalībnieki – SIA “VELVE” un SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” (abi Grupa Nr. 1), un piezīmēs vienā gadījumā norādīts “*LEC-?*” un otrā gadījumā ievilkts krustiņš pie Grupas Nr. 1 un norādīts burts “*L*”, kas atbilst KP papildus veiktajai Iepirkumu analīzei, jo gan abi pretendenti, gan arī attiecīgi uzvarētājs SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” ir no Grupas Nr. 1.
- 204 Par Smiltenes tehnikuma Iepirkumu jānorāda, ka, lai arī tajā nepiedalījās neviens no Lietuvā

- dalībniekiem, tad šis Iepirkums bija iedalīts SIA "Latvijas Enerģoceltnieks" (Grupa Nr. 1), un tas izriet gan no Lietas dalībnieku sarunām (21.07.2015. un 27.08.2015.), gan no piezīmēs iekļautās informācijas. Piezīmēs vienā gadījumā norādīts "Lec" (Grupa Nr. 1), savukārt otrās piezīmēs ievilkts krustiņš pie Grupas Nr. 2 un norādīts burts "U". Tāpat ir veikts labojums, velkot bultu no Grupas Nr. 2 uz Grupu Nr. 1, attiecīgi norādot, ka iedalīts Grupai Nr. 1.
- 205 Par Ogres tehnikuma Iepirkumu Lietas dalībnieki vairākkārt runāja un vienojās, tomēr 27.08.2015. sarunā, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [ČČ], [VV], [DD], [BB], [RR], [EE], [KK], 9. lpp. [ĀĀ] pārējos klātesošos informēja par iestrādņēm un vēsturisko vienošanos, saturu un pamatprincipiem, norādot, ka "Es pretendēju uz Ogres tehnikumu. To, ko es esmu sācis, kur man iestrādes, viss, vairāk ne uz ko. Vairāk ne uz ko", un šajā Iepirkumā piedalījās Lietas dalībnieku Grupas Nr. 1 pārstāvis – SIA "SKONTO BŪVE" un piezīmēs vienā gadījumā ir norādīts "Skonto", kas ir Grupas Nr. 1 pārstāvis, savukārt otrās piezīmēs ievilkts krustiņš pie Grupas Nr. 1 un norādīts burts "S" (Grupa Nr. 1).
- 206 Liepājas tehnikuma Iepirkumā arī nepiedalījās neviens Lietas dalībnieks, tomēr jānorāda, ka atbilstoši piezīmēm un attiecīgi Lietas dalībnieku sarunām (21.07.2015. un 27.08.2015.), Liepājas tehnikuma Iepirkums ir bijis ieskaitīts [VV] (Grupa Nr. 2), kas abās šajās sarunās ir piedalījies, jo piezīmēs vienā gadījumā norādīts "RBS" (Grupa Nr. 2), savukārt otrās piezīmēs ievilkts krustiņš pie Grupas Nr. 2 un norādīts burts "R" (Grupa Nr. 2).
- 207 No visa iepriekš minētā un attiecīgi piezīmēs veikto pierakstu (rokrakstā) atbilstība norāda uz jau daudzkārt minēto, ka piezīmes atspoguļo Lietas dalībnieku karteļa vienošanos gaitu un Iepirkumu sadali laikā neatkarīgi no tā, vai Lietas dalībnieki Iepirkumos piedalījās vai nepiedalījās.
- 208 Turklāt ir būtiski norādīt to, ka, pat ja Lietas dalībnieki šajos, citos, zināmos, vēl nezināmos, izsludinātos/publicētos, vēl neizsludinātos/nepublicētos Iepirkumos būtu piedalījušies vai tieši otrādi – nebūtu piedalījušies kā vairākos profesionālo izglītības iestāžu Iepirkumos, tad šāda vai līdzīga Lietas dalībnieku rīcība ir motivēta un izriet no Lietas dalībnieku vienošanās satura, kas pausts kopējā tikšanās par kopējas intereses zudumu, nevis no brīvas konkurences, un minētais izriet no Lietā esošajām, audioierakstu atšifrējumos ietvertajām Lietas dalībnieku sarunām un no Lietas dalībniekiem izņemtajām piezīmēm.
- 209 Ņemot vērā visu iepriekš norādīto un Lietā analizēto informāciju kopumā, secināms, ka Iepirkumu skaits (tostarp to, ka katram pasūtītājam varēja būt vairāki Iepirkumi), par kuriem Lietas dalībnieki bija vienojušies (tostarp vēsturisko vienošanos kontekstā), viennozīmīgi bija lielāks nekā KP pieejamie un Lietā analizēto audio ierakstu atšifrējumi sevī ietvēra.
- 210 Jānorāda, ka neatkarīgi no tā, vai:
- 1) tieši šīs piezīmes (par profesionālajām izglītības iestādēm) to pilns vai daļējs saturiskais formāts figurēja/nefigurēja Lietās vērtētajās tikšanās reizēs starp Lietas dalībniekiem, vai tieši šīs piezīmes tie izmantoja par pamatu turpinot īstenot Iepirkumu sadali;
 - 2) vai citas piezīmes, tostarp katra Lietas dalībnieka/grupas¹³⁴ individuālās piezīmes;
 - 3) vai kāds informāciju par Iepirkumu sadali, tostarp, rokrakstā papildināto par profesionālo izglītības iestāžu sadali un attiecīgi Iepirkumu sadali, apkopoja Lietā vērtēto tikšanos laikā, citās vai pēc tām (t.sk. vai šīs piezīmes bija apkopojums);
 - 4) vai informācija tika nodota/nenodota citiem Lietas dalībniekiem un kādā veidā;
 - 5) kura persona ir šo piezīmju autors un/vai kāds ir šo piezīmju izveides datums,
- no Lietā esošiem pierādījumiem konstatējams, ka Lietas dalībnieki, veicot Iepirkumu sadali, izmantoja piezīmes un tajās veica labojumus, papildinājumus, un tādējādi tajās papildus

¹³⁴ Par tādām uzskatāmas arī no [LL] izņemtās piezīmes uz vienas A4 formas lapas, sk., KNAB 28.11.2019. apskates protokola 6. pielikums, Lietas 9. sējums 127. lpp., kurā norādīti datorrakstā gandrīz 30 dažādi Iepirkumi un summas, tostarp kopējās, izlīdzinātās summas starp abām grupām (sekošana līdz izpildei) un redzams arī ir Grupas Nr. 1 sastāvs (norādīti Lietas dalībnieku nosaukumu pirmie/-ie burti) un Iepirkumu dalījums laikā gan individuāli kādam Grupas Nr. 1 dalībniekam, gan Grupai Nr. 2.

atspoguļojās Lietas dalībnieku karteļa vienošanās gaita laikā ar izmaiņām un tā brīža veiktā Iepirkumu sadale, kas tiek vērtēta šajā Lietā.

13.1.3.1.3. Piezīmes par citiem Iepirkumiem

- 211 Veicot no KNAB saņemto materiālu analīzi, kas izņemti no [LL]¹³⁵ (pārstāv Grupu Nr. 1), KP secina, ka tā, tostarp, satur informāciju arī par vēl citiem Lietas dalībnieku sarunās nepieņemtiem, bet šajā Lietā vērtētiem Iepirkumiem.
- 212 Turklāt, ņemot vērā to, ka [LL] pārstāv Grupu Nr. 1, tad šajās no viņa izņemtajās piezīmēs ir informācija galvenokārt par Grupas Nr. 1 ietvaros sadalītajiem Iepirkumiem.
- 213 Nav iespējams cits loģisks izskaidrojums, kādēļ pie viena Lietas dalībnieka no Grupas Nr. 1 atrastos piezīmes ar ievērojamu skaitu Iepirkumu, turklāt ar tādām piezīmēm, kuru ietvaros (slēptā veidā) redzams Lietas dalībnieku dalījums grupās (Grupa Nr. 1 (tostarp Lietas dalībnieki, kas ietilpst Grupā Nr. 1) un Grupā Nr. 2), kā vien tas, ka šīs piezīmes slēptā veidā sevī ietver informāciju par Lietas dalībnieku Iepirkumu sadali, un tādējādi šajās piezīmēs atspoguļojas Iepirkumu sadales gaita laikā. Jāatgādina arī tas, ka starp piezīmēm bija arī tādas, kas saturiskā ziņā bija pieejamas un tika iegūtas no Grupas Nr. 2 pārstāvja [DD].
- 214 Informācija par Iepirkumiem ir norādīta tādās piezīmēs, kurās redzams, ka pastāv slēpts grupu sadalījums, lai arī tiek lietoti dažādi abu grupu apzīmējumi. Atsevišķos gadījumos šajās piezīmēs ir arī veiktas atzīmes rokrakstā.
- 215 Tādējādi KP arī šos Iepirkumus attiecina un vērtē Lietas dalībnieku panāktās karteļa vienošanās kontekstā. Proti, KP uzskata, ka arī šie Iepirkumi ietilpa Lietas dalībnieku vienošanās par Iepirkumu sadali un tika ņemti vērā karteļa vienošanās īstenošanā un izpildē.
- 216 KP [LL] piezīmēs ieguva informāciju vēl par pieciem dažādiem Iepirkumiem. Ņemot vērā to, ka [LL] piezīmēs, kurās vienuviet atradās informācija par lielāko daļu šiem Iepirkumiem (trīs no pieciem), bija veikta to sadale un tie skāra Iepirkumus, kuri norisinājušies Lietā vērtētajā 2016. un 2017. gadā, tad, pamatojoties uz KP veikto Iepirkumu papildu analīzi, secināms, ka tie ir noslēgušies ar/bez uzvarētājiem.
- 217 Viens Iepirkums (Ogres ģimnāzija) šajā laika periodā nav ticis izsludināts, bet minētais Iepirkums bijis iedalīts Grupai Nr. 1 un konkrēti “Me” (Grupa Nr. 1) savukārt citā, kas ir privātais Iepirkums – Lidosta, Zinātnes centrs, neviens netika atzīts par uzvarētāju [uzskatāms par pārtrauktu vai izbeigtu bez rezultātiem] .
- 218 Attiecībā uz četriem Iepirkumiem – Ogres novada Sociālais dienests, Rēzeknes Rūpniecības komplekss ar ražošanas funkciju, Ikšķiles vidusskola, Lidosta – Zinātnes centrs, KP ieguva šādu informāciju (sk. Tabulu Nr. 5).

Tabula Nr. 5

Informācija no [LL] piezīmēm par citiem Iepirkumiem

Nr.	Iestāde	Sadale no [LL] piezīmēm	Iepirkums un laiks	Pretendenti	Piedāvātā līgumcena (euro bez PVN)	Uzvarētājs
1.	Ogres ģimnāzija ¹³⁶	Atrodas kolonnā “I” un kolonnā “Me” [Grupa Nr.1], Atrodas	Laika periodā no 2016. gads līdz 2017. gads nav bijis Iepirkums			

¹³⁵ Sk., KNAB 28.11.2019. apskates protokolu ar pielikumiem Lietas 9. sējums 118.–150. lpp.

¹³⁶ KNAB 28.11.2019. apskates protokola 4. pielikums Lietas 9. sējuma 122. lpp., 2. pielikums Lietas 9. sējuma 125. lpp. un 6. pielikums Lietas 9. sējuma 127. lpp.

		kolonnā “[ĀĀ]/[RR] [Grupa Nr. 1]- rokrakstā nostrīpota summa.				
2.	Ogres novada Sociālais centrs ¹³⁷	Atrodas kolonnā “I” un kolonnā “R” [Grupa Nr. 1]	Atklāts konkurss Tehniskās dokumentācijas izstrāde un būvdarbu veikšana Upes prospektā 16, Ogrē (Id. Nr. ONP 2016/60) Publicēts 30.08.2016. Iesniegšanas termiņš 03.10.2016. Lēmums pieņemts vai līgums noslēgts: 07/03/2017	SIA “ABORA” Personu apvienība “SIA “RERE BŪVE”, SIA “RE & RE” un SIA “Campaign””	3461630.12 3297045.23	Personu apvienība “SIA “RERE BŪVE”, SIA “RE & RE” un SIA “Campaign””
3.	Rēzeknes Rūpniecības kompleksa ar ražošanas funkciju ¹³⁸	Atrodas kolonnā “I”, kolonnā “L” [Grupas Nr.1], Kolonnā “II” un pie summas norādīta “?” [Grupa Nr. 2]	Atklāts konkurss Rūpniecības kompleksa ar ražošanas korpusu, administratīvo -sadzīves ēku, palīgtelpām, tehniskajām telpām un piebraucamā ceļa Viļakas ielā 1, Rēzeknē būvniecība (id . Nr. RPD 2016/113 ERAF) Publicēts 12.01.2017. Iesniegšanas termiņš	AS “UPB” SIA “ARČERS” SIA “Lemminkainen Latvija” SIA “Selva Būve” Personu apvienība SIA “Latgalija” un SIA “Ceļi un tilti” Personu apvienība SIA “Monum” un UAB “Litana ir Ko”	3998560,10 4697317,27 4709111,80 4383349,50 4500706,85 4324982,85	Personu apvienība SIA “Monum” UAB “Litana ir Ko”

¹³⁷ KNAB 28.11.2019. apskates protokola 6. pielikums Lietas 9. sējuma 127. lpp.

¹³⁸ Sk., piemēram, KNAB 28.11.2019. apskates protokola 6.pielikums Lietas 9. sējuma 127. lpp. un 12. pielikums Lietas 9. sējuma 135. lpp.–137. lpp.

			14.02.2017., grozīts uz 17.02.2017. Lēmums pieņemts vai līgums noslēgts 14.07.2017.			
4.	Ikšķiles vidusskola ¹³⁹	Atrodas kolonnā “[ČČ][DD] ” [Grupa Nr. 2]	Atklāts konkurss "Ikšķiles vidusskolas pārbūve" (id.Nr. INP 2016/7) Publicēts 13.06.2016 Iesniegšanas termiņš: 11.07.2016 Grozīts uz 22.07.2016 Lēmums pieņemts vai līgums noslēgts: 25.08.2016	SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIE KS" SIA "Selva Būve" SIA "ABORA" PS "RERE būve 1" Personu apvienība "Monum UC" AS "LNK Industries" Personu apvienība SIA "LC būve" un Latvijas-Lietuvas kopuzņēmums SIA "Viadukts"	3 449 360,34 3 529 813,48 4 081 785,05 3 468 508,41 3 770 622,05 3 840 813,60 3 908 848,03	SIA "LATVIJA S ENERGOCELT NIEKS"
5.	Lidosta, Zinātnes centrs ¹⁴⁰	Kolonnā "I" [Grupa Nr. 1]	1. SIA Zinātnes parks Zaļā publiskā iepirkuma (identifikācija s Nr. ZP/2016/01) priekšmets ir tiesības pretendentam uzvaras gadījumā noslēgt būvniecības līgumu par jauna, energoefektīv a un AER tehnoloģijām piemērota multifunkcion āla kompleksa "Zinātnes parks. Lidosta "Rīga",	Neviens nesniedza piedāvājumus, jo netika pievienota visa vajadzīgā informācija no pasūtītāja IUB mājaslapā, bet interesi izrādīja: (* (* (* (* (* un pieci citi tirgus dalībnieki, kas nav Lietas dalībnieki.	Izbeigta bez rezultātiem	Izbeigta bez rezultātiem

¹³⁹ KNAB 28.11.2019. apskates protokola 2.pielikums Lietas 9.sējums 125. lpp.

¹⁴⁰ Sk., piemēram, KNAB 28.11.2019. apskates protokola 12. pielikums Lietas 9.sējums 135.–137.lpp.

			<p>a un AER tehnoloģijām piemērota multifunkcionāla kompleksa "Zinātnes parks. Lidosta "Rīga", Mārupes novads", zemes vienības kadastra apzīmējuma numurs: 8076 002 0007; Nomas objekta kadastra apzīmējuma numurs: 8076 002 0007 024, būvdarbu veikšanu, izmantojot videi draudzīgus būvniecības materiālus un izstrādājumus, kā arī daļēji izmantojot Objektā esošās būvkonstrukcijas.</p> <p>Publicēšanas datums: 03.04.2019. Piedāvājuma iesniegšanas datums 05.06.2019. Grozīts uz 03.07.2019. Paredzamais līguma izpildes termiņš 26.11.2021.</p>			
--	--	--	---	--	--	--

219 Piemēram, par Ogres novada Sociālā dienesta Iepirkumu piezīmēs bija norādīts, ka tas ir iedalīts Grupai Nr. 1 un tieši Lietas dalībniekam "R". Savukārt, pamatojoties uz KP papildus analīzi, šajā Iepirkumā piedalījās abu grupu pārstāvji – SIA "ABORA" (Grupa Nr. 2) un Personu apvienība, kas sastāv no viena cita tirgus dalībnieka – SIA "Campaign" un diviem Lietas dalībniekiem – "SIA "RERE BŪVE", SIA "RE & RE" (Grupa Nr. 1), un par uzvarētāju tika

atzīta “Personu apvienība “SIA “RERE BŪVE”, SIA “RE & RE” un SIA “Campaign””, kas attiecīgi sakrīt un atbilst no Lietas dalībnieka, kas pārstāv Grupu Nr. 1, izņemtajās piezīmēs norādītajai informācijai par šī Iepirkuma sadali.

- 220 Attiecībā uz SIA “Zinātnes parks” privāto Iepirkumu 2016. gadā un 2019. gadā, norādāms, ka abos Iepirkumos interesi par Lietas dalībniekiem izrādīja abu grupu pārstāvji. 2016. gada Iepirkumā neviens potenciālais pretendents neiesniedza piedāvājumus, jo netika pievienota visa vajadzīgā informācija no pasūtītāja IUB mājaslapā un Iepirkums beidzās bez uzvarētāja.
- 221 Savukārt 2019. gada Iepirkumā bija vairāki pretendenti, tostarp no abām grupām, un Iepirkumā piedāvājumus iesniedza tikai (*) un (*), bet Iepirkums tika izbeigts bez rezultātiem.
- 222 Pamatojoties uz KP papildu analīzi, secināms, ka atbilstoši piezīmēs veiktajām atzīmēm par to, ka šis Iepirkums ir iedalīts Grupai Nr. 1, tad secināms, ka, tā kā Grupas Nr. 1 pārstāvis šajā Iepirkumā piedalījās, tad piezīmēs norādītā informācija sakrīt ar KP papildu veikto analīzi, lai arī Iepirkumā nav pasludināts uzvarētājs.
- 223 Tādējādi, lai gan par šiem Iepirkumiem Lietas dalībnieki Lietā vērtēto sarunu kontekstā nav runājuši, tomēr kopsakarā ar Lietā iegūtajiem citiem pierādījumiem, KP uzskata par pamatotu, ka arī šie Iepirkumi bija ietverti Lietas dalībnieku kartēļa vienošanās īstenošanā. Jāatgādina, ka Lietas dalībniekiem bez šajā Lietā analizētajām bija vēl citas tikšanās un notika cita veida komunikācija, kas secināms no Lietas dalībnieku sarunu analīzes.
- 224 Neatkarīgi no Iepirkumu rezultātiem arī šie visi Iepirkumi ir vērtējami kā tādi, kuros Lietas dalībnieki bija izslēguši konkurenci, tos savstarpēji sadalot, un informācija par to sadali šajā gadījumā izriet no piezīmēm, attiecīgi vēl joprojām atspoguļojot Lietas dalībnieku kartēļa vienošanos gaitu laikā, un to dalība šajos Iepirkumos atspoguļo kartēļa vienošanās izpildi.

13.1.4. Pasūtītāju loma

- 225 Publiskā iepirkuma procedūras mērķis ir nodrošināt valsts budžeta līdzekļu efektīvu izlietojumu, pretendentu vai kandidātu sāncensības rezultātā saņemot labāko piedāvājumu, ko nodrošina pretendentu vai kandidātu brīva konkurence. Tā ietvaros būtiska nozīme piešķirama ne tikai pretendentu neatkarīgai konkurencei, bet arī pasūtītāja lomai, nodrošinot vienlīdzīgu un taisnīgu attieksmi pret pretendentiem un attiecīgi to iesniegtajiem piedāvājumiem.
- 226 KP kartēļa vienošanās lietu izskatīšanas prakse liecina, ka kartēļa vienošanās gadījumos Iepirkumos pārkāpuma īstenošanā bieži vien vainojami ne tikai pretendenti, bet noteikta loma ir arī pasūtītājiem/pasūtītāju pārstāvjiem, kuri ir bijuši ieinteresēti, lai Iepirkums noslēgtos noteiktā, tiem izdevīgā veidā. Lai novērtētu pasūtītāja lomu, katrā konkrētā gadījumā tiek veikts pasūtītāja rīcības izvērtējums, lai konstatētu, vai pasūtītājs ir bijis aktīvs kartēļa veicinātājs (*facilitator*¹⁴¹) kā tas tika konstatēts, piemēram, *Rīgas Satiksmes Nano ūdens lietā*¹⁴², vai tas veicinājis pārkāpumu savas kompetences trūkuma dēļ, piemēram, gaismas, skaņas, video sistēmas iepirkumu lietā¹⁴³, kur pasūtītājs nespēja patstāvīgi sastādīt nepieciešamo tehnisko specifikāciju, to ļaujot izstrādāt pretendentam, kas attiecīgi uzskatīja, ka Iepirkums ir nopelnīts un lūdza pārējiem konkurentiem Iepirkumā nepiedalīties. Pasūtītājs var veicināt kartēļa vienošanās īstenošanu arī ar savu bezdarbību, ilgstoši ignorējot faktu, ka tā izsludinātajos Iepirkumos tiek iesniegti nelohģiski un kartelizēti piedāvājumi, un neziņojot par to KP. Tāpat arī par pasūtītāja ieinteresētību Iepirkuma noteiktā rezultātā var liecināt fakts, ka pasūtītāja pārstāvjiem pastāv cieši kontakti ar atsevišķiem Iepirkuma dalībniekiem. Kā piemēru šādai

¹⁴¹ Termins “*Facilitator*”- kartēļa atbalstītājs, tātad persona/uzņēmums/asociācija, kas aktīvi atbalsta kartēli, piemēram, nodot informāciju kartēļa dalībniekiem vai piedāvā savas telpas, vai darbojas kā mediators starp kartēļu dalībniekiem. Šobrīd šis jautājums būtiski ir izvērtēts AC Treuhand (C-194/14P) lietā, kur tiesa ir skaidri pateikusi, ka “*facilitatoru*” var sodīt, piemērojot naudas sodu.

¹⁴² Sk. KP 12.04.2019. lēmums lietā Nr. E02-11,

https://lemumi.kp.gov.lv/files/documents/V_RS%20nano_12%2004%202019.pdf

¹⁴³ Sk. KP 30.03.2017. Lēmumu lietā Nr. E02-7,

https://lemumi.kp.gov.lv/files/lemumu_pielikumi/OueDiILYqp.pdf

praksei var minēt Energobūvnieku karteli¹⁴⁴, kur KP arī lēmumā sniedza šiem apstākļiem savu novērtējumu.

- 227 KP norāda, ka, pat ja pasūtītāja rīcībā ir saskatāma atbildība karteļa vienošanās īstenošanā, tas nekādā veidā neizslēdz pašu pretendentu atbildību par dalību pārkāpumā. To atzinusi arī Augstākā tiesa 08.06.2015. spriedumā lietā Nr.SKA-642/2015, norādot, ka “*šāds arguments nevar attaisnot lietas dalībnieku darbības, kas vērstas pret konkurenci, jo lietas dalībniekiem bija iespēja atteikties no prettiesiskās rīcības, informējot atbildīgās iestādes par pārkāpumiem konkursu rīkošanā*”.
- 228 Lai gan pasūtītājiem būtu jānodrošina efektīva konkurence Iepirkumos, šajā Lietā iegūtā informācija norāda uz pretējo. Proti, vērtējot pierādījumus konkrētās Lietas ietvaros var novērot aspektus, kas iespējami liecina par pasūtītāju rīcību, kas vērsta pret brīvu un vienlīdzīgu konkurenci:
- 1) pasūtītāja ciešie kontakti ar Lietas dalībniekiem;
 - 2) Lietas dalībnieki ietekmē pasūtītāja autonomo funkciju – izstrādā nolikuma prasības;
 - 3) pasūtītājs norāda vēlamos Iepirkuma pretendentes, tostarp iespējamo uzvarētāju;
 - 4) pasūtītājs zina, ka starp Lietas dalībniekiem pastāv karteļa vienošanās un manipulē ar šo informāciju;
 - 5) pasūtītājs, būdams informēts par pastāvošo pārkāpumu, neziņoja KP.
- 229 Vienlaicīgi vērtējot pasūtītāja lomu, norādāms, ka līdztekus pasūtītājam ir bijušas iesaistītas arī citas valsts amatpersonas, kas ir saistītas ar pasūtītāju un kuru iesaiste atspoguļojas to informētībā par pasūtītāja rīcību un Iepirkumiem, tādējādi šo citu personu lēmumi varēja ietekmēt pasūtītāju, tāpēc tie turpmāk šajā Lēmumā saukti kā pasūtītāja pārstāvji.
- 230 Turpmāk piemērveidā norādīti atsevišķi gadījumi, kas izriet no Lietā esošajiem pierādījumiem un liecina par iespējamu pasūtītāju vai to pārstāvju iesaisti.

13.1.4.1. Komunikācija ar Lietas dalībniekiem

- 231 Lietas izpētes gaitā KP ir guvusi norādes, ka Lietas dalībnieki ir aktīvi izmantojuši iespēju nepastarpināti komunicēt ar dažādu Iepirkumu pasūtītāju pārstāvjiem, lai ietekmētu šo Iepirkumu norises gaitu un sasniegtu tajos tādu rezultātu, kas atbilstu Lietas dalībnieku kopējam mērķim Iepirkumu sadales kontekstā, tādējādi mēģinot palielināt Lietas dalībnieku izredzes, ka konkrētos Iepirkumos uzvar tie pretendenti, par kuriem ir panākta vienošanās Lietas dalībnieku starpā un vienlaikus maksimāli palielinot iespēju, ka Iepirkumos neuzvarēs citi tirgus dalībnieki, kas nav karteļa vienošanās dalībnieki.
- 232 Turklāt Lietas dalībnieki ne tikai piešķir lielu nozīmi šādai komunikācijai ar iepriekš minētajām personām, bet arī aktīvi to izmanto karteļa nepārtrauktas darbības nodrošināšanai, piemēram, 27.06.2016. saruna par Jelgavas Valsts ģimnāzijas Iepirkumu, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [KK], [RR], 4.–5. lpp.¹⁴⁵ atklāj to, ka šajā Iepirkumā KP ieskatā pasūtītājs nav bijis neitrāls pret iepirkuma pretendentiem, jo Lietas dalībnieki paši savā sarunā norāda, ka pasūtītājs ir “*ieinteresēts*”. Turklāt šo pasūtītāju Lietas dalībnieki var ietekmēt, kā to sarunā [NN] norāda “*Tad vienkārši mums... jā-, jārauj ārā (..) un viņam jāsaka, kas tā par (**)*”, bet arī par to, ka ar viņu “*nav jau problēma ar viņu tur runāt. Vispār nekāda. Viņš arī, (**),.. korekti uzvedīsies.*” No minētās sarunas skaidri secināms, ka Lietas dalībniekiem ir nevis lietišķi, bet personīga rakstura kontakti, kuri bez vilcināšanās var tikt izmantoti no Lietas dalībnieku puses ar mērķi nepārtraukti īstenot Lietā vērtēto karteļa vienošanos un panākt nepieciešamo un iecerēto sadales rezultātu konkrētā Iepirkumā.
- 233 Vēl viens piemērs no Lietā esošajiem pierādījumiem, kas liecina par pasūtītāja ciešajām un neformālajām saitēm ar Lietas dalībniekiem, ir saruna, kurā [ĀĀ] dalās ar informāciju ar citām personām, norādot, ka saistībā ar armijas objektu iepirkumiem vismaz viens no šiem Iepirkumiem ir viņam “apsolīts” no pasūtītāja puses. Konkrēti, 08.08.2016. saruna par armijas

Sk. KP 17.06.2013. lēmumu lietā Nr. E02-31, https://lemumi.kp.gov.lv/files/lemumu_pielikumi/D7nHesSxI9.pdf

¹⁴⁵ Sk. 27.06.2016. Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 4.

objektu Iepirkumiem, kas notiek neformālā gaisotnē un kurā piedalījās [ĀĀ] un divas citas personas. Šajā sarunā [ĀĀ] atstāta šīm divām personām savu sarunu ar pasūtītāja pārstāvi par to, ka tā informējusi [ĀĀ], ka armijas objektu Iepirkumos “*Tūlīt nāks armijā lielās naudas. [ĀĀ], mēs tevi neaizmirsīsim*”. Tāpat [ĀĀ] stāsta, ka pasūtītāja pārstāvim norādījis, ka budžets, kas šajos Iepirkumos ir paredzēts armijas objektu Iepirkumiem, tiek sadalīts starp Lietas dalībniekiem, kurus pārstāv [ČČ] un [BB]. Tāpat [ĀĀ] norāda, ka pasūtītāja pārstāvis ir “solījusi”, ka [ĀĀ] arī tiks kāds no armijas objektiem, tiks iedalīts (un attiecīgi tā finansējums), tomēr solījumi nav piepildījušies.

- 234 Ņemot vērā minēto, KP secina, ka noteiktu Iepirkumu organizēšanas un norises vide ir bijusi deformēta un Lietuvā vērtēto Iepirkumu kontekstā tajā nepastāvēja brīva konkurence, jo tā bijusi ietekmēta ne tikai no pašu Lietas dalībnieku puses, bet arī atsevišķos gadījumos iespējami no pasūtītāju puses.

13.1.4.2. Nolikumu izstrāde

- 235 Lai Lietas dalībnieki savu karteļa vienošanās īstenošanu varētu padarīt vēl efektīvāku, Lietas dalībnieki apsprieda iejaukšanos pasūtītāja autonomās kompetences jomās, t.i., pārņemot pasūtītāja funkcijas un tādējādi radot iespējas ietekmēt tā izvēles (tostarp tas attiecas arī uz efektīvu un atbilstošu finanšu līdzekļu izmantošanu), ar mērķi sagatavot pasūtītāja vietā Iepirkumu dokumentāciju, tostarp nolikumus, atbilstoši savām interesēm attiecībā uz Iepirkumu sadali.
- 236 Tā, piemēram, 16.01.2015. sarunā par Vef u.c. Iepirkumiem, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [EE], [RR], 22.–25. lpp. atklājas tas, ka Lietas dalībnieki plāno pārņemt Iepirkumu pasūtītāju lomu un autonomo kompetenci. Proti, [NN] jau pirmajā tikšanās reizē ar citiem Lietas dalībniekiem norāda, ka “*vienkārši provējam uzrakstīt nolikumus un tā tālāk*”, attiecīgi to sasaistot ar Lietas dalībnieku savstarpējo karteļa vienošanos par Iepirkumu sadali.
- 237 Vēl kā piemēru tam, ka Lietas dalībnieki pasūtītāja vietā iespējami ir gatavojuši nolikumu, var minēt 17.08.2017. sarunu par Valmieras sporta centra Iepirkumu, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [RR], [DD], [BB], [LL], [ŪŪ],¹⁴⁶ 23.–24.lpp. Par šo Iepirkumu, Lietas dalībnieku sarunai turpinoties (jau citā datumā) pēc konkrētā Iepirkuma izsludināšanas, bet pirms pretendentu piedāvājumu iesniegšanas termiņa, [NN] norāda, ka acīmredzot nolikumā pēc Lietas dalībnieku nolikuma papildināšanas ir ietvertas prasības pēc kāda konkrēta speciālista, kas nav ne [NN] – SIA “VELVE”, ne [LL] un [ĀĀ] – SIA “SKONTO BŪVE”/ SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” rīcībā. Turklāt [NN] skaidri šajā sarunā norāda, ka nolikumu rakstīja “*LEC-s*”, un precizē, ka “*“LEC”-s kopā ar “Velvi” rakstīja*”, bet tajā tomēr ir notikušas izmaiņas vai nav ņemti vērā atsevišķi Lietas dalībnieku paredzētie nosacījumi, sakot “*nav ielikts iekšā ne tas, ne tas*”. Tādējādi no [NN] teiktā izriet iepriekš norādītais, ka Lietas dalībnieki šajā Iepirkumā pārņem pasūtītāja autonomās kompetences, proti, visticamāk ir bijuši iesaistīti pasūtītāja vietā nolikuma rakstīšanā, jo “*LEC”-s kopā ar “Velvi” rakstīja*”.
- 238 Turklāt papildus KP norāda ka, piemēram, SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” bijušais valdes loceklis [ĪĪ]¹⁴⁷, kuram KP lūdza sniegt paskaidrojumus, apstiprina šāda fakta par nolikuma rakstīšanu ticamību, lai arī atšķiras viedoklis par to, kurš Lietas dalībnieks to darījis, jo norāda¹⁴⁸, ka “*Nolikumu, ka es Jums nokomentēju, acīmredzot rakstījis nevis LEC, bet rakstīja LEC kopā ar “Velvi”. Tātad, ja mēs ejam kopsabiedrībā vai kā tamlīdzīgi, iespējams, tā ir “Velve”, kas ir rakstījusi nolikumu.*”

13.1.4.3. Pasūtītājs iespējami ir norādījis vēlamos Iepirkuma pretendentes, tostarp iespējamus uzvarētājus

- 239 Šeit par piemēru norādāma 30.06.2017. saruna par Ventspils Mūzikas vidusskolas ar

¹⁴⁶ Sk. Lēmuma pielikumu Nr. 1, Nr. 17.

¹⁴⁷ 27.01.2019. Sarunu protokols ar [ĪĪ], Lietas 10. sējums 22.–33. lpp.

¹⁴⁸ 27.01.2019. Sarunu protokols ar [ĪĪ], Lietas 10. sējums 22.–33. lpp.

koncertzāli Iepirkumu, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [BB], [LL], [ŪŪ], 15. lpp.¹⁴⁹. Lietas dalībnieku saruna notiek pēc pirmā Iepirkuma noslēgšanās (rezultāta) un pirms otrā Iepirkuma izsludināšanas. Tā atklāj būtisku apstākli karteļa vienošanās īstenošanā – pasūtītājs ir vēlējies, lai Iepirkumā piedalās konkrēti Lietas dalībnieki, piemēram, SIA “ARČERS” (savukārt citu SIA “MERKS”, nē), un par to zina Lietas dalībnieki, un attiecīgi, iespējams, uzvaras gadījumā, pasūtītājs saņemtu būvniecības pakalpojumus no tā/ -iem, kurus tas vēlējies. Konkrētajā sarunā Lietas dalībnieki pauž “(.) [BB]:- Nē, nu es, es jau saku, nu “Merku” un “Celtnieku” jau arī Ventspils, konceptuāli jau neviens negribēja redzēt. Viņi gribēja redzēt [ČČ], gribēja re-, redzēt vēl kādu. [ĀĀ]:- Atbalsta ne jau viņi. [BB]:- Ne jau viņi. Ne jau viņi lemj, ko viņi grib. Mēs jau šeit tāpēc šeit sēžam. ... [ĀĀ]:- Mēs lemjam. Beidzot, (**)! (uzsit pa galdu) A? [NN], ko, tā ir? (**), ja? [NN]:- Mh. (..)”.

240 Vai, piemēram, 19.05.2017. saruna par Valmieras sporta centra Iepirkumu, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [DD], [BB], [EE], [ŪŪ],¹⁵⁰ notiek pēc pirmā Iepirkuma pārtraukšanas un pirms otrā Iepirkuma izsludināšanas/publicēšanas. No šīs Lietas dalībnieku sarunas izriet tas, ka [NN] zina, ka pasūtītājs ir ne tikai ieinteresēts šī nākamā un vēl neizsludinātā Iepirkuma iznākumā, bet visticamākais gaidīs no uzvarētāja, ja tāds būs kāds ar [ĀĀ] saistītais Lietas dalībnieks SIA “Skonto Būve/ SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS”, lai tas “ziedo basketbolam lielākoties”, un [ĀĀ] atbild, ka šāda pasūtītāja vēlme apmaiņā pret potenciālu uzvaru šajā Iepirkumā ir “Nu, ļoti labi.”, un [NN] papildina, ka tādējādi [ĀĀ] šī situācija ar ziedošanu basketbolam ir “pat labāk.”

241 Savukārt 27.06.2016. saruna par Rīgas pils Iepirkumu, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [KK], [RR], 7. lpp.¹⁵¹, atklāj to, ka pēc pēdējā grozītā pretendenta piedāvājumu iesniegšanas termiņa (10.11.2015.), bet pirms 1. Iepirkuma pārtraukšanas datuma (07.11.2016.) visticamāk tieši pasūtītājs ir norādījis [NN] “*lieciet jebkuru celtnieku, izņemot “Re&Re” un “lai nebūtu “Skonto”*”. Tādējādi, ņemot vērā minēto, pasūtītājs ir informēts, ka Lietas dalībnieki var ietekmēt, kādi tirgus dalībnieki Iepirkumos piedalās un kuri uzvar, līdz ar to no pasūtītāja puses izriet vistiešākā konkurences ierobežošana, iespējams, vienojoties arī par izvēlētu uzvarētāju.

242 Vēl viens piemērs no Lietas dalībnieku sarunām, kas norāda, ka pasūtītājs komunicēja ar Lietas dalībniekiem un skaidri pirms Iepirkuma norādīja, kuru vēlas redzēt kā attiecīgā Iepirkuma uzvarētāju, ir Lietas dalībnieku saruna par Mežaparka estrādes Iepirkumu. Proti, 07.06.2018. saruna par Mežaparka estrādes 2. kārtas B1 Iepirkumu, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [LL], [ŪŪ], 3., 7., 8. lpp.¹⁵², notiek pirms Mežaparka estrādes 2. kārtas Iepirkuma izsludināšanas datuma. No sarunas nepārprotami izriet tas, ka pasūtītājs gribēja, lai Iepirkumā pretendētu un iespējams arī uzvarētu Lietas dalībnieks SIA “RERE BŪVE”, jo Lietas dalībniekiem ir teicis, ka “*būtu labi, ja [VĀRDS] vadītu*”. Attiecīgi pasūtītāja minētais [VĀRDS] KP ieskatā ir [ŪŪ] no SIA “RERE BŪVE” (Grupa Nr. 1). Ņemot vērā, ka Iepirkumā plānoja piedalīties arī [ČČ], klātesošie norāda uz to, ka pasūtītājs arī norādījis, kuru Lietas dalībnieku tas noteikti negrib redzēt Iepirkumā kā pretendentu vai potenciālo uzvarētāju “*neviens viņu tur, neviens nekad mūžā nepieļaus (..) ka [ČČ] tur strādās. Tur, (..), tas ir izslēgts! (..) ir skaidri un gaiši nodeklarējis, ka viņš, (..), grib -[ŪŪ]*”.

243 KP, veicot Iepirkumu analīzi, secina, ka atbilstoši iepriekš minētajai sarunai SIA “ARČERS” pretendēja (ar augstāku cenu), bet neuzvarēja, savukārt atbilstoši pasūtītāja izteiktajai vēlmei, lai [ŪŪ] “*vadītu*”, par uzvarētāju tika atzīts PS “L NK, RERE”, kuras dalībnieki ir SIA “RERE BŪVE”, SIA “KODOLS M” un AS “L NK Industries”, tādējādi sarunā minētais atbilst arī faktiskajiem apstākļiem.

244 Vēl viens piemērs kā 03.07.2016. tikšanās reizē [NN] sarunā ar [ČČ] izklāsta, kā SIA “VELVE” pārstāvji tiek uzrunāti piedalīties, iespējams, Jūrmalas novadā notiekošos

¹⁴⁹ Sk. 30.06.2017., Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 29.

¹⁵⁰ Sk. 19.05.2017., Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 44.

¹⁵¹ Sk. 27.06.2016., Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 10.

¹⁵² Sk. 07.06.2018., Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 4, Nr. 7.

Iepirkumos¹⁵³.

- 245 Tādējādi, ņemot vērā iepriekš minēto, t.i., acīmredzot lūdzot Lietas dalībniekiem rīkoties vajadzīgā/vēlamā veidā, norādot, kādu pretendentu tas nevēlas redzēt Iepirkumā vai tieši otrādi – vēlas, pasūtītājs/ pasūtītāja pārstāvis pēc būtības jau sākotnēji deformē konkurences vidi un apstākļus vismaz Lēmuma V13.1.4. apakšnodaļā minētajos gadījumos neatkarīgi no papildus analīzes par Iepirkumu gaitu (par uzvarām, zaudēšanu, t.sk. par Lietas dalībnieku piedalīšanos vai tieši otrādi nepiedalīšanos konkrētos Iepirkumos).

13.1.4.4. Pasūtītājs visticamāk zina, ka pastāv karteļa vienošanās, un manipulē ar šo informāciju

- 246 No 30.06.2017. sarunas par RTU Iepirkumu, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [BB], [LL], [ŪŪ], 17. lpp.¹⁵⁴ izriet, ka pasūtītājs ir zinājis/sapratis, ka Lietas dalībnieku starpā pastāv vienošanās, jo sarunā Lietas dalībnieki norāda, ka “ [NN]:- Nē. Viņš pateica tā, ka grib. Un tad mums tagad arī būs trīs dienas viņi kopā vienkārši, bet fakts kā tāds, ka vienkārši kā. [ĀĀ] saka, nu. viņš saka, nu reālā situācija ir tāda. Viņš saka: “(**),” viņš saka, “(**), jūs mūs gribat (**). Jūs esat vienojušies”. -Mh. [NN]:- Tur nav tālu no patiesības. [ĀĀ]:- Nu, viņš jau to visu saprot. [NN]:- Nu, ja nu.[LL]:- Viņš jau nav no muļķu mājas. (runā vienlaicīgi) [NN]:- Muļķis viņš nav. [LL]:- Nē. [NN]:- Viņš saka: “Jūs esat vienojušies. Veci, (**), vienkārši, kas, ko, kā, man tādas naudas budžetā nav”. Tādējādi pasūtītājs nevis par šādu tās pārstāvim visticamāk zināmu vienošanos, kura šīs Lietas ietvaros tiek vērtēta, ziņojis kompetentajai iestādei, bet tieši otrādi – izmantojis šo vienošanos “savā labā” un attiecīgi arī atbalstījis Lietas dalībniekus karteļa vienošanās īstenošanā. Proti, pasūtītāja pārstāvis, manipulējot ar faktu, ka Lietas dalībnieku starpā pastāv vienošanās, faktiski piedraudējis, ka vai nu konkrētie Lietas dalībnieki samazina savas piedāvājumu cenas (paaugstinātas piedāvājumu cenas atbilst Lietas dalībnieku mērķiem), vai pasūtītājs “samazinās kritērijus” šajā Iepirkumā (nolikuma prasības vai kritērijus kvalifikācijai). Tas gan neizslēdz to, ka jau sākotnējie kritēriji bijuši ietekmēti no Lietas dalībnieku puses.
- 247 Vērtējot šo epizodi, secināms, ka pasūtītāja pārstāvja iespējamā rīcība norāda uz tā apzinātu un mērķtiecīgu veidu, ka tas pēc būtības ne tikai atbalsta pastāvošo Lietas dalībnieku karteļa vienošanos, bet vēl to izmanto, pieprasot zemāku cenu Iepirkumā, tā vietā, lai ziņotu par zināmajiem faktiem KP un saņemtu patiesi konkurējošus tirgus dalībnieku piedāvājumus. Turklāt jānorāda, ka pasūtītājam, samazinot kritērijus, potenciāli konkurence varētu saasināties, jo varētu pieteikties vairāki potenciāli pretendenti, tostarp tādi, kuri nav Lietā vērtētās karteļa vienošanās dalībnieki, un tādējādi, iespējams, uzvarētājs varētu būt cits tirgus dalībnieks ar

¹⁵³ 03.07.2016. KNAB audioieraksta atšifrējuma 1. lpp.

[ČČ]:- Nu labi. Ko mēs darīsim tagad ar šito visu būvniecību?

[NN]:- (**), nu, tur jādomā, (**). Ir jādomā, (**), es nezinu. Es, es nu, pieņemsim, es jebkurā gadījumā, es esmu gatavs izturēt to, ko mēs esam vienojušies. (**), jo man visvairāk neērti pret [VĀRDS] un tādā ziņā. (**), pret to “Merku”, (**). Nu, no tāda viedokļa. (**), es saku, (**). Es nezinu. Vienkārši, kas ko kā. Man tagad jādomā. Es nezinu, vai [ĀĀ] iet. Jo tas jau nav no zilā gaisa. Jo es tev varu pateikt atklāti, ka (..) teica, lai “Velve” arī iet. (..)

[ČČ]:- Nu, bet viņi jau nezināja par mūsu vienošanos.

[NN]:- Nē.

[ČČ]:- Nu jā.

[NN]:- Tā kā (**), viņam arī teikt.

[ČČ]:- Nu protams. Nu tad.

[NN]:- Nē, bet [ĀĀ] bija vienojies ar (..).

[ČČ]:- Aa.

[NN]:- Klausies, iepriekšējā dienā es personīgi iedevu divdesmit piecas štukas, un [ĀĀ] iedeva divdesmit piecas štukas (..) par vienu štelli. Jā? Vienkārši, nu kā, (**)? Nu, vienkārši - jā, jā, viss, [ĀĀ], (**), v zassu, viss (**). Tajā pašā laikā pasauca no “Velves” cilvēku, viņš saka: “(**), dāvai, jūs arī startējat, jo mēs “Skonto” negribam. Mēs gribam, (**), vai nu jūs, vai nu “Re&Re”. Un (**), nu. [RR] pat neiestartēja, nu. Nu tāda bija vienošanās

¹⁵⁴ Sk. 30.06.2017., Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 32.

zemāku piedāvājuma cenu nekā Lietas dalībniekiem, kas nav atbilstoši īstenotajai karteļa vienošanai.

13.1.4.5. Pasūtītājs neziņoja KP par pastāvošo pārkāpumu

- 248 Lai arī KP Lēmumā nekonstatē pasūtītāju iesaisti, šīs apakšnodaļas nobeigumā, kurā tiek izvērtēta pasūtītāja loma notikušajā pārkāpumā, KP vēlas uzsvērt ļoti būtisku aspektu, ka pasūtītājs, lai arī noteiktos gadījumos zināja par pastāvošo karteļa vienošanos starp Lietas dalībniekiem vai vismaz apzinājās savas rīcības karteļa izveides veicinošo raksturu (tas izriet no vairākām epizodēm šajā Lietā un t.sk. no pieminētajām sarunām šajā apakšnodaļā), tomēr nav vērsies vai ziņojis KP par šo pretiesisko situāciju, ka Lietas dalībnieku starpā pastāv Lietā vērtētā karteļa vienošanās.
- 249 Atsevišķos gadījumos, personas, ko Lietas dalībnieki piemin sarunās par konkrētiem Iepirkumiem, ir ne tikai noteiktas jomas speciālisti, bet arī valsts amatpersonas.
- 250 Attiecīgi vēl jo vairāk nebūtu pieļaujama situācija, ka valsts amatpersona zina par pārkāpumu, bet neziņo par to kompetentajām institūcijām. Šīs personas ir vistiešāk atbildīgas par publiskā finansējuma izlietojumu, un kā zināms, tad Iepirkums ir tieši viens no tiem preces vai pakalpojuma iepirkšanas veidiem, kas paredzēts, lai pasūtītājs varētu iegūt kvalitatīvāko pakalpojumu vai precīzi par izdevīgāko cenu. Iepriekš minētais var notikt tikai gadījumā, kad Iepirkumā tiek iesniegti patiesi konkurējoši piedāvājumi, kas sagatavoti neatkarīgi, ievērojot sāncensības principu, un šāda ir arī pasūtītāja patiesā vēlme.
- 251 KP norāda, ka katra pasūtītāja pienākums ir nodrošināt, ka Iepirkumos pastāv brīva konkurence un ar Iepirkumu saistītie procesi tiek organizēti godprātīgi un objektīvi, atbilstoši normatīvajam regulējumam, kas, kā redzams no šīs Lietas faktiskajiem apstākļiem, no pasūtītāja puses noteiktos gadījumos visticamāk nav bijis ievērots.

13.2. Lietas dalībnieku vienošanās izpausmes un karteļa iekšējās funkcionēšanas piemēri

- 252 Ņemot vērā Lietā vērtētos Lietas dalībnieku mērķus un karteļa vienošanās ietvarā to sasniegšanai plānotās Lietas dalībnieku darbības, tad īpaši izceļams un norādāms, ka daļā Iepirkumu Lietas dalībnieki centās piedalīties pēc iespējas lielākā skaitā, iesniedzot savus pretendentu piedāvājumus (izriet arī no personu atsevišķiem paskaidrojumiem un KP veiktās analīzes), tomēr šādas rīcības faktiskā motivācija ir nevis brīva konkurence Iepirkumos, kur visi Lietas dalībnieki var piedalīties un arī piedalās, bet gan formāla kāda/-u Lietas dalībnieka/-u līdzdalība piemēram, ar “aizsega piedāvājumiem”.
- 253 Turklāt tas notiek pat gadījumos, kad kāds no Lietas dalībniekiem jau sākotnēji zina, ka tas visticamāk netiks izvēlēts kā uzvarētājs¹⁵⁵, piemēram, par Rēzeknes sporta centra Iepirkumu, kurā zemākā cena bija AS “LNK Industries” (Grupa Nr. 2), tomēr uzvarēja SIA “ARČERS” (Grupa Nr. 2) ar nākamo piedāvājumu – augstāku piedāvājuma cenu nekā AS “LNK Industries”, kas turklāt ir atbilstoši Lietas dalībnieku sarunās panāktai vienošanās, ka šis Iepirkums ir iedalīts Grupai Nr. 2.
- 254 Lietas dalībnieki piedalās Iepirkumos, un neatkarīgi no tā, vai Lietā vērtētās sarunās ir skaidri redzama panāktā karteļa vienošanās par to, kuram Lietas dalībniekam vai grupai konkrētais Iepirkums tiek iedalīts vai tobrīd vēl nē¹⁵⁶, Iepirkumā ir jāpiedalās kādam vēl, jo ir “*jāpalīdz*” ar piemēram “aizsega piedāvājumiem” karteļa vienošanās īstenošanai, piemēram:

¹⁵⁵ [ČČ] 05.09.2019. paskaidrojumi sarunu protokolā – AS “LNK Industries” “*izmeta ārā dēļ tā, ka viņiem nebija kvalifikācija atbilstoša*”, un [ČČ] apstiprina, ka arī SIA “ARČERS” analogiskā veidā nav uzvarējis kādos Iepirkumos, jo ir piedalījies tajos ar neatbilstošu kvalifikāciju. [ČČ] gan šādu rīcību sauc par darbinieku kļūdu, Lietas 7. sējums 193.–201. lpp.

¹⁵⁶ Vērtējot Lietas dalībnieku saziņas formu, regularitāti un saziņas faktisko mērķi, ir pamatoti pieļaut, ka visticamākais konkretizēta vienošanās tika panākta citās tikšanās reizēs vai citos veidos.

- 1) iepriekš paredzētajam/vēlamajam uzvarētājam, vienlaikus vienam otru regulāri informējot par to, kuru Iepirkumu kurš “grib”, pretendē vai interesē¹⁵⁷, tādējādi norādot, ka objekts/Iepirkums “pienāktos” konkrēti tam, kurš izteicis savu interesi pārējiem Lietas dalībniekiem, vai tam, kuram šis Iepirkums tieši/netieši sarunu gaitā iedalīts (neatkarīgi no faktiskās uzvaras vai citiem apstākļiem, kas nav rezultējušies ar tā konkrētā Lietas dalībnieka uzvaru)¹⁵⁸;
- 2) jārada pasūtītājam un citām kompetentajām iestādēm viedoklis, ka Iepirkumos starp Lietas dalībniekiem pastāv sīva un brīva konkurence, jo piesakās vairāki pretendenti (pat vēl kvalifikācijas laikā)¹⁵⁹, un pēc tam, Iepirkuma attīstības gaitā, līdz brīdim, kad iestājas pēdējais pretendentu piedāvājumu iesniegšanas termiņš, Lietas dalībnieki izlemj par tālāko savu rīcību karteļa vienošanās īstenošanas turpināšanā (sk. Rakstniecības muzeja un Franču liceja Iepirkumu sarunas 17.08.2017.¹⁶⁰, t.sk. atbilstoši vienam no mērķiem, lai nebūtu “neadekvātas”¹⁶¹ tirgus cenas) u.c.

255 27.08.2015. saruna par Ogres tehnikumu, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [ČČ], [VV], [DD], [BB], [RR], [EE], [KK], 9. lpp.¹⁶²:

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>“(..) [ĀĀ]:- Par normālu cenu. Tāpēc man Liepāja, es tā paklausos tevi, Liepāja man nav tik interesanta. Man ir interesants, man ir Ogre. (..) [ĀĀ]:- (..) Es pretendēju uz Ogres tehnikumu. To, ko es esmu sācis, kur man iestrādes, viss, vairāk ne uz ko. Vairāk ne uz ko. ... Tātad, jums paliek katram pa cik? Pa divi laikam. (..)”</p>	<p>Aptuveni pusotru gadu pirms šī Iepirkuma izsludināšanas [ĀĀ] informē pārējos klātesošos Lietas dalībniekus par dalības nosacījumiem, tādējādi informējot tos, ka objektā Liepājā [ĀĀ] apsver iespēju nepiedalīties, savukārt objektā, kas ir Ogres tehnikuma Iepirkums, [ĀĀ] grib piedalīties, vienlaikus atsaucoties uz iepriekš KP izklāstīto par Lietas dalībnieku iestrādnēm, to saistību ar Lietas dalībnieku vēsturiskām vienošanām, pamatprincipiem. Tāpat saruna atklāj, ka Lietas dalībnieki veic savstarpēju Objektu/Iepirkumu uzskaiti, proti, kontroli, jo [ĀĀ] jautā sarunu dalībniekiem “Tātad, jums paliek katram pa cik? Pa divi laikam”. Tādējādi arī šī saruna atklāj objektu/Iepirkumu savstarpējo saistību Iepirkumu sadalē.</p>

256 Turklāt KP ņem vērā arī Lietas dalībnieku sarunas par Jelgavas Valsts ģimnāzijas Iepirkumu 02.06.2016, kas notika pirms pretendentu piedāvājumu iesniegšanas termiņa un 03.07.2016., saruna, kurā [NN] klātesot [ČČ] stāsta, ka “Un par to Jelgavu vienkārši tur tiek strādāts. Es domāju, tur viss būs okei. Izmetīs tos lietuviešus ārā.” [ČČ] jautā [NN], vai “Uz “LEC”-u. Jā?“, vienlaikus norādot uz [ĪĪ], kas bija SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” valdes loceklis, ka “[ĪĪ] pats strādā”, un tad [NN] papildina [ČČ] teikto par sevi, ka “Nu es tur strādāju, nu arī es tur palīdzu.(..)”¹⁶³. Tādējādi no Lietas dalībnieku sarunām izriet, ka ne tikai

¹⁵⁷ Sk. piemēram, 07.06.2018. Lēmuma pielikumu Nr. 1, Nr. 16, sk. 27.08.2015. Lēmuma pielikumu Nr. 1, Nr. 8 un Nr. 12., sk. 16.01.2015., Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 1.

¹⁵⁸ Sk. piemēram, 16.01.2015., Lēmuma pielikums Nr. 1. – Vef Iepirkumā uzvarēja nevis SIA “Skonto būve”, bet SIA “VELVE” un abas ir no vienas un tās pašas Grupas Nr. 1. un sk. 27.08.2015. pielikums Nr. 8., Nr. 12., Ogres tehnikuma Iepirkumā uzvarēja ar karteļa vienošanos nesaistīts tirgus dalībnieks – SIA “Torensberg”.

¹⁵⁹ Sk. 07.06.2018., Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 5.

¹⁶⁰ Sk. 17.08.2017. Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 20, Nr. 23, sk. 19.05.2017. Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 40.

¹⁶¹ Sk. Lēmuma 69. rindkopu.

¹⁶² Sk. 27.08.2015., Lēmuma pielikumā Nr.1, Nr.7.

¹⁶³ Sk. 03.07.2016., Lēmuma pielikumā Nr.1, Nr.3.

[ĀĀ] (Grupa Nr. 1) zina, ka tieši šo Iepirkumu gribējis (Iepirkumu sadale) arī cits Grupas Nr. 1 dalībnieks – [NN] un attiecīgi SIA “VELVE”, bet arī no 02.06.2016. sarunas izriet, ka arī pats [ĀĀ] ir norādījis, ka vēlas šo Iepirkumu (Grupa Nr. 1). Par Jelgavas Valsts ģimnāzijas Iepirkuma 03.07.2016. sarunu [Ī] 27.01.2020. sarunu protokolā¹⁶⁴ norādīja, ka “*patiesībā, izlasot šo te Jūsu atšifrējumu, es varu tikai iedomāties, kādā veidā varbūt kāds [[NN]] strādāja, kad mana dalība kaut kādā veidā ... protams, es tur strādāju, es gatavoju piedāvājumu, nu par pārējo es nevaru atbildēt. (..) Nu [Ī] pats strādā, [Ī] gatavo savu piedāvājumu*”, un [Ī] arī norādīja, ka [NN] viņam šī Iepirkuma sakarā nekā nav palīdzējis – “*Vismaz no mana viedokļa raugoties, nekā. Tad es būtu uzvarējis, ja viņš man palīdzētu*”, tādējādi norādot, ka [NN] palīdzība Lietuvā vērtētās karteļa vienošanās nepārtrauktā īstenošanā būtu varējusi šajā Iepirkumā nodrošināt SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” uzvaru, kas, pamatojoties uz KP papildu analīzi, ir atbilstoši sarunā paša [NN] teiktajam, jo šajā Iepirkumā uzvarēja SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” Tas, ka tieši SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” ir uzvarētājs šajā Iepirkumā, atbilst sarunās minētajam, tostarp pat vēl senākai 02.06.2016. sarunai par šo Iepirkumu un tajā iepriekš paredzēto uzvarētāju, no kā savukārt var secināt, ka pārējie Lietas dalībnieku iesniegtie piedāvājumi šajā Iepirkumā bija tikai “*aizsega piedāvājumi*”, un iepriekšminētais tiešā veidā atspoguļo Lietas dalībnieku karteļa vienošanās īstenošanu.

257 Līgums noslēgts ar citiem Lietas dalībniekiem – PS „RERE BUVE 1”, kas arī tostarp pārstāv to pašu grupu, ko SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” – Grupu Nr. 1, tādējādi secināms, ka Lietas dalībnieku sarunās paustais atbilst KP veiktajai papildu analīzei.

258 Tāpat no šīm sarunām par Jelgavas Valsts ģimnāzijas Iepirkumu izriet, ka ar karteļa vienošanos nesaistīti tirgus dalībnieki pretendentu atlasē apdraud Lietas dalībnieku karteļu vienošanās realizāciju līdz pat reālai Jelgavas Valsts ģimnāzijas pārbūvei. KP, pamatojoties uz papildus veikto analīzi, secina, ka šajā Iepirkumā ir piedalījušies vairāki pretendenti (kopā septiņi), tostarp vairāki citi ar Lietas dalībniekiem nesaistīti pretendenti. Tāpat pretendentu vidū ir arī Lietas dalībnieki, kas piedalījušies sarunās. Iepirkumā pretendēja – SIA “VELVE”, PS “RERE BŪVE 1” un SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS”. Pārējie pretendenti ir citi tirgus dalībnieki un tostarp pretendents no Lietuvas (ar otru dārgāko piedāvājumu). Zemāku cenu piedāvājumi tika iesniegti no divām pretendentu apvienībām, kas sastāv no citiem tirgus dalībniekiem, kas nav Lietas dalībnieki.

259 Lietas dalībnieki lūdza citiem Lietas dalībniekiem iesniegt piedāvājumus (arī piedalīties kvalifikācijā).

260 17.08.2017. saruna par Rakstniecības muzeja Iepirkumu, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [RR], [DD], [BB], [LL], [ŪŪ], 30.–31. lpp.¹⁶⁵

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>“(..) [LL]:- Labi. Turpinot, [ŪŪ], ko tu teici par kvalifikācijām? Rakstniecības muzejs ir izsludināts par jaunu. Par cik, tā kā bija lemts, man ir lūgums kolēģiem. [BB], tev. Arī tev, [DD]. Lūdzu, piedalieties kvalifikācijā. [BB]:- Man nav kvalifikācijas. Man nav! Man bija. [ĀĀ]:- Nē. Tie, kam bija. [BB]:- Man nav kvalifikācijas. [LL]:- Nu labi. Tiem ... [ĀĀ]:- Vai tad, [LL], vislētākā iestāde vēl ir. [BB]:- Jā. Divi ir savādāk. Bet jāzina ir konkrēts vēstur-, konkrēts piemineklis.</p>	<p>Saruna norisinās pirms 4. izsludinātā Iepirkuma pretendentu pieteikšanās termiņa beigām un pēc 3. Iepirkuma pārtraukšanas datuma, un tā atklāj, ka Lietas dalībnieki viens otru informē, ka ir izsludināts šis Iepirkums un tiek lūgts citiem Lietas dalībniekiem piedalīties Iepirkuma kvalifikācijā. Saruna atklāj Iepirkumu /objektu savstarpējo saistību Iepirkumu sadalē un to, ka citu Iepirkumu (RTU Iepirkumu) SIA “SKONTO BŪVE” ir “atdevis” karteļa vienošanās īstenošanas kontekstā Grupai Nr. 2 pārstāvjiem (SIA “ABORA”, kas ir no grupas Nr. 2, un</p>

¹⁶⁴ Sk. Lietas 10. sējums 22.-33. lpp.

¹⁶⁵ Sk. 17.08.2017., Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 20.

<p>[ĀĀ]:- Mēs varam vai nevaram? [LL]:- Mēs varam [BB]:- Tūkstots piecsimt ... konkrēts. [ĀĀ]:- Kas vēl var? [DD]:- -Man bija pēdējā cena. Davai, es nē. Šoreiz. [LL]:- Pagaidi. Ko nozīmē - davai, es nē? Es aizgāju uz Tehnisko universitāti, sabojāju attiecības ar ministru. Atdevu otrai grupai, kā teikt, astoņpadsmit miljonus. - Izrunāsim. [LL]:- Tāpēc, ka [BB] man teica: “[LL], vajag”. (..) [LL]:- Vajag, ziniet, lētākā kvalifikācijā piedalīsies, droši vien, kaut kādi ārzemnieki ielīdīs. Un viss. Nu, ko tad mēs vieni paši.... Tā kā muļķi. - ... [NN]:- Nē, bet tur ir sarunu procedūra, [LL]. -Neviens nelīdīs. - Jo tur ir sarunu procedūra. [LL]:- Kāda sarunu procedūra?! Izbāž.....papīrus. Tagad no sākuma visi var iesniegt savu kvalifikāciju. [ĀĀ]:- Un pēc tam būs. [LL]:- Un pēc tam būs procedūra. Bet no sākuma vajag iesniegt kvalifikāciju. (..) [LL]:- Nu, kā es varu zināt šobrīd? Nupat atsūtīja. Es zinu, ka ir publiskais. Un es lūdzu visiem apskatīties, kuri var publiski iesniegt, lai atlasa uz sarunu procedūru. Pēc tam tālāk skatīsimies. Normāls, lūgums pareizs(..)”</p>	<p>sarunā ir norādīts ”atdevu otrai grupai”). Vienlaikus [LL] sarunā norāda uz bažām par to, ka Iepirkumā piedalīsies “ārzemnieki”, tādējādi saasinot konkurenci starp Lietas dalībniekiem un citiem tirgus dalībniekiem, savukārt [NN] norāda, ka šis Iepirkums varētu būt sarunu procedūra (bez konkursa izsludināšanas), attiecīgi norādot, ka, ja pasūtītājs izvēlas šādu formātu, tad var Iepirkumā piedalīties tikai tie, kas ir uzaicināti, un attiecīgi tajā nevarētu piedalīties neviens cits pretendents bez Lietas dalībniekiem, t.sk. “ārzemnieki”. Tomēr [LL] norāda un uzstāj, ka sākumā ir kvalifikācija, un lūdz tajā piedalīties sarunu dalībniekus (citus Lietas dalībniekus) un papildus norāda, ka “kā es varu zināt šobrīd? Nupat atsūtīja. Zinu, ka ir publiskais. Un es lūdzu visiem apskatīties, kuri var publiski iesniegt, lai atlasa uz sarunu procedūru. Pēc tam tālāk skatīsimies. Normāls, lūgums pareizs(..)”</p>
---	--

261 17.08.2017.saruna par Franču liceja Iepirkumu (t.sk. RTU Iepirkumu), kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [RR], [DD], [BB], [LL], [ŪŪ], 31.–32. lpp.¹⁶⁶:

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>“(..) [LL]:- Nu, kā es varu zināt šobrīd? Nupat atsūtīja. Es zinu, ka ir publiskais. Un es lūdzu visiem apskatīties, kuri var publiski iesniegt, lai atlasa uz sarunu procedūru. Pēc tam tālāk skatīsimies. Normāls, lūgums pareizs. [NN]:- Jā, ... (..) [LL]:- Tad, kad vajadzēja frančiem, tad pēdējā dienā, kā teikt, es arī tehnisko daļu zīmēju... sestdien, svētdien.</p>	<p>Turpinot sarunu no Rakstniecības muzeja Iepirkuma (sk. Lēmuma 260. rindkopu) par Franču liceja Iepirkumu (saruna pēc rezultāta), atklājas Iepirkumu/objektu savstarpējā saistība Iepirkumu sadalē, un šāda rīcība ar “palīdzēšanu” un pieteikšanos kvalifikācijai ir ierasta prakse starp Lietas dalībniekiem jeb rīcība, kas notiek ar zināmu regularitāti. Proti, [LL] norāda, ka iepriekš Franču liceja Iepirkumā viņš rīkojies tāpat kā tagad, un lūdz citiem Lietas dalībniekiem</p>

¹⁶⁶ Sk. 17.08.2017., Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 23.

<p>[NN]:- [LL], aizejiet līdz tualetei, pamērieties. (**)! Nav laika.</p> <p>[LL]:- Nē, nu, pagaidi. Es viņam stāstu. Cik es visiem esmu palīdzējis, tagad visi tēlo muļķus.</p> <p>- [LL]. konku</p> <p>[NN]:- Nu, palīdzēji, nu.</p> <p>[LL]:- Nē, ka tad, kad vajag, tad: “[LL], davai pēdējā dienā”.</p> <p>[NN]:-</p> <p>[LL]:- (**), ka ir sestdien, svētdiena. Davai! Savējie, lai strādā. Un tagad, kad es normāli lūdzu iesniegt kvalifikāciju uz mēnesi uz priekšu, neviens nevar. (..)”</p> <p>- ...</p> <p>[LL]:- Šitais nevar. Tas nevar.</p> <p>[NN]:- Kas nevar?</p> <p>[LL]:- [ŪŪ] teica, ka viņš negrib.</p> <p>- Es.</p> <p>[ĀĀ]:- [VĀRDS] jūs nerēķiniet, ja?</p> <p>- Nē. Ar savējiem.</p> <p>[ĀĀ]:- ...</p> <p>- Nu, viss kārtībā. Nu.</p> <p>[ĀĀ]:- Vsjo, viss. Brīvi. ...</p> <p>[LL]:- Vsjo, paldies. (..)”</p>	<p>piedalīties kvalifikācijā Rakstniecības muzeja Iepirkumā, jo norāda, ka “<i>Tad, kad vajadzēja frančiem, tad pēdējā dienā, kā teikt, es arī tehnisko daļu zīmēju... sestdien, svētdien.</i>”, un Franču liceja Iepirkumā SIA “SKONTO BŪVE” (Grupa Nr. 1) bija viens no diviem pretendentiem (uzvarēja pilnsabiedrība “RERE BŪVE 1”, kuras biedri arī ir Grupas Nr. 1 dalībnieki), attiecīgi tas norāda uz to, ka šajā Iepirkumā SIA “SKONTO BŪVE” piedāvājums bija “aizsega piedāvājums”. Tāpat saruna atklāj, ka [LL] uzstājīgi norāda pārējiem sarunu dalībniekiem, ka SIA “SKONTO BŪVE” toreiz palīdzēja un “<i>pēdējā dienā</i>”, savukārt tagad viņš ([LL]) lūdz pārējiem palīdzēt “<i>mēnesi uz priekšu</i>” un pieteikties kvalifikācijai uz Rakstniecības muzeja Iepirkumu.</p> <p>Tāpat jānorāda, ka Lietas dalībniekiem bijusi vēl viena saruna par šo Iepirkumu un arī pēc šī Iepirkuma rezultātiem – 30.06.2017., tomēr saruna atklāj, ka šis PS “RERE BŪVE 1” uzvarētais Iepirkums tiek abu Grupu starpā ņemts vērā karteļa vienošanās izpildes kontekstā.</p>
---	--

- 262 Tāpat Lietas dalībnieki, nodrošinot karteļa vienošanās nepārtrauktību un attiecīgi karteļa vienošanās īstenošanu, viens otram palīdz praktiskā veidā – ja kādam no Lietas dalībniekiem pietrūkst nepieciešamo specifisko cilvēkresursu, lai kvalificētos, piemēram, kādam konkrētam Iepirkumam, tad tie viens otram lūdz šo speciālistu nodot to rīcībā, lai palīdzētu kvalificēties Iepirkumam, vai piedalās Iepirkumā kopā ar citu Lietas dalībnieku, kuram šis resurss ir.
- 263 17.08.2017. saruna par Valmieras sporta centra Iepirkumu, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [RR], [DD], [BB], [LL], [ŪŪ]:¹⁶⁷

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>23.–24.lpp</p> <p>“(..) [NN]:- Nu nav, nav super cilvēks. Man.</p> <p>[ĀĀ]:- [CH].</p> <p>[NN]:- [CH] ir ierakstīts?</p> <p>[ĀĀ]:- (smejas)</p> <p>-(smejas)</p> <p>[...]</p> <p>- Jā, nu.</p> <p>[ĀĀ]:- Es tev stāstu! ...</p> <p>[...]</p> <p>[NN]:- Kvalifikācija. Nu (**). Man pat nav kvalifikācija. Man jāņem kāds ir klāt, jo man stadionam pietrūkst. Kaut kādi astoņdesmit</p>	<p>19.05.2017. sarunai par Valmieras sporta centra Iepirkumu turpinoties jau citā datumā pēc konkrētā Iepirkuma izsludināšanas, bet pirms pretendentu piedāvājumu iesniegšanas termiņa, [NN] stāsta par SIA “VELVE” valdes priekšsēdētāju [CH], kas sarunā dēvēts par “Leitāns”, kas esot kaut kur ierakstīts, un tad [NN] norāda, ka viņam šajā jau izsludinātajā Iepirkumā, kurā nav beidzies pretendentu piedāvājumu iesniegšanas termiņš un [NN] jau iepriekš bija piedāvājis pasūtītājam SIA “VELVE” kandidatūru, nemaz nav kvalifikācijas, proti, SIA “VELVE” patstāvīgi ar saviem resursiem</p>

¹⁶⁷ Sk. 17.08.2017., Lēmuma pielikums Nr. 1, Nr. 16, Nr. 18.

kvadrātmētri vienam der. Nu, lai būtu. Man pat nav kvalifikācija.

[ĀĀ]:- Nē, nē. Bet tur ir kaut kāds cilvēks. Mēs izskaitļojām, ka tev tikai tāds. Nu.

[NN]:- Nu, es nezinu, vai man, jo rakstīja nolikumu "LEC"-s, jā.

[LL]:- "LEC"-am nav.

[NN]:- Nu, es nezinu.

[LL]:- Nē, "LEC"-s.

[NN]:- "LEC"-s kopā ar "Velvi" rakstīja. Un pēc tam iedeva [ĀĀ] atsevišķi, jā. "LEC" rakstīja, vienkārši iedeva atsevišķi ar "Velvi". Un pēc tam mēs iedevām, [ĀĀ] to tur. Un nav ielikts iekšā ne tas, ne tas, (**).

[LL]:- Jā. Bet, nu gala rezultātā ir tā, ka tur ir prasīts būvdarbu vadītājs, kā man Tehniskā daļa šodien iedeva, kuram ir divi objekti. Viens sporta. Katrs pa desmit tūkstoši. Mums nav. Pie tam vienam cilvēkam ir jābūt diviem objektiem.

[NN]:- Mums nav tāda.

[LL]:- Mums nav.

[ĀĀ]:- Mums arī. Nevienam tā nav.

- Varbūt mums ir.

[LL]:- [ĪĪ]-, teiksim, "LEC"-am ir, [ZZ] nav.

- Varbūt.

[LL]:- Tev ir?

- Varbūt.

[LL]:- Ā.

- Man jāpārbauda.

[LL]:- Ā, redz, kur!

[NN]:- Ko viņi tur ... ?

- Nu es tur neesmu pat bijis tuvumā! Beidziet!

[NN]:- Viņi pat klāt nav bijuši.

[ĀĀ]:- Eu, nu beidzam. Runājam nopietni. (..)

25.–26.lpp

"(..) [NN]:- Katrā ziņā, redzēt viņi mūs tur ļoti negrib. Ja tā atklāti runājam.

- Ā, nu tad jau ..., tad skaidrs.

...(runā vienlaicīgi)

[NN]:- Par visu varu "LEC"-u grib, bet "LEC"-am nav kvalifikācija. (..)"

nevar pretendēt, lai arī iepriekšējā Lietas dalībnieku sarunā 19.05.2017. Lietas dalībnieki runāja par šī Iepirkuma nolikuma izstrādi un precizāk – tā papildināšanu. [NN] norāda, ka viņam "jāņem kāds ir klāt, jo man stadionam pietrūkst". Ņemot vērā minēto un sarunai attīstoties, [NN] norāda, ka acīmredzot nolikumā pēc Lietas dalībnieku nolikuma papildināšanas, ir ietvertas prasības pēc kāda konkrēta speciālista, kas nav [NN] SIA "VELVE", ne [LL] un [ĀĀ] – SIA "SKONTO BŪVE"/SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS".

Sarunai turpinoties, [LL] norāda, ka tomēr šāds speciālists ir "[ĪĪ]-, teiksim, "LEC"-am ir, [ZZ] nav".

Ņemot vērā sarunā norādīto, KP ieskatā Lietas dalībnieki runā par [ĪĪ], kurš tobrīd bija SIA "Latvijas Energoceļnieks" valdes loceklis un [ZZ], kurš tobrīd vairs nebija SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" valdē, bet bija saistīts un nodarbināts citos ar [ĀĀ] saistītajos uzņēmumos (piemēram, SIA "LEC").

Tāpat KP lūdza sniegt paskaidrojumus¹⁶⁸ pašam [ĪĪ], kas bija SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" valdes loceklis, un [ĪĪ] cita starpā arī skaidri norādīja un atzina 27.01.2020. sarunu protokolā¹⁶⁹, ka [ZZ] bija tas, kurš [ĪĪ] izteica norādījumus, ka šajā Iepirkumā būs jāstartē kopā ar SIA "VELVE", lai arī SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" varētu piedalīties patstāvīgi bez pretendentu apvienības un proti – "jāatzīst to, ka Valmieras stadionā es vēlējos startēt viens pats, un tika izteikts norādījums, ka jāstartē ar SIA "Velvi" kopā", kas tādējādi apstiprina jau iepriekš un turpmāk Lēmumā izteiktos KP secinājumus par Lietā pastāvošo Lietas dalībnieku karteļa vienošanās īstenošanu un tās izpildi, tādējādi nodrošinot karteļa vienošanās nepārtrauktību neatkarīgi no apstākļiem, kas saistīti ar Iepirkumu prasībām, t.sk. to, vai Lietas dalībnieks spēj/nespēj kvalificēties individuāli (ar /bez apakšuzņēmējiem) vai kopā ar citu Lietas/tirgus dalībnieku. Atbilstoši Lietas dalībnieku karteļa vienošanai (tās saturam), kas tiek vērtēta šajā Lietā un papildus KP

¹⁶⁸ 27.01.2019. Sarunu protokols ar [ĪĪ], Lietas 10.sējuma 22.–33.lpp.

¹⁶⁹ Lietas 10.sējums 22.–33. lpp.

	veiktajai analīzei, secināms, ka Iepirkumā pretendentu piedāvājumus iesniedza PA "Velve un LEC".
--	--

264 17.08.2017. saruna (tostarp par RTU Iepirkumu), kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [RR], [DD], [BB], [LL], [ŪŪ]:¹⁷⁰.

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>17. lpp. "(.) [BB]:- Paklau, veči. Bet, ja ir tā, ja kādam ir tāds cilvēks, tas cilvēks ir jāpadala ar to, kuram šo kvalifikāciju vajag. Man vajadzēja.</p> <p>[ĀĀ]:- Piekrītu!</p> <p>[BB]:- Man vajadzēja kvalifikāciju uz RTU. Man [ČČ] iedeva kaut kādu [VĀRDS] uz pusslodzi. Viņš uz pusi paliek ar vienu kāju "Arčerā", ar vienu kāju pie manis. Un man tas [VĀRDS] būs, kā saka, jo man arī nebija tā kvalifikācija.</p> <p>[ĀĀ]:- Piekrītu.</p> <p>[BB]:- Tas ir normāli.</p> <p>[ĀĀ]:- Piekrītu.</p> <p>[BB]:- Ja tev ir jāvinn, un tev nav cilvēks, tad tas viņam ir tāds cilvēks, viņš tev to cilvēku.</p> <p>[ĀĀ]:- Aizlienē uz laiku.</p> <p>[BB]:- Aizlienē. Jā, varbūt tiešām. (.)</p>	<p>Saruna atklāj, ka Lietas dalībnieki saprot un apzinās to, ka karteļa vienošanās realizācijas nepārtrauktībai ir nepieciešams nodrošināt arī nepieciešamus kvalificētus cilvēkresursus, proti, ja kādā objektā ir specifiska nepieciešamība pēc kādiem konkrētiem darbiem, ko var veikt, piemēram, šaurs loks personu/darbinieku/speciālistu, vai arī nepieciešama kāda īpaša specializācija, tad, ņemot vērā, ka Lietas dalībnieki nevis savstarpēji konkurē, bet ir izslēguši savstarpējo konkurenci, tad tie viens otram palīdz arī nepieciešamo darbinieku, speciālistu piesaistē Iepirkumos un kvalifikācijā.</p> <p>Uz iepriekš minēto norāda šī saruna, kurā [BB] cita starpā norāda uz Iepirkumu savstarpējo saistību sadalē, atsaucoties uz RTU Iepirkumu (šīs sarunas laikā RTU Iepirkumam bija beidzies pretendentu piedāvājumu iesniegšanas termiņš, un SIA "ABORA" Iepirkumā uzvarēja) pārējiem klātesošajiem norādīja, ka "ja kādam ir tāds cilvēks, tas cilvēks ir jāpadala ar to, kuram šo kvalifikāciju vajag. Man vajadzēja." [ĀĀ] uzreiz sarunā atbalsta [BB] teikto, atbildot, ka piekrīt, un [BB] turpina stāstīt, ka "Man vajadzēja kvalifikāciju uz RTU. Man [ČČ] iedeva kaut kādu [VĀRDS] uz pusslodzi. Viņš uz pusi paliek ar vienu kāju "Arčerā", ar vienu kāju pie manis. Un man tas [VĀRDS] būs, kā saka, jo man arī nebija tā kvalifikācija." Tāpat [BB] norāda, ka SIA "ABORA" RTU Iepirkumā bija jāvinnē un ka tas faktiski nav iespējams bez vajadzīgā speciālista, un, Lietas dalībniekiem zinot to, ka šis Iepirkums bija iedalīts Grupai Nr. 2 (SIA "ABORA" ir Grupas Nr. 2 pārstāvis), lai šajā Iepirkumā varētu piedalīties un, iespējams, uzvarētu, tad Lietas dalībnieks no Grupas Nr. 2 SIA "ARČERS" palīdzēja SIA "ABORA" īstenot karteļa vienošanos,</p>

¹⁷⁰ Sk.17.08.2017., Lēmuma Nr. 1, Nr. 13, Nr. 14.

	<p>piešķirot savu darbinieku citam Lietas dalībniekam.</p> <p>Tādējādi no [BB] teiktā izriet, ka RTU Iepirkumā un citos Iepirkumos, SIA "ABORA" nebūtu varējusi kvalificēties un piedalīties, attiecīgi nodrošinot karteļa vienošanās nepārtrauktību, jo tai trūka konkrēts darbu speciālists, tomēr, ņemot vērā pastāvošo karteļa vienošanos, SIA "ABORA" varēja piedalīties un atbilstoši panāktajai karteļa vienošanai RTU Iepirkumā uzvarēt, tādējādi nodrošinot karteļa vienošanās nepārtrauktību, jo [ČČ] (SIA "ARČERS") šādu darbinieku "iedeva (..) uz pusslodzi".</p> <p>[BB] teikto aktīvi sarunā atbalsta [ĀĀ], un arī citas klātesošās personas sarunā neiebilst [BB] un [ĀĀ] teiktajam, kas nozīmē to, ka sarunu dalībnieku starpā pastāv vienota un kopīga izpratne par sarunas faktisko saturu un tās nozīmi karteļa vienošanās īstenošanā.</p>
--	--

- 265 Gluži tāpat kā Rakstniecības muzeja Iepirkuma gadījumā par RTU Iepirkumu Lietas dalībnieki bija jau runājuši iepriekš, un tas notika vēl pirms 17.08.2017. sarunas, kurā [BB] pārējiem klātesošajiem norādīja, ka, ja kādam Lietas dalībniekam pietrūkst kāds resurss, lai varētu kvalificēties Iepirkumam, tad vienam otram ir jāpalīdz ar šī resursa nodrošināšanu. Iepriekšējā saruna notika pirms Iepirkuma publicēšanas 19.05.2017., sarunā piedalījās [ĀĀ], [NN], [DD], [BB], [EE], [ŪŪ], 4. lpp.¹⁷¹, un tajā [BB] norāda pārējiem klātesošajiem, ka RTU Iepirkums ir iedalīts Grupai Nr. 2, ko pārstāv pats [BB] un AS "LNK Industries", jo sarunā norādīts, ka "[BB]:- RTU ir mūsu pusē. Viņš ir ... mūsu pusē, mēs viņu paši menedžējam, viss. [LL]:- Jā. Tā ir.... [BB]:- Vai tas būs "Aborai", vai tas "Ostas celtniekam". [LL]:- Jūs viņu nomenedžēsiet? [BB]:- Vai "LNK"? [LL]:- Nomenedžēsiet. [BB]:- Nomenedžēsīm. (..)". Tādējādi no sarunas izriet iespējamie divi potenciālie Lietas dalībnieki – šī Iepirkuma uzvarētāji, kuriem, savā starpā vienojoties, ir jānolemj, kurš tas būs. No nākamās sarunas izriet, (sk. Lēmuma 264. rindkopu), ka nepilnu trīs mēnešu laikā Grupā Nr. 2 ir izlemts un plānotais uzvarētājs ir SIA "ABORA", savukārt, bet AS "LNK Industries" iesniedza "aizsega piedāvājumu".
- 266 Vienlaikus novērojams un Lietas dalībnieku sarunas/karteļa vienošanās atklāj, ka Lietas dalībnieki karteļa vienošanās īstenošanai respektē viens otra izteiktās vēlmes un intereses konkrēta objekta būvniecībā jeb Iepirkumā un ne tikai iesniedz "aizsega piedāvājumus", bet arī nepiedalās tajā (piemēram, 27.06.2016. sarunā par Ventspils koncertzāli (sk. Lēmuma pielikumu Nr. 1, Nr. 1) un 19.05.2017. sarunā par Ogres tehnikumu (sk. Lēmuma pielikumu Nr. 1, Nr. 27)).
- 267 Tāpat Lietas dalībnieki ir norādījuši un informējuši viens otru savstarpējās sarunās par atturēšanos piedalīties (un arī faktiski nepiedalījušies, kas izriet jau no iepriekš norādītājām sarunām) kādā Iepirkumā, piemēram, iepriekš veiktas Iepirkumu sadales vai cita plānotā potenciālā uzvarētāja un citu iemeslu dēļ (kas var būt saistīti arī tostarp ar Iepirkuma nolikuma, kvalifikācijas prasībām), tomēr visu pierādījumu kontekstā uzreiz norādāms, ka ne atturēšanās piedalīties, ne respektēšana, kas analizētas Lietas ietvaros, nenozīmē šo jēdzienu burtisku tulkošanu, bet gan karteļa vienošanās esamību, nepiedalīšanos Iepirkumā vai piedalīšanos ar "aizsega piedāvājumiem", kā dēļ šāda rīcība nav vērtējama kā rīcība, kas bijusi un ir par pamatu karteļa vienošanās neesamībai vai pārtraukšanai starp Lietas dalībniekiem. Tieši pretēji, šādi

¹⁷¹ Sk. 19.05.2017., Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 26.

gadījumi norāda uz šīs karteļa vienošanās norises gaitu – Iepirkumi/objekti tiek dalīti, arī ņemot vērā Lietas dalībnieku vēsturiskās vienošanās un subjektīvās intereses (piemēram, iepriekš veikti būvniecības darbi tajos) u.tml.

- 268 Attiecībā uz Lietas dalībnieku piezīmēm, KP norāda, ka karteļa vienošanās īstenošana norit arī tajos gadījumos, ja Lietas dalībnieki neizmanto piezīmes, bet tieši pašā sarunu gaitā ir veikuši Iepirkumu sadali. Piemēram, Lietas dalībnieki savstarpējās sarunās (bez piezīmju veikšanas) viens otram norāda, ka par kāda konkrēta Iepirkuma sadali tobrīd Lietas dalībnieki līdz galam nevienosies, bet tikai tā iemesla dēļ, ka, piemēram, nav vēl zināms precīzi, kādas būs pasūtītāja prasības un vajadzības (konkrētais Iepirkums nav vēl izsludināts/publicēts), līdz ar ko šī Iepirkuma precīza sadale tiek atlikta uz vēlāku laiku.
- 269 Attiecīgi tas nozīmē, ka konkretizēta vienošanās tiks panākta vēlāk, kolīdz visi nepieciešamie apstākļi būs noskaidroti, un, kā jau iepriekš norādīts, tas var notikt citās tikšanās reizēs un citos veidos. Šāda karteļa vienošanās paredz aktīvu Iepirkumu procesu un citu ar to saistīto aktivitāšu monitoringu, iespējams iejaukšanos tikai un vienīgi pasūtītāja kompetences jomās (piemēram, nolikumu rakstīšana) un karteļa vienošanās galīgu panākšanu, iestājoties noteiktam brīdim.
- 270 Turklāt ne vienmēr Lietas dalībnieki fiktīvi piedalījās Iepirkumos, bet dažreiz arī nemaz neiesniedza savus pretendenta piedāvājumus, piemēram, pašā pirmajā Lietas dalībnieku tikšanās reizē un sarunā, runājot par vairākiem Iepirkumiem, tostarp 16.01.2015. saruna par Vef Iepirkumu un vēsturiskām vienošanām, kurā piedalījās Grupas Nr. 1 pārstāvji [ĀĀ], [NN], [EE], [RR], 22.–25. lpp.¹⁷², kur sarunas laikā [ĀĀ] vairākkārt norādīja uz to, ka Vef Iepirkumu “grib” SIA “SKONTO BŪVE” (bija zemākā cena) un SIA “RE & RE” pārstāvji [RR] un [EE] sarunā puda [ĀĀ] atbalstu, vienlaikus norādot, ka viņi sarunas būtību saprot: “[RR]:-Es sapratu. [EE]:- Tu gribi VEFu. Jā. [RR]:- Jā. [ĀĀ]:- ...pie viņa....domājis... Nu, viņš ir solīts. [EE]:- Nu, jā, jā ...sapatu.” kā rezultātā, piemēram, SIA “RE & RE” vai arī SIA “RERE BŪVE” šajā Iepirkumā neiesniedza savus pretendenta piedāvājumus.
- 271 Tāpat arī no citām vēlākām sarunām izriet arī informēšana par to, ka Lietas dalībnieki nepiedalīsies kādos konkrētos Iepirkumos. 27.06.2016. saruna par Ventspils vidusskolas ar koncertzāli Iepirkumu, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [KK], [RR] 1.–3. lpp.¹⁷³

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>“(.) [ĀĀ]:- Nu, vot tā kā mēs ar [DD], mēs ar [RR], ar [ČČ] nopietni runājam pirms, pirms tiem svētkiem. Un viņš pateica, ka viņam vajag, kā saka, miers mājās būtu un labas domas visiem, būtu ar mieru no tā visa kolektīvi atteikties, no tā Ventspils. Viņš saka - ja kāds netic, tad es esmu gatavs apstiprināt. Es jau teicu, lai viņš nāk un apstiprina šeit ... [NN]:- ... [ĀĀ]:- “Зыб даю, esmu gatavs apstiprināt ... (KP tulkojums no krievu valodas: [ĀĀ]: - Zobu dodu ķīlā) [NN]:- Nē, nu tur jāsaprot vienkārši tas mehānisms, kā tur būs. Ja arī, pieņemsim, viņi iet, pieņemsim, uz Ventspili. Viņi jau vieni nemaz nevar aiziet. [ĀĀ]:- Nu kā? Tur [ĒĒ] vai ko.</p>	<p>Sarunā atspoguļota Lietas dalībnieku faktisko sarunu saturs un tas, ka Lietas dalībnieki vēl bez tikšanās, par kurām KP rīcībā ir audioierakstu atšifrējumi, tiekas citā laikā un savstarpēji vienojas par Iepirkumu sadali, par dalības nosacījumiem Iepirkumos u.tml. Turklāt šajā sarunā atspoguļojas, ka Lietas dalībnieki runājuši pat par “kolektīvu atteikšanos” no dalības Iepirkumā, lai karteļa vienošanās dalībnieku starpā nebūtu lieku diskusiju un šķēršļu karteļa vienošanās īstenošanai, tad [ĀĀ] norāda “kā saka, miers mājās būtu un labas domas visiem”. Sarunā faktiski atspoguļota karteļa vienošanās gaita laikā, dēvējot to par “scenāriju”. Tāpat saruna atklāj, ka Lietas dalībnieks, kas šajā konkrētajā tikšanās reizē nepiedalās –</p>

¹⁷² Sk.16.01.2015. Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 1.

¹⁷³ Sk. 27.06.2016., Lēmuma pielikumu Nr. 1, Nr. 1

[KK]:- Tur būs jauns, tur būs jauns.

[NN]:- Jā.

[KK]:- Kaut kas, tur būtu kaut kas ...noteikumi

[NN]:- Bet viņiem vajadzētu iet kopā ar [CJ] kaut kā, ja viņi vispār var iet kopā. Jā? Jo tas būtu labākais scenārijs.

(..)

[NN]:- [ČČ] priekšnieks. Nē, nu to viņi lika tā rakstīt. Tā kā ... tā. Bet fiziski, ja mēs runājam par Ventspili, tad, tad vienkārši kā, nu. Reāli, nu. Vai nu viņi ies uz to, vienīgais kā. Nu, [DD] teica, ka viņš ir gatavs. Nu, tu ar viņu tikies, ko man tev st-, ko mēs te runājam par to. Viņš teica, ka viņš ir gatavs respektēt, kas, ko kā. Protams, ka jums ir bijušas tur nu kaut kādas sarunas, ka jūs ejat kopā. Bet, es nezinu, ar ko jūs varat iet kopā. Ja to "Ostas celtnieku" var, es nezinu.

[KK]:- Nē, nu kā? Nu konkurss jau atcelts tagad. Atcelts. Viņa nav.

[NN]:- Nē, nē. Būs jauns.

(..)

[NN]:- A jums to [CJ] vajag paņemt kaut kādā griezumā apakšā.

[KK]:- Nezinu. ... droši vien, ka viņš, ko viņš tur var darīt. ...viņš... reāli darīt. Jā? Nu ko viņš reāli var darīt, es nezinu. Un tas, ko viņš var reāli darīt, tam tur nav nekāda izšķiroša nozīme.

(..)

[RR]:- Paklau, [KK], bet, bet labi. Nu, Ventspils būs un būs tev, un tas viss ir okei. Un...ar [CJ] gan jau kaut kādu kompromisu atradīsiet. Bet, bet, bet runājot par pārējām lietām. Tu būtu gatavs respektēt mūs? Nu, katram ir kaut kāda sāpe.

[ĀĀ]:- Nē, nu tas jau pēc idejas ir lielākais un smukākais projekts, kas pašlaik ir.

[RR]:- Ventspils.

[ĀĀ]:- Protams.

[RR]:- Jā, jā. ... (..)"

[DD]/ AS "LNK Industries" – ir gatavs nepiedalīties Ventspils vidusskolas ar koncertzāli Iepirkumā, jo [NN] sarunā klātesošajiem norāda, ka "[DD] teica, ka viņš ir gatavs. (..)Viņš teica, ka viņš ir gatavs respektēt, kas, ko kā." Turklāt AS "LNK Industries" šajā Iepirkumā nav iesniedzis savu pretendenta piedāvājumu. Neiesniedza savus piedāvājumus arī citi šīs sarunas dalībnieki: SIA "VELVE", SIA "SKONTO BŪVE". SIA "ARČERS" iesniedza, bet, ņemot vērā, ka Lietas dalībnieki apzinājās, ka Pretendentu lokam ir jābūt dažādam, tad KP ieskatā SIA "ARČERS" piedāvājums šajā gadījumā bija "aizsega piedāvājums".

Papildus iepriekš minētajam saruna atklāj sarunas dalībnieku, tostarp klāt neesošā Lietas dalībnieka AS "LNK Industries", kopīgu un vienotu izpratni par karteļa vienošanās mērķiem, tās īstenošanu.

Ņemot vērā to, ka konkrētā saruna notiek jau pirms 1. konkursa pretendentu piedāvājumu iesniegšanas termiņa un attiecīgi pirms visu nākamo (divu) Iepirkumu publicēšanas/izsludināšanas un ka Lietas dalībnieki vienojas par šī Iepirkuma sadali līdz pat tādai detalizētības pakāpei, ka sākotnēji vienošanās ietvarā jau ticis definēts, ka šajā Iepirkumā viens pretendents patstāvīgi nevar piedalīties un tāpēc jāpiedalās ar kādu kopā un tiek izskatīti divi varianti, kur abos variantos Iepirkums ir iedalīts SIA "MERKS" un tam būtu jāiet kopā – jāiesniedz pretendenta piedāvājums kopā ar citiem tirgus dalībniekiem. Sarunas gaitā karteļa vienošanās dalībnieki nonāk pie atziņas, ka jebkurā gadījumā Iepirkumā būtu jāņem klāt SIA "OSTAS CELTNIKS". Turklāt no pretendentu, kas iesnieguši savus pretendentu piedāvājumus, saraksta redzams, ka atbilstoši šai konkrētajai sarunai, AS "LNK Industries" Iepirkumā nepiedalās, bet Iepirkumā piedalās Piegādātāju apvienība "Merks – Ostas celtnieks", kura sastāv no diviem biedriem SIA "MERKS" un SIA "OSTAS CELTNIKS". Turklāt jāatzīmē, ka pats SIA "MERKS" pārstāvis [KK] šajā sarunā piedalās un tam šis

	<p>Iepirkums tiek iedalīts, jo [RR] norāda, ka “Nu, Ventspils būs un būs tev, un tas viss ir okei. Un...ar [CJ] gan jau kaut kādu kompromisu atradīsiet.”</p> <p>Tāpat jānorāda, ka šī saruna atklāj arī dažādu objektu/ Iepirkumu savstarpējo saistību Iepirkumu sadales kontekstā, turklāt šī saruna atklāj, ka [RR] vēlas, lai [KK], ņemot vērā pastāvošo karteļa vienošanos un to, ka arī SIA “RE & RE” vai SIA “RERE BŪVE” šajā Iepirkumā neiesniedza savus pretendentu piedāvājumus, arī [RR] kādā Iepirkumā SIA “RE & RE” un/vai SIA “RERE BŪVE”, vai citas komercsabiedrības, kas saistītās ar [RR], respektētu un neiesniegtu SIA “MERKS” pretendenta piedāvājumu vai arī iesniegtu “aizsega piedāvājumu”.</p>
--	---

- 272 19.05.2017. saruna par Ogres tehnikuma Iepirkumu, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [DD], [BB], [EE], [ŪŪ], 21. lpp.¹⁷⁴:

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>“(.) [EE]:- Pagaidi, kā tad paliek par tehnikumiem? Ka mēs viņus. [ŪŪ]:- Par tehnikumiem šogad nekas virs trīs principā nemaz nav. [EE]:- Jā. Nav. Bet, nu, [ĀĀ], piemēram, teica, ka viņš ... (runā vienlaicīgi) [ĀĀ]:- Nu, es ... vienu Ogrē... [EE]:- Mēs, piemēram, respektēsim, nu. [ŪŪ]:-Mēs to respektēsim.(.)”</p>	<p>Saruna atklāj, ka tā notiek pirms pretendentu piedāvājumu iesniegšanas termiņa beigām, un šajā sarunā atklājas vairāku Iepirkumu (tehnikumu) savstarpējā saistība Iepirkumu sadalē un tas, ka Lietas dalībnieki viens otru informē par piedalīšanos vai nepiedalīšanos Iepirkumā, turklāt šajā reizē [ĀĀ] norāda, ka vēlas šo Iepirkumu sev un klātesošais [EE] norāda, ka respektēs [ĀĀ] vēlmes attiecībā uz to, ka tas vēlas šo Iepirkumu sev. To pašu uzreiz apliecina arī [ŪŪ].</p> <p>Sarunu satura atbilstību apliecina cita starpā arī pretendentu piedāvājumus iesniegušo saraksts, kur nav iesnieguši savus pretendentu piedāvājumus ne SIA “RE & RE”, ne SIA “RERE BŪVE”, savukārt SIA “SKONTO BŪVE” iesniedza, bet neuzvarēja, jo Iepirkumā uzvarēja cits tirgus dalībnieks ar zemāko cenu, kas nav Lietas dalībnieks.</p>

- 273 27.08.2015. saruna par tehnikumu Iepirkumiem (t.sk. Ogres tehnikumu), kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [ČČ], [RR], [VV], [DD], [BB], [EE], [KK], 9.–10. lpp.¹⁷⁵

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>“(.) [ČČ]:- Tikai par skolām iet runa šobrīd. [VV]:-konkrēti par skolām. [ĀĀ]:- Par skolām.</p>	<p>Saruna atklāj Lietuvā analizētās karteļa vienošanās principus Iepirkumu savstarpējā saistībā un sadalē, proti, ka, ja karteļa</p>

¹⁷⁴ Sk.19.05.2017., Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 27.

¹⁷⁵ Sk. 27.08.2015., Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 7.

[VV]:- *Ja man kaut ko dod, tad man no kaut kā jāatsakās. Es gribu zināt, no kā man ir jāatsakās.*

[ČČ]:- *Nē, nu, es tev, neskaties, no kā jāatsakās. Skaties, ko dod!*

[VV]:- *Iepriekšējā prakse rāda, ka. Kā es... uz to neskatīties. Jā? Jo es atteicos. Jeb atturējos. Bet tas nav jārūnā pie šī galda.*

[ĀĀ]:- *Nē, nē. Es jau saku, teiksim, tādiem, pilnīgi tādiem legāliem vārdiem. Es saku – koncentrējam katrs savas spējas uz vienu, uz diviem objektiem. Lai mēs viņu, kā saka, valstī labāk varētu uzbūvēt. Jā? Ja mēs skriesim un piedalīsimies visos konkursos, mēs nebūsim kvalitatīvi. Jā? Bet ja mēs, kā saka, šito... galu galā varam arī močīt. Varam arī visur piedalīties. Jā? Mēs varam visur piedalīties un kaut kā, kaut kā tur mēģināt kaut ko. Bet es, es gribētu koncentrēties tur, kur es esmu strādājis, kur man ir, kā saka, jau iestrādes. Kur ir, kā saka, zināms pasūtītājs. Zinu nākotnes problēmas, zemūdens akmeņus. Es gribētu koncentrēties uz šo. Un ļoti labi, par ļoti izdevīgu valstij cenu viņu uzbūvēt. Nu. Es pretendēju uz Ogres tehnikumu. To, ko es esmu sācis, kur man iestrādes, viss, vairāk ne uz ko. Vairāk ne uz ko. ... Tātad, jums paliek katram pa cik? Pa divi laikam.*

[ČČ]:- *Tad tur tās "LEC"s skolas atdod kopējā katlā, es saprotu?*

[ĀĀ]:- *Pagaidi. "LEC"s ir atsevišķa kompānija. [ČČ]...*

[ČČ]:- *Bet viņi te sēž pie galda!*

[BB]:- *Jeb viņi nepiedalās? Kā tur ir?*

[ĀĀ]:- *Kā? Viņi piedalās...*

...

(smejas)

[ĀĀ]:- *Jūs jau "LEC"u neaiciniet. Jūs jau viņu neaiciniet.*

[EE]:- *Nu.*

[ĀĀ]:- *...[ZZ] atbrauc(atbrauca?), ar to nav nekādu problēmu. Bet viņiem ambīcijas, varbūt, nav tik lielas būvniecībā. Kaut kādas ir. Viņiem.... mazumiņu, nu. Lai Celtniecības departaments būtu nodarbināts ar darbu, viss. Pārsvārā ir enerģētika. Bet ir arī celtniecības departaments, kur strādā simts cilvēki. Nu? Nu kā? Nu, viņiem kaut kāds, kaut kādu savu ... Viņiem nav milzīgu ambīciju tādu, kādas ir jums. Viņi neies būvēt ne, ne tur kaut kādu.*

vienošanās ietvarā tika nolemts, ka kāds konkrēts Iepirkums tiek piešķirts kādam konkrētam Lietas dalībniekam, tad šim Lietas dalībniekam ir jāatsakās jeb jāiesniedz "aizsega piedāvājums" no kāda cita Iepirkuma, un to apliecina [VV] teiktais, ka "[VV]:- *Ja man kaut ko dod, tad man no kaut kā jāatsakās.*" Tāpat šī saruna norāda uz periodu pirms šīs sarunas, kad šāda vienošanās jau bijusi spēkā, sakot, ka "iepriekšējā prakse rāda (...) *Jo es atteicos. Jeb atturējos*".

Tāpat saruna uzskatāmi atspoguļo Lietas dalībnieku apzināšanos, ka Iepirkumu sadale, informēšana par dalības nosacījumiem (t.sk. piedalīšanās/nepiedalīšanās tajos) un šāda satura vienošanās ir rīcība, kas nav atļauta, un to Lietas dalībnieki slēpj, norādot, ka "(...) *tas nav jārūnā pie šī galda*", un [ĀĀ], turpinot sarunu par Iepirkumu sadali un vienlaikus gribot papildināt [VV] teikto, norāda, ka viņš runā "teiksim, tādiem, pilnīgi tādiem legāliem vārdiem.", un turpina, sakot "Es saku – koncentrējam katrs savas spējas uz vienu, uz diviem objektiem", kas pēc to faktiskā satura norāda uz kārtējo un daudzkārt jau teikto aicinājumu sadalīt Iepirkumus – proti, turpināt karteļa vienošanās īstenošanu, tostarp atturoties no dalības konkrētos Iepirkumos vai arī iesniedzot "aizsega piedāvājumus".

Sarunai turpinoties, [ĀĀ] vēlreiz akcentē Lietas dalībniekiem, ka tam ir savas iestrādes Ogres tehnikumā, ka vēlas būvēt Ogres tehnikumu un ka uz citiem Iepirkumiem tobrīd nepretendē jeb Iepirkumu sadales kontekstā norāda, ka [ĀĀ] nav nepieciešams šobrīd iedalīt citus tehnikumu Iepirkumus, un attiecīgi citi tehnikumu Iepirkumi var tikt sadalīti starp pārējiem karteļa vienošanās dalībniekiem.

Nemot vērā [ĀĀ] izteiktās vēlmes pēc Ogres tehnikuma Iepirkuma, tad [ĀĀ] citas sabiedrības "LEC"s skolas" tiek atdotas "kopējā katlā", tātad Iepirkumu sadalei savstarpējā abu Lietas dalībnieku grupu paritātē.

[ĀĀ] pārējiem sarunā klātesošajiem norāda, ka [VĀRDS] (KP ieskatā "[VĀRDS]" ir domāts [ZZ]) brauc pie [ĀĀ], un arī tādējādi SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" šīs karteļa vienošanās kontekstā nav nekādu

<p>[EE]:-Ogres tehnikumu nē? Jā?</p> <p>[ĀĀ]:- Ogres tehnikumu viņi arī neies būvēt. Viņi neies būvēt arī citus tehnikumus. Viņi paliks pie saviem diviem tehnikumiem. Katram ir..., lai tur varētu vislabāk uzbūvēt. Jā? To mēs varam garantēt. Bet viņi netaisās būvēt nekādus milzīgus centrus vai tur kaut kādus šitos te milzīgus veikalus simts tūkstoši kvadrātmetru. Tas nav viņu, tas nav viņu darbs. Zini kā?</p> <p>[EE]:-Nē, nu, ja tu saki, ka viņi neizjauks to, tur to iespēju, ko mēs tagad runājam, tā ir atbilde, nu.</p> <p>[ĀĀ]:- Jā. Tā ir atbilde. Viņi grib palikt pie saviem diviem tehnikumiem. Viss. To mēs varam garantēt. Protams. Protams. Tāpēc, ka viņiem nav tik lielu ambīciju kā pārējiem šeit ģenerāluņņēmējiem celtniecībā. Mazākas. (..)”</p>	<p>problēmu, un tiek sīkāk paskaidrots, ka SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” nav tik lielu ambīciju karteļa vienošanās īstenošanā kā citiem šīs Lietas dalībniekiem, tādējādi tieši norādot uz to, ka SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” ir Lietā vērtētās karteļa vienošanās dalībnieks. Turklāt [ČČ] sarunā norāda, ka SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” ir pārstāvēts šajā tikšanās reizē un attiecīgi karteļa vienošanā, norādot, ka SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” pārstāvji “te sēž pie galda”, un tieši [ĀĀ] ir tas, kas pārējiem sarunā klātesošajiem konkurentiem norāda, garantē un tādējādi vienlaikus apliecina, ka SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” piedalās karteļa vienošanās īstenošanā, jo [ĀĀ] norāda, ka 1) “viņi piedalās”; 2) neiesniegs piedāvājumus vai arī iesniegs nepieciešamības gadījumā “aizsega piedāvājumus” lielos pēc apjoma būvniecības Iepirkumos, “lai Celtniecības departaments būtu nodarbināts”; 3) neiesniegs piedāvājumu Ogres tehnikuma Iepirkumā vai arī iesniegs “aizsega piedāvājumu”, jo [ĀĀ] norāda, ka “Ogres tehnikumu viņi arī neies būvēt”; 4) neiesniegs piedāvājumus tehnikumu Iepirkumos, ko SIA “Latvijas Energoceltnieks” iepriekš nebūs būvējis (pamatojoties uz vēsturisko vienošanos piedalīsies tikai vēsturiski būvētajos un tādi ir divi Iepirkumi). Turklāt [ĀĀ] norāda arī to, ka SIA “Latvijas Energoceltnieks” pamatā interesē enerģētikas jomas Iepirkumi, nevis dažādu ēku būvniecības Iepirkumi.</p>
---	---

- 274 No iepriekš minētajiem sarunu piemēriem redzams, ka sarunas Lietas dalībnieku starpā bijušas par vienotu Iepirkumu sadales tematiku, tomēr apakštēmas bijušas visdažādākās, piemēram, viena saruna varēja saturēt gan informāciju par to, ka Lietas dalībnieki savstarpēji viens otru informē un vienojas par Iepirkumu sadali, par piedalīšanos vai nepiedalīšanos Iepirkumos to sadales kontekstā, “aizsega piedāvājumiem”, rīcību vienā vai otrā situācijā, kur nepieciešama Iepirkumu pārdale u.tml., vienlaikus apzinoties savu aizliegto darbību saturu un formu. Turklāt karteļa vienošanās starp Lietas dalībniekiem un tās īstenošana Lietā analizētajā laika periodā ir mainīga, bet elastīga, kas tika pielāgota tobrīd esošajiem apstākļiem, jo tā bija atkarīga arī no citiem Iepirkumiem, no pasūtītāja rīcības, piemēram, izsludinot /neizsludinot, pārtraucot Iepirkumu, no finansējuma pieejamības Iepirkumam (sk. Lēmuma 100. rindkopu) u.c., tostarp arī to Lietas dalībnieku rīcības un darbības gan Lietā vērtētajos Iepirkumos.
- 275 Tādējādi ne vienmēr Lietas dalībnieki piedalījās Iepirkumos ar “aizsega piedāvājumiem”, bet dažreiz arī nemaz neiesniedza savus piedāvājumus (t.sk., iespējama arī nepiedalīšanās kvalifikācijā pirms Iepirkuma), jo Lietas dalībnieki viens otram palīdz karteļa vienošanās īstenošanā, iesniedzot vairākus piedāvājumus (t.sk., pat vēlams (Lietas dalībnieku ieskatā), ka

piedāvājumi tiek iesniegti no abām grupām nevis no vienas (sk. 17.08.2017. Lēmuma pielikuma Nr. 1, Nr. 31).

- 276 Tomēr, kā jau minēts iepriekš, šāda rīcība liecina par to, ka Lietas dalībnieku starpā pastāv karteļa vienošanās un tā nav bijusi pārtraukta, jo iepriekš aprakstītā rīcība norāda uz savstarpēji izslēgtu un deformētu konkurenci, kur Lietas dalībnieki ir vienojušies par Iepirkumu sadali un piedalīšanās vai nepiedalīšanās nosacījumiem Iepirkumos, un šāda rīcība uzskatāma par vienošanās īstenošanas veidiem vai formām.
- 277 Tāpat, analizējot sarunas, secināms, ka Lietas dalībnieki lieto jēdzienu, ka kāds Iepirkumā ir “*nolecis*”, kur 19.05.2017. sarunas (piedalījās [ĀĀ], [NN], [DD], [BB], [EE], [ŪŪ]) 37. lpp. lasāms, ka “(..) [NN]:- *Par RTU. A, a, fui, par estrādi [ČČ] pēdējā dienā paņēma un noleca. [ŪŪ]:- Beigās bija, nu, īstenībā tiem diviem, kas šodien nav.*”¹⁷⁶ Ņemot vērā KP veikto papildu analīzi, secināms, ka šajā Mežaparka estrādes Iepirkumā [ČČ] nav piedalījies, t.i., SIA “ARČERS” neiesniedza savu pretendenta piedāvājumu minētajā Iepirkumā.
- 278 07.06.2018. saruna par Mežaparka estrādes 2. kārtas Iepirkumu, kurā piedalījās [ĀĀ], [NN], [LL], [ŪŪ], 3.–5. lpp.¹⁷⁷:

Sarunas fragments	KP viedoklis
<p>“ (..) [ĀĀ]:- [DD] - <i>jā, kaut kāda Klaipēda viņam.</i> [ŪŪ]:- <i>Jā. Un viņš pateica – nu, viņi var nodot LU, no viņas atsakās. Nu. Un viņš pie reizes par [ČČ], ka viņš tikko ir ticies ar [ČČ]. Un [ČČ] saprot, kad, kad estrāde – “Arčers” – nav pa ceļam. Nu, skaidrs. Nu, tā problēma eksistē, kā tagad tikt galā ar [ČČ], lai viņš neiztraucē LU. Nu, būs man atkal jādomā un kāds kaut kur jāpierunā. A ko man darīt citu, nu? Ne pirmo, ne pēdējo reizi. Es</i> (sit ritmu ar pirkstiem pret galdu)</p>	<p>Lietas dalībnieku saruna atklāj, ka Lietas dalībnieki karteļa vienošanās īstenošanas kontekstā runā par Mežaparka estrādes 2. kārtas Iepirkumu. [ŪŪ] norāda pārējiem klātesošajiem, ka [DD] sarunā ar [ŪŪ] runājuši (tikušies) arī par Mežaparka estrādes 2. kārtas Iepirkumu un to, ka “<i>Un [ČČ] saprot, kad, kad estrāde – “Arčers” – nav pa ceļam.</i>”, tādējādi, jau minētajā veidā norādot Lietas dalībniekiem, ka SIA “ARČERS”, kuras interešu pārstāvis Lietuvā ir [ČČ] jeb “[ČČ]”, vai nu iesniegs “aizsega piedāvājumu” vai nepiedalīsies šajā Iepirkumā. Ņemot vērā KP veikto papildu analīzi, secināms, ka Mežaparka estrādes 2. kārtas Iepirkumā SIA “ARČERS” iesniedza savu piedāvājumu, bet neuzvarēja (uzvarētājs bija PS “LNK, RERE””, kam bija zemāka cena nekā SIA “ARČERS”). Ņemot vērā šajā sarunā teikto, ka [ČČ] “<i>saprot, kad, kad estrāde – “Arčers” – nav pa ceļam</i>”, KP, pamatojoties uz papildu veikto analīzi, norāda, ka SIA “ARČERS” piedāvātā līgumcena bija augstāka nekā iepriekš sarunātajam uzvarētājam PS “LNK, RERE”.</p>

14. Lietas dalībnieku paskaidrojumi

- 279 Lietas izpētes gaitā KP amatpersonas realizēja procesuālās darbības atbilstoši KL 9. panta piektās daļas un 1., 2. 3. un 4. punktam KNAB un KP telpās vai pie Lietas dalībnieka juridiskajā (faktiskajā) adresē, un šo procesuālo darbību laikā tika iegūti paskaidrojumi.
- 280 Lietas dalībnieku pārstāvji un personas, kuru paskaidrojumiem var būt nozīme Lietuvā, tika aicināti ierasties KP paskaidrojumu sniegšanai par Lietuvā iegūtajiem pierādījumiem –

¹⁷⁶ Sk. 19.05.2017., Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 43

¹⁷⁷ Sk. 07.06.2018., Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 5.

audioierakstu atšifrējumos fiksētajām sarunām un par KNAB procesuālo darbību laikā izņemtajām piezīmēm (no [DD] un [LL]).

- 281 Tāpat KP no KNAB saņēma 03.09.2019. [NN] un [ČČ] aizturētā pratināšanas protokolus un [ĀĀ], [DD] personas, pret kuru uzsākts kriminālprocess, pratināšanas protokolus, kā arī 17.09.2019. [DD] personas, pret kuru uzsākts kriminālprocess, papildus pratināšanas protokolu (turpmāk kopā un atsevišķi – KNAB protokoli)¹⁷⁸.
- 282 Uzrādot sarunas par konkrētiem Iepirkumiem un piezīmes, Lietas dalībnieki tās apskatīja un izlasīja, bet uzrādīto informāciju gan par konkrētiem Iepirkumiem no Lietas dalībnieku sarunām, gan no piezīmēm, kas kopumā satur informāciju par:
- 1) Iepirkumiem;
 - 2) karteļa vienošanās principiem, mērķiem, ieguvumiem;
 - 3) vēsturiskām vienošanām;
 - 4) Lietas dalībnieku rīcību karteļa vienošanās īstenošanā;
 - 5) dalījumu grupās;
 - 6) piezīmēm, kur atspoguļota karteļa vienošanās gaita laikā, Lietas dalībnieki, dalījums grupās;
 - 7) karteļa vienošanās slēpšanu un Lietas dalībnieku darbību aizliegtā rakstura apzināšanos;
 - 8) klāt neesošiem Lietas dalībniekiem, kas ņem dalību Lietā vērtētajā karteļa vienošanā;
 - 9) citām personām, t.sk. par pasūtītājiem;
 - 10) u.c. sarunām, kas atspoguļo apstākļus, faktus, kam ir nozīme Lietā,
- paskaidrojumu sniedzēji visbiežāk nevarēja paskaidrojumu sniegšanas laikā detalizēti skaidrot un komentēt, jo nevar tās atcerēties (sarunas ir senas), nezina, kāpēc un kas konkrēti ir teikts un kā tas ir skaidrojams, nesaprot tās šobrīd, vienlaikus norādot, ka jājautā citam sarunu dalībniekam, kas tās varēs izskaidrot. Tāpat Lietas dalībnieki norādīja, ka sarunas bijušas vispārīgas, vērstas uz nākotnes notikumiem un tajā pārrunātās tēmas nav piepildījušas vai, piemēram, sarunas satur “blefa elementus”.
- 283 Tāpat Lietas dalībnieki apšaubīja uzrādītos sarunu fragmentus, norādot, vai tās vispār ir sarunas, jo redzamas, piemēram, aprautas un īsas frāzes. Lietas dalībnieki arī aizbildinājās ar to, ka konkrētajā sarunā vispār nav piedalījušies, vai arī nevarēja skaidrot saturu, norādot, ka konkrētajā uzrādītajā sarunā konkrētais Lietas dalībnieks ir pateicis tikai dažus vārdus vai klusējis, tādējādi nesniedzot izvērstu sarunu satura skaidrojumu.
- 284 Lietas dalībnieki arī norādīja, ka Lietas dalībniekam nepieciešams noklausīties, iepazīties ar visu/visiem sarunu audioierakstiem (atšifrējumiem) pilnībā, jo tie satur plašāku informāciju par visu sarunās runāto, un tad Lietas dalībnieki varētu paskaidrot sarunas (tostarp rakstveidā).
- 285 Tajos gadījumos, kad paskaidrojumu sniedzējs nepiedalījās uzrādītajā sarunā vai arī uzrādītajā sarunā klusējis, tika sniegts skaidrojums, ka jautājumi par sarunu saturu ir jājautā tām personām, kas tieši to teikušas, vai arī jājautā pārējām klātesošajām personām. Atsevišķi Lietas dalībnieki norādīja, ka tiem nav jāprasa skaidrojums citām klātesošajām personām, kas konkrētajā sarunā runājušas.
- 286 Analogiska rīcība ir par uzrādītajām piezīmēm, ka paskaidrojumu sniedzējs nevar izskaidrot citas personas pierakstus/piezīmes par to, ko šī persona domājusi, veicot piezīmes tādā vai citā veidā, kā arī vienlaikus nevar izskaidrot slēptā veidā veiktās piezīmes (t.sk. dažādu kolonnu nosaukumi) datorrakstā vai rokrakstā, norādot, ka nevar izskaidrot un nav ne jausmas, ko tas nozīmē, jo konkrētais paskaidrojumu sniedzējs nav piezīmju autors u.tml.
- 287 Tāpat tika norādīts, ka piezīmēs ietvertā informācija, kur norādīti Iepirkumi, nav nekas aizliegts, jo tajās apkopota publiski pieejama informācija par nākotnes Iepirkumiem vai arī ka tajos atspoguļoti Iepirkumi, kuros visticamākais pats piezīmju autors plāno piedalīties.
- 288 Vienlaikus atsevišķi paskaidrojumu sniedzēji norādīja, ka Lietā vērtētajās Lietas dalībnieku

¹⁷⁸ Lietas 9. sējums 54.–109. lpp.

sarunās Lietas dalībnieki nav runājuši par Iepirkumu sadali un to starpā nepastāv karteļa vienošanās KL 11. panta pirmās daļas izpratnē, kā arī atsevišķi Lietas dalībnieki norādīja, ka nav runājuši par cenām, proti, par KL 11. panta pirmās daļas 1. punktā ietvertu aizliegtās vienošanās veidu¹⁷⁹.

- 289 Tomēr būtiski ir uzsvērt, ka [KK] (SIA “MERKS”) savos 03.09.2019. paskaidrojumos¹⁸⁰ sākumā pirms individuālas sarunas ar savu juridiskās palīdzības sniedzēju par pašu pirmo uzrādīto 02.06.2016. sarunu par Ventspils mūzikas vidusskolas ar koncertzāli, kurā Lietas dalībnieki runāja “ [ČČ]:- Tālāk “*Ventspils novada dome*”- *pie mums*. [ĀĀ]:- *Nav jautājumu, piekrītu*. [ČČ]:- *Sakrīt*.(..)[RR]:- *Jums. Tad ir Ventspils mūzikas vidusskola. Arī jums?* [DD]:- *Jā. Mums*. (..)” un kurā pats [KK] nepiedalījās, bet piedalījās citās sarunās par šo Iepirkumu, paskaidroja, ka viņam “*šķiet, ka notiek mēģinājums sadalīt tirgu*”, savukārt par visām viņam uzrādītajām sarunām, t.i., par sarunu kopumu norādīja, ka “*tas viss norāda uz tirgus sadalījumu konkurentu starpā*”. Vēlāk gan šo sevis teikto [KK] skaidroja ar to, ka ir bijis uztraucies, ka pirmo reizi kaut kas tāds ar viņu notiek un blakus sēdējis tiesībsargājošas iestādes darbinieks ar ieroci.
- 290 Faktiski tādējādi kopējais Lietas dalībnieku viedoklis par uzrādītajām sarunām ir tāds, ka tās notikušas biedrības/asociācijas/partnerības (LBP) būvniecības tirgus sakārtošanas ietvarā/dalībā (aplokšņu algas u.tml.) un lielākā Lietas dalībnieku daļa ir/bijuši biedri LBP vai arī, ka Lietas dalībnieki runājuši ar saviem konkurentiem kā potenciālajiem līgumsabiedrību dalībniekiem (to piesaisti) vai arī kā apakšuzņēmējiem (to piesaisti). Jānorāda, ka pašu Lietas dalībnieku viedoklis savstarpēji ir pretrunīgs, jo daļa norāda, ka runājuši par LBP dibināšanu, savukārt otra daļa norāda, ka runājuši par LBP atjaunošanu, bet vispārīgi runājuši par LBP darbību, lai nodrošinātu tirgū godīgu konkurenci, un ka tikšanos mērķis bijis tikai un vienīgi runāt par iepriekšminētajām tēmām.
- 291 KP norāda, ka nav noliedzams, ka Lietas dalībnieki sarunās ir runājuši ne tikai par Iepirkumu sadali, bet arī par citām tēmām, kā jau paši Lietas dalībnieki daudzkārt ir norādījuši. Tēmas bija visdažādākās, kuras Lietas dalībnieki šajās sarunās ir apsprieduši (no sarunām par procesiem uzņēmējdarbībā un sadarbībā, LBP aktīvai iesaistei nozares problemātikas risināšanā, tās paplašināšanu un tās vadītāja izvēlei līdz pat tēmām, kas nav saistītas ar uzņēmējdarbību, politiskajiem procesiem, u.tml.), un tādējādi daļa Lietas dalībnieku sarunu nav attiecināmas uz Lietā izmeklēto karteļa vienošanos.
- 292 Savukārt daļa no Lietā vērtētajām sarunām (mijiedarbībā ar citām Lietas dalībnieku sarunu tēmām) ir bijušas primāri par Iepirkumu sadali un/vai tādiem Iepirkumiem, kas Iepirkumu sadalē tikuši ņemti vērā vienošanās izpildē (piemēram, sk. 02.06.2016., Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 3 par LU Iepirkumu (Zinātņu centra ēka), nevis par tikai un vienīgi normatīvajiem aktiem atbilstošu sadarbības formu veidošanu (kuru ietvaros tiek veikta konkrētu pienākumu/darbu sadale) starp konkurentiem vai sarunām LBP ietvarā, kur tiek risinātas visa veida tikai un vienīgi nozares problēmas, izņemot Iepirkumu sadali (piemēram, Lietas dalībnieku tikšanās un saruna 27.08.2015.).
- 293 Ņemot vērā iepriekš minēto, vērtējot Lietas dalībnieku subjektīvos mērķus un atspoguļojot to paskaidrojumus par uzrādīto informāciju, KP norāda, ka tiešā veidā, pamatojoties tikai uz Lietas dalībnieku paskaidrojumiem, nav iespējams izdarīt konkrētus secinājumus par noteiktas informācijas patiesumu vai tās objektīvo saturu, kas būtu pretrunā Lietā aprakstītajiem KP secinājumiem un tādējādi izskaidrotu Lietas dalībnieku savstarpējo komunikāciju kā tādu, kas nenorāda un neliecina par karteļa vienošanos to starpā KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta izpratnē.
- 294 Turklāt jānorāda, ka Lietas dalībnieku sniegtā informācija tostarp ir acīmredzamā pretrunā Lietā esošajai informācijai, t.sk. arī savstarpējā pretrunā starp pašu Lietas dalībnieku sniegtajiem

¹⁷⁹ Par tiešu vai netiešu cenu vai tarifu noteikšanu jebkādā veidā vai to veidošanas noteikumiem, kā arī par tādas informācijas apmaiņu, kura attiecas uz cenām vai realizācijas noteikumiem.

¹⁸⁰ Lietas 7. sējums 9.–31. lpp.

paskaidrojumiem, piemēram, SIA “RE & RE” pārstāvju [EE] un [RR] sniegtie paskaidrojumi par VEF Iepirkumu (tostarp sarunā minēti Ziemeļblāzmas, LNMM u.c. Iepirkumi) 16.01.2015. sarunā, jo [RR] 18.02.2020. sarunu protokolā¹⁸¹ norāda, ka vienīgais, ko atceras ir tas, ka “*es VEF–ā [ĀĀ] piedāvāju savus restaurācijas darbus. (..) Un viņš man skaidri tā arī neatbildēja. Viņš, viņš, viņš... viņš vilka tikai garumā, vot ar šādiem tekstiem un tā, un īstenībā tas ir vienīgais, ko es atceros, kas bija par šo, par VEF-u*”. Savukārt [EE] 02.03.2020. sarunu protokolā¹⁸² norāda, ka “*Ne prokuratūra, ne “VEFs” mums nekad nav interesējis....., jo tajā gadā mēs būvējām Mākslas muzeju un, un, un, nu mums ir kaut kāda sava limita robeža, kurās mēs kaut ko darām (..)*”.

- 295 Lietas dalībnieku skaidrojums par uzrādītajām sarunām ir pretējs Lietā esošajās sarunās ietvertajai informācijai, kur Lietas dalībnieki sarunu laikā saskaņoja rīcību un dalīja Iepirkumus, un tikai atsevišķos gadījumos var secināt, ka starp konkurentiem bijusi saruna arī par apakšuzņēmēju piesaisti. Turklāt šeit piebilstams, ka Lietā vērtētajās sarunās, kur bijusi runa par apakšuzņēmējiem, ir vai nu ar Lietā vērtētajiem apstākļiem nesaistīta informācija vai tieši otrādi, Lietas dalībnieki, veicot Iepirkumu sadali, vienlaikus runā par, piemēram, apakšuzņēmēju, kurš tiks iesaistīts/neiesaistīts. Tāpat KP, vērtējot Lietas materiālus, neguva apstiprinājumu Lietas dalībnieku paustajam viedoklim, ka kāda Lietas dalībnieka piedalīšanās vai nepiedalīšanās Iepirkumā būtu bijusi saistīta ar citiem objektīviem apstākļiem, nevis pašu Lietas dalībnieku veiktās Iepirkumu sadales dēļ, kas visiem Lietas dalībniekiem bija saistoša.
- 296 Tāpat Lietas dalībnieki skaidroja, ka tajos Iepirkumos, kuros piedalījās, tie piedalījās nevis ar “aizsega piedāvājumiem” vai veiktās Iepirkumu sadales rezultātā kā “ieplānotajiem uzvarētājiem”, bet gan brīvas konkurences rezultātā, un to sniegtā informācija, skaidrojot vienu vai otru sarunu par dalības nosacījumiem (piedalīšanās/nepiedalīšanās), var būt pretrunīga vai neprecīza tādēļ, ka tie neatceras norādītos Iepirkumus un sarunas par tiem. Tomēr Lietā esošie pierādījumi apstiprina, ka Lietas dalībnieku intereses esamība vai neesamība par Lietā vērtētajiem Iepirkumiem izriet primāri nevis no katras komercsabiedrības patstāvīgi pieņemtiem ekonomiskiem lēmumiem, pieredzes, Iepirkumu specifikas un finanšu, kvalifikācijai nepieciešamajiem resursiem, bet no Lietas dalībnieku veiktās karteļa vienošanās par Iepirkumu sadali, kam Lietas dalībnieku rīcība tiek pakārtota atbilstoši sasniedzamajam mērķim – karteļa vienošanās nepārtrauktai īstenošanai.
- 297 KP, izvērtējot Lietas dalībnieku visu paskaidrojumu saturu, secina, ka lielākā daļa sniegto paskaidrojumu sniegti pieļāvuma formā (gan par piezīmēs esošo informāciju, gan par uzrādītajām sarunām), jo Lietas dalībnieki, paskaidrojot uzrādīto informāciju, visbiežāk, kā jau minēts iepriekš, norādīja, ka nezina, neatceras, nav ne jausmas, nav komentāru, nevar izskaidrot u.tml., norādot tikai uz sarunās ietvertās informācijas esamību vai, tieši otrādi, ietvertās informācijas neiespējamību un nepareizību, tādējādi noliedzot un apšaubot Lietā secināto apstākļu esamību, kas primāri izriet no Lietā esošajiem audioierakstu atšifrējumiem un kas ir pretēji tajos esošajai informācijai, vai arī saturiski sniedzot pretēju izskaidrojumu.
- 298 Tomēr jānorāda, ka atsevišķi Lietas dalībnieki atcerējās specifiskus notikumus un darbības pat 2015. gadā un 2016. gadā, piemēram, [LL]¹⁸³ par to, vai pēc 21.07.2015. sarunas, (kuras ietvaros tika norādīts, ka jābūt uzmanīgiem ar KP un ka [LL] šajā tikšanās reizē nebūs klāt, un [LL] šoreiz nevajag), kurā [ĀĀ] teica, ka visu nodos [LL], [LL] paskaidrojumos norādīja, ka “*[ĀĀ] nav nodevis kāda veida informāciju saistībā ar 21.07.2015. sarunu*”. Savukārt [KK] paskaidrojumos¹⁸⁴ par Ventspils Mūzikas vidusskolas ar koncertzāli 03.07.2016. sarunu (kurā tiek pieminēta liela “*tabula*” un ka [KK] bija aizbraucis pie [ČČ]) norāda, ka “*tiešām bija aizbraucis pie [ČČ] uz biroju Katlakala ielā, un ticies ar [ČČ] nevis kā ar konkurentu, bet kā ar piegādātāju.(..)* [KK] norāda, ka no [ČČ] nav saņēmis tabulas”. Ņemot vērā visu minēto,

¹⁸¹ Lietas 10. sējums 123.–133. lpp.

¹⁸² Lietas 11. sējums 81.–86. lpp.

¹⁸³ Lietas 6. sējums 1.–7. lpp.

¹⁸⁴ Lietas 7. sējums 9.–31. lpp.

to, ka uzņēmējdarbības vidē norit ļoti daudzas un biežas tikšanās (tostarp Lietā vērtētās), kā arī to, ka, pamatojoties uz visbiežāk dzirdēto un piefiksēto Lietas dalībnieku atbildi par jebkuru sarunas saturu, ka tas to neatceras vai ka “nav tieksme atcerēties”, bet atceras un skaidri zina šādas vai līdzīgas nianšes, tad šādu apstākļu esamība KP, ievērojot Lietā esošos pierādījumus, arī papildus liek vērtēt šādus un līdzīgus paskaidrojumus kritiski.

299 Tādējādi, ņemot vērā, ka šādā veidā sniegti paskaidrojumi nesniedz Lietas dalībnieku pamatotu ar pierādījumiem konkrētu situāciju, darbību vai sarunu satura skaidrojumu ne kopsakarā, ne individuāli, kas ticami, objektīvi un loģiski izskaidrotu ne tikai pašu sarunu saturu, bet arī darbības, kuras, ņemot vērā Lietas dalībnieku sarunas, tika īstenotas, KP ne no faktu, ne tiesību viedokļa neuzskata par pamatotu un lietderīgu veikt paskaidrojumu izvērstu un padziļinātu atspoguļošanu šajā Lēmumā.

14.1. [NN] paskaidrojumi

14.1.1. [NN] 03.09.2019. KNAB protokolā sniegtie paskaidrojumi

300 Par saistību ar SIA “VELVE” [NN] norādīja¹⁸⁵, ka “(..) ir zināms uzņēmums SIA “VELVE”, jo vairāk kā desmit gadus atpakaļ es strādāju uzņēmumā SIA “Moduls Rīga”, kurā es ieņēmu dažādus amatus, t.s. arī kādu laiku biju valdes priekšsēdētājs. SIA “Moduls Rīga” iegādājās uzņēmumu SIA “VELVE”, bet neatceros kurā gadā. (..) Nekad neesmu strādājis uzņēmumā SIA “VELVE” un neesmu patiesā labuma guvējs SIA “VELVE”. Es strādāju SIA “MM Holding”, kurai [p] ieder SIA “VELVE”, SIA “VELVE” nodarbojas ar būvniecību”.

301 [NN] norāda, ka “(..) Būvnieki viens otru pazīst un papļāpā, ja satiek kādā pasākumā vai citreiz sazvānās, lai uzturētu kontaktu.”

302 Par to, kas pārrunāts tikšanos laikā, norādīts, ka “(..) tikušies sabiedriskās organizācijas Latvijas Būvnieku partnerība ietvaros, kur pārrunājām aktuālos jautājumus būvniecības nozarē”.

14.1.2. [NN] 03.09.2019. procesuālo darbību laikā sniegtie paskaidrojumi

303 Procesuālas darbības¹⁸⁶ ar [NN] tika pārtrauktas pēc Lietas būtības, procesuālo darbību tvēruma, iemeslu un mērķu izskaidrošanas, un KP noteica [NN] pienākumu ierasties KP telpās procesuālo darbību un paskaidrojumu sniegšanai 04.09.2019.

304 Savukārt 04.09.2019. sarunas sākumā “ [NN] atsakās sniegt paskaidrojumus KP”, un protokola piezīmju daļā tiek norādīts, ka, ņemot vērā [NN] procesuālo statusu kriminālprocesā un to, ka kriminālprocesā tiek vērtēti faktiski tie paši apstākļi, par ko uzsākta lietvedība KP, [NN] vēlas izmantot savas tiesības neliecināt un nesniegt paskaidrojumus pret sevi.

14.1.3. [NN] 23.11.2020. sniegtie paskaidrojumi

305 [NN] norāda¹⁸⁷, ka nav apspriedis piedalīšanās, nepiedalīšanās vai citus dalības nosacījumus ar citām personām, un neatceras, vai ir runājis ar kādām personām par Iepirkumiem pirms to izsludināšanas vai pirms pretendentu piedāvājumu iesniegšanas termiņa. [NN] neatceras, vai ir bijis klāt sarunās par Iepirkumiem ar citām personām, kas notika bijušā zvejnieku kolhoza “Jūraslīcis” teritorijā, Lašu ielā 24, Jūrmalā, un atpūtas kompleksā “Taureņi”, Babītes novadā.

306 **Par VEF Iepirkuma (vairāki Iepirkumi) 16.01.2015.sarunu** norāda, ka “*grūti komentēt, grūti atcerēties tādu sarunu*”.

307 **Par Liepājas slimnīcas Iepirkumu** un 17.08.2017. un 07.06.2018. sarunām [NN] norāda, ka “*nav daudz tur ko skaidrot, tas ir izvilkts no konteksta*”.

308 **Par sociālo māju Bolderājā Iepirkumu** 02.06.2016., 30.06.2017. un 07.06.2018. sarunām norāda, ka “*patiešām neatceros (..)*” un neatceras arī 2018. gada sarunu.

309 **Par tehnikumu (skolu) Iepirkumu** 27.08.2015. sarunu [NN] norāda, ka “*neatceras šādu*”

¹⁸⁵ Lietas 9. sējums 55.–61. lpp.

¹⁸⁶ Lietas 7. sējums 120.–125. lpp.

¹⁸⁷ Lietas 12. sējums 27.–32. lpp.

sarunu, nav tāda tieksme atcerēties”.

- 310 **Par t/c Alfa Iepirkumu** 27.06.2016. sarunu [NN] norāda, ka “nekas nav mainījies, ja nevar atcerēties, kur es esmu bijis, kā es varu atcerēties šo sarunu”.
- 311 **Par 07.06.2018. sarunu, kurā** [NN] norāda pārējiem klātesošajiem, ka [ČČ] “**ir karteļa vadītājs**”, [NN] norāda, ka “*nevar zināt par ko ir saruna, laikam par dārzeņiem, prasiet viņam*” – [ČČ], “es neatceros šādu sarunu”.¹⁸⁸
- 312 **Par 16.06.2016. no** [DD] automašīnas izņemto tabulu/sarakstu uz divām lapām norāda, ka “*šādu tabulu neesmu redzējis, kāds man sakars ar svešām tabulām (..)*”.
- 313 **Par to, vai ir LBP biedrs**, norāda, ka ir tās dibinātājs un LBP piedalījies kā tās dibinātājs un kā fiziska persona.
- 314 **Par to, kādas SIA “Moduls Engineering” un SIA “VELVE”** (uzrādot 25.08.2016. iesniegumus) **intereses** [NN] **pārstāvējis un kāpēc** [NN] **tos pārstāv**, [NN] norāda, ka bijis konsultants AS “MN Holding” un ka minētie jautājumi būtu jājautā SIA “Moduls Engineering” un SIA “VELVE”. Papildus paskaidro, ka “*abas sabiedrības esmu pārdevis 2014.gadā, man nekādas saistības ar šīm sabiedrībām nav*”.
- 315 Par to, kā [NN] rīkojas, esot SIA “Moduls Engineering” un SIA “VELVE” pārstāvim, ja LBP ietvaros ir nepieciešams nodot informāciju šo juridisko personu valdes locekļiem, [NN] tostarp norāda, ka viņš ir “*pārstāvis, uzrauga darbu partnerībā, nevis nododu informāciju šīm divām sabiedrībām*”.
- 316 Par 06.10.2016. Statūtu 11.9. punktā ietvertajiem diviem gadījumiem un 25.08.2016. SIA “Moduls Engineering” un SIA “VELVE” iesniegumiem [NN] norāda tikai to, ka “*statūti ir pieņemti vēlāk, nekā kompānija uzrakstīja iesniegumu*”.
- 317 **Par to, kādos jautājumos varēja LBP griezties pie** [NN], [NN] norāda, ka “*jāskatās statūtus, kādus jautājumus mēs risinājām*”.

14.2. SIA “SKONTO BŪVE” paskaidrojumi

14.2.1. SIA “SKONTO BŪVE” bijušās amatpersonas [LL] 03.09.2019. sniegtie paskaidrojumi¹⁸⁹

- 318 **Par komunikāciju ar citu būvniecības uzņēmumu pārstāvjiem** [LL] norāda, ka [LL] “regulāri ir komunikācija (..), būvniecības uzņēmumu pārstāvji ņem dalību arī konkrētā biedrībā, kuras nosaukums, šķiet, ir “Būvnieku stratēģiskā partnerība”. Vai bijusi komunikācija par Okupācijas muzeja un Lielupes vidusskolas Iepirkumiem, “[LL] neatceras, vai ir bijusi”.
- 319 **Par Okupācijas muzeja Iepirkuma** 30.06.2017. sarunu [LL] norāda, ka “nevar neko komentēt (..), jo viņš neatceras. [LL] var sniegt komentārus tikai par tādām sarunām, kuras viņš pats ir teicis”.¹⁹⁰ Tāpat [LL] “nav komentāru” par Okupācijas muzeja Iepirkuma 17.08.2017. sarunu.
- 320 **Par Lielupes vidusskolas Iepirkuma** 30.06.2017. sarunu [LL] norāda, ka “*šo sarunu neatceras un nevar komentēt*”.
- 321 Par to, vai [LL] ir bijusi saruna ar citiem būvniecības uzņēmumiem par Iepirkumiem, [LL] tostarp norāda, ka šajā uzņēmējdarbībā – celtniecībā – nav iespējams izvairīties no komunikācijas ar valsts un pašvaldību iestādēm un citiem celtniecības tirgus dalībniekiem, “*komunikācijā tiek aizskarti arī iepirkuma jautājumi, taču [LL] nevar precizēt komunikācijas saturu un neatceras*”.
- 322 **Par 21.07.2015. sarunu, kurā** [ĀĀ] **norāda pārējiem klātesošajiem, ka** “*ar to Konkurences padomi jābūt uzmanīgiem ir (..)*” un [ĀĀ] “*nodos visu*” [LL], jo “*šodien [LL] nevajag*” un ka [LL] “*nebūs*” klāt šajā tikšanās reizē, [LL] norāda, ka [ĀĀ] nav nodevis kāda veida informāciju

¹⁸⁸ [NN] juridiskās palīdzības sniedzējs papildinot sarunu protokolu [NN] vārdā norādīja, ka “*neatceros 07.06.2018. it kā notikušo sarunu, tāpēc nevaru to komentēt.*”

¹⁸⁹ Lietas 6. sējums 1.–7. lpp.

¹⁹⁰ [LL] juridiskās palīdzības sniedzēja ieskatā ir nepieciešams uzrādīt visu sarunu vai arī pašu audioierakstu, “*lai varētu identificēt vai [II] ņēmis dalību 30.06.2017. sarunā*”.

saistībā ar 21.07.2015.sarunu.

- 323 Par KP amatpersonas turpmāk uzrādītajiem 17.08.2017. sarunu fragmentiem par dažādiem Iepirkumiem [LL] norāda, ka “šādu sarunu neatceras”.

14.2.2. [ĀĀ] 03.09.2019. KNAB protokolā sniegtie paskaidrojumi

- 324 [ĀĀ] par to, kas tika pārrunāts tikšanos laikā, norādīja¹⁹¹, ka “Tā kā satiekas vienas nozares uzņēmēji, tad sarunas ir par to kā kuram uzņēmējam sokas, viens no otra pērk pakalpojumus, produktus. Tiek pārspriestas nozares problēmas, attīstība. Iespējams, ka mūsu būvnieku starpā, bija arī sarunas par izsludinātajiem vai neizsludinātajiem iepirkumiem. (..) Nav bijušas tādas sarunas, ka kāds kādam ļauj uzvarēt, visi būvnieki piedalās visur. Objektu dalīšana nav iespējama, jo tie ir atklāti konkursi, tajos var piedalīties ik viens Eiropas Savienības uzņēmums”.
- 325 Par to, vai starp būvniekiem bijusi vienošanās par dalības nosacījumiem, norādīts, ka “Visi kuri var piedalīties un atbilst iepirkuma nolikuma [m] un var kvalificēties dalībai iepirkumā, tad piedalās iepirkumā”.

14.2.2.1. SIA “SKONTO BŪVE” bijušās amatpersonas [ĀĀ] 03.09.2019. sniegtie paskaidrojumi

- 326 Par tikšanās un Lietā vērtētajām sarunām [ĀĀ] norāda¹⁹², ka “ir konsultējies, ja ir lieli projekti, kā piemēram, Bibliotēka, Centrālās stacijas rekonstrukcija. [ĀĀ] uzņēmums ir ražotājs un ģenerālu uzņēmējs, un nepieciešamas konsultācijas ar citiem tirgus dalībniekiem, lai kopīgi kvalificētos iepirkumā”.
- 327 Par Okupācijas muzeja Iepirkuma 16.01.2015. sarunu [ĀĀ] norāda, ka “vienošanās par Okupācijas muzeju nav un nebija, kā arī minēto sarunu [ĀĀ] neatceras”¹⁹³.
- 328 Par Lielupes vidusskolas Iepirkuma 02.06.2016. sarunu [ĀĀ] norāda, ka “šādu sarunu neatceras”.¹⁹⁴ Tāpat [ĀĀ] “neatceras, vai ir teicis “Viena [Lielupes] skola un viss””. [ĀĀ] norāda, ka “nav sarunas konteksts nosakāms, jo šo sarunu neatceras”. Par 27.06.2016. Lielupes vidusskolas Iepirkuma sarunu [ĀĀ] norāda “ka nelieto vārdu “vot”. [ĀĀ] neatminas šādu sarunu.” [ĀĀ] norāda, ka “neatceras par kādu sarakstu ir runa” 02.06.2016. sarunā. Tomēr atkārtoti norāda, ka “neatceras vai šajā sarunā ir piedalījies”. KP amatpersonai precizējot, tiek jautāts, vai [ĀĀ] ir runājis ar [DD] un [ČČ] par Lielupes vidusskolas Iepirkumu, un [ĀĀ] norāda, ka “nevar apstiprināt, ka šāda saruna par Lielupes vidusskolu notikusi”.
- 329 Par 30.06.2017. sarunā par “[VV] apjomiem” un [ĀĀ] pieminēto “checklist”, “Abora”, [ĀĀ] norāda, ka “nezina šādu vārdu kā “checklist”.” Attiecībā uz minēto “Abora” un sarunu fragmentā minētajiem trīs miljoniem, [ĀĀ] norāda, ka “tas ir teksts no cita konteksta un nevar to skaidrot”. [ĀĀ] norāda, ka “nesaprot sarunas kontekstu”.
- 330 Par 16.06.2016. no [DD] automašīnas izņemto tabulu/sarakstu uz divām lapām [ĀĀ] paskaidro, ka “minētā tabula izskatās pēc potenciālo objektu saraksta.” Kolonnu skaidrojumu tabulā/sarakstā “nevar sniegt, jo [ĀĀ] norāda, ka šādu tabulu redz pirmo reizi”.¹⁹⁵

14.2.2.2. SIA “SKONTO BŪVE” bijušās amatpersonas [ĀĀ] 11.02.2020. sniegtie paskaidrojumi

- 331 Par Akropoles Iepirkumu [ĀĀ] atceras¹⁹⁶, ka pēc pāļu dzīšanas “es kā īpašnieks domāju piedalīties vispār vai nepiedalīties” Iepirkumā un bijusi saruna ar [ČČ] par līgumsabiedrības

¹⁹¹ Lietas 9. sējums 64.–68. lpp.

¹⁹² Lietas 6. sējums 172.–180. lpp.

¹⁹³ [ĀĀ] juridiskās palīdzības sniedzējs norāda, “ja nav ekspertīzes, tad paskaidrojumus nav iespējams sniegt un atzīt, ka šādas sarunas ir notikušas.”

¹⁹⁴ Atkārtoti [ĀĀ] juridiskās palīdzības sniedzējs norāda, ka bez ekspertīzes nav iespējams komentēt vai [ĀĀ] ir piedalījies šādā sarunā.

¹⁹⁵ Turklāt [ĀĀ] juridiskās palīdzības sniedzējs “lūdz fiksēt, ka minētā tabula var būt ir statistiska”.

¹⁹⁶ Lietas 11. sējums 96.–116. lpp.

veidošanu, jo SIA "SKONTO BŪVE" nevarējusi viena pati iesniegt savu piedāvājumu "aiz dažnedažādākajiem iemesliem", bet [ĀĀ] ar [ČČ] nevienojās par līgumsabiedrības veidošanu, un tā kā SIA "SKONTO BŪVE" darbinieki visu jau šim Iepirkumam bija sarēķinājuši, tad iesniedza piedāvājumu šajā Iepirkumā. Pilsētā varējis dzirdēt, ka SIA "MERKS" bijis visagresīvākais savas piedāvātās cenas dēļ (zemākā cena).

- 332 **Par Okupācijas muzeja Iepirkumu** [ĀĀ] norāda, ka "man ir svarīgi strādāt ar peļņu un maksāt nodokļus utt." šis objekts bija "maziņš bija pēc mūsu apjomiem, kaut kādi četri vai cik tur tie miljoni. Mēs ar tik maziem pat īsti nepiedalāmies". SIA "SKONTO BŪVE" piedāvātā līgumcena bijusi diezgan agresīva/zema, un šajā Iepirkumā SIA "SKONTO BŪVE" ir kļūdījusies, piedāvājot tādu līgumcenu, bet šo Iepirkumu SIA "SKONTO BŪVE" uzvarēja "godīgā cīņā ar ļoti mazu cenu". Tāpat [ĀĀ] norāda, ka "mēs gājām ļoti agresīvi, ļoti agresīvi. Tur nav nekādas... par cenām runāšanas. Ja Jūs runājat, ka mēs runājam par objektiem, tad visa valsts runā par objektiem pašlaik.", turklāt [ĀĀ] ar klātesošajām personām runājis "par dzīvi, par dzīvi šinī valstī, par dzīvi šinī valstī. (..) man ir ļoti svarīgi, par cik es esmu principā būvmateriālu ražotājs, es esmu ģenerāluzņēmējs ļoti minimāli (..). Tā kā man ir jābūt (..) jāpiedāvā savi pakalpojumi tur, kur mēs varam viņus piedāvāt. To arī apspriežam. (..) Notiek, notiek komunicēšana, bez komunikācijas... nu saprotiet... tā Latvija diemžēl ir šausmīgi maza, mēs visi viens otru pazīstam. (..) Līdz ar to notiek visu laiku situācijas analīze, cik kuram..., kādas prasības kaut kādas, kaut kādu...".
- 333 Par Okupācijas muzeja Iepirkumu un 16.01.2015. sarunu (vairāki Iepirkumi) [ĀĀ] norāda, ka runāja par to, "kādi būs objekti šogad", un attiecībā uz paša [ĀĀ] teikto sarunā pārējiem klātesošajiem "ko kurš grib", [ĀĀ] tostarp norāda, ka "es varu būvēt tikai to, kas man "pa zobam", kas man der, kur man ir tādi speciālisti. (..) līdz ar to es arī stāstu... teiksim šogad, kur es tā tad... es Jums saku, es nepiedalīšos Stradiņos, to es, protams, saviem konkurentiem, pieņemsim, Jums, tā es nedrīkstu teikt un arī nesaku, jo priekš kam man viņiem dzīvi labāku taisīt. Es esmu pieteicies, apstiprināts, ka es drīkstu piedalīties, bet es viņiem to nesaku. Lai viņiem, nu kā saka, bišķiņ tās "asumiņš ir iekšā". Tā viņi domās: "Ā, [ĀĀ] nepiedalās..." A mēs varbūt piedalīsimies".
- 334 Attiecībā uz paša [ĀĀ] teikto, ka objekts (VEF) "ir solīts", ka pie viņa strādājat, ka "VEF-s" interesē jau trešo gadu" un ka esat "gatavs spēlēt", [ĀĀ] norāda, ka tā ir "tukša muldēšana (..). Kurš man var apsolīt kaut kādu VEF-u? (..) Blefoju, nu! Tāds man sarunu veids ar maniem konkurentiem. Man taču viņiem arī visu laiku taisnība nav jāsaka. (..)".
- 335 Savukārt par 16.01.2015. sarunā [NN] pieminēto **vēsturisko vienošanos** -" [NN]: - (..) Bet nu, teiksim, ja runājot vienkārši par VEFu (..) ir garām jau. (..) tāda bija vienošanās, ka viņš paņems Ziemeļblāzmu. Kaut vai tas bija sen un tā tālāk. Jūs paņemat muzeju. Un [ĀĀ] palika VEFs, nu. Tāda bija tā runa, jā, toreiz.(..)" [ĀĀ] norāda, ka "Vēsturiski viss kaut kas. Mēs jau esam biznesā kādus 30 gadus. Es nevaru pateikt, kas tā tāda par vienošanos. To viņš tikai zina. To Jūs viņam prasiet." vienlaikus vēlāk [ĀĀ] skaidro, ka vienošanās bija sarunā pieminētajam [VĀRDS], kas ir [ĀĀ] darbinieks.
- 336 Par sarunā norādīto Ziemeļblāzmas un LNMM muzeja "paņemšanu", kā arī par to, ka "VEFs" paliek "[ĀĀ]", [ĀĀ] norāda, ka "vispār nesaprotu, kas tur rakstīts. Es neredzu jēgu nekādu (..)" Par [NN] teikto [ĀĀ] vēl norāda, ka "Es nevaru komentēt viņa šitos te izteikumus par VEF-iem visādiem, jo vairāk, ja VEF-ā mēs nestrādājam (..)".
- 337 Pirms šī Iepirkuma [ĀĀ] nav neko apspriedis par šo Iepirkumu ar citām būvkompanijām, jo tur neesot bijis, ko apspriest.
- 338 **Par Lielupes vidusskolas Iepirkumu** [ĀĀ] norāda, ka "vienkārši mēs iedevām ciparus, bija kaut kādi skaitļi, un pēc kaut kāda milzīga laika posma paziņoja, ka vispār nekas nebūs". Tāpat [ĀĀ] norāda, ka tā kā ir ģenerāluzņēmējs, tad aptaujā cenas apakšuzņēmējiem, piegādātājiem utt. un [parasti] aptaujā "visus tirgus dalībniekus". Lielupes vidusskolas Iepirkumā nebija nekādu īpašu prasību, un "tur viss bija vienkārši".
- 339 Par to, vai pirms Iepirkumiem ir nepieciešamība komunicēt par cenu piedāvājumiem ar

vispārējā tipa būvniecības kompānijām, piemēram, SIA “ABORA”, SIA “ARČERS”, [ĀĀ] norāda, ka saistībā ar Lielupes vidusskolas Iepirkumu “*Nē, viņas neko nevar palīdzēt... Ar ģenerāluņēmēju kompānijām komunicēt šinī gadījumā nebija vajadzības, jo objekts nebija ne liels, ne vai kaut kā tā*”, lai gan arī citreiz uz mazākiem Iepirkumiem iet kopā ar līgumsabiedrībām, ja ir paredzēti kādi specializētie darbi, kur nepieciešami īpaši speciālisti “*tad man jāiet pie kolēģa un jāsaka: “Tev tāds ir?” Viņš saka: “Ir.””*. Tāpat [ĀĀ] norāda, ka “*Pašlaik mēs tātad nepiedalāmies, līgumsabiedrības netaisām vairāk, viss*”.

340 Sarunai noslēdzoties, [ĀĀ] norāda, ka “līgumu mēs nenoslēdzām” un juridiskās palīdzības sniedzējs papildina, ka KP “pilnīgi noteikti redzat, ka praktiski visi sarunas dalībnieki, kurus Jūs minējāt, pieteicās šim iepirkumam. Nebija tā, ka kāds piekrita nepieteikties un nepieteicās”.

341 **Par Lietas dalībnieku sarunām un Lielupes vidusskolas Iepirkuma sarunām**, kas tiek uzrādītas [ĀĀ], viņš norāda, ka tā ir “Tukša pļāpāšana par neko, no kā nav piepildījies nekas var teikt... pat, pat, pat teorētiski. (...) Sievietes runā par somiņām un kleitām, vīrieši par kaut ko citu... Smieklī nāk... (...) Vīrieši satiekas un runā par savām ambīcijām, nu. Visi kaut ko grib, visi būt lieli grib, visi grib būt baigie veiksminieki utt. Visi kaut ko grib, ja. Un pārsvarā kā saka pa tukšo”.

342 **Vispārīgi norādot par konkurenci Iepirkumos**, [ĀĀ] paskaidro, ka “ja mēs runājam par konkurenci, es tagad saku, tagad, kāda ir absolūti neveselīga konkurence, jo, ja (...) uz kaut kādu būvobjektu, piedalās desmit būvkompānijas, tad no desmit diemžēl tas mūsu profesionalitātes līmenis ir tāds, ka viens noteikti nokļūdās un iedod ciparu, kāda nav. Nu tāda ir prakse. Arī mēs esam kļūdījušies, arī ar Okupācijas muzeju mēs kļūdījāmies” un “tātad, viens kļūdījies¹⁹⁷ būs, uzrakstījis būs kaut ko par maz, nu un, protams, kāds atkal gribēs daudz nopelnīt un uzrakstījis par daudz. Nu un tad mēs tur pa vidu kuļamies”.

343 **Par tikšanās un Lietas vērtētajām sarunām** un to, ko [ĀĀ] zināja vai nezināja saistībā ar konkurences tiesībām, [ĀĀ] norāda, ka nav runājis “(.) *par cenām, bet par objektiem. Mēs jau te neformāli runājam piedalāmies vai ne. Mēs tikai tā – varbūt jā, varbūt nē.*” Turklāt norāda, ka “*kad man izstāsta konkurences speciālists būtību, protams, kad nebija prātīgi tādas sarunas rīkot (...), bet nu, mums trūkst izglītības, saprotiet, neviens taču... mēs 20 gadus esam kaut kā te muļļājušies, mums trūkst izglītības par visām tām Konkurences padomes, vai konkurences... (...) noteikumiem, tiesībām, ko drīkst, ko nedrīkst. Es jau saviem darbiniekiem nolasīju jau lekcijas jau nezin cik un kādas, lai teiksim ir kaut kāds priekšstats. Nu taču skolā nevienam to nemāca. Visi atnāk - inženieri, visi pārējie, viņi jau par šo neko nezina, viņi par Jums neko nezina. Neviens darbinieks*”. Uz KP amatpersonu norādīto, ka [ĀĀ] tikšanās piedalās pats personīgi, [ĀĀ] norāda, ka “*Es piedalos, jā. Nu, es arī nezināju, arī es. Arī es, es domāju, nu kā ... Es saprotu, ja tur mašīnu tirgotājam autiņš vienu dienu maksā 10 tūkstošus, nākošajā 13, visiem vienādi, tas ir skaidrs, ja, utt.*” Tāpat [ĀĀ] norāda, ka “*mēs kaut kā draudzīgi dzīvojam, teiksim, 90.-os gados, tur tā... 2000.-ie, kaut kā tas viss bija savādāk, ja. Tas nebija nevienam, kā saka, nosodāms, ja.*”, kā arī atkārtoti, ka “*praktiskās jēgas no šīm sarunām arī nekādas nav. Es tikai tagad sēžu un taisnojos, ka es tur esmu bijis un bijis klāt, un kaut ko, izteicis kaut kādas savas gudrības, paspīdēt, ja, gribējās*”.

344 Ņemot vērā iepriekš [ĀĀ] paskaidroto, KP amatpersonas uzrāda **21.07.2015. sarunu**: “(.) [ĀĀ]:-Bet principā ar to Konkurences padomi jābūt uzmanīgiem ir. Jābūt uzmanīgiem. Tiem, kuriem tur nav labi gali. -A kuram tur ...Tur jau arī nav, es skatos. [ĀĀ]:- Tev ir kāds ...?Bet okei. Es varbūt, ka atkal tāds tā kā(.)” un saistībā ar to, [ĀĀ] norāda, ka “Jābaidās no Konkurences padomes? Man nav jābaidās? (...) Jā, tas man tāds humors par galiem. Man galu nav, ko es jau teicu iepriekšējā, un kā saka nav man vajadzība bijusi, nav un nebūs un tā... Nu tas tāds kā lai saka draudzīgs izteikums kolēģiem. Man šķiet, ka arī brīdināju, vai ne?”. Juridiskās palīdzības sniedzējs papildina, ka [ĀĀ] teiktais 21.07.2015. sarunā pārējiem klātesošajiem esot bijis “sarkastisks izteikums” un [ĀĀ] paskaidro, ka “Es viņus brīdinu, ka

¹⁹⁷ [ĀĀ] precizē, ka ar to domājis cilvēciņu kļūdu aprēķinos.

jābūt, kā saka, nu... ja... godīgam uzņēmējam, pareizi (..) Es viņus aicinu būt godīgiem uzņēmējiem. Pareizi? Vai tas kādā veidā nav atbalstāms? Tas, ko es tur pielieku klāt, kaut kādus “galus”, tas laikam tā... labāk...”.

- 345 **Par 16.06.2016. no [DD] automašīnas izņemto tabulu/sarakstu** uz divām lapām [ĀĀ] norāda, ka “Tā ir viņa tabula. Nu, ko es varu komentēt? Te ir sarakstīti kaut kādi objekti ar viņa kaut kādām, nezinu, budžeta cenām vai kaut kas tāds. (..) viņš ir sarakstījis droši tos objektus, uz kuriem viņš taisās vai iet, vai neiet. Es nevaru komentēt. (..) Es pieļauju, kā jebkuras organizācijas finanšu direktors, viņam tādai tabulai ir jābūt”. Par kolonnām ar nosaukumiem “[ĀĀ][RR]”, “[ČČ][DD]” un komentāriem kolonnā “Comments” norāda, ka “tur kaut kādi ķeburi sazimēti (..)” un, ka “mēs rakstām latviešu valodā.” Tāpat norāda, ka “šo sarakstu, es vēlreiz saku, es redzu pirmo reizi un par šo sarakstu nekādas sarunas man nav. (..) Man nav šādu tabulu vispār”. Par Lielupes vidusskolas Iepirkuma 02.06.2016. sarunā minēto sarakstu norāda, ka neatceras, bet domā, ka “tas ir vidusskolu saraksts” un norāda, ka tā ir [DD] tabula un viņš var arī paskaidrot.
- 346 **Par 08.07.2019. no [LL] izņemto tabulu** (3. pielikums) uz divām lapām [ĀĀ] paskaidro, ka “Es nezinu, es arī šo redzu pirmo reizi (..) viņš man tādu rādījis nav (..) ja būtu redzējis, tad es būtu piegājis birojā un būtu rādījis. Ja tā izņemta viņam mājās vai kaut kur kādā šķūnī, tad es nezinu, ko ir tur darījis”. Tāpat par tabulas saturu un rokrakstā izdarītajām piezīmēm norāda, ka “Nu, kā es varu paskaidrot citu cilvēku tabulu? (..) To Jūs viņam jautāji. (..) [LL] kungs arī brīnišķīgi var paskaidrot, kas tā viņam par tabulu”.
- 347 **Par 08.07.2019. no [LL] izņemto tabulas** (2. pielikums) saturu un rokrakstā veiktās piezīmes sadaļā “Comments” [ĀĀ] norāda, ka “Es negribu Jums izteikt kaut kādus maldīgus priekšstatus, kaut kādus maldīgus pieņēmumus. Tas jāprasa tam, kas viņus tur rakstījis. Nu, paldies Dievam, ka “[ĀĀ]” nekur nav rakstīts, cik es redzu. (..) Nav komentāru. Šo arī neesmu redzējis. Pārdomas par dzīvi.”.
- 348 **Par 08.07.2019. no [LL] izņemtajām tabulām** (17. un 9. pielikums) katra uz vienas lapas norāda, ka kolonnu nosaukumus paskaidrot nevar “*to var [LL] kungs, ko viņš te domājis, lai viņš stāsta. (..)Tur “Skonto Būve” nav rakstīts, nu labi. Kas ir “Skonto”? “Skonto Radio”? (..) . Es domāju, ka tas ir jāprasa tam, kas viņas ir rakstījis un zina*”.
- 349 **Par 08.07.2019. no [LL] izņemtajā tabulā** (16. pielikums) attēlotajiem cipariem, kā arī rokrakstā izdarītajām piezīmēm ar atzīmi “%” [ĀĀ] arī nevar paskaidrot un nevar iedomāties, kas tas ir “*Tas pat nav ne eiro, nekas, kas tas ir, promiles kaut kādas*”.

14.3. AS “LNK Industries” paskaidrojumi

14.3.1. [DD] 03.09.2019. un 17.09.2019. KNAB protokolā sniegtie paskaidrojumi

- 350 [DD] par tikšanās un tajās pārrunāto norādīja¹⁹⁸, ka “Tikšanās (..) bija saistīta ar aktuālo jautājumu apspriešanu nozarē. Kas bija tikšanās es neatceros, jo ar daudziem būvniekiem es tiekos bieži darba jautājumos LBP sēdēs. Mēs apspriedām arī šo zemes gabalu iegādi, kurš laikam pieder [ĀĀ]”.
- 351 [DD] 17.09.2019. par tikšanās un tajās pārrunāto norādīja, ka “(..) notika tikšanās, kurās piedalījās katru reizi citi cilvēki. Pirmā tikšanās reize bija aptuveni 2015.gadā, tajā laikā būvniecības nozare bija sagrauta- sākot ar no aplokšņu algu jautājumiem, problēmas ar tipveida līgumu neesamību, problēma ar elektronisko stundu uzskaiti, problēmas ar būvuzņēmēju klasifikatoru trūkumu, lai risinātu (..) minētās problēmas, tika nolemts satikties un apspriest viss [visas] nozares problēmas”.
- 352 Par to, vai starp būvniekiem bijusi vienošanās par tirgus sadali vai cenām, norādīts, ka “(..) par to, vai piedalījos jautājumu apspriešanā, kas skar būvniecības tirgus sadali, iespējamo vienošanos par cenām, varu liecināt, ka atceros, ka [ĀĀ] stāstīja par zemes gabalu pārdošanu, bet precīzāk neko neatceros, mani šis piedāvājums neinteresēja”.

¹⁹⁸ Lietas 9. sējums 62.–63. lpp. un 73. – 109. lpp.

353 KNAB protokolā norādīts, ka tiek atskaņota 27.08.2015. tikšanās laikā ierakstītā saruna un tiek uzrādīts sarunu atšifrējums, un [DD] norāda, ka *“noklausoties saunu [sarunu] un iepazīstoties ar atšifrējumu varu liecināt, ka man nepieciešama konsultācija ar advokātu konkurences tiesībās, tādēļ šobrīd izmantošu tiesības neliecināt”*.

14.3.2. AS “LNK Industries” valdes priekšsēdētāja [DD] 03.09.2019. sniegtie paskaidrojumi

354 Procesuālo darbību¹⁹⁹ laikā [DD] par to, vai ir piedalījies objektu apspriedē ar citiem būvuzņēmējiem par Iepirkumiem – Daugavas stadions, LU Zinātņu māja, Mežaparka estrāde 1. kārtā un Mežaparka estrāde 2. kārtā, norāda, ka *“nozares tendenču apspriede, plānošana par summām, projektiem ir viņa ikdienas darbs un galvenais pienākums”*.

355 [DD] neatceras, vai datumos, par kuriem uzdoti jautājumi, ir bijis Lašu ielā 24, Jūrmalā, bet norāda, ka *“iepirkumus ar konkurentiem neapsprieda”*.

356 **Par Daugavas stadiona Iepirkuma** 02.06.2016. sarunu norāda, ka *“neko par šo tikšanos neatceras, neatceras, kas organizēja, kas iniciēja, jo tas bija 4 gadus atpakaļ”*. Tāpat viņš *“nevar komentēt par kādām “grupām” notiek saruna un kas ir [sarunā pieminētais] “zaļais”*. Arī par citām lapām, kurās piefiksēta saruna par objektu Daugavas stadions, [DD] neatceras. Par Daugavas stadiona iepirkumu 27.06.2016. sarunu *“neko nezina”*. Tāpat par pārējām sarunām, kas notikušas par Daugavas stadiona iepirkumu (19.05.2017. un 30.06.2017.), [DD] norāda, ka *“neatceras šādu sarunu” un “nav komentāru/skaidrojumu”*.

357 [DD] uzskata, ka 02.06.2016. sarunā **par LU Zinātņu mājas Iepirkumu** ir kaut kāda kļūda tajā, ka [ČČ] piekrita, ka objekts ir [ČČ], jo LU Zinātņu māja bija LNK Industries. [DD] *“nav komentāru”*, par to, kas ir *“saraksts”, ko piemin sarunā [RR] (..)”*.

358 **Par Mežaparka estrādes 1. kārtas Iepirkumu** 02.06.2016. sarunu [DD] norādīja, ka *“neatceras šo tikšanos” un “neko neatceras no šīs sarunas”*, bet ar sarunā norādītajiem cilvēkiem ticies vairākkārt, jo tie ir pazīstami. [DD] neatceras ne 19.05.2017. tikšanos, ne pašu sarunu par Mežaparka estrādes 1. kārtas iepirkumu.

359 Tāpat [DD] neatceras 17.08.2017. tikšanos un **sarunu par Mežaparka estrādes 2. kārtas Iepirkuma**, norādot, ka *“viņš nefigurē sarunā”*.

360 Tāpat par citām sarunām, kur runāts par norunu pildīšanu, norādīts, ka *“ [DD] neatceras 27.08.2015. tikšanos un sarunu [kurā tostarp runāts par “sēdēt pie galda, pildīt norunas, runāt, vienoties”] pielauj, ka [ĀĀ] piedāvājums, ko atbalstīja pārējie sarunu dalībnieki, bija dibināt “būvniecības partnerību”, nevalstisko organizāciju”*.²⁰⁰

361 **Par Lielupes tenisa kortu Iepirkuma** 02.06.2016. sarunu [DD] atbildēja, *“ka neatceras, nevar komentēt, kas ir [ieraksts sarakstā] “[ĀĀ]”, ko raksta [RR], un nezina, kādā kontekstā tas izmantots.”*

362 **Par 16.06.2016. no [DD] automašīnas izņemto tabulu/sarakstu** uz divām lapām un tajā, pretī ierakstam *“Lielupes tenisa klubs”*, ierakstīto burtu *“[BURTS]”*, [DD] norāda, ka *“nevar skaidrot, iespējams, tas nozīmē “Ģenerāluzņēmējs”, turklāt burts grūti salasāms”*²⁰¹.

363 Attiecībā uz pārējiem KP amatpersonas jautājumiem par minēto tabulu/sarakstu, kas izņemta no [DD] automašīnas 16.06.2016., tai skaitā uz lūgumu skaidrot tabulā/sarakstā norādītos pierakstus, kas veikti ar roku, un kolonnas ar nosaukumiem *“[ĀĀ]/[RR]” un “[ČČ]/[DD]”*, [DD] norāda, ka *“šādu tabulu neatceras, neatpazīst” un ir norāda, ka “neatpazīst šo dokumentu kā tādu, ko būtu gatavojusi LNK Industries vai pats [DD], vai kāds to būtu [DD] iedevis. Savā uzņēmumā [DD] un darbinieki gatavo daudz līdzīga veida dokumentus kā uzņēmuma plānus”*.

¹⁹⁹ Lietas 6. sējums 147.–153. lpp.

²⁰⁰ [DD] izmantoja iespēju precizēt sarunu protokolā norādīto un norādīja, ka *“pielauj, ka sarunas temats varēja būt par biedriem “Latvijas Būvuzņēmēju partnerība”*”.

²⁰¹ [DD] izmantoja iespēju precizēt Sarunu protokolā norādīto un papildināja, ka uzrādītā tabula/saraksts izņemts no [DD] automašīnas, *“kurā pārvietojas arī citas personas” un, ka “no dokumenta nebija saprotams vai tiek uzrādīts kāds burts vai cipars”*.

Papildinot sarunu protokolā norādīto, [DD] pauž, ka “*nezinu vai tabulā norādītas kādas fiksētas summas vai tikai kādu personu aptuveni minējumi*”.

- 364 Skaidrojot KP amatpersonu turpmāk uzrādīto, [DD] norāda, ka nevar izskaidrot, bet, skaidrojot tabulā/sarakstā, kas izņemta no [DD] automašīnas 16.06.2016. iekļauto informāciju, norāda, ka par siltināšanas darbu sadalījumu “pusi uz pusi” (fifty/fifty) kā redzams no 02.06.2016. sarunas [DD] nav skaidrojuma, un turpmāk tiek norādīts, ka kolonnas “[ĀĀ]/[RR]” un “[ČČ]/[DD]” tabulā var nozīmēt “*ģenerāluzņēmējs*” un “*apakšuzņēmējs*”, bet kā iespējams, ka “A” nozīmē “*uzņēmējs*”, nevar izskaidrot (..)

14.3.3. AS “LNK Industries” valdes priekšsēdētāja [DD] 10.02.2020. sniegtie paskaidrojumi²⁰²

- 365 [DD] norāda, ka par procesuālo darbību laikā 03.09.2019. uzrādītajām sarunām papildu komentāri nebūs.
- 366 Par procesuālo darbību laikā 03.09.2019. norādīto, ka ar automašīnu, no kuras 16.06.2016. izņēma sarakstu/tabulu uz divām lapām, pārvietoja arī citas personas, [DD] paskaidro, ka “*parasti automašīnu izmantoju es, bet gadās, ka kāds no darbiniekiem ņem līdz kaut kurienei aizbraukt. Konkrēti, kurš varētu izmantot tajos mēnešos vai divos, ir grūti pateikt. (..) Ja kādam vajag līdz kaut kurienei aizbraukt, es varu iedot mašīnu. Es kā reiz negribu teikt, ka tas ir kāda dokuments. Es neatceros, ka tas ir mans dokuments, bet es pieļauju, ka man līdzīgas tabulas, iespējams, vēl joprojām ir.. Tā ir vienkārši tabula ar visiem plānotajiem objektiem (..)*” [DD] norāda, ka “*šādas tabulas var atrast internetā ar visiem plānotajiem objektiem, kuri būs mūsu valstī*”.
- 367 **Par 16.06.2016. no [DD] automašīnas izņemto tabulu/sarakstu** uz divām lapām [DD] norāda, ka tajā norādīts “*viss potenciālais darba apjoms, kāds var būt būvniecības tirgū tuvākā gada laikā, pusgada, divu gadu laikā*”, un par kolonnu nosaukumu “[ĀĀ]/[RR]” norāda, ka “*tas, ko mēs domājam, ka varam izdarīt saviem spēkiem...*” un “[ČČ]/[DD]” ir “*kur jāpieaicina apakšuzņēmēji. Iespējams*”.
- 368 **Par 08.07.2019.no [LL] izņemto tabulu** (vēstules 3. pielikums) norāda, ka tā ir “*Līdzīga tabula. (..) Es nevaru precīzi nokomentēt par citiem cilvēkiem, es varu tikai par sevi. Es vēlreiz saku, ka šī informācija ir absolūti publiska un pieejama utt. Tāpēc nav nekā dīvaina, ka kompānijām, strādājošām vienā jomā, kāds to veidojis. Es vienkārši nevaru atcerēties, tieši no kurienes šī tabula, bet tabula nesatur nekādu aizliegto vai slēptu informāciju. Viss, kas šeit ir uzrakstīts, ir publiska informācija*”.
- 369 **Par 02.06.20016. sarunā par vairākiem Iepirkumiem (Daugavas stadionu, LU Zinātņu māja) lietoto vārdu “saraksts”** un KP uzrādītajām tabulām, kas izņemtas no [DD] un [LL], norāda, ka “*Kur te vispār kaut kas, ka par tabulu runāts? (..) Es redzu vārdu “saraksts” un par Lielupes tenisa centra Iepirkuma 02.06.2016. sarunu, kurā klātesošās personas runāja, ka [RR]:- Es šeit ierakstu [ĀĀ]. Jā? Prefi “Lielupes” tam. [ĀĀ]:- Nu, piemēram. [RR]:- Jā” [DD] norāda, ka “(..) par tabulu nav ne vārda”. Tāpat norāda, ka “nav “[ĀĀ]””, bet gan “*tas ir cipars “6”*” un, ka uzrādītajām tabulām ar sarunās pieminēto “sarakstu” nav nekādas saistības. Turklāt norāda, ka “*neesmu pārliecināts, ka biju tajā tikšanās reizē*” kā arī to, ka “*vajag vai nu visu kontekstu vai man klausīties, tad es varēšu kaut ko pateikt. Bet te, ja es pateicu vienu frāzi, tad ir grūti uzreiz salīdzināt*”.*
- 370 **Par 08.07.2019. no [LL] izņemto tabulu** (vēstules 2. pielikums) [DD] norāda, ka “*Laikam saprātīgāk būtu viņam jautāt*”, un par tabulā rokrakstā veiktajām piezīmēm norāda, ka neredz piezīmes, kur būtu norādīts “LNK”, bet gan “*“A LN” un “A”, “L” un “N” vai “M”. “ALM”, kāds tam sakars ar AS “LNK”? Es jebkurā gadījumā konkrēti nezinu, ko [LL] ir domājis, bet tur pat nav rakstīts “LNK”. (..) . Varbūt [LL] zina, domāju, ka šis jautājums jāuzdod viņam. Es nezinu, ko viņš domājis ar šiem komentāriem.*” Par citām piezīmēm un apzīmējumiem, piemēram, “Re; R” norāda, ka “*Rekonstrukcija, laikam, es nezinu, kas tas tāds “R”*”, tāpat pie

²⁰² Lietas 10. sējums 95.–104. lpp.

Daugavas stadiona Iepirkuma norādīto par “L U”, [DD] norāda, ka varētu būt “Latvijas Universitāte”, un uz jautājumu, kāda saistība Daugavas stadiona Iepirkumam ar Latvijas Universitāti, norāda, ka nezina, un jautā, vai to zina KP.

- 371 **Par 08.07.2019. no [LL] izņemto** tabulu (vēstules 17. un 9. pielikums) norāda, ka “Ļoti sarežģīti [LL] slimās fantāzijas kaut kā komentēt, kāpēc viņš to visu raksta. Varbūt viņš ar vudu lellēm trenējas. Es patiešām nestādos priekšā, ko viņš grib ar to pateikt. (..) viņš četras reizes mūs nez kāpēc ir uzrakstījis. Es saku, es domāju, ka varbūt viņš buras uz tām. Man ļoti grūti pateikt, ko konkrēti viņš ir domājis”. Tāpat norāda, ka tabulās norādīti “visu ir mūsu kolēģi, konkurenti, valsts infrastruktūru būvnieki utt.”. Par to, ka “Arčers”, “Abora”, “UPB”, “RBS”, Ostas celtnieks un [DD] pārstāvētais uzņēmums atrodas vienā kolonnā, [DD] norāda, ka “Mēs visas esam būvniecības kompānijas, pietiekami lielas” un, ka “LEC”, “Velve”, “Skonto”, “Merks”, “ReRe” un “Monum” atrodas otrā, [DD] norāda, ka “Visas kompānijas, kuras te divas reizes uzrakstītas, tās visas ir būvniecības kompānijas, kuras strādā Baltijas tirgū un Skandināvijā. (..) Bet tā, izņemot nosaukumus, grūti komentēt 12 nosaukumus un pateikt, kas tiem kopīgs. Daudz kopīga, daudz atšķirīga. (..) Ko [LL] ir domājis, man nav ne jausmas. Vispār nevaru iedomāties”.
- 372 **Par 08.07.2019. no [LL] izņemto** tabulu (vēstules 16. pielikums) [DD] norāda, ka tas “vienkārši ir burtu un ciparu salikums. Šausmīgs murgs. Es nevaru iedomāties, ko [LL] ar to tabulu ir domājis. (..) Varbūt viņš kompānijas “spēku”, kaut kādu savu iekšējo analīzi dara, es nezinu. Es varu minēt, cik vien vajag versijas, bet visas tās būs no “pirksta izzīstas””.
- 373 **Par tikšanās un Lietā vērtētajām sarunām** norāda, ka “kā Jūs zināt, sesija tāda bija. Tikāmie, apspriedām kādas nozares problēmas, kā to var uzlabot, kādus mērus pieņemt, kopumā apspriedām tirgus situāciju – to pašu, ko mēs darām Būvuzņēmēju partnerībā, apspriežam kaut kādus likumus.” Tāpat [DD] norāda, ka neatceras, vai par Iepirkumiem ir runājis šajās tikšanās reizēs un vēlreiz atkārti, ka “lai kaut ko apzināti pateikt, vajag to dzirdēt, saprast kontekstu, saprast intonāciju, ir daudz nianšu”.

14.4. SIA “ARČERS” PLG (AS “UGN” padomes priekšsēdētāja) [ČČ] sniegtie paskaidrojumi

14.4.1. [ČČ] 03.09.2019. KNAB protokolā sniegtie paskaidrojumi

- 374 [ČČ] par to, kas pārrunāts tikšanos laikā norādīja²⁰³, ka “Esmu tur bijis (..), lai pārrunātu aktuālās būvniecības problēmas un biedrības “Latvijas būvniecības partnerība” aktuālos jautājumus.(..) Tikšanās laikā mēs runājam par būvniecības objektiem valstī, lai saprastu būvniecības tirgus attīstību. (..) Vai tika runāts par konkrētiem iepirkumiem es nezinu, jo to šobrīd neatceros”.
- 375 Tostarp KNAB protokolā norādīts, ka “(..) man nav noslieces uz prettiesisku rīcību, ja manā rīcībā būtu pārlicinoša informācijas par citas personas izdarītu prettiesisku rīcību, tad es būtu rīkojies atbilstoši likumam un ziņojis”.

14.4.2. [ČČ] 03.09.2019. sniegtie paskaidrojumi

- 376 **Par Lietā vērtētām sarunām un vai [ČČ] ir apspriedis dalības nosacījumus Iepirkumos** ar citiem Lietas dalībniekiem norāda²⁰⁴, ka “*loģiski, ka esmu ticies ar kolēģiem par iespējām kopīgi startēt, jaudām u.c. darba jautājumiem sadarbības ietvaros*”. Savukārt par to, vai ir apspriedis dalības nosacījumus Rēzeknes sporta centra, Jēkabpils tiesas un Lielvārdes kazarmu Iepirkumos, [ČČ] norāda, ka “*esmu apspriedis kā nozares speciālists, bet ne kā SIA “ARČERS” amatpersona. Es neatceros ar kādām personām apspriedu, ja kāds prasīja, izteicu viedokli, ja nepietiek SIA “ARČERS” kapacitāte, sniedzu konsultāciju, ar ko var sadarboties. Ļoti bieži pārrunājam šos jautājumus un kurš startēs iepirkumā*”. Papildinot

²⁰³ Lietas 9. sējums 69.–72. lpp.

²⁰⁴ Lietas 6. sējums 114.–124. lpp.

sarunu²⁰⁵, [ČČ] norāda, ka “ļoti bieži pārrunājām šos jautājumus un kuri var izpildīt izvirzītās prasības”. Vēlāk sarunā [ČČ] norāda, ka ar Lietas dalībniekiem apspriedis jautājumus, kas “aktuāli biedrībai “Latvijas būvuzņēmēju partnerība”, kā uzlabot situāciju tirgū, veidojot godīgu konkurenci. “Partnerība” tika dibināta aptuveni šajā laikā (2015.g.). (..) viens no iespējamiem tikšanās iemesliem ar iepriekš minētajām personām ir teritorijas attīstība šajā adresē (..) tikšanos iniciators es nebiju”.

377 **Par Iepirkumiem vispārīgi** [ČČ] norāda, ka “jebkurš tirgus dalībnieks zina par objektiem, iepirkumiem kādi būs 2–3 gadus uz priekšu, jāplāno kā iestartēt, ka sadarboties. (..) Arī šodien varu pateikt, uz kuriem iepirkumiem vēlos startēt, tomēr tā nav aizliegta vienošanās”. Tāpat vēlāk norāda, ka “ir bijušas sarunas par uz kuriem es vēlos startēt, par sadarbību, esmu izteicis vēlmes par iepirkumiem, kas mani interesē”. Papildinot sarunu²⁰⁶, [ČČ] norāda, ka “esmu izteicis hipotētisku vēlmi par iepirkumiem, kuros iespējams startētu, ja savāktu kvalifikāciju”.

378 **Par Jēkabpils tiesas Iepirkumu** norāda, ka “resursu trūkuma dēļ bija grūti “pacelt pilnībā” vienam, tādēļ piedāvāju startēt kopā”. Papildinot sarunu²⁰⁷, [ČČ] norāda, ka “bija grūti vienam uzņēmumam, varbūt pat neiespējami, tādēļ piedāvāju iespējams startēt kopā, personu apvienībā”. Par Jēkabpils tiesa Iepirkuma 02.06.2016. un 19.05.2017. sarunām [ČČ] norāda, ka nevar sīkāk paskaidrot, bet papildina, ka “iešu uz konkursu, jo man ir finanšu resursi. Neatceras kādā sakarā runājis, ar ko runājis, bet man bija finanšu resursi.” Tāpat norāda, ka “šodien nevar pateikt par konkrēto sarunu un tās saturu”. Norāda, ka iespējams, šo uzrādīto sarunu kontekstā “runājis stundu iepriekš, bet es to neatceros”. Vēlāk norāda, ka Jēkabpils tiesas Iepirkumā “piedalās divi pretendenti, bet nevar izskaidrot”.

379 **Par Rēzeknes sporta centra Iepirkuma** 02.06.2016., 19.05.2017. un 30.06.2017. sarunām “paskaidro, ka neatceras. [ČČ] ir pateicis vienu vārdu, kas ir jums, mums, nevar paskaidrot. Es neatceros, ka būtu regulāri braukuši uz adresi Lašu iela 24”.

380 **Par Lielvārdes kazarmu Iepirkuma** 07.06.2018. sarunu norāda, ka “nevar komentēt par ko runā citi konkurenti”. Papildinot protokolu²⁰⁸ [ČČ] norāda, ka “vārdu “konkurenti” nelietoju un es teicu, ka nevaru komentēt citu personu sarunu”.

14.4.3. [ČČ] 05.09.2019. sniegtie paskaidrojumi

381 [ČČ] norāda²⁰⁹, ka “četrus gadus neesmu Arčērā ne valdes priekšsēdētājs, ne es jaucos viņu darbībā iekšā. Vienīgais, ko es varu ar savu padomu pateikt, kā atrisināt kaut kādas problēmas, ja trūkst nauda vai trūkst kvalifikācija vai kādi ārzemju partneri piesaistīt vai kādu vietējo, pazīstot tos cilvēkus personīgi. (..) Un, protams, kādreiz es varu ar banku parunāt, jo man uzticas banka, bet pārējos jautājumus visus lemj valde. Kuros konkursos piedalīties, kuros nē. Vai iet vai neiet”. Tāpat [ČČ] norāda, ka “es tad, kad aizgāju no Arčera prom, nodibinājām to partnerību, es tiešām atgāju no visām lietām. Es nejaucos iekšā tai stāstā vairāk. Arčērā. Es domāju. Kur viņi startē un tā tālāk. To jau jūs varat pasaukt valdes priekšsēdētāju”.

382 **Par AS “UGN”** norāda, ka “UGN holdings, esat papētījuši, tur apakšā ir viss ar būvniecību saistītas kompānijas. Mēs praktiski visu darām paši saviem spēkiem. Mums ir labiekārtošana, mums elektrība, mums ir vēdināšana, mums ir betonēšana. Šis holdings nav ģenerāluzņēmēja holdings (..)”.

383 **Par 02.06.2016. sarunā** teikto: “[ČČ]:- Nav shēma. Saprātne. [RR]:- Pareizi. Saprātne strādās. [ČČ]:- Nav ...shēmas, vienošanās. Ir saprātne. [RR]:- Jā. Jā. Šī saprātne strādās tikai tad un vienīgi, ja abas puses strādās uz šī saraksta, nu, realizāciju. ...[RR]:- Uz tā, uz to, lai šie visi objekti aiziet. (..)” [ČČ] norāda, ka “(..) tad te nav shēma, taisni noliegums tur ir. Es nesaku, ka esmu to teicis, es neatceros, (..). Es neatceros sarunas saturu, bet tā kā es pirmā reizē teicu,

²⁰⁵ Pēc tam papildinot 03.09.2019. protokolu.

²⁰⁶ Pēc tam papildinot 03.09.2019. protokolu.

²⁰⁷ Pēc tam papildinot 03.09.2019. protokolu.

²⁰⁸ Pēc tam papildinot 03.09.2019. protokolu.

²⁰⁹ Lietas 7. sējums 193.–201. lpp.

ka es atceros, ka pāris reizes mums bija tikšanās, tad bija stāsts tikai par konkurenci, kur mums jācīnās kopīgi, lai uzlabotu iepirkumu procedūras, aplokšņu algu nemaksāšanu, vienotu nolikumu, ģenerālvienošanos un tādas lietas. Ļoti iespējams, ka “saprātne” tieši tā arī ir domāta”.

- 384 **Par Lietā vērtētām sarunām un tikšanās** [ČČ] norāda, ka ar nozares dalībniekiem ir grūti runāt, un vienīgais, par ko tiešām daudz ar tiem ir runājis, ir tas, ka “*vajag sakārtot tirgu tajā nozīmē, ka ir jācīnās pret aplokšņu algām, (..), pret PVN shēmām, pret minimālo algu. (..). Un kurš to izcīnīja? Partnerība to izcīnīja*”. Tāpat norāda, ka LBP sapulcēs vairs nepiedalās “*biju viens no iniciatoriem, ka vajag nodibināt šādu partnerību (..) tā bija cīņa par mums, lai mēs varētu godīgi konkurēt*”. Vēlāk sarunā [ČČ] norāda tikšanos laikā “*sākumā, mēs sākām kaut ko analizēt par to, kas “interesē”. Nu? Interesē.. Nu, man interesē tas objekts (..). Bet vai tāpēc es esmu konkurences pārkāpējs šobrīd?*”.
- 385 **Par 16.06.2016. no [DD] automašīnas izņemto tabulu/sarakstu** uz divām lapām norāda, ka nav šādu sarakstu redzējis, objektus tajā pazīst un ka tas acīmredzot ir kaut kāds plānu saraksts, kādi Iepirkumi varētu būt un iespējams, kuros ir plānots piedalīties vai nepiedalīties. [ČČ] norāda, ka nav gatavojis un nav saņēmis līdzīga veida tabulas.
- 386 **Par Mežaparka estrādes 1. kārtas Iepirkuma 02.06.2016. sarunā** [ČČ] teikto “*[ČČ]:- Estrā-estrāde tā būs nākamgad. Šogad ierakstām fifty- fifty ” un vēlāk teikto “[RR]:- Estrāde, tad uz pusēm? [ČČ]:- Jā, pagaidām “ [ČČ] norāda, ka KP nevajadzētu apgalvot, ka to teica [ČČ] un “*“fifty-fifty” es varu iedomāties, ka piecdesmit uz piecdesmit, ka tāds konkurss notiks, tikpat labi tāds izskaidrojums varētu būt (..)tas (..) ir izrauts no visas sarunas konteksta*”.*
- 387 **Par 02.06.2016. sarunā norādīto “izpratni” un “saprātni”** “[RR]:- Tā ir pareizi. Tieši tā. Bet tādai izpratnei ir jābūt katram no šīm divpadsmit kompānijām. Katram! Un tikai tad mēs.... (..)” [ČČ] norāda, ka nav komentāru, nezina un norāda, ka Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcas Iepirkumu 2016. gadā vēl tikai plāno un Iepirkums vēl nav bijis un [ČČ] jautā “Nu, normāli? Mēs tagad piecus gadus uz priekšu sadalām objektus? Tā iznāk pēc jūsu prāta. Kā tas ir iespējams? Kā to var izdarīt?”. Tāpat [ČČ] norāda, ka “es būtu tāds, tik erudīts un tik viltīgs (..) zinātu gadus uz priekšu (..) tad man būtu apgrozījums pie 100 miljoniem un arī peļņa 10 miljoni? Man nav tādas ne peļņas, ne apgrozījuma(..)”. Vēlāk norāda, ka “ja es būtu tik zinošs un viss te būtu tā sakārtots, ka es saviem darbiniekiem nodotu lejā “nu, nēstartējiet, tur nav vērts startēt”.
- 388 **Par 21.07.2015., 27.08.2015. sarunām par skolu (tehnikumu) Iepirkumiem un to dalīšanu, par 02.06.2016. sarunu par Mežaparka estrādes 1. kārtas Iepirkumu un par 07.06.2018. sarunu, kurā [NN] norāda pārējiem klātesošajiem, ka [ČČ] “ir karteļa vadītājs” [ČČ] norāda par tehnikumu Iepirkumiem “*vispār nezinu, vai tādi vispār ir notikuši. Nav tādu objektu. (..) Daudzi droši vien nemaz nav vēl izsludināti. (..) Es ļoti šaubos, ka mēs esam startējuši.*”; Savukārt par 07.06.2018. sarunu ka “*nekādi nevar komentēt viņu savstarpējo sarunu*” un [ČČ] tajā nav piedalījies. Papildinot protokolu²¹⁰, [ČČ] norāda, ka uzrādītajā sarunā “*bija norādīts, ka es kādam esmu teicis: “Mani grib uztaisīt par karteļa dalībnieku, tādēļ es ne ar vienu netikšos...”*”. Tāpat [ČČ] norāda, ka “*ja tā saruna tiešām ir autentiska, viņi runā, ka es esmu kārtīgs cilvēks. Ja tā saruna tiešām ir tāda, kāda tur ir rakstīts, tas priekš manis ir super, arī jūsu acīs*”.**
- 389 **Par skolu un tehnikumu Iepirkumu sarunām** [ČČ] norāda, ka “es nevaru neko nokomentēt. Skolas nav bijušas, es neesmu, man liekas, pat startējis nevienā skolā. Tas vien apliecina, ka man nekāda bijusi ne saruna, ne vienošanās, ne doma pat. Jūs man tā par skolām tagad pēkšņi uzdevāt, cik man atmiņā ir, ko es esmu skatījis. (..) Varbūt ir kāds objekts, ko es nezinu”. Par sarunām vairāk paskaidrot nevar.
- 390 **Par Rēzeknes sporta centra Iepirkumu** norāda, ka “ja būtu kaut kāda iespējamā vienošanās, tad Rēzeknes konkursā nepieteiktos 12 kompānijas. (..) Tad jau es ar visiem būtu sabīdījis kaut ko. “Tu nenāc!” “Tu dod labu cenu”. Bet šeit ir pilnīgi skaidrs, ka nekas tāds nav. (..) UPB ir

²¹⁰ Pēc tam papildinot 05.09.2019. sarunu protokolu.

otrā vietā, pusmiljonu dārgāks. Te starp citu pirmajā vietā bija LNK Industries, atceros. Viņus izmeta ārā dēļ tā, ka viņiem nebija kvalifikācija atbilstoša.”

- 391 Jautājot par to, vai tad Lietas dalībnieks pirms piedalīšanās var nezināt, ka tam nebūs pietiekoša kvalifikācija, [ČČ] norāda, ka tā mēdz būt, jo “*Nu, bet, mums gadās. Meitenes taisa piedāvājumus, kaut ko aizmirst, kaut ko neievēro. Mūs arī ir izmetuši ārā. Arčeru arī ir izmetuši ārā. Ko es – izsaku viņai rājienu, noņemu prēmiju (..)*”.

14.5. SIA “RERE BŪVE” paskaidrojumi

14.5.1. SIA “RERE BŪVE” valdes priekšsēdētāja [ŪŪ] 03.09.2019. sniegtie paskaidrojumi

- 392 Procesuālo darbību laikā [ŪŪ] norādīja²¹¹, ka “par dalību iepirkumā runā ar citām personām, arī līgumpartneriem, kad kopā piedalās iepirkumā”.
- 393 **Par sarunām ar Lietas dalībniekiem vispārīgi** [ŪŪ] norāda, ka “nozares problēmas mēdz pārrunāt ar kolēģiem (konkrēti, kā iet kādos projektos). (..) Piemēram, ar Skonto būvi pārrunāja kā iet muzejā (Skonto būve) un teātrī (RERE Būve) sadarbības ietvaros.” “[EE] un [RR] neko [ŪŪ] par tikšanās reizēm, kurās bijuši nav stāstījuši. (..)”.
- 394 **Par Mežaparka estrādes Iepirkumu** vispārīgi norāda, ka “*runājis tikai ar LNK, ar ko kopā piedalījās*”.
- 395 **Par Mežaparka estrādes 1. kārtas Iepirkumu** norāda, ka “sarunas ar citiem uzņēmumiem (..) neatceras. Pārrunas bija tikai ar LNK.” Par 19.05.2017. sarunu norāda, ka “(..) nestādās priekšā, kur šāda tikšanās bijusi. Tas bijis 2 gadus atpakaļ. Neatceras, ka tāda bijusi”. Par 30.06.2017. uzrādīto sarunu fragmentu norāda, ka “(..) neko neatceras. (..)”.
- 396 **Par Mežaparka estrādes 2. kārtas Iepirkumu** [ŪŪ] norāda, ka “(..) tika pārrunāti tikai ar LNK sadarbības ietvaros.” Par 17.08.2017. sarunu norāda, ka “(..)jājautā tiem, kas tur sarunājās”. Par 07.06.2018. sarunu un [ŪŪ] teikto, ka “[ŪŪ]:- *Nē, bet es jau arī saku, kad vajag padalīties*” norāda, ka “(..) šādu sarunu neatceras, jāmēģina kaut ko atcerēties. Ja atcerēsies kaut ko noteikti izstāstīs. Prasība padalīties pat, ja tāda bijusi nav pareiza”. Skaidrojot 17.08.2017. sarunā [LL] teikto, ka “(..) *Pie teātra jūs bijāt strādājuši. Es strādāju. Jums trāpījās tāpēc, ka. Telefoni ārā, jā?(..)*”. [ŪŪ] norāda, ka “*Trāpīs- nozīmē vinnēt iepirkumu*”. Paskaidrojot paša teikto 07.06.2018. sarunā: “[ŪŪ]:- *Nu, “ReRe”, “ReRe” iet, [ČČ] izdomāja tā, kad ies “Arčers” ar “LNK” uz estrādi*”, [ŪŪ] norāda, ka “*Vienā brīdī runāja, ka LNK iešot kopā ar Arčeru, bet šāda saruna neapstiprinājās (..)*”. Tāpat paskaidrojot [LL] teikto: “[LL]:- *Ir [ČČ], kas var brīnišķīgi vadīt otrā grupā. Ir “LNK”, kam ir pieredze. Jo tajā ziņā tas, ko tu saki - sakrita, nesakrita. Tā kā citreiz nebija sakritis, bija otrādāk sakritis, tad [RR] sēdēja citā telpā un teica: “[LL], bet mēs esam vienojušies: kuram nav, tam ir jāpalīdz*” [ŪŪ] norāda, ka “*Nav ne jausmas, kas tiek domāts ar grupu (..) Neko neatceras. (..) Visur runājuši sadarbības kontekstā, speciālas sarunas nav bijušas.*”.
- 397 **Par JRT Iepirkumu** [ŪŪ] ir runājis “tikai koncerta ietvaros. Ir bijis “Jūraslīcis” teritorijā uz tikšanos (Lašu iela 24, Jūrmala). [ĀĀ] bija aicinājis: [RR], [LL] un [ŪŪ], lai izrādītu sava nekustamā īpašuma projektu. (..) Par JRT iepirkumu nav runājis. (..)” Par 19.05.2017. sarunu norāda, ka “*Nevar komentēt, kāpēc [RR] teicis, ka “teātris arī pie mums”(..) Nesaprot kontekstu frāzei “teātris kopā”. Neatceras sarunu un arī tikšanos*”. Par 17.08.2017. sarunu norāda, ka “*nav bijis un nevar neko pateikt*”. Par 07.06.2018. sarunu norāda, ka “par 15 miljonu diferenci neko nevar atcerēties. Neatminas arī par frāzi “izvēlas tur no JRT””.
- 398 [ŪŪ] arī norāda, ka “Citās sarunās nav piedalījies un nav neko tādu arī plānojis”.
- 399 **Par 16.06.2016. no [DD] automašīnas izņemto tabulu/sarakstu** uz divām lapām [ŪŪ] norāda, ka tādu “neatceras. Nevar izskaidrot Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcā SBRE bija 55 miljoni euro. Šādu tabulu redz pirmo reizi”.
- 400 **Par vienošanos un dažādiem Iepirkumiem 16.01.2015. sarunā**, kurā piedalījās tostarp [EE]

²¹¹ Lietas 7. sējums 55.–59. lpp.

un [RR] norāda, ka “*sarunu kolēģi neko nav stāstījuši, līdz ar to par to neko nezin*”.

14.5.2. SIA “RERE BŪVE” valdes priekšsēdētāja [ŪŪ] 19.02.2020. sniegtie paskaidrojumi

- 401 [ŪŪ] norāda²¹², ka SIA “RERE BŪVE” “nodarbojas ar ģenerālbūvniecības pakalpojumu sniegšanu. (...) Un mēs strādājam ar apakšuzņēmējiem, respektīvi, katram darba veidam mēs piesaistām savu izpildītāju, jo nu savu resursu kā tādu mums nav. (...) nepraktizējam masveidā, ka mēs balstītos uz apakšuzņēmējiem, mēs vai nu startējam paši vai nu startējam apvienībā ar kādu”.
- 402 Par veidu, kā notiek potenciālo apakšuzņēmēju vai sadarbības partneru uzrunāšana norāda, ka “visādi, sākot no klātienes tikšanās, beidzot varbūt pat ar e-pastu no tāmju daļas – tas ir, kā nu sanāk, kā kurā reizē”.
- 403 **Par Jauno Rīgas teātra Iepirkumu** norāda, ka “pāļus urba LNK uzņēmums un arī betonēšanas darbi, manuprāt, bija no LNK grupas uzņēmuma ” un Mežaparka estrādes Iepirkumā bija pilnsabiedrība. [ŪŪ] norāda, ka “laiks iet un atmiņa tiek piesātināta ar citiem, jauniem uzdevumiem un lietām. Un ar katru mēnesi paliek aizvien mazāk atmiņas par visu to, kas ir bijis trīs, četrus, piecus vai pat desmit gadus atpakaļ.” Kā arī “(..) Noteikti ir jāskatās uz visu sarunu kopumā, jo savādāk to var interpretēt un to var interpretēt dažādi un to mēs visi saprotam, bet viennozīmīgi es jums varu teikt, ka mūsu tikšanās laikā nav bijis mērķis runāt par kaut kādu tirgus sadali vai kaut ko tamlīdzīgu, noteikti, ka nē.” Mērķis bija “Pārrunāt dažādas aktualitātes, un kā es arī minēju no tām [ĀĀ] kungs izrādīja savu īpašumu”. Uz juridiskās palīdzības sniedzēja jautājumu par to, vai apakšuzņēmēju attiecības arī apsprieda, [ŪŪ] norāda, ka “apakšuzņēmēju un partneru attiecības tas ir vienmēr bijis apspriests, jebkurā no šīm te tikšanās, (...) katram no šiem uzņēmumiem, tāpat kā mums, piemēram, ir arī kaut kādi specializētie darbu veicēji, nu kas var palīdzēt un piedalīties vienam otra projektos un tā ir šī te apakšuzņēmēju sadarbība”.
- 404 Par Jaunā Rīgas teātra Iepirkumu un to, kāpēc šajās tikšanās un sarunās piedalās arī citas personas, piemēram, [NN], [ĀĀ], [BB] nevis tikai [DD], [ŪŪ] norāda, ka, piemēram SIA “SKONTO BŪVE” šajā Iepirkumā “*nemaz kvalifikāciju nav izturējusi. (...) viņa interese var būt tikai piedāvāt kaut kādus pakalpojumus šai sadarbībai. (...)*” Tāpat norāda, ka “*(..) ir vairāki cilvēki blakus, tad tur nav nekā tāda slēpjama, lai par to neparunātu visi kopā, jā. Es domāju, ka par sadarbību var runāt*”.
- 405 **Par tikšanās un Lietā vērtētajām sarunām** norāda, ka piedalījies vairākas reizes “*Viena no tā bija, kur [ĀĀ] kungs aicināja apskatīties savu īpašumu. Pārējās aicināja apspriest nozares jaunumus*”, kā arī to, ka pārsvarā runāja par Iepirkumiem, kuriem beigušies pretendentu piedāvājumu termiņi un “*tiek runāts par sadarbību iespējamo konkrēto objektu realizācijā apakšuzņēmēja – piegādātāja līmenī. Ja tiek runāts. Ja kāds tur pa vidam ir iesprucis tāds, kas būs... noteikti, ka tāda iespēja nav izslēgta, bet tas nekādā mērā nav bijis domāts par kaut kādu runāt par tirgus sadali, kaut kādu aizliegtu vienošanos vai kā savādāk*”.
- 406 **Par Jaunā Rīgas teātra Iepirkuma** 19.05.2017. sarunu norāda, ka nepieciešama pilna saruna, lai komentētu, “*neatceros šo sarunu, nav objektīvi. Bet faktoloģiski skatoties, kvalifikācija jau ir izieta, kad šī saruna ir notikusi*”. Par citu personu šajā sarunā teikto norāda, ka “*tas jājautā noteikti ir viņam, kas ar to ir domāts*” un uz juridiskās palīdzības sniedzēja komentāru par to, ka nebija nodoma vienoties par cenām vai objektu sadali, [ŪŪ] norāda, ka “*viennozīmīgi, to es varu (...) apgalvot (...) šajā sarunā nav bijusi doma runāt par iepirkumu sadali*” un “*(..) nevienā no sarunām nekas tāds nav nekad nav bijis. (...)*”.
- 407 **Par Mežaparka estrādes 1. un 2. kārtas Iepirkumiem**, kur sarunās par šiem Iepirkumiem piedalījās arī citas personas bez [DD], piemēram, [ĀĀ], [NN], [BB], [ŪŪ] norāda, ka “*nevaru komentēt, noteikti tas ir jāprasa viņiem. (...)*”. Vispārīgi paskaidro, ka “*uz Mežaparka pirmās kārtas estrādes konkursu, BŪVE nebija spējīga iestartēt ne uzņēmuma pieredzes dēļ, ne*

²¹² Lietas 10. sējums 140.–154. lpp.

nepieciešamo garantiju dēļ. Un, protams, fināla sarunas mums bija ar LNK, kur mēs arī atradām kopīgo valodu. (...) Iestartējām šajā pirmajā kārtā”.

- 408 **Par Mežaparka estrādes 1. kārtas Iepirkuma 19.05.2017.** sarunu un turpmākajām sarunām norāda, ka tās neatceras un “es būtu priecīgāks, ja būtu visas sarunas pilns izklāsts šodien, šeit. (...) nekā jauna no manas puses noteikti nav ko pateikt.” Tiek norādīts, ka sarunas ar potenciālajiem apakšuzņēmējiem notiek arī pēc rezultātu paziņošanas, kā šajā gadījumā, jo “(...) nevieni apakšuzņēmēju līgumi mums nav parakstīti pirms līguma noslēgšanas (...)”. Vēlāk sarunā [ŪŪ] norāda, ka pirmajā kārtā bija apakšuzņēmējs SIA “Moduls Engeneering”. Tāpat tiek norādīts, ka jājautā pārējiem sarunā klātesošajiem, jo nevar komentēt svešus izteicienu, kā arī tas, ka “es spēju minēt, iespējams, ka, jā, to var saprast droši vien. Bet tas nekādā mērā nepalīdz saprast šo sarunu, ja to neredz pilnā apjomā, jo es saprotu šeit ir fragmentiņš kaut kāds”.
- 409 Par Mežaparka estrādes 1. kārtas Iepirkumu 30.06.2017. [ŪŪ] neatceras. Par sadarbību ar [DD] norāda, ka “pilnsabiedrība ir pilnsabiedrība un mēs praktizējam strādāt pilnsabiedrībās, kurā biedri atbild kopā un arī veic darbus kopā. Līdz ar to mums nav tā, kad vienam ir vieni darbi, otram ir otri darbi un katrs atbild par savu pīrādziņu, un beigās nevar sadalīt, un saplēšās. (...) Tāpēc tikai kopīgi strādājot, kopīgi darbojoties var sasniegt pareizo rezultātu”. [ŪŪ], lai arī piedalījās sarunā, norāda, ka jājautā tiem, kas sarunā runā.
- 410 **Par Mežaparka estrādes 2. kārtas Iepirkuma 17.08.2017.** sarunu norāda, ka “*es nevaru komentēt šitādu, man nav ne jausmas*” un juridiskās palīdzības sniedzējs norāda, ka “[ŪŪ] šeit nemaz neparādās, atceries šādu sarunu?” un [ŪŪ] norāda, ka neatceras un nevar komentēt, kā arī norāda, ka “*jājautā sarunas dalībniekiem*” un ka nevar komentēt citu cilvēku teikto. Tāpat atkārtoti, ka ne tikai neatceras, bet “*lai varētu saprast šo sarunu, mums ir jāskatās visa saruna kopumā*”. Saistība starp sarunā pieminētajiem Iepirkumiem [ŪŪ] nav zināma.
- 411 Par Mežaparka estrādes 2. kārtas Iepirkuma 07.06.2018. sarunu norāda, ka to neatceras un neatceras to sarunu, kurā pats piedalījās, bet norāda, ka paša teiktais, ka “*to jau [DD] tikko kā izrunāja ar [ČČ]*” “*(...) var būt par sadarbību, ka startēs kopā ar mums. LNK. Tas ir vienīgais, kas var būt. Cits nekas (...)*”. Sarunu turpinot, norāda, ka nav ne jausmas, nevar komentēt, neatceras, jāprasa citiem. Norāda, ka nesaprot sarunu, šobrīd to lasot, un “*man nav ne jausmas, kas ir domāts ar otro grupu²¹³*”.
- 412 **Par 16.06.2016. no [DD] automašīnas izņemto sarakstu/tabulu** uz divām lapām norāda, ka neko nevar papildināt un “mēģināt man uzminēt, kas tur ir atspoguļots – tas nav korekti (...) Jums jāprasa ir no kā tas dokuments ir nācis”.
- 413 **Par 08.07.2019. no [LL] izņemto tabulu** (vēstules 3. pielikums) norāda, ka nevar paskaidrot saturu, kolonnu nosaukumus vai rokrakstā veiktās piezīmes, kā arī norāda, ka “*Nu to jums vajag viņiem prasīt.*”.
- 414 **Par 08.07.2019. no [LL] izņemto tabulu** (vēstules 2. pielikums) norāda, ka “*(...) nevaru komentēt, to taču nav iespējams pakomentēt.*” kolonnu atšifrējumus un rokrakstā un datorrakstā izdarītās piezīmes sadaļā “*Comments*” un, ka “*tas jums ir jājautā viņiem.*”. Vienlaikus [ŪŪ] norāda, ka Jaunā Rīgas teātra Iepirkumu uzvarēja 2018. gadā.
- 415 **Par 08.07.2019. no [LL] izņemtajām tabulām** (vēstules 17. un 9. pielikumi), paskaidro, ka “*(...) redzu uzņēmumu nosaukumus. Kas ar to ir domāts jums ir jājautā tam pie kā šis dokuments ir bijis. Plašākus paskaidrojumu nevar sniegt un nevar minēt, bet šādas redz pirmo reizi*”.
- 416 **Par 08.07.2019. no [LL] izņemto tabulu** (vēstules 16. pielikums), norāda, ka redz Latvija būvuzņēmumus, bet redz “*“ReRe” nevis “RERE Būve.”*”. Norāda, ka skaidrojums par saturu “*jājautā tam no kā tas dokuments ir nācis. (...) es nevaru komentēt viņa izteicienu. Noteikti viņi paši ir spējīgi to darīt*”.

²¹³ Juridiskās palīdzības sniedzēja norāda, ka “[ŪŪ] nelieto šo jēdzienu nekur sarunā (...)”.

14.6. SIA "RE & RE" paskaidrojumi

14.6.1. SIA "RE & RE" valdes locekļa [EE] 03.09.2019. sniegtie paskaidrojumi

- 417 [EE] par tikšanās un Lietā vērtētajām sarunām²¹⁴, norādīja, ka "ir piedalījies (..) šajās sarunās (..) tajās tiek apspriesta situācija būvniecības nozarē un aktualitātēm [-es]." (..) "Tikšanās tiek organizētas, lai ar kolēģiem, lai apspriestu nozares aktualitātes." (..) "Tikšanās notikušas vairākus gadus atpakaļ un pāris reizes un (..) precīzi neatceras".
- 418 Par to, vai šajās tikšanās reizēs ir apspriesti Jaunā Rīgas teātra un Mežaparka estrādes 1. kārtas iepirkumi ar pārējiem klātesošajiem, [EE] norāda, ka "*ne[aj]tceras, vai runāja, vai vispār par konkrētiem projektiem*".
- 419 Par to, kādēļ sarunās tiek runāts par iepirkumiem, kuriem nav beidzies pretendentu piedāvājumu iesniegšanas termiņš vai kuri vēl nav izsludināti, norāda, ka "*neatceras šādas sarunas*". Kādēļ piedalās šajās sarunās un kurš uzaicināja, [EE] norādīja, ka viņš "*būvniecības nozarē ir ļoti ilgi ar lielu pieredzi, viņš tika uzaicināts uz šīm tikšanās (..) , neatceras personas, kuras viņu ir uzaicinājušas.*".
- 420 Par uzrādītājām 19.05.2017. un 16.01.2015. sarunām [EE] norāda, ka "sarunu neatceras un bez pilna sarunu audioieraksta vai atšifrējuma nevar sniegt komentārus".
- 421 Par to, vai [EE] neveic nekādas piezīmes tikšanos laikā un nezina, vai tādas veic citas personas, [EE] norāda, ka "*ne reizi nav saņēmis informāciju vai piezīmes no personām, kuras piedalās šajās tikšanās reizēs*".
- 422 **Par 16.06.2016. no [DD] automašīnas izņemto tabulu/sarakstu** uz divām lapām [EE] norāda, ka "*nav redzējis un nespēj paskaidrot, kas tabulā ir atspoguļots*".

14.6.2. SIA "RE & RE" valdes locekļa [EE] 02.03.2020. sniegtie paskaidrojumi

- 423 **Par Lietā vērtētajām tikšanās un sarunām** [EE]²¹⁵ nevar atcerēties kaut kādus jaunus apstākļus kopš 03.09.2019. veiktajām procesuālajām darbībām un norāda, ka "*varu pateikt, kad kaut kādas sarunas ir bijušas, bet es jau toreiz teicu, ka viņas ir kaut kā pilnīgi ārā no konteksta un tad, kad es lūdzu varbūt, ka varētu visu to kopumu, lai, lai, lai kaut ko vairāk varētu atcerēties, tas tika noraidīts, un līdz ar to no tām drumstalām, kas tur ir es neko nevaru vairāk paskaidrot. (..) faktiski visas tās sarunas kopumā jau bija tā, kad bija vai nebija jau nodibināta būvuzņēmēju partnerība Latvijas (..)*". Tāpat [EE] norāda, ka "*lai mēs runātu tikai par iepirkumiem, es nevaru atcerēties, ka tādas būtu bijušas*", bet par to, ka sarunās tostarp pieminēti Iepirkumi, [EE] norāda, ka "*kaut kādās sarunu epizodēs, protams, ka visiem būvniekiem ir svarīgi, kas notiek tirgū, visiem būvniekiem ir vajadzīgi kaut kādi gada apgrozījumi, lai uzņēmumu varētu eksistēt*". Minēto viņš skaidro ar to, ka Latvijā nav nodrošināts kā citās valstīs "*piecu gadu plāns, kurā ir skaidri pa gadiem sarakstīti visi plānotie projekti. Latvijā tā līdz šim nav bijis un tad visi kaut kā pa drumstaliņām vienkārši kaut ko lasīja kopā, kaut ko savstarpēji runājot, kaut ko skaidroja, kas notiek, kas nenotiek. Jo visos iepirkumos piedalīties neviena būvfirma nevar, jo tas no biznesa viedokļa nav loģiski un nav pareizi, tas ir haoss (..), vienkārši fiziski resursu nevienam uzņēmumam tādu nav, lai varētu piedalīties nezinu..., piedalīties tur kaut kādās pašvaldības cūku fermas būvniecībā un Valsts Ieņēmuma dienesta būvniecībā. (..) tur tomēr ir jāsaprot, katram uzņēmumam ir sava, piemēram, mums ir restaurācija, nu, mēs ejam visur, kur ir saistība ar restaurāciju (..)*". [EE] paskaidro, ka sarunas šajā situācijā ir bijušas "*tā kā, nu vēlmju līmenī, ja, nu, viens saka to, otri saka tas interesē, trešais tas, bet tas jau neko nenozīmē, ka tas tā arī notiek, ja, jo faktiski arī bez tiem dalībniekiem pa ko Jūs runājat ir jau tirgū citi dalībnieki, kuri tāpat piedalās tieši tajā pašā konkursā (..) kopējā sarunā vienkārši kaut kādi tādi jautājumi parādās, nu tad... diskusiju veidā par viņiem tiek runāts, nevis nolemts, es domāju, ka tur nolemts nekas netika*".
- 424 Tāpat norāda, ka "(..) uz tām sarunām (..), uz ko Jūs atsaucieties, es saprotu, ka Jums arī nav

²¹⁴ Lietas 7. sējums 92.–97. lpp.

²¹⁵ Lietas 11. sējums 81.–86. lpp.

pilna informācija par viņām,... faktiski galvenie mērķi nebija runāt par šādām...,bet runāt tieši par nozares lietām, tas bija pats galvenais un, ja kaut kur pa vidu tur ir kaut kas runāts, nu es, viņš manā uztverē viņš nemaz nav tik svarīgs” un jautā vai tad viņam “(..) jāpielec kājās un jāiziet ārā un tad atkal jāskrien atpakaļ runāt par nozari?”. Sarunai noslēdzoties, [EE] norāda, ka “(..) nozare bija īstenībā strupceļā un, ja mēs nebūtu runājuši par tām pārējām nozares attīstības lietām, tad... tagad nebūtu Latvijas būvuzņēmēju partnerība. Tur kad, es nezinu vai Jums ir tas materiāls, bet tur mēs ļoti daudz diskutējām, kas varētu vadīt partnerību, kā viņu organizēt, kas varētu biedri, kas varētu būt, kādus varētu ņemt, kas tikai maksā visus nodokļus, kā to visu darīt, kā to visu konstatēt. (..) tagad ir nodibināta partnerība un, un visi, visi šie lielie jautājumi tiek runāti tieši partnerībā pie galda, un protokolējot”.

- 425 **Par VEF Iepirkuma (vairāki Iepirkumi, tostarp LNMM) 16.01.2015.** sarunu norāda, ka “es tur ar neko neesmu ...absolūti pateicis. (..) neatceros šo sarunu, jo šis tur ... uz mūsu uzņēmumu vispār neattiecas. (..) Ne prokuratūra, ne “VEFs” mums nekad nav interesējis..., jo tajā gadā mēs būvējām Mākslas muzeju un, un, un, nu mums ir kaut kāda sava limita robeža, kurās mēs kaut ko darām (..)”.
- 426 Par sevis teikto sarunā, ka “Normāli, ka visi grib visu” [EE] norāda, ka “tas tieši to īstenībā nozīmē, ka nekāda saruna, tur īstenībā vienošanās nav. Mēs vienkārši... diskutējām vispār par būvniecības tirgu.” Tāpat [EE] norāda, ka piemēram, “prokuratūra, tur ir vajadzīgs IDS, individuālais drošības sertifikāts, kurš mums tajā brīdī atjaunots diemžēl netika..., un tad, ko mums runāt par objektu, kas ir... kas ir neiespējams”. [EE] norāda, ka par turpmāko sarunu ir jājautā citiem sarunu dalībniekiem, pats nevar paskaidrot, nevar atcerēties piecus gadus senu sarunu un norāda, ka tagad nesaprot sarunas, jo nav konteksta.
- 427 **Par JRT Iepirkuma 19.05.2017.** sarunu [EE] norāda, ka saruna ir ārpus konteksta“(..) jau Jums sarunas sākumā teicu, kad īstenībā neviena būvfirma neiet uz visiem objektiem un, ja kāds izsaka kaut kādu savu personīgo viedokli, tas nenozīmē, ka tā ir runāšanās (..) es tur neko neesmu teicis, es esmu tur kaut ko pilnīgi citu” un viņš nevar atbildēt bez plašākas informācija par sarunām kopumā. Turklāt par to vai SIA “RE & RE” piedalījās vai nepiedalījās šajā Iepirkumā, [EE] norāda, ka “RE&RE” nepiedalījās atsevišķi tajā iepirkumā, es jau teicu, “RE&RE” tikai tur, tajos objektos un nevis par ko Jūs runājat, bet ļoti daudzos objektos, kur trūka... pieredze, mēs gājām ar savu pieredzi”.²¹⁶
- 428 **Par Mežaparka estrādes 1. kārtas Iepirkuma 19.05.2017.** sarunā [EE] paša teikto norāda, ka “es tiešām kontekstu neatceros un es nezinu par ko tur ir “jāpalīdz” (..)” un norāda, ka “es taču nevaru atbildēt, ko citi runā. (..) Es šodien varu pateikt, ka es neatceros, ka, par, un es tiešām nezinu par ko tur iet runa.. un es tur vispār neredzu, ka tur kaut kāda īpaša runa iet par kaut ko (..)”.
- 429 **Par 16.06.2016. no [DD] automašīnas izņemto tabulu/sarakstu** uz divām lapām [EE] paskaidro, ka “nekādus pierakstus, nekādas lapas šādās sarunās vispār nebija, nebija tādas. (..) Līdz ar to, ko kāds ir (..), ar kādiem mērķiem (..) kādas tabulas vai kaut ko darījis, priekš sevis, es nevaru komentēt”. Tāpat [EE] nezina un nevar izskaidrot, sniegt komentāru, ko nozīmē kolonnu nosaukumi “[ĀĀ][RR]” un “[ČČ][DD]”.
- 430 **Par 08.07.2019. no [LL] izņemto tabulu** (vēstules 3. pielikums) norāda, ka “prasiet [LL], ko viņš saka, ko viņš ir ar to domājis (..) Es neesmu ne gatavojis, ne redzējis, man vispārībā nekādi papīri nekad pēc šādām sarunām pie manis nav bijis neviens papīra gabals”.
- 431 **Par 08.07.2019. no [LL] izņemto tabulu** (vēstules 2. pielikums) norāda, ka tādu nav redzējis un nevar komentēt cita cilvēka darbu. Tabulā nav SIA “RE & RE” objektu, bet ir SIA “RERE Būve”, kas nav SIA “RE & RE” uzņēmums. Nevar izskaidrot arī kolonnā “Comments” atzīmi pie “Jaunais Rīgas teātris”, un pie “Estrāde” un norāda, ka jājautā [LL].
- 432 **Par 08.07.2019. no [LL] izņemtajām tabulām** (vēstules 17. un 9. pielikums) [EE] norāda, ka

²¹⁶ Savukārt juridiskās palīdzības sniedzēja norāda savam klientam [EE] “(..) man liekas, Jūs, tagad [EE], nevar precīzi komentēt par to, kurš piedalījās vai kurš nepiedalījās? Mums tas pēc dokumentiem tas ir jāskatās. (..)”.

nezina kolonnu nosaukumus un vēlāk norāda, ka *“es nevaru komentēt to, ko es tiešām nezinu, kas viņam tur ir, nu kā mēs zinām ko viņi vienā uzņēmumā kaut ko viņš ir tur strīpojis kaut ko tur ir domājis un plānojis, tiešām nezinu”*.

- 433 **Par 08.07.2019. no [LL] izņemto tabulu** (vēstules 16. pielikums) [EE] norāda, ka *“interesanti, es pirmo reizi kaut ko tādu, protams, redzu un faktiski es esmu diezgan izbrīnīts, ka vispār ir kaut kādi, kaut kas tāds ir. (...) Pilnīgi nav skaidrs, kas tas ir.”*

14.6.3. SIA “RE & RE” valdes priekšsēdētāja [RR] 03.09.2019. procesuālo darbību laikā sniegtie paskaidrojumi

- 434 **Par tikšanās un Lietā vērtētajām sarunām** procesuālo darbību laikā²¹⁷ [RR] norādīja, ka *“adrese viņam ir zināma un pāris reizes šajā adresē ir atradies, bijis. (...) Šajās tikšanās reizēs netika runāts par iepirkumiem, bet par “Latvijas būvniecības stratēģiskā partnerība” dalību. (...) neatceroties, ka tikšanās laikā būtu apspriesti iepirkumi. (...) Šīm tikšanās reizēm nebija konkrēta regularitāte, notika spontāni, un tās notika tad, kad aizņemtiem tirgus dalībniekiem atradās laiks un bija iespēja saskaņot laiku.”* (...) šajās tikšanās reizēs piedalījās vienmēr Skonto būves pārstāvji, jo tā ir viņu adrese. Skonto būve, Re&Re un LEC- šie tirgus dalībnieki ir piedalījušies šajās tikšanās reizēs, tomēr tirgus dalībnieka pārstāvis neatceras precīzi”. Papildinot 03.09.2019. protokolu, [RR] norādīja, ka *“neesmu pārliecināts vai norādītajās tikšanās ir piedalījies [ČČ]. [RR] “neatceras, vai tika protokolētas sanāksmes arī tām tikšanās reizēm, kas notika Lašu ielā, Jūrmalā.”* (...) *“Par tikšanās reizēm, kas notika Lašu ielā, Jūrmalā, protokolu nav, bet apgalvot nevar”*.
- 435 Par to, vai [RR] ir apspriedis piedalīšanos, nepiedalīšanos un citus dalības nosacījumus Jaunā Rīgas teātra Iepirkumā, Mežaparka estrādes 1. un 2. kārtas Iepirkumos ar citiem tirgus dalībnieku pārstāvjiem, [RR] norāda, ka *“(.) nevar izslēgt, ka būvnieki pieminējuši šos iepirkumus, tomēr ne aizliegtas vienošanās vai tirgus sadales kontekstā”*.
- 436 Par uzrādītajām sarunām [RR] norāda, ka *“ir grūti komentēt fragmentus, neredzot pilnu ieraksta atšifrējumu.”* [RR] norāda, ka *“diemžēl neatceras konkrētās sarunas (..) un tāpēc nevar atbildēt uz detalizētiem jautājumiem par to, kas ticis apspriests un kas ir ticis apspriests saistībā ar KP amatpersonu uzrādītajiem fragmentiem par konkrētajiem iepirkumiem. Lai varētu detalizēti sniegt skaidrojumus par sarunu atšifrējumiem, būtu nepieciešams tās pilnībā noklausīties”*.
- 437 [RR] atkārtoti uzsver, ka *“kā SIA “RE&RE” uzņēmuma pārstāvis, kā tirgus dalībnieks nav piedalījušies šajos iepirkumos atsevišķi [Jaunā Rīgas teātra Iepirkumā, Mežaparka estrādes 1. kārtas Iepirkumā un Mežaparka estrādes 2. kārtas Iepirkumā], bet nodevis savu pieredzi līgumsabiedrībām”*.
- 438 **Par 16.06.2016. no [DD] automašīnas izņemto tabulu/sarakstu** uz divām lapām [RR] norāda, ka *“redz šo sarakstu pirmo reizi un nevar komentēt, kas tajā atspoguļots vai to skaidrot”*.

14.6.4. SIA “RE & RE” valdes priekšsēdētāja [RR] 18.02.2020. sniegtie paskaidrojumi²¹⁸

- 439 **Par tikšanās un Lietā vērtētajām sarunām** [RR] paskaidro, ka tikās ar diezgan daudz konkurentiem, jo uzskatīja, ka nozarē *“ir nepieciešams apvienoties būvnieku asociācijās un veidot sabiedrisko organizāciju”*, un viena daļa būvnieku to atbalstīja. Ir ticis *“(.) ar tādiem konkurentiem kā “Skonto Būve”, “Arčers”, “LNK”, “Abor”, varbūt vēl kādu, (..) es neatceros tiešām”*, bet *“(.) pārsvarā mēs runājām vienkārši par tirgus jautājumiem, tirgus jautājumi, kas bija aktuāli visiem būvniekiem, piemēram, par likumdošanām, piemēram, par apakšuzņēmēju darbiem (..) ”*. [RR] norāda, ka šajās tikšanās reizēs *“mēs piedāvājam šo restaurācijas darbu specializāciju, lai to izmanto mūsu konkurents savos objektos”* un *“varbūt dažreiz pārspriedām kaut kādus sadarbības jautājumus ar konkurentiem, kur mēs startējam līgumsabiedrībās”*. Tikšanās notikušas neregulāri, un ne par ko vairāk nav runājuši, [RR] pats

²¹⁷ Lietas 7. sējums 84.–89. lpp.

²¹⁸ Lietas 10. sējums 123.–133. lpp.

nav veicis un nav saņēmis nekādus pierakstus.

- 440 Par procesuālo darbību laikā 03.09.2019. teikto, ka tikšanās laikā piedalījušies “Skonto būve, RE&RE, LEC” [RR] paskaidro, ka “no “Skonto Būves” viņus pārstāvēja vai nu [ĀĀ], vai nu [LL] un “LEC” es neatceros, kas pārstāvēja (..) Jo “LEC” tā ir tāda specializēta kompānija. (..) Bet man liekas, vai “LEC-am” nebija īpašniekos arī [ĀĀ]? (..)“.
- 441 [RR] norāda, ka KP uzrādītās sarunas ir epizodiskas un ka [RR] nepieciešams “redzēt pilnu sarunas izvērsumu, lai spriestu par šo sarunu, jo, saprotat, ja esmu viņu runājis četri gadi atpakaļ un man viņu parāda vienkārši kaut kā dažus teikumus no viņas, es tiešām neatceros.”.
- 442 Tāpat [RR] arī norāda, ka “no 2016. gada pavisam noteikti es operacionālajā darbībā nepiedalījos. Es neatceros, 2015., 2016. es nodalījos no viņas nost. Es tikai pabeidzu tos “RE&RE” vecos objektus. Un jaunus objektus es vispār neko nedarīju, es tikai kā padomes loceklis kolēģiem vienkārši devu padomu (..), bet aktīvi es nepiedalījos operacionālajā darbā”, jo to darīja SIA “RE & RE” valde.
- 443 **Par VEF Iepirkumu** 16.01.2015. sarunu vienīgais, ko [RR] atceras ir tas, ka “es VEF-ā [ĀĀ] piedāvāju savus restaurācijas darbus. Man pat bija saglabājušās īsziņas, kur es viņam jautāju: “Nu tad, lūdzu, atbildi par mani... nu... restaurācijas darbiem!” Es viņam piedāvāju restaurācijas darbus. Un viņš man skaidri tā arī neatbildēja. Viņš, (..) vilka tikai garumā, vot ar šādiem tekstiem un tā, un īstenībā tas ir vienīgais, ko es atceros, kas bija par šo, par VEF-u”. Savukārt par sarunā teikto “ [ĀĀ]:- Nu, viņš ir solīts. Es pie viņa strādāju. (..) [ĀĀ]:- Nu, pieņemsim, ja pirmais nāk, pieņemsim, VEFs, ... davi.. ...gatavs spēlēt. [RR]:- Okei. ...(..)[RR]:- Jā. [ĀĀ], ja tu saki, ka tiešām tev, nu, tiešām. [ĀĀ]:- Nē, man vajag [VĀRDS]. [VĀRDS], [VĀRDS] VEFu. [RR]:-Es sapratu.“ [RR] norāda, ka nesaprot un jautā, kas ir [VĀRDS] un, ka jāredz visa saruna. Vēl [RR] uzskata, ka šī saruna atspoguļo to, ko [RR] teicis, ka piedāvājis viņam restaurācijas darbus VEF Iepirkumā “un es atceros, ka viņš vilka laiku un neatbildēja man un tā”.
- 444 **Par JRT Iepirkumu** un 02.06.2016. sarunu norāda, ka “tā ir tipiska mūsu saruna par situāciju nozarē. Mēs runājam par Jauno Rīgas teātri, un vienkārši es pateicu - nu būs kvalifikācija. (..) Jaunais Rīgas teātris tajā sarunā varbūt varēja tikt pieminēts, bet tikai kā viens no projektiem un viss” un papildus norāda, ka nesaprot par ko “viņi runā”. [RR] paskaidro, ka “teātri reāli izpildīja apakšuzņēmuma darbus, piemēram, LNK grupa. Viņa veica paļu darbus. Es atceros, ka mēs par teātri runājam arī ar šito [ČČ] un ar [ĀĀ] par alumīnija konstrukciju piegādēm”. Turklāt [RR] norāda, ka “mēs nekādā ziņā nerunājam (..) nu tas viss objekts būs kādam. Nē, absolūti, nē. Mēs vienkārši runājam par kaut kādiem darbiem, man liekas, šī objekta ietvaros. (..) es vienkārši saku, man ir re kur restaurācija un apdare, viņš saka – man ir tas un tas. Un tad mēs arī varbūt arī par to varējām pārrunāt, bet, starp citu, vai tad mēs kaut kur šeit esam runājuši par kaut kādām naudām vai cenām, vai skaņošanām, tur taču nav nekas tāds”. [RR] norāda, ka, lai gan pats piedalās sarunā, viņš nevar zināt, ko citi sarunā klātesošie domāja, tāpat neatceras, vai kāds veicis kādus pierakstus šajā sarunā, bet protokoli veikti biedrības Būvniecības attīstības stratēģiskā partnerība ietvaros, un tad tika nolemts to pārveidot par LBP. Par šo sarunu [RR] norāda, ka šī nebija saruna, kas noritējusi “ partnerības formā, un tāpēc, man liekas, viņā arī netika veikta nekāda protokolēšana. Man liekās... šobrīd. Es vēlreiz saku – man ir jāredz pilns sarunas izraksts, lai es varētu Jums pateikt precīzi”..
- 445 Par JRT Iepirkuma 27.06.2016. sarunu [RR] norāda, ka [RR] “nav tik laba atmiņa, lai atcerētos visu, ko es esmu kādreiz runājis. (..) mēs te atkal esam runājuši vienkārši par kaut kādiem projektiem un viss”. Saistībā ar sarunā pieminētajiem citiem objektiem – Daugavas stadiona un Lielupes vidusskolas Iepirkumiem norāda, ka nepretendē uz daļu Iepirkumiem, jo vai nu nebija finanšu kapacitātes vai nebija pietiekama pieredze, vai nebija “kāds partneris labs un zināms, ja, tad mēs nu vienkārši nēstartējām uz to projektu”. Par SIA “MERKS” šī JRT Iepirkuma sakarā [RR] norāda, ka neatceras, vai piedāvājis tieši SIA “MERKS” “(..) iespējams, ka mēs piedāvājām visiem tos pašus darbus, ko es piedāvāju [ĀĀ]” un vienlaikus, ka “mēs (..) esam mēģinājuši ar “Merk-u” strādāt vairākos projektos, bet viņi mūs neņēma līdz šim. Nu

tāpēc mēs, iespējams, viņiem varējām arī nepiedāvāt, bet nu es neatceros (..)”. Norāda, ka varēja būt runa par apakšuzņēmumu darbiem, jo “es saprotu, ka [KK] piedāvā kaut kādus savus darbus specializētus. Bet kādus tieši...” un norāda, ka sarunu neatceras. Par minētajiem Iepirkumiem varbūt “runājām par situāciju ar iepirkumiem vispār, ka iepirkumi kavējas, ka viņi nenāk un tā. Varbūt, ka tajā sakarībā, jo mēs arī par šādiem jautājumiem runājām ar konkurentiem, ja, un tas, man liekas, nav nekas aizliegts vienkārši”.

- 446 Attiecībā uz [NN] teikto šajā (27.06.2016.) sarunā “nevar tā teikt – veči, nerēķiniet. Un pēc tam kāds tur nostučis iekšienē. Nu, labi, tu kaut kādā līmenī to vari, bet tā jau tu nevari. Arī tur visi, (**) atklāt pakaļu. Es te, veči, (**), ar džekiem sēdēju pie galda... Nē ja va-, es nezinu, kādā līmenī” paskaidro, ka [NN] “ir diezgan kolorīta personība, viņam tie teicieni bieži vien nav saprotami ne tikai man, bet arī pārējiem. Es tiešām nemāku komentēt, ko viņš ar šo domāja (..)”. Tāpat [RR] norāda, ka “nu kā, tie būvniecības kolēģi, ja, un tad kad Jūs runājat ar kolēģiem, Jūs taču vienmēr nesakāt, “es tur saprotu vai es tur nesaprotu”. Papildus tiek precizēts, ka [NN] ir gan apakšuzņēmējs, gan būvuzņēmējs, bet [RR] ar [NN] sadarbība nekur nav bijusi.
- 447 Par JRT Iepirkuma 19.05.2017. sarunu [RR] norāda, ka tajā nepiedalās un nevar komentēt [ŪŪ] (SIA “RERE BŪVE”) un [EE] (SIA “RE & RE”) teikto. Savukārt juridiskās palīdzības sniedzējs norāda, ka Lietas dalībnieku saruna varētu būt savstarpēji pretrunīgas, jo šajā sarunā [ĀĀ] norāda, ka “*Teātris mums, nu.*”
- 448 Par JRT Iepirkuma 17.08.2017. sarunu, kurā teikts, ka “ [NN]:- Jūs izrunājat, es piekritīšu. Vienīgais, ko es, es nepretendēju uz tavu Jauno Rīgas teātri. Es nepretendēju. [RR]:- Paldies. [NN]:- Lūdzu. Ko tu vēl gribi, lai es tev piekāpjos? Pasaki tagad. - Vairāk neko” [RR] norāda, ka “man liekas, ka tas varēja būt pa viņa konkrētajiem darbiem, ko es viņam lūdzu izpildīt, bet viņš teica, ka viņš nē, tāpēc es pateicu nu, “paldies””. Par [NN] teikto norāda, ka [RR] nav ne jausmas, ko [NN] runāja, un norāda, ka jāredz visas sarunas izraksts, un tad [RR] “varētu dot rakstisku atbildi laikam”.
- 449 **Par Mežaparka estrādes 1. kārtas Iepirkuma** 02.06.2016. sarunu [RR] norāda, ka “gandrīz neko nezinu pa to objektu. (..) Mežaparka estrādi mums kūrēja [ŪŪ], un viņš, viņš ar šo objektu arī (..) ņemās. (..) Un es tur vienkārši izteicu varbūt kaut kādas savas domas tikai un viss, jo man tur nebija nekāda operacionālā...” Sarunu izskaidro kā tādu, kura bijusi par Lietas dalībnieku sadarbības iespējām, jo šajā Iepirkumā “mums nebija, pirmkārt, tik liela pieredze ar tādiem objektiem, un, otrs, mums nebija arī speciālisti būvniecības visi vajadzīgie.” Par [ČČ] teikto “ [ČČ]:- Estrā-estrāde tā būs nākamgad. Šogad ierakstām fifty- fifty ” un vēlāk teikto “[RR]:- Estrāde, tad uz pusēm? [ČČ]:- Jā, pagaidām” [RR] norāda, ka šajā sarunā piedalījies kā būvniecības eksperts un, ka “Es nepārstāvēju kompāniju, kas piedalījās tajā līgumsabiedrībā” un uzskata, ka svešas sarunas komentēt nav pareizi.
- 450 **Par Mežaparka estrādes 2. kārtas Iepirkuma** 17.08.2017. sarunu norāda, ka neatceras, vai bija klāt šajā sarunā un nevar komentēt, un bez jau iepriekš sniegtām atbildēm par 07.06.2018. sarunu norāda, ka “*saņemot pilno sarunu izvērsumu, un tad mēs noteikti rakstiski labprāt sniegtu paskaidrojumu*”.
- 451 **Par 16.06.2016. no [DD] automašīnas izņemto sarakstu/tabulu** uz divām lapām [RR] norāda, ka tie nav [RR] pieraksti un nevar paskaidrot veikto piezīmi rokrakstā “[VĀRDA_DALA]” pie JRT Iepirkuma, lai gan vēlāk pats [RR] norāda, ka piezīme “[VĀRDS_DALA]” ir “[VĀRDS]”. [RR] pieļauj, ka iespējams, tas ir [DD] “*iekšējs dokuments, ko viņš gatavojis savā kompānijā*”, bet [RR] nezina.
- 452 **Par 08.07.2019. no [LL] izņemto tabulu** (3. pielikums) [RR] norāda, ka par to ir jājautā [LL], jo nevar skaidrot “*kāda cita cilvēka kaut ko... uzvilktu*” un nezina.
- 453 **Par 08.07.2019. no [LL] izņemto tabulu** (2. pielikums) [RR] norāda, ka nav ne jausmas, kas ir tabulas saturā un veiktās piezīmes kolonnā “*Comments*”, t.sk. pretī JRT un Mežaparka estrādes Iepirkumiem.
- 454 **Par 08.07.2019. no [LL] izņemtajām tabulām** (17. un 9. pielikums) [RR] norāda, ka nav

komentāru *“Vienkārši sasvītrots kaut kas”*, un par kolonnu nosaukumiem norāda, ka šo dokumentu gatavojis cits cilvēks un [RR] nezina, kas ar to ir domāts.

455 **Par 08.07.2019. no [LL] izņemto tabulu** (16. pielikums) [RR] norāda, ka viņam nav ne jausmas, kas tur ir norādīts – jājautā [LL].

14.7. SIA “MERKS” paskaidrojumi

14.7.1. SIA “MERKS” valdes priekšsēdētājs [KK] 03.09.2019. sniegtie paskaidrojumi

456 Procesuālo darbību laikā²¹⁹ [KK] par tikšanās Lašu ielā 24, Jūrmalā, norādīja, ka “viņš ir bijis klāt šādās sarunās maksimums (..) divas – (..) trīs reizes (..) neatceras precīzus datumus (..)”.

457 Tāpat viņš norāda, ka “vienojāties (..) organizāciju dibināt ar mērķi nodrošināt būvniecības nozares pārstāvniecību ilgtspējīgas nozares attīstību veicinošus likumdošanas izstrādes attīstību. (..) Kad [KK] bija klāt bijušā zvejnieku kolhoza “Jūraslīcis” teritorijā Lašu iela 24, Jūrmala, [KK] ar citiem klātesošajiem vienojās par šādas asociācijas veidošanu”.

458 Par Ventpils Mūzikas vidusskolas ar koncertzāli, multifunkcionālā t/c Akropoles un t/p Alfas Iepirkumiem un par to, vai ir apspriedis piedalīšanos, nepiedalīšanos un citus dalības nosacījumus, [KK] norāda, ka *“tika informēti (..) vairāki apakšuzņēmumi un piegādātāji. Piemēram, [BB] satika izstādē. [NN] satika viesnīcā[ā] Latvijā, jo viņš gribēja sniegt pakalpojumus Alfa projekta būvniecība[ā]- vājstrāvas sistēmas montāžu (..)”*.

459 Par visiem iepriekš uzskaitītajiem Iepirkumiem [KK] norāda, ka par tiem saņēmis “vienādi nepārbaudītu informāciju” un “neuzņemt šādu informāciju (neuzklausīt) (..) nav iespējams, bet tas nozīmētu zaudēt saziņu ar visiem būvniecības tirgus (..) dalībniekiem, piegādātājiem, apakšuzņēmējiem, esošiem un potenciāliem darbiniekiem un tas nebūtu savienojams ar iespēju pildīt [KK] tiešos darba pienākumus”.

460 [KK] norāda arī, ka “[DD] informēja tikai par SIA “MERKS” dalību šajos iepirkumos”.

461 **Par Ventpils mūzikas vidusskolas ar koncertzāli Iepirkuma 02.06.2016. sarunu** un jautājumu, kas ir sarunā minētais “jums”/ “mums”, ko tas nozīmē, un kas ietilpst “jums”/ “mums”, [KK] paskaidroja, ka *“šķiet, ka notiek mēģinājums sadalīt tirgu”*.

462 Attiecībā uz KP amatpersonu uzrādīto sarunu kopumu [KK] norādīja, ka *“tas viss norāda uz tirgus sadalījumu konkurentu starpā”*.

463 Pēc šī sniegtā [KK] viedokļa par uzrādīto sarunu kopumu un konkrēto Ventpils mūzikas vidusskolas ar koncertzāli iepirkumu [KK] ar savu juridiskās palīdzības sniedzēju [VĀRDS] apspriedās par to, vai komentēt visu kopā, vai katru sarunu atsevišķi, un, sarunai atsākoties, [KK] norāda, ka *“viņam vairs nav komentāru”*.

464 Par 27.06.2016. uzrādīto sarunu [KK] norāda, ka “doma bija izveidot Latvijas Būvniecības partnerību un mērķis tikšanās reizei bija apvienoties asociācijā. Par apvienošanās asociācijā [KK] klātbūtnē vienošanās tika panākta”. Par to, par kādu kolektīvo atteikšanos tiek runāts Ventpils mūzikas vidusskolas ar koncertzāli Iepirkuma sakarā, [KK] paskaidroja, ka “viņš nevar komentēt citus (..). Visi lieli objekti tiek pavadīti ar daudz emocijām un baumām, ieskaitot ar to, kuram šis objekts apsolīts, kurš objektu iegūs un kurš neiegūs un kādas problēmas radīsies darbu izpildes laikā. [KK] nostāja, dzirdot visas šādas baumas, ir bijusi tās ignorēt, lai arī cik ticami tās neizklausītos. Tāpat [KK] norāda, ka “(..) neatceras, kas konkrētajā sarunā bija “viņi”” un tālākais [KK] skaidrojums ir, ka “(..) šis viss raksturo nenopietnību ar ko šo komentāru būtu jāuztver. Par jaunā konkursa izsludināšanu [KK] saka visiem, tāpēc, ka konkursi ir publiski, tie ir jāzina visiem, un [KK] ir iespēja runāt par to, ka šāds iepirkums būs.(..) Ventpils pilsētas dome bija publiski izziņojusi savus plānus realizēt konkrētā objekta būvniecību. (..)”. Par jauna konkursa izsludināšanu [KK] konkurentiem saka, jo “šis jautājums ir aktuāls un šis konkurss ir svarīgs”. Papildus [KK] paskaidro, ka “(..) būvniecības tirgū jebkurš objekts, kur līguma summa pārsniedz 20 miljonus euro (..) ir pēc noklusējuma svarīgs objekts jebkuram uzņēmumam, kas strādā būvniecībā.” [KK] norāda, ka “[KK] nerūp un nedomā par

²¹⁹ Lietas 7. sējums 9.–31. lpp.

saviem konkurentiem šī konkursa norises sakarā” .

- 465 Par to, ko un uz kāda pamata [KK] gribēja Ventspils Iepirkuma sakarā ar [DD] “*sakombinēt*”, [KK] norāda, ka “*viņš neatceras šo sarunu un (..), ka droši vien tas bijis kāds muļķīgs joks*”. Par [RR] teikto sarunā, ka [KK] būs Ventspils iepirkums, [KK] norāda, ka “*viņš nezina kāpēc [RR] tā uzskata.*” Precizējot [KK] reakciju uz šo [RR] teikto, [KK] norāda, ka “*neatceras, ka [RR] kaut ko tamlīdzīgu vispār būtu teicis.*” Arī turpmāk [KK] norāda, ka nezina un neatceras šo sarunu.
- 466 Par turpmāko 27.06.2017. sarunu par Ventspils mūzikas vidusskolas ar koncertzāli Iepirkumu [KK] norāda, ka “*šo sarunu neatceras*”, tāpat par 19.05.2017. [KK] norāda, ka “*šīm personām, kas par to sarunājas būtu jājautā kāpēc tās par Ventspils iepirkumu turpina runāt pēc konkursa beigām*”, ka “*viņš nezina par ko konkurenti runā*”. Par 30.06.2017. sarunu [KK] paskaidro, ka “*droši vien [LL] un [BB] (..) runā par iepirkumiem, bet ko nozīmē [sarunā pieminētie] 16,6 un 11,7 paskaidrot nevar*”.
- 467 Par Ventspils Mūzikas vidusskolas ar koncertzāli Iepirkuma 03.07.2016. sarunu, kurā tiek pieminēta liela “*tabula*” [un, ka [KK] bija aizbraucis pie [ČČ]], [KK] norāda, ka “*tiešām bija aizbraucis pie [ČČ] uz biroju Katlakala ielā un ticies ar [ČČ] nevis kā ar konkurentu, bet kā ar piegādātāju.(.) [KK] norāda, ka no [ČČ] nav saņēmis tabulas*”.
- 468 **Par Akropoles Iepirkuma (un Rimi)** 02.06.2016. sarunu [KK] paskaidro, ka “*šeit tiek runāts par projektiem, kuros SIA “MERKS” uzvarējis un Rimi projektā piedalījās, bet sarunas saturs norāda par šīs sarunas absurdumu, jo konkursa uzvarētāji ir tādi kā ir*”. Tāpat [KK] norādīja, ka “*piedalījies visos trijos iepirkumos: Akropole, Rimi un Alfa (..) Ko konkrēti minēja [ČČ] (Arčers) minot “Akropole”, “Rimi” un “Alfa” [KK] pateikt nevar*”. Tāpat arī [KK] norādīja, ka “*viņš nezina ko [ČČ] domā ar “fifty-fifty”*”. [KK] “*nezina par kādu izlīdzināšanu iet runa*”, tāpat arī turpmāk, komentējot sarunu saturu, [KK] norāda, ka “*viņš nevar atbildēt, bet var tikai spekulēt, bet spekulēt viņš nedrīkst.*”, ka “*viņš nezina*”, ka “*viņš nevar pateikt neko, kas varētu derēt KP protokolam*”.
- 469 **Par Alfa Iepirkuma** 02.06.2016. sarunā [KK] norāda, ka “*pieļauj domu, ka pasūtītājs varēja uzaicināt arī citus pretendentes piedalīties konkursā*”. Par privātajiem iepirkumiem [ĀĀ] teiktā sakarā, ka “*Bet par privātiem jau, man liekas, tur vienkāršāk. Tur sanāk kopā tie, kas ir aicināti un tad runā nu.*” [KK] norāda, ka “*procedūra ir daudz vienkāršāka, jo nav ietverti likumdošanas akti, kurus jāievēro publiskajos iepirkumos.*” Par [ČČ] sarunā pieminēto “*fifty- fifty starp grupām*” [KK] norāda, ka “*nezina par ko šie cilvēki runā šajā tikšanās, jo viņš tur nebija klāt*”.
- 470 Par 27.06.2016. sarunu [KK] paskaidro, ka “*šajā tikšanās reizē nenotika nekādas vienošanās par to, kurš iegūs kuru pasūtījumu. [KK] atzīstas, ka ir stāstījis saviem konkurentiem par to, kuros iepirkumos SIA “MERKS” piedalās un plāno piedalīties, kā [KK] jau minēja iepriekš, informācija par publiskajiem iepirkumiem ir visiem pieejama informācija, tāpat arī par lieliem privātajiem iepirkumiem informācija tirgū ir pieejama. [KK] neuzskata, ka informācijas atklāšana par SIA “MERKS” dalību iepirkumos veido aizliegto vienošanos vai liecina par gatavošanos aizliegtai vienošanai. [KK] atzīst, ka sarunas vulgārais formāts un necenzētas leksikas lietošana ievilka arī mani ar ko es tādējādi pielīdzinājos pārējiem sarunas dalībniekiem. Nekādos sarakstos es neesmu iekļāvis un nekādiem sarakstiem es neesmu pievienojies. Būvfirma “MERKS” godprātīgi piedalījās iepirkumā un tam sekojošas līguma pārrunas vairāku nedēļu garumā. Sarunu formāts man liek domāt, ka pasūtītājs līguma pārrunas veda vēl ar vismaz vienu pretendentu. Šādā situācijā faktiski nav iespējama vienošanās, jo procesu vienpersoniski kontrolē pasūtītājs, līdz ar to šī saruna, kā arī citas sarunas, kuras [KK] uzrādīja KP, ir absurdas pēc būtības attiecībā uz MERKS.*” Attiecībā uz sarunas (27.06.2016.) laikā [KK] lietoto vārdu “*izshēmot*” [KK]:- *Mēs varam “Alfu” kaut kā izshēmot?*, [KK] paskaidroja, ka “*šīs vispār nav bijis jautājums, bet tas bija kā joks*”. [KK] norāda, ka sarunā “*stāsta konkurentiem par saviem plāniem un ar Alfas iepirkumu plānoja sasniegt savu maksimālo mērķi*”. Par to, ka sarunā [ĀĀ] un [NN] saka pārējiem klātesošajiem, ka ir “*jānāk visiem kopā jārūnā*”, [KK] norāda, ka viņš “*nezina par ko runā [ĀĀ] un [NN] un, ka [KK]*

vispār uzskata, ka tā bijusi viņa kļūda piedalīties šajās tikšanās”. Par to, kā [KK] uzzināja par šo tikšanos reizi un vietu, [KK] paskaidroja, ka “viņu uzrunāja [NN] mutiski viesnīcā “Latvija”, kur [KK] un [NN] tikās pēc [NN] uzaicinājuma. (..)”.

- 471 **Par 16.06.2016. no [DD] automašīnas izņemto tabulu/sarakstu** uz divām lapām, [KK] norāda, ka “viņš nav redzējis šādu sarakstu/tabulu un nav piedalījies tā tapšanā. (..) [KK] nevar paskaidrot ko varētu nozīmēt “[ĀĀ][RR]” un “[ČČ][DD]A” uzrādītajā sarakstā/tabulā. (..) Burti un apzīmējumi uzrādītajā sarakstā/tabulā būvniecībā neko nenozīmē.”
- 472 Par to, kāpēc [KK] par dažiem konkursiem, pat tādiem, kuros SIA “MERKS” nepiedalījās atceras, bet par citiem Iepirkumiem nezina, [KK] paskaidroja, ka tas ir atkarīgs no viņa atmiņas un trīs gadus vecus notikumus viņš neatceras.
- 473 Par 27.08.2015. sarunu, kurā tiek runāts par skolu (tehnikumu) dalīšanu [KK] norāda, ka “viņš ar [ĀĀ] neesot par šādu jautājumu runājis. (..) viņš šo sarunu nevar komentēt, jo MERKS šajā sarunā nav piedalījies. (..) Viņš nezina, par ko ir šī saruna”.

14.7.2. SIA “MERKS” valdes priekšsēdētāja [KK] 20.02.2020. sniegtie paskaidrojumi

- 474 [KK] norāda²²⁰, ka Lietā vērtēto tikšanos nolūks “bija vienoties par Latvijas Būvuzņēmēju partnerības dibināšanu”. Papildinājumos pie Sarunu protokola norādīts, ka LBP “*nevis tika dibināta no jauna, bet gan būvnieki vēlējās to atjaunot jaunā formātā. No sarunas ar Konkurences padomi gaitā uzrādītiem dokumentiem un tikšanās datumiem izriet, ka tikšanās, uz kuru [KK] ticis uzaicināts, lai apspriestu partnerības dibināšanu, notika 2015. gada 27. augustā*”. Šo tikšanos laikā [KK] nav veicis nekādas piezīmes un nav redzējis, ka tādas veic kāds cits.
- 475 **Par Ventspils Mūzikas vidusskolas ar koncertzāli Iepirkumu** [KK] norāda, ka par šo Iepirkumu runājis tāpēc, ka “tajā laikā šis iepirkums notika, tāpēc, kad mūsu biznesa specifika ir tāda, ka mēs esam ģenerāluzņēmēji. Tas nozīmē, ka mēs darbus veicam faktiski visus, visu, visu būvniecības... nu gan materiālus, gan apakšuzņēmējus piesaistot atsevišķi, tāpat mums nav neviena strādnieka, neviena tehnikas vienība. Mēs esam nu tāds klasisks ģenerāluzņēmējs nu pilnā šī vārda nozīmē. Un principā katrs no šiem sarunu dalībniekiem pārstāv uzņēmumus, kuri ir kaut kādās atsevišķās nozarēs spēcīgi spēlētāji vai nu materiālu būvizstrādājumu ražotāji vai arī potenciāli apakšuzņēmēji. Un cita starpā teiksim sarunu kontekstā es viņiem esmu viņiem par šo objektu stāstījis un šādus faktus sniedzis”. Tādējādi [ĀĀ], [NN] un [RR] “katrs no viņiem bija potenciāls apakšuzņēmējs šajā objektā”. Turklāt vēlāk sarunā [KK] paskaidro, ka sarunas ar potenciālajiem apakšuzņēmējiem norit šādi: “Mēs viņus vai nu aicinām vai daļa ir paši piesakās un piedalās konkursā (..) mūsu iekšienē. (..) Dažreiz piesakās man, dažreiz piesakās celtniecības direktoram (..)” [KK] norāda, ka runā ar katru individuāli un paskaidro, ka iepriekš viņa teiktais par to, ka ar [ĀĀ], [NN], [RR] šajā sarunā runā tostarp, kā ar potenciālajiem apakšuzņēmējiem, ka arī to, ka šī saruna bijusi “konceptuāla saruna par šo lietu...”.
- 476 Par Ventspils Mūzikas vidusskolas ar koncertzāli 27.06.2016. sarunu [KK] norāda, ka šī saruna, kur [KK] norāda, ka “ar [DD] varētu sakombinēt” un, [ĀĀ] norāda, ka “*Es esmu gatavs Ventspilī piedalīties tā kā vajag*”, un [NN] saka, ka “*Par Ventspili plus-mīnus mēs esam visi vienojušies*” [KK] ieskatā ir “(..) *savārstījums no dažādiem sarunu kaut kādiem fragmentiem. Par kuru katru precīzi es nevaru pateikt, es neatceros tik detaļās sarunas, ja. Es, pat ja godīgi, datumus nevaru pateikt, kad es esmu tur bijis, ja. Tas, ka es esmu bijis 16.gada vasarā, to es varu apstiprināt, bet, vai tas bija konkrēti tajā datumā, es neatceros. Un šo sarunu, tā teikt, visas detaļas es arī, protams, neatceros. Bet, nu kā es minēju, mērķis bija runāt par partnerības dibināšanu (atjaunošanu). Tas, ko es varu pateikt, kad katrs no šiem uzņēmumiem, kuras pārstāv personas, kuras te ir it kā minētas, ir spējīgi mums būt apakšuzņēmēji, jebkurā objektā faktiski, katrs pa saviem darbu veidiem gan Skonto grupas uzņēmumi, gan “LNK” grupas uzņēmumi, gan arī pat “RE&RE” grupas uzņēmumi ir spējīgi būt mums apakšuzņēmēji*”.

²²⁰ Lietas 10. sējums 162.–173. lpp.

konkrētos darbu veidos (..)". Tāpat [KK] norāda, ka viņš nevar "*par katru konkrēti vārdu, frāzi kaut kādus tādus specifiskus komentārus Jums sniegt.*" Par [ĀĀ] teikto, ka "*miers mājās būtu un labas domas visiem, būtu ar mieru no tā visa kolektīvi atteikties, no tās Ventspils*", [KK] norāda, ka neatceras, ka [ĀĀ] būtu tā teicis, ka būtu jājautā [ĀĀ], ko viņš ar to domājis, bet, ka [KK] nav mēģinājis iztaujāt [ĀĀ] par to, ko viņa teiktais nozīmē. Vienlaikus vēlāk [KK] norāda, ka "*es visu labi apzinos, kādā kontekstā tas viss notiek, kādā kontekstā Jūs to jautājat, bet tas ir vienkārši...nu, kā lai pasaka, mēs ejam jau pa riņķi jau (..)*".

477 Attiecībā par paša [KK] teikto, ka "*ar [DD] varētu sakombinēt.*", [KK] norāda, ka [DD] varētu "*būvēt pāļus*", bet vienojās ar citu tirgus dalībnieku.

478 Par dalību un par sadarbību ar SIA "OSTAS CELTNIIEKS" šajā Iepirkumā [KK] norāda, ka "(..) mēs bijām vienu koncertzāli uzbūvējuši Liepājā, uzskatījām to par tādu tā kā goda lietu šo te darbu arī turpināt. Šādi objekti principā ir pēc definīcijas mums interesanti" un "'Ostas celtnieks" ir Ventspilī lielākā būvkopmānija. To mēs sapratām jau pēc Liepājas objekta, kad ir nepieciešams strādāt kopā ar vietējo kompāniju (..) mēs viņus uzrunājām un vienojāmies par kopīgu sadarbību".

479 Par Ventspils Mūzikas vidusskolas ar koncertzāli Iepirkuma 02.06.2016. gada sarunu 03.09.2019. gada procesuālo darbību laika [KK] norādīja, ka "*notiek mēģinājums sadalīt tirgu*" un kopumā "*tas viss norāda uz tirgus sadalījumu konkurentu starpā*", un šajā reizē [KK] norādīja, ka "*es biju uztraucies. Ieradāties Konkurences padomes pārstāvji, neminot, kas Jūs esat, nevienam..., ja. Man bija problēmas pat piezvanīt savai sievai. Blakus man sēdēja cilvēks ar pistoli. Ārā jau rakstīja Delfi pa to, ka mūs krata Korupcijas novēršanas un apkarošanas birojs..., ja, un es biju uztraucies. Es biju pārbijies. Tā ar manīm dzīvē ir pirmo reizi*". Vēlāk juridiskās palīdzības sniedzējs piebilst, ka "*Par šo fragmentu tad bija komentārs, ka nezina, neatceras un tur nemaz nebija (..)*". Par pārējām divām sarunām [KK] norāda, ka "*es nezina, nav ko tur teikt*" un , ka nav bijis klāt. Tāpat norāda, ka "*nav saprotams (..) par kādām sociālām mājām iet runa*".

480 **Par Akropoles Iepirkuma** 02.06.2016. sarunu norāda, ka "'Akropole" ir mūsu lielākais objekts. Mēs ar viņu sākām darboties 2016. gada pašā nogalē. Mēs uzrunājām Lietuvas būvkompaniju "Mitnija". Mums bija faktiski pilnsabiedrība (..), viņa nebija reģistrēta (..) mēs ar viņiem vienojāmies par kopīgu piedāvājuma sagatavošanu, kopīgu startu šajā iepirkumā. Tāpēc principā, no mana viedokļa, jebkādas sarunas, kurās tiek apspriesta "Akropole", kur runā konkurenti, ir vienkārši... viņas ir absurdas. Pēc definīcijas gan kopumā, gan atsevišķi fragmenti (..) mēs startējām, šo objektu mēs rēķinājām, par šo objektu mēs diskutējām ar pasūtītāju un beigās mēs viņu ieguvām. Mēs viņu arī uzbūvējām". Juridiskās palīdzības sniedzējs norāda, ka [KK] šajā sarunā nav piedalījies, un [KK] paskaidro, ka par sarunā minēto Iepirkumu saistību nevar neko pateikt, kā vien to, ka objektiem nav funkcionālu saistību, un to, ka tie ir savstarpēji konkurējoši uzņēmumi (Rimi loģistikas centrs un Akropole), tāpat norāda, ka "šīs sarunas konteksts man ir pilnīgi neko neizsakošs. (..) nav ko piebilst (..) ir tā, kad "Akropoli" būvē uzņēmums, kurš nav šīs sarunas dalībnieks (..) ". Par Alfas iepirkumu norāda, ka precīzi tas pats skaidrojums, kā skaidroja iepriekš par Akropoli, un attiecībā uz pārējo sarunā pausto nevar sniegt komentāru un nezina, kā arī norāda, ka ir jājautā sarunā klātesošajiem.

481 **Par Alfas Iepirkuma** 02.06.2016. sarunu norāda, ka nepiedalās, bet par 27.06.2016. sarunu norāda, ka tā ir "(..) stipri nesakarīga... saruna. Ja, principā tas, ko es sākumā stāstīju. Tā ir tā saruna, kurā es esmu bijis ... klāt (..) Principā tikšanās mērķis bija vienoties par Latvijas Būvuzņēmēju partnerības dibināšanu (atjaunošanu). Un, nu kaut kā, es esmu runājis par šiem objektiem, attiecībā, attiecībā ar šiem konkrētiem kungiem nu kā ar potenciāliem apakšuzņēmējiem". Par [KK] sarunā jautāto pārējiem klātesošiem par izshēmošanu [[KK]:- "Mēs varam "Alfu" kaut kā izshēmot?"] [KK] norāda, ka "neatceros, ka es būtu kaut ko tādu teicis" un par sarunā pieminēto privāto sarakstu [" [ĀĀ]:- Tas ir nākošais saraksts. Pie tam privātais."] norāda, ka "nav komentāru. Es nevaru pateikt, es neatceros, es šādu te tekstu, es neatceros" kā arī norāda, ka nezina, ko tas satur. Tāpat [KK] neatceras, par kādu paiešanu malā

sarunā ir teicis pārējiem klātesošajiem, un Alfā nav pagājis malā, bet “ar zobiem un nagiem līdz galam aizgājām”. Savukārt attiecībā uz sarunā pausto, ka “jānāk, visiem kopā jārunā” un “Tad ir jānāk visiem kopā, jārunā”, [KK] norāda, ka “es neatceros, ka tas būtu teikts, bet visiem kopā pavisam noteikti nav kopā jānāk un jārunā. Nekāda kopā nākšana un runāšana par “Alfu” nekad nav bijusi”. Sarunā minēto par komandu paskaidro kā absurdu informāciju, kuru [KK] nevar komentēt.

482 **Par 03.07.2016. tikšanos un sarunu, kurā piedalās [NN] un [ČČ]** un kurā [ČČ] saka, ka “*[ČČ]:- Ā, [KK] bija atbraucis arī pie manīm. (..)*” un , ka “*[ČČ]:- Es viņam nokopēju šito te iedevu. Es tīrrakstu uztaisīju tagad*”, [KK] uz jautājumu, ko [KK] [ČČ] iedeva, norāda, ka “*neko*” un , ka nezina, par kādu tabulu ir runa. [KK] norāda, ka “*Es pie viņa patiešām biju, mums bija objekts, kuru viņš kavēja*”.

483 **Par 27.08.2015. tikšanos un sarunu par skolu (tehnikumu) Iepirkumiem**, to dalīšanu un sarunā minēto “Nu, varbūt tad, kad tas skolu viss tas saraksts ir”, “Man jau liekas, ka princips ir plānots arī... normāls” un ”Kad tie, kas kaut ko ir sākuši, tie varētu arī to pašu turpināt.” [KK] norāda, ka “Es neatminos šo sarunu, goda vārds. (..) es neatceros, ka es būtu kaut ko šeit piedalījies”. Tāpat [KK] norāda, ka par [ĀĀ] teikto šajā sarunā jājautā [ĀĀ], t.sk. par [ĀĀ] norādīto principu “Kad tie, kas kaut ko ir sākuši, tie varētu arī to pašu turpināt”, ka “Nevaru komentēt. Tas arī diezgan absurdi” . Tāpat vēlreiz uzsver, ka [KK] “(..) vajag pilnu sarunu atšifrējumu un tad es Jums varu pateikt, par ko tā saruna ir. Es šo fragmentu goda vārds neatceros”.

484 **Par 08.07.2019. no [LL] izņemtajām tabulām** (vēstules 17. un 9. pielikums) katra uz vienas lapas, [KK] paskaidro, ka katrā kolonnā atspoguļotas “*visas Latvijas lielākās būvkopmānijas (..) un šādu tabulu neesmu iepriekš redzējis. Šobrīd man šādam dalījumam nešķiet nekāda loģika... ne no kāda būvniecības tirgus viedokļa..., es nevaru pateikt, ko [LL] ir domājis ar šo tabulu*”.

485 **Par 08.07.2019. no [LL] izņemto tabulu** (vēstules 16. pielikums) [KK] norāda, ka “*man nav komentāru*” un norāda, ka nevar izskaidrot.

486 **Par 16.06.2016. no [DD] automašīnas izņemto tabulu/sarakstu** uz divām lapām un kolonnu “*[ĀĀ][RR]*”, “*[ČČ][DD]*”, “*Comments*” nosaukumiem [KK] paskaidro, ka “*nezinu, kas tie ir, kā šos apzīmējumus šifrēt*” un nevar komentēt rokrakstā veiktās atzīmes.

487 **Par 08.07.2019. no [LL] izņemto tabulu** (vēstules 3. pielikums) [KK] paskaidro, ka izskatās līdzīga tabulai, kas izņemta no [DD] automašīnas, un arī šajā tabulā rokrakstā veiktās piezīmes nevar komentēt.

488 **Par 08.07.2019. no [LL] izņemto tabulu** (vēstules 2. pielikums) juridiskās palīdzības sniedzējs norāda, ka sadaļā “*“Ventspils” komentāru sadaļā “M;O” (..) vajadzētu būt uzvarētājam, nezinu (..)*” un [KK] norāda, ka “*Šeit ir objekti, kuros mēs esam piedalījušies iepirkumos, bet šeit nav objektu, kurus mēs esam būvējuši. (..) Izņemot Ventspili*”.

489 **Par 08.07.2019. no [LL] izņemto tabulu (vēstules 8. un 10. pielikums)** [KK] norāda, ka “šie ir visādi tehnikumi (..) mēs esam būvējuši Rīgas Valsts tehnikumu, nu, rekonstrējuši un mēs esam rekonstrējuši Valmieras tehnikumu. (..)”. Attiecīgi par rokrakstā veiktajām piezīmēm [KK] norāda, ka nezina un norāda, ka [LL] iespējams “veica kaut kādu tirgus analīzi sev vien saprotamā formā”.

490 Sarunai noslēdzoties, uz juridiskās palīdzības sniedzēja papildinošu jautājumu par to, kāpēc, ja [KK] piedalās sarunās un ja ir kaut kas, ko [KK] nav no sarunā minētā sapratis, kāpēc [KK] neuzdod precizējošus jautājumus uz vietas, [KK] norāda, ka “*apspriest kaut kādus nākotnes iepirkumus var tikai nu kontekstā tad, kad mēs būtu viņu... tad kad mēs viņu uzvaram, ja, tad mēs arī varam par kaut ko runāt konkrēti, ja. Līdz šim ir tikai nu tādi aptuveni sarunu saprašana, kādas ir... kādas ir... kādas ir šiem te uzņēmumiem potenciāli iespējas pie mums strādāt*”.

14.8. SIA "ABORA" paskaidrojumi

14.8.1. SIA "ABORA" valdes locekļa [BB] 03.09.2019. sniegtie paskaidrojumi

- 491 **Par tikšanās un Lietā vērtētajām sarunām** norāda²²¹, ka *"iespējams ir apspriedis, ticies un runājis par iepirkumiem"* ar Lietas dalībniekiem, bet neatceras, ar kurām tieši.
- 492 **Par KNAB Iepirkumu** un 02.06.2016., 27.06.2016. un 19.05.2017. sarunām [BB] norāda, ka *"pirmkārt, vēlējās iegūt šo KNAB objektu, otrkārt, (..) atkārtotajā kārtā citiem pretendentiem nebija sertifikāta un tie visticamāk nevarēja kvalificēties (..)"*. [BB] par 19.05.2017. sarunu paskaidro, ka [ĀĀ] jāatbild par to, kāpēc [ĀĀ] pārējiem klātesošajiem (tostarp [BB]) jautā *"[ĀĀ]:- Nu, a kas KNAB-u paņems?"*, bet, paskaidrojot savu atbildi, *"[BB]:- Nu, es startēšu."* uz [ĀĀ] jautājumu, [BB] norāda, ka ir domājis dalību konkrētajā KNAB Iepirkumā. Savukārt sarunas turpinājumu *"[DD]?:- Viņš viens pats(..)"* [BB] skaidro, ka tas nozīmē to, ka neviens cits šajā iepirkumā nekvalificēsies.
- 493 **Par Liepājas cietuma Iepirkuma** 02.06.2016. un 30.06.2017. sarunām norāda, ka pirmajā Iepirkumā piedalījies kā SIA "RE & RE" apakšuzņēmējs, uzvarēja AS "UPB". Tad bija atkārtots Iepirkums, kurā piedāvājumu iesniegšanas termiņš bijis 2019. gada sākumā un SIA "ABORA" iesniedza savu piedāvājumu. Piedāvājumus iesniedza arī AS "MERKO EHITUS Eesti" un AS "UPB", bet uzvarēja SIA "ABORA" ar zemāko cenu. Par šo Iepirkumu runājis, jo šajā Iepirkumā sarunas dalībniekus neuzskata par konkurentiem, jo *"viņiem nav pielaides"*.
- 494 Par Liepājas cietuma Iepirkuma 02.06.2016. sarunā Paula Stradiņa klīniskās universitātes slimnīcas Iepirkumu norāda, ka nav apspriedis šo Iepirkumu.
- 495 Par 30.06.2017. sarunā teikto *"[LL]:- Ir gan. Jo, pretējā gadījumā, tad. Pagaidi. Tad pēc tam nāks no kopējā pīrāga, ka viņi nebūs piestrādājuši"* [BB] norāda, ka nevar izskaidrot, ko nozīmē "kopējais pīrāgs". Par tālāk [LL] teikto par "mūsu pusē", "jūsu pusē" *"[LL]:- Taisnība, ko es gribēju teikt, ir sekojoša: jūs praktiski tikpat daudz ņemiet objektus kā mūsu puse. Jā? Bet cietums tūlīt būs, un tad jūsu pusē būs deficīts uz simts miljoniem. Kāpēc tā? Tagad objekti, kas nāk, jādod mūsu pusei. Un, kā [ČČ] teica, ja vajadzēs izlīdzināties, ja gadījumā cietums nav, pie kura varbūt tā nestrādā, tad pēc tam skatīsimies. Šobrīd vairāk, lai ir mūsu pusē"* [BB] paskaidro, ka *"laikam kāds no sarunas dalībniekiem ved uzskaiti"*. Tāpat par sarunā tālāk runāto [BB] norāda, ka jājautā [LL], ja *"jau viņš kaut ko skaita"*. Par [LL] teikto *"Tagad objekti, kas nāk, jādod mūsu pusei"* norāda, ka *"katrs skaita savu pusīti"*, savukārt par [BB] teikto vēlāk, ka *"[BB]:- Cietums ir tavs un [ČČ] jautājums"* [BB] *"paskaidrot nevar, jo neatceras kontekstu un nezina pat, kam šāds jautājums ir ticis adresēts"*. Par [NN] turpmāk teikto [BB] nav komentāru.
- 496 **Par RTU Iepirkuma** 19.05.2017., 30.06.2017., 17.08.2017. un 07.06.2018. sarunām [BB] paskaidro, *"ka tā nu ir sanācis, ka es tur biju"*. Tāpat norāda, ka nezina, ko nozīmē 19.05.2017. sarunās pieminētie piecpadsmit un/vai astoņi, norāda, ka nezina, ko šie cipari nozīmē. Tomēr vēlāk sarunā norāda, ka astoņi 17.08.2017. sarunā ir *"RTU esošais līgums"*. Par [DD] teikto, ka tas negrib pierakstīt ciparus, [BB] paskaidro, ka *"kāds kaut ko pieraksta, visi nē. Ja [BB]vēlas, tas var sev pierakstīt. Ko tieši pierakstīt nezina, katrs var izvēlēties ko pierakstīt. Pats [BB] nav neko pierakstījis"*. Nevar paskaidrot, par kādu tāmi sarunā tiek runāts. Nevar pateikt un neatceras, kāpēc [BB] sarunā pārējiem klātesošajiem saka, ka *"[BB]:- "Monums", "Monums" iedeva RTU (..)"*. Nezina, ko sarunā saka/runā [NN] *"[NN]:-Nē, nu, kā? Nu, [ĀĀ](?) par RTU arī iedeva, (**), piedāvājumu, būtībā vienkārši viņam kvalifikācija nav"*. Tāpat nevar atbildēt par sevis teikto šajā sarunā *"[BB]:- Es arī, es arī uzreiz toreiz devu, kad man [LL] palūdzta. Ir nauda, tad es",* jo *"jādzird visa saruna, lai atbildētu, šobrīd nevar saprast kādā kontekstā šādus vārdus ir teicis"*.
- 497 Par 17.08.2017. RTU Iepirkuma sarunu norāda, ka runā ar sarunu dalībniekiem, "jo tas kurš uzvar pirmo kārtu, automātiski sarunas procedūras kārtībā var iegūt 2. kārtu. (..) Sarunā minētā

²²¹ Lietas 6. sējums 70.–81. lpp.

summas 18 milj. ir kopējā RTU 6A un 6B korpusu summa (pasūtītāja budžets)” . [BB] pārējiem sarunu dalībniekiem, norādot “[BB]:- Bet viņš ... Okei. Viņš būs. Kaut kādā brīdī viņš parādīsies un ienāks mūsu pusē”, ir domājis Iepirkuma 2. kārtu [RTU 6A Iepirkums], kas arī būtu SIA “ABORA” (sarunu procedūras kārtībā), un “par to tiek informēti sarunas dalībnieki”. Sarunā minētie 8. miljoni ir esošais [SIA “ABORA”] līgums, un 10 milj. varētu būt 2. kārtas līguma summa [RTU 6A Iepirkums]. Par [LL] teikto “[LL]:- (..) Es aizgāju uz Tehnisko universitāti, sabojāju attiecības ar ministru. Atdevu otrai grupai, kā teikt, astoņpadsmit miljonus. (..)” [BB] norāda, ka “nezina, kas ir [LL]minētā “otrā grupa”.

498 Par turpmāko 30.06.2017.sarunu [BB] norāda, ka nevar paskaidrot, izskaidrot. Tāpat nezina, kādu sarakstu [LL] ir rādījis [BB] un kur RTU Iepirkums ir ierakstīts. Par sarunā [BB] teikto, ka “[BB]:- RTU ir mūsu pusē. Viņš ir ... mūsu pusē, mēs viņu paši menedžējam, viss” [BB] paskaidro, ka teiktais nozīmē to, ka “SIA “ABORA” strādā pie šī iepirkuma, “mūsu puse” ir domāts SIA “ABORA””, bet nevar izskaidrot, kāpēc sarunā jautā par “LNK”. Par [ĀĀ] teikto sarunā “[ĀĀ]:- Universitātē Tehniskajā, ja? [BB] pareizi saka, tas ir viņu pusē, (**), ja kādam patīk vai nepatīk, ja?” [BB] paskaidro, ka tas nozīmē to, ka [ĀĀ] “piekrīt, ka SIA “ABORA” piedalās šajā Iepirkumā”.

499 [BB] norāda, ka neatceras, kādus vecos vai jaunus sarakstus.

500 Par sarunā runāto “[BB]:- Ko tu to Tehnisko universitāti rausti? [LL]:- Tāpēc, ka viņš tagad nāk ārā, un mums nav objektu. - Rezumē – viss, jauni objekti. [BB]:- Tad paņemiet no sava bariņa objektu. Kāpēc tu mūsu barā bāz iekšā rokas? [ĀĀ]:- Pasaki, kuru mums paņemt. (..) [ĀĀ]:- Parādi, ko mums paņemt, (**).” paskaidro tikai to, ka tas ir domāts “sarunu dalībnieku iedomāto vēlmju saraksts, no kura objekti ir jāpaņem”. Par [BB] sarunā teikto, ka “ (..) Tagad, ja tev nobruka Lielupe, tu gribi, lai tev no mūsu puses atdod universitāti”, [BB] norāda, ka “acīmredzot no sākta gala [BB] ir paziņojis citiem sarunu dalībniekiem par interesi par šo objektu”, bet nevar paskaidrot, kāpēc tā teicis, vienīgi norāda, ka “nav (..) RTU [BB] īpašumā, lai atdotu, nav arī nekāds RTU atdevējs”.

501 Par turpmāko 17.08.2017. sarunu, [BB] norāda, ka runā ar sarunu dalībniekiem par to, ka “kurš uzvar pirmo kārtu, automātiski sarunu procedūras kārtībā var iegūt 2.kārtu” un konkrēti SIA “ABORA”. Par iepriekšminēto tiek informēti sarunas dalībnieki. Par sarunā pieminēto veco sarakstu [BB] paskaidro, ka “ved uzskaiti, kas [BB] ir, kādi ir noslēgtie līgumi (uzvarētie konkursi).” Uzrādīt šādu sarakstu [BB] nevarēja, bet varēja uzrādīt tā brīža aktuālo sarakstu, kur redzami noslēgtie līgumi ar pasūtītājiem. Savukārt par jauno sarakstu norāda, ka tas ir “kas nāk klāt perspektīvā, tiek papildināts vecais (..) kā uzrādīts (..)” [BB] nezina, kas ir [LL] sarunā minētā otrā grupa.

502 **Par 27.08.2015 sarunu par skolu (tehnikumu) Iepirkumiem, to dalīšanu un 30.06.2017. sarunā** norādītajiem “[VV] apjomiem”, tostarp par Lielupes vidusskolas Iepirkumu, [BB] norāda, ka “sarunās par skolu iepirkumiem piedalījās, jo kāds uzsāka šādu sarunu”. Vienlaikus [BB] norāda, ka 27.08.2015. sarunā [ĀĀ] norādītais princips – “[ĀĀ]:- Nu, un tad par konkrētām lietām runājos. Nu, varbūt tad, kad tas skolu viss tas saraksts ir. Man jau liekas, ka princips ir plānots arī ...normāls. Kad tie, kas kaut ko ir sākuši, tie varētu arī to pašu turpināt. Un ja tur ir četrpadsmit, tad tur varbūt kaut kas arī no jauna ir tiem, kuri” nepastāv, norādot uz RTU Iepirkumu [RTU 6A Iepirkumu], kur 2. kārtā uzvarējis ir SIA “MERKS” [nevis SIA “ABORA”].

503 [BB] nevar paskaidrot [NN] 27.08.2015.sarunā teikto, kāpēc [BB] skolas tiek dalītas – “[NN]:- Un nesaprot, kāpēc viņa skolas daļa, (..)” norādot, ka “tas ir humora pēc, lai , iespējams, provocētu uz sarunu, jo [BB] iespējams sēž un klusē”. Tāpat [BB] nevar paskaidrot, ko [ĀĀ] domājis šajā sarunā sakot “[ĀĀ]:- Jā, jā. Tiem, kuriem par daudz, nu, tiem, tiem kaut kā jāpadod. Ja tur gribam normālas attiecības, tur kaut kā tā. [ČČ] kādas trīs laikam ir“. [BB] paskaidro, ka “tā ir informācijas apmaiņa, kur kurš ir būvējis skolas”.

504 Par **30.06.2017. sarunā** norādītajiem “[VV] apjomiem” [BB] norāda, ka “tas bija tāpēc, ka RBSSkals palika parādā [BB] naudai. Visticamāk bija sarunāts, ka [VV]/RBSSkals ies Skonto

būvei kā apakšuzņēmējs, tad RBSSkals bankrotēja”.

505 **Par 27.08.2015. sarunā pieminēto vēsturisko vienošanos** - “(..) [NN]:- Nē, nu, vēsturiski jau bija kaut kāda mums vienošanās par to, kad tajos objektos, tur, kur katrs strādā, tas arī, nu, tālāk arī plus-mīnus turpina strādāt. Nu, nu, no tāda vismazrakstīts... [ĀĀ]:- Nu, tas būtu pareizi. (..)” un to, kas tā ir un ko tā paredz, [BB] paskaidro, ka “nekādas vienošanās nav, nekādas vienošanās nav parakstījis”. **Par 27.08.2015. sarunā pieminēto norunu pildīšanu** “ [ČČ]:-... varētu gan vienoties. [ĀĀ]:- Vienoties, nē. Tikai, nu. [ČČ]:-Sēdēt pie galda un runāt. [ĀĀ]:- Jā. Sēsties pie galda un runāt, jā. [BB]:- Jā. -.....runāt....[BB]:- Pildīt norunas. (..)” [BB] norāda, ka “nezina par kādām vienošanām iet runa (..) neatceras, kāpēc sarunu dalībniekiem jautā (..), jo tas bijis 2015.gads”.

506 **Par 16.06.2016. no [DD] automašīnas izņemto tabulu/sarakstu** uz divām lapām [BB] norāda, ka “šādu sarakstu nav redzējis”.

14.8.2. SIA “ABORA” valdes locekļa [BB] 21.02.2020. sniegtie paskaidrojumi

507 Sarunas sākumā²²² [BB] norāda, ka KP interesējošās sarunas notikušas pirms pieciem gadiem un ka nevar garantēt, ka varēs precīzi atstāstīt.

508 **Par KNAB Iepirkuma** 02.06.2016. sarunu [BB] norāda, ka nevar to komentēt, un juridiskās palīdzības sniedzējs jautā, vai “*tā vispār ir saruna? Nu, tas ko mēs redzam ir aprautas frāzes un, un burti*”. [BB] norāda, ka “*man tur nav nekādi komentāri, cilvēki kaut ko runājuši*”.

509 Par 27.06.2016. un 19.05.2017. sarunām [BB] paskaidro “ir bijusi acīmredzot kaut kāda saruna par tekošajiem un aktuālajiem objektiem, kas ir tirgū... (..) ir vienkārši aktuālie, aktuālie kaut kādi iepirkumi, kas dotajā brīdī vai kaut kādā brīdī vai ir vai parādīsies, vienkārši mēs jau visi sekojam līdzi, kas notiek, kas būs”.

510 Par 19.05.2017. sarunu [BB] norāda, ka ar pārējiem klātesošajiem runā par šo Iepirkumu pirms otrā Iepirkuma pretendentu piedāvājumu iesniegšanas termiņa, jo “*es zinu, ka tāds iepirkums ir un otrām kārtām nu nedaudz pablefot, lai citi dalībnieki, kuri domā kaut kā kvalificēties vai nekvalificēties, lai paņemtu priekš sevis, lai viņus kaut kā no pareizajām domām novirzītu. (..) lai nevarētu saprast vai es startēju, vai nstartēju, vai iešu, vai neiešu*”.

511 Attiecībā uz [BB] sarunā teikto “es startēju”, [BB] norāda, ka viņa teiktais “nenozīmē, ka es tā arī domāju darīt. Tas ir atkarīgs no tā brīža, kad pienāk laiks un tad tu domā vai tev to vajag, nevajag, spēj izpildīt, vai nespēj izpildīt, vai tev vispār viņš ir nepieciešams”. Sarunas sākumā [BB] par KNAB Iepirkumu norādīja, ka “es tiku uzaicināts uz konkursu no VNĪ puses, es tur biju vienīgais pretendents (..) Otrajā kārtā es zinu, ka tur tika anulētas pielaišanas, un man prasīja VNĪ, lai iedodu savu cenu piedāvājumu, es arī iedevu”. Par pirmo KNAB Iepirkumu neatceras.

512 Par [ĀĀ] teikto “A Kas KNAB-u paņems?” un to, kāpēc šāds jautājums tiek uzdots klātesošajiem, [BB] norāda, ka “Es neatceros tādu sarunu, iespējams viņa ir bijusi, bet es to apgalvot nevaru, bet arī noliegt nevaru..., jo tā ideja, kāpēc mēs tur vispār tikāmies, tā ideja bija pavisam savādāka”. [BB] paskaidro, ka “Tā ideja bija sakārtot nozari. Parakstīt kolektīvu vienošanos, izskaust aplokšņu algas, izvest no pelēkās zonas pārējos celtniekus, veidot partnerību, nu sākotnēji gan [ĀĀ] piedāvāja iegādāties nekustamo īpašumu, bet vispār tā ideja bija sakārtot nozari”. [BB] gan neatceras, kurš viņu ([BB]) uzaicināja piedalīties tikšanās un sarunās, bet norāda, ka “ideja bija tāda, ka cīnīties godīgi celtniecības iepirkumos ar tiem, kas šobrīd maksā pusi no kaut kādas valstī noteiktās kaut vai minimālās algas nav iespējams, jo tad ir jātaisa biedrība, partnerība un, un lai (..) vidējo algu, kolektīvo vienošanos parakstītu, celtu, lai sakārtotu nozari, kas lielā mērā arī tika izdarīts” un vēlāk sarunā norāda, ka “(..) tā visa gala rezultātā mēs arī nodibinājām to partnerību”, kā arī to, ka par sarunās pieminētajiem iepirkumiem nav bijusi vienošanās – “ne jau nu sēdēt un vienoties, ka kurš kuram palīdz vai tu ej pa tādu naudu, es eju pa tādu, mēs esam aprunājuši tikai par tekošajiem jautājumiem, kas priekšā ir gaidāmi nozarē. Mēs esam runājuši par to, kas ir aktuāls”.

513 **Par tikšanās un Lietā vērtētajām sarunām** [BB] norāda, ka “un mēs pasēdējām, kaut ko

²²² Lietas 10. sējums 184.–203. lpp.

iemalkojām un parunājām par to, ka nu celtniekiem kaut kā savā starpā ir jāapvienojās, jāveido kaut kāds spēks, jo mūsu Ekonomikas ministrija diemžēl šajā sakarā strādā ļoti neaktīvi, nav tipveida līgumi joprojām nav, celtniecībā ieviesti, tipveida nolikumi jo projām nav, visi iet pa taisno pie pasūtītāja mēģina kaut kādus līgumus, nolikumus sagatavot, katrs individuāli strādā, lai kaut kādā veidā tiktu pie tā darba”. Tāpat, izskaidrojot tikšanās vietas izvēli un to, kāpēc šajās tikšanās nepiedalījās LBP vadība, norāda, ka LBP “nekad nepiedalās īpašnieki, partnerībā piedalās darbinieki, nu, tur valdes locekļi, kad ir juristi, tātad nāk juristi, kad ir juridiskie jautājumi” un LBP vadība ([VĀRDS]) nepiedalījās šajās tikšanās, jo “viņa vada partnerību un realizē tos uzstādījumus, kurus mēs viņiem nodiktējām (..)”.

- 514 [BB] norāda, ka, ņemot vērā, ka ir pagājis vēl viens pusgads, “*tad jāceļ atbildes*”, jo neatceras, ko ir sacījis un, proti, ko [BB] ir skaidrojis procesuālo darbību laikā un kas ir fiksēts 03.09.2019. sagatavotajā sarunu protokolā.
- 515 **Par RTU Iepirkuma** 19.05.2017., 30.06.2017., 17.08.2017. un 07.06.2018. sarunām un 03.09.2019. procesuālo darbību laikā norādīto “(..) *ka katrs varbūt kaut ko piefiksē. [BB] paskaidro, ka kāds kaut ko pieraksta, visi nē*”, un jautājumu par to, kas ir ticis fiksēts, kā tas izskatās un kurš to darīja, [BB] norāda, ka sēž un runā, pieraksta plānoto LBP budžetu, veicamos maksājumus, biedru naudas, lai varētu īstenot programmas.
- 516 Par 30.06.2017. sarunā [ĀĀ] teikto “[BB] pareizi saka, tas ir viņu pusē” norāda, ka “Jāprasa [ĀĀ], ko viņš ar to ir domājis. Par kādām pusēm viņš runājis, es nezinu”. Tāpat [BB] arī paskaidro, ka Iepirkums ir “ir aktuāls dienas kārtības objekts. Viņš ir izsludināts, viņš ir objekts uz kuru... komersanti var domāt, plānot iet, var neplānot iet (..)”. Par [BB] teikto sarunā “Tad paņemiet no sava bariņa objektu” [BB] paskaidro, ka tas ir domāts sarunu dalībnieku iedomāto vēlmju saraksts, no kura ir objekti jāpaņem un par “iedomāto vēlmju saraksts”, [BB] norāda ka “es pats vienmēr apmēram zinu, kas tirgū ir izsludināts, kas būs un es apmēram ieskicēju, kuri varbūt priekš manis, kuri varētu būt iespējamie objekti uz kuriem es varu nstartēt pēc kvalifikācijas, pēc saviem kaut kādiem rādītājiem. Ir objekti, arī tagad bija objekti Latvijas Universitātes iepirkums uz kuru es gribēju startēt, rakstīju vēstules pasūtītājam, bet nevarēju, viņš nesamazināja kvalifikācijas prasības un es nevarēju nstartēt. Tas man vēlmju saraksts ir tie objekti, kuri man ir gan atbilstoša kvalifikācijai priekš manis, atbilstoši apgrozījuma prasībām un atbilstoši... tehniskajām iespējām”. Tāpat [BB] norāda, ka saruna nav par vēlmēm, bet par to, “kas tirgū ir aktuāls, kas tirgū ir dienas kārtībā. Un kas ir gaidāms nākotnē, par to ir runa”.
- 517 **Par Liepājas cietuma Iepirkuma** 30.06.2017. sarunu [KK] norāda, ka “Es pusi nesaprotu, kas šeit rakstīts ir (..) es piedalījos pavisam citā sarunā par to, ka kāds cits kaut ko citu runājis, to es nevaru viņam aizliegt”. [BB] paskaidro, ka [LL] jautāja par cietumu, bet “Es neko nedarīju, tātad es vēl tam objektam neesu par to objektu domājis, ne tehniski izskatījis, ne domājis kādiem mehānismiem viņš ir būvējams, es neko vēl par to objektu neesmu domājis. To, ka tāds objekts ir izsludināts, viņš ir dienas kārtībā, kāds ir aprunājies, kas notiek ar to objektu, ja, un es atbildu, ka es par to objektu neesmu domājis. Tad tur vēl džentelmeņi pa vidu kaut ko ir runājuši un tad es atkal esmu sacījis – es domāju: “Es domāju”. Par [LL] sarunā teikto par izlīdzināšanu, [BB] norāda, ka tas ir jājautā pašam [LL], ko viņš ar to ir domājis, kā arī norāda, ka, lai gan sarunā ir piedalījies, tomēr “(..) man uzreiz jau nav jāprotestē, ja, ja es kāda cilvēka, skaidrā viņš ir bijis vai neskaidrā, ja viņš kaut ko pasaka man jau uz katru dialoga tekstu nav jāsniedz savs komentārs un jāsaka: “ko Tu tur muldi, vai ko Tu ar to domā”? Ja savā starpā cilvēki kaut ko runā, par kaut ko izsakās, tas jau nenozīmē, ka es esu tajā sarunā iesaistīts kā sarunu biedrs. To, ka es esmu atradies tajā vietā, tas... manu šīs dialoga uzturēšanu jau nenorāda”. Savukārt vēlāk sarunā [BB] norāda, ka Liepājas cietuma 1. Iepirkumā ir piedalījies kā SIA “RE & RE” apakšuzņēmējs.
- 518 **Par 27.08.2015. sarunu par skolu (tehnikumu) Iepirkumiem un to dalīšanu** [BB] norāda, ka saruna ir bijusi “par skolām, kurās bērni mācas”. Tāpat arī jautā, vai “nu kaut kāda analīze par kurām skolām vispār iet runa šeit? Kas viņas reāli ir bijušas, kuras ir tikušas būvētas vai

uzbūvētas (..) es tur piedalos, sēžu un klusēju”. [BB] norāda, ka grūti komentēt, kas domāts ar sarunā minēto “tiem, kuriem” ir “par daudz (..) ,tiem (..) jāpadod”. Turklāt tas ir citu personu teiktais. Attiecībā uz sevis teikto par to, ka “Nē, nu, kopā ir četrpadsmit.”, “Kopā ir... piecas, sešas. Nu, tad man pārējās”, [BB] norāda, ka “man grūti Jums atbildēt, man ir grūti atcerēties par ko es tajā brīdī bijis domājis runājot”. [BB] un juridiskās palīdzības sniedzējam, domājot par to, ka tieši pirms [BB] sarunā teica, ka “Nu, man visas pārējās. Četrpadsmit.... piecas, sešas” ir daudzpunkte, kuras saturs varētu palīdzēt noskaidrot, vai šī informācija varētu norādīt kontekstu, kādā [BB] izsakās, [BB] jautā, vai šajā vietā “nebija runa par meitenēm gadījumā?”, vienlaikus vairākas reizes atkārtojot, ka, protams, ka neatceras, jo tā ir 2015. gada saruna. Tādējādi [BB], atbildot uz jautājumu, kas sarunā ir [BB] teiktais “pārējās”, norāda, ka “Kādā kontekstā es kaut ko tādu esmu sacījis es tagad nevaru, nevaru, ja es atcerētos es to pateiktu”.

519 **Par 16.06.2016. no [DD] automašīnas izņemto tabulu/sarakstu** uz divām lapām [BB] norāda, ka kolonnu nosaukumi “[ĀĀ][RR]” un “[ČČ][DD]” varbūt nozīmē “ģenerāluzņēmēji un apakšuzņēmēji darbi kaut kā plānojas, kaut ko domājis cilvēks, startēt, nstartēt, piedalīties vai kā. Nu es nevaru komentēt, tas ir viņam jājautā”, un rokrakstā veikto piezīmi pie KNAB iepirkuma nevar komentēt.

520 **Par 08.07.2019. no [LL] izņemto tabulu** (3. pielikums) [BB] norāda, ka šādu tabulu nav redzējis, un par kolonnu nosaukumiem “[ĀĀ][RR]”, “[ČČ][DD]” un “Comments” un rokrakstā veiktajām piezīmēm norāda, ka “*Tas ir jāprasa tam, kas to ir darījis, kas to tabulu ir aizpildījis. (..) tā tabula ir kaut kāda tāda no nepareiziem datiem veidota, jo tur tie cipari galīgi neatbilst (..)*”.

521 **Par 08.07.2019. no [LL] izņemto tabulu** (2. pielikums) [BB] norāda, ka “*Ko tas [LL] sev..., viņš noformē tā, vai noformē šitā, nu*”, un par kolonnu nosaukumiem “[ĀĀ][RR]”, “[ČČ][DD]” un komentāru sadaļā “Comments” veiktajām piezīmēm datorrakstā un rokrakstā norāda, ka pie KNAB Iepirkuma komentāru sadaļā norādīts “*Nu, apakšuzņēmēji vai kas, es nezinu*”, un, ko nozīmē burts “[BURTS]”, [BB] norāda, ka tas [LL] ir jājautā, jo [LL] “*(..) ir šīs tabulas vai autors vai turētājs (..)*”. Liepājas cietuma Iepirkumam pretī norādīts “*U;A;AB*”, un [BB] norāda, ka “*kaut kādas paralēles vilkt var, bet, nu ..., komentēt es to nevaru*”.

522 **Par 08.07.2019. no [LL] izņemto tabulu** (vēstules 17. un 9. pielikums) [BB] norāda, ka “Kaut kādā secībā ir uzskaitītas un sagrupētas firmas” un nezina, kas ir “*A+A*”, “*G+M*”, tāpat nevar komentēt “*A+J*”, “*G+M*”, jo tā nav [BB] radīta tabula. Tāpat arī norāda, ka šajā tabulā norādītie uzņēmumi ir savstarpēji saistīti, piemēram, “*(..) es komentēju, tas kā es redzu, kur ir saistība. Ir “LEC”, ir “Velve” tas ir [NN]. “Skonto” tas ir [ĀĀ], “Skonto” tāpat pieder arī LECs. (..)*”, un, ņemot vērā, ka citas saistības vai līdzības [BB] nevarēja iedomāties, norādīja, ka [LL] ir grupējis informāciju šajā tabulā pēc “*kaut kādām nezīnu ietekmēm, ne ietekmēm, es to nevaru Jums pateikt*” un “*(..)ko [LL]s ar to ir domājis veidojot šādu sarakstu, tas ir jājautā [LL] kungam*”.

523 **Par 08.07.2019. no [LL] izņemto tabulu** (vēstules 16. pielikums) [BB] norāda, ka ir norādīti “*lielākie tirgus dalībnieki (..) un viņus novērtējis pēc kaut kādiem kritērijiem, vai pēc iespējām vai pēc, nezīnu pēc kā*”. Aritmētiski saskaitot norādītos skaitļus, sanākot 100, bet [BB] nav idejas par to, kas tas varētu būt.

524 **Par 08.07.2019. no [LL] izņemtajām tabulām** (vēstules 8. un 10. pielikums) [BB], atsaucoties uz 27.08.2015. sarunu par skolu (tehnikumu) Iepirkumiem un to dalīšanu, norāda, ka šajās tabulās redz “*Šeit ir “19” ne “četrpadsmit”, ja? Kaut kur tur bija “četrpadsmit”, vai cik bija?*” skolas un attiecībā uz rokrakstā veiktajām piezīmēm norāda, ka jājautā [LL] “*ko viņš ar to ir domājis. Tas, ka šeit 19 skolas, nevis kaut kādām “četrpadsmit” par kurām ir bijusi sarunu 27.08.2015. Vai tas ir viens un tas pats, es nezīnu*”.

14.9. AS “RBSSKALS” paskaidrojumi

14.9.1. AS “RBSSKALS” valdes priekšsēdētāja [VV] 24.01.2019. sniegtie paskaidrojumi

- 525 [VV] norāda²²³, ka ticies pamatā ar [RR] un [ĀĀ], jo [VV] ar viņiem ir kopējas līgumsabiedrības, kopīgas ražošanas darbības.
- 526 Par to, vai ir runājis ar kādām personām par Iepirkumiem pirms to izsludināšanas un/vai pirms pretendentu pieteikumu iesniegšanas termiņa, [VV] norāda, ka *“Nozares dalībnieki pat ne speciāli kaut kur tiekas. (..) jautājums – “kā tev iet? Nu, kur tu startē un kā tev veicas?” Tie ir pilnīgi normāli jautājumi. Vai tas būtu, nezinu, vai publiskā pasākumā vai kad satiekas, tas nav nekas slikts, ja, kad viens konkurents otram vai sadarbības partneris prasa - “kā tev iet?” Šādos ietvaros tas nenoliedzami notiek, par to arī ir runāts. Kādam kaut kur ir veicies vairāk, kādam kaut kur mazāk”*. Tāpat [VV] norāda, ka *“es domāju, normāli, labdabīgi iegūta informācija ļauj vadītājam vadīt uzņēmumu (..) Bet, ja vadītājs ar savu redzējumu ir aizšāvis garām un lūkojis, teiksim, tāmēt kādus vairākus šos objektus, nu tad tie ir viņa zaudējumi, tad labāk koncentrēties uz to, kur kaut kādas izredzes ir lielākas. (..) Tā ir tirgus zināšana”*.
- 527 Attiecībā uz lēmumiem par piedalīšanos Iepirkumos [VV] norāda, ka *“Mēs nebijām viena cilvēka uzņēmums. Mums bija vairāki uzņēmumi, mums bija akciju sabiedrība. (..) akciju sabiedrība “RBSSKALS” (..) Mums bija tāda, varētu teikt, vadītāju sapulce. Viņas var saukt par direktora sapulci, kurā pieaicina nodaļu vadītāju, tas bija tāds kolektīvs lēmums par to, ņemot vērā ļoti daudz parametrus. Ja man bija sajūta, kad varbūt nevajag. Es teicu, ka nevajag. Darbinieki varēja pārliecināt, ka viņiem liekas, ka mūsu izredzes ir lielākas. Tas ir kolektīvs lēmums. Man pat vienpersoniski nebija iespēja, man pat nebija iespēja noteikt (..) uzņēmumos bija savas patstāvīgas valdes, un viņās bija viens, divi vai trīs – kā kurā uzņēmumā. Viņiem ir valdes locekļu atbildība. Līdz ar to man no akciju sabiedrības kā tā uzņēmuma pārstāvošas padomes vadītāja, nav nekādu iespēju vispār. Mēs varam pārrunāt un teikt, lēmumu pieņemt viņš tā darīt. Tāpēc, ka tā ir viņa atbildība, viņš pēc tam atskaitās pret akcionāriem. Nav pat iespēja. (..) Akciju sabiedrība RBSSKALS pati nepiedalījās iepirkumos. Piedalījās vai nu “Būvsabiedrība”, “Būvvadība”... “Serviss” (..)”*.
- 528 **Par tehnikumu (un skolu) Iepirkumu dalīšanu** 27.08.2015. sarunā paskaidro, ka šādās sarunās *“ja (..) ir iespēja iegūt informāciju, man kā vadītājam ir jābūt mulķim, lai viņu neizmantotu. Mūsu saruna - tas jau nenozīmē, ka tur par kaut ko vienoties. Bet es zinu, kas tirgū notiek. (..) Tas nenozīmē tagad uzreiz - okey, sadala tur cenas. Nē, nē. Kamēr mēs runājamies, varu teikt šajā sarunā, (..) kamēr es neko neesmu uzrakstījis, parakstījis, tā ir uzņēmēju spēle”*.
- 529 Par šajā sarunā [ĀĀ] teikto *“man ir Ogre”, “Nu, varbūt, visiem pārējiem arī”, “Ja mēs, kā saka, runājam un tā”, “Tad visa šitā te, viss tas bars gāzīsies uz Liepāju. Un iedomājies, kas tur būs”* [VV] norāda, ka *“tas ir spiediens, tas ir spiediens. (..) Nu, katrs demonstrē savu pozīciju, cīnās tirgū tā, kā viņš var. Es neteiktu, ka tur psiholoģija vai ko. Katrs tur taču saka – “es taču esmu, visu varu” vai kā. Visi to klausās, visi to pieņem, bet tas nav nekas ļoti nenormāls, ja. Nu, pat ja satiekas divi uzņēmumi, uzņēmēji, kas tur nav pat baigi draudzīgie un tā. Nu, satiekas tajā “tenderī”. Viens saka: “Nu, es uzvarēšu!” Otrs saka: “Nē, es uzvarēšu.” Nu, tad sākas tur kašķis, ja”*.
- 530 Par [ČČ] teikto šajā sarunā *“Nē, nu konkrēti par skolām. Mēs varam runāt tad?”*, un [VV] atbildi [ČČ] *“Bet, ja man kaut ko dod, man no kaut kā jāatsakās. Es gribu zināt.”*, [VV] norāda, ka *“tas ir konteksts mazlietiņ. Man nav šobrīd laikam citas atbildes, kā - man gribas zināt daudz ko, es gribu izvilkēt no šīs sarunas visu, ko es varu izvilkēt.”* Par to, no kā bija jāatsakās šīs sarunas kontekstā, [VV] norāda, ka *“es tā nevaru atcerēties. Nevis tādēļ, ka es jums negribu atbildēt, bet es tiešām nezinu, tāpēc ka man nebija par to interese. Tieši par to, kā mums dalība, ja. (..) Tādā veidā es uzzinu, uz ko konkurenti ir nokoncentrējušies. (..)”, bet [VV] norāda, ka nav guvis atbildi uz ko konkurenti nokoncentrējušies.*

²²³ Lietas 10. sējums 6.–12. lpp.

- 531 Attiecībā uz [VV] teikto par atteikšanos, [VV] norāda, ka “(..) es atteicos. Jeb atturējos. Bet tas nav jārūnā pie šī galda. (..) es vispār nevēlos par to runāt (..) par kaut kādu speciālu sadali (..) Nu nezinu. Vai projektu sadali vai speciālu interesi. Es no tā esmu atteicies. Nu man šī metodika nav pieņemama un es tajā negribu piedalīties(..)”.
- 532 Par [ĀĀ] teikto, ka “Es pretendēju uz Ogres tehnikumu. To, ko es esmu sācis, kur man ir iestrādes, viss, vairāk ne uz ko(..) Tātad, jums katram paliek pa cik? Pa divi laikam” [VV] norāda, ka “Man paliek brīva griba, kā rīkoties ar šo informāciju tālāk – pieņēmu viņu, analizēt, ignorēt”.
- 533 **Par Rīgas pils Iepirkuma 02.06.2016.** sarunu paskaidro, ka “(..) mēs bijām ļoti agresīvi uz šo “tenderi”. Jo faktiski pēc tā, ko es jums minēju par to cīņas sparū – nu ne tā kā izdzīvošanas jautājums, bet arī reputācijas jautājums(..)”. Attiecībā uz [RR] teikto “Ja “RBS” ir iedevis piedāvājumu desmit miljoni, jā, par pili, tad viņš, ja mēs nolemjam, ka tas aiziet, es nezinu, piemēram, pie [ĀĀ], tad viņš.” Tad “viņš respektē to.” [VV] paskaidro, ka “Nezinu, tiešām nezinu. Tas jāprasa tiem kungiem ir” un “Es nesaprotu, kas ar to domāts. Atkal, nevis negribot atbildēt, bet es nezinu”.
- 534 **Par 16.06.2016. no [DD] automašīnas izņemto tabulu/sarakstu** uz divām lapām [VV] paskaidro, ka “Nu te ir sarakstīti objekti, ja. (..) izskatās līdzīga pēc tās, ko jūs man iepriekš rādījāt. Nu savādākā formātā. Bet kā es varu vēl komentēt? Nekā. Tas arī droši vien [DD] jāprasa” un kolonnu nosaukumus “[ĀĀ][RR]” un “[ČČ][DD]” nezina un nevar izskaidrot.
- 535 **Par 02.06.2016. sarunā** norādīto “izpratni” [[RR]:- Tā ir pareizi. Tieši tā. Bet tādai izpratnei ir jābūt katram no šīm divpadsmit kompānijām. Katram! Un tikai tad mēs.... (..)” un to, ka [VV] šajā sarunā ir pieminēts, [VV] paskaidro, ka “Es neesmu piedalījies šajā sarunā. Man ir grūti teikt. Man pat ir grūti vispār komentēt, ko cilvēki satiekoties, par kaut ko... runā (..)” un par to, ka ir šajā sarunā pieminēts, norāda, ka “nu jā. Esam ar kaut ko interesanti vai savādāki. Nezinu. (..) man ir grūti pateikt, par ko šie cilvēki runā. (..) var būt – manipulē viens ar otru, es nezinu”.
- 536 **Par 30.06.2017. sarunā** norādītajiem “[VV] apjomiem”, tostarp Lielupes vidusskolas Iepirkumu “[BB]:- Jums, jums bija, bija vienošanās starp [LL] un [VV] par Lielupes skolu? [ĀĀ]:- Paga, paga. Nekādi. Kurā? Kuru? - [LL]:- Ar [VV]. Sen, sen atpakaļ. [ĀĀ]:- Par to man bija. [LL]:- Ar [VV] bija. Jā, bija. To ... [BB]:- [VV]. [VV] apjomu. [ĀĀ]:- A kur viņš ir? [BB]:- Paga. [VV] apjomus pārņemu es. (..) [LL]:- A kāpēc? [ĀĀ]:- Kakoro (**)? [LL]:- Paga, paga. [BB]:- Kas – какого (**) [ĀĀ]:- A kāpēc tu? [BB]:- Tāpēc, ka tā. Viņš bija mūsu pusē, un tā bija mūs iekšējā saruna. (..)”, [VV] norāda, ka “(..) es neesmu šajā sarunā un arī nezinu ko šie cilvēki runā jeb ko viņi ar to domājuši (..)es nevaru atcerēties, ka mēs būtu piedalījušies. (..) mēs nevarējām piedalīties, jo mums nebija kvalifikācija. (..) Vairāk es nezināšu ko jums teikt, kurš ko paņēmis/nepaņēmis. (..) Neatceros tādu vienošanos vai tādu sarunu. Varbūt kāds uzdod vēlamo par esamo? (..) Man nav ko komentēt par šo. (..) Tas atkal ir jautājums viņiem un ja viņš būtu šeit, tad es būtu jautājis. (..) ir jāprasa šiem kungiem. (..) tad lai viņi arī saka, ko viņi tur ir izdomājuši (..)”.
- 537 Attiecībā uz KP amatpersonu uzrādītajiem dokumentiem, kas izņemti no [LL], [VV] norādīja, ka nevar paskaidrot, ka varētu būt kāda vadītāja darba materiāli ar prognozēm, kā arī par citiem norādīja, ka nezina, ko var teikt, ka nav ko teikt, nezina, kas tas ir.
- 538 Attiecībā uz to, kurš uzaicināja piedalīties šajās tikšanās reizēs, [VV] norāda, ka neatceras un “*negribu tagad būt tāds varbūt netīšām ļauns pret kādu, kurš tieši uzaicināja*”.
- 539 Par to, kāpēc tika rīkotas šādas tikšanās reizes, kurās ir piedalījies, [VV] norāda, ka “mums arī bija sava asociācija nodibināta (..) Mēs esam bijuši kādreiz Būvasociācijā. Tad bija Stratēģiskā partnerība, man liekās. (..) Neatceros, kurā gadā, bet mēs no viņas izstājāmies. (..) Nu jā, pārrunāt to, kas nozarē noticis, jau nav slikti. Veselīgi pašai nozarei, pašiem dalībniekiem. Neko sliktu vai nelikumīgu es nesaskatu”.

14.10. SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” paskaidrojumi

14.10.1. SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” bijušā valdes locekļa [ĪĪ] 27.01.2020. sniegtie paskaidrojumi

- 540 [ĪĪ] norāda²²⁴, ka ir apspriedis piedalīšanās, nepiedalīšanās vai citus dalības nosacījumus Iepirkumos ar kādu no akcionāriem vai sadarbības partneriem, apakšuzņēmējiem. Norādīja arī, ka nevar atbildēt un iespēja pastāv, ka ir runājis ar kādām personām par Iepirkumiem pirms to izsludināšanas vai pirms pretendentu piedāvājumu iesniegšanas termiņa, jo dzīvo Valmierā un zina visas atbildīgās personas, bet precīzi nevar pateikt, jo tas tomēr ir pietiekoši sen. [ĪĪ] norādīja, ka nekad nav aicināts un nekad nav bijis informēts par Lietā vērtēto sarunu rezultātiem.
- 541 **21.07.2015. sarunas par tehnikumu (skolu) Iepirkumiem un to dalīšanu** kontekstā, [ĪĪ] norāda, ka “Es esmu tikai izpildorgāns. (..) Varbūt kāds kaut ko runājis, par to es nemaz nebrīnos, ka arī par LEC dalību, bet tas nenozīmē, ka tur zināmā mērā iesaistīts es, jo mans pienākums ir izpildinstitūcija kā tāda, un man principā bija faktiski noteikts, ka es, piedaloties jebkurā konkursā, informēju akcionārus daļēji, nu un es saņemu/nesaņemu atļauju/pielaidi tur strādāt, tamlīdzīgi, tas ir vienīgais, es neesmu vairāk vai mazāk saistīts, teiksim, ar šiem cilvēkiem, viennozīmīgi”.
- 542 [ĪĪ] norāda, ka nevar sacīt, ka [NN] vai [ĀĀ] būtu devuši kādus norādījumus par to, vai kādos Iepirkumos piedalīties vai nepiedalīties, jo vairāk ar viņiem komunicē trešais tā laika akcionārs [ZZ], savukārt [ĪĪ] ar [ZZ] pārrunā “*kur es domāju startēt, kur mēs varētu startēt. Un tālākā komunikācija - vairāk vai mazāk tieši viņš satiekas ar šiem cilvēkiem.*” [ĪĪ] arī norāda, ka [ZZ] “*praktiski (..) nekad nekādus iebildumus neteica, izņemot, jāatzīst to, ka Valmieras stadionā es vēlējos startēt viens pats, un tika izteikts norādījums, ka jāstartē ar SIA “Velvi” kopā. (..) Vairāk neko es nevaru Jums pateikt, jo es viens pats varēju startēt šajā konkursā. (..) man zināmā mērā tas tika uzspiests un arī faktiski cenu un visu pārējo nosacīja ne jau mēs, bet nosacīja SIA “VELVE”, noteica cenu (..)*”. Par iepriekš minēto [ĪĪ] no akcionāriem nav saņēmis nekādu skaidrojumu. [ĪĪ] domā, ka pats nav runājis ar kādām citām personām par šo Iepirkumu, bet norāda, ka “*Vai es varu atcerēties piecus gadus vecus notikumus precīzi?*”.
- 543 **Par Valmieras sporta centra (Viegatlētikas manēžas un stadions) Iepirkumu** un Iepirkuma prasībām norāda, ka pirmajā Iepirkumā domāja, ka vieni paši varēja izpildīt kvalifikācija prasības, otrajā Iepirkumā [ĪĪ] īsti neatceras, bet “*varbūt tādēļ, ka mums bija ar to “Velvi” kopā jāstartē. Kādēļ mainīja nolikumu, es Jums nevaru atbildēt. Kaut kas bija saistīts ar specifikācijām, ja nemaldos.*”.
- 544 Par Valmieras sporta centra Iepirkuma 17.08.2017. sarunu [ĪĪ] paskaidro, ka “tur skaidri un gaiši uzrakstīts, ka LEC kopā ar “Velvi” kopā veido, teiksim, kaut kādu nolikumu, tas ir pats galvenais punkts šajā gadījumā. Un tāpat “Velve” var būt, bet ar LEC tur nav nekādas saistības. Pateikt var, protams, daudz ko. Par to nav šaubu. (..) Es neveidoju nolikumu, es viņus lasu, ko pasūtītājs iesniedz. (..) Nolikumu acīmredzot rakstījis nevis LEC, bet rakstīja LEC kopā ar “Velvi”. Tāpat, ja mēs ejam kopsabiedrībā vai kā tamlīdzīgi, iespējams, tā ir “Velve”, kas ir rakstījusi nolikumu”.
- 545 [ĪĪ] šīs Lietas dalībnieku sarunas kontekstā norāda, ka [ĀĀ] un [NN] runā par SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” dalību šajā Iepirkumā “*Viņi ir tomēr akcionāri, kas runā savā starpā. Tāpat viņiem ir interese, lai strādātu uzņēmums konkrētā projektā vai kādā citā projektā (..) akcionāriem katram iespējams sava interese, jo Jūs apzināties to, ka katram no akcionāriem sava būvkompanija. Un es pa vidu tā kā piektais ritenis*”.
- 546 Vispārīgi [ĪĪ] norāda, ka “es saprotu, ka es šajā varu piedalīties, es izstāstu [ZZ] kungam, nu un tālāk mēs sagatavojam piedāvājumu un iesniedzam. (..) Principā viņš nekad nav atteicis man, jāsaka tā, es tikai vienkārši informēju, ka mēs tur piedalīsimies, tas arī viss.” [ĪĪ] norāda, ka citos gadījumos, domā, ka nav saņēmis norādījumus no [ZZ] kā vien Valmieras sporta centra

²²⁴ Lietas 10. sējums 22.–33. lpp.

Iepirkuma sakarā. Vismaz to [II] neatceras. [ZZ] “nekad man neatteica, neteica “nē”. Tāds variants nepastāv. Ja es pats pēc tam nepieņemu lēmumu, varbūt darbs par daudz vai kaut kas tamlīdzīgs, ka mēs pārtraucam dalību šajā konkursā”.

- 547 **Par Ādažu skolas Iepirkumu** [II] sākotnēji norāda, ka domā, ka neapsvēra piedalīšanos šajā Iepirkumā, bet pēc tam norāda, ka “*droši vien apsvēris es esmu, bet, pieņemot lēmumu, varbūt ir nolikumā kaut kāds punkts, ko mēs nevaram izpildīt. Tā kā nolikumi tiek sagatavoti dažādā veidā, dažādā stilā, un ir punkti, ko mēs nevaram, nevarējām izpildīt, līdz ar to arī nepiedalījāties*”.
- 548 Par Ādažu skolas Iepirkuma 30.06.2017. sarunu norāda, ka nevar atbildēt, kas šī ir par sarunu un “*kaut tik tādēļ vien, ka nolikums bija tāds, ka mēs nevarējām piedalīties. Noteikti kaut kas tāds bija*”. Uz pārējiem jautājumiem [II] norādīja, ka jājautā sarunas dalībniekiem un [ĀĀ].
- 549 **Par Jelgavas Valsts ģimnāzijas Iepirkumu** norāda, ka “(..) tiesa aizliedza slēgt līgumu un viss (..) es vienmēr piedāvāju arī akcionāru starpā startēt tajās vietās, kur mani pazīst, uzņēmumu, ne jau mani personīgi (..) Tur, kur es esmu startējis, kur mani pazīst, tur vismaz var gadīties, ka, arī neesot mums lētākajam piedāvājumam, teiksim, mūs varētu izvēlēties.” Par šo Iepirkumu [II] ir noteikti runājis ar [ZZ] un ar potenciālajiem sadarbības partneriem, bet, vai minēto Iepirkumu būtu pārsprīdējis ar [NN], [II] norāda, ka “Nevaru, nevaru atbildēt. Es ar [NN] tikos ļoti reti. Sākotnējais, iesniedzot piedāvājumu, es domāju, ka ne. Es noteikti domāju, ka ne”.
- 550 Par Jelgavas Valsts ģimnāzijas Iepirkuma 03.07.2016. sarunu, kurā Lietas dalībnieki runājuši, ka “[NN]:- Un par to Jelgavu vienkārši tur tiek strādāts. Es domāju, tur viss būs okei. Izmetīs tos lietuviešus ārā. [ČČ]:- Uz “LEC”-u. Jā? Nezinu, lai [II] pats strādā. Viņam taču... [NN]:- Nu es tur strādāju, nu arī es tur palīdzu” [II] norāda, ka “patiesībā, izlasot šo te Jūsu atšifrējumu, es varu tikai iedomāties, kādā veidā varbūt kāds strādāja, kad mana dalība kaut kādā veidā ... protams, es tur strādāju, es gatavoju piedāvājumu, nu par pārējo es nevaru atbildēt. (..) Nu [II] pats strādā, [II] gatavo savu piedāvājumu”, un attiecībā uz to, ka var izmest lietuviešus ārā un nomainīt uz SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS”, [II] norāda, ka “Nevaru atbildēt uz šo jautājumu. Acīmredzot kaut kas saistīts ar dokumentāciju”. Tāpat [II] norādīja, ka [NN] viņam šī Iepirkuma sakarā nekā nav palīdzējis “Vismaz no mana viedokļa raugoties, nekā. Tad es būtu uzvarējis, ja viņš man palīdzētu”. Vēlāk [II] papildina sevis teikto, ka, ja [NN] būtu palīdzējis, tad SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” būtu uzvarējis, un to [II] saka “vienkārši tā ar humoru” un uzskata, ka [NN] nav palīdzējis, jo runājis ar [NN] “tikai pēc tam, ja nemaldos, pēc tam, pēc konkursa norises viņš pajautāja, kādi ir rezultāti. Tas arī ir viss”.
- 551 Par Jelgavas Valsts ģimnāzijas Iepirkuma 19.05.2017. sarunu [II] norāda, ka šādās sarunās nekad nav piedalījies, “ko un kādā veidā viņi kārto šādus, tādus biznesa jautājumus, es (..) nevaru atbildēt (..) acīmredzot īpašnieki runā savā starpā, viņiem visiem lieli objekti, man mazāk. Arī ko es pats spējis izcīnīt”.
- 552 **Par tehnikumu (skolu) Iepirkumiem** 27.08.2015. sarunā teikto, ka ““LEC”-s ir atsevišķa kompānija”, [II] paskaidro, ka “acīmredzot šeit ir runāts, kad “Latvijas Enerģoceltnieks” ir kompānija nevis vienam pašam, pieņemsim, lai būtu, [ĀĀ] piederoša vai [NN] kungam piederoša, bet, ka principā tā ir pilnīgi atsevišķa kompānija pati par sevi” un norāda, ka jautājumi par šīs sarunas saturu – SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” skolu atdošanu “kopējā katlā” – “šie nav jautājumi pie manis. Es piedalījos konkursos, tas man bija pienākums, es pateicu, ko es piestartēšu, kur es startēšu, nevis piestartēšu, kur es startēšu, un principā jāsaka tā, ka biju arī ļoti neapmierināts, ka man bija labs piedāvājums, es tik un tā zaudēju konkursos, tā kā normāli.” Par sarunā minēto kopējo katlu, norāda, ka “LEC-a likteni un lēmumus visus, protams, izdarīja akcionāri, ne jau es. Ne jau par velti es LEC-ā vairs nestrādāju, acīmredzot”, un attiecībā uz to, ka Lec-am ir divas skolas, [II] norāda, ka “acīmredzot, (..) tas ir pēc, nezinu, varbūt pēc konkursa norises”.
- 553 [II] atceras, ka noteikti ir piedalījies trijos Iepirkumos – Jelgavas, Smiltenes un Rēzeknes tehnikumu Iepirkumos. Valmierā arī iespējams. Piedalījās arī Ogres tehnikuma Iepirkumā un

attiecībā uz [ĀĀ] teikto *“Es pretendēju uz Ogres tehnikumu. To, ko esmu sācis, kur man ir iestrādes, visu, vairāk ne uz ko”*, [ĪĪ] norāda, ka nevar atbildēt par iestrādēm, bet *“Iespējams, tas ir iemesls, kādēļ es neuzvarēju. Man arī bija savas iestrādes. Es pazinu projekta autoru, tādēļ es arī tur strādāju pie projekta”*.

- 554 **Par no [LL] 08.07.2019. izņemtajām tabulām** (vēstules 8. un 10. pielikums) un rokrakstā veiktajām piezīmēm, kur norādīts *“LEC”*, [ĪĪ] norāda, ka tās ir *“Lielu vīru spēlītes dabā. (...) sarakstījuši ir nezin ko un nezin kāpēc. Nevaru atbildēt, kādēļ šādi ieraksti izdarīti. Vai iespējams, tas varētu būt jau pēc konkursa norises, ka viņš ir pierakstījis, kurš kurā vietā strādā. Tāds variants vēl varētu pastāvēt”*. Par jautājuma zīmēm, kas atspoguļotas šajās tabulās, [ĪĪ] norāda, ka *“varbūt domāju, ka dokumentācija kāda nav kārtībā vai kaut kas tamlīdzīgs”*. [ĪĪ] norāda, ka, viņaprāt, viņš nav saticies ar [LL] par SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” dalību vai nepiedalīšanos Iepirkumos. Tāpat [ĪĪ] norāda, ka nevar paskaidrot, ko nozīmē tabulā (vēstules 10. pielikums) norādītie kolonnu nosaukumi, un norāda, ka tas jājautā [LL].
- 555 Par to, kāpēc Lietas dalībnieku sarunās ir apsprieduši SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” dalību Iepirkumos un pieminējuši personīgi [ĪĪ], viņš norāda, ka *“(..) mani personīgi var pieminēt daudzi, par to nav šaubu, jo zināms es tomēr esmu, (...) vismaz līdz kādam konkrētam laikam. A kādēļ, ko viņi tur darīja, tas vairs nav mans jautājums”*.

15. Par SIA “VELVE” dalību karteļa vienošanās un izlīguma piedāvājumu

- 556 SIA “VELVE” pārstāvību un intereses kartelī īstenoja [NN], ko pierāda SIA “IVN Finance” un SIA “VELVE” viedokļos atzītais, ka [NN] ir bijis AS “MN Holding” darbinieks²²⁵ no 04.10.2016. līdz 30.08.2019., ar kuru tika noslēgts darba līgums Nr. 041016/02D²²⁶, tādējādi pierādot arī [NN] formālo saistību ar SIA “VELVE”, kas [NN] ļāva pārstāvēt SIA “VELVE” aizliegtajā vienošanās. SIA “VELVE” viedoklī norāda, ka *“tādējādi SIA “VELVE” un AS “MN Holding” secina, ka laika periodā no 2011. gada 13. jūnija līdz 2015. gada 18. decembrim Holdinga bijušais darbinieks kartelī pārstāvēja savas kā SIA “VELVE” viena no īpašniekiem intereses vai sava dēla kā SIA “VELVE” īpašnieka intereses. Savukārt no 2015. gada 18. decembra līdz 2019. gada 16. maijam – Holdinga bijušais darbinieks kartelī pārstāvēja it kā SIA “VELVE” intereses, pārkāpa pilnvaras un ar AS “MN Holding” noslēgto darba līgumu, darbojās pretēji SIA “VELVE” un AS “MN Holding” interesēm.”*
- 557 SIA “VELVE” viedoklī papildus norāda, ka *“Lai gan AS “MN Holding” kļuva par SIA “VELVE” vienīgo dalībnieci 2015. gada 18. decembrī, tikai 2018. gada maijā notika SIA “VELVE” iepriekšējo dalībnieku iecelto divu valdes locekļu pārstāvības tiesību ierobežošana (tiem līdzās iecelot vēl vienu valdes locekli), un tam secīgi attiecību izbeigšana ar iepriekšējo valdes locekli 2018. gada 17. decembrī un attiecību izbeigšana ar iepriekšējo valdes priekšsēdētāju 2019. gada 16. maijā. Šis fakts nemaina tirgus dalībnieka atbildību par izdarīto konkurences tiesību pārkāpumu, taču tas izskaidro, kādēļ SIA “VELVE” jaunie valdes locekļi un AS “MN Holding” nevarēja zināt par darbībām, kas īstēnotas līdz pat 2019. gada maijam”*, tādējādi atzīstot SIA “VELVE” atbildību par [NN] darbībām aizliegtās vienošanās kontekstā.
- 558 Pēc SIA “VELVE” viedokļa saņemšanas, KP 26.07.2021. saņēma SIA “VELVE” izlīguma piedāvājumu tiesiskā strīda izbeigšanai Lietuvā. KP izvērtēja piedāvājumu noslēgt starp KP un SIA “VELVE” izlīgumu, ņemot vērā to, ka SIA “VELVE” piekrīt KP Paziņojumā konstatētajiem faktiem, pierādījumiem un to juridiskajam novērtējumam, ņemot vērā

²²⁵ SIA “VELVE” viedoklī [NN] tiek apzīmēts kā “Holdinga bijušais darbinieks”.

²²⁶ SIA “VELVE” viedoklī norādīts: *Lai nodrošinātu AS “MN Holding” meitas sabiedrību darbības nepārtrauktību, un labvēlīgu komunikāciju ar darbiniekiem, AS “MN Holding” 2016. gada 4. oktobrī noslēdza darba līgumu Nr. 041016/02D ar Holdinga bijušo darbinieku, ko apliecina Valsts ieņēmumu dienestā iesniegtais paziņojums par darba attiecību nodibināšanu. Darba attiecību ietvaros Holdinga bijušais darbinieks veica stratēģiskās vadības procesa vadītāja pienākumus. Tā kā AS “MN Holding” ir SIA “VELVE” dalībniene un ņemot vērā norādīto darba attiecību uzsākšanas pamatu, Holdinga bijušā darbinieka darba pienākumus ietilpa arī SIA “VELVE” stratēģiskās vadības procesa vadīšana. Darba attiecības tika izbeigtas 2019. gada 30. augustā, ko apliecina Valsts ieņēmumu dienestā iesniegtais paziņojums par darba attiecību izbeigšanu.*

SIA "VELVE" papildu iesniegtos pierādījumus un no tiem izdarītos apsvērumus, un apstiprina savu dalību KL 11. panta pirmajā daļā un LESD 101. pantā noteiktā vienošanās aizlieguma pārkāpumā, kas izpaudies kā vienošanās par Iepirkumu sadali un dalības nosacījumiem Iepirkumos, vienlaikus norādot, ka SIA "VELVE" atbildība par Lietā konstatēto aizliegto vienošanos izriet no tās valdes un AS "MN Holding" nepietiekamas kontroles pār [NN] aizliegtajām darbībām, par kurām ne SIA "VELVE" ne AS "MN Holding" nav zinājusi, ne arī devusi norādījumus vai piekrišanu to veikšanai. KP samazinot naudas sodu par 10 %, SIA "VELVE" apņemas nepārsūdzēt KP pieņemto gala lēmumu Lietā.

16. Lietas dalībnieku dalības pārbaude Iepirkumos

- 559 KP šī Lēmuma pielikumā Nr. 1 apkopoja informāciju par Iepirkumiem no Lietas dalībnieku tikšanās reizēs runātā par faktisku Iepirkumu sadali, summāru sadali starp abām grupām, kā arī par citām tēmām, kas ir saistītas ar šīs Lietas izpēti un Lietā vērtēto karteļa vienošanos. Tostarp piemēru veidā ir apkopota informācija par Lietas dalībnieku mērķiem, pamatprincipiem, izpausmēm, Lietas dalībnieku aizliegto darbību apzināšanos, to slēpšanu u.tml. Ņemot vērā, ka pamatā karteļa vienošanās realizēšana uzsākta brīdī, kad Lietas dalībnieki par to vienojās tikšanās reizēs un vienošanās faktisko saturu un būtību atklāj pašas Lietas dalībnieku sarunas, tad Lietā vērtēto karteļa vienošanos papildu pierāda arī fakti par, piemēram, sarunās minēto objektu atbilstību konkrētiem identificētiem Iepirkumiem, Lietas dalībnieku piedalīšanos/nepiedalīšanos tajos, kā arī šo Iepirkumu gaita laikā un to rezultāti.
- 560 Papildu izpētes ietvaros KP veica analīzi, salīdzinot Lietas dalībnieku slēptās sarunas par šiem identificētajiem Iepirkumiem ar pieejamo informāciju Iepirkumu uzraudzības biroja (turpmāk – IUB) tīmekļa vietnē²²⁷, kā arī atsevišķos gadījumos no citām publiski pieejamām tīmekļa vietnēm, piemēram, plašsaziņas līdzekļu tīmekļu vietnes, EIS, Lietas dalībnieku tīmekļu vietnēs.
- 561 Tika analizēta un pretnostatīta pieejamā informācija par Iepirkumu gaitu laikā, proti, Iepirkumu izsludināšanu/publicēšanas termiņš, pretendentu piedāvājumu iesniegšanas termiņš (tostarp ar grozījumiem, pārtrauktās procedūras), termiņš par to, kad lēmums pieņemts vai līgums noslēgts ar Iepirkuma uzvarētāju un pretnostatītas notikušās sarunas, to datumi un pieejamā informāciju par šo Iepirkumu gaitu laikā, t.sk. Lietas dalībnieku dalību un uzvaru tajos.
- 562 KP, veicot šo papildu analīzi, secina, ka sarunu dalībnieki galvenokārt veikuši Iepirkumu sadali starp abām grupām, tostarp vienojušies par dalības nosacījumiem. Veicot Iepirkumu sadali, Lietas dalībnieki savstarpēji dalījuši tādus Iepirkumus, kuri sarunu brīdī vēl nav publicēti/izsludināti vai arī nav noslēdzies pretendentu piedāvājumu iesniegšanas termiņš. Tomēr ir arī Iepirkumi, par kuriem Lietas dalībnieki runājuši arī posmā pēc pretendentu piedāvājumu iesniegšanas termiņa vai pēc lēmuma pieņemšanas vai līguma noslēgšanas termiņa, tomēr, ņemot vērā tikšanos laikā apspriestās informācijas saturu, KP ņēma vērā arī šo informāciju un iekļāva to savā analīzē, kas redzama šī Lēmuma pielikumā Nr. 1.
- 563 Attiecīgi šīs papildu analīzes rezultātā KP guva apstiprinājumu, ka Lietas dalībnieku karteļa vienošanās, sarunu būtība un to faktiskais saturs atbilst ne tikai faktiskiem Iepirkumiem, bet arī tam, ka lielākajā daļā Iepirkumu Lietas dalībnieki piedalījās un attiecīgi uzvarēja, turklāt lielā daļā apspriesto Iepirkumu noslēgušies atbilstoši sarunās panāktajām vienošanām.

VI SECINĀJUMI LIETĀ

17. Piemērojamās konkurences tiesību normas un judikatūra

- 564 KL 11. panta pirmajā daļā noteikts, ka ir aizliegtas un kopš noslēgšanas brīža spēkā neesošas

²²⁷ Sk. <https://info.iub.gov.lv/lv/meklet> (publiski pieejamās informācija) un <https://pvs.iub.gov.lv/users/login> (Publikāciju vadības sistēmas datu bāzē esošās informācija).

tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā, par piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkursos vai izsolēs vai par šīs darbības (bezdarbības) noteikumiem, izņemot gadījumus, kad konkurenti publiski darījuši zināmu kopīgu piedāvājumu un šī piedāvājuma mērķis nav kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci.

- 565 LESD 101. panta 1. punktā noteikts, ka ir aizliegti kā nesaderīgi ar iekšējo tirgu visi nolīgumi uzņēmumu starpā, uzņēmumu apvienību lēmumi un saskaņotas darbības, kas var iespaidot tirdzniecību starp dalībvalstīm un kuru mērķis vai sekas ir nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci iekšējā tirgū, un jo īpaši darbības, ar kurām sadala tirgus vai piegādes avotus.
- 566 KL 1. panta 11. punkts nosaka, ka vienošanās ir divu vai vairāku tirgus dalībnieku līgums vai saskaņota darbība, kurā tirgus dalībnieki piedalās. Savukārt saskaņā ar KL 1. panta 6. punktu konkurence tiek definēta kā pastāvoša vai potenciāla ekonomiskā (saimnieciskā) sāncensība starp diviem vai vairākiem tirgus dalībniekiem konkrētajā tirgū.
- 567 Atbilstoši KL 11. pantam ne visas vienošanās ir uzskatāmas par aizliegtām. Saskaņā ar KL 11. panta otro daļu vienošanās var tikt atzīta par spēkā esošu, ja vienošanās veicina preču ražošanas vai realizācijas uzlabošanu vai ekonomisko attīstību, radot labumu patērētājiem, turklāt vienošanās:
- 1) neuzliek attiecīgajiem tirgus dalībniekiem ierobežojumus, kuri nav nepieciešami minēto mērķu sasniegšanai;
 - 2) nedod iespēju likvidēt konkurenci ievērojamā konkrētā tirgus daļā.
- 568 KP savā praksē²²⁸ norādījusi uz četriem kumulatīviem kritērijiem, kas jāņem vērā, izvērtējot vienošanās atbilstību KL 11. panta otrajai daļai:
- 1) *efektivitātes ieguvumi* – tiem jābūt objektīvi novērtējamiem, sasniegtajai efektivitātei ir jābūt skaidrai cēloniskai saiknei ar vienošanos, kā arī jābūt skaidri konstatējamam, ka attiecīgā efektivitāte ir sasniegta;
 - 2) *labums patērētājam* – radītos efektivitātes ieguvumus pietiekamā apmērā ir jāsaņem patērētājam, turklāt, jo nopietnāks ir konkurences tiesību ierobežojums, jo lielākam ir jābūt patērētāja ieguvumam;
 - 3) *ierobežojuma nepieciešamība* – jānoskaidro, vai ar vienošanos noteiktais ierobežojums ir nepieciešams, lai sasniegtu vienošanās mērķi, kā arī vai mērķi nav iespējams sasniegt, veicot citas, konkurenci mazāk ierobežojošas, darbības;
 - 4) *iespēja likvidēt konkurenci* – jāizvērtē vai konkrētajā gadījumā ieguvums no konkurences tiesību aizsardzības ilgtermiņā nav lielāks kā īstermiņa efektivitātes ieguvumu.
- 569 Lai vienošanos atzītu par spēkā esošu saskaņā ar KL 11. panta otro daļu, visiem četriem iepriekš minētajiem kritērijiem ir jāizpildās vienlaicīgi. Ja kaut viens no kritērijiem neizpildās, vienošanās ir atzīstama par aizliegtu.
- 570 Lai izvērtētu iepriekš minētās vienošanās atbilstību KL 11. panta otrajai daļai, KP interpretācijas nolūkos kā vadlīnijas ņem vērā Eiropas Savienības (turpmāk – ES) konkurences tiesību normas. Latvijas KL normas ir saskaņotas un atbilst ES konkurences tiesību politikai un Eiropas Savienības tiesu (turpmāk - EST) praksei.
- 571 Saskaņā ar LESD 101. panta 1. punktu aizliegtas ir vienošanās, kuru mērķis un sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana (analoģiski kā KL 11. panta pirmajā daļā). Tomēr uz atsevišķām vienošām var netikt attiecināts LESD 101. panta 1. punkts, proti, ja tiek izpildīti 101. panta 3. punkta nosacījumi (analoģiski kā KL 11. panta otrajā daļā).

²²⁸ KP 03.03.2011. lēmums Nr. E02-15 „Par Konkurences likuma 11. panta pirmās daļas pārkāpumu AS „Aizkraukles banka”, AS „Akciju komercbanka „Baltikums””, AS „Baltic International Bank”, AS „GE Money Bank”, AS „DnB NORD Banka”, AS „Swedbank”, AS „Baltijas Biznesa banka”, VAS „Latvijas Hipotēku un zemes banka”, AS „Latvijas Krājbanka”, AS „LTB Bank”, AS „SMO Bank”, AS „Norvik banka”, AS „Citadele banka”, AS „PrivatBank”, AS „Reģionālā investīciju banka”, AS „Rietumu Banka”, „Danske Bank AS filiāle Latvijā”, AS „SEB banka”, AS „Trasta komercbanka”, AS „UniCredit Bank”, AS „VEF banka”, „Nordea Bank Finland Plc Latvijas filiāle” darbībās”. Pieejams: <http://www.kp.gov.lv/files/pdf/nlwbMfrQMK.pdf>

- 572 Saskaņā ar Ministru kabineta 29.09.2008. noteikumu Nr. 798 “*Noteikumi par atsevišķu horizontālo sadarbības vienošanos nepakļaušanu Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā noteiktajam vienošanās aizliegumam*” 2.9. apakšpunktu horizontālā karteļa vienošanās ir vienošanās starp konkurentiem, kuras mērķis ir kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci starp tiem, tai skaitā vienošanās par tiešu vai netiešu cenu vai tarifu noteikšanu jebkādā veidā vai to veidošanas noteikumiem, kā arī par tādas informācijas apmaiņu, kura attiecas uz cenām vai realizācijas noteikumiem, vienošanās par ražošanas vai realizācijas apjomu, tirgu, tehniskās attīstības vai investīciju ierobežošanu vai kontroli, vienošanās par tirgus sadali, ņemot vērā teritoriju, pircējus, piegādātājus vai citus nosacījumus, un vienošanās par piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkursos vai izsolēs vai par šīs darbības (bezdarbības) noteikumiem.
- 573 Atbilstoši KL 2. pantā ietvertajam likuma mērķim katram tirgus dalībniekam, konkurējot ar citiem, sava saimnieciskā darbība jāveido, izmantojot brīvas, godīgas un vienlīdzīgas konkurences līdzekļus. Tas attiecas arī uz tirgus dalībnieku rīcību, kas katram tirgus dalībniekam tirgū ir jānosaka patstāvīgi²²⁹. Šis princips izriet ne tikai no EST (līdz 01.10.2009. Eiropas Kopienas tiesas) judikatūras²³⁰, bet arī no KL 11. panta pirmās daļas. Tirgus dalībnieks, neapšaubāmi, ir tiesīgs piemēroties tirgus apstākļiem, taču tas ir jā dara neatkarīgi no citiem tirgus dalībniekiem un konkurentiem. Tādējādi ir aizliegti jebkuri kontakti starp tirgus dalībniekiem, kuru mērķis vai sekas ir ietekmēt esošā vai potenciālā konkurenta rīcību tirgū vai atklāt konkurentam savu plānoto rīcību, lai piemērotos tirgus apstākļiem.²³¹
- 574 KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta piemērošanā ir svarīgi noteikt vienošanās mērķi vai sekas. Vienošanās ir aizliegta, ja tās mērķis ir vērsts uz konkurences kavēšanu, ierobežošanu vai deformēšanu vai tās sekas izpaužas kā konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana. Ja vienošanās mērķis ir vērsts uz konkurences ierobežošanu, tad nav būtiski, vai un kādas bija šā pārkāpuma sekas²³². Šajā Lietuvā Lietas dalībnieku darbību veikšana ir tieši vērsta uz konkurences ierobežošanu pēc mērķa un kvalificējama kā aizliegta vienošanās tiktāl, cik tā notikusi neatkarīgu tirgus dalībnieku starpā.
- 575 KL 11. panta pirmajā daļā lietotā termina „vienošanās” piemērošana netiek ierobežota tikai ar divpusēji vai daudzpusēji noslēgtu līgumu. KL ir piemērojams arī tirgus dalībnieku sadarbībai, kura tiek sasniegta ar daudz neformālākas sapratnes palīdzību, ko sauc par saskaņotu darbību. Tādējādi vienošanās ir arī jebkurā citādā formā panākta un īstenota sadarbība starp konkurentiem, jo šāda darbība pēc sava mērķa ir vērsta uz konkurences mazināšanu starp tiem, t.i., kavēšanu, ierobežošanu vai deformēšanu starp konkurentiem.
- 576 Lai pierādītu saskaņotu darbību eksistenci, nav nepieciešams, ka konkurents ir formāli apņēmis attiecībā uz vienu vai dažiem citiem konkurentiem rīkoties zināmā veidā vai konkurenti ir vienojušies par to turpmāko rīcību tirgū. Ir pietiekami, ka konkurents ar savu paziņojumu par plānoto rīcību ir izslēdzis vai vismaz ir būtiski samazinājis neskaidrību par uzvedību, kuru sagaida no tā tirgū. Saskaņotas darbības jēdziens ietver sevī divpusēju kontaktu eksistenci. Šis apstāklis izpildās tad, kad viens konkurents atklāj tā nākotnes nodomus vai rīcību citam, savukārt otrs nav reaģējis noraidoši attiecībā uz šādas informācijas saņemšanu.²³³
- 577 Saskaņā ar judikatūru fakts, ka tiek saņemta informācija par konkurentiem, kurus neatkarīgs uzņēmējs glabā kā komercnoslēpumus, kas viennozīmīgi ir informācija par plāniem piedalīties Iepirkumos, ir pietiekams, lai pierādītu pret konkurenci vērsta nodoma pastāvēšanu, un ir iespējams konstatēt saskaņotu darbību, pat ja tika pieprasīts, lai viens konkurents darītu zināmu

²²⁹ AT 29.06.2009. spriedums lietā Nr. SKA-234/2009, *Stats u.c.*, 18. un 24. punkts, 29.04.2011. spriedums lietā Nr. SKA-100/2011, *Aizputes ceļinieks, u.c.*, 12. punkts.

²³⁰ Sk. EST 16.12.1975. sprieduma apvienotajā lietā Nr. C-114/73 *Suiker Unie u.c.*, 173. punktu un AT 29.06.2009. sprieduma lietā Nr. SKA-234/2009, *Stats u.c.*, 18. punkts

²³¹ KP 24.02.2012. lēmums Nr. E02 – 13 lietā *MN Īpašumi un Info Būve*

²³² AT Administratīvo lietu departamenta rīcības sēdes lēmums lietā Nr. SKA-567/2014, *Pet Pro Services*, 10. punkts; EST 13.12.2012. spriedums lietā Nr. C-226/11, *Expedia*, 35. punkts.

²³³ T-25/95 u.c. *Cimenteries CBR SA pret Komisiju*, 1852. un 1849. punkts.

- citam savu nākotnes nodomu vai rīcību tirgū vai vismaz pieņemtu²³⁴.
- 578 Saskaņoto darbību jēdziens līdzās starp attiecīgajiem uzņēmumiem notikušai saskaņošanai ietver no šīs saskaņošanas izrietošu rīcību tirgū un cēloņsakarību starp šiem diviem elementiem. Ja nav pierādījumu par pretējo, kas ir jāiesniedz attiecīgajiem uzņēmējiem, ir jāpieņem, ka uzņēmumi, kas piedalās darbību saskaņošanā un kas turpina darboties tirgū, lai noteiktu savu rīcību šajā tirgū, ņem vērā informāciju, kas iegūta, tiem apmainoties ar to ar saviem konkurentiem²³⁵.
- 579 Tirgus dalībnieks, neapšaubāmi, ir tiesīgs piemēroties tirgus apstākļiem, nolemt piedalīties vai nepiedalīties konkursos, kā arī izlemt, kurā valsts reģionā tas piedalīsies vai nepiedalīsies konkursos vai arī kuri potenciālie klienti, pasūtītāji tam šķiet „pievilcīgāki”, taču tas ir jādara neatkarīgi no citiem tirgus dalībniekiem un konkurentiem. Turklāt ir aizliegti jebkuri kontakti starp tirgus dalībniekiem, kuru mērķis vai sekas ir ietekmēt esošā vai potenciālā konkurenta rīcību tirgū vai atklāt konkurentam savu plānoto rīcību, lai piemērotos tirgus apstākļiem²³⁶.
- 580 Protams, ka tirgus dalībnieki drīkst izvērtēt vai paredzēt konkurentu darbības, bet šāda rīcība nekādā gadījumā nepieļauj tiešus un arī netiešus kontaktus starp tirgus dalībniekiem tai skaitā ar mērķi kavēt, ierobežot un deformēt konkurenci. Šādu pretēju KL 11. panta pirmās daļas noteikumu ieviešana tirgū ir pilnīgi pretēja netraucētai tirgus pašregulācijai, kur, brīvi konkurējot, katrs tirgus dalībnieks savu konkrēto rīcību vai uzvedības politiku tirgū nosaka patstāvīgi²³⁷.
- 581 Normālas konkurences apstākļos katra konkurējoša uzņēmuma prioritāte ir aizsargāt un nesamazināt savu konkurētspēju tirgū, darbojoties neatkarīgi un darot visu iespējamo, lai nepieļautu sensitīvas informācijas apmaiņu starp konkurentiem, t.sk. par komercsabiedrības plāniem piedalīties vai nepiedalīties Iepirkumos, kas atklāj konkurentam darbības, kuras tas ir nolēmis vai plāno veikt.
- 582 Par saskaņotām darbībām var runāt arī gadījumos, kad tikai viens uzņēmums izpauž stratēģisku informāciju konkurentiem, kas to pieņem²³⁸. Šāda izpaušana varētu notikt, piemēram, kontaktējoties pa pastu, e-pastu, tālruni, tikšanās reizēs sanāksmēs, utt. Tādos gadījumos nav svarīgi, vai tikai viens uzņēmums vienpusēji informē konkurentus par saviem turpmākās rīcības plāniem tirgū, vai visi iesaistītie uzņēmumi attiecīgi informē cits citu par saviem plāniem un nolūkiem. KP ieskatā minētās atziņas attiecināmas arī konkrētajā Lietā par Lietas dalībnieku, kas ir konkurenti sarunām to tikšanās reizēs, kas atspoguļotas Lietā esošajos audioierakstu atšifrējumos.
- 583 Lai arī Lietā atsevišķu Lietas dalībnieku pārstāvju līdzdalības intensitāte un biežums sarunās bija mainīga, tas neliecina par kopēja mērķa trūkumu, bet drīzāk par attiecīgā tirgus iezīmēm, katra uzņēmuma stāvokli šajā tirgū un mērķiem, ko katrs uzņēmums ir veicis atsevišķi²³⁹. KP ieskatā jau paša karteļa iekšējā struktūra, izveidojot divas grupas, atklāj nodomu nodrošināt pēc iespējas operatīvāku informācijas nodošanu un ātrāku Iepirkumu sadali starp visiem karteļa vienošanās dalībniekiem, pat tiem, kas fiziski nav piedalījušies attiecīgajā sarunā. Jebkurā gadījumā fiziskās klātbūtnes faktam nav izšķirošas nozīmes saskaņoto darbību un vienota mērķa konstatācijai.

²³⁴ EST 12.07.2001. spriedums lietā Nr. T-202/98, T-204/98 un T-207/98, *British Sugar*, 66. punkts; EST 08.07.2008. spriedums lietā Nr. T-53/03, *BPB*, 154. punkts; EST 02.02.2012. spriedums lietā Nr. T-83/08, *Denki Kagaku Kogyo Kabushiki Kaisha*, 67. punkts

²³⁵ EST 19.03.2015. spriedums lietā C-286/13 P, *Dole*, 126. un 127. punkts un tajā minētā judikatūra.

²³⁶ KP 24.02.2012. lēmums Nr. E02 –13 lietā *MN Īpašumi un Info Būve*.

²³⁷ AT 29.06.2009. spriedums lietā Nr. SKA-234/2009, *Stats u.c.*, 18. un 24. punkts, 29.04.2011. spriedums lietā Nr. SKA-100/2011, *Aizputes ceļinieks, u.c.*, 12. punkts.

²³⁸ Sk., piemēram, spriedumu apvienotajās lietās T-25/95 un citi, *Cimenteries*, [2000], Recueil, II-491. lpp., 1849. punkts, kurā teikts: “[...] saskaņotu darbību jēdziens faktiski nozīmē, ka pastāv savstarpēji kontakti [...]. Šis nosacījums ir izpildīts, ja viens konkurents izpauž savus nākotnes nodomus vai rīcību tirgū citam konkurentam, kad tas to lūdz vai vismaz pieņem šādu informāciju”.

²³⁹ EST spriedums lietā Nr. T-112/07, *Hitachi Ltd*, 287. punkts

- 584 Saskaņoto darbību kontekstā arī pasīvie dalības pārkāpumā veidi, tādi kā uzņēmuma dalība apspriedēs, kurās noslēgti nolīgumi, kam ir pret konkurenci vērsts mērķis, atklāti pret to neiebilstot, nenorobežojoties, ir līdzdalība, kas uzņēmumam var radīt atbildību atbilstoši aizliegtas vienošanas pārkāpumam, jo pretlikumīga pasākuma netieša apstiprināšana, publiski nepaziņojot par norobežošanas no apspriedēs nolemtā vai to neizpaužot administratīvām iestādēm, veicina pārkāpuma turpināšanos un kavē tā atklāšanu²⁴⁰.
- 585 Konkurenci regulējošie normatīvie akti nenodala tirgus dalībnieka atbildību no atsevišķu tā darbinieku atbildības, t.i., nenodala „darbinieku vainu” no „tirgus dalībnieka vainas”, jo darbinieki veido tirgus dalībnieku, „personificē” to. Tāpat KL 11. panta pirmajā daļā (un arī LESD 101. pantā) noteiktais vienošanās aizliegums nav attiecināms tikai uz to amatpersonu rīcību, kurām ir paraksta tiesības konkrētajā komercsabiedrībā, jo aizliegta vienošanās ir attiecināma uz jebkura tirgus dalībnieka darbinieka darbībām, kuram tirgus dalībnieks ir nodevis tā informāciju, kas attiecas uz cenām un citiem komerciāli nozīmīgiem tirgus dalībnieka datiem un kas darbojas darba devēja interesēs²⁴¹. Tirgus dalībnieka vadībai ir jāseko, lai darbinieki, pildot darba pienākumus, ievērotu normatīvos aktus, tajā skaitā KL. Līdz ar to konkurences tiesību pārkāpuma konstatēšana nav atkarīga no tā, vai tirgus dalībnieka vadība būtu īpaši pilnvarojusi darbinieku rīkoties noteiktā veidā vai būtu informēta par viņa darbībām.
- 586 Tomēr jebkādam saimnieciskās darbības izpausmēm un stratēģijām ir jābūt likumiskām, normatīvajiem aktiem, tajā skaitā konkurences tiesībām, atbilstošām²⁴². Jebkuras saimnieciskās darbības mērķis ir gūt ekonomisku labumu, jebkura tirgus dalībnieka rīcība ir pamatā vērsta uz tā sasniegšanu, tādēļ vienošanās par darbības noteikumu saskaņošanu arī ir vērsta tieši vai netieši uz ekonomiska labuma gūšanu.²⁴³
- 587 Nav nepieciešams izvērtēt vienošanās faktiskos ietekmi uz konkrēto tirgu, ja acīmredzami vienošanās mērķis ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana. Lietas izpētē ir pietiekami izvērtēt vienošanās mērķi bez īpašas tās seku izvērtēšanas²⁴⁴.
- 588 KP norāda, ka šajā Lietuvā ir konstatējams vienots un turpināts pārkāpums Lietas dalībnieku rīcībā. Savukārt, ja Lietas dalībnieks ir tiešā veidā piedalījies vienā vai vairākās pret konkurenci vērstās darbībās, kuras veido vienotu un turpinātu pārkāpumu, KP ir tiesības to vainot par tām darbībām, kurās attiecīgais Lietas dalībnieks ir piedalījies tiešā veidā, un par pārējām minēto karteļa dalībnieku iecerētajām vai īstenotajām pret konkurenci vērstajām darbībām minēto mērķu īstenošanai, ja ir pierādīts, ka Lietas dalībnieks varēja saprātīgi par tām nojaust un bija gatavs uzņemties risku. Pietiek ar to, ka attiecīgais Lietas dalībnieks apzinājās pārējo karteļa dalībnieku aizliegto rīcību vai ka tas pamatoti varēja to paredzēt un bija gatavs uzņemties risku. Tas vien, ka katrs Lietas dalībnieks piedalās pārkāpumā, nav pietiekams iemesls, lai izslēgtu atbildību par visu pārkāpumu, tostarp atbildību par rīcību, ko praktiski īsteno citi iesaistītie Lietas dalībnieki, bet kam ir tāds pats pret konkurenci vērsts mērķis vai sekas. Turklāt pat tas, ka atsevišķi karteļa dalībnieki nav iepazinušies ar detalizētām ziņām par citiem slēptiem sakariem, kas notiek starp dažādiem karteļa dalībnieku pāriem, kuros tie nepiedalījās, vai to, ka tas nezināja par šādu kontaktu esamību, nevar izslēgt KP konstatējumu, ka visi karteļa dalībnieki piedalījās kartelī kopumā.

²⁴⁰ EST 22.10.2015. spriedums lietā C-194/14 P, *AC-Treuhand II*, 31. punkts un tajā minēta judikatūra.

²⁴¹ AA 06.05.2011. spriedums lietā Nr. A43006009, *Elkor Trade*, 6.2.4. apakšpunkts.

²⁴² KP 25.10.2006. lēmums Nr. E02-127., lietā „*Par Latvenergo 02.09.2005. iesniegumu Nr.01VL00-30/1852*”, 30.10.2009. lēmums Nr. E02-40 lietā „*Par Konkurences likuma 11. panta pirmās daļas 1. un 3. punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu un Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 81. panta pirmās daļas pārkāpumu SIA „Samsung Electronics Baltics”, SIA „RD Elektroniks”, SIA „PROKS”, SIA „ELKOR TRADE”, SIA „ROTA un K” darbībās*”, AA 06.05.2011. spriedums lietā Nr. A43006009, 6.1.4. punkts.

²⁴³ Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 29.06.2009. sprieduma lietā Nr. SKA-234/2009, 18. punkts

²⁴⁴ Sk. AT 29.06.2009. spriedumu lietā Nr. SKA-234/2009, 20. punkts

17.1. Ietekme uz tirdzniecību starp ES dalībvalstīm

17.1.1. Juridiskais ietvars

- 589 LESD 101. panta 1. punktu piemēro gadījumos, kad nolīgums un/vai saskaņota darbība var ietekmēt tirdzniecību starp ES dalībvalstīm. Šādai ietekmei uz tirdzniecību ir jābūt vērā ņemamai.
- 590 Ietekme uz tirdzniecību nozīmē, ka nolīgums, lēmums vai saskaņotas darbības var tieši vai netieši, faktiski vai potenciāli ietekmēt tirdzniecības modeli starp ES dalībvalstīm²⁴⁵. Šajā kontekstā jēdzienam “ietekme uz tirdzniecību” ir plaša darbības joma, un tas neattiecas tikai uz preču un pakalpojumu apmaiņu pāri robežām²⁴⁶.
- 591 Pamatnostādņu 18. punktā un EST praksē²⁴⁷ norādīts, ka, piemērojot ietekmes uz tirdzniecību kritēriju, uzmanība īpaši jāpievērš šādiem elementiem:
- 1) jēdzienam “tirdzniecība starp dalībvalstīm”;
 - 2) jēdzienam “var iespaidot”;
 - 3) jēdzienam “ievērojami”.
- 592 Tirdzniecība starp dalībvalstīm var tikt ietekmēta, neraugoties uz to, ka konkrētais tirgus var būt valsts vai apakšvalsts tirgus²⁴⁸. Turklāt horizontālie karteli, kas aptver veselu dalībvalsti, parasti var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm²⁴⁹. EST vairākās lietās ir uzskatījušas, ka “nolīgums, lēmums vai saskaņota darbība, kas aptver visu dalībvalsts teritoriju, pēc savas būtības ir tāda ietekme, kas pastiprina tirgus sadalīšanu pa vienu valsti, tādējādi nodrošinot dalīšanos starp dalībvalstīm”²⁵⁰.

17.1.2. Attiecināmība Lietā

- 593 No Lietas materiāliem un Lēmuma IV daļā ietvertās analīzes ir secināms, ka Lietas dalībnieki ir noslēguši kartela vienošanos par dažāda veida Iepirkumiem (privātiem un publiskiem), kas ietvēra dažādas būvniecības jomas un būvdarbu veidus visā Latvijas teritorijā (Rīga, Jūrmala, Valmiera, Jelgava, Liepāja, Ventspils, Sigulda, Jēkabpils, Rēzekne), tādējādi ietekmējot visu Latvijas būvniecības tirgu. Līdz ar ko secināms, ka aizliegtā vienošanās ir aptvērusi visu Latvijas teritoriju, kas saskaņā ar EST praksi un Pamatnostādņu 22., 78. – 80. punktu var ietekmēt tirdzniecību starp ES dalībvalstīm.
- 594 Lietā ir konstatēts, ka Lietas dalībnieku aizliegtās vienošanās ir bijušas par vairākiem būvniecības darbu Iepirkumiem, piemēram, Mežaparka estrādes 1. kārtā²⁵¹, kas ir pārkāpuši ES “sliexsni”, t.i., atbilstoši PIL 8. panta ceturtajai daļai līgumu līgumcena ir sasniegusi vismaz 170 000 *euro* (attiecīgi uz šo Iepirkumu ir attiecināmas PIL normas), un atbilstoši PIL 34. panta trešajai daļai kopsakarā ar Ministru kabineta 2017. gada 28. februāra noteikumu Nr. 105 “*Noteikumi par publisko iepirkumu robežvērtībām*” 2.1. apakšpunktu Iepirkums ir jāizsludina ES Oficiālajā Vēstnesī, tā kā līgumcenas robežvērtība pārsniedz 5 350 000 *euro*.
- 595 Analizējot 26.02.2014. Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvas par publisko iepirkumu un ar ko atceļ Direktīvu 2004/18/EK (Dokuments attiecas uz EEZ) (turpmāk – Direktīva) preambulas 1. un 90. apsvērumu kopsakarā ar Latvijas nacionālo regulējumu, secināms, ka Direktīvas viens no uzdevumiem ir nodrošināt efektīvus konkurences apstākļus, lai noteiktu

²⁴⁵ Vispirms tas minēts EST 30.06.1966. spriedumā lietā Nr. C-56/65, *Société Technique Minière (L.T.M.) pret Maschinenbau Ulm GmbH (M.B.U.)*, 249. lpp. EST 11.07.1985. spriedums lietā Nr. C-42/84, *Remia BV*, 22. punkts. Sk. arī Komisijas paziņojuma (EK) pamatnostādnes par ietekmi uz tirdzniecības jēdzienu Līguma (2004/C101/07) 81. un 82. pantā (turpmāk – Pamatnostādnes) 24. punktu.

²⁴⁶ EST 14.07.1981. spriedums lietā Nr. 172/80, *Züchner pret Bayerische Vereinsbank*, 18. punkts; un Pamatnostādnes, 19. punkts.

²⁴⁷ EST 09.07.1969. spriedums lietā Nr. 5/69 *Franz Völk v S.P.R.L. Ets J. Vervaecke*, 5/7 punkts.

²⁴⁸ Pamatnostādnes 22. punkts.

²⁴⁹ Turpat, 78.–80. punkti.

²⁵⁰ EST 19.02.2002. spriedums lietā Nr. C-309/99, *Wouters*, 95. punkts; Pamatnostādnes 78. punkts.

²⁵¹ Sk. <https://pvs.iub.gov.lv/show/492031>

saimnieciski izdevīgākos piedāvājumus, kā arī nodrošināt brīvu preču apriti starp dalībvalstīm. Attiecīgi jāuzskata, ka Lietas dalībnieku darbības, “sadalot” savā starpā šādus vairākus ES līmeņa Iepirkumus, ir uzskatāmas par tādām, kas ietekmē tirdzniecību starp dalībvalstīm, īpaši ņemot vērā to, ka būvniecības pakalpojumu sniegšana mūsdienās ir starptautiska, un nevar uzskatīt, ka Latvijas teritorijā veikti liela apjoma būvdarbi ir strikti lokālas nozīmes un tajos uzvarēt nav ieinteresēti arī citu dalībvalstu tirgus dalībnieki. Jau pašas Direktīvas ieviešanā prasība noteikta līmeņa Iepirkumus izsludināt publiski visā ES teritorijā norāda uz šādu Iepirkumu starprobežu nozīmīgumu un to potenciālo ietekmi uz preču tirdzniecību starp dalībvalstīm.

- 596 EK ir atzinusi, ka nolīgumi principā nespēj ievērojami ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm, ja ir izpildīti šādi kumulatīvi nosacījumi:
- pušu kopējā tirgus daļa nevienā no konkrētajiem ES tirgiem, kurus ietekmē nolīgums, nepārsniedz 5 %; un
 - attiecībā uz horizontālajiem nolīgumiem attiecīgo uzņēmumu kopējais nolīguma aptverto produktu gada apgrozījums ES nepārsniedz 40 milj. *euro*²⁵².
- 597 Ņemot vērā Lēmuma IV daļā veikto konkrētā tirgus analīzi, ir konstatējams, ka:
- Lietas dalībnieku kopējā tirgus daļa²⁵³ visā būvniecības pakalpojumu tirgū laika periodā no 2015. gada līdz 2019. gadam pārsniedz vai ir vienāds ar 4 % [ir diapazonā no 4 – 6 %], savukārt ēku būvniecības un citur neklasificētu inženierbūvniecības tirgū šī tirgus daļa laika periodā no 2015. gada līdz 2019. gadam ir ne mazāka par 16 %²⁵⁴;
 - Lietas dalībnieku kopējais sniegto būvniecības pakalpojumu apjoms²⁵⁵ laika periodā no 2015. gada līdz 2019. gadam pārsniedz 40 milj. *euro* gadā [ir diapazonā no 215 314 816 *euro* – 443 032 403 *euro*].
- 598 EST ir precizējusi²⁵⁶, ka nolīgums, kas var ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm un kura mērķis ir nepieļaut, ierobežot vai izkropļot konkurenci iekšējā tirgū, pēc savas būtības un neatkarīgi no jebkādam tā konkrētajām sekām ievērojami ierobežo konkurenci un attiecībā uz šādiem nolīgumiem neattiecas Eiropas Komisijas De minimis paziņojums²⁵⁷. Tā kā Lietas dalībnieku darbībās saskatāms mērķis ierobežot un izkropļot konkurenci konkrētajā tirgū, tad arī konstatējams ievērojams konkurences ierobežojums neatkarīgi no jebkādu konkrēto seku izvērtēšanas.
- 599 Ievērojot visu iepriekšminēto, kā arī analizējot LESD 101. panta sastāva pazīmes saistībā ar konstatētiem faktiskajiem lietās apstākļiem un izvērtējot, cik tālu norādīto tirgus dalībnieku darbības varēja ietekmēt tirdzniecību starp ES dalībvalstīm, secināms, ka šobrīd pazīmes ir šādas: (i) aizliegtā vienošanās ietekmēja tirdzniecību starp dalībvalstīm atbilstoši Pamatnostādņu 52., 78. – 80. punkta kritērijiem; (ii) 51 % no identificētajiem aizliegtās vienošanās dalībnieku kartelizētajiem Iepirkumiem bija izsludināti ES Oficiālajā Vēstnesī (ES līmeņa Iepirkums); (iii) vairākos Iepirkumos pretendenti ir bijuši ārvalstu uzņēmumi; (iv) aizliegtā vienošanās aptvērusi visu Latvijas Republikas teritoriju; (v) aizliegtās vienošanās mērķis bija ierobežot konkurenci pēc mērķa.
- 600 Tādējādi secināms, ka minētās aizliegtās darbības ietekmēja tirdzniecības starp dalībvalstīm un ir piemērojams LESD 101. pants.

18. Karteļa vienošanās īstenošanas ietekme uz konkurenci

- 601 Izvērtējot Lietuvā iegūto informāciju un uz tās pamata secināto, KP konstatē, ka iepriekš minētais

²⁵² Pamatnostādnes, 52. punkts.

²⁵³ Sk. Lēmuma Tabulu Nr. 2.

²⁵⁴ Sk. Lēmuma Tabulu Nr. 3.

²⁵⁵ Sk. Lēmuma Tabulu Nr. 2.

²⁵⁶ EST 13.12.2012. spriedums lietā Nr. C-226/11, *Expedia*, 35., 36. un 37. punkts

²⁵⁷ Sk. Eiropas Komisijas paziņojuma Nr. 2014/C 291/01 “Paziņojums par maznozīmīgiem nolīgumiem, kas ievērojami neierobežo konkurenci atbilstīgi LESD 101. panta 1. punktam (de minimis paziņojums)” 2. punkts.

- no KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta izrietošais un patstāvīgajā judikatūrā nostiprinātais vienošanās aizliegums no Lietas dalībnieku puses nav ievērots.
- 602 Lietas dalībnieki vairākkārt ilgstošā laika periodā apsprieduši un saskaņojuši savu savstarpējo rīcību par dalību Iepirkumos, kā arī par Iepirkumu sadali.
- 603 Konkurences ierobežošana notikusi laika posmā, kad faktiski tikai veidojas konkurence, tostarp konkurence starp Lietas dalībniekiem, kas šajā gadījumā bijusi izslēgta, jo par konkurences apstākļiem ir uzskatāms laika posms līdz brīdim, kad iestājas pretendentu piedāvājumu iesniegšanas termiņš, kas var tikt vairākkārt grozīts un kad savukārt Lietas dalībnieki piedāvā un iesniedz savus piedāvājumus pasūtītājiem.
- 604 Iesniedzot savā starpā saskaņotus piedāvājumus, tādus, kas izslēdz un deformē konkurenci, jo Lietas dalībnieku jau ir apmainījušies ar informāciju, piemēram, ar to, kurā Iepirkumā kurš Lietas dalībnieks piedalīsies vai nē, kā arī par citiem dalības nosacījumiem Iepirkumos, pasūtītājs saņem tādus Lietas dalībnieku piedāvājumus, kas neatbilst tādiem, kādus tas būtu saņēmis Lietas dalībniekiem patiesi savstarpēji konkurējot. Tādējādi tiek izmainīta situācija tirgū, radot no normāliem tirgus apstākļiem atšķirīgus konkurences apstākļus, kas ierobežo, deformē un kropļo konkurenci.
- 605 Tādējādi Iepirkumos, arī piedaloties lielākam skaitam pretendentu (no Lietā vērtētajiem Lietas dalībniekiem), konkurence ir bijusi izslēgta, un gadījumos, kad daļa Lietas dalībnieku piedalās vismaz Lietā vērtētos Iepirkumos, kas apkopoti šī Lēmuma pielikumos, KP uzskata, ka Lietas dalībnieki vairākkārtēji dažādiem pasūtītājiem iesniedza konkurenci deformējošus un savstarpēju konkurenci izslēdzošus piedāvājumus, atbilstoši Lietas dalībnieku interesēm, mērķiem, izpratnei un stratēģijai (t.sk., Lietas dalībnieku prāt adekvātus, bet paaugstinātus cenu piedāvājumus, tāpat kā savstarpēji konkurenci izslēdzošus piedāvājumus).
- 606 Atbilstoši Lēmumā sniegtajam pierādījumu izklāstam un KP analīzei secināms, ka Lietas dalībnieki bija veikuši Iepirkumu sadali un saskaņojuši dalības nosacījumus attiecīgajos Iepirkumos, tostarp vienojoties par potenciālo uzvarētāju vai grupu, attiecīgi veicot nepieciešamās darbības, lai atbilstoši panāktajai vienošanai to īstenotu.
- 607 Lietas dalībnieku dalījumam divās grupās bija būtiska nozīme, jo bija iespējams uzskatāmā un vieglākā veidā sarēķināt visu tā brīža savstarpēji sadalīto Iepirkumu līgumsummas katrai grupai, nevis katram Lietas dalībniekam individuāli, savstarpēji salīdzināt līgumsummas un nepieciešamības gadījumā izlīdzināt tās savstarpējā grupu paritātē.
- 608 Dalījums grupās uzskatāms kā Lietas dalībnieku papildu nodrošinājums pašu īstenotās vienošanās efektīvai, pārredzamai, vieglāk plānojamai un nepārtrauktai Iepirkumu sadales īstenošanai, kā arī sekošanai līdz vienošanās gaitai laikā, vienošanās izpildei, tostarp sekojot līdzī daudādām izmaiņām, kas saistītas ar Iepirkumu gaitu, kas atkarīgs ne tikai no pašiem Lietas dalībniekiem.
- 609 Lēmumā analizētie pierādījumi apliecina, ka Lietas dalībnieki īstenoja vienošanos arī attiecībā uz vēl neizsludinātiem un nepublicētiem Iepirkumiem, savstarpējo sarunu un tikšanos laikā nosakot potenciālo uzvarētāju Iepirkumā. Pēc tam Lietas dalībnieki veica nepieciešamās darbības, īstenojot panākto vienošanos – sagatavoja/nesagatavoja atbilstošus pretendentu piedāvājumus, tostarp aizsega piedāvājumus.
- 610 Izvērtējot Lietas dalībnieku savstarpējās komunikācijas saturu, kā arī citus Lietā esošus pierādījumus, tostarp no Lietas dalībniekiem izņemtās piezīmes, secināms, ka Lietas dalībnieki ir apzinājušies to sarunās pieminēto un piezīmēs iekļauto Iepirkumu konkurenci imitējošo raksturu, un tie praktiski ieviesuši pasākumus, kas vērsti uz Iepirkumu sadali un rīkojušies atbilstoši tai.
- 611 Tāpat norādāms uz atsevišķu pasūtītāju un citu personu iesaisti, kā arī to, ka atsevišķos gadījumos redzams, ka pasūtītājs ir zinājis par Lietā vērtēto Lietas dalībnieku vienošanos, vienlaikus šo faktu izmantojot savā labā, kas attiecīgi palīdzēja vienošanās īstenošanā un atsevišķos gadījumos varēja veicināt vienošanās īstenošanu.
- 612 Ņemot vērā, ka no Lietā esošajiem pierādījumiem izriet Lietas dalībnieku informētība par

Iepirkumu sadali un dalību Iepirkumos, kurā patiesa un brīva konkurence ir izslēgta un ir aizvietota ar Lietā vērtēto Lietas dalībnieku vienošanos, un pasūtītāji/citas personas zināja, ka Iepirkumos tiek imitēta konkurence, tad norādāms, ka šāda Lietas dalībnieku rīcība rada nepamatotu cenu pieaugumu, mazina jebkādu pakalpojumu kvalitāti, vienlaikus radot nelietderīgu un neefektīvu valsts un privāto pasūtītāju resursu izlietojumu un sadalījumu.

- 613 Tāpat kontekstā ar Lietā esošo pierādījumu kopumu, jānorāda, ka, ja Lietas dalībnieki vēlētos atsevišķas sarunas vai sarunu fragmentus skaidrot caur prizmu, ka konkurence bijusi izslēgta *ab initio* un pēc būtības Lietas dalībniekiem nevarēja būt ne konkurenci ierobežojošs mērķis, ne sekas, tad KP norāda, ka tas nekādā mērā neietekmē Lietas dalībnieku faktiskās rīcības tiesiskuma izvērtējumu KL ietvaros, un KP norāda, ka neatkarīgi no šī apstākļa vienošanās Lietas dalībnieku starpā par Iepirkumu sadali pastāvēja un ir konstatējama no Lietas dalībnieku sarunām, kā arī no citiem Lietā esošajiem pierādījumiem, tostarp no Lietas dalībnieku izņemtajām piezīmēm.
- 614 KP norāda, ka tā Lietā ir vērtējusi Lietas dalībnieku starpā notikušo sarunu saturu informācijas apmaiņas mērķi un tās patieso saturu un tādējādi nonāca pie secinājuma, ka Lietas dalībnieki ilgstošā laika periodā veica konkurenci ierobežojošas un imitējošas darbības, kuru mērķis bija savstarpējās konkurences izslēgšana. Tādējādi Lietas dalībnieki ir vienojušies par Iepirkumu sadali, tostarp vienojušies par dalības nosacījumiem Iepirkumos Latvijā.
- 615 Turklāt jānorāda, ka gadījumos, ja Iepirkuma rezultāts ir citādāks nekā bija panākta vienošanās (piemēram, neuzvarēja Lietas dalībnieks, kuram bija paredzēts objekts), objekts netika uzbūvēts, vai Iepirkums ir pārtraukts, vai nav bijis iespējams identificēt, par kuru Iepirkumu tieši ir bijusi runa/vienošanās, vai tas, ka Iepirkums netika skaidri iedalīts kādam konkrēti u.tml., tad tas nekādi neietekmē KP secinājumus par Lietas dalībnieku panākto kopīgo sapratni Lietas dalībnieku starpā par Iepirkumu sadali, kas tika īstenota ar koordinētu, saskaņotu un aktīvu rīcību.
- 616 Atbilstoši KL 1. panta 7. punktam tirgus dalībnieki, kas konkurē Iepirkumā, atzīstami par konkurentiem. Konkurentu vienošanās Iepirkumos par to sadali un dalības nosacījumiem Iepirkumos vērtējama kā karteļa vienošanās, un šāda aizliegta vienošanās pēc sava mērķa un rakstura kavē un šajā gadījumā izslēdz konkurenci un tādējādi rada negatīvu ietekmi, it īpaši uz pakalpojumu cenām un kvalitāti.
- 617 KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta piemērošanas nolūkā nav jāpierāda šādas aizliegtas vienošanās faktiskās ietekmes sekas tirgū. Proti, nav nepieciešams pierādīt faktiskās pret konkurenci vērstās sekas, ja tiek pierādīts vienošanās konkurenci ierobežojošais mērķis, un KP secina, ka Lietā iegūtā informācija ir pietiekama, lai konstatētu, ka Lietas dalībnieki ir veikuši darbības, kuras atbilst KL 11. panta pirmajā daļā un LESD 101. panta 1. punktā noteiktajam pārkāpumam, t.i., vienojušies par Iepirkumu sadali un dalības nosacījumiem Iepirkumos.

VII LIETAS DALĪBNIKU UN TO MĀTES SABIEDRĪBU IESNIEGTIE VIEDOKĻI

- 618 KP ir izvērtējusi viedokļos ietvertos argumentus un šīs nodaļas ietvaros sniedz savu vērtējumu par tiem. Vienlaikus norādāms, ka KP nav pienākuma ietvert un atspēkot visus Lietas dalībnieku sniegtos viedokļus un argumentus pilnā apjomā. Lēmumā ir norādīti tikai tie argumenti, kuriem ir nozīme Lietā – kuri ir būtiski un kuri spētu ietekmēt attiecīgo tiesisko situāciju. Līdz ar to KP nesniedz savu vērtējumu par visiem viedokļos ietvertajiem argumentiem, jo īpaši uz tādiem apgalvojumiem, kas nav pamatoti atbilstoši Lietas faktiskajiem apstākļiem un tādējādi ir tikai un vienīgi vispārīgi apgalvojumi, kurus nav nepieciešams ne pārbaudīt, ne atspēkot.

19. Krimināllietas/ operatīvās darbības materiālu izmantošanas nepieļaujamība.

Par operatīvās darbības materiāliem

619 KP norāda, ka operatīvo sarunu noklausīšanos operatīvās darbības subjekti saskaņā ar Operatīvās darbības likuma (turpmāk – ODL) 7. panta ceturto daļu un 23.¹ pantu var veikt tikai ar Augstākās tiesas priekšsēdētāja vai viņa īpaši pilnvarota Augstākās tiesas tiesneša akceptu. Kā redzams no KNAB 29.11.2018. pieprasījuma Nr. 1/7093 (turpmāk – Uzziņas pieprasījums), tad KNAB veica ODL 17. pantā minētos sevišķā veidā veicamos operatīvos pasākumus – personu operatīvo sarunu noklausīšanos, par ko Augstākā tiesa sniedza uzziņu²⁵⁸. Līdz ar to ir konstatējams, ka KNAB ir veicis operatīvo sarunu noklausīšanos ODL minētajā kārtībā un šo operatīvo darbību rezultātā iegūtie materiāli ir tiesiski.

Par operatīvo darbību mērķi

620 Jānorāda, ka SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” nepamatoti atsaucas uz ODL 2. pantu, secinot, ka attiecīgā norma liedz KP izmantot operatīvās darbības rezultātā iegūto informāciju. ODL 2. pants nosaka to uzdevumu loku, kuru veikšanai vispār var tikt iniciēti un veikti operatīvās darbības pasākumi, t.i., norma neattiecas uz operatīvo darbību rezultātā iegūto materiālu tālākizmantošanu (tai skaitā kriminālprocesā). Lietā nepastāv strīds par to, ka KNAB būtu veicis operatīvo sarunu noklausīšanos ar mērķi izmeklēt konkurences tiesību pārkāpumu. Tas, ka daļa KP izmantoto pierādījumu ir iegūti no kriminālprocesa materiāliem, kura mērķis nebija izmeklēt konkurences tiesību pārkāpumu, nenozīmē, ka KP nevarēja objektīvi izvērtēt šajos pierādījumos fiksētos faktus kā, piemēram, savstarpējās komunikācijas faktu starp neatkarīgiem tirgus dalībniekiem un to lomām. Līdz ar to secināms, ka ODL 2. pants nav uzskatāms par normu, kas izslēdz iespēju KP izmantot administratīvajā procesā kā pierādījumus materiālus, kas iegūti kriminālprocesa gaitā.

Par nesankcionētu trešo personu noklausīšanos

621 ODL 17. panta pirmās daļas 3. punkts nosaka, ka operatīvā sarunu noklausīšanās ir to sarunu noklausīšanās, kuras notiek starp šo personu un citām personām. Līdz ar KP secina, ka ODL 17. panta pirmās daļas 3. punkts atļauj veikt arī tādu personu sarunu noklausīšanos un fiksēšanu, kuras veic sarunu ar tām personām, attiecībā uz kurām ir izdots tiesneša akcepts. Kā redzams no Tabulā Nr. 1 fiksētajām Lietas dalībnieku pārstāvju savstarpējām sarunām, tad katrā no tām ir piedalījusies vismaz viena persona, par kuru KNAB ir ieguvis Augstākās tiesas tiesneša akceptu veikt operatīvo sarunu noklausīšanos²⁵⁹. Tam, vai kāda persona ir vai nav izteikusi savu piekrišanu viņa sarunu fiksēšanai, nav juridiskas nozīmes, tā kā KNAB operatīvās darbības ir veicis normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, un šo darbību rezultātā iegūto materiālu izmantošana nav atkarīga no katras sarunās fiksētās personas iebildumiem vai akcepta. Juridiska nozīme ir tam, vai attiecīgās operatīvās darbības ir veiktas atbilstoši ODL normām, t.i., atbilstoši ODL 2. pantā minētajam uzdevumam, un vai ir saņemta nepieciešamā atļauja. SIA “RE & RE” un SIA “RERE BŪVE” atsauce uz AT 07.08.2015. lēmumu lietā Nr. SKK-303/2015 (11221019209) un AT 11.06.2015. lēmumu lietā Nr. SKK-133/2015 (11905004711) ir nepamatota, tā kā attiecīgajos lēmumos ir analizēta situācija, kad speciālo izmeklēšanu darbību rezultātā ir notikusi iespējama aizdomās turēto personu uzskūšana, kas nav konstatējams dotajā Lietā. Neviens Lietas dalībnieks nav iesniedzis paskaidrojumus vai pierādījumus, kas norādītu uz to, ka kāda audioierakstos fiksētā persona ir tikusi uzskūta vai iesaistīta karteļa darbībā pret tās gribu.

622 ODL 7. panta ceturto daļu un 23.¹ pants nosaka kārtību, kādā operatīvās darbības subjekts iegūst atļauju veikt operatīvos pasākumus. Šīs kārtības un tiesneša akcepta iegūšanas mērķis ir iegūt atļauju veikt pašas operatīvās darbības, nevis noteikt, kuru personu fiksētās sarunas var vai nevar izmantot. Tas, ka ODL 17. pants nosaka pienākumu operatīvās darbības veicējam minēt konkrētu personu, kuras sarunas tiks noklausītas, nenozīmē, ka noklausīties var tikai šīs konkrētās personas teikto, kas būtu pretēji pašas operatīvās darbības jēgai un mērķim – fiksēt

²⁵⁸ AT 02.01.2019. uzziņa Nr. 1/19sl

²⁵⁹ Skatīt Uzziņas pieprasījumu

konkrētas personas sarunas ar jebkuru citu personu, kuras nav iespējams paredzēt, saņemot tiesneša akceptu. Līdz ar to ir noraidāms SIA “MERKS”, AS “LNK Industries”, SIA “RE & RE” un SIA “RERE BŪVE” arguments, ka nav izmantojami tādi operatīvās sarunas noklausīšanās materiālu, ja tajos ir fiksēta tādu personu runa, uz kuru nav bijusi izdota specifiska atļauja veikt operatīvās darbības.

- 623 Kā nepamatota jānoraida SIA “MERKS” atsauce uz AT 28.02.2014. lēmumu lietā Nr. SKK-0014-14 (02502001702), jo tajā AT konstatēja, ka no Lietas materiāliem nav redzams, kādā veidā pirmstiesas izmeklēšanā minētie sarunu atšifrējumi iegūti. Lietas Nr. SKK-0014-14 materiālos nav ziņu par to, ka šos audioierakstus būtu iesniegusi kāda no procesā iesaistītajām personām vai ka tie būtu izņemti, veicot attiecīgas izmeklēšanas darbības. No šajā Lietā esošajiem pierādījumiem un Uzziņas pieprasījuma ir skaidri redzams, kad, uz kādu periodu un par kurām personām ir tikušas sankcionētas operatīvās sarunu noklausīšanās.

Par operatīvās darbības materiālu prettiesisku izmantošanu

- 624 Nepamatoti SIA “MERKS” atsauca uz EST 08.09.2016. spriedumu lietā Nr. T-54/14, *BV un citi/Komisija*, tā kā no šī sprieduma izriet, ka saskaņā ar ECT tiesu praksi prettiesisks ieraksts kā pierādījums pats par sevi nav vispār nepieļaujams, ņemot vērā Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Konvencija) 6. panta pirmajā daļā ietvertu godīguma principu, pat ja pierādījuma iegūšanā ir pārkāptas Konvencijas 8. panta prasības. Tā tas ir, kamēr vien, pirmkārt, pieteicējam netika atņemtas viņa tiesības uz taisnīgu tiesu un aizstāvību un, otrkārt, šie pierādījumi nebija vienīgie pierādījumi, kas pamatoja pārkāpuma esamību²⁶⁰. Attiecīgi no šī sprieduma var secināt, ka, ja jau ir pieļaujams izmantot konkurences tiesību pārkāpuma lietā pat privātpersonas prettiesiski iegūtus materiālus, tad vēl jo vairāk KP ir tiesības dotajā Lietā izmantot tiesiski iegūtus materiālus no KNAB.
- 625 SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” nepamatoti atsauca uz AT 11.11.2013. lēmumu lietā Nr. 11840004811. Šajā lēmumā Senāts atzīst, ka apelācijas instances tiesai, iztiesājot lietu, bija jāizvērtē, vai personas operatīvās izstrādes lietas ietvaros sevišķajā veidā veiktajā operatīvās darbības pasākumā iegūto rezultātu izmantošana viņa vainīguma pamatošanā izskatāmajā kriminālprocesā atbilst Krimināllikuma 329. pantā paredzētā kriminālpārkāpuma raksturam un bīstamībai, vai ar to netiek aizskartas personas konstitucionālās tiesības un netiek pieļauta nesamērīga iejaukšanās personas dzīvē, proti, vai tādējādi netiek pārkāpti kriminālprocesa pamatprincipi (dotajā lietā operatīvās darbības rezultātā iegūtā informācija tika izmantota, lai pierādītu personas vainu kriminālpārkāpuma izdarīšanā). Kā redzams no lēmuma, tad Senāts nevienā punktā nav atzinis, ka šādu operatīvo darbību materiālu izmantošana ir aizliedzama arī citos procesos, tai skaitā administratīvajā procesā. Senāts norādīja, ka Kriminālprocesa likuma (turpmāk – KPL) 12. panta pirmā daļa noteic, ka kriminālprocesu veic, ievērojot starptautiski atzītās cilvēktiesības un nepieļaujot neattaisnotu kriminālprocesuālo pienākumu uzlikšanu vai nesamērīgu iejaukšanos personas dzīvē. Savukārt minētā panta otrā daļa noteic, ka cilvēktiesības var ierobežot tikai tajos gadījumos, kad to prasa sabiedrības drošības apsvērumi, un tikai šajā likumā noteiktajā kārtībā atbilstoši noziedzīgā nodarījuma raksturam un bīstamībai.
- 626 Attiecīgi var secināt, ka KPL kā speciālais normatīvais akts, kas ekskluzīvi noregulē kriminālprocesuālās attiecības un procesu, kādā tiek pierādīta fiziskas personas vaina par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, paredz specifiskas normas, kas liedz izmantot noteiktā veidā iegūtus materiālus personas vainas atzīšanai. Šis lēmums un tajā specifiskā norāde uz cilvēktiesību ievērošanas principu nav pretrunā ar administratīvajā procesā paredzēto pierādījumu iegūšanas un izmantošanas praksi, kas izriet no APL un KL. KP, veicot izpēti lietā, nelemj par kādas fiziskas personas vainu pēc Krimināllikuma Sevišķajā daļā ietvertā sastāva, bet gan veic izpēti par tirgus dalībnieku atbildību konkurences tiesību pārkāpumā. Kā arī

²⁶⁰Sk. EST 08.09.2016. sprieduma lietā Nr. T-54/14, *BV un citi/Komisija*, 36.–55. punktu par telefonsarunu kā pierādījumu vispār, 61.–84. punkti par telefonsarunu kā pierādījumu konkrētajā gadījumā.

konstatēts ECT²⁶¹ praksē, tad KP, veicot procesuālās darbības ar mērķi izmeklēt konkurences tiesību pārkāpumu, to dara ar mērķi nodrošināt valsts ekonomisko labklājību, kas kopsakarā ar KL 2. panta mērķi dod pamatu KP apstrādāt arī tādu informāciju, kas iegūta no kriminālprocesa materiāliem.

Par speciālajām izmeklēšanas darbībām

- 627 KP vērs uzmanību, ka SIA “MERKS” un AS “LNK Industries” nepamatoti atsauca uz KPL 214. panta pirmo daļu, tā kā attiecīgā norma attiecas uz speciālo izmeklēšanas darbību rezultātā iegūto pierādījumu izmantošanu, savukārt Lietā no KNAB saņemtie materiāli nav iegūti speciālo izmeklēšanas darbību rezultātā. Speciālo izmeklēšanas darbību institūts nav identisks operatīvo darbību institūtam, līdz ar to ir noraidāmi visu Lietas dalībnieku argumenti, kas pamatoti ar KPL 11. nodaļā ietvertajām normām.

Par kriminālprocesa materiālu izmantošanu

- 628 KP uzsver, ka dotajā lietā KP ir saņēmusi materiālus no KNAB kriminālprocesa, nevis no operatīvās lietas materiāliem. Saskaņā ar ODL 24. panta pirmo daļu operatīvās darbības gaitā iegūtos materiālus drīkst izmantot kā pierādījumus kriminālprocesā, tātad ir tiesiska un atļauta to pārvešana uz krimināllietas materiāliem, ja tiek nodrošināta operatīvās darbības īstenošanā iesaistīto personu konfidencialitāte un drošība. Attiecīgi no iepriekšminētā sistēmiskas interpretācijas ar KPL 127. panta trešo un ceturto daļu izriet, ka operatīvās darbības materiāli var tikt pievienoti kriminālprocesam kā pierādījumi, pēc kā tie kļūst par pilnvērtīgiem krimināllietas materiāliem, kuru nodošana citām kompetentajām iestādēm ir tiesiska, kas arī atzīts judikatūrā²⁶². Lietā nav strīda par to, ka KP nav operatīvās darbības subjekts, taču tas nekādā veidā pats par sevi neliedz KP izmantot no kriminālprocesa saņemtus materiālus. No Lietas materiāliem izriet, ka KNAB saskaņā ar likumu nodeva KP informāciju – Sarunu audioierakstu atšifrējumus – uz kuru attiecināms ierobežotas pieejamības informācijas (turpmāk – IPI) statuss, kas noteikts Informācijas atklātības likuma 5. pantā. Attiecīgi šāda informācija, kura ir paredzēta ierobežotam personu lokam sakarā ar darba vai dienesta pienākumu veikšanu un kuras izpaušana vai nozaudēšana šīs informācijas rakstura un satura dēļ apgrūtinā vai var apgrūtināt iestādes darbību, nodara vai var nodarīt kaitējumu personu likumiskajām interesēm, var tikt nodota citai iestādei tās kompetences ietvaros. Atbilstoši KL 6. panta pirmajā daļā noteiktajai KP kompetencei KP ir tiesības uzraudzīt kā tiek ievērots tirgus dalībnieku dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas un vienošanās aizliegums, kas noteikts KL, citos normatīvajos aktos un starptautiskajos līgumos, uzraudzīt Reklāmas likuma ievērošanu savas kompetences ietvaros, izskatīt iesniegtos ziņojumus par tirgus dalībnieku vienošanos un pieņemt lēmumus par tiem. Ņemot vērā minēto, secināms, ka nav redzamu šķēršļu šādas informācijas saņemšanai KP apstākļos, kad KP noteikto uzdevumu ietvaros šādas informācijas izvērtēšana ir tai piekritīga. Līdz ar to KP noraida SIA “SKONTO BŪVE”, SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS”, SIA “MERKS”, AS “LNK Industries”, SIA “RE & RE”, SIA “RERE BŪVE” un SIA “ABORA” argumentu, ka KP nav tiesību izmantot operatīvās lietas materiālus *per se*, pat ja tie ir pārnesti uz kriminālprocesu.
- 629 No KL 26. panta pirmās daļas un APL 59. panta sistēmiskas interpretācijas izriet, ka KP nav ierobežota izmantot Lietas izpētē arī tādu informāciju, kas ir iegūta no citas iestādes, tai skaitā tiesībaizsardzības iestādes – KNAB. Latvijas tiesu praksē jau ir atzīts, ka kriminālprocesa virzītājam ir tiesības patstāvīgi izvērtēt un, pamatojoties uz KPL 375. panta pamata, nodot jebkurai citai personai vai kompetentajai iestādei materiālus no kriminālprocesa neatkarīgi no

²⁶¹ ECT 02.10.2014. spriedums lietā Nr. 97/11, *DELTA PEKÁRNY A.S.*, 81. punkts

²⁶² AT 06.11.2008. spriedums lietā Nr. SKA-705/2008, *fiziska persona*, 10. punkts; AT 28.01.2013. spriedums lietā Nr. SKA-69/2013, *Nafta Trading*, 6. punkts; AA 20.04.2020. spriedums lietā Nr. A43007619, *Rīgas Satiksme*, 12. punkts (Apstiprināts ar AT 09.04.2021. rīcības sēdes lēmumu lietā Nr. SKA-484/2021, *Rīgas Satiksme*, 10. punkts)

šī paša kriminālprocesa gaitas un procesuālās stadijas²⁶³, kā arī KP ir tiesības saņemt un izmantot administratīvā procesa norisē operatīvās darbības rezultātā iegūtos materiālus, ja tie ir iegūti no kriminālprocesa²⁶⁴. Ne no KPL 375. panta atbilstoši tās jēgai un mērķim, ne arī citām tiesību normām nav secināms, ka krimināllietas materiāli nekādā gadījumā kriminālprocesa laikā nav izsniedzami izmantošanai administratīvajā lietā. KPL 375. panta pirmajā daļā minētais izmeklēšanas noslēpums saprotams nevis kā vispārējs aizliegums pirmstiesas procesā izsniegt krimināllietas materiālus šajā normā neminētām personām, bet gan ir vērst uz kriminālprocesa mērķa sasniegšanu. Proti, tas dod iespēju procesa virzītājam izlemt, vai lietas materiālu izsniegšana konkrētajā brīdī un konkrētajai personai nekaitē izmeklēšanas interesēm, un vajadzības gadījumā atteikt materiālu izsniegšanu. Tomēr materiālu neizsniegšana kriminālprocesā nevar būt pašmērķis. Ja tas procesa virzītāja ieskatā neietekmē procesa sekmīgu virzību, tad materiālu neizsniegšanai nav pamata²⁶⁵. Līdz ar to kriminālprocesa virzītājam bija tiesības un likumisks pamats nosūtīt KP materiālus no krimināllietas, kas vienlaikus apgāz SIA “RE & RE” un SIA “RERE BŪVE” argumentu par liegumu izpaust izmeklēšanas noslēpumu.

630 KP norāda, ka apstākļi, ka iestāde administratīvajā procesā ir izmantojusi atsevišķus kriminālprocesā iegūtos pierādījumus, nenozīmē, un tas neizriet no tiesību normām, ka iestādei un tiesai būtu jāņem vērā arī visi pārējie krimināllietā iegūtie pierādījumi vai jāsaņem to novērtējums krimināllietā. Abi procesi (kriminālprocess un administratīvais process) ir patstāvīgi un atšķiras pēc sava mērķa un tādēļ viens no otra nav atkarīgi citstarp attiecībā uz iegūtajiem pierādījumiem un to novērtējumu²⁶⁶. Kriminālprocesa materiāli ir izmantojami administratīvajā procesā neatkarīgi no tā, vai šajos materiālos fiksētā informācija satur informāciju par personām, kurām ir bijis jebkāds procesuāls statuss kriminālprocesā. Eiropas Savienības tiesībās primārais ir pierādījumu brīvas izvērtēšanas princips, no kā izriet, pirmkārt, ka, ja elements ir iegūts likumīgi, tā pieļaujamību nevar apstrīdēt Vispārējā tiesā un, otrkārt, ka vienīgais kritērijs likumīgi iesniegto pierādījumu vērtības novērtēšanai ir to ticamība²⁶⁷. Administratīvajā procesā un kriminālprocesā noskaidrojamie apstākļi un priekšmets atšķiras²⁶⁸. Līdz ar to kriminālprocesa materiālu izmantošana ir iespējama arī pirms vai pat bez to paralēlas pārbaudes vai novērtēšanas tajā kriminālprocesā, kurā tie ir iegūti.

631 KP noraida kā nepamatotu SIA “MERKS” apgalvojumu, ka administratīvajai tiesai nebūtu teorētiskas iespējas pārbaudīt KNAB veikto operatīvo sarunu ierakstu pārbaudi, lai nepieciešamības gadījumā tos salīdzinātu ar audioierakstu atšifrējumiem. Jau no tiesu prakses²⁶⁹ ir konstatējams, ka iestāde administratīvajā lietā var iegūt informāciju arī no kriminālprocesa virzītāja un KPL 375. pants neierobežo kriminālprocesā iegūtās informācijas izmantošanu administratīvajā lietā, tātad, ja jau KP var iegūt no kriminālprocesa virzītāja tiesiski iegūtu informāciju, vēl jo vairāk nepastāv faktiski vai juridiski šķēršļi tiesai izprasīt no kriminālprocesa virzītāja tai nepieciešamos materiālus, lai veiktu to pārbaudi tiesā, ja rodas šāda nepieciešamība²⁷⁰. Senāts ir atzinis, ka pabeigta kriminālprocesa gadījumā liegums iepazīties ar krimināllietas materiāliem nevar būt pašmērķīgs, bet tam jābūt vērstam uz konkrētu interešu

²⁶³ AA 20.04.2020. spriedums lietā Nr. A43007619, *Rīgas Satiksme*, 12. punkts (Apstiprināts ar AT 09.04.2021. rīcības sēdes lēmumu lietā Nr. SKA-484/2021, *Rīgas Satiksme*, 10. punkts); EST 17.12.2015. spriedums lietā Nr. C-419/14, *WebMindLicences Kft.*, 68. punkts

²⁶⁴ AA 18.05.2012. spriedums lietā Nr. A42388207, *Nafta Trading*, 4.2. apakšpunkts un 12. punkts

²⁶⁵ AT 06.11.2008. spriedums lietā Nr. SKA-705/2008, *fiziska persona*, 10. punkts

²⁶⁶ AT 16.11.2011. spriedums lietā SKA-144/2011, *fiziska persona*, 15. punkts; AA 20.04.2020. spriedums lietā Nr. A43007619, *Rīgas Satiksme*, 12. punkts (Apstiprināts ar AT 09.04.2021. rīcības sēdes lēmumu lietā Nr. SKA-484/2021, *Rīgas Satiksme*, 10. punkts); AT 10.07.2018. sprieduma lietā Nr. SKA-51/2018, 7. punkts; AT 27.08.2015. lēmuma lietā Nr. SKA-579/2015 (A420593712) 10. punkts;

²⁶⁷ EST 08.09.2016. sprieduma lietā Nr. T-54/14, *BV un citi/Komisija*, 42. punkts un tajā ietvertā judikatūra

²⁶⁸ AT 10.07.2018. sprieduma lietā Nr. SKA-51/2018, 7. punkts

²⁶⁹ AT 28.01.2013. sprieduma lietā Nr. SKA-69/2013, *Nafta trading* 6. punkts

²⁷⁰ APL 204. panta pirmās daļas 7. punkts kopsakarā ar APL 169. panta pirmo un otro daļu

aizsardzību. Līdz ar to tiesības iepazīties ar krimināllietas materiāliem nav aplūkojamas nepamatoti šauri, formāli koncentrējoties tikai uz personas kriminālprocesuālo statusu un nevērtējot to, kādu aizsargājamu interešu labad ir attaisnojams aizliegums personai iepazīties ar krimināllietas materiāliem. Turklāt šajā ziņā nozīme var būt arī veidam, kādā ir pabeigts konkrētais kriminālprocess. Ja kriminālprocess pabeigts ar lēmumu izbeigt kriminālprocesu, jo nav noticis noziedzīgs nodarījums, tad šāda veida krimināllietas materiāliem, iespējams, nebūtu piešķirama tik augsta aizsardzības pakāpe kā, piemēram, tādas krimināllietas materiāliem, kurā taisīts notiesājošs spriedums²⁷¹.

- 632 Uzrādot procesuālo darbību un paskaidrojumu sniegšanas laikā konkrētu audioierakstu atšifrējumu daļas, nav pārkāptas personu tiesības uz aizstāvību, un tie nav izmantoti selektīvi kā tādi, jo, saņemot paskaidrojumus, KP ir ekskluzīvas kompetence izvēlēties, kādus apstākļus tai ir nepieciešams noskaidrot Lietas izpētes gaitā. Jebkurā gadījumā pēc Paziņojuma nosūtīšanas Lietas dalībnieki ieguva piekļuvi faktiski pilnā apmērā pie visiem Lietas materiāliem, tai skaitā audioierakstu atšifrējumiem. Tādējādi Lietas dalībniekiem ir bijusi nodrošināta brīva iespēja atrast un izmantot savai argumentācijai jebkuru audioierakstu atšifrējumu fragmentu, kas, viņuprāt, būtu izmantojama kā atspēkojums KP apgalvojumam par pastāvošu KL pārkāpumu šo tirgus dalībnieku darbībā. Veicot procesuālās darbības, pirms KL 26. panta sestajā daļā minētā Paziņojuma nosūtīšanas, KP nav pienākums nodot Lietas dalībnieku rīcībā visus relevantos pierādījumus lietā. Lai varētu konstatēt un izvērtēt kāda Lietas materiālos esoša pierādījuma defektu, Lietas dalībniekam ir jānorāda uz konkrētiem faktiem vai apstākļiem, kas var likt apšaubīt šī pierādījuma pieļaujamību vai attiecināmību. Vispārīgs, abstrakts un nekonkrēts apgalvojums par kāda pierādījuma neizmantojamību nav uzskatāms par pieļaujamu standartu, lai varētu apšaubīt KP iegūtā pierādījuma pieļaujamību un attiecināmību. KP norāda, ka tai ir jāsniedz pietiekami precīzi un saskaņoti pierādījumi, lai radītu stingru pārliecību, ka apgalvotais pārkāpums ir ticis izdarīts²⁷². Tomēr ir jāuzsver, ka katram KP iesniegtajam pierādījumam nav noteikti jāatbilst šiem kritērijiem attiecībā uz katru pārkāpuma aspektu. Pietiek, ka vispārēji novērtēts norāžu kopums, uz kuru atsaucas iestāde, atbilst šai prasībai²⁷³. Jāņem vērā, ka KP nav iespējams katrā individuālā gadījumā pirmšķietami izsecināt, kāds pierādījumu apjoms Lietā no katra Lietas dalībnieka tiks atzīts par pietiekamu, lai KP varētu pieņemt lēmumu. Taču KP ieskatā ir pietiekams pamats, lai, balstoties uz Lietas materiālos esošajiem pierādījumiem, tostarp sarunu audioierakstu atšifrējumiem, pieņemtu lēmumu Lietā.
- 633 SIA “MERKS” savā viedoklī nepamatoti atsaucas uz ECT 11.02.2014. spriedumu lietā *Cēsniņš pret Latviju*, Nr. 9278/06, tā kā tajā analizēta Valsts policijas darbinieku rīcība, ar vardarbību un draudiem panākot atzīšanos no aizturētās personas, savukārt šajā Lietā nepastāv strīds par to, ka operatīvās sarunu noklausīšanās materiāli nav iegūti, pielietojot vardarbību vai draudus. Tas, ka SIA “MERKS” nepiekrīt operatīvo sarunu noklausīšanās materiālu izmantošanas tiesiskumam, jo nav bijusi izdota specifiska atļauja veikt tās pārstāvja [KK] sarunu noklausīšanos, nav skatāms dotās Lietas ietvaros, jo sūdzības par operatīvo darbību tiesiskumu ir izskatāmas ODL 35. panta kārtībā.
- 634 KP ieskatā SIA “MERKS” nepamatoti plaši interpretē ECT atziņas *Menarini*²⁷⁴ lietā attiecībā

²⁷¹ AT 21.12.2017. sprieduma lietā Nr. SKA-453/2017, *fiziska persona*, 8. punkts; AT 06.11.2008. sprieduma lietā Nr. SKA-705/2008, *fiziska persona*, 10.punkts

²⁷² EST 16.06.2015. sprieduma lietā Nr. T-655/11 *FSL Holdings and others (Bananas)*, 176. punkts un tajā norādītā judikatūra.

²⁷³ Turpat, 177. punkts un tajā norādītā judikatūra.

²⁷⁴ Lietā prasību ECT cēla Itālijas uzņēmums Menarini Diagnostics S.R.L. pret Itālijas konkurences iestādi AGCM (Autorita Garante della Concorrenza a del Mercato) par to, ka AGCM attiecībā pret Menarini Diagnostics S.R.L. administratīvā procesa ietvaros pieņēma lēmumu, ar kuru iepriekšminēto uzņēmumu sodīja 6 000 000 euro apmērā par aizliegtu vienošanos ar citiem uzņēmumiem, kuras mērķis bija fiksēt cenas un sadalīt diabēta diagnostisko testu tirgu. Uzņēmums nesekmīgi pārsūdzēja trijās tiesu instancēs AGCM pieņemto lēmumu, kā rezultātā vērsās ECT ar lūgumu izvērtēt procesa atbilstību Konvencijas 6. panta 1. punktam.

uz konkurences tiesību pielīdzināšanu krimināltiesībām. KP skaidro, ka *Menarini* lietā ECT secināja, ka piemērotajiem sodiem konkurences tiesībās ir krimināltiesisks raksturs. Šajā sakarā būtiskākais ir tas, vai pastāv iespēja pilnībā pārsūdzēt konkurences iestādes pieņemto lēmumu tādā neatkarīgā un objektīvā tiesā, kura var izvērtēt visus lēmumā minētos faktiskos un juridiskos apstākļus. Attiecīgi konkurences tiesību “krimināltiesiskais” raksturs no ECT prakses ir interpretējams kā valsts pienākums paredzēt tiesības pārsūdzēt neatkarīgā un objektīvā tiesā konkurences iestādes uzlikto sodu. Taču no šī pienākuma neizriet administratīvā procesa konkurences iestādē sapludināšana ar kriminālprocesu, par ko jau KP ir izteikusies iepriekš. Nepamatoti arī SIA “MERKS” atsaucas uz AT 14.09.2016. spriedumu Lietā Nr. A43017613, *Latvijas Gāze*, jo tajā ir atzīts, ka, ievērojot pieteicējai noteiktā soda smagumu, jāpiekrīt pieteicējai, ka KP naudas sodam un tā noteikšanas procedūrai ir krimināltiesisks raksturs. Tādēļ KP darbības un piemērotais naudas sods ir aplūkojams no attiecīgo vispārējo tiesību principu, tostarp tiesiskās drošības, *ne bis in idem*, samērīguma principa skatpunkta. Pie tam šajā pašā AT 14.09.2016. spriedumā Nr.A43017613 AT ir atzinusi, ka “*izmeklējot pārkāpuma lietu, Konkurences padome nerīkojas kriminālprocesa ietvaros*”, kas vēl jo vairāk pamato tiesu prakses un KP argumentāciju par kriminālprocesa un administratīvā procesa nošķiršanu, izmantojot administratīvajā procesā materiālus, kas iegūti no kriminālprocesa.

- 635 Nepamatoti SIA “RE & RE” un SIA “RERE BŪVE” atsaucas uz AT 27.05.2015. lēmumu lietā Nr. SKK-325/2015 (11815000609), jo tajā ir atzīts, ka “ar policijas darbinieku kā liecinieku liecībām par operatīvās darbības pasākumos iegūtajām ziņām par faktiem nav pierādāms apsūdzētā vainīgums, ja šīs ziņas nav pārbaudāmas KPL 127. panta trešajā daļā vai 500. panta ceturtajā daļā paredzētajā kārtībā”. Attiecīgi jau no šī lēmuma ir skaidri redzams, ka tajā ietvertā atziņa attiecas tiktāl, ciktāl runa ir par šādu pierādījumu izmantošanu kriminālprocesā, lai pierādītu fiziskas personas vainu un atbildību pēc Krimināllikuma, kas ir smagākais juridiskās atbildības veids. Jau no Latvijas konkurences tiesību sistēmiskas analīzes ir konstatējams, ka Latvijā nav kriminalizēti konkurences tiesību pārkāpumi un tie ir iekļauti administratīvā procesa sistēmā, līdz ar to arī uz KP izpētes lietām un procesu attiecas administratīvā procesa normas, principi un judikatūra, kas nenosaka pienākumu KP piemērot KPL normas, lai varētu izmantot no kriminālprocesa iegūtus materiālus. Pie tam, šī atsauce uz lēmumu lietā Nr. SKK-325/2015 ir par tiešu operatīvās darbības materiālu izmantošanu kriminālprocesā, savukārt dotajā Lietā materiāli ir tiesiski iegūti no kriminālprocesa, nevis tieši nodoti vai izmantoti no operatīvās lietas materiāliem.
- 636 KP noraida kā nepamatotu SIA “RE & RE” un SIA “RERE BŪVE” atsauci uz EST 20.06.2018. spriedumu lietā T-325/16 *České dráhy a.s. pret Komisiju*. KP, īstenojot KL 9. panta piektajā daļā paredzētās izmeklēšanas pilnvaras un sadarbojoties ar citām iestādēm, var iegūt pārkāpuma pierādīšanai būtisku informācijas kopumu, kas satur personas datus. Tiesiskais pamats personas datu apstrādei ir Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa Regulas Nr.2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (turpmāk – Regula) 6. panta 1. punkta c) apakšpunkts (apstrāde ir vajadzīga, lai izpildītu uz pārzini attiecināmu juridisku pienākumu) un e) apakšpunkts (valsts pārvaldes uzdevumu īstenošana, ko veic sabiedrības interesēs vai īstenojot pārzinim likumīgi piešķirtās oficiālās pilnvaras).
- 637 Pretēji SIA “MERKS” viedoklī norādītajam, ka KP nav izdevies iegūt citus pierādījumus, kas paši par sevi būtu pietiekami, lai konstatētu KL 11.panta pirmās daļas un/vai LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu SIA “MERKS” darbībās, KP vērs uzmanību uz turpmāko. Sarunu audioierakstu atšifrējumi ir viens no pierādījumiem, kas atklāj šajā Lietā vērtēto Lietas dalībnieku īstenoto karteļa vienošanos. Vērtējot Lietas dalībnieku aizliegtas vienošanās pārkāpumu un pieņemot lēmumu, KP Lietā esošos pierādījumus, paskaidrojumus un iegūto informāciju, atbilstoši KL noteiktajiem un judikatūrā iedibinātos secinājumiem, vērtē kopsakarā. Attiecīgi arī sarunu audioierakstu atšifrējumi tika vērtēti kopsakarā ar Lietā

iegūtajiem citiem pierādījumiem, tostarp informāciju par Lietas dalībnieku darbību tirgū un dalībām Iepirkumos kopumā.

20. Par pieļaujamību, autentiskumu, pareizību, iespējamiem traucējumiem ierakstā un to atspoguļojumu audioierakstu atšifrējumos. Audioierakstu atšifrējumi nav pierādījumi APL izpratnē un jāvērtē sarunu atmosfēra

- 638 SIA “SKONTO BŪVE”, SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS”, SIA “MERKS”, SIA “ARČERS”, SIA “RE & RE”, SIA “RERE BŪVE” un AS “LNK Industries” viedokļos, atsaucoties uz APL 59. panta otro daļu un Administratīvās apgabaltiesas 18.05.2012. spriedumu *Nafta trading* lietā Nr. A42388207, norādīts ka KP Lietā izmanto nepieļaujamus pierādījumus – audioierakstu atšifrējumus. Bez pašiem audioierakstiem tos nav iespējams pārbaudīt, tie nav uzskatāmi par pierādījumiem APL izpratnē un ir izslēdzami no pierādījumu loka. Nevar pārliecināties, vai atšifrējumi ir pilnīgi un autentiski. KP secinājumus balstījusi, nedzirdot sarunu atmosfēru – vai tā ir bijusi lietišķa vai brīvā stilā, iespējams, alkohola reibumā. Atšifrējumi neatspoguļo sarunas kontekstu un dalībnieku emocijas.
- 639 Pretēji SIA “SKONTO BŪVE”, SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS”, SIA “MERKS”, SIA “ARČERS”, AS “LNK Industries”, SIA “RE & RE” un SIA “RERE BŪVE” viedokļos norādītajām, KP paskaidro, ka Lietas dalībnieku sarunu audioierakstu atšifrējumi ir šo konkrēto sarunu audioierakstu atvasinājums (audio formāta informācija, kas pārveidota rakstveida formātā), nevis pavisam cita informācija ar citu saturu.
- 640 Saskaņā ar APL 59. panta otro daļu, iegūstot informāciju, iestāde var izmantot visas tiesiskās metodes, arī iegūt informāciju no administratīvā procesa dalībniekiem, citām institūcijām, kā arī ar liecinieku, ekspertu, apskates, dokumentu un cita veida pierādījumu palīdzību. Arī KL 22. panta otrā daļa nosaka, ka tirgus dalībnieki un iestādes ir tiesīgas sniegt KP ziņas par faktiem, uz kuru pamata var konstatēt šā likuma pārkāpumu.
- 641 Ievērojot minēto, no tiesību normām izriet, ka administratīvā procesa ietvaros var izmantot arī tādus materiālus, kas iegūti no kriminālprocesa virzītāja (konkrētajā gadījumā – KNAB). Citos procesos iegūtu materiālu izmantošana administratīvajā procesā ir atzīta arī Senāta judikatūrā.²⁷⁵
- 642 Vienlaikus atbilstoši APL 60. panta otrajai daļai iestāde nedrīkst vākt un administratīvajā procesā izmantot informāciju, kas iegūta prettiesiskām metodēm. Minētā tiesību norma ne tikai atkārtο jau no APL 59. panta otrās daļas izrietošo aizliegumu informācijas iegūšanā izmantot prettiesiskas metodes, bet arī uzsver, ka iestāde nedrīkst izmantot prettiesiski iegūtu informāciju. Proti, administratīvās lietas izlemšanā iestāde nevar pamatoties uz tādu informāciju, kas iegūta ar prettiesiskiem līdzekļiem, neatkarīgi no tā, vai prettiesiskās metodes informācijas iegūšanā iestāde izmantojusi pati vai kāds cits.²⁷⁶
- 643 KP rīcībā nav informācijas, ka ar kompetentas amatpersonas lēmumu atzīts, ka audioieraksti iegūti ar prettiesiskām metodēm vai audioierakstu atšifrējumi veikti, piemēram, neievērojot normatīvajos aktos (iekšējos vai ārējos) noteikto kārtību. Pārbaudīt audioierakstu iegūšanas tiesiskumu un atšifrējumu veikšanas kārtību nav KP kompetencē. Līdz ar to KP drīkst administratīvajā procesā izmantot informāciju (audioierakstu atšifrējumus), kas saņemta no KNAB.
- 644 No APL 150. panta pirmās daļas izriet, ka pierādīšanas pienākums ir iestādei, t.i., tai ir jāpierāda tie apstākļi, uz kuriem tā atsauca kā uz savu iebildumu pamatojumu, un konkrēti šajā gadījumā – savstarpēji saskaņotas darbības pierādīšanas pienākums gulstas uz KP.
- 645 Viens no pierādīšanas līdzekļiem ir rakstveida pierādījumi, kas atbilstoši APL 167. pantam ir ziņas par faktiem, kuriem ir nozīme lietā, un šīs ziņas ar burtu, ciparu un citu rakstveida zīmju

²⁷⁵ Senāta 09.04.2021. rīcības sēdes lēmums lietā Nr. SKA-484/2021, *Rīgas satiksme*, 10. punkts un tajā minētā judikatūra.

²⁷⁶ Administratīvā procesa likuma komentāri. A un B daļa. Autoru kolektīvs. Dr.iur. J. Briedes zinātniskajā redakcijā. –Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2013, 568.-569. lpp. 3. rindkopa.

vai tehnisku līdzekļu palīdzību ierakstītas dokumentos, citos rakstos, kā arī attiecīgās ierakstu sistēmās (audio, kompaktdiski, digitālie videodiski vai citi datu nesēji). Attiecībā uz rakstveida pierādījumiem pierādījuma nozīmes nav ne materiālam, ne arī zīmēm vai citādam ziņu fiksācijas vai atspoguļojuma veidam, bet gan informācijai, ko satur rakstveida pierādījumi, kuri ir jāatdala. Ne likumā, ne tiesību teorijā nav izveidots konkrēts iespējamo rakstveida pierādījumu saraksts. Tas nav ne iespējams, ne nepieciešams.²⁷⁷

- 646 Kriminālprocesā iegūtās ziņas (sarunu saturs) var būt atspoguļotas arī audioierakstu atšifrējumu formā rakstveidā, līdz ar to tās ir uzskatāmas par ziņām, uz kuru pamata iestāde var izdarīt secinājumus par kādu faktu esību vai nēesību. Tādējādi audioierakstu atšifrējumi ir uzskatāmi par rakstveida pierādījumiem APL 167. panta izpratnē un attiecīgi ir pieļaujami un uzskatāmi par vienu no pierādīšanas līdzekļiem administratīvajā procesā, pamatojoties uz kuru iestāde var atsaukties kā uz savu iebildumu pamatojumu.
- 647 Papildus jau iepriekš minētajam, ka KP nav tiesiska pamata apšaubīt saņemto audioierakstu atšifrējumu autentiskumu un atbilstību attiecīgo sarunu audioierakstiem, KP uzskata par nepieciešamu vērst uzmanību apstāklim, ka Lietas dalībnieki viedokļos nav norādījuši kādus citus argumentētus apsvērumus, kas varētu radīt šaubas par audioierakstu atšifrējumu atbilstību pašiem audioierakstiem. Tieši pretēji – viedokļos izteikti vien vispārīgi iebildumi, ka nav iespējams pārliecināties par audioierakstu atšifrējumu autentiskumu, nevis apšaubīts pats sarunu fakts vai konkrēti norādīts, kas nav atšifrēts pareizi. Līdz ar to ir pietiekami, ka Lietas materiālos ir pievienots KNAB lēmums par skaņu ierakstu ekspertīzes noteikšanu un LR IeM VP Kriminālistikas pārvaldes 12.01.2021. Eksperta atzinums Nr. 2006655/200656 par kompleksās skaņu ierakstu ekspertīzes veikšanu (turpmāk – Ekspertīze). Attiecīgi KP uzskata, ka šāds Lietas dalībnieku viedoklis ir nepamatots, Lietas faktiskajiem apstākļiem neatbilstošs un noraidāms.
- 648 Vienlaikus, ievērojot minēto, par nepamatotu uzskatāms arī SIA “ARČERS” arguments, ka Lietas materiālos nav pievienoti dokumenti, kas apliecina noteiktu sarunas dalībnieku balss audioieraksta autentiskumu (saistību ar konkrētām personām), ievērojot sarunu audioierakstu atšifrējumos lietoto transkripciju un teiktā attiecināšanu uz konkrētām personām. Attiecīgi Ekspertīze secināts, ka vīrieša individuālā runa, kas fiksēta pētāmajās fonogrammās un ekspertu atzinumā nosacīti apzīmēta ar [ČČ], ar lielu varbūtību pieder [ČČ]. Jāuzsver, ka pati SIA “ARČERS” viedokļa 14. rindkopā norāda, ka Lietas materiālos pievienots Ekspertu atzinums, kurā secināts tas, ka skaņu ieraksti nav montēti vai kā citādi falsificēti.
- 649 Tāpat iepriekš minētā kontekstā noraidāms ir arī SIA “MERKS” viedoklis, ka no Lietas materiāliem neizriet, ka sarunu ierakstu atšifrējumu autentiskumu un pareizību būtu pārbaudījis un apstiprinājis atbilstoši kvalificēts eksperts, kā arī tas, ka sarunu ierakstu atšifrējumu autentiskumu un pareizību būtu apliecinājusi jebkāda trešā ar izmeklēšanas iestādēm (KNAB un KP) nesaistīta persona, jo tas ir pretējs Lietā esošajai informācijai.
- 650 Savukārt, fakts/apstākļi, ka viens no Lietā pievienotajiem pierādījumiem ir audioierakstu atšifrējumi, pats par sevi nenozīmē, ka šādu pierādījumu izmantošana pārkāpj personu tiesības uz aizstāvību. Visiem Lietas dalībniekiem tika nodrošinātas vienlīdzīgas tiesības iesniegt pierādījumus, papildu informāciju un vērst KP uzmanību apstākļiem, kas saistīti ar pierādījumu pārbaudi, un, kā redzams no Lietas materiāliem, tad lielākā daļā Paziņojuma saņēmēju šīs tiesības vismaz vienu reizi ir izmantojuši. Attiecīgi KP no savas puses ir nodrošinājusi Lietas izpēti procesa gaidā tiesības iesaistīties, t.sk., iesniedzot citus pierādījumus, ja tādi Lietas dalībnieku rīcībā bijuši.
- 651 Ja konkurenci uzraugošā institūcija ir savākusi pierādījumus, tad tirgus dalībnieka pienākums ir atspēkot pieņēmumu, ka, pastāvot savstarpējiem kontaktiem, tie nav ietekmējuši tirgus dalībnieka rīcību.²⁷⁸ EST judikatūrā atzīts, ka EK nav pienākums atbildēt uz visiem attiecīgās

²⁷⁷ Senāta 30.11.2011. spriedums lietā Nr. SKA-369/2011, 13. punkts.

²⁷⁸ Senāta 29.04.2011. spriedums lietā Nr. SKA-100/2011 (A43005209), *Aizputes ceļinieks*, 15. punkts; EST 08.07.1999. spriedums lietā Nr. C-199/92, *Hüls AG*, 162. punkts.

pusēs argumentiem, veiktu papildu izmeklēšanas vai uzklautu lieciniekus, ja tā uzskata, ka EK sākotnējā izmeklēšana ir bijusi pietiekama.²⁷⁹ Tātad KP ir pienākums savākt pierādījumus (lielākoties tie būtu netieši pierādījumi), savukārt tirgus dalībniekam ir pienākums šos netiešos pierādījumus izskaidrot, proti, ka tie vēl nepierāda aizliegtu vienošanos.²⁸⁰ Attiecīgi KP Lietas izpētes laikā nesaskatīja objektīvu nepieciešamību izprasīt no KNAB audioierakstu oriģinālus, tā kā KP ieskatā Lietā ir iegūti pierādījumi nepieciešamā apjomā, lai varētu vērtēt Lietas dalībnieku atbildību par konkurences tiesību pārkāpumu. Pats par sevi fakts, ka kāds Lietas dalībnieks neuzskata, ka Lietā ir visi nepieciešamie pierādījumi vai subjektīvi uzskata, ka tie nav ticami, nesaista KP.

- 652 Papildus KP norāda, ka KL 6. panta pirmās daļas 1. punktā, 7. panta pirmās daļas 1. punktā un 26. panta pirmajā daļā noteiktās tiesības KP īsteno pēc savas iniciatīvas un personām nav pamats prasīt veikt konkrētas procesuālās darbības, t.sk. pieprasīt dokumentus un informāciju, kas Lietas dalībnieka ieskatā var būt nepieciešama. Arī tiesu praksē ir atzīts, ka tas, kādas darbības ir nepieciešamas veikt lietas izmeklēšanā, izvēlas kompetentā iestāde, ņemot vērā lietas apstākļus.²⁸¹ Procesuālo darbību veikšana un informācijas iegūšana ir KP prerogatīva, kas nodrošina objektīvu Lietas izpēti, kuru neviena persona nav tiesīga ietekmēt.
- 653 SIA "MERKS" pauž viedokli, ka sarunu ieraksti varētu nebūt atšifrēti pilnīgi precīzi, un SIA "RE & RE" un SIA "RERE BŪVE" pauž viedokļus, ka nevar pārliecināties, vai šie radītie pieraksti ir pilnīgi un autentiski un, jo īpaši nevar pārliecināties, vai Lietas materiālos ir pievienoti visi KNAB operatīvās darbības un speciālo izmeklēšanas darbību rezultātā iegūtie materiāli, kam varētu būt nozīme attiecībā uz Paziņojumā izteiktajiem apgalvojumiem, tostarp šo viedokļu izteicēju vainu izslēdzoši materiāli.
- 654 KP paskaidro, pirmkārt, ka vērtētajā Lietā nav būtiskas nozīmes apstākļiem par to, vai atsevišķos gadījumos bijuši sarunu pārrāvumi, neskaidras dīkcijas, stostīšanās. Jānorāda, ka vispārīgi cilvēku un t.sk. Lietas dalībnieku sarunas klātienē, neformālā vidē ir atšķirīgas no tām, kas notiek neklātienē, vai tām, kurās ir netiešs, pastarpināts savstarpējs kontakts, un tās viennozīmīgi atšķirsies no citām sarunām, piemēram, rakstveida sarunām e-pastos vai sēžu protokolos. Attiecīgi Lietas dalībnieku Lietā vērtētā un īstenotā vienošanās par Iepirkumu sadali ir skaidri un nepārprotami atspoguļota sarunu audioierakstu atšifrējumos tieši tādā veidā un izteiksmē, kādā Lietas dalībnieki izteikušies.
- 655 Otrkārt, kā jau norādīts, attiecīgās Lietas izpētes laikā KP nesaskatīja objektīvu nepieciešamību ietvaros iegūt sarunu audioierakstus no KNAB, jo Lietā ir iegūti pietiekami pierādījumi, lai varētu vērtēt Lietas dalībnieku atbildību par savstarpēji panāktu vienošanās aizliegumu. Fakts, ka kāds no Lietas dalībniekiem subjektīvi uzskata, ka pierādījumi Lietā nav pietiekami vai ticami, nav saistošs KP. Treškārt, apstāklim, vai kāds konkrēts Lietas dalībnieks ir bijis klāt visu sarunas laiku vai nē, nav nekādas nozīmes, ņemot vērā to, ka Lietas dalībnieki ir ne tikai zinājuši savu sarunu saturu, bet arī slēpuši Lietā vērtēto vienošanos un apzinājušies šo sarunu aizliegto raksturu un to pierāda Lietā iegūtie pierādījumi, tostarp pašu Lietas dalībnieku sarunas.
- 656 Arī viedokļos norādītie argumenti, ka bez audioierakstu esības nav iespējams saprast sarunas dalībnieku emocijas, ka nepieciešams izvērtēt arī katra sarunas dalībnieka personību, runas izteiksmi, fonētiskos līdzekļus, runas semantisko struktūru u.tml., ir noraidāmi kā nepamatoti, jo Lietā iesniegti tikai vispārīgi viedokļi par to, kas ir jāvērtē. Šāds viedoklis ir atrauts no Lietas faktiem, jo Lietas dalībnieki nevienā brīdī nenorāda, kas tieši no viedokļos norādītajiem aspektiem un kādā veidā varētu ietekmēt Lietas rezultātu. Tiek izdarīti tikai vispārinājumi par teorētiskajiem aspektiem bez sasaistes ar konkrētās Lietas faktiskajiem apstākļiem un KP izdarītajiem secinājumiem.
- 657 Savukārt viedokļos norādītie apstākļi par KP izdarīto secinājumu spekulatīvo raksturu, jo tās vietas, kurās audioierakstā saruna nav dzirdama (uzrādītajos Lietas materiālos ir norādītas

²⁷⁹ EST 11.03.1999. spriedums lietā Nr. T-141/94, *Thyssen Stahl AG*, 110. punkts un tajā norādītā judikatūra.

²⁸⁰ Senāta 29.04.2011. spriedums lietā Nr. SKA-100/2011 (A43005209), *Aizputes ceļinieks*, 14. punkts.

²⁸¹ Administratīvās apgabaltiesas 05.08.2015. spriedums lietā Nr. A43012514, *Telms u.c.*, 17. punkts.

daudzpunktes) un no rakstītā nav noprotams sarunu saturs, ir noraidāmi, jo KP, lai pierādītu konkurences pārkāpumu, nav izmantojusi nedz šīs norādītās vietas, kuras atzīmētas ar daudzpunkti, nedz arī tās, kuras KP aizklāja, tādējādi nodrošinot IPI aizsardzību.²⁸²

21. Lietas materiālos ir aizklātas vietas, kuras attiecīgi nevar pārbaudīt vai neattiecas uz aizstāvību

- 658 SIA “MERKS”, AS “LNK Industries”, SIA “RE & RE” un SIA “RERE BŪVE” norāda, ka Lietas materiālos esošajos audioierakstu atšifrējumos nav atspoguļots viss sarunu saturs – daļa no sarunu ierakstiem vispār nav atšifrēta, ir izlaistas veselas Sarunu daļas, aizstājot tās ar apzīmējumu “[...]”, bet daļa ir aizkrāsota, kas ir par iemeslu tam, ka Lietas dalībniekiem nav iespējams pārliecināties par to, vai no neatšifrētās sarunu ierakstu daļas nevar izsecināt tādus faktus, kuri varētu tikt izmantoti aizstāvības ietvaros.
- 659 KP šo iebildumu noraida kā nepamatotu, jo Lietā vērtēto aizliegto vienošanos nepierāda audioierakstu atšifrējumos izlaistās daļas, kas atšifrētas ar [...], kā arī, kā tas ir redzams no Lēmuma, tās netiek izmantotas, lai pierādītu Lietas dalībnieku un t.sk. SIA “MERKS”, AS “LNK Industries”, SIA “RERE BŪVE” un SIA “RE & RE” atbildību. Turklāt jānorāda, ka, KP 26.04.2021. nosūtot piekļuves datus Lietas materiāliem, Lietas dalībnieki tika informēti par to, ka tiem tiek nodrošinātas tiesības iepazīties ar Lietas materiāliem, ievērojot IPI. Proti, Lietā vērtētie audioierakstu atšifrējumi ir pieejami tādā apjomā, lai Lietas dalībniekam būtu iespējams iepazīties ar visu informāciju, kas nepieciešama tiesību uz aizstāvību realizēšanai, vienlaikus salāgojot citu personu tiesības uz tās radītas informācijas vai informācijas, kas saistīta ar fiziskās personas dzīvi, aizsardzību saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto. Attiecīgi Lietā vērtēto sarunu audioierakstu atšifrējumos aizklātajās vietās norādītā informācijas atbilstoši Informācijas atklātības likuma 5. panta otrās daļas 2. un 4. punktam ir uzskatāma par IPI, t.i., tā ir informācija, kas paredzēta iestādes iekšējai lietošanai un informācija par fiziskās personas dzīvi. Konkrētajā gadījumā aizklātā informācija nav izmantota un attiecināma uz Lietas izpētes priekšmetu, līdz ar to nepastāv Lietas dalībnieka leģitīma interese un objektīva vajadzība šo informāciju atklāt, līdz ar to nav konstatējams Lietas dalībnieku tiesību uz aizstāvību pārkāpums.
- 660 Papildus Lietas dalībnieki viedokļos norāda, ka tiem netika nodrošināta piekļuve visiem Lietas materiāliem un audioierakstu atšifrējumos ir aizklātas teksta daļas, kā rezultātā Lietas dalībniekiem ir nepamatoti liegtas un ierobežotas tiesības iepazīties ar Lietas materiāliem, pārkāpjot no Latvijas Republikas Satversmes 92. panta izrietošās tiesības uz taisnīgu tiesu. Lietas materiālos ir aizklātas vietas, kuras attiecīgi nevar pārbaudīt vai neattiecas uz aizstāvību. Nav skaidrs, uz kāda tiesiska pamata ir aizklātas sarunu daļas, nav norādīts iemesls un pamatota nepieciešamība materiālu aizklāšanai. Cita starpā, Lietas dalībnieka AS “LNK Industries” viedoklī norādītais par to, ka KP bez pamatojuma ir aizklājusi Lietas materiālu 342. lapu, ir pretējs Lietas materiālos esošajai informācijai. KP paskaidro, ka Lietas 1. sējuma 172. reverss lapā, uz kurā aizklāto sarunu fragmentu norāda attiecīgais Lietas dalībnieks (norāda, ka tā ir 342. lapa), ir aizklāts fragments 02.06.2016. sarunā saistībā Informācijas atklātības likuma 8. pantā noteikto. Attiecīgā informācija nav pieejama AS “LNK Industries”, jo aizklātā vieta tiek aizsargāta, kā informācija, kas saistīta ar personas privāto dzīvi un ir pieejama tikai tās radītājam ([DD]). Vienlaikus KP uzsver, ka aizklātā informācija netiek izmantota, lai pierādītu attiecīgā Lietas dalībnieka atbildību, līdz ar to nav pamata uzskatīt, ka tā varētu būt nepieciešama tiesību uz aizstāvību realizācijai.
- 661 Savukārt, kas attiecas uz SIA “RERE BŪVE” un SIA “RE & RE” viedoklī ietverto norādi par to, ka KP nav norādījusi visus apstākļus, kas ir nepieciešami sodoša lēmuma pieņemšanai, jo ar Paziņojumu neatklāj visus Lietas materiālus, tostarp Lietas 1. sējumā 3. reverss lapā līdz 4. lapā

²⁸² Informāciju, kas paredzēta iestādes iekšējai lietošanai (IAL 5. panta otrās daļas 2. punkts), un informāciju par fiziskās personas privāto dzīvi (IAL 5. panta otrās daļas 4. punkts).

aizklāto sadaļu, 01.08.2019. Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesai adresētajā iesniegumā par procesuālo darbību veikšanu pielikumā pievienotā 01.08.2019. Padomes sēdes protokolā norādītos citus tirgus dalībniekus (Lietas 2. sējuma 86. lpp.), KP paskaidro, ka arī šī informācija nepamato Lietā vērtēto aizliegto vienošanos starp Lietas dalībniekiem un vienlaikus arī šī informācija netiek izmantota, lai pierādītu Lietas dalībnieku SIA “RERE BŪVE” un SIA “RE & RE” atbildību.

- 662 Attiecībā uz SIA “RERE BŪVE” un SIA “RE & RE” viedoklī norādīto KP pienākumu nekavējoties iegūt no KNAB visus pārējos materiālus no KNAB lietas(-ām), saistībā ar kurām KNAB nodeva KP materiālus, kurus KP izmanto Paziņojumā izteikto apgalvojumu apstiprināšanai, KP paskaidro turpmāko. Situācijā, kad konkurenci uzraugošā institūcija ir savākusi pierādījumus, tad tirgus dalībnieka pienākums ir atspēkot pieņēmumu, ka, pastāvot savstarpējiem kontaktiem, tie nav ietekmējuši tirgus dalībnieka rīcību.²⁸³ Attiecīgi, EST judikatūrā atzīts, ka Eiropas komisijai nav pienākums atbildēt uz visiem attiecīgās puses argumentiem, veiktu papildu izmeklēšanas vai uzklāstītu lieciniekus, ja tā uzskata, ka Komisijas sākotnējā izmeklēšana ir bijusi pietiekama²⁸⁴. Tātad KP ir pienākums savākt pierādījumus (lielākoties tie būtu netieši pierādījumi), savukārt tirgus dalībniekam ir pienākums šos netiešos pierādījumus izskaidrot, proti, ka tie vēl nepierāda aizliegto vienošanos.²⁸⁵ Līdz ar to šajā gadījumā no Lietas dalībnieka argumentācijas KP nesaskata objektīvu nepieciešamību izprasīt no KNAB audioierakstu oriģinālus, jo KP ieskatā Lietā ir iegūti pierādījumi nepieciešamā apjomā, lai varētu vērtēt Lietas dalībnieku atbildību par konkurences tiesību pārkāpumu. Fakts, ka kāds Lietas dalībnieks neuzskata, ka Lietā ir visi nepieciešamie pierādījumi, KP pats par sevi nav saistošs.
- 663 Papildus KP paskaidro, ka Lietas materiālos ir aizklāta informācija, kas atbilstoši IAL 5. panta otrās daļas 2. un 4. punktam ir uzskatāma par IPI. KP informē, ka konkrētajā gadījumā aizklātā informācija nav izmantota un attiecināma uz Lietas izpētes priekšmetu, līdz ar to nepastāv legītīma interese un objektīva vajadzība šo informāciju atklāt.
- 664 Norādāms, ka gan no IAL, gan no KL 26.¹ panta izriet KP pienākums neizpaust IPI un atbildība par neatļautu tās izpaušanu. KP ir ierobežojusi Lietas dalībnieku tiesības iepazīties ar informāciju, kas ir paredzēta iestādes iekšējai lietošanai, un informāciju par fiziskās personas privāto dzīvi. Jāuzsver, ka fiziskajām personām ir tiesības paļauties, ka informācija par viņu privāto dzīvi iestādē tiks aizsargāta un Lietas izpētē iesaistītajām personām atklāta netiks. Tāpat KP nav pienākuma Paziņojumā izskaidrot pamatojumu šāda statusa noteikšanai katrai informācijai, kas atrodas Lietā.
- 665 Konkurences tiesībās lietas dalībniekiem tiek dota iespēja iepazīties ar visu informāciju, kas veido lietas materiālus, izņemot iekšējiem dokumentiem, citu uzņēmumu komercnoslēpumu, fizisko personu privātajiem datiem vai citu konfidenciālu informāciju. Konkrētajā gadījumā informācija iestādes iekšējai lietošanai un informācija par fizisko personu datiem nav ne apsūdzoša, ne attaisnojoša. Tie nav daļa no pierādījumiem, uz kuriem iestāde balstās, izvērtējot lietu un, tostarp, saucot kādu no lietas dalībniekiem pie atbildības.
- 666 Senāts ir atzinis, ka APL 145. panta ceturtā daļa pieļauj ierobežot procesa dalībnieka tiesības iepazīties ar atsevišķiem lietas materiāliem, ja tam ir pamatots un likumā norādīts iemesls. Šāda nepieciešamība aizsargāt citas personas tiesības un tiesiskās intereses rada izņēmumu no APL 247. panta trešajā daļā noteiktā vispārīgā principa, kas paredz tiesas sprieduma pamatošanu vienīgi ar tādiem apstākļiem, par kuriem dalībniekiem bijusi iespēja izteikties. Lai apstrīdētu tiesas noteikto ierobežojumu iepazīties ar atsevišķiem lietas materiāliem, norādāms, kā noteiktais ierobežojums varētu ietekmēt lietas iznākumu. Vispārīga norāde uz tiesībām uz taisnīgu tiesu un tiesībām iepazīties ar lietas materiāliem nav pietiekami, lai tiesas noteikto

²⁸³ AT 29.04.2011. spriedums lietā Nr. SKA-100/2011 (A43005209), 15. punkts; EST 08.07.1999. spriedums lietā Nr. C-199/92, *Hüls AG*, 162. punkts.

²⁸⁴ EST 11.03.1999. spriedums lietā Nr. T-141/94, *Thyssen Stahl AG*, 110. punkts un tajā norādītā judikatūra.

²⁸⁵ AT 29.04.2011. spriedums lietā Nr. SKA-100/2011 (A43005209), 14. punkts.

ierobežojumu atzītu par prettiesisku.²⁸⁶

- 667 KP ieskatā analogiski šīs atziņas ir attiecināmas arī uz administratīvo procesu iestādē. KP iesniegtajos viedokļos nav atrodami pamatoti argumenti, kā liegums iepazīties ar IPI varētu ietekmēt Lietas rezultātu. Tajos norādīti vien vispārīgi iebildumi, ka Lietas materiālos ir aizklātas vietas, kuras procesa dalībnieks nevar pārbaudīt, vai neattiecas uz aizstāvību.
- 668 Ņemot vērā minēto, liegums Lietas dalībniekiem iepazīties ar KP aizklāto informāciju ir saglabājams, jo tās izpaušana Lietas dalībniekiem var kaitēt KP un privātpersonu interesēm un nav izmantota Lēmuma pamatošanā, tādējādi nepastāv tāda Lietas dalībnieku interešu aizsardzība, kas prevalē pār nepieciešamību saglabāt IPI statusu aizklātajai informācijai.

22. Novēloti uzziņāja par ierosināto Lietu un procesuālie pārkāpumi (nepietiekošs laiks iepazīties ar Lietas materiāliem, izteikt viedokli un nav atļauts iepazīties ar Lietas materiāliem)

- 669 SIA "SKONTO BŪVE", SIA "RERE BŪVE", AS "UGN", SIA "MERKS", AS "MERKO EHITUS" un AS "LNK Industries" viedokļos norādītie iebildumi ir noraidāmi kā nepamatoti turpmāk minēto iemeslu dēļ. Atbilstoši KL 26. panta sestajai daļai, kamēr tiek iegūta lēmuma pieņemšanai nepieciešamā informācija, KP nav pienākuma iepazīstināt ar lietas materiāliem, ja iepazīstināšana var negatīvi ietekmēt likumā noteikto uzdevumu pienācīgu izpildi. KP rakstveidā paziņo procesa dalībniekiem, ka ir iegūta informācija, kas nepieciešama lēmuma pieņemšanai. Attiecīgi pēc šī Paziņojuma saņemšanas saskaņā ar KL 26. panta septīto daļu ir iespēja iepazīties ar Lietas materiāliem un izteikt savu viedokli par tiem. KL neparedz pienākumu KP informēt privātpersonas par to iespējamo atbildību, kas var izrietēt no iespējamā lēmuma, kamēr norit lietas izpēte. Tas vien, ka Lietas dalībnieki nepiekrīt ar tiesību normu izvirzītajiem nosacījumiem, nenozīmē, ka KP rīcība bijusi prettiesiska.
- 670 Turklāt KL nosaka maksimālo termiņu lēmumu pieņemšanai, kas ir divi gadi (KL 27. panta trešā daļa), bet viedokļu izteikšanai par iegūtajiem pierādījumiem – 20 dienas (KL 26. panta septītā daļa). Ņemot vērā Lietas apjomu un iespējamā pārkāpuma apmēru, KP KL 26. panta sestajā daļā noteikto termiņu attiecināja nevis no Paziņojuma saņemšanas brīža, bet gan no brīža, kad Lietas dalībniekiem tika nosūtīta (paziņota) piekļuve Lietas materiāliem, kas bija 10 dienas vēlāk. Tāpat KP 13.05.2021. informēja Lietas dalībniekus, ka ņems vērā Lietas dalībnieku viedokli, kas tiks iesniegts līdz 28.05.2021. (AS "MERKO EHITUS" līdz 02.06.2021.), tādējādi vēl papildus nosakot garāku termiņu, nekā paredzēts KL 26. panta septītajā daļā. Ņemot vērā minētos apstākļus, ka KP ir nodrošinājusi garāku termiņu - iepazīties ar Lietas materiāliem, kā tas noteikts KL, viedoklis par nepietiekamu laiku, kurā iepazīties ar Lietas materiāliem un izteikt viedokli, uzskatāms par nepamatotu.
- 671 Ņemot vērā minēto, Lietas dalībnieku iebildumi par tiesību uz aizstāvību pārkāpumu ir nepamatoti un KP ir ievērojusi KL noteikto procedūru, kā arī ņēmusi vērā konkrētās Lietas apstākļus. Turklāt jānorāda, ka Lietas izpētes laikā no Lietas dalībnieku puses nav bijusi aktīva vēlme sadarboties un sniegt papildu informāciju vai pierādījumus.
- 672 Attiecīgi noraidāms kā nepamatots ir arī SIA "SKONTO BŪVE" arguments par APL 14.¹ pantā reglamentētā procesuālā taisnīguma principa neievērošanu, jo minētais princips ietver sevī procesa dalībnieka tiesības tikt uzklausītam un viņa tiesības iesniegt rakstveida vai mutvārdu paskaidrojumus iestādē un tiesas sēdē par lietā esošiem pierādījumiem. Minēto principu varētu atzīt par pārkāptu, piemēram, ja KP nebūtu informējusi Lietas dalībnieku par jauna rakstveida pierādījuma pievienošanu lietas materiāliem un par minētā pierādījuma saturu, kas tādējādi ir liedzis procesa dalībniekam sniegt savu viedokli par konkrēto pierādījumu.²⁸⁷ Konkrētajā lietā šādi apstākļi nav konstatējami.

²⁸⁶ Senāta 07.04.2020. spriedums lietā Nr. SKA-73/2020, *AL Metāls*, 6. punkts un tajā minētā judikatūra.

²⁸⁷ Salīdzinājumam skatīt Senāta 25.03.2021. spriedumu lietā Nr. SKA-76/2021, *Hypocredit*.

23. KP nav izpildījusi pierādīšanas standartu un pierādījusi Lietas dalībnieku vainu pārkāpumā, t.sk. ka Lietas dalībnieks zināja un, ka tas sekoja pret konkurenci vērstajiem mērķiem (nav pierādījumu, ka runātais ticis īstenots). Nav mērķa vienošanās

- 673 KP norāda, ka Lietas dalībnieku atbildība aizliegtajā vienošanā tiek secināta no visu Lēmumā minēto pierādījumu analīzes, nevis tikai veicot atsevišķu Lietas dalībnieku pieminēšanas sarunā konstatācijas fakta. KP noraida SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" argumentu, jo KP veica ne tikai sarunu audioierakstu atšifrējumu izpēti, bet arī dažādu Iepirkumu analīzi, lai konstatētu korelāciju starp sarunās pārrunātajiem Iepirkumiem un faktisko Lietas dalībnieku rīcību tajos. Konkurences tiesībās kā jau administratīvajā procesā, pastāv brīvais pierādījumu novērtēšanas princips²⁸⁸, kas šajā Lietuvā nozīmē to, ka KP kompetencē ietilpst iegūt pierādījumus, kas savā kopumā pārliecinoši norāda uz tirgus dalībnieku veiktu konkurences tiesību pārkāpumu. Ne normatīvie akti, ne judikatūra nenosaka kā obligātu priekšnoteikumu aizliegtas vienošanās konstatēšanai to, ka KP jāpierāda pilnīgi katra karteļa darbības nianse un ikkatra komunikācijas reize un saturs. Lai gan KP noteikti ir jāpierāda, ka aizliegtā vienošanās ir bijusi noslēgta, būtu pārmērīgi prasīt KP iesniegt arī pierādījumus par šā mērķa sasniegšanas konkrēto mehānismu. Uzņēmumam, kas vainīgs pārkāpumā, būtu pārāk viegli izvairīties no jebkādam sankcijām, ja tas pamatojumam varētu atsaukties uz nenoteikto raksturu, kāds ir informācijai, kas sniegta attiecībā uz pretlikumīgā nolīguma darbību situācijā, kurā jau pienācīgā veidā ir pierādīta nolīguma pastāvēšana un tā pret konkurenci vērstais mērķis²⁸⁹.
- 674 Izšķiroši ir tas, vai KP iegūtie un norādītie pierādījumi apstiprina, ka starp tirgus dalībniekiem ir bijusi komunikācija par Iepirkumu sadali, vienojoties par to dalības nosacījumiem. Ņemot vērā potenciālo atbildību par karteļa vienošanos ir tikai loģiski, ka tirgus dalībnieki slēpj savstarpējās komunikācijas faktu, līdz ar to KP var konstatēt KL pārkāpumu arī veicot iegūto pierādījumu analīzi kopsakarā ar publiski pieejamo informāciju, kas apstiprina tirgus dalībnieka rīcību tirgū atbilstoši sarunās minētajam, no kā jau izriet secinājums par šī tirgus dalībnieka informētību par sarunu saturu.
- 675 KP norāda, ka gan Paziņojumā, gan Lēmumā un to pielikumos (t.sk. Lēmuma pielikumā Nr. 1) tika ietverti konkrēti fakti un pierādījumi, kas norāda uz Lietas dalībnieku starpā pastāvošu aizliegtu vienošanos (Lietas dalībnieku pārstāvju sarunas par dalības nosacījumiem Iepirkumos, KP identificētie Iepirkumi, kas tika kartelizēti, piezīmes, kuros tika norādīti aizliegtās vienošanās dalībnieku sadalījums divās grupās un Iepirkumi u.c.). SIA "MERKS" varēja objektīvi saprast Lietas priekšmetu un būtību, it īpaši ņemot vērā to, ka SIA "MERKS" pārstāvis pats ir piedalījies sarunās un Paziņojumā tika norādīts, ka KP veic Lietas dalībnieku atbildības novērtējumu par aizliegto vienošanos kā tādu, nediferencējot un nepiešķirot izšķirošu nozīmi konkrētu Iepirkumu analīzei vai precīzai identifikācijai. Piebilstams, ka SIA "MERKS" pārstāvis kā minimums ir bijis informēts par to Iepirkumu sadali un dalības nosacījumu pārrunāšanu tajos, kas tika apspriesti 27.08.2015. un 27.06.2016., jo [KK] pats bija klāt šajās sarunās, taču, veicot papildus sarunu analīzi (ietverta Lēmuma sadaļā "Dalījums grupās" un "Komunikācija ar Lietas dalībniekiem"), KP secina, ka [KK], tāpat kā citi Lietas dalībnieki, bija informēts arī par citu sarunu saturu, lai arī fiziski tajās nepiedalījās. Tādējādi Lietas dalībnieku viedoklis noraidāms kā nepamatots.
- 676 KP noraida SIA "ARČERS" argumentus kā nepamatotus un norāda, ka Lietuvā par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta pārkāpumiem, kas izpaužas kā vienošanās, kas ir aizliegta pēc mērķa, precīza konkrētā tirgus, t.sk. konkrētās preces tirgus un konkrētā ģeogrāfiskā tirgus, definēšana nav nepieciešama²⁹⁰. Atkarībā no vienošanās rakstura un vispārējā satura, izdala

²⁸⁸ AT 18.02.2018. spriedums lietā Nr. SKA-92/2018, *Baltic Mobile*, 7. punkts; EST 08.07.2004. spriedums lietā Nr. T-50/00, *Dalmine*, 72. punkts

²⁸⁹ EST 16.06.2011. spriedums lietā Nr. T-240/07, *Heineken*, 78. punkts un tajā norādītā judikatūra.

²⁹⁰ EST 17.12.2009. spriedums lietā T-57/01, *Solvay Sa*, 248. punkts un tajā norādītā judikatūra; EST 11.07.2013.

vienošanās “pēc mērķa” un vienošanās “pēc sekām”. Konkurenci ierobežojoša mērķa konstatācija ļauj atsevišķi nepierādīt negatīvo ietekmi uz konkurenci pēc sekām, jo negatīvo seku iestāšanos var prezumēt augstās varbūtības dēļ mērķa ierobežojumiem negatīvi ietekmēt konkurenci tirgū. Līdz ar to noteikta veida tirgus dalībnieku vienošanās formas jau pēc sava rakstura var tikt uzskatītas par kaitējošām normālas konkurences funkcionēšanai.²⁹¹ Tirgus dalībnieku vienošanās pēc mērķa tādā mērā rada kaitējumu konkurencei, ka var uzskatīt, ka to seku pārbaude nav vajadzīga²⁹². Arī Eiropas Komisija norādījusi, ka piedāvājumu saskaņošana Iepirkumos, kuru ietvaros viens vai vairāki tirgus dalībnieki saskaņo rīcību attiecībā uz dalību Iepirkumā, ir atzīstams par pārkāpumu, kurā atsevišķi seku ietekmi vērtēt nav nepieciešams²⁹³. KP Paziņojumā jau veica Lietas dalībnieku mērķa novērtējumu un netika konstatēta objektīva nepieciešamība novērtēt aizliegtās vienošanās ietekmi uz tirgu pēc sekām. Jau no paša Lietā konstatētā Lietas dalībnieku mērķa izriet skaidrs pret konkurenci un uz tās kropļošanu izvirzīts nodoms, kas pats par sevi ir konkurenci ierobežojošs bez padziļinātas seku analīzes.

- 677 KP vērtēja Lietas dalībnieku darbības atbilstoši Lietā esošajiem pierādījumiem, kā arī veicot padziļinātu sarunu audioierakstu atšifrējumu analīzi kopsakarā ar identificētajiem Iepirkumiem, līdz ar to ir nepamatots SIA “ARČERS” arguments, ka KP ir pielāgojusi jebkuru Lietas dalībnieku rīcību tirgū, lai konstatētu aizliegto vienošanos. Piebilstams, ka SIA “ARČERS” nav iesniedzis pierādījumus, kas apgāztu KP veikto sarunu un Iepirkumu kopanalīzi. Apstākļi, ka kādi Iepirkumi nav realizējušies sarunās norunātajam, nav atzīstams par attaisnojumu aizliegtās vienošanās pastāvēšanai un konstatācijai. Nav nepieciešams, ka pasākumi, kas panākti vienošanās rezultātā, vienmēr būtu noslēgušies sekmīgi vai vienošanās vispār būtu tikusi piemērota²⁹⁴. Lai konstatētu KL 11. panta pirmās daļas pārkāpumu, nav nepieciešams, lai tirgus dalībnieku panāktā vienošanās, kuras mērķis ir ierobežot konkurenci, būtu faktiski izpildīta, vienošanās noteikumus faktiski piemērojot vai īstenojot²⁹⁵.
- 678 Visbeidzot jānorāda, ka Lietas dalībnieku iedalījumam grupās bija nozīme pašu Lietas dalībnieku ieskatā, taču šim iedalījumam nav juridiskas nozīmes KL 11. panta un LESD 101. panta 1. punktā ietvertā pārkāpuma pierādīšanā, jo iedalījums grupās un ar to saistītā Iepirkumu pārdale grupu ietvaros vai diskusijas par kāda Iepirkuma norisi neatbilstoši sarunās minētajam ir tikai indikatīva nozīme, kas parāda paša karteļa iekšējo funkcionalitāti un adaptāciju mainīgiem apstākļiem.
- 679 KP norāda, ka Paziņojumā un tā pielikumos tika norādīti visi Lietā konstatētie fakti un identificētie (t.sk. neidentificētie) Iepirkumi, lai Lietas dalībnieki varētu saprast Lietas priekšmetu un būtību. KP veica Lietas dalībnieku darbību novērtējumu kopumā, nevis padziļināti analizējusi katru Iepirkumu, jo konstatētais aizliegtās vienošanas mērķis ir lielāko

spriedums lietā C-439/11 P, *Ziegler SA*, 71. punkts un tajā norādītā judikatūra; AT 29.04.2011. spriedums lietā SKA-100/2011 (A43005209), *Aizputes ceļinieks*, 23. punkts; KP 31.08.2017. Lēmums lietā Nr. E02-17, *Knauf*, 46. rindkopa

²⁹¹ EST 14.03.2014. spriedums C-32/11, *Allianz Hungária Biztosító*, 35. punkts

²⁹² EST 30.06.1966. spriedums 56/65, *LTM*, 359.-360.punkts; EST 20.11.2008. spriedums C-209/07, *Beef Industry Development Society*, 15.punkts; EST 14.03.2014. spriedums C-32/11, *Allianz Hungária Biztosító*, 34. punkts

²⁹³ *Guidance on restrictions of competition “by object” for the purpose of defining which agreements may benefit from De Minimis Notice*, 2.4.punkts, 11.lpp., kur skaidrots, ka piedāvājumu saskaņošana iepirkumos konstatējama, kad divi vai vairāki uzņēmumi vienojas, ka, reaģējot uz izsludināto iepirkumu, viens vai vairāki no tiem neiesniegs piedāvājumu, atsauks piedāvājumu vai iesniegs piedāvājumu ar ievērojami augstāku cenu, kas panākta vienošanās rezultātā. Vispārīgi uzskatāms, ka šāda veida saskaņotas darbības ietekmē konkurenci “pēc mērķa”. Minētās darbības uzskatāmas par aizliegtu vienošanos, kas vērsta uz cenu fiksēšanu un tirgus sadali, tikai šajā gadījumā notiek publiskajos iepirkumos.

Pieejams: http://ec.europa.eu/competition/antitrust/legislation/de_minimis_notice_annex.pdf

²⁹⁴ EST 28.03.1984. spriedums apvienotajās lietās Nr.29/83 un 30/83, *CRAM un Rheinzink*, 26. punkts, EST 01.02.1978. spriedums lietā Nr.19/77, *Miller*, 15. punkts, un, Vispārējās tiesas 14.07.1994. spriedums lietā Nr.T-66/92, *Herlitz*, 40. punkts, AT 29.04.2011. spriedums lietā Nr. SKA-100/2011, *Aizputes ceļinieks*, 25. punkts

²⁹⁵ Eiropas Komisijas 24.09.2004. lēmums lietā Nr.COMP/37750, *French Beer* (vienošanās netika piemērota, taču tās mērķis acīmredzami bija konkurences ierobežošana), EST 11.01.1990. spriedums lietā Nr.C-277/87, *Sandoz* (lai gan konkrētais nosacījums netika piemērots, tā mērķis bija konkurences ierobežošana)

būvniecības Iepirkumu kopējā sadale, nevis primāri vienošanās par dalības nosacījumiem konkrētā Iepirkumā. Kā ir redzams no pašu sarunu audioierakstu atšifrējumu analīzes, tad Iepirkumu iedalīšana notikusi starp Lietas dalībnieku divām izveidotajām grupām vai tieši piešķirot kādu Iepirkumu (objektu) kādam konkrētam Lietas dalībniekam. No Paziņojuma Pielikumā Nr. 1 veiktās analīzes Lietas dalībnieki var saprast pēc kādiem sarunu audioierakstu atšifrējumu fragmentiem KP ir konstatējusi Iepirkumu sadali, vienojoties par to dalības nosacījumiem. Norādāms, ka Pielikumā Nr. 1 pievienotie fragmenti tieši izriet no Lietā iegūtajiem KNAB materiāliem, līdz ar to ir noraidāms abstrakts AS “LNK Industries” pārmetums, ka Paziņojuma Pielikums Nr. 1 nav izmantojams Lietā (it īpaši ņemot vērā faktu, ka Lietā tāpat ir pieejami sarunu audioierakstu atšifrējumi pilnā apjomā, kas ļāva visiem Lietas dalībniekiem iepazīties ar visu sarunu tekstu pilnībā). Kā jau ir iepriekš minēts, tad KP šajā Lietā neveic padziļinātu katra identificētā Iepirkuma analīzi, jo aizliegtās vienošanās konstatācija ir iespējama no pašu fiksēto sarunu audioierakstu atšifrējumu analīzes. Norādāms, ka izmaiņas pretendentu lokā dažādos Iepirkumos vai to atkārtota izsludināšanā ir loģiski izskaidrojama ar to, ka tāpat tajos varēja ņemt dalību arī ārpus Lietas dalībnieku loka esoši uzņēmumi, taču tas nemaina KP secinājumu par eksistējošo aizliegto vienošanos Lietas dalībnieku starpā. Tas, ka kādos Iepirkumos ir pastāvējusi vismaz daļēja konkurence vai pat nav izdevies realizēt Lietas dalībnieku nodomu tajā nodrošināt kāda konkrēta Lietas dalībnieka uzvaru, nekādi neietekmē izdarīta KL un LESD 101. panta pārkāpuma eksistenci.

- 680 KP norāda, ka vērtējusi visus pierādījumus kopumā un veikusi sarunu audioierakstu atšifrējumos minēto Iepirkumu identifikāciju tiktāl, ciktāl tas ir bijis objektīvi iespējams, tādējādi cenšos aptvert pēc iespējas precīzāku Lietas dalībnieku starpā pārrunāto Iepirkumu loku. KP ieskatā nav nozīmes tam, kādos paralēlos Iepirkumos katrs Lietas dalībnieks ir piedalījies individuāli, tā kā Lietas izpētes priekšmets ir organiski saistīts ar Lietā esošajiem pierādījumiem. KP konstatē aizliegtu vienošanos Lietas dalībnieku starpā, kas tiek pamatota ar konkrētu sarunu audioierakstu atšifrējumiem, nevis veicot katra Lietas dalībnieku visas veiktās saimnieciskās darbības analīzi. Tam, cik procentuāli no kāda Lietas dalībnieka Iepirkumiem, kuros viņš ir startējis kā pretendents un/vai uzvarējis, ir bijuši kartelizēti, nav nozīmes, lai KP varētu konstatēt pārkāpumu Lietā. Aizliegta ir dalības nosacījumu saskaņošana vai Iepirkumu sadale Lietas dalībnieku starpā pati par sevi, neatkarīgi no šādu aizliegto vienošanos īpatsvara no attiecīgā Lietas dalībnieka kopējo Iepirkumu skaita. KP uzsver, ka Lietā nav izšķiroša nozīme apstāklim, ka KP jāpierāda pilnīgi katra identificētā Iepirkuma iedale kādam konkrētam Lietas dalībniekam, jo Lietā tiek vērtēta Lietas dalībnieku dalība aizliegtajā vienošanā visā kopumā, un KP nav pienākums pierādīt pilnīgi katru karteļa darbības izpausmi, tai skaitā Iepirkumu sadali. KP ir konstatējusi konsekventas sarunas Lietas dalībnieku starpā par dažādu identificētu un neidentificētu Iepirkumu sadali, dalības nosacījumu saskaņošanu un šo Iepirkumu sadales mehānismu un vispārējo aizliegtās vienošanās mērķi, kas savā kopumā skaidri norāda uz KL 11. panta un LESD 101. panta pārkāpumu. Līdz ar to ir noraidāms šis SIA “RE & RE” un SIA “RERE BŪVE” arguments.

24. Iestādes viedoklis nevar tikt uzskatīts par pietiekamu administratīvā akta pamatojumu

- 681 Atsaucoties uz APL 67. pantu un objektīvās izmeklēšanas principu, AS “LNK Industries”, AS “UGN”, SIA “Tehnocentrs” izsaka iebildumus par Paziņojumā ietverto KP veikto pierādījumu novērtējumu, norādot, ka tas ir tikai KP viedoklis, kas nav uzskatāms par Lietas faktiskajiem apstākļiem vai to novērtējumu, tādējādi KP ir pārkāpusi APL 67. panta otrās daļas 5. un 6. punktā noteikto. Iestādei ir pienākums norādīt saprotamu un viegli uztveramu administratīvā akta pamatojumu, norādot faktiskos un tiesiskos apstākļus.
- 682 KP vērš uzmanību, ka KL 26. panta sestajā daļā paredzētais Paziņojums, ka ir iegūta informācija, kas nepieciešama lēmuma pieņemšanai, nav uzskatāms par administratīvo aktu, līdz ar to APL 67. panta prasības uz minēto dokumentu nav attiecināmas. Turklāt tiesiskais

regulējums nenosaka šī Paziņojuma saturu vai tā izdošanas brīdi kopš personas pievienošanas Lietuvai kā Lietas dalībnieku, kura tiesības vai tiesiskās intereses ar administratīvo aktu var tikt skartas. Ņemot vērā, ka likumdevējs, pieņemot KL, ir izvērtējis privātpersonu tiesību ierobežošanas samērīgumu, nepastāv pirmšķietamu šaubu par KP rīcības tiesiskumu, ja tā ir ievērojusi KL noteikto minimālo tiesību garantu.

- 683 KL uzliek KP pienākumu paziņot procesa dalībniekiem, ka ir iegūta informācija, kas nepieciešama lēmuma pieņemšanai, taču neparedz informēt procesa dalībnieku pirms lēmuma pieņemšanas par KP apsvērumiem kopumā vai obligāti par visiem apsvērumiem. KP šāds pienākums neizriet, jo tikai padome ir tās lēmējinstytucija²⁹⁶, savukārt autonomu lietu izpēti organizē izpildinstitucija²⁹⁷, kas labas pārvaldības ietvaros visās lietās, kur tiek izvirzīti iebildumi par rīcības atbilstību KL, nosūta lietas dalībniekiem galvenos izpildinstitucijas iebildumus, kas varētu veicināt personu tiesības uz uzklauššanu procesa ietvaros un vispusīgu lietas apstākļu noskaidrošanu. Šāda rīcība, lai gan ir izveidojusies par praksi, nesaista padomi lēmuma pieņemšanā. Līdz ar to var veidoties atšķirīgs novērtējums starp paziņojumos ietvertajiem iebildumiem un gala lēmumā ietverto argumentāciju.
- 684 Minēto ir apstiprinājis arī Senāts, atzīstot, ka tiesības tiek realizētas, ja procesa dalībniekam tiek nodrošināta iespēja iepazīties ar lietu, kurā var iegūt informāciju par noskaidrotajiem faktiem un eventuāli piemērojāmām normām.²⁹⁸
- 685 Ņemot vērā minēto, KP Paziņojumā iekļaujamajai informācijai ir cits standarts, kas izveidojies KP izpildinstitucijas prakses rezultātā, un uz to nav attiecināmas APL 67. panta prasības par administratīvā akta formu un sastāvdaļām. Attiecīgi noraidāmi kā nepamatoti arī SIA "ABORA" argumenti, ka KP Paziņojumā ietvertais pamatojums neļauj skaidri saprast iestādes pārmetumu būtību, nepieļaujami ierobežojot Lietas dalībnieka tiesības turpmāk administratīvā procesa kārtībā celt iebildumus par iespējamā administratīvā akta pamatojumu, un SIA "LNK Industries" norādītais, ka KP Paziņojums nesatur pietiekamu faktu izklāstu un to novērtējumu, lai būtu iespējams izdarīt secinājumus par faktu atbilstību piemērojāmām tiesību normām. Tāpat, ņemot vērā iepriekš minēto, SIA "ABORA" kļūdaini uzskata, ka KP Paziņojums neatbilst SIA "ABORA" viedokļa 119. rindkopā norādītajām prasībām.

25. Lietas dalībnieku vada un pārstāv valde, nevis citas personas (bijušā valdes locekļa vienpersonisks pienākums un atbildība par Iepirkumiem. Nav prasīta konkrēta informācija pašam uzņēmumam (aktuālajai valdei) par faktiem saistītiem ar Lietu

- 686 Vairākos viedokļos norādīts, ka KP nepamatoti secinājusi, ka konkrēti sarunu dalībnieki sarunās pārstāvējuši kādu no Lietas dalībniekiem. Piemēram, SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" norāda, ka nepamatots ir secinājums un jebkāds pieņēmums, ka [ĀĀ] sarunās pārstāvēja SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS", tostarp tādēļ, ka [ĀĀ] bija šī tirgus dalībnieka PLG un netiešs dalībnieks (sk. arī Lēmuma 737. un 738. rindkopu). Konkurences tiesību piemērošana neparedz attiecīgā uzņēmuma partneru vai galveno vadītāju rīcību vai pat viņu informētību, bet personas, kas bija pilnvarotas rīkoties uzņēmuma labā, darbību. EST praksē nav gadījumu, kur tiktu konstatēts, ka sabiedrība ir atbildīga par tās dalībnieka vai PLG rīcību. Atsaucoties uz konkrētiem audio sarunu atšifrējumiem, tiek norādīts ka [ĀĀ] acīmredzami sevi neidentificē ar SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS". Savukārt, SIA "ARČERS" norāda, ka [ČČ] sarunās ar citiem nozares uzņēmējiem piedalījies, nepārstāvot SIA "ARČERS" intereses. SIA "ARČERS" pilnībā norobežojas no [ČČ] iespējamiem izteikumiem, ievērojot, ka [ČČ] nav SIA "ARČERS" amatpersona no 19.01.2016. Tikai sabiedrības valde var pieņemt lēmumu par dalību konkrētā Iepirkumā. Turklāt jebkādas [ČČ] noslēgtas vienošanās ir vērtējamas kā neefektīvas, ievērojot

²⁹⁶ KL 5. panta pirmā daļa, Ministru kabineta 14.05.2019. noteikumu Nr. 195 "Konkurences padomes nolikums" 4.1. punkts.

²⁹⁷ Ministru kabineta 14.05.2019. noteikumu Nr. 195 "Konkurences padomes nolikums" 4.2. punkts.

²⁹⁸ Senāta 05.10.2011. rīcības sēdes lēmums lietā Nr. SKA-807/2011, *Narvesen/Preses apvienība*, 9. rindkopa.

SIA "ARČERS" noteiktās procedūras. 17.08.2017. saruna notiek bez [ČČ] dalības, līdz ar to Lietas dalībnieku rīcība, slēpjot savu vienošanos no citām personām, t.sk. darbiniekiem, nav attiecināma uz [ČČ] un SIA "ARČERS".

687 KP paskaidro, ka attiecībā par darbinieka rīcību EST ir atzinusi, ka, lai konstatētu konkurences tiesību pārkāpumus, darbinieka iespējamā pret konkurenci vērstā rīcība ir piedēvējama uzņēmumam, kuram viņš ir piederīgs un kurš principā ir saucams pie atbildības.²⁹⁹

Tādējādi, ja tirgus dalībnieks atbild pat par darbinieka rīcību konkurences tiesību pārkāpumā, nav šaubu, ka atbildība ir piemērojama arī par PLG un dalībnieka rīcību. Būtiska ir personas faktiskā saikne ar konkrēto tirgus dalībnieku. Turklāt, ņemot vērā konkurences pārkāpuma kā prettiesiskas rīcības raksturu, parasti nebūs tiešu pierādījumu par dalībnieka, PLG vai bijušās amatpersonas pilnvarojumu vai uzdevumu veikt konkrētu rīcību šādas vienošanās īstenošanā. Būtu maldīgi sadalīt turpinātu rīcību, ko raksturo viens mērķis, vairākos atsevišķos pārkāpumos, lai gan tas ir viens vienots pārkāpums³⁰⁰. Lai pierādītu dalību vienotā pārkāpumā, ir jāpastāv vispārējam plānam, kam ir vienots mērķis, uzņēmumam apzināti ir jāsniedz ieguldījums šī plāna īstenošanā, un tam ir jāzina par citu Lietas dalībnieku rīcību³⁰¹.

688 Papildus norādāms, ka par [ČČ] saistību ar SIA "ARČERS" un SIA "ARČERS" interešu pārstāvību Lietas dalībnieku sarunās un Iepirkumos tiešā veidā norāda šādi fakti:

- 1) Lietas dalībnieku sarunās par Iepirkumu sadali, vienojoties par dalības nosacījumiem tiek konsekventi pieminēti gan SIA "ARČERS", gan pats [ČČ].
- 2) [ČČ] pats personīgi ņem dalību piecās Lietas dalībnieku sarunās jau no 21.07.2015. līdz pat 03.07.2016. un dalību Lietā vērtētajā laika periodā un Iepirkumos ņem tieši SIA "ARČERS";
- 3) Lēmuma 8484. un 108. rindkopā ir norādīta 21.07.2015. Lietas dalībnieku saruna, kurā atklājas, ka tieši [ČČ] ir tas, kuram ir līdzīgs kompromāts jeb Lietas dalībnieku piezīmes, kurās atspoguļota Iepirkumu sadale, kurā vienlaikus tiek runāts, ka ar KP Lietas dalībniekiem jābūt uzmanīgiem;
- 4) Lēmuma 83. rindkopā norādītajā sarunā 02.06.2016. [ČČ] Lietas dalībniekiem stāstīja, ka Lietā vērtētā Lietas dalībnieku vienošanās nav vienošanās vai shēma, bet ir sapratne, tādējādi tiešā un uzkrītošā veidā labojot viens otra teikto, lai Lietas dalībnieki savstarpējās sarunās nelietotu vārdus "vienošanās" vai "shēma", kas arī, tostarp, apliecina ne tikai [ČČ], bet arī pārējo Lietas dalībnieku apzināšanos par to rīcības aizliegto būtību;
- 5) Lēmuma 264. rindkopā norādītajā 17.08.2017. sarunā par RTU Iepirkumu, kur [ČČ] un SIA "ARČERS" palīdz realizēt Lietas dalībnieku savstarpēji panākto vienošanos, palīdzējis konkurentam ne tikai kvalificēties norādītajā Iepirkumā, bet tā kā SIA "ABORA" bija ieplānotais uzvarētājs, tad arī tādējādi palīdzēja īstenot vienošanos, jo SIA "ABORA" uzvarēja šajā Iepirkumā;
- 6) Lēmuma 278. rindkopā atspoguļotā 07.06.2018. saruna par Mežaparka estrādes 2. kārtas Iepirkumu pirms šī Iepirkuma publicēšanas datuma, kur Lietas dalībnieki spriež, ka "Un [ČČ] saprot, kad, kad estrāde – "Arčers" – nav pa ceļam." Saskaņā ar minēto, ka SIA "ARČERS" iesniegs vai nu "aizsega piedāvājumu", vai neiesniegs savu piedāvājumu, SIA "ARČERS" iesniedz "aizsega piedāvājumu" ar augstāku cenu nekā ieplānotajam uzvarētājam.

689 Lēmuma 77. un 78. rindkopās norādītajā 07.06.2018. sarunā [ČČ] tiek norādīts kā šajā Lietā vērtētās vienošanās "karteļa vadītājs". Tādējādi ir skaidrs, ka [ČČ] apzinās ne tikai savu lomu un juridisko kvalifikāciju Lietā, bet arī citu Lietas dalībnieku juridisko kvalifikāciju, un [ČČ] nevis distancējās vai izstājas no karteļa vienošanās, bet gan tieši pretēji – ar vēl lielāku

²⁹⁹ EST 21.07.2016. spriedums lietā Nr. C-542/14, *VM Remonts u.c.*, 23. punkts un tajā minētā judikatūra, 24. punkts.

³⁰⁰ EST 08.07.1999. spriedums lietā C-49/92 P, *AnicPartecipazioni*, 82. punkts.

³⁰¹ Vispārējās tiesas 16.06.2011. spriedums T-211/08, *Internation removal services*, 35. punkts

piesardzību (kā Lietā jau konstatēts) komunicē ar citiem Lietas dalībniekiem un šajā brīdī to jau dara nevis tieši, bet caur citām, ar karteli nesaistītām personām – caur juristiem.

- 690 Tāpat 02.06.2016. saruna par Jēkabpils tiesas Iepirkumu (Lēmuma pielikumā Nr. 1., Nr. 63), kas notiek pirms šī Iepirkuma publicēšanas, kurā norādīts, ka tā tiek iedalīta Grupai Nr. 2 un [ČČ], norāda uz [ČČ] īstenoto SIA “ARČERS” pārstāvību. Pēc KP veiktās sarunas un Iepirkuma gaitas analīzes secināms, ka Iepirkumā piedalās tikai divi pretendenti – abi no grupas Nr. 2 – SIA “ARČERS” un SIA “ABORA”. SIA “ARČERS” iesniedza zemāku cenu, kas pēc līguma grozījumiem 2018. gadā tika paaugstināta un pārsniedza arī SIA “ABORA” iesniegto piedāvājuma cenu (kas sākotnēji bija augstāka par SIA “ARČERS” iesniegto piedāvājuma cenu). Tieši arī par šī Iepirkuma sarunām [ČČ] savos 03.09.2019. paskaidrojumos (sk. Lēmuma 376. rindkopā) norādīja, ka “esmu apspriedis kā nozares speciālists, bet ne kā SIA “ARČERS” amatpersona. Es neatceros ar kādām personām apspriedu, ja kāds prasīja, izteicu viedokli, ja nepietiek SIA “ARČERS” kapacitāte, sniedzu konsultāciju, ar ko var sadarboties. Ļoti bieži pārrunājam šos jautājumus un kurš startēs iepirkumā”, bet KP ieskatā šī Lietas dalībnieku saruna nenorāda uz sarunu par kapacitātēm, konsultācijām, ar ko var sadarboties, vai startēšanu kopā, kā to norādīja [ČČ] (savos paskaidrojumos Lēmuma 378. rindkopā), bet gan tieši uz šī Iepirkuma sadali starp divām grupām un tieši Grupai Nr. 2, kas arī, pamatojoties uz KP analīzi, ir šī Iepirkuma gan vienīgie pretendenti, gan uzvarētājs, un tas ir tieši SIA “ARČERS” un [ČČ], kas pats personīgi piedalās šajā Lietas dalībnieku sarunā.
- 691 Vienlaikus savos 03.09.2019. paskaidrojumos par Lietā vērtētajiem Iepirkumiem un Iepirkumiem vispārīgi [ČČ] norādīja, ka . “Ļoti bieži pārrunājam šos jautājumus un kurš startēs iepirkumā” un “Arī šodien varu pateikt, uz kuriem iepirkumiem vēlos startēt, tomēr tā nav aizliegta vienošanās” un vēlāk norāda, ka “ir bijušas sarunas par uz kuriem es vēlos startēt, par sadarbību, esmu izteicis vēlmes par iepirkumiem, kas mani interesē”, tādējādi, atzīstot, ka ir informējis Lietas dalībniekus par dalības nosacījumiem Iepirkumos (sk. Lēmuma 376. un 377. rindkopas).
- 692 Savos 05.09.2019. paskaidrojumos [ČČ] norāda uz savu saistību un faktiski SIA “ARČERS” interešu pārstāvību Iepirkumos, jo, runājot par Rēzeknes sporta centrs Iepirkumu, [ČČ] par to, vai tad Lietas dalībnieks pirms piedalīšanās var nezināt, ka tam nebūs pietiekoša kvalifikācija, norāda, ka tā mēdz būt, jo “Nu, bet, mums gadās. Meitenes taisa piedāvājumus, kaut ko aizmirst, kaut ko neievēro. Mūs arī ir izmetuši ārā. Arčeru arī ir izmetuši ārā. Ko es – izsaku viņai rājienu, noņem prēmiju (..)” (sk. Lēmuma 391. rindkopu). [ČČ], sniedzot atbildi, pats sevi identificē ar SIA “ARČERS” tagadnes formā, vienlaikus norādot uz to, ka noņem SIA “ARČERS” darbiniekiem prēmijas un izsaka rājienu, ja tie, veicot SIA “ARČERS” darba pienākumus, ir kļūdījušies un minētā rīcība nebūtu iespējama, neesot SIA “ARČERS” interešu pārstāvim, faktiskajam vadītājam, pat ja *de iure* šāda saistība tiek slēpta. Tāpat Lietā iegūtajās piezīmēs no [LL] SIA “ARČERS” ir norādīts un ietverts Lietas dalībnieku divu grupu sadalījumā.
- 693 Ņemot vērā minēto, SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” un SIA “ARČERS” viedokļi ir pretēji Lietā norādītajiem faktiem, tāpēc tie ir noraidāmi.
- 694 SIA “SKONTO BŪVE” norāda, ka Paziņojumā ir iekļauti tikai bijušo amatpersonu viedokļi, un uzsver, ka Komerclikuma 221. panta pirmajā daļā ir noteikts, ka sabiedrību vada un pārstāv valde.
- 695 Kā jau iepriekš norādīts, KL noteiktās tiesības, t.sk. pieprasīt paskaidrojumus un informāciju, KP īsteno pēc savas iniciatīvas. Proti, KP pati izvēlas, kādas darbības ir nepieciešams veikt lietas izmeklēšanā, ņemot vērā lietas apstākļus. Konkrētajā gadījumā KP neuzskata, ka SIA “SKONTO BŪVE” esošo amatpersonu viedokļi būtu bijuši nepieciešami vispusīgākam pārskatīšanas novērtējumam. Arī pati SIA “SKONTO BŪVE” viedoklī nenorāda, kā esošo amatpersonu viedokļi būtu ietekmējuši Lietu un veicinājuši atšķirīgu novērtējumu, līdz ar to minētais SIA “SKONTO BŪVE” arguments ir noraidāms kā nepamatots. Savukārt formāla atsauce uz Komerclikuma 221. pantu nekādā veidā neatspēko KP secinājumus par [ĀĀ]

īstenoto SIA “SKONTO BŪVE” interešu pārstāvniecību Lēmumā analizētajās tikšanās reizēs.

26. Par konkurences izslēgšanu ab initio un ne bis in idem principi

- 696 SIA “MERKS” norāda, ka, ja KNAB kriminālprocesā tiks pierādīts, ka noteiktās Iepirkuma procedūrās līguma piešķiršana noteiktam pretendentam notikusi korupcijas rezultātā, tad būtu jāsecina, ka šādās Iepirkuma procedūrās konkurence bija izslēgta *ab initio*, kā rezultātā informācijas apmaiņai starp konkurentiem par dalību šādās Iepirkuma procedūrās pēc definīcijas nevar būt ne konkurenci ierobežojošs mērķis, ne sekas. Turklāt jāizvērtē arī *ne bis in idem* principa piemērojamība. SIA “MERKS” ieskatā KP nemaz nevar šādu izvērtējumu veikt, pirms ir pieņemts galīgais nolēmums KNAB kriminālprocesā.
- 697 KP norāda, ka KNAB 10.05.2021. izbeidza kriminālprocesu Nr. 16870002618, līdz ar to nav nepieciešams izvērtēt SIA “MERKS” atsauci par šī izbeigtā kriminālprocesa ietekmi uz šo Lietu.
- 698 Naudas soda piemērošanas procedūrās saistībā ar konkurences tiesībām ir jāievēro *ne bis in idem* princips. Konkurences tiesību jomā šis princips aizliedz kādu uzņēmumu atkārtoti sodīt vai ierosināt lietu par rīcību, kura vērsta pret konkurenci un par kuru tas ir sodīts vai atbildība ir noņemta ar iepriekšēju Komisijas lēmumu, kas nav pārsūdzams³⁰². Konkurences lietās *ne bis in idem* principa piemērošana ir pakļauta trīskāršam nosacījumam – fakti ir vieni un tie paši, likumpārkāpējs ir viens un tas pats un aizsargātās tiesiskās intereses ir vienas un tās pašas³⁰³. KP norāda, ka nav iepriekš sodījusi SIA “MERKS” par šajā Lēmumā ietvertajiem faktiem un Lietas dalībnieki tiek sodīti par pašu aizliegto vienošanos. Tam, ka pat teorētiski pret kādu tirgus dalībnieka amatpersonu ir uzsākts kriminālprocess, nav juridiskas ietekmes uz konkurences tiesību pārkāpuma konstatēšanu pret tirgus dalībnieku un *ne bis in idem* principa pārkāpšanu administratīvajā procesā par citu Lietas priekšmetu un pret pilnīgi citu subjektu. Lietas dalībnieku konkrētajai rīcībai, piedaloties individuālā Iepirkumā, ir tikai indikatīva nozīme.

27. Par LESD 101. panta piemērošanu

- 699 SIA “ABORA” uzskata, ka KP nav norādījusi pamatojumu, kas ļauj līdz pietiekamai ticamībai konstatēt “ietekmes uz tirdzniecību starp dalībvalstīm” efektu konkrētajā Lietā.
- 700 KP norāda, ka Lēmuma VII.1.2. apakšnodaļa satur ne tikai abstraktu KP pieņemumu par Lietuvā konstatētās aizliegtās vienošanās kvalificēšanu pēc LESD 101. panta, bet satur norādes uz Lēmuma IV. nodaļā ietverto konkrētā tirgus analīzi, kā arī citiem objektīviem faktiem. SIA “ABORA” savos paskaidrojumos nav atspēkojusi nevienu Lēmuma IV. nodaļā vai Lēmuma VII.1.2 apakšnodaļā ietvertajiem faktiem, kā arī nepamatoti viedoklī norāda, ka KP vispār nav vērtējusi ietekmi uz tirdzniecību, lai arī šis novērtējums ir veikts Lēmuma 596. un 597. rindkopā. Attiecīgi arī noraidāma SIA “ABORA” atsauce uz EST spriedumu *Ziegler*, jo tajā lietā EK vispār neveica ietekmētā tirgus definēšanu, bet tikai piemēroja prezumpciju, ka lietas dalībniekiem piederēja vismaz 5 % ietekmētā tirgus daļa. Ietekme uz Eiropas Savienības iekšējo tirdzniecību parasti izriet no vairāku apstākļu apvienojuma, kuriem, katram atsevišķi ņemtam, nav noteikti jābūt noteicošiem³⁰⁴.
- 701 Tam, cik ļoti kāda nozare ir ar savu “nacionālo dabu vai specifiku”, nav juridiskas nozīmes, ja tiek konstatēts, ka konkrētajā gadījumā izpildās EST judikatūrā un Pamatnostādnēs norādītie kritēriji. KP norāda, ka nepastāv tādas tirgus nozares, kuras ir tik specifiskas, ka automātiski tiek izslēgtas no pakļautības LESD normām. Katrā individuālā gadījumā lietas apstākļi ir jāvērtē atsevišķi. SIA “ABORA” arguments, ka būvniecības nozare ir nacionāla tāpēc, ka to

³⁰² EST 14.02.2012. spriedums lietā Nr. C-17/10, *Toshiba*, 93. punkts; EST 15.10.2002. sprieduma lietā Nr. C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, no C-250/99 P līdz C-252/99 P un C-254/99 P *Limburgse Vinyl Maatschappij*, 59. punkts

³⁰³ EST 14.02.2012. spriedums lietā Nr. C-17/10, *Toshiba*, 98. punkts; EST 07.01.2004. spriedums lietā Nr. C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P un C-219/00 P, *Aalborg Portland*, 338. punkts

³⁰⁴ EST 13.07.2006. spriedums lietā Nr. C-295/04 līdz C-298/04, *Manfredi*, 43. punkts (un tajā norādītā judikatūra)

regulē nacionālie normatīvie akti, izejvielu un darbaspēka pieejamība un citi faktori, ir abstrakts un neattiecināms uz Lietuvā konstatētajiem apstākļiem, jo šādas vispārīgas pazīmes attiektos praktiski uz jebkuru dalībvalsti un jebkuru tirgu, vienlaikus neatspēkojot Lietuvā ietvertu analīzi par ietekmi uz tirdzniecību starp ES dalībvalstīm.

- 702 Pie tam no Lietas materiāliem ir redzams, ka vairākos kartelizētajos Iepirkumos ir piedalījušies ārvalstu tirgus dalībnieki³⁰⁵, kas ir objektīvs fakts un apgāž SIA "ABORA" apgalvojumu par būvniecības tirgus Latvijā izteikto izolāciju no citām valstīm. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, lai nolīgums starp uzņēmumiem varētu ietekmēt tirdzniecību starp dalībvalstīm, tam, pamatojoties uz visiem objektīvajiem tiesību un faktiskajiem apstākļiem, ir jāļauj ar pietiekamu ticamību pieņemt, ka tas varētu tieši vai netieši, faktiski vai iespējami ietekmēt tirdzniecības plūsmas starp dalībvalstīm tādā veidā, kas varētu apdraudēt kopējā tirgus mērķu īstenošanu dalībvalstīs³⁰⁶, līdz ar to apstāklim, ka aizliegtajā vienošanā nav piedalījies ārzemju konkurents, nav izšķirošas nozīmes.
- 703 Norādāms, ka normatīvie akti un judikatūra neparedz kā priekšnoteikumu ietekmes uz tirdzniecību konstatācijai to, ka aizliegtās vienošanās aptvertajam tirgum ir jābūt izteikti internacionalizētam vai minimālo tirgus daļu pēc procentiem vai apjoma, kurā darbojas ārzemju konkurenti. SIA "ABORA" viedokļa 102. – 104. rindkopā ietvertie dati tikai norāda uz būvniecības apjomiem un divos konkrētos gados konstatēto tiešo ārzemju tirgus dalībnieku daļu būvniecības tirgū, lai arī Lēmuma 596., 597. un 599. rindkopā KP ir skaidri norādījusi kritērijus un faktus, ar kuriem ir pamatots secinājums par LESD 101. panta piemērošanu. Kā redzams no Lēmuma 596. rindkopas, tad ietekme uz tirdzniecību primāri tiek vērtēta pēc tā, kāda ir aizliegtās vienošanās dalībnieku tirgus daļa un apjoms ietekmētajā tirgū vispār, nediferencējot to, cik liela procentuālā daļa šī tirgus sastāv no importa.
- 704 KP Paziņojuma 598. rindkopas saturs attiecas uz negatīvas ietekmes uz konkurenci prezumpciju, nevis, kā to maldīgi norāda SIA "ABORA", uz ietekmes uz tirdzniecību prezumpciju.

28. Vienots un turpināts pārkāpums (vai ir šāda pārkāpuma dalībnieks)

- 705 Lietas dalībnieks SIA "MERKS" norāda, ka KP nepierāda, vai to var pamatoti uzskatīt par kādas konkrētas vienošanās vai arī vienota un turpināta pārkāpuma dalībnieku. KP, nepierādot vienota un turpināta pārkāpuma esamību, ir jāpieņem, ka Lietuvā KP analizē atsevišķas un nesaistītas epizodes, kur katram ir savs saturs, sākums un beigu datums.
- 706 Lietas dalībnieks SIA "ABORA" norāda, ka KP ir izteikusies neskaidri par apgalvotā pārkāpuma juridisko kvalifikāciju, turpināto vai atkārtoto raksturu, ilgumu, smagumu un dalībnieka lomu. Šo neskaidrību dēļ Lietas dalībniekiem atņemtas tiesības uz efektīvu aizstāvību.
- 707 KP paskaidro, ka prioritāri vienota un turpināta pārkāpuma jēdziens konkurences tiesībās tiek vērtēts kontekstā ar noilguma termiņu piemērošanu un naudas soda aprēķinu. Vienlaikus, tostarp ievērojot nacionālo konkurences tiesību piemērošanas procesuālo regulējumu, lai konstatētu vienota un turpināta pārkāpuma esamību, nozīme ir tam, vai attiecībā uz konkrētiem Lietas dalībniekiem attiecināmās darbības ir vienotas savā raksturā un mērķī, ar kādu šīs darbības ir veiktas.
- 708 KP norāda, ka tā Lietuvā ir vērtējusi Lietas dalībnieku starpā notikušo sarunu saturu informācijas apmaiņas mērķī un tās patieso saturu, un tādējādi nonāca pie secinājuma, ka Lietas dalībnieki ilgstošā laika periodā veica konkurenci ierobežojošas un imitējošas darbības, kuru mērķis bija

³⁰⁵ Sk. Iepirkumos RDĪD 2015/49, VNĪ 2015/2/2/AK-22, VIAA 2017/43 ERAF OT piedalījās AS "Panevežio statybos trestas" (Lietuvas tirgus dalībnieks); Iepirkumā JPD 2016/10/SK piedalījās UAB "Litana Ir Ko" (Lietuvas tirgus dalībnieks); Iepirkumā BNA 2016/045 piedalījās OU "Bauschmidt" (Igaunijas tirgus dalībnieks); Iepirkumā TNA 2018/9 – piedalījās AS "Merko Ehitus Eesti" (Igaunijas tirgus dalībnieks)

³⁰⁶ EST 14.12.2006. spriedums lietā Nr. T-259/02 līdz T-264/02 un T-271/02, *Raiffeisen*, 163. punkts un tajā ietvertā judikatūra

savstarpējās konkurences izslēgšana. Ir pamatoti secināt, ka Lietas dalībnieki ir vienojušies par Iepirkumu sadali, tostarp vienojušies par dalības nosacījumiem Iepirkumos Latvijā ilgstošā laika periodā, un nav pamata apšaubīt vienota un turpināta pārkāpuma esamību, tādējādi KP norāda, ka ir izvērtējusi pārkāpuma juridisko kvalifikāciju, raksturu, ilgumu, smagumu un dalībnieku lomu.

29. Bija jānosaka precīzs pārkāpuma beigu datums

- 709 SIA “RE & RE” un SIA “RERE BŪVE” norāda, ka Paziņojumā nav norādes vai pierādījumi par to, ka tās būtu izdarījušas pārkāpumu pēc 07.06.2018., taču izteikts uzskats, ka tās veikušas pārkāpumu pēc šī datuma, uzskatot, ka tādējādi pārkāpuma beigu perioda nenoteikšana pārkāpj nevainīguma prezumpciju.
- 710 SIA “MERKS” savā viedoklī norāda, ka KP nav pamata pieņemt, ka pārkāpums turpinās un bija jānosaka precīzs pārkāpuma beigu datums.
- 711 KP norāda, ka precīzs pārkāpuma beigu periods Paziņojuma sagatavošanas brīdī netika noteikts, jo, kā jau KP Paziņojumā bija norādīts, tas, ka KP rīcībā nav informācijas par citām Lietas dalībnieku tikšanās reizēm pēc 07.06.2018., nepierāda, ka Lietas dalībnieku starpā tika izbeigta noslēgtā vienošanās par Iepirkumu sadali³⁰⁷. Paziņojuma 739. punktā tika norādīts, ka “*Vērtējot pārkāpuma beigu brīdi, KPI rīcībā nav informācijas, ka Lietas dalībnieki ir pārtraukuši savu dalību kartelī*”, tādējādi KP deva pietiekoši skaidru norādi Lietas dalībniekiem, ka neizslēdz konstatēt Lietuvā pārkāpuma beigu periodu līdz pat gala Lēmuma pieņemšanas brīdim. KP uzsver, ka Lietas dalībnieku viedokļu saņemšanas un analīzes periodā nav izslēdzama papildu pierādījumu iegūšana vai viedokļos ietvertās argumentācijas analīze, kas var ļaut KP noteikt precīzu pārkāpuma periodu (tātad pēc Paziņojuma nosūtīšanas).
- 712 KP norāda, ka tas, ka Paziņojums nesatur precīzu pārkāpuma beigu periodu, nekādā veidā neaizskar Lietas dalībnieku tiesības sniegt viedokli un norādīt precīzu beigu periodu, kad Lietas dalībnieku starpā tika izbeigta noslēgtā vienošanās par Iepirkumu sadali, un nepārkāpj nevainīguma prezumpciju.

30. Nav ietekmēta konkurence un pasūtītāji privātajos Iepirkumos

- 713 SIA “ARČERS” norāda, ka Lietas dalībnieku sarunās paustais par Iepirkumu sadali vērtējams kritiski, ievērojot, ka Lietas izpētes gaitā nav iegūti pierādījumi, ka Lietas dalībnieki būtu ietekmējuši pasūtītāja rīcību. SIA “ARČERS” norāda, ka iespējamās vienošanās par dalību privātajos Iepirkumos nevarēja faktiski ietekmēt konkurenci Iepirkumā, kā arī Iepirkuma rezultātu. Uz to norādot arī KP, proti, “*Lietas dalībnieki nevar paredzēt vai tie tiks vispār uzaicināti (pat, ja pieteikušies kvalifikācijai), vai tiks uzaicināti visi lietas dalībnieki un vai tie izturēs pasūtītāja atlases kritērijus*”, kā rezultātā Iepirkumā uzvarēt var pavisam cits tirgus dalībnieks, kā arī nav secināms, ka iespējamās aizliegtās vienošanās rezultātā Lietas dalībnieki būtu nodrošinājuši mākslīgu cenas sadārdzinājumu, kas negatīvi ietekmētu pasūtītāju. Ievērojot veiktās atlases un Iepirkuma procedūras, KP nav pamata secināt, ka vienošanās sekas būtu konkurences deformācija vērtētajos privātajos Iepirkumos.
- 714 KP norāda, ka saskaņā ar konkurences tiesību piemērošanas praksi karteļu pārkāpumu izmeklēšanā un tirgus dalībnieka iesaistes pārkāpumā pierādīšanā ir pietiekami, ka konkurents ar savu paziņojumu par plānoto rīcību ir izslēdzis vai vismaz ir būtiski samazinājis neskaidrību par uzvedību, kuru sagaida no tā tirgū.³⁰⁸
- 715 KP norāda, ka karteļa pārkāpuma lietā, kas konkrētajā lietā izpaudies kā tirgus dalībnieku vienošanās, kuras mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā, to skaitā vienošanās par Iepirkumu sadali, kā arī par piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkursos vai izsolēs vai par šīs darbības (bezdarbības) noteikumiem, izņemot

³⁰⁷ EST 18.07.2005. spriedums lietā Nr. T-241/01 *Scandinavian Airlines System AB*, 193. punkts.

³⁰⁸ EST 16.12.1975. sprieduma apvienotajā lietā Nr. C-114/73 *Suiker Unie u.c.*, 173. un turpmākie punkti.

gadījumus, kad konkurenti publiski darījuši zināmu kopīgu piedāvājumu, un šī piedāvājuma mērķis nav kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci, nav būtiski, vai konkrētais iepiršanās tirgus dalībnieks uzvarēja Iepirkumā. Būtiski ir tas, ka šādā veidā – apmainoties ar komerciāli sensitīvu informāciju, sadalot Iepirkumus un lemjot par savstarpējo piedalīšanos, atteikšanos piedalīties vai aizsega piedāvājumu iesniegšanu Iepirkumos – jau ir ietekmēta konkurence, jo viens konkurents citam ir atklājis savus nākotnes plānus attiecībā uz plānotajām darbībām tirgū.

716 KP norāda, ka nav nepieciešams atsevišķi izvērtēt, vai aizliegtās vienošanās rezultātā Lietas dalībnieki būtu nodrošinājuši mākslīgu cenas sadārdzinājumu, kas negatīvi ietekmētu pasūtītāju, ja acīmredzami vienošanās mērķis ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana. Lietas izpētē ir pietiekami izvērtēt vienošanās mērķi bez īpašas tās seku izvērtēšanas³⁰⁹.

31. Lietas dalībnieku piezīmes (saraksti/tabulas/apkopojumi) nav atzīstamas par pierādījumiem Lietā

717 SIA “ARČERS” norāda, ka kritiski vērtējamās no [LL] un [DD] izņemtās piezīmes. Kā norādīts Lēmuma 216.–218. rindkopās, [LL] piezīmēs KP ieguva informāciju par vēl vairākiem dažādiem Iepirkumiem, kuru sadale tika veikta. Ievērojot, ka [LL] piezīmes tika izņemtas 08.07.2019., Lietā nav pierādījumu, kad piezīmes sagatavotas, un, ka KP analizētie Iepirkumi (Paziņojuma (un Lēmuma) 218. rindkopa) attiecas uz 2016. un 2017. gadu. Tas norāda, ka [LL] piezīmes, iespējams, atspoguļo vēsturiskās tirgus situācijas analīzi, nevis atzīstams par rakstveida pierādījumu aizliegtās vienošanās pastāvēšanai. Tāpat Lietā nav iegūti pierādījumi, kas norādītu, ka no [LL] automašīnas izņemtās piezīmes tika izmantotas kādā no sarunām (ka tas ir “riktīgais saraksts”, kur nav kļūdu” – Lēmuma 122. rindkopu), kuru audioierakstu atšifrējumi pievienoti Lietas materiāliem. Tādējādi [LL] piezīmes vispār nav atzīstamas par pierādījumu Lietā, jo tās nav attiecināmas uz iespējamo aizliegto vienošanos un tās īstenošanu.

718 Nav atzīstami par pierādījumiem Iepirkumi, kuri nav īstenojušies atbilstoši panāktajai vienošanai jeb atzīmēm piezīmēs vai arī tajos Iepirkumos, kas bija iedalīti, Lietas dalībnieki nemaz nepiedalījās.

719 No [DD] automašīnas izņemtās piezīmes arī nav atzīstamas par pierādījumu Lietā, jo KP konstatējusi, ka tās tikai daļēji atbilst sarunu audioierakstu atšifrējumos norādītajam, jo “piezīmju saturs atbilst [ČČ] teiktajam, jo satur faktiski visas tā minētās kolonnas (izņemot kolonnu ar datumu)” sk. Lēmuma 129. rindkopa. Tādējādi nav konstatējams, ka no [DD] mašīnas izņemtās piezīmes ir attiecināmas uz Lietu, jo piezīmju (tabulas) saturs nesakrīt ar 02.06.2016. sarunas audioieraksta atšifrējumā norādīto.

720 KP paskaidro, ka atbilstoši tiesu praksē nostiprinātajam³¹⁰, vērtējot tirgus dalībnieku rīcības atbilstību, ir jāievēro, ka lielākajā daļā gadījumu pret konkurenci vērstu darbību vai nolīgumu ir jāizsecina no noteikta skaita sakritību un norāžu. Tāpat, ievērojot, ka vienošanās par saskaņotu darbību konkurentu starpā tiek sodīti ar smagām sekām, nav sagaidāms, ka konkurējoši tirgus dalībnieki atstās uzskatāmus pierādījumus par to. Pamatā lielākajā daļā gadījumu pret konkurenci vērstu darbību vai nolīgumu pastāvēšana ir pārbaudāma no netiešiem pierādījumiem, kuri skatīti kopā un, nepastāvot citam loģiskam izskaidrojumam, var veidot pierādījumu par konkurences normu pārkāpumu. Šīs Lietas ietvaros pierādījumu standarts tika veikts, pārbaudot un pretnostatot no audioierakstu sarunu atšifrējumiem izrietošās sarunas, faktiskajai izpildei, kā arī vēl kā papildu pierādījumu vērtējot no KNAB saņemtās noteikto kriminālprocesa ietvaros izņemtās vairākas piezīmes, kurās atspoguļotā informācija daļēji atbilda gan sarunu audioierakstu atšifrējumos esošajai informācijai, gan tam, kā tas faktiski ir realizējies, pārbaudot IUB publicēto informāciju par Iepirkumu dalībniekiem un uzvarētājiem. Šajā gadījumā nav nozīmes nedz dokumenta nosaukumam, nedz sagatavošanas datumam, jo

³⁰⁹ Sk. AT 29.06.2009. spriedumu lietā Nr. SKA-234/2009, 20. punkts

³¹⁰ AT 29.04.2011. spriedums lietā Nr.SKA-100/2011, *Aizputes ceļinieks*, 14. punkts.

maz ticams, ka Lietas dalībnieki, apzinoties savas pretlikumīgās darbības (un tāda apzināšanās nepārprotami izriet no Lietas materiāliem (skat. sarunu, kur norāda, ka telefoni jāatstāj ārā utt.)), sagatavotās piezīmes par sadalītajiem Iepirkumiem noformēs veidā, kur būs visi dokumenta identificējošie rekvizīti (datums, dokumenta numurs. vai izstrādes vieta), kā tas tiktu darīts normālos apstākļos, ja šis dokuments nebūtu slēpjams, tam būtu oficiāls raksturs un tas nesaturētu informāciju par neatļautām darbībām. Ņemot vērā minēto, KP minēto viedokli noraida un atzīst to par nepamatotu.

32. SIA “MERKS” un SIA “ARČERS” norāda, ka sarunu/ vienošanās mērķis pilnīgi cits – LBP dibināšana/ atjaunošana, kā arī ģenerālvienošanās un uzņēmumu sadarbība dalībai Iepirkumos, veidojot personu apvienības

- 721 [KK] (SIA “MERKS”) abās paskaidrojumu sniegšanas reizēs (procesuālās darbības un procesuālās darbības KP telpās) paskaidroja un apstiprināja, ka tikšanos nolūks bija LBP dibināšana.
- 722 AT savā judikatūrā ir nostiprinājusi atziņu³¹¹, ka saskaņā ar KL 11. panta pirmo daļu vienošanās, lēmumam vai saskaņotai darbībai ir jābūt vērstai pret vai tai ir jāietekmē brīva konkurence. Saskaņā ar KL 11. panta pirmās daļas vārdisko redakciju ir pietiekoši, ka tiek konstatēts pasākuma mērķis – konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana. Pasākuma mērķis, lai arī tajā ir subjektīvs elements, ir noteicams objektīvi. Nav nozīmes tam, kādiem subjektīviem nolūkiem seko tirgus dalībnieki, kas iesaistījušies pasākumā, bet gan tam, kāda ir objektīvi konstatējama tendence šādam pasākumam. Tas ir pamatoti, jo tirgus dalībnieka rīcības subjektīvo pusi ir ļoti sarežģīti noteikt. Tā vietā ir pamatoti pieņemt, ka racionāli tirgus dalībnieki ir paredzējuši sava pasākuma ietekmi uz tirgu un to mērķtiecīgi īsteno. Negatīvā ietekme uz efektīvu konkurenci var izrietēt no vienošanās būtības, atsevišķas vienošanās daļas vai noteikumiem. Konkurenci ierobežojošs mērķis secināms no vienošanās mērķu objektīva novērtējuma, kādi tie izriet no vienošanās satura. Turklāt, nav nozīmes tam, vai aizliegtā vienošanās būtu sekmīgi realizējusies.
- 723 Lietā ir konstatētas darbības, kas vērstas uz konkurences kropļošanu. Līdz ar to nav izšķirošas nozīmes tam, kāds bija sākotnējais pušu/-es subjektīvais mērķis šādām konkurējošu uzņēmumu pārstāvju tikšanās reizēm, apmainoties ar informāciju par Iepirkumiem pirms piedāvājumu iesniegšanas. Šādas informācijas atklāšana citam tirgus dalībniekam, kas vienlaikus ir konkurents, pieļaujama tikai individuāli un tikai gadījumos, ja tirgus dalībnieki plāno iesniegt kopīgu piedāvājumu, kas, kā redzams no Lietas materiāliem, šajā gadījumā nav konstatējams. . Attiecīgi KP norāda, ka ar Lietā iegūtajiem pierādījumiem ir pamats konstatēt, ka Lietas dalībnieku starpā ir notikusi aizliegta vienošanās, kas izpaudusies, kā informācijas apmaiņa par Iepirkumiem un citiem dalības noteikumiem.
- 724 SIA “ARČERS” norāda, ka ģenerālvienošanās noslēgšana bija viens no sarunu, kuru audioierakstu atšifrējumi izmantoti Lietā, mērķiem un to norādījis arī [ČČ] 05.09.2019. KP sniegtajos paskaidrojumos (Paziņojuma (un Lēmuma) 383. rindkopu). Vienošanās mērķis ir bijis uzņēmumu sadarbība dalībai Iepirkumos, veidojot personu apvienības. Vienošanās mērķis ir bijis nozari reglamentējošo jautājumu risināšana, dibinot LBP.
- 725 Par subjektīvo mērķi, kāpēc sarunas notika, skatīt argumentu iepriekš, bet, kas papildus attiecas uz Lietas dalībnieka norādi, ka tas vēlējās izveidot personu apvienību, KP uzsver, ka, no konkurences tiesību aspekta raugoties, starp divām vai vairākām nesaistītām komercsabiedrībām, kas darbojas vienā konkrētajā tirgū, kā arī kandidē izsludinātajos Iepirkumos kā neatkarīgi/nesaistīti tirgus dalībnieki, savstarpēji konkurējot, nav pieļaujama komerciāli sensitīvas informācijas apmaiņa. Normālas konkurences apstākļos katra konkurējoša uzņēmuma prioritāte ir aizsargāt un nesamazināt savu konkurētspēju tirgū, darbojoties neatkarīgi un darot visu iespējamo, lai nepieļautu sensitīvas informācijas apmaiņu

³¹¹ AT 29.04. 2011. spriedums lietā Nr. SKA-100/2011 (A43005209), *Aizputes ceļinieks*, 25. punkts.

starp konkurentiem. KP noraida un atzīst par nepamatotu viedokli norādīto, ka informācijas apmaiņa par Iepirkumiem un dalības noteikumiem tajos ir saistīta ar sadarbību apvienības ietvaros, ņemot vērā, ka Lietā nav konstatēts, ka starp visiem šiem Lietas dalībniekiem un par visiem Iepirkumiem šāda veida apvienības būtu veidotas, turklāt, pat ja apvienība tiek veidota, tad attiecīgi informācijas apmaiņa notiek individuāli ar potenciālo sadarbības partneri un konkrēti par noteiktu Iepirkumu, kas ir pretēji Lietas izpētē konstatētajiem faktiskajiem apstākļiem, kur faktiski divu lielu grupu ietvaros savā starpā tika dalīti Iepirkumi³¹², kā arī to, ka Lietā vērtētās sarunas pēc to būtības saturēja informāciju par Lietas dalībnieku Iepirkumu sadali, vienojoties par dalības nosacījumiem Iepirkumos. Tādējādi KP noraida un atzīst par nepamatotu viedokli norādīto, ka Lietā informācijas apmaiņa par Iepirkumiem bijusi apvienības izveides ietvaros. Vienlaikus KP norāda, ka tā par minēto tēmu ir jau izteikusies Lēmuma 290. – 292. un 295. rindkopās.

33. Lietas dalībnieks ir norobežojies/ distancējies un nav pārkāpuma dalībnieks

- 726 SIA “ARČERS” pauž viedokli, ka [ČČ] ir norobežojies no pārējiem Lietas dalībniekiem un uz to norāda vairākas Lietas dalībnieku sarunas:
- 1) 19.05.2017. sarunas audioieraksta atšifrējums, kur necenzētā tekstā norādīts, ka “*par RTU, (**) visi piepisa. [ČČ] neatnāca, (**)*” un “*par estrādi [ČČ] pēdējā dienā paņēma un noleca*”;
 - 2) 30.06.2017. sarunas audioieraksta atšifrējums, kur norādīts, ka pastāv šaubas, ka “[ČČ] tur kaut ko strādā”, un “*katrā ziņā ne ar vienu runājis viņš nav*”;
 - 3) 17.08.2017. sarunas audioieraksta atšifrējums, kurā necenzētā tekstā norādīts, ka “[ČČ] grib līst visur”, un ka “*vajag izdomāt, kā ar to [ČČ] pareizi no mūsu puses*”, jo “[ČČ] baigi hitro” un “*katru reizi viņam sava pozīcija*”;
 - 4) 07.06.2018. sarunas audioieraksta atšifrējums (sk. Lēmuma 78. rindkopa), kurā norādīts, ka [ČČ] izvairās satikt Lietas dalībniekus un “*runā caur juristiem*” un “*negrib vienkārši tikties*”, bet pārējie Lietas dalībnieki “*pa visiem varam, pa visiem varam viņu nolikt vietā*”, kā arī “*tagad viņš klusē*” un, “*ja spēlē, tad spēlē godīgi*”;
 - 5) 07.06.2018. sarunas audioieraksta atšifrējums, kurā norādīts, ka Lietas dalībniekiem ir problēma “*kā tikt galā ar [ČČ], lai viņš neiztraucē*”, kā arī, ka “[ČČ] paliek, tas it kā nav dzirdējis” un “[ČČ] palika taktisku iemeslu dēļ” un “*viņš karos un dabūs*”.
- 727 KP norāda, ka SIA “ARČERS” sniegtais viedoklis neatbilst faktiskajiem apstākļiem Lietā. Pretēji SIA “ARČERS” norādītajam, šādu atsevišķu teikumu izcelšana, ignorējot kopējo sarunu kontekstu un citus Lietā iegūtos pierādījumus, ne tieši, ne netieši neliecina par to, ka [ČČ] būtu pretdarbojies vai norobežojies no Lietā vērtētās karteļa vienošanās. Turklāt, analizējot tikai SIA “ARČERS” norādītos sarunu fragmentus un nepastarpināto tekstu, kas pēc un pirms minētajiem citātiem turpinās, konstatējams, ka [ČČ] teiktais norāda tikai uz to, ka [ČČ] ir karteļa vienošanās dalībnieks un uz karteļa vienošanās īstenošanas gaitu laikā.
- 728 KP paskaidro, ka SIA “ARČERS” norādītie sarunu fragmenti norāda uz [ČČ] subjektīvajiem nolūkiem un interesi gan karteļa ietvarā, gan ārpus tā (ne Paziņojumā, ne šajā Lēmumā nav norādīts, ka Lietā vērtētā karteļa vienošanās ietekmēja un skāra visus Latvijā Lietā vērtētajā laika periodā izsludinātos/vēl neizsludinātos Iepirkumus) uzvarēt vairāk Iepirkumos, kas pats par sevi nevis izslēdz SIA “ARČERS” dalību karteļa vienošanās īstenošanā, bet tieši norāda uz tās esību un īstenošanu. Tādējādi SIA “ARČERS” minētie fragmenti norāda tikai uz karteļa vienošanās dalībnieku savstarpējām, īslaicīgām nesaskaņām, kas ne tieši, ne netieši nenorāda uz SIA “ARČERS” izstāšanos no Lietā vērtētās karteļa vienošanās. Šādi gadījumi neliecina par to, ka ar attiecīgo Lietas dalībnieku nav bijis iespējams vienoties, bet gan par situāciju, kur tirgus dalībnieks ir vēlējies izmantot karteli savā labā, lai gūtu atsevišķo labumu³¹³. Piemēram, 17.08.2017. saruna norāda, ka [ČČ] grib karteļa ietvarā iegūt vairāk Iepirkumus un tiek

³¹² Skatīt, piemēram, EST 21.01.2016. spriedumu lietā C-7/14, E-Turas, 41. un 48. punkts

³¹³ EST spriedums lietā Nr.T-327/94, SCA Holding, 118.rindkopa. Tāpat sk. Eiropas Komisijas 11.06.2002. lēmuma lietā COMP/36.571/D-1, Austrian banks — “Lombard Club”, 530. un 540. rindkopu

apspriests, ka jāpanāk, ka [ČČ] ievēro karteļa vienošanās rezultātā panākto Iepirkumu sadali un vienošanos par dalības nosacījumiem, savukārt vēlākā sarunā jau 07.06.2018., kur [ČČ] tiek norādīts par “karteļa vadītāju”, redzams, ka [ČČ] nevis distancējās vai izstājas no karteļa vienošanās, bet gan tieši pretēji- ar vēl lielāku piesardzību (kā Lietā jau konstatēts) komunicē ar citiem Lietas dalībniekiem un šajā brīdī to jau dara nevis tieši, bet caur citām ar karteli nesaistītām personām – caur juristiem.

- 729 Vienlaikus jāatgādina un jāuzsver, ka KP jau Lēmuma 78. rindkopā ir norādījusi, ka minētā saruna skaidri un nepārprotami norāda uz [ČČ] darbību juridiskā rakstura un lomas apzināšanos Lietā vērtētajā vienošanās īstenošanā, attiecīgi SIA “ARČERS” savā paustajā viedoklī sagroza faktus Lietā, mēģinot tos atainot citā gaismā, kas ir pretēji Lietā esošajiem pierādījumiem un neatbilst arī Lietas dalībnieku sarunās paustajam. Turklāt KP uzsver, ka tieši 07.06.2018. ir tā Lietas dalībnieku saruna, kurā tiek norādīts, ka [ČČ] ir pateikts, ka [ČČ] ir “karteļa vadītājs un vēl kaut kas”.
- 730 KP uzsver, ka apstāklim, kad karteļa dalībnieks veic savu darbību tirgū pretēji panāktajai aizliegtajai vienošanai, neatbrīvo to no atbildības par konkurences tiesību pārkāpumu, ja viņš ir piedalījies tikšanās reizē vai zinājis un piekritis tajā panāktajai vienošanai³¹⁴. Vēl jo vairāk, karteļa dalībnieka mērķis izmantot karteli savu subjektīvo interešu tirgū panākšanai, tai skaitā piekopjot vairāk vai mazāk neatkarīgu darbību, arī neatbrīvo no atbildības un neliecina pats par sevi par publisku distancēšanos no karteļa darbības³¹⁵. Katrs karteļa dalībnieks var uzņemties savu īpašo lomu. Tas vien, ka katrs uzņēmums piedalās pārkāpumā tā īpašā veidā, nenozīmē, ka uzņēmums neveicināja kopējā pret konkurenci vērsta mērķa īstenošanu un ka ar to nepietiek, lai izslēgtu atbildību par visu pārkāpumu³¹⁶.
- 731 Ir iedibināta judikatūra, ka “fakts, ka uzņēmums neievēro to sanāksmju rezultātus, kurām ir acīmredzami pret konkurenci vērsti mērķi, nav tāds, lai atbrīvotu to no pilnīgas atbildības par to, ka tas piedalījās kartelī, ja tas nav publiski norobežojies no tā, par ko vienojās sanāksmēs” šādai distancēšanai vajadzēja izpausties kā izstāšanās no nolīguma un publiska distancēšanās no tā, kas notika sanāksmēs un karteļa darbībās, atstājot pārējās puses bez šaubām, ka tā attālinājās no karteļa³¹⁷, kas nav konstatēts Lietā.
- 732 AS “UGN” norāda, ka [ČČ] ir pretdarbojies kartelim. Tiek norādīts uz četrām sarunām, kurās [ČČ] nav piedalījies, bet kurās viņa rīcība tika aprunāta. 19.05.2017., 30.06.2017., 17.08.2017. un 07.06.2018. saruna (Lēmuma 78. rindkopa) par [ČČ] rīcību norobežojoties no pārējiem Lietas dalībniekiem. Sk. KP atbildi pie SIA “ARČERS” viedokļa Lēmuma 727. rindkopā.
- 733 Līdzīgi viedokli pauž SIA “RE & RE”, norādot, ka KP nav vērtējusi atbildību attaisnojošos pierādījumus - pretdarbību. Piemēram, 1. sējuma 11 lpp. ir atrodami KNAB pieraksti, kur ir apgalvots, ka “[...] [RR] neievēro noslēgtās vienošanās. [NN] nolasa saņemto ziņu no [RR]: “Varat aicināt, es vairāk nekontaktēšos”. [...]”. Lietas dalībnieka SIA “RE & RE” apgalvojums par pretdarbību, kas būtu vērtējama, kā atbildību attaisnojošs pierādījums, ir pilnīgi pretējs Lietā nostiprinātajiem faktiem, jo kā redzams Lēmumā atspoguļotās informācijas, tad [RR] ir piedalījies arī sarunās pēc tam, kad citētās sarunas dalībnieki šo sms, ko rakstījis [RR], nolasījuši (citēts no Lietas 1. sējuma 6. reversa un var secināt, ka citētā saruna notikusi 03.07.2016 un sarunās, kas norisinājušās vēlāk, piemēram, 17.08.2017. dalību ņēmis arī [RR].) KP ieskatā norāda uz kādu atrautu faktu, tā esamību, pati par sevi nenorāda uz Lietas dalībnieka tiešu vai netiešu distancēšanos no aizliegtas vienošanās. Turklāt šāds apstāklis nenorāda arī uz vienošanās neesamību, bet gan uz vienošanās pilnīgu neievērošanu no visu karteļa dalībnieku puses, kas tieši pretēji, norāda uz vienošanos starp karteļa dalībniekiem pastāvēšanu un īstenošanu (sk. Lēmuma 730. rindkopu).

³¹⁴ EST 14.05.1998. spriedums lietā Nr. T-334/94, *Sarrio*, 118. punkts

³¹⁵ EST 27.09.2006. spriedums lietā Nr. T-59/02, *Archer Daniels Midland*, 189. punkts

³¹⁶ EST 06.03.2012. spriedums lietā Nr. T-53/06, *UPM-Kymmene Oyj*, 62. punkts

³¹⁷ EST 06.04.1995. spriedums lietā Nr. T-141/89, *Trefileurope Sales*, 85. punkts; EST 17.12.1991. spriedums lietā Nr. T-7/89, *Hercules Chemicals*, 232. punkts

- 734 Attiecībā par KP SIA “RE & RE” un SIA “RERE BŪVE” pārstāvju dalību ir secinājusi no visu Lietā esošo pierādījumu apjoma, to skaitā, jo pašiem audioierakstu atšifrējumiem un Ekspertīzes, kas KP ieskatā skaidri norāda uz [RR] un [EE] dalību fiksētajās sarunās. Lietā iegūtie pieraksti nevis pierāda dalību sarunās kā tādu, bet gan ir dokuments, kas parāda Iepirkumu sadali starp konkrētiem Lietas dalībniekiem. KP uzsver, ka šie pieraksti korelē ar audioierakstu atšifrējumos fiksētajām sarunām par Iepirkumiem un objektiem, tādejādi pamatojot KP secinājuma par audioierakstu atšifrējumos fiksēto sarunu saturu – vienošanās par dalības nosacījumiem Iepirkumos. SIA “RE & RE” un SIA “RERE BŪVE” pārstāvju aktīva³¹⁸ un vairākkārtīga dalība sarunās ir tieši fiksējama no pašu audioierakstu atšifrējumu teksta, līdz ar to KP noraida SIA “RE & RE” un SIA “RERE BŪVE” argumentu, ka nav konstatējama SIA “RE & RE” un SIA “RERE BŪVE” pārstāvju aktīva dalība sarunā.
- 735 KP norāda, ka saskaņā ar Noteikumu Nr. 179 22. punktu par atbildību mīkstinošu apstākli nav uzskatāms tas, ka kāds aizliegtās vienošanās dalībnieks nav bijis tās organizators. Noteikumu Nr. 179 22. punkts sevī ietur izsmeļošu atbildību mīkstinošu apstākļu uzskaitījumu, starp kuriem nav minēta kāda specifiska Lietas dalībnieka loma (iniciators, organizators, aktīvs vai pasīvs dalībnieks). Tieši otrādi, KP ir tikai pamats paaugstināt naudas sodu, ja kāds Lietas dalībnieks tiek atzīts par aizliegtās vienošanās organizatoru. Līdz ar to KP noraida SIA “RE & RE” argumentu, ka KP ir jāvērtē kā atbildību mīkstinošs apstāklis tas, ka kāds Lietas dalībnieks nebija sarunu organizators.

34. SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” norāda, ka tas nav aizliegtas vienošanās dalībnieks un pret to nav konstatējams pārkāpums

- 736 Iesniegtajā viedoklī SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” norāda, ka tās rīcībā nav konstatējams KL 11. panta vai LESD 101. panta pārkāpums. Paziņojumā paustie apsvērumi nav pietiekami, lai konstatētu SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” dalību Lietā izvērtētajā kartelī. Sarunās un arī Sarunu dalībnieku paskaidrojumos vairākkārt izskan apjukums par to, vai SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” ir pārstāvēts sarunās un vai SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” “piedalās”. SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” nav ņēmusi dalību sarunās. Nav pamata SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” lomu pārkāpumā vērtēt kā “aktīvu”, jo Paziņojumā norādītie Iepirkumi par kuriem sarunās tiek runāts saistībā ar SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” kopumā ir pieci - Rēzeknes tehnikums, Smiltenes tehnikums, Jelgavas Valsts Ģimnāzija, Valmieras sporta centrs un Ādažu skola. SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” no šiem piedalījās trijos (Rēzeknes tehnikums, Jelgavas Valsts Ģimnāzija, Valmieras sporta centrs), bet līgumu ar pasūtītāju noslēdz tikai vienā – Rēzeknes tehnikums.
- 737 KP vēlas paskaidrot, ka šajā gadījumā Lietā vērtētais pārkāpums izpaudās kā Iepirkumu sadale, vienojoties par dalības nosacījumiem Iepirkumos, kas tika realizēta tiekoties konkrētajām personām, kas pārstāvēja konkurējošas komercsabiedrības, t.sk. šajās sarunās aktīvu dalību ņem [ĀĀ], kas pārstāv gan SIA “SKONTO BŪVE”, gan SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS”. Attiecīgi SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” aktīva un vairākkārtīga dalība sarunās (sk. Lēmuma Tabulu Nr. 1) primāri izriet tieši no audioierakstu atšifrējumu teksta, līdz ar to KP noraida SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” argumentu, ka nav konstatējama SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” aktīva dalība. Tam, cik Iepirkumos Lietas dalībnieks ir piedalījies, un/vai uzvarējis nav izšķirošas nozīmes, lai KP varētu konstatēt pārkāpumu Lietā. Aizliegta, saskaņā ar KL 11. panta pirmo daļu, ir dalības nosacījumu saskaņošana vai Iepirkumu sadale Lietas dalībnieku starpā, neatkarīgi no kopējā Iepirkumu skaita Lietā vai no tā, cik Iepirkumos tas ir piedalījies un/vai uzvarējis.

³¹⁸ Sk. Lēmuma Tabulu Nr. 1.

- 738 To, ka konkrēti Iepirkumi tiek iedalīti arī SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” ir redzams, piemēram, no sarunas (skat. Lēmuma pielikumu Nr. 1, 21.07.2015., Nr. 4.), kur tiek dalīti tehnikumi, kur uz jautājumu, kuru uzdod [ČČ]: “*A Rēzekne kam ir? Smiltene? “LEC”*”? un [ĀĀ] atbild – “*“LEC”s*”. Vai, piemēram, vēršam uzmanību uz sarunu par (Lēmuma pielikumā Nr. 1, 27.08.2015., Nr.7.), kuru sarunas dalībnieki paši atzīst, ka LEC “*sēž pie galda*”, domājot ar to [ĀĀ], kas sarunā piedalās un pārstāv LECu, un, turpinot sarunu, sniedz informāciju pārējiem sarunas dalībniekiem “ [ĀĀ]:- ...[ZZ] *atbrauc(atbrauca?), ar to nav nekādu problēmu. Bet viņiem ambīcijas, varbūt, nav tik lielas būvniecībā. Kaut kādas ir. Viņiem.... mazumiņu, nu. Lai Celtniecības departaments būtu nodarbināts ar darbu, viss. Pārsvarā ir enerģētika. Bet ir arī celtniecības departaments, kur strādā simts cilvēki. Nu? Nu kā? Nu, viņiem kaut kāds, kaut kādu savu ...Viņiem nav milzīgu ambīciju tādu, kādas ir jums. Viņi neies būvēt ne, ne tur kaut kādu. [EE]:-Ogres tehnikumu nē? Jā? [ĀĀ]:- Ogres tehnikumu viņi arī neies būvēt. Viņi neies būvēt arī citus tehnikumus. Viņi paliks pie saviem diviem tehnikumiem. Katram ir..., lai tur varētu vislabāk uzbūvēt. Jā? To mēs varam garantēt. Bet viņi netaisās būvēt nekādus milzīgus centrus vai tur kaut kādus šitos te milzīgus veikalus simts tūkstoši kvadrātmetru. Tas nav viņu, tas nav viņu darbs. Zini kā? ...[EE]:-Nē, nu, ja tu saki, ka viņi neizjauks to, tur to iespēju, ko mēs tagad runājam, tā ir atbilde, nu. [ĀĀ]:- Jā. Tā ir atbilde. Viņi grib palikt pie saviem diviem tehnikumiem. Viss. To mēs varam garantēt. Protams. Protams. Tāpēc, ka viņiem nav tik lielu ambīciju kā pārējiem šeit ģenerāluzņēmējiem celtniecībā. Mazākas.(.)””.*
- 739 KP norāda arī uz Lietas dalībnieka pārstāvja [BB] paskaidrojumiem, kas norāda uz SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” sasaisti ar [ĀĀ]. AS “ABORA” valdes loceklis [BB] savos 21.02.2020. paskaidrojumos³¹⁹ KP norādīja, ka:
*“KP: Jūs par “G+M”, ja?
 [BB]: Nē, nu es komentēju, tas kā es redzu, kur ir saistība. Ir “LEC”, ir “Velve” tas ir [NN]. “Skonto” tas ir [ĀĀ], “Skonto” tāpat pieder arī LECs. Kas tur tālāk ir?”* No [BB] atbildes ir redzams, ka viņš uztver [NN] kā SIA “VELVE” pārstāvi, līdzīgi tāpat kā [ĀĀ] uztver par SIA “SKONTO BŪVE” pārstāvi, kas arī atbilst faktiskajiem apstākļiem.
- 740 Tādējādi, ņemot vērā, iepriekš minēto, KP norāda, ka arguments, ka SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” nepiedalās Lietā vērtētājā pārkāpumā un tā loma nav aktīva, nav pamatots un ir noraidāms.

35. Faktu jeb Iepirkumu jautājumi

- 741 Viedokļos norādīts, ka Lietas dalībnieki nav karteļa vienošanās dalībnieki un savu viedokli tie pamatā aizstāv ar aprakstiem par to, ka Lietas dalībnieku dalība vai, tieši pretēji, nepiedalīšanās Iepirkumos ir izskaidrojama, piemēram, ar kvalifikācijas esamību, interesi, interesi paplašināt darbības veidus, nostiprināt pieredzi, paplašināt to, atbilstību Lietas dalībnieku darbības stratēģijai un citiem legītimiem iemesliem un izskaidrojumiem.
- 742 KP norāda, ka sarunās panāktās vienošanas starp Lietas dalībniekiem un šo vienošanos korelācija ar Lietas dalībnieku nākotnes rīcību tirgū tieši norāda uz aizliegtu vienošanos, nevis vēlmi pārrunāt potenciālus sadarbības jautājumus Iepirkumu kontekstā. KP norāda, ka ir tikai pašsaprotami, ka primāri Lietā tiek sadalīti tādi Iepirkumi, kur Lietas dalībnieki katrs pats varētu piedalīties (ar vai bez apakšuzņēmēju palīdzības, ar vai bez pretendentu apvienības utml.), turklāt kā izriet no Lietā iegūtajiem pierādījumiem – Lietas dalībnieki palīdz viens otram ar kvalifikācijas nodrošināšanu (sk. piemēram, Lēmuma 264. rindkopu). Sagatavošanās process, lai piedalītos Iepirkumā, un Iepirkuma norises procesu atspoguļošana pati par sevi Lietā neattaisno konstatētās Lietas dalībnieku pārstāvju sarunas un tajās veikto dalības nosacījumu pārrunāšanu. No Lietā esošajiem pierādījumiem ir redzams, ka Lietas dalībnieki zināja, ka to starpā noslēgtā vienošanās ir aizliegta vienošanās, un attiecīgi par to netika stāstīts

personām, kas nav ar karteli tieši saistītas (tostarp to nezināja arī katra Lietas dalībnieka darbinieki, kas, piemēram, nodarbojās ar piedāvājumu sagatavošanu Iepirkumos (sk. Lēmuma **Error! Reference source not found.** rindkopu). Tādējādi Lietā vērtētās sarunas un citus pierādījumus visi Lietas dalībnieki skaidro atrauti no Lietā secinātā un nevērtējot iegūtos pierādījumus kopsakarā, tādējādi nespējot ticami, pamatoti un loģiski izskaidrot savu rīcību.

- 743 SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" sniedz viedokli par SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" Lietā vērtētajiem Iepirkumiem un [II] komunikāciju ar Lietas dalībniekiem, norādot, ka no Lietas materiāliem neizriet [II] komunikācija ne ar [ĀĀ], ne ar [NN] vai kādu citu Lietas dalībnieku, tādējādi SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" nezināja par Lietā vērtēto karteļa vienošanos un tajā SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" nav piedalījusies. Tāpat skaidro dalības iemeslus un formu, kam, pamatojoties uz SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" viedokli, nav saistības ar Lietā vērtēto karteļa vienošanos.
- 744 KP noraida SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" viedoklī paustos apsvērumus un norāda, ka Lēmuma 542. rindkopā jau ir atspoguļota komunikācijas ķēde SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS". Turklāt no Lietas dalībnieku 27.08.2015. sarunas par tehnikumu Iepirkumiem (t.sk. Ogres tehnikumu), sk. Lēmuma pielikumu Nr.1, Nr. 7, ir redzams, ka ar [ZZ] karteļa vienošanās īstenošanas ietvarā nav problēmu, jo tas komunicē ar sarunās klātesošo Lietas dalībnieku [ĀĀ] "*[ĀĀ]:- ...[ZZ] atbrauc(atbrauca?), ar to nav nekādu problēmu.*" Tādējādi vēlreiz KP norāda to, ka [II] savos paskaidrojumos KP atzina, ka ar [ĀĀ] un [NN] komunicē tieši [ZZ] "*Es ar [ZZ] kungu pārrunāju, kur es domāju startēt, kur [LEC] varētu startēt. Un tālākā komunikācija – vairāk vai mazāk tieši viņš satiekas ar šiem cilvēkiem.*" un [II] komunicē ar [ZZ]. Tādējādi, pamatojoties uz iepriekš minēto, pilnībā noraidāms kā nepamatots un pretējs Lietā esošajiem pierādījumiem ir SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" viedoklis, ka SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" nav bijusi komunikācija ne ar vienu no Lietas dalībniekiem, tostarp ar [NN], [ĀĀ].
- 745 Papildus jānorāda, ka SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" citā gaismā – ar Lietā esošajiem pierādījumiem nesaistītā veidā, skaidro arī citas sarunas, [II] paskaidrojumus (tostarp par to, ka SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" piedalījies nolikuma rakstīšanā pasūtītāja vietā), kā arī Iepirkumos, kas ir pretēji Lietā secinātajam. Jau Lēmuma 263. rindkopā ir norādīts, ka attiecībā uz [II] teikto par to, ka Valmieras sporta centra Iepirkumā SIA "VELVE" ([NN]) bija tā, kas noteica ne tikai pat piedāvājuma cenu, bet arī to, ka jāpiedalās šajā Iepirkumā kopā, nevis SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" individuāli, jo [II] norādīja, ka "*vēlējos startēt viens pats, un tika izteikts norādījums, ka jāstartē ar SIA "Velvi" kopā. (..), jo es viens pats varēju startēt šajā konkursā. (..) man zināmā mērā tas tika uzspiests un arī faktiski cenu un visu pārējo nosacīja ne jau mēs, bet nosacīja SIA "VELVE", no kā tiešā veidā arī izriet tas, ka SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" darbības ir pamatoti konstatēt KL 11. panta pirmās daļas pārkāpumu.*
- 746 KP norāda, ka neatkarīgi no Lietas dalībnieka viedokļa (jo tam nav būtiskas nozīmes Lietā), KP šīs Lietas ietvaros nevērtē Lietas dalībnieku faktisko nepieciešamību piedalīties Iepirkumos, t.sk. kopā ar citu Lietas dalībnieku vai citu tirgus dalībnieku pretendentu apvienībā, vai citā formā, KP vērtē Iepirkumu sadali, vienojoties par dalības nosacījumiem tajos, un tas primāri izriet no Lietas dalībnieku sarunām, piezīmēm, paskaidrojumiem un citiem pierādījumiem Lietā. Tāpat jānorāda, ka Lietā ir secināts, ka Lietas dalībnieki savstarpēji veic Iepirkumu sadali, vienojoties par dalības nosacījumiem, kas sevī ietver gan dalību Iepirkumā kā "ieplānotajam uzvarētājam", gan arī kā "aizsega piedāvājuma" iesniedzējam (kura primārais mērķis nav gūt uzvaru Iepirkumā, bet tā noteikti nav izslēgta), vienlaikus pastāvot iespējai konkrētā Iepirkumā nemaz nepiedalīties, un tādējādi arī ir skaidrs, kāpēc [ZZ] nekad neatteica jeb neaizliedza SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" piedalīties kādā Iepirkumā, jo karteļa vienošanās īstenošanai bija nepieciešami visi Lietas dalībnieki, tostarp, lai tie ir ne tikai

“ieplānotie uzvarētāji”, bet arī lai Lietas dalībnieki iesniedz “aizsega piedāvājumus”. Turklāt jāatgādina, ka Lietas dalībnieki rūpīgi slēpa šo karteļa vienošanos un par to nestāstīja citām ar karteli tieši nesaistītām personām.

- 747 KP noraida arī SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” viedokli, ka, ņemot vērā, ka tā jau iepriekš veica darbus citos Lietuvā vērtētajos Iepirkumos, tad ir loģiski, ka tā turpina piedalīties, piedalījās arī citos šī objekta Iepirkumos. KP šo viedokli noraida, jo primāri šāds dalības iemesls izriet nevis no SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” norādītā “loģiskuma” apsvērumiem, bet gan no Lietas dalībnieku karteļa vienošanās principa, kas atspoguļojas sarunās un piezīmēs, tostarp to ir norādījis arī pats [ĀĀ] 21.07.2015. sarunā, (Lēmuma pielikums Nr. 1, 21.07.2015., Nr. 4) “*Tas, kurš sācis, tad viņš viņu tā kā pabeidz*”, sk. Lēmuma 172. rindkopu.
- 748 SIA “MERKS” sniedz viedokli par Lietuvā vērtētajiem Iepirkumiem un skaidro gatavošanos tiem, to norisi, kam, pamatojoties uz SIA “MERKS” viedokli, nav saistības ar Lietuvā vērtēto karteļa vienošanos, kā arī norāda, ka KP nav lūgusi SIA “MERKS” skaidrot atsevišķus Lietuvā esošus pierādījumus.
- 749 KP, līdz Paziņojuma nosūtīšanas brīdim, ir tiesīga uzrādīt informāciju paskaidrojumu sniegšanai tādā apjomā, kādā uzskata par pamatotu un nepieciešamu. Pretēji Lietas dalībnieka viedoklim KP norāda, ka [NN] un [KK] saziņa ir izmantojama un tā pierāda karteļa vienošanās esamību un tās īstenošanu. Tas, ka KP amatpersonas nav lūgušas skaidrot pilnīgi visus Lietuvā esošos pierādījumus, nekā nekavē Lietas dalībnieku sniegt Lietuvā esošo pierādījumu novērtējumu brīdī, kad saņemts KP Paziņojums, un SIA “MERKS” to ir darījusi, tomēr, pamatojoties uz viedokli, ka Lietuvā iegūtie pierādījumi nav pieļaujami, faktiski atteikusies skaidrot, piemēram, Lietas dalībnieku (tostarp paša [KK]) sarunas un saziņu pēc to satura, bet skaidrojusi pēc formas un norises, vienlaikus vispārīgi apgalvojot, ka par Lietuvā esošajiem pierādījumiem (piemēram, [KK] saziņa ar [NN]) nav izdarāmi secinājumi, ka šī sarakste apliecinot aizliegtu vienošanos attiecībā uz SIA “MERKS”. KP nav pienākuma iegūt paskaidrojumus no Lietas dalībnieka/-iem par pilnīgi visiem Lietuvā esošajiem pierādījumiem, t.sk. apstākļos, kad ir izslēgtas visas saprātīgās šaubas par to saturu.
- 750 Tāpat KP noraida SIA “MERKS” sniegto skaidrojumu par Iepirkumu gaitu, gatavošanos tiem, norisi, iegūto punktu novērtējumu, sadarbības partneru piesaisti (t.sk. arī apakšuzņēmēju) utt., kas Lietas dalībnieka ieskatā faktiski norāda uz to, ka SIA “MERKS” nav Lietuvā analizētās karteļa vienošanās dalībnieks, kā nepamatotu un faktiskajiem apstākļiem Lietuvā un Lietuvā esošajiem pierādījumiem neatbilstošu (arī norādot, ka Lietuvā vērtētajos Iepirkumos bijusi brīva un sīva savstarpējā konkurences cīņa), jo viedoklī ietvertā informācija pati par sevi nekādi neizskaidro Lietuvā esošos pierādījumus (t.sk. sarunas), kas nebūtu pretrunā KL 11. panta regulējumam un attiecīgi neizslēdz Lietas dalībnieka dalību kartelī. Iepirkuma procedūrai un gaitai kā tādai karteļa lietās vispār ir neliela nozīme, jo tas ir juridisks veids, kā viena noteikta patērētāju grupa izvēlas sev pakalpojuma sniedzēju³²⁰, noteicošais ir aizliegtās vienošanās saturs.
- 751 KP noraida arī SIA “MERKS” argumentāciju par to, ka Iepirkumos tikušas samazinātas piedāvājumu cenas (tostarp vairākkārtīgi), ka Iepirkumos piedalījies kopā ar karteli nesaistītu tirgus dalībnieku (kopīgs piedāvājums) un tādējādi labprātīgi atteikusies no līgumcenas daļas, kā arī to, ka SIA “MERKS” patieso vēlmi konkurēt ar citiem piedāvājumu iesniedzējiem, apliecina iegūto punktu skaits Iepirkumos, sūdzību, pieteikumu tiesai utt. iesniegšana, jo tas norāda uz to, ka SIA “MERKS” nav ņēmis dalību karteļa vienošanās īstenošanā. Viss iepriekš minētais un SIA “MERKS” viedoklī ietvertais pats par sevi neizslēdz karteļa vienošanās esību, tāpat kā spēja kvalificēties vai atbilstība/neatbilstība kvalifikācijai, jo Lietuvā vērtētā vienošanās sevī ietver Iepirkumu sadali un vienošanos par to dalības nosacījumiem, lai panāktu karteļa vienošanās plānoto izpildi. Lietuvā vērtētā vienošanās nav saistīta ar SIA “MERKS” argumentāciju viedoklī ne tieši, ne netieši. Iepriekš minētais norāda tikai uz to, ka Lietas

³²⁰ AT 29.04. 2011. spriedums lietā Nr. SKA-100/2011 (A43005209), *Aizputes ceļinieks*, 23. punkts.

dalībniekiem karteļa vienošanas ietvarā vēl ir jāpielāgojas faktiskajiem apstākļiem, t.sk. lai piedalītos Iepirkumā un arī pašā Iepirkuma norises laikā, lai līdz galam īstenotu panākto karteļa vienošanos, kuras dalībnieks ir arī SIA “MERKS”. Tādējādi Lietas dalībnieks veic visas nepieciešamās darbības, lai vienošanos izpildītu, t.sk. vienlaikus panākot, ka pasūtītājam tiek radīts mākslīgs iespaids par savstarpēju pretendentu, kas ir Lietas dalībnieki, konkurenci. Tas pats attiecas uz SIA “MERKS” apgalvojumu par kopīgu piedāvājumu ar UAB “Mitnija” (“atdoto” līgumcenas daļu) un SIA “MERKS” izteikto pieļāvumu, ka karteļa dalībnieki būtu pret šādu faktu iebilduši – KP Lietas materiālos nesaredz šādus SIA “MERKS” pieļāvumus un turklāt, ja tas ir veids kā realizēt Lietas dalībnieku savstarpējo vienošanos un tā arī ir īstenota. Turklāt UAB “Mitnija” vietā teorētiski var būt arī jebkurš cits tirgus dalībnieks, tāpat kā cits karteļa dalībnieks, bet šāds fakts pats par sevi nemaina un neizslēdz karteļa esamību, vienlaikus norādot uz to, kādus vēl resursus karteļa dalībnieki iesaistīja, lai realizētu savstarpēji panākto vienošanos, kas tiek vērtēta šajā Lietuvā.

- 752 Papildus jānorāda, ka punkti Iepirkumā tiek piešķirti par piedāvājuma atbilstību pasūtītāja vajadzībām un gadījumā, pat ja tiek iegūti maksimālie punkti, tas nemaina karteļa vienošanās esību, kas tiek vērtēta šajā Lietuvā, iegūtie punkti ir būtiski tikai pasūtītājam, novērtējot iesniegto piedāvājumu, bet karteļa vienošanās ietvarā tam nav nekādas izšķirošas nozīmes. Turklāt Lietas dalībnieku Lietuvā vērtētā vienošanās sevī neietvēra vienošanos par piedāvājumu satura sīku savstarpēju saskaņošanu (piemēram, tāmju saskaņošanu), bet gan konceptuālu Iepirkumu (objektu) savstarpēju sadali, vienojoties par dalības nosacījumiem.
- 753 Papildus KP atgādina, ka tieši SIA “MERKS” pārstāvis [KK] savos 03.09.2019. procesuālo darbību laikā sniegtajos paskaidrojumos par pirmo uzrādīto 02.06.2016. sarunu par Ventspils mūzikas vidusskolas ar koncertzāli, kurā Lietas dalībnieki runāja “ [ČČ]:- Tālāk “Ventspils novada dome”- pie mums. [ĀĀ]:- Nav jautājumu, piekritu. [ČČ]:- Sakrīt(..)[RR]:- Jums. Tad ir Ventspils mūzikas vidusskola. Arī jums? [DD]:- Jā. Mums. (..)” un kurā pats [KK] nepiedalījās, bet piedalījās citās sarunās par šo Iepirkumu, atzina ka viņam “šķiet, ka notiek mēģinājums sadalīt tirgu”, savukārt par visām viņam uzrādītājām sarunām, t.i., par sarunu kopumu norādīja, ka “tas viss norāda uz tirgus sadalījumu konkurentu starpā” (sk. Lēmuma 461.–462. rindkopas), tādējādi apstiprinot KP secinājumu par aizliegtās vienošanās pastāvēšanu Lietas dalībnieku starpā.
- 754 KP noraida un par nepamatotu uzskata SIA “MERKS” viedokli ietverto apgalvojumu, ka (*). KP norāda, ka Lietas dalībnieku saruna (sk. Lēmuma 95. – 97. rindkopās) uzskatāmi atspoguļo [KK] un [NN] saziņas saturu Iepirkumu sadales kontekstā – proti, Lietas dalībnieku saruna notiek par dalības nosacījumiem Iepirkumos (piedāvājuma iesniegšana/ neiesniegšana) un KP secinājumus par Lietas dalībnieku rīcību izdara nevis no (*), bet primāri pamatojoties uz šīs saziņas saturu un tādējādi KP konstatēja, ka saziņas saturs atbilst panāktajai karteļa vienošanai, t.sk. citās Lietas dalībnieku sarunās un attiecīgi atbilst arī KP papildu analīzei.
- 755 KP norāda, ka nepiedalīšanās Iepirkumos Lietuvā nav vērtējama kā no karteļa autonomi izdarīta izvēle, bet gan kā karteļa vienošanās gaita laikā, kurā tiek pieņemti lēmumi par kopīgu Lietas dalībnieku nepiedalīšanos profesionālo izglītības iestāžu Iepirkumos, sk. Lēmuma 199.–200. rindkopas. Vienlaikus arī SIA “MERKS” nosaukums parādās [LL] izņemtajās piezīmēs. Tādējādi šādi Iepirkumi ir nevis izslēdzami no pārējo Iepirkumu loka kā tādi, par ko netika panākta karteļa vienošanās, bet gan vērtējami kā tādi, par kuriem tika panākta aizliegta vienošanās.
- 756 Attiecībā uz to, ka pierādījumi Lietuvā ir pieļaujami pierādījumi – skatīt Lēmuma VII. nodaļas 19.– 20. apakšpunktā.
- 757 SIA “ARĀERS” savā viedoklī norāda, ka Paziņojumā tika norādīts, ka [ČČ] “ir “pieraksti līdzīgi” un “mape vesela”, vērsot uzmanību, ka “piezīmes satur informāciju par Iepirkumiem un attiecīgo Iepirkumu sadali, jo citādi nav nekāda cita loģiska izskaidrojama par to”. Iepazīstoties ar pilnu 21.07.2015. sarunas audioieraksta atšifrējumu, ir secināms, ka “mape” satur informācija par Latvijas Nacionālās bibliotēkas (turpmāk – LNB) būvniecību un šī projekta

finansiālajiem norēķiniem, bet uz šādas informācijas apspriešanu starp tirgus dalībniekiem nav attiecināms KL 11. panta pirmajā daļā noteiktais aizliegums.

- 758 Pretēji SIA “ARČERS” apgalvotajam sarunā pieminētā mape nav attiecināma tikai un vienīgi uz LNB būvniecību, jo Lietas dalībnieku saruna par LNB tematiku sākas krietni vēlāk (audioieraksta atšifrējumā vairākas lapaspuses vēlāk). Tāpēc kritiski vērtējams šīs SIA “ARČERS” viedoklis, jo sarunā tiek norādīts, ka [ČČ] ir kompromāts līdzī un tas, ka [ČČ] tādējādi ir bīstams cilvēks, kas konkrētās sarunas kontekstā pēc tās patiesās būtības un satura nav saistīts ar LNB būvniecības finansiālajiem norēķiniem. Gluži otrādi, saruna Lietas dalībnieku starpā sākas ar sarunu par karteļa vienošanos, un šīs sarunas kontekstā tika norādīts uz [ČČ] kā bīstamu cilvēku un kompromātu, kas ir viņa rīcībā (sk. Lēmuma84. rindkopu) un tikai pēc tam saruna novirzījās arī par citām tēmām, kuras KP savas kompetences ietvaros nevērtē. Tādējādi šo SIA “ARČERS” viedokli KP noraida kā faktiskajiem apstākļiem Lietuvā neatbilstošu.
- 759 SIA “RE & RE” un SIA “RERE BŪVE” viedokļos norāda, ka Lietas materiālos nav atrodamas indikācijas, ka Lietas dalībnieki būtu apsprieduši citas Iepirkuma procedūras, kurās uzvarēja RERE grupas uzņēmumi. Seko dažādu Iepirkumu uzskaitījums un tiek norādīts, ka ir vēl arī citi Iepirkumi, kuros RERE grupas uzņēmumi uzvarēja laika posmā, kuru aptver Lietas dalībnieku sarunas.
- 760 Pretēji SIA “RE & RE” un SIA “RERE BŪVE” norādītajam KP norāda, ka pirmkārt, Lietuvā netiek vērtēti visi Latvijā izsludinātie Iepirkumi Lietuvā vērtētajā laika periodā un Lietuvā vērtētā karteļa vienošanās attiecīgi neaptver visus Latvijā konkrētajā laika periodā izsludinātos Iepirkumus un attiecīgi nav pamata uz tiem atsaukties. Otrkārt, jānorāda, ka pretēji Lietas dalībnieka paustajam, ka nav atrodama informācija Lietuvā tostarp par Pulka iela (Muzeju krātuve), tad šī informācija bija atrodama gan Paziņojuma pielikumā Nr. 1, gan ir atrodama Lēmuma pielikumā Nr.1, lūgums sk. minēto pielikumu Nr.1 16.01.2015. sarunu, Nr. 3 un par Jelgavas ģimnāzijas pārbūvi skatīt, piemēram, Lēmuma Pielikumā Nr.1, 02.06.2016. sarunu, Nr. 28. Turklāt, kas attiecas uz Jelgavas ģimnāzijas pārbūvi, KP padziļināti un vairākkārt ne tikai Paziņojumā, bet arī Lēmumā ir analizējusi Lietas dalībnieku darbību un sarunas šajā Iepirkumā (157.–158. rindkopas), tādējādi KP noraida šos viedokļus kā neatbilstošus un nepamatotus.

36. Apgrozījuma/peļņas pieaugums vai lielums, pastāvot karteļa vienošanai

- 761 SIA “ARČERS” savā viedoklī norāda, ka Lietas dalībnieku sadarbības rezultātā būtu iespējams panākt, ka līguma slēgšanas tiesības tiek piešķirtas pretendētājam, kas iesniedzis lielāku cenu, lai sasniegtu KP konstatēto vienošanās mērķi – garantēt lielāku peļņu. Tomēr vairāku Iepirkuma faktiskie apstākļi gluži pretēji norāda uz savstarpēju konkurenci starp pretendentiem (Slēgts konkurss “Olimpiskā centra “Rēzekne” Sporta arēnas būvniecība”, atklāts konkurss “Būvprojekta izstrāde, autoruzraudzība un būvdarbi objektā “Kazarmas jaunbūve “NBS Aviācijas bāzē”, Rembates pagasts, Ķeguma novads”, Slēgts konkurss „Administratīvās ēkas projektēšana, būvniecība un autoruzraudzība Jēkabpilī”).
- 762 KP nepiekrīt šim viedoklim un norāda, ka gluži pretēji SIA “ARČERS” norādītajam, ka karteļa rezultātā būtu iespējams panākt, ka līguma slēgšanas tiesības tiek piešķirtas pretendētājam ar lielāko cenu – Iepirkuma nolikumos kritērijs ir, piemēram, saimnieciski izdevīgākais piedāvājums vai zemākā cena, nevis augstākā cena. Turklāt karteļa rezultātā Lietas dalībniekiem, izslēdzot savstarpējo konkurenci, rodas iespēja palielināt savu peļņas daļu, vai nu palielinot savu piedāvājuma gala cenas, vai palielinot izredzes uzvarēt vairāk Iepirkumos, vai uzvarot apjoma ziņā lielākos Iepirkumos kā tas būtu iespējams, pastāvot reālai un netraucētai savstarpējai konkurencei. Tostarp KP neizslēdz visu minēto variantu kombinācijas. Jebkurā gadījumā, konstatējot vienošanos, kas ierobežo konkurenci pēc mērķa, KP nav jāpierāda ne šīs aizliegtās vienošanās ietekme uz tirgu, ne, vēl jo vairāk, šīs vienošanās ietekme uz pašu karteļa dalībnieku peļņu vai sekmīgu/nesekmīgu darbību tirgū.

- 763 Tāpat jāpiebilst, ka fakts, ka Iepirkumā piedalās vairāki Lietas dalībnieki, pats par sevi neaplicina un neapgāž Lietā vērtētās karteļa vienošanās esamību un īstenošanu, tieši pretēji, tas parāda karteļa vienošanās īstenošanas gaitu un to, ka panākto vienošanos Lietas dalībnieki realizē, piedaloties lielākam skaitam būvnieku, jo, kā paši Lietas dalībnieki savās sarunās atzina, viens otram palīdzot karteļa vienošanās īstenošanā, iesniedz vairākus piedāvājumus (t.sk. pat vēlams (Lietas dalībnieku ieskatā)), ka piedāvājumi tiek iesniegti no abām grupām, nevis no vienas (sk. 17.08.2017.sarunu Lēmuma pielikuma Nr. 1, Nr. 31).
- 764 SIA "ARĀERS" viedoklis par peļņas apmēru, kas neliecina, ka pastāv Lietā vērtētā karteļa vienošanās, bet gan sīva konkurence, ir noraidāms, jo, pirmkārt, tas ir apgalvojums bez jebkādiem datiem par tās dinamiku ilgākā laika posmā un visos gadījumos (Iepirkumos), otrkārt, nav zināmi arī visi faktori (tostarp sociāli ekonomiskie, kā arī, piemēram, Lietas dalībnieka preču un pakalpojumu izmaksas), kas ietekmēja peļņas apmēru. Papildus, treškārt, jānorāda, ka nav informācijas par jau iepriekšminēto un peļņu salīdzinājumā starp kartelizētajiem un nekartelizētajiem Iepirkumiem (tik pat iespējams, ka zemāka peļņa bija nekartelizētajos Iepirkumos un augstāka Lietā vērtētajos Iepirkumos. Treškārt, KP, pamatojoties uz Lietā esošajiem pierādījumiem, konstatē, ka Lietas dalībnieki savstarpēji veica Iepirkumu sadali, vienojoties par dalības nosacījumiem Iepirkumos, kas sevī ietver gan dalību Iepirkumā kā "ieplānotajam uzvarētājam", gan arī kā "aizsega piedāvājuma" iesniedzējam (kura primārais mērķis nav gūt uzvaru Iepirkumā, bet tā noteikti nav izslēgta), vienlaikus pastāvot iespējai konkrētā Iepirkumā nemaz nepiedalīties, tādējādi dalība Iepirkumā un visas dokumentācijas sagatavošana arī rada zināmas izmaksas, jo īpaši gadījumos, kad sākotnēji plānots vai zināms, ka dalība Iepirkumā ir fiktīva (bez nolūka uzvarēt un patiesas, brīvas konkurences rezultātā). Tāpat jānorāda, ka šāds arguments pats par sevi, gluži tāpat kā fakti par piedalīšanās iemesliem Lietā vērtētajos Iepirkumos, sūdzībām u.c., neatspēko Lietā esošos pierādījumus (t.sk. sarunas) un KP secinājumus par KL 11. panta un LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu un SIA "Arčers" dalību kartelī.

37. Nepareizi noteikts konkrētais tirgus un nav veikts ekonomiskais novērtējums

- 765 Lietas dalībnieki AS "LNK Industries" un SIA "ARĀERS" norāda, ka konkrētais tirgus Lietas ietvaros būtu jāsašaurina vai nu par katru Iepirkumu atsevišķi, vai būtu jāvērtē tikai tie iepirkumi, kuru finansējums ir lielāks par 3 miljoniem, papildus, būtu jāvērtē nevis tikai aizliegtas vienošanās mērķis, bet arī sekas, to pamatojot ar ekonomisku izvērtējumu.
- 766 Pirmkārt, tiesu praksē ir atzīts, ka gadījumos, kad uzņēmumu savstarpējās komunikācijas kaitējums konkurencei ir pietiekams, nav jāpārbauda to sekas. Tas izriet no apstākļa, ka noteikti uzņēmumu savstarpējās koordinācijas veidi jau pēc to rakstura var tikt atzīti par normālai konkurences funkcionēšanai kaitējošiem³²¹ kā, piemēram, šīs Lietas ietvaros, kad Latvijas vieni no lielākajiem būvniecības uzņēmumu pārstāvjiem savstarpēji tiekas un sadala savstarpēji Iepirkumus, kuros piedalīsies un uzvarēs vai piedalīsies kā "aizsega" pretendents savās interesēs. Ja ir konstatēts, ka nolīgumam ir konkurenci ierobežojošs mērķis, attiecīgā nolīguma faktiskā vai potenciālā ietekme (sekas) uz tirgu nav jāanalizē.³²² Ņemot vērā iepriekš minēto, šajā Lietā ekonomiskais seku izvērtējums nav nepieciešams, jo pēc mērķa šāda veida vienošanās, ko panāca Lietas dalībnieki, jau pēc būtības ir konkurenci kropļojošas darbības.
- 767 Otrkārt, KP norāda, ka, nosakot konkrētās preces tirgu, KP ir padziļināti vērtējusi pieprasījuma un piedāvājuma aizvietojamību³²³. Tas, ka aizliegta vienošanās skar tikai konkrētus Iepirkumus, pats par sevi nenozīmē, ka tikai šie Iepirkumi viedo konkrēto tirgu. No pieprasījuma puses katrs Iepirkums var veidot atsevišķu konkrēto tirgu – KP neapgalvo pretējo. Vienlaikus tirgus definēšana tiek skatīta arī no piedāvājuma puses. Nosakot tirgus definīciju no piedāvājuma puses, analizēta tiek nevis prece (šajā gadījumā – Iepirkumi), bet gan šo preču sniedzēji, t.i. –

³²¹ LR Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojums konkurences tiesību lietās 24. un 25. lpp.

³²² AT 03.02.2016. spriedums lietā Nr. SKA-3/2014, *Rimi Latvia*, 8. punkts.

³²³ Pārkāpuma vēstules 34.-40. paragrāfs

būvniecības uzņēmumi. Proti, ja būvnieks X ir spējīgs pietiekami īsā laikā posmā bez būtiska izmaksu un/vai komercdarbības veikšanas risku palielinājuma pārslēgties no Iepirkuma A (vai teritorijas) uz Iepirkuma B realizēšanu, tad abi šie Iepirkumi (vai teritorija) veido vienu konkrēto tirgu, pat ja aizliegta vienošanās skartu tikai Iepirkumu A. Vēl jo vairāk, tas attiecas uz Iepirkumiem (vai citiem juridiskiem veidiem, kā klients nodrošina pakalpojuma saņemšanu), kas ir relatīvi mazāki. SIA "ARČERS" nav sniedzis nekādu pamatojumu, kādēļ būvniecības uzņēmums, kas ir spējīgs nodrošināt miljoniem *euro* vērtu Iepirkumu realizāciju, nebūtu spējīgs nodrošināt arī mazāku (līdz ar to salīdzinoši vienkāršāku) Iepirkumu realizāciju, ja abi šie Iepirkumi ir pietiekami līdzīgi pēc veicamo darbu specifikas. KP, veicot padziļinātu konkrētās preces tirgus izvērtējumu, secinājusi, ka Lietas dalībnieki ir plaša spektra būvniecības uzņēmumi un to pieredze un specializācija ļauj kvalificēties dažādu veidu un jomu būvniecības Iepirkumiem patstāvīgi vai izmantojot citu tirgus dalībnieku, tostarp Lietas dalībnieku, pieredzi, piesaistot kā apakšuzņēmējus un dibinot līgumsabiedrības, lai kopīgi nodrošinātu kompleksu pieprasīto darbu izpildi būvobjekta būvniecībā. Līdz ar to nav nozīme tam, ka "lielie" būvniecības uzņēmumi nav mērķtiecīgi iesnieguši piedāvājumus arī "maza" finansējuma Iepirkumiem. Ja šie Iepirkumi pēc veicamo darbu specifikas ir līdzīgi, tad uzņēmums, kurš ir spējīgs veikt "lielo" Iepirkumu, ir arī spējīgs veikt "mazo" Iepirkumu, līdz ar to no piedāvājuma puses tie veido vienu konkrēto tirgu, no kā izriet, ka šajā konkrētajā Lietas tvērumā nav būtiski, vai tas ir mazāks par 3 miljoniem *euro*. Ņemot vērā iepriekš minēto, konkrētās preces tirgu būtu nepamatoti sašaurināt par katru Iepirkumu atsevišķi vai noteikt finansējuma sliekšni.

- 768 Papildus, KP norāda, ka tirgus definīcija runā tikai par preču vai pakalpojumu kopumu, kuriem pastāv aizvietojamība pieprasījuma vai piedāvājuma pusē. Definējot tirgu, šajā gadījumā nav nekāda nozīme tam, kādā juridiskajā formā pakalpojuma vai preces saņēmējs pakalpojumu vai precī saņem (caur Iepirkumu, cenu aptauju vai individuāli vienojoties). No tā nemainās aizvietojamība. Vienlaikus KP norāda, ka attiecībā uz tirgus definēšanu konkrēta Iepirkuma ietvaros AT spriedumā³²⁴ ir apstiprinājusi viedokli, ka tirgus nav definējams viena Iepirkuma ietvaros, norādot uz to, ka Iepirkuma procedūrai vispār ir neliela nozīme, jo tas ir juridisks veids, kā viena noteikta patērētāju grupa izvēlas sev pakalpojuma sniedzēju.

38. Ir jāpiemēro KL 11. panta otrā daļa – efektivitātēs ieguvumi

- 769 SIA "ARČERS" viedoklī norāda, ka vienošanās Lietas dalībnieku starpā ir uzskatāma par tādu vienošanos, kas veicinājusi būvniecības nozares izaugsmi, ekonomisko izaugsmi un ir veicinājusi nodokļu apjoma palielinājumu, un ka sarunas starp Lietas dalībniekiem ir bijušas ar mērķi risināt nozares problēmas, līdz ar to uzskatāmas par spēkā esošu vienošanos, saskaņā ar KL 11. panta otro daļu.
- 770 Pirmkārt, KP norāda, ka saskaņā ar KL 11. panta otrās daļas *prim* pantu, tirgus dalībniekam, kurš norāda, ka vienošanās atbilst šā panta otrās daļas prasībām, ir pienākums to pierādīt, tomēr SIA "ARČERS" nav KP iesniedzis nevienu pierādījumu, kas apliecinātu SIA "ARČERS" pausto viedokli – būtībā tas ir tikai tirgus dalībnieka pieņēmums, kas nevar tikt uzskatīts par pierādījumu šādam apgalvojumam. Tomēr, ņemot vērā SIA "ARČERS" pausto viedokli, kas norādīts Lēmuma 769. rindkopā, secināms, ka SIA "ARČERS" atzīst, ka vienošanās Lietas dalībnieku starpā ir pastāvējusi, jo pamats vērtēt vienošanās atbilstību konkurences tiesībām saskaņā ar KL 11. panta otro daļu var rasties tikai tādā gadījumā, ja pastāv pati vienošanās. Savukārt KP šo vienošanos vērtē kā tādu, kas ir aizliegta saskaņā ar KL 11. panta pirmo daļu un LESD 101. panta 1. punktu.
- 771 Otrkārt, SIA "ARČERS" minētie kritēriji (t.i., pieaug kopējais būvniecības produkcijas apjoms, pieaug kopējie nodokļu maksājumi valsts budžetā, pieaug darbinieku (strādnieku) atalgojums (bruto) un produktivitāte, kā arī ievērojami tiek samazināts ēnu ekonomikas īpatsvars) nekādā veidā netiek sasaistīti ar konkurenci. Proti, nav redzams neviens arguments, ka cēlonis šādiem

³²⁴ AT 29.04. 2011. spriedums lietā Nr. SKA-100/2011 (A43005209), *Aizputes ceļinieks*, 23. punkts.

patērētāju ieguvumiem ir tieši pieaugošā konkurence būvniecības nozarē, ko šķietami radījusi aizliegtā vienošanās. Turklāt, tāda rādītāja kā, piemēram, darbinieku (strādnieku) atalgojuma pieaugums var arī liecināt, ka būvniecības nozarē pieaug peļņa (kas ļauj arī izmaksāt augstākas algas), kas savukārt var liecināt, ka konkurence tirgū samazinās. Tāds rādītājs kā ēnu ekonomikas īpatsvars var mainīties pilnīgi neatkarīgi no konkurences izmaiņām tirgū (piemēram, ja mainās normatīvais regulējums valstī). Arī kopējais būvniecības produkcijas apjoms lielā mērā ietekmējas no ekonomiskajiem cikliem valstī un pasaulē (tautsaimniecības recesija, augšupeja u.tml.), kas ir pilnībā ar konkurenci konkrētajā tirgū nesaistīti faktori. SIA "ARČERS" nav pamatojis, vai iepriekš minētajiem rādītājiem vispār ir kāda cēloniska sasaiste ar konkurenci konkrētajā tirgū un tās ietekmi uz patērētāju. Tas pats attiecas uz SIA "LNK Industries" viedokli norādīto, piemēram, tiek minēta krītošā peļņas marža kā pierādījums konkurences pieaugumam tirgū. Vienlaikus tas ir tikai apgalvojums bez jebkādiem datiem, to dinamikas ilgākā laika posmā un faktoriem, kas ietekmēja peļņas maržu. Papildus, nav zināms, cik lielas šīs maržas bija *kartelizētos* vai *nekartelizētos* Iepirkumos (tikpat iespējams, ka zemākas peļņas maržas bija tieši tur, kur nebija aizliegta vienošanās un augstākas – kur bija aizliegta vienošanās). Līdz ar to nav sniegti pierādījumi, ka aizliegta vienošanās ir veicinājusi preču ražošanas vai realizācijas uzlabošanu vai ekonomisko attīstību, radot labumu patērētājiem.

- 772 Papildus, KP norāda, ka, ja pārkāpums izpaužas kā karteļa vienošanās, tiek prezumēts, ka pārkāpums radījis kaitējumu un tā rezultātā cena paaugstināta par 10 %, ja vien netiek pierādīts pretēji, kas izriet no KL 21. panta trešās daļas. Saskaņā ar KL 21. pantu pasūtītājs, kas cietis zaudējumus aizliegtas vienošanās rezultātā, ir tiesīgs prasīt un saņemt no pārkāpēja zaudējumu atlīdzību, tai skaitā atrauto peļņu un procentus no dienas, kad zaudējumi radušies, līdz dienai, kad samaksāta zaudējumu atlīdzība, lai nodrošinātu tādu stāvokli, kāds personai būtu bijis, ja konkurences tiesību pārkāpums nebūtu izdarīts. SIA "ARČERS" norāda, ka iespējamās aizliegtās vienošanās rezultātā konkurence netika likvidēta, jo Iepirkumos ir uzvarējuši arī citi tirgus dalībnieki, kas nav Lietas dalībnieki. Uz šo apgalvojumu KP norāda, ka KP Lietas ietvaros nav strīds par to, ka citu tirgus dalībnieku starpā pastāv vai nepastāv konkurence. Lietas ietvaros tiek vērtētas KP Lietas dalībnieku (kas ir lielākie būvniecības nozarē esošie uzņēmumi) darbības aizliegtas vienošanās ietvaros, kas kropļo vai pilnībā izslēdz konkurenci, piedaloties vai nepiedaloties publiskajos Iepirkumos būvniecības nozarē. Lietā konkurence netiek likvidēta, nevis pateicoties, bet par spīti karteļa eksistencei.

39. Par noilgumu LESD 101. panta piemērošanai

- 773 SIA "RE & RE" norāda, ka Paziņojumā norādīts, ka SIA "RE & RE" piedalās pārkāpumā vismaz no 13.06.2011. līdz 08.01.2013, kā arī no 16.01.2015. Ņemot vērā, ka KP izmeklē arī LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu, KP ir saistošas Regulas Nr. 1/2003 normas, kuras 25. panta 1. punkta b) apakšpunkts paredz, ka uz pārkāpuma izmeklēšanu attiecas piecu gadu noilguma termiņš. SIA "RE & RE" ieskatā Paziņojumam pievienotajos Lietas materiālos nav indikāciju, ka apgalvotais pārkāpums attiecībā uz SIA "RE & RE" turpinājās pēc 08.01.2013. Tātad SIA "RE & RE" ieskatā ir iestājies noilgums attiecībā uz tā dalību apgalvotajā pārkāpumā pirms 16.01.2015.
- 774 No Lēmuma esošo pierādījumu analīzes un secinājumiem Lēmuma VIII41.3 apakšpunktā izriet, ka SIA "RE & RE" darbības aizliegtajā vienošanās veido vienotu turpinātu pārkāpumu, un Paziņojuma 738. punkts specifiski norāda, ka KP ieskatā karteļa darbība nav pārtraukta līdz pat Paziņojuma nosūtīšanas brīdim. Savukārt Regulas 1/2003 25. panta 2. punkts nosaka to, ka noilguma termiņu skaita no dienas, kuras izdarīts pārkāpums. Tomēr pārkāpumu turpināšanas vai atkārtotības gadījumā laiku skaita no dienas, kurā pārtrauc pārkāpumu. Attiecīgi, konstatējot pārtraukumu vienotā turpinātā aizliegtā vienošanās, noilguma termiņš tik un tā tiek

skaitīts no pārkāpuma izbeigšanas dienas³²⁵. Ņemot vērā to, ka SIA “RE & RE” pārkāpuma beigu periods ir noteikts 03.09.2019., KP noraida SIA “RE & RE” argumentu par noilguma konstatāciju pēc Regulas 1/2003 25. panta 1. punkta b) apakšpunkta.

40. Par solidāro atbildību

- 775 SIA “Tehnocentrs” norāda, ka Paziņojumā KP nav ietvērusi vērtējumu, kāpēc SIA “Tehnocentrs” un SIA “ABORA” ir uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku.
- 776 KP norāda, ka gan Paziņojums, gan Lēmuma 828.–830. rindkopas satur skaidri definētu pamatojumu un kritērijus, uz kuriem balstās KP veiktais novērtējums par solidārās atbildības piemērošanu. Latvijas tiesu praksē³²⁶ jau ir vērtēta mātes sabiedrības izšķirošās ietekmes konstatēšana, no kuras izriet mātes sabiedrības solidārā atbildība, ja mātes sabiedrībai pieder 100 % meitas sabiedrības kapitāla daļu. Secīgi atzīts, ka kontrole pār 100 % meitas sabiedrības kapitāla daļām ļauj prezumēt mātes sabiedrības izšķirošo ietekmi bez jebkādu citu papildkritēriju novērtējuma vai analīzes.
- 777 KP noraida SIA “GRF” viedokli norādīto, ka tā nav faktiski īstenojusi izšķirošo ietekmi pār SIA “SKONTO BŪVE” un SIA “SKONTO BŪVE” savu rīcību tirgū ir noteikusi autonomi par laika posmu līdz 15.02.2021., jo līdz 15.02.2021. SIA “GRF” nav piederējis viss vai gandrīz viss SIA “SKONTO BŪVE” kapitāls.
- 778 Uz izšķirošās ietekmes pastāvēšanu var norādīt vairāki apstākļi, piemēram, mātes sabiedrības atbildīgās amatpersonas darbojas arī meitas sabiedrības pārvaldē³²⁷ un tādas pazīmes (piemēram, viena un tā pati adrese, vienāda vai līdzīga nosaukuma lietojums firmā, u.c.), kas trešajām personām var likt uzskatīt, ka mātes sabiedrība un meitas sabiedrība ir viens tirgus dalībnieks³²⁸.
- 779 Kā redzams no Lēmuma 849. rindkopā ietvertās KP analīzes, tad [ĀĀ] ir bijis amatpersona SIA “SKONTO BŪVE” un SIA “GRF”, kā arī SIA “GRF”, SIA “Skonto Construction” un SIA “SKONTO BŪVE” juridiskās adrese ir vienā adresē – Rīgā, Emiļa Melngaiļa ielā 1A (kā arī vienota vārda “Skonto” lietojums firmā “Skonto Būve” un “Skonto Construction”), kas KP ieskatā pārliecinoši norāda uz šo uzņēmumu kopējo sasaisti. Jāpiebilst, ka jau ar KP 13.10.2011. lēmumu Nr. 63 “Par tirgus dalībnieku apvienošanu”³²⁹ (lietas Nr.1928/11/03.01.-01./14), kas ir stājies spēkā un netika pārsūdzēts, tika atzīts, ka [ĀĀ] kā SIA “GRF” vienīgais dalībnieks, kam pieder 100 % kapitāldaļu, caur SIA “GRF” īsteno tiešu un netiešu izšķirošu ietekmi pār SIA “SKONTO BŪVE” (80 % kapitāla daļu). Līdz ar to KP secina, ka SIA “GRF” ir varējusi un arī faktiski īstenojusi izšķirošu ietekmi pār SIA “SKONTO BŪVE” vismaz no 24.08.2011.
- 780 SIA “Tehnocentrs” un AS “UGN” norāda, ka nekad nav darbojušās ar preču pārdošanu vai pakalpojumu sniegšanu būvniecības nozarē.
- 781 Šim argumentam nav juridiskas nozīmes, jo solidārās atbildības būtība sevī neietver nepieciešamību konstatēt mātes uzņēmuma dalību tajā pašā tirgū, kur meitas uzņēmums ir veicis konkurences tiesību pārkāpumu. Kā ir atzīts EST praksē, tad, tiklīdz tirgus dalībnieks pārkāpj konkurences tiesību normas, tam atbilstoši personīgās atbildības principam par šādu pārkāpumu ir jāatbild. Tātad meitas sabiedrības rīcībā mātes sabiedrību var vainot tostarp tad, ja, lai gan tā ir atsevišķa juridiska persona, šī meitas sabiedrība savu rīcību tirgū nenosaka patstāvīgi, bet gan galvenokārt piemēro mātes sabiedrības dotus norādījumus, it īpaši ņemot

³²⁵ EST 17.05.2013. spriedums lietā Nr. T-147/09, *Trelleborg Industrie SAS*, 72. – 95. punkts; EST 17.12.1991. spriedums lietā Nr. T-7/89, *Hercules*, 307. – 311. punkts

³²⁶ AA 0.03.2017. spriedums lietā Nr. A43012214, *KIA Auto*, 28. punkts; AA 29.10.2012. spriedums lietā Nr. A43015111, *Preiss*, 8. punkts.

³²⁷ EST 12.07.2011. spriedums lietā Nr. T-132/07, *Fuji Electric*, 184. punkts; EST 27.09.2012. spriedums lietā Nr. T-344/06, *Total SA*, 73. punkts

³²⁸ EST 27.09.2012. spriedums lietā Nr. T-361/06, *Ballast Nedam*, 56. punkts.

³²⁹ Sk. https://lemumi.kp.gov.lv/files/lemumu_pielikumi/yhDU49DlvL.pdf Lēmuma 1. daļā norādīts, ka SIA “GRF”, SIA “GRIF 1” (SIA “Skonto Construction” vēsturiskais nosaukums līdz 15.06.2018.) un SIA “Skonto Būve” ir viens tirgus dalībnieks (aplūkots 04.06.2021. plkst.16:29)

vērā ekonomiskās, organizatoriskās un juridiskās saiknes, kas šīs divas juridiskās personas apvieno. Šādā situācijā mātes sabiedrība un tās meitas sabiedrība ir vienas ekonomiskas vienības daļas un tātad veido vienu tirgus dalībnieku.

782 Tātad KP tiesības adresēt mātes sabiedrībai lēmumu, ar kuru tiek uzlikti naudas sodi, izriet nevis no tā, ka mātes sabiedrība būtu pamudinājusi savu meitas sabiedrību izdarīt pārkāpumu, ne arī, vēl jo mazāk, no mātes sabiedrības dalības minētajā pārkāpumā, bet gan no fakta, ka tās veido vienotu tirgus dalībnieku³³⁰. Līdz ar to apstāklim, ka viena un tā paša tirgus dalībnieka viena daļa darbojas citā tirgus segmentā, nav nozīmes, jo izšķirošā nozīme ir tam, vai mātes sabiedrībai ir bijusi izšķirošā ietekme pār meitas sabiedrību. Līdz ar to, piemērojot KL normas, ir pamats ņemt vērā EST apsvērumus³³¹, no kuriem izriet, ka solidārās atbildības izriet no viena tirgus dalībnieka koncepta, kas ir interpretējams autonomi³³². AS “UGN” norāda, ka KP ir tikai formāli norādījusi uz AS “UGN” īstenoto izšķirošo ietekmi pār SIA “ARČERS” bez jebkāda detalizēta apstākļu izklāsta par AS “UGN” atzīšanu par atbildīgu SIA “ARČERS” pārkāpuma izdarīšanā.

783 Kā atzīts EST praksē³³³, tad izšķirošās ietekmes prezumpcijas konstatēšanai KP ir nepieciešams tikai konstatēt faktu, ka mātes sabiedrība kontrolē visas vai gandrīz visu meitas uzņēmuma kapitālu bez nepieciešamības atsaukties vai papildus analizēt jebkādus citus pierādījumus³³⁴. No šādas kapitāla kontroles *per se* izriet solidārā atbildība mātes uzņēmumam par tās meitas uzņēmuma darbību tirgū. Attiecīgi, pēc šādas prezumpcijas konstatēšanas pierādīšanas pienākums, norādīt uz faktiem, kas norāda, ka mātes uzņēmums tomēr nav īstenojis izšķirošo ietekmi pār meitas sabiedrību, pāriet uz mātes sabiedrību³³⁵. Līdz ar to AS “UGN” nav atspēkojis KP konstatēto izšķirošās ietekmes prezumpciju, jo savā viedoklī nav norādījis nevienu konkrētu faktu vai pierādījumu.

784 (*)

785 KP uzsver, ka nav juridiskas nozīmes tam, ka mātes uzņēmums solidārās atbildības koncepta izpratnē īsteno izšķirošo ietekmi pār meitas uzņēmumu ar cita uzņēmuma starpniecību (*indirect decisive influence*), un tam, ka mātes uzņēmums ir tikai holdinga uzņēmums³³⁶. Tas, ka mātes uzņēmums ir holdings, pats par sevi neatspēko vienota tirgus dalībnieka konceptu un to, ka 100 % kapitāla daļu īpašumtiesības nodrošina mātes uzņēmumam netiešu kontroli pār SIA “MERKS” darbību tirgū. Šajā gadījumā apstākļi, ka AS “MERKO EHITUS” kā mātes uzņēmums netieši kontrolē SIA “MERKS” caur Osauhing Merko Investments, nekādā veidā nemaina solidārās atbildības un legālās prezumpcijas faktu par AS “MERKO EHITUS” izšķirošo ietekmi pār SIA “MERKS”. (*), kas liek secināt, ka AS “MERKO EHITUS” ir ne tikai ieinteresēts kontroles īstenošanā pāri SIA “MERKS” darbību, bet arī ir informēts par tā darbību un ir tikai loģiski secināt, ka AS “MERKO EHITUS” ir bijušas un joprojām ir finansiāla interese īstenojot ietekmi pār SIA “MERKS”, lai gūtu peļņu³³⁸.

786 Solidārās atbildības konstatācijai nav svarīgi, vai mātes uzņēmums ir īstenojis ikdienas kontroli un operatīvu uzdevumu došanu meitas uzņēmumam³³⁹, kā arī, vai mātes uzņēmums ir vai nav

³³⁰ EST 14.03.2013. spriedums lietā Nr. T-587/08, *Fresh Del Monte Produce, Inc.*, 53. – 55. punkts (un tajos minētā judikatūra).

³³¹ AT 16.06.2017. spriedums lietā Nr. SKA-61/2017, 7. punkts.

³³² EST 10.09.2009. spriedums Lietā C-97/08 P, *Akzo Nobel v Commission*, 56. punkts; EST 08.07.1999. spriedums lietā Nr. C-49/92, *Anic Partecipazioni*, 145. punkts

³³³ EST 10.09.2009. spriedums Lietā C-97/08 P, *Akzo Nobel v Commission*, 60.–61. punkts; EST 08.05.2013. spriedums Lietā C-508/11 P, *ENI v Commission*, 47. punkts

³³⁴ EST 29.09.2011. spriedums lietā Nr. C-521/09 P, *Elf Aquitaine*, 57. punkts

³³⁵ EST 14.03.2013. spriedums lietā Nr. T-587/08, *Fresh Del Monte Produce, Inc.*, 139. punkts.

³³⁶ EST 21.01.2011. spriedums lietā C-90/09 P, *Química*, 86. punkts.; EST 13.12.2013. spriedums lietā T-399/09, *Holding Slovenske elektrarne d.o.o. (HSE)*, 59. punkts.

³³⁸ Sk. arī EST 14.03.2013. sprieduma lietā Nr. T-587/08, *Fresh Del Monte Produce, Inc.*, 122. – 125. punktus ietvertās EST atziņas

³³⁹ EST 10.09.2009. spriedums lietā Nr. C-97/08 P, *Akzo Nobel*, 77. punkts.

zinājis par meitas uzņēmuma īstenoto konkurences tiesību pārkāpumu³⁴⁰. KP norāda, ka arī meitassabiedrības SIA “MERKS” un AS “MERKO EHITUS” faktiskā darbība (vienots zīmols, publiskie konsolidētie AS “MERKO EHITUS” grupas gada pārskati³⁴¹) un publiskais tēls apliecina, ka šie tirgus dalībnieki ne tikai reprezentē sevi trešajām personām, bet arī *de facto* veido vienu ekonomisko vienību.

787 SIA “RE & RE” un SIA “RERE BŪVE” savā viedoklī norāda, ka nav pamatots, kā tieši izpaudusies solidāra atbildība, vai uzņēmumi kopīgi apņēmušies izdarīt pārkāpumu un kādi pierādījumi uz to norāda, kā arī, vai šādas solidāras atbildības noteikšana neapdraudētu SIA “RE & RE” un SIA “RERE BŪVE” ekonomisko integritāti.

788 KP uzsver, ka no KL normām ir secināms, ka par atbildības subjektu uzskatāms tirgus dalībnieks, un regulējuma mērķis ir par subjektu padarīt saimnieciskas jeb ekonomiskas darbības veicēju (ekonomisku vienību) neatkarīgi no tā, kādās juridiskās formās tas pastāv. Tas atbilst likuma mērķim – saukt pie atbildības pārkāpumā vainīgās personas. Tā kā tirgus dalībnieks var sastāvēt no vairākām juridiski nošķirtām personām, lēmums par atbildības piemērošanu tiek adresēts šīm personām. Ciktāl kādu personu var pierēķināt tam tirgus dalībniekam, kurš izdarījis KL pārkāpumu, šī persona ir subjekts, kam var piemērot atbildību. Tostarp tā var būt mātes sabiedrība, ja konkurences pārkāpumu tieši veidojošās darbības veikusi meitas sabiedrība, kas savu darbību nenosaka neatkarīgi no mātes sabiedrības³⁴².

789 Attiecīgi no judikatūras var secināt, ka solidārās atbildības piemērošanas priekšnoteikums nav pašas mātes sabiedrības nepastarpināta dalība aizliegtajā vienošanā, bet gan pats tirgus dalībnieka termina koncepts konkurences tiesībās. Mātes sabiedrības atbildība par pārkāpumu izriet nevis no dalības pārkāpuma izdarīšanā vai tā iniciēšanā, bet gan no tā, ka attiecīgie tirgus dalībnieki ir uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku un pārkāpuma izdarītāji savu rīcību nenosaka patstāvīgi³⁴³.

790 Pretēji SIA “RE & RE” un SIA “RERE BŪVE” viedoklim KP norāda, ka tā neuzskata, ka AS “RERE Grupa” ir bijusi dalībniece pārkāpuma izdarīšanā, un uz tām neattiecinā personīgo atbildību, kā tas būtu konkrētajam pārkāpuma izdarītājam. AS “RERE Grupa” solidārā atbildība par savu meitu rīcību izriet no tā, ka to saistītās sabiedrības savu rīcību nenosaka neatkarīgi. Vadoties pēc EST prakses, mātes sabiedrības solidārā atbildība par meitas sabiedrības darbībām ir atzīta jau EST 14.07.1972. spriedumā lietā Nr.48/69, kur tika norādīts, ka tirgus dalībnieku juridiskā nošķirtība nevar būt šķērslis tirgus dalībnieku saimnieciskajai vienotībai savā darbībā konkurences tiesību jomā. Kopš iepriekš minētās lietas tiesu prakse ir plaši attīstījusies, un saskaņā ar jaunāko praksi, kad mātes sabiedrībai pieder 100 % meitas sabiedrības kapitāla daļu, tai ir izšķiroša ietekme meitas sabiedrībā, un tiek uzskatīts, ka mātes sabiedrība faktiski īsteno izšķirošu ietekmi pār meitas sabiedrību, ja vien tirgus dalībnieks nepierāda pretējo (tā sauktā „izšķirošās ietekmes faktiskas izmantošanas prezumpcija”)³⁴⁴.

791 Iepriekš minēto argumentāciju apstiprinājusi arī Administratīvā apgabaltiesa lietā Preiss³⁴⁵, norādot, ka saskaņā ar KL 1. panta pirmās daļas 9. punktu mātes sabiedrība un tās meitas sabiedrība var tikt uzskatītas par vienu tirgus dalībnieku un, pieņemot lēmumus par konkurences tiesību pārkāpumiem, KP var tos attiecināt arī uz lietā iesaistīto sabiedrību mātes uzņēmumiem, nosakot mātes sabiedrības un meitas sabiedrības solidāro atbildību, konstatējot, ka mātes sabiedrībai pieder 100 % meitas sabiedrības kapitāla daļu. Rezumējot secināms, ka

³⁴⁰ EST 19.07.2012. spriedums lietā Nr. C-628/10 P un C-14/11 P, *Alliance One International and Others*, 44. punkts.; EST 10.09.2009. spriedums lietā Nr. C-97/08 P, *Akzo Nobel*, 59. para.; EST 21.01.2011. spriedums lietā C-90/09 P, *Quimica*, 38. punkts.

³⁴¹ Sk. <https://nasdaqbaltic.com/statistics/lv/instrument/EE3100098328/reports?date=2021-06-04> (aplūkots 04.06.2021. 12:38)

³⁴² AT 17.05.2018. spriedums lietā Nr. SKA-517/2018, *Moller*, 7. un 8. punkts

³⁴³ KP 15.12.2014. lēmuma lietā Nr. E02-68, *Moller*, 315. – 317. punkts (Apstiprināti ar AT 17.05.2018. spriedumu lietā Nr. SKA-517/2018, *Moller*)

³⁴⁴ EST 10.09.2009. spriedums lietā Nr.C-97/08P, *Akzo Nobel*, 61.-62. punkts

³⁴⁵ Administratīvās apgabaltiesas 29.10.2012. spriedums lietā Nr.A43015111, *Preiss*, 8. punkts

nav nozīmes apstāklim, ka mātes sabiedrība nepiedalījās vai pat nezināja par meitas sabiedrības pārkāpumu, jo mātes sabiedrības atbildība ir saistīta ar īpašu pienākumu uzraudzīt meitas sabiedrības darbību tirgū, tajā skaitā konkurences tiesību normu ievērošanu.

- 792 KP noraida SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" viedoklī norādīto argumentu, ka nav piemērojama izšķirošās ietekmes faktiskās izmantošanas prezumpcija attiecībā uz SIA "GRF", jo mātes sabiedrības dalība meitas sabiedrībā nav 100 % vai tuvu 100 %, kā arī KP nav pierādījusi, ka SIA "GRF" ir faktiski īstenojusi izšķirošo ietekmi pār SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS".
- 793 KP uzsver, ka nav juridiskas nozīmes tam, ka SIA "GRF" solidārās atbildības koncepta izpratnē kā mātes uzņēmums ir tikai holdinga uzņēmums. Tas, ka mātes uzņēmums ir holdings pats par sevi, neatpēko vienota tirgus dalībnieka konceptu un Lēmumā ietvertos faktus, kas norāda uz SIA "GRF" faktiski īstenoto izšķirošo ietekmi pār SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS". Vienots tirgus dalībnieks var tikt izveidots arī neformāli, tostarp tādēļ, ka pastāv personiska saikne starp juridiskajām vienībām, kuras veido šādu ekonomisko vienību³⁴⁶, līdz ar to apstāklim, vai formāli meitas sabiedrības un mātes sabiedrības amatpersonas sakrīt, nav izšķirošas nozīmes pašam par sevi, tā ir tikai viena no vairākām pazīmēm, kas var norādīt uz vienota tirgus dalībnieka pastāvēšanu. Konkurences tiesības nenosaka par pienākumu vienmēr konstatēt juridiski fiksētas saistības starp mātes un meitas uzņēmumiem, jo visi apstākļi ir jāvērtē kopumā, pretējā gadījumā tirgus dalībniekiem būtu viegli izvairīties no solidārās atbildības, aizbildinoties ar kādu formālu kritēriju.
- 794 KP ir pierādījusi SIA "GRF" īstenošanu izšķirošu ietekmi pār SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS", pamatojoties uz faktisko apstākļu kopumu³⁴⁷. No EST un Latvijas judikatūras neizriet KP pienākums pierādīt to, ka kāda persona ikdienā ir devusi norādījumus mātes uzņēmumam, lai varētu konstatēt faktiski īstenotas izšķirošās ietekmes pastāvēšanu. Kā jau minēts Lēmuma 840. rindkopā un, piemēram, Lēmuma 736. līdz 740. rindkopā ietvertajā argumentācijā, tad KP ir veikusi vairāku komercsabiedrību statūtu analīzi, kas kopsakarā ar Lēmumā vērtētajām [ĀĀ] sarunām un tajās pārrunāto Iepirkumu realizēšanas nākotnē (piedaloties vai uzvarot SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" Iepirkumos, par kuru dalības nosacījumiem pirms to noslēgšanās ir runājis [ĀĀ] kopsakarā) norāda uz [ĀĀ] faktiski īstenošanu ietekmi uz SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" darbību tirgū.
- 795 Jau no SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" viedoklī norādītā, ka SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" pārkāpuma periodā [ĀĀ] bija SIA "GRF" un SIA "GRIF 23" valdes sastāvā, jau izriet fakts, ka [ĀĀ] nav bijis tikai pasīvs patiesā labuma guvējs, bet sev piederošo uzņēmumu amatpersona, kura ir aktīvi ieinteresēta to sekmīgā saimnieciskā darbībā, kas jau liecina par [ĀĀ] dalību aizliegtajā vienošanā kā netieši sev piederoša uzņēmuma SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" pārstāvja kapacitātē un vienlaikus norāda uz SIA "GRF" solidāro atbildību par SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" izdarīto pārkāpumu. KP norāda, ka [ĪĪ] paskaidrojumos minētais, ka viņš reti komunicējis ar [ĀĀ], nekādā veidā neapgāž KP iegūtos pierādījumus un secinājumus, jo faktiskās ietekmes konstatācija neparedz prasību KP pierādīt to, ka personas, kas īstenojusi netiešo izšķirošo ietekmi, ir devusi norādījumus katram tā kontrolētā uzņēmuma darbiniekam vai amatpersonai.
- 796 Kā jau tika norādīts Paziņojumā, tad saskaņā ar KP 13.10.2011. lēmumu Nr. 63 (prot. Nr. 29, 2 §) tika konstatēts, ka [ĀĀ] īstenoja izšķirošu ietekmi SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" caur SIA "ENERGO HOLDINGS" jau vismaz kopš 13.10.2011. un šis lēmums nav ticis apstrīdēts un joprojām ir spēkā, kas jau kopsakarā ar KP veikto SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS", SIA "GRF" un SIA "Energo Holdings" statūtu analīzi un Lietā esošajiem materiāliem kopumā ļauj konstatēt [ĀĀ] īstenošanu netiešo izšķirošo caur SIA "GRF" pār SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS".

³⁴⁶ EST 11.07.2013. spriedums lietā Nr. C-440/11 P, *Stichting Administratiekantoor Portielje*, 60. un 68. punkts

³⁴⁷ EST 13.07.2011. spriedums lietā Nr. T-144/07, T-147/07 līdz T-150/07 un T-154/07, *ThyssenKrupp Liften Ascenseurs*, 311. punkts un tajā ietvertā judikatūra

VIII ATBILDĪBA

41. Naudas soda aprēķins

41.1. Naudas soda piemērošanas vispārējais pamats

- 797 Ņemot vērā Lietas izpēti laikā konstatētos faktus un iegūtos pierādījumus, kuru izvērtējums sniegts šajā Lēmumā, KP secina, ka SIA "SKONTO BŪVE", SIA "RE & RE", SIA "RERE BŪVE", SIA "VELVE", SIA "MERKS", AS "LNK Industries", SIA "ABORA", SIA "RBSSKALS Būvniecība", SIA "ARČERS" un SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" darbības, piedaloties Lēmumā minētajās savstarpējās tikšanās reizēs, apmainoties ar komerciāli sensitīvu informāciju, sadalot Iepirkumus un lemjot par savstarpējo piedalīšanos, atteikšanos piedalīties vai aizsega piedāvājumu iesniegšanu Iepirkumos, atbilst KL 11. panta pirmajā daļā un LESD 101. panta 1. punktā noteiktā aizlieguma pārkāpuma tiesiskajam sastāvam.
- 798 Pārkāpums izpaudies kā tirgus dalībnieku vienošanās, kuru mērķis vai sekas ir konkurences kavēšana, ierobežošana vai deformēšana Latvijas teritorijā, to skaitā vienošanās par Iepirkumu sadali, kā arī par piedalīšanos vai nepiedalīšanos konkursos vai izsolēs vai par šīs darbības (bezdarbības) noteikumiem, izņemot gadījumus, kad konkurenti publiski darījuši zināmu kopīgu piedāvājumu un šī piedāvājuma mērķis nav kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci.
- 799 KL 12. panta pirmā daļa nosaka: „Ja Konkurences padome konstatē tirgus dalībnieku darbībās šā likuma 11. panta pirmās daļas pārkāpumu, tā pieņem lēmumu par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu.”
- 800 Lēmuma pieņemšana un pārkāpēju sodīšana nepieciešama, lai atturētu pārkāpējus un citus tirgus dalībniekus no KL pārkāpuma izdarīšanas. Saskaņā ar taisnīguma principu par katru izdarīto pārkāpumu pārkāpējam jāpiemēro samērīgs sods. Turklāt EST ir norādījusi, ka rīcības brīvība naudas sodu noteikšanā ir vērsta uz to, lai mudinātu uzņēmumu rīkoties, ievērojot konkurences tiesību normas³⁴⁸, un to, ka noteicošais vērā ņemamais faktors, aprēķinot naudas sodu un tā preventīvo iedarbību, ir attiecīgā tirgus dalībnieka ekonomiskā spēja, kāda tā ir lēmuma, ar kuru nosaka naudas sodu, pieņemšanas laikā³⁴⁹.
- 801 Lietā konstatētais pārkāpums aptver aizliegtu vienošanos (saskaņotas darbības) starp tirgus dalībniekiem, kas ir konkurenti, un vērtējama kā horizontālā karteļa vienošanās, tādēļ saskaņā ar KL 12. panta otro un trešo daļu KP ir tiesīga uzlikt konkurentiem naudas sodu līdz 10 % apmēram no to pēdējā finanšu gada neto apgrozījuma katram, bet ne mazāk kā 700 euro katram. Lai noteiktu naudas soda apmēru, KP vērtē pārkāpumu atbilstoši Ministru kabineta 29.03.2016. noteikumiem Nr. 179 „Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā, 13. un 14.¹ pantā Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likuma 5., 6., 7. un 8. pantā paredzētajiem pārkāpumiem” (turpmāk – Noteikumi Nr. 179) kopsakarā ar Administratīvā procesa likuma 66. panta pirmajā daļā noteiktajiem lēmuma satura noteikšanas pamatprincipiem.
- 802 Noteikumu Nr. 179 3. punktā ir noteikts, ka naudas sodu aprēķina procentos no tirgus dalībnieka pēdējā pilnā noslēgtā pārskata (finanšu) gada neto apgrozījuma pirms pārkāpuma konstatēšanas dienas. Saskaņā ar KP rīcībā esošo informāciju Lietas dalībnieku neto apgrozījums³⁵⁰ saskaņā ar peļņas vai zaudējumu aprēķinu 2019. un 2020. gadā ir:

Nr.	Lietas dalībnieks	Neto apgrozījums (Euro)	Pārskata finanšu gads
1.	SIA "SKONTO BŪVE"	12 241 314,00	2020
2.	SIA "RE & RE"	2 797 310,00	2020

³⁴⁸ ES Vispārējās tiesas 08.10.2008. spriedums lietā Nr. T-68/04 *SGL Carbon AG*, 49. punkts.

³⁴⁹ EST 04.12.2004. spriedums lietā C-408/12 P, *YKK Corporation*, 81. punkts.

³⁵⁰ Firmas.lv dati.

3.	SIA "RERE BŪVE"	13 674 045,00	2020
4.	SIA "VELVE"	52 639 552,00	2019
5.	SIA "MERKS"	49 795 385,00	2020
6.	AS "LNK Industries"	68 731 320,00	2020
7.	SIA "ABORA"	20 665 000,00	2019
8.	SIA "RBSSKALS Būvniecība"	0,00	2019
9.	SIA "ARČERS" ³⁵¹	37007630,00	2019
10.	SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS"	62 822 253,00	2019

41.2. Pārkāpuma smagums

- 803 Saskaņā ar Noteikumu Nr. 179 12. punktu, nosakot naudas soda apmēru, ņem vērā pārkāpuma smagumu un ilgumu.
- 804 Saskaņā ar Noteikumu Nr. 179 13. punktu, nosakot pārkāpuma **smaguma** pakāpi, ņem vērā:
- (a) pārkāpumu **veidu**. Ņemot vērā, ka Lietas dalībnieki ir neatkarīgi tirgus dalībnieki, kuri šīs Lietas ietvaros uzskatāmi arī par konkurentiem, tad šajā Lēmumā aprakstītās Lietas dalībnieku darbības vērtējamās kā horizontāla kartēļa vienošanās. Pārkāpums bija vērsts uz konkurences ierobežošanu, Lietas dalībnieku starpā savstarpēji vienojoties par to, kurš no Lietas dalībniekiem Iepirkumos būs ieplānotais uzvarētājs, izslēdzot jebkādu savstarpējo konkurenci. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 179 14. punktu horizontālās kartēļa vienošanās uzskata par sevišķi smagu pārkāpumu. Ņemot vērā minēto un saskaņā ar Noteikumu Nr. 179 17.4. apakšpunktu, par izdarīto pārkāpumu naudas soda apmērs var būt no 1,5 līdz 7 % no pēdējā pārskata gada neto apgrozījuma.;
- (b) pārkāpuma radītās vai iespējamās **sekas**. Pārkāpuma sekas ir tādas, ka pasūtītāji no Lietas dalībniekiem nav saņēmuši patiesas konkurences apstākļos gatavotus un konkurējošus piedāvājumus, tieši pretēji, piedāvājumi ir bijuši iepriekš saskaņoti, kā arī, ņemot vērā to, ka tika apspriesti Iepirkumi, kuros plānots piedalīties un kuri vēl nav izsludināti vai nav beidzies pretendentu piedāvājumu iesniegšanas termiņš, arī šāda veida komerciāli sensitīvas informācijas apmaiņa mazināja konkurenci konkurentu starpā. Patiesas konkurences rezultātā piedāvājuma saturs (t.sk. cenas) varēja būt atšķirīgs. Papildus jānorāda, ka Lietas dalībnieku starpā tika sadalīti publiskie un privātie Iepirkumi, vienojoties par dalības nosacījumiem, un pavisam kopā tika konstatēti 85 Iepirkumi, kuri tika apspriesti Lietas dalībnieku starpā vai norādīti no Lietas dalībniekiem izņemtajās piezīmēs, no tiem 74 tika identificēti. Savukārt 68 Iepirkumi bija noslēgušies ar rezultātu un minēto 68 Iepirkumu kopējā līguma summa ir 686 989 991 *euro*, kā rezultātā tika deformēts būvniecības tirgus visā Latvijas teritorijā ievērojamā apjomā un pasūtītāji saņēmuši nevis reāli konkurējošus pretendentu piedāvājumus no Lietas dalībniekiem, bet gan tikai konkurenci imitējošus piedāvājumus. Turklāt KP konstatētā pārkāpuma rezultātā tika ietekmēta publisko līdzekļu, t.sk. ES līdzfinansēto Iepirkumu līdzekļu efektīva, taisnīga un tiesiska izlietošana, kas ir katra Iepirkuma organizēšanas pamatmērķis. Patiesas un brīvas konkurences rezultātā Lietas dalībnieku rīcība, piedāvājumu skaits, to saturs (t.sk. cenas) varēja būt atšķirīgs, tā kā gadījumā, ja tirgus dalībnieks attiecīgajā tirgū slēdz pret konkurenci vērstus nolīgumus attiecībā uz konkrētām precēm vai pakalpojumiem, praktiski nav iespējams noteikt, kā tas būtu rīkojies attiecīgajā tirgū, ja nepastāvētu pret konkurenci vērsta nolīguma³⁵², secīgi no kā arī izriet objektīva neiespējamība KP noteikt precīzu kartēļa negatīvo ietekmi tirgū;
- (c) katra iesaistītā tirgus dalībnieka lomu pārkāpumā. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 179 15. punktu un tā apakšpunktiem, izvērtējot katra pārkāpumā iesaistītā tirgus dalībnieka lomu, ņem vērā,

³⁵¹ SIA "ARČERS" pēdējā pilnā noslēgtā pārskata (finanšu) gada neto apgrozījums ir pieejams par 2019. gadu. Savukārt pieejamā informācija par SIA "ARČERS" 2020. gada neto apgrozījumu satur informāciju tikai par laika periodu no 01.01.2020. – 31.05.2020.

³⁵² EST 08.07.2004. spriedums lietā Nr. T-67/00, *JFE Engineering*, 546. punkts

vai pastāv vismaz viens no šādiem nosacījumiem: tirgus dalībnieks bijis pārkāpuma iniciators; pārkāpumā tirgus dalībniekiem bijusi aktīva vai pasīva loma. Izvērtējot Lietuvā iegūto informāciju, kā arī atsevišķos gadījumos ņemot vērā pasūtītāju lomu Iepirkumu jomā, KP secina, ka objektīvu iemeslu dēļ nav iespējams konstatēt, kurš Lietas dalībnieks ir pārkāpuma iniciators, vienlaikus visu Lietas dalībnieku loma pārkāpumā vērtējama kā aktīva, jo Lietas dalībnieki ir veikuši Iepirkumu sadali, saskaņojot dalības nosacījumu Iepirkumos un ir iesnieguši piedāvājumus³⁵³ Iepirkumos, kā arī to pārstāvji ir tieši piedalījušies tikšanās reizēs, kurās notika Iepirkumu sadale un attiecīgi sarunās iesaistījušies nepastarpināti. Turklāt no Lietas materiāliem konstatējams, ka nav notikusi Lietas dalībnieku aktīva atturēšanās vai aktīva norobežošanās no aizliegtās vienošanās.

805 No Lietas dalībnieku sarunām³⁵⁴ KP secina, ka SIA "VELVE", SIA "SKONTO BŪVE" un SIA "RE & RE" pārstāvji aktīvi piedalījās Lietuvā vērtētajā karteļa vienošanās. No Lietas materiāliem ir konstatējams, ka [ĀĀ] ir ieteicis sadalīt Iepirkumus arī turpmāk, tostarp pēc attiecīgā Lietas dalībnieka specializācijas – t.sk. atsaucoties uz iestrādēm³⁵⁵ un vēsturiskām vienošanām. Tāpat minētie Lietas dalībnieki definēja karteļa vienošanās pamatprincipus, mērķus, vienošanās realizācijas formu, ka tai ir jābūt mutvārdu, jo gan [NN], gan [EE] uzsver, ka ir *"jārunā savā starpā fiziski"* un *"ja mēs nesāksim kopā, mēs neko nesāksim"*, par ko [ĀĀ] piekrīt un norāda, ka *"es esmu gatavs runāt"*, turklāt [NN] akcentē arī ieguvumus no šādas aizliegtas rīcības *"ja katrs iet pa sevīm, tad viņš raus katrs uz savu pusi. Un vienkārši nekonzentrēsies uz kaut ko, bet koncentrēsies uz visiem. [...] vienkārši, nu. Jā, viens kaut ko, varbūt, arī vinnēs vairāk nekā pārējie."* Papildus, SIA "VELVE", SIA "SKONTO BŪVE" un SIA "RE & RE" kopsakarā ar aizliegtās vienošanās darbības attīstīšanu ir vairākkārtīgi tikušies sarunu reizēs, līdz ar to, lai individualizētu Lietas dalībnieku aktivitātes pakāpi, KP ņem vērā to, ka SIA "RE & RE" sarunās pārstāvēja divi pārstāvji – [RR] piecas un [EE] četras reizes (bieži pārstāvēt kopā), SIA "SKONTO BŪVE" divi pārstāvji – [ĀĀ] 10 reizes un [LL] trīs reizes (arī pārstāvēt kopā) un SIA "VELVE" viens pārstāvis – [NN] 10 reizes. Kopumā, ņemot vērā SIA "VELVE", SIA "SKONTO BŪVE" un SIA "RE & RE" darbību aizliegtās vienošanās attīstīšanā un nodrošināšanā, kā arī tikšanās skaitu fiksētajās sarunās, tas viss liecina par SIA "VELVE", SIA "Skonto Būve" un SIA "RE & RE" augstāku aktivitātes līmeni, salīdzinot ar citiem Lietas dalībniekiem. Līdz ar to KP ieskatā ir pamats SIA "VELVE", SIA "SKONTO BŪVE" un SIA "RE & RE" palielināt naudas soda smaguma apmēru katram par 0,5 %, ņemot vērā viņu aktīvo lomu.

806 Lai individualizētu nosakāmā naudas soda apmēru par pārkāpuma smagumu, KP ņem vērā pārkāpuma konkrēto izpausmi – karteļa vienošanos starp Latvijas lielākajām būvniecības komercsabiedrībām, kuras ietvaros konkurence Iepirkumos tika izslēgta un imitēta pilnībā vai daļēji, jo Lietas dalībnieki, īstenojot Lietuvā vērtēto vienošanos, veica Iepirkumu sadali, vienojoties par dalības nosacījumiem Iepirkumos visā Latvijas teritorijā. Tādējādi, izvērtējot pārkāpuma smagumu, pārkāpuma sekas (t.sk. Iepirkumu skaitu un apjomu, kuru ietvaros Lietas dalībnieki īstenoja vienošanos), Lietas dalībnieku lomu pārkāpumā, Lietas dalībniekiem par

³⁵³ AA 30.06.2015. spriedums lietā Nr.A43014713, *Empower u.c.*, 70. punkts

³⁵⁴ Piemēram, sk.16.01.2015., par Ziemeļblāzmas, LNMM un Vef Iepirkumiem, Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 1. (Lēmuma 64. rindkopa un 70. rindkopa 27.08.2015. saruna, Sk. Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 11. (Lēmuma 65. rindkopa)., 27.06.2016., par JRT Iepirkumu, sk. Lēmuma pielikumā Nr.1, Nr. 26. (Lēmuma 79. rindkopa).

³⁵⁵ Lietas dalībniekam ir zināms objekts un zināms pasūtītājs, proti, objektā kādreiz ir veikti kādi būvniecības darbi, un tādējādi objekts ir pazīstams, tāpat kā pasūtītājs (sk. 27.08.2015. saruna par tehnikumu Iepirkumiem, tostarp Ogres tehnikumu, 9.lpp. *"[ĀĀ]:- Nē, nē. Es jau saku, teiksim, tādiem, pilnīgi tādiem legāliem vārdiem. Es saku – koncentrējam katrs savas spējas uz vienu, uz diviem objektiem. Lai mēs viņu, kā saka, valstī labāk varētu uzbūvēt. Jā? Ja mēs skriesim un piedalīsimies visos konkursos, mēs nebūsim kvalitatīvi. Jā? Bet ja mēs, kā saka, šito... galu galā varam arī močīt. Varam arī visur piedalīties. Jā? Mēs varam visur piedalīties un kaut kā, kaut kā tur mēģināt kaut ko. Bet es, es gribētu koncentrēties tur, kur es esmu strādājis, kur man ir, kā saka, jau iestrādes. Kur ir, kā saka, zināms pasūtītājs. Zinu nākotnes problēmas, zemūdens akmeņus. Es gribētu koncentrēties uz šo."*, Sk. Lēmuma pielikumā Nr. 1, Nr. 7.

pārkāpuma smagumu ir nosakāms šāds naudas soda apmērs no tirgus dalībnieka iepriekšējā finanšu gada neto apgrozījuma:

Tabula Nr. 6

Naudas soda apmērs %, ņemot vērā izdarītā pārkāpuma smagumu

Nr.	Lietas dalībnieks	Naudas soda apmērs par pārkāpuma smagumu procentos (%)
1.	SIA "SKONTO BŪVE"	5,5 %
2.	SIA "RE & RE"	5,5 %
3.	SIA "RERE BŪVE"	5%
4.	SIA "VELVE"	5,5 %
5.	SIA "MERKS"	5%
6.	AS "LNK Industries"	5%
7.	SIA "ABORA"	5%
8.	SIA "RBSSKALS Būvniecība"	5%
9.	SIA "ARČERS"	5%
10.	SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS"	5%

41.3. Pārkāpuma ilgums

807 Atbilstoši Noteikumu Nr. 179 18.1., 18.2. un 18.3. apakšpunktam, ja pārkāpuma ilgums nepārsniedz gadu, noteikto naudas soda apmēru nepalielina, ja pārkāpums ilgst vairāk par gadu, bet nepārsniedz piecus gadus, naudas soda palielinājums nosakāms līdz 0,5 %, bet, ja pārkāpums ilgst vairāk par pieciem gadiem, naudas soda palielinājums nosakāms no 0,5 līdz 1 %.

808 KP, pamatojoties uz pieejamo informāciju secina, ka dalību horizontālās karteļa vienošanās pārkāpumā ir izbeigusi SIA "RBSSKALS Būvniecība", kurai pasludināts maksātnespējas process. Vērtējot horizontālās karteļa vienošanās aizlieguma pārkāpumu, kas primāri izriet no Lietas dalībnieku sarunām laika periodā no vismaz 16.01.2015. līdz 07.06.2018., kuru ietvaros tika veikta Iepirkumu sadale, konstatējams, ka Lietas dalībnieku dalība pārkāpumā ilgst vismaz kopš:

Nr.	Lietas dalībnieks	Dalība pārkāpumā	Kopējais pārkāpuma ilgums
1.	SIA "ABORA"	vismaz no 27.08.2015. līdz 03.09.2019.	Četri gadi un astoņas dienas
2.	SIA "RE & RE"	vismaz no 13.06.2011. līdz 08.01.2013. vismaz no 16.01.2015. līdz 03.09.2019.	Seši gadi, divi mēneši un 15 dienas
3.	SIA "RERE BŪVE"	vismaz no 19.05.2017. līdz 03.09.2019.	Divi gadi, trīs mēneši un 16 dienas
4.	SIA "MERKS"	vismaz no 27.08.2015. līdz 03.09.2019.	Četri gadi un astoņas dienas

5.	SIA "ARČERS"	vismaz no 21.07.2015. līdz 03.09.2019.	Četri gadi, viens mēnesis un 14 dienas
6.	AS "LNK Industries"	vismaz no 27.08.2015. līdz 03.09.2019.	Četri gadi un astoņas dienas
7.	SIA "VELVE"	vismaz no 13.06.2011. līdz 08.01.2013. vismaz no 16.01.2015. līdz 03.09.2019.	Seši gadi, divi mēneši un 15 dienas
8.	SIA "SKONTO BŪVE"	vismaz no 13.06.2011. līdz 08.01.2013. vismaz no 16.01.2015. līdz 03.09.2019.	Seši gadi, divi mēneši un 15 dienas
9.	SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS"	vismaz no 21.07.2015. līdz 02.02.2018.	Divi gadi, seši mēneši un 13 dienas
10.	SIA "RBSSKALS Būvniecība"	vismaz no 21.07.2015. līdz 10.04.2017.	Viens gads, astoņi mēneši un 21 diena

809 Vērtējot pārkāpuma sākuma brīdi, KP ņem vērā šādus apstākļus: horizontālās karteļa vienošanās pārkāpumu, konstatējams, ka Lietas dalībnieku dalība pārkāpumā ir konstatējama dažādos laika periodos un pārkāpuma sākuma periods ir nosakāms:

- a) SIA "ABORA", SIA "RERE BŪVE", SIA "MERKS", SIA "ARČERS", AS "LNK Industries", un SIA "RBSSKALS Būvniecība" – no pirmās fiksētās sarunas brīža;
- b) SIA "VELVE", SIA "SKONTO BŪVE" un SIA "RE & RE" no Kultūras pils "Ziemeļblāzma" Iepirkuma Nr. RDĪD 2011/31 piedāvājumu iesniegšanas dienas 13.06.2011. līdz LNMM Iepirkuma līguma noslēgšanai 08.01.2013. (sk. Lēmuma 64. rindkopu) un turpināts no pirmās fiksētās sarunas brīža 16.01.2015. KP norāda, ka pārrāvums šajā apakšpunktā minēto Lietas dalībnieku dalībā pārkāpumā neietekmē vienota turpināta pārkāpuma konstatāciju. Parasti vairākus gadus ilgstoša pārkāpuma kontekstā tas, ka ir pierādīts, ka nolīgums ir ticis piemērots dažādos laikposmos, kas var būt atdalīti ar garākiem vai īsākiem intervāliem, neietekmē nolīguma esamību kā tādu. Tā tas ir ar nosacījumu, ka dažātajām pārkāpumā ietilpstošajām darbībām ir viens mērķis un tās ietilpst vienotā un turpinātā pārkāpumā³⁵⁶;
- c) SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" – no pirmās sarunas brīža 21.07.2015., kur [ĀĀ] pieminējis SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS", sk. Lēmuma 172. rindkopu.

810 Vērtējot pārkāpuma beigu brīdi, KP ņem vērā šādus apstākļus: vērtējot horizontālās karteļa vienošanās pārkāpumu, konstatējams, ka Lietas dalībnieku dalība pārkāpumā ir konstatējama dažādos laika periodos un pārkāpuma beigu periods ir nosakāms:

- a) SIA "ABORA", SIA "RERE BŪVE", SIA "MERKS", SIA "ARČERS",

³⁵⁶ AA 17.02.2020. spriedums lietā Nr. A43009917, *Kesko Senukai Latvia*, 28. punkts un tajā ietvertā EST judikatūra

AS "LNK Industries", SIA "VELVE", SIA "SKONTO BŪVE", SIA "RE & RE" – līdz 03.09.2019., kad KP veica procesuālās darbības pie Lietas dalībniekiem, jo Lietā nav iegūti vai saņemti pierādījumi, kas liecinātu par citu pārkāpuma beigu datumu. EK praksē arī to nosaka, ņemot vērā procesuālo darbību datumu.³⁵⁷ EK ir norādījusi, ka datums, kas nosaka pārkāpuma ilgumu, nav atkarīgs no dienas, kad konkurenti pēdējo reizi sazinās (sanāksme, zvans, fakss u.tml.). Parastos apstākļos pret konkurenci vērstus kontaktus var uzskatīt par izbeigtiem EK pārbaudēs.³⁵⁸ Procesuālo darbību datumu kā pārkāpuma beigu datumu EK nosaka, ņemot vērā lietā iegūtos pierādījumus, piemēram, vai EK rīcībā ir informācija, ka karteļa dalībnieki būtu pārtraukuši dalību aizliegtā vienošanās laika periodā starp pēdējo zināmo saziņu un EK procesuālo darbību datumu;³⁵⁹

- b) SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" – līdz 02.02.2018., kad tika noslēgts līgums Valmieras Viegatlētikas manēžas un stadiona izbūves Iepirkumā Nr. VPP 2017/060AK. Par attiecīgā Iepirkuma dalības nosacījumiem notika sarunas (pēdējā, kurā pieminēts SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" ir 17.08.2017.) Lietas dalībnieku starpā, kas rezultējās ar personu apvienības "Velve un LEC" kopīgu piedāvājuma iesniegšanu tajā. Atbilstoši *Kilpailu* lietai C-450/19³⁶⁰, karteļa pārkāpums ilgst līdz Iepirkuma līguma būtisko sastāvdaļu noslēgšanai starp uzvarētāju un pasūtītāju, jo tas ir tas brīdis, kad tiek galīgi noteiktas attiecīgā līguma būtiskās iezīmes un jo īpaši kopējā cena, kas jāmaksā par būvdarbiem, līdz ar to ir pamats uzskatīt, ka SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" dalība pārkāpuma beidzās ar līguma noslēgšanu Iepirkumā Nr. VPP 2017/060AK;
- c) SIA "RBSSKALS Būvniecība" – līdz 10.04.2017., kad tika pasludināts maksātnespējas process³⁶¹.

811 Turklāt KP norāda, ka tās rīcībā nav pierādījumu par aizliegtu vienošanos Lietas dalībnieku starpā attiecībā par tiem Iepirkumiem, kuros gala līgumi noslēgti pēc Lēmuma 810. punkta a) apakšpunktā norādītā termiņa, t.i., 03.09.2019.

812 Ņemot vērā Lietas apstākļus, kā arī nepieciešamību nodrošināt konkurences politikas īstenošanu un naudas sodu preventīvo iedarbību šīs Lietas kontekstā, KP uzskata par pamatu Lietas dalībniekiem piemērot šādu naudas sodu:

Tabula Nr. 7

Naudas soda apmērs %, ņemot vērā izdarītā pārkāpuma ilgumu

Nr.	Lietas dalībnieks	Naudas soda apmērs par pārkāpuma ilgumu %
1.	SIA "SKONTO BŪVE"	0,6
2.	SIA "RE & RE"	0,6
3.	SIA "RERE BŪVE"	0,2
4.	SIA "VELVE"	0,6
5.	SIA "MERKS"	0,4
6.	AS "LNK Industries"	0,4

³⁵⁷ Skatīt, piemēram, EK 27.09.2019. lēmumu lietā Nr. AT.40127, *Canned vegetables*, 20.09.2006. lēmumu lietā Nr. COMP/F-1/38.121, *Fittings*; 03.09.2004. lēmumu lietā Nr. COMP/E-1/38.069, *Copper Plumbing Tubes*; 01.10.2008. lēmumu lietā Nr. COMP/39181, *Candle Waxes*; 11.02.2002. lēmumu lietā Nr. COMP/36.571/D-1, *Austrian banks – 'Lombard Club'*; 21.02.2007. lēmumu lietā Nr. COMP/E-1/38.823, *PO/Elevators and Escalators*; 27.11.2002. lēmumu lietā Nr. COMP/E-1/37.152, *Plasterboard*; 11.12.2001. lēmumu lietā Nr. COMP/E-1/37.027, *Zinc phosphate*; 30.06.2010. lēmumu lietā Nr. COMP/38.344, *Prestressing Steel* u.c.

³⁵⁸ EK 20.09.2006. lēmums lietā Nr. COMP/F-1/38.121, *Fittings*, 702. rindkopa; 03.09.2004. lēmums lietā Nr. COMP/E-1/38.069, *Copper Plumbing Tubes*, 590. rindkopa.

³⁵⁹ EK 01.10.2008. lēmums lietā Nr. COMP/39181, *Candle Waxes*, 608. rindkopa; 21.02.2007. lēmums lietā Nr. COMP/E-1/38.823, *PO/Elevators and Escalators*, 151., 205., 206., 299., 364., 365., 368. rindkopa.

³⁶⁰ EST 14.01.2021. spriedums lietā Nr. C-450/19, *Kilpailu*, 42. punkts

³⁶¹ sk. <https://info.ur.gov.lv/#/legal-entity/40003885708>.

7.	SIA "ABORA"	0,4
8.	SIA "RBSSKALS Būv vadība"	0,2
9.	SIA "ARČERS"	0,4
10.	SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS"	0,3

41.4. Atbildību pastiprinošie / mīkstinošie apstākļi

- 813 Izvērtējot Lietas materiālus, nevienam Lietas dalībniekam nav konstatējami Noteikumu Nr. 179 20.1.1. apakšpunktā minētie atbildību pastiprinošie apstākļi.
- 814 KP nav informācijas, ka kādai no komercsabiedrībām apgrozījums tirgū, kurā noticis pārkāpums, ir mazāks par 10 % no šīs komercsabiedrības pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījuma. Līdz ar to Lietas dalībniekiem nav pamata samazināt naudas sodu atbilstoši Noteikumu Nr. 179 22.2. apakšpunktam.
- 815 KP norāda, ka saskaņā ar KL 12. panta trešo daļu un Noteikumu Nr. 179 3. punktu naudas sodu aprēķina no pēdējā noslēgtā pārskata (finanšu) gada neto apgrozījuma, savukārt SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" līdz gala lēmuma pieņemšanas brīdim Lietā nav iesniedzis KP vai UR apstiprinātu 2020. gada pārskatu, līdz ar ko KP nesaskata tiesisku pamatu lemt par naudas soda samazināšanu SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS", pamatojoties uz Noteikumu Nr. 179 22.2. apakšpunktu.
- 816 KP ir tiesīga samazināt naudas soda apmēru, ievērojot Noteikumu Nr. 179 22.1.3. apakšpunktu, ņemot vērā to, ka SIA "VELVE" pēc savas iniciatīvas sniedzis pilnīgu un patiesu informāciju, kurai ir būtiska nozīme KL 11. panta pirmajā daļā minēto pārkāpumu konstatēšanā, t.i., Lietas dalībnieks sniedzis visu tā rīcībā esošo informāciju. Tādējādi SIA "VELVE" sadarbojās un iesniedza tās rīcībā esošo informāciju tādā apmērā, kādā tai faktiski bija iespējams sadarboties ar KP, un KP uzskata par pamatotu SIA "VELVE" naudas soda samazinājumu par 1,5 %.
- 817 KP norāda, ka KL 12. pants un Noteikumi Nr. 179 neparedz naudas soda samazināšanu atkarībā no tā, cik lielā daļā Lietas dalībnieka pēdējā noslēgtā pārskata (finanšu) gada neto apgrozījuma veido ārzemēs iegūtais apgrozījums. Vienīgais izņēmums ir paredzēts Noteikumu Nr. 179 22.2. apakšpunktā, kas nosaka, ja tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā pārskata gada neto apgrozījums tirgū, kurā noticis pārkāpums, ir mazāks par 10 % no šā tirgus dalībnieka pēdējā noslēgtā finanšu gada neto apgrozījuma, tad KP var samazināt kopējo naudas sodu. Līdz ar to ir noraidāma AS "LNK Industries" viedoklī iekļautā norāde, par nepieciešamību ņemt vērā tās saimnieciskās darbības apgrozījuma daļu, kas iegūta ārzemēs.

41.5. Kopējais naudas soda apmērs

- 818 Saskaņā ar Noteikumu Nr. 179 16. punktu kopējo naudas soda apmēru par vienu pārkāpumu aprēķina, summējot saskaņā ar šo noteikumu 18. un 19. punktu noteiktos naudas sodus.
- 819 Ņemot vērā, ka SIA "RBSSKALS Būv vadība" ir likvidēta³⁶², lēmums par naudas soda uzlikšanu Lietas dalībniekam netiek pieņemts.
- 820 Kopējais naudas soda apmērs Lietas dalībniekiem nosakāms šādā apmērā:

Tabula Nr. 8

Naudas soda apmērs (%) un kopējais naudas soda apmērs (EUR)

Lietas dalībnieks	Naudas soda apmērs par pārkāpuma smagumu (%)	Naudas soda apmērs par pārkāpuma ilgumu (%)	Naudas soda apmērs ievērojot pārkāpuma smagumu un ilgumu (%)	Samazinājums vai palielinājums (%)	Naudas soda apmērs (%)	Galīgais sods (EUR)
SIA "ABORA"	5	0,4	5,4	Nav	5,4	1115910,00

³⁶² Izslēgta no LR UR 01.08.2019. [<https://company.lursoft.lv/lv/rbsskals-buvvadiba/40003885708>]

SIA "RE & RE"	5,5	0,6	6,1	Nav	6,1	170635,91
SIA "RERE BŪVE"	5	0,2	5,2	Nav	5,2	711050,34
SIA "MERKS"	5	0,4	5,4	Nav	5,4	2688950,79
SIA "ARČERS"	5	0,4	5,4	Nav	5,4	1998412,02
AS "LNK Industries"	5	0,4	5,4	Nav	5,4	3711491,28
SIA "VELVE"	5,5	0,6	6,1	-1,5	4,6	2421419,39
SIA "SKONTO BŪVE"	5,5	0,6	6,1	Nav	6,1	746720,15
SIA "LATVIJAS ENE RGOCELTNIEKS"	5	0,3	5,3	Nav	5,3	3329579,41

41.6. Naudas soda samazinājums saskaņā ar izlīguma piedāvājumu

- 821 KP, izvērtējot SIA "VELVE" iesniegto izlīguma piedāvājumu (sk. Lēmuma 558. rindkopu), konstatē, ka SIA "VELVE" ir pilnībā atzinusi KL 11. panta pirmajā daļā un LESD 101. panta 1. punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu savās darbībās un dalību tajās. KP uzskata, ka šādā veidā Lietuvā būs sasniegts mērķis – izlīguma rezultātā tiek izbeigts tiesiskais strīds starp KP un SIA "VELVE" un tā ir apņēmusies nepārsūdzēt KP lēmumu, ja naudas sods tiek samazināts par 10 %. Šādos apstākļos KP konstatē, ka SIA "VELVE" izlīguma piedāvājums atbilst KP vadlīniju "Administratīvā līguma jeb izlīguma nosacījumi un noslēgšanas kārtība" 12. punktam. Ņemot vērā minēto, KP samazina SIA "VELVE" aprēķināto naudas sodu par 10 %, galīgo naudas sodu nosakot 2 179 277,45 *euro* (divi miljoni viens simts septiņdesmit deviņi tūkstoši divi simti septiņdesmit septiņi *euro* un četrdesmit pieci centi) apmērā.

41.7. Solidārā atbildība un solidārās atbildības periods

- 822 KL 11. panta un LESD 101. panta 1. punkta pārkāpums attiecas uz vienošanos starp tirgus dalībniekiem, šī likuma 12. pantā nenosakot atbildības ierobežojumus par vienošanos, kas noslēgta starp tirgus dalībniekiem, kuri ir uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku. Atbilstoši KL 1. panta 9. punktam par vienu tirgus dalībnieku var uzskatīt arī divus vai vairākus tirgus dalībniekus, ja kādam no tiem ir izšķiroša ietekme pār šo otro tirgus dalībnieku.
- 823 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ar konkurenci saistītās ES tiesības attiecas uz tirgus dalībnieku darbību un ar tirgus dalībnieka jēdzienu konkurences tiesībās tiek saprasta jebkura saimnieciska vienība, kas veic saimniecisku darbību, neatkarīgi no šo struktūru juridiskā statusa un finansēšanas veida. Ja šāda saimnieciska vienība pārkāpj konkurences noteikumus, saskaņā ar personiskās atbildības principu tai ir jāatbild par šo pārkāpumu³⁶³.
- 824 Ja šāds tirgus dalībnieks pārkāpj konkurences noteikumus, tas saskaņā ar personiskās atbildības principu atbild par šo pārkāpumu. Meitas uzņēmuma rīcību var attiecināt uz mātes uzņēmumu, ja mātes uzņēmumam ir izšķiroša ietekme uz to, proti, ja šis meitas uzņēmums neņem par savu rīcību tirgū, bet visos būtiskajos aspektos veic norādījumus, ko tam dod mātes sabiedrība. Faktiski uzskatāms, ka mātes uzņēmums pats ir izdarījis KL 11. panta un LESD 101. panta pārkāpumu kā kontrolējošā sabiedrība uzņēmumā³⁶⁴.
- 825 Mātes sabiedrību atbildība par pārkāpumu izriet nevis no dalības pārkāpuma izdarīšanā vai tā iniciēšanā, bet gan no tā, ka tirgus dalībnieki ir uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku un pārkāpējs savu rīcību nenosaka patstāvīgi.
- 826 Vadoties pēc EST prakses, mātes sabiedrības solidārā atbildība par meitas sabiedrības darbībām

³⁶³ EST 13.06.2013. spriedums lietā Nr. C-511/11 P, *Versalis*, 51. punkts

³⁶⁴ EST 10.09.2009. spriedums lietā Nr. C-97/08 P, *Akzo Nobel*, 61. Punkts; EST 29.09.2011. spriedums lietā Nr. C-521/09 P, *Elf Aquitaine*, 57. un 63. punkts; EST 19.07.2012. spriedums apvienotajā lietā Nr. C-628/10 P un C-14/11P, *Alliance One International and Standard Commercial Tobacco*, 43. un 46. punkts; EST 08.04.2012. spriedums lietā Nr. C-508/11 P, *ENI*, 47. punkts; EST 16.11.2000. spriedums lietā Nr. C-286/98 P, *Stora Kopparbergs Bergslags*, 29. punkts; EST 11.07.2013. spriedums lietā C-440/11P, *Stichting Administratienkantoor Portielje*, 41. punkts

ir atzīta jau EST spriedumā lietā *Imperial Chemical Industries Ltd. v Commission of the European Communities*³⁶⁵, kur tika norādīts, ka tirgus dalībnieku juridiskā nošķirtība nevar būt šķērslis tirgus dalībnieku saimnieciskajai vienotībai savā darbībā konkurences tiesību jomā. Kopš iepriekš minētās lietas tiesu prakse ir plaši attīstījusies un saskaņā ar jaunāko EST praksi³⁶⁶, kad mātes sabiedrībai pieder 100 % vai tuvu 100 % meitas sabiedrības kapitāla daļas, tai ir izšķiroša ietekme meitas sabiedrībā, un tiek uzskatīts, ka mātes sabiedrība faktiski īsteno izšķirošu ietekmi pār meitas sabiedrību, ja vien tirgus dalībnieks nepierāda pretējo (tā sauktā „izšķirošās ietekmes faktiskas izmantošanas prezumcija”).

- 827 Iepriekš minēto argumentāciju apstiprinājusi arī Administratīvā apgabaltiesa un Augstākā tiesa prakse³⁶⁷, norādot, ka saskaņā ar KL 1. panta pirmās daļas 9. punktu mātes sabiedrība un tās meitas sabiedrība var tikt uzskatītas par vienu tirgus dalībnieku, un, pieņemot lēmumus par konkurences tiesību pārkāpumiem, KP var tos attiecināt arī uz Lietā iesaistīto sabiedrību mātes uzņēmumiem, nosakot mātes sabiedrības un meitas sabiedrības solidāro atbildību.

Par SIA “ABORA”.

- 828 Lietas izpētes laikā KP konstatēja, ka SIA Tehnocentrs” no 08.02.2010. pieder 100 % kapitāla daļu SIA “ABORA”, kas ļauj SIA “Tehnocentrs” iecelt SIA “ABORA” valdes locekļus, kā arī kontrolēt lēmumu pieņemšanu SIA “ABORA”. Tādā veidā SIA “Tehnocentrs” un SIA “ABORA” uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku.
- 829 SIA “Tehnocentrs” ir solidāri atbildīga par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu, kas konstatēts SIA “ABORA” darbībās. Konstatējot SIA “Tehnocentrs” 100 % dalību SIA “ABORA” aizliegtas vienošanās laikā, uzskatāms, ka SIA “ABORA” savu darbību neveic neatkarīgi. Ņemot vērā minēto un lai nodrošinātu efektīvu konkurences tiesību piemērošanu, Lietā ir nosakāma solidāra atbildība par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu.
- 830 Līdz ar to KP uzskata, ka SIA “ABORA” un SIA “Tehnocentrs” ir nosakāma kopīga solidārā atbildība par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu. Solidārā atbildība nosakāma proporcionāli iespējamā pārkāpuma ilgumam. Attiecīgi SIA “Tehnocentrs” ir nosakāma solidārā atbildība par laika periodu, sākot no 27.08.2015. līdz 03.09.2019.

Par SIA “RERE BŪVE”.

- 831 Lietas izpētes laikā KP konstatēja, ka AS “RERE GRUPA” no 26.08.2014. pieder 100 % kapitāla daļu SIA “RERE BŪVE”, kas ļauj AS “RERE GRUPA” iecelt SIA “RERE BŪVE” valdes locekļus, kā arī kontrolēt lēmumu pieņemšanu SIA “RERE BŪVE”. Tādā veidā AS “RERE GRUPA” un SIA “RERE BŪVE” uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku.
- 832 AS “RERE GRUPA” ir solidāri atbildīga par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu, kas konstatēts SIA “RERE BŪVE” darbībās. Konstatējot AS “RERE GRUPA” 100 % dalību SIA “RERE BŪVE” aizliegtas vienošanās laikā, uzskatāms, ka SIA “RERE BŪVE” savu darbību neveic neatkarīgi. Ņemot vērā minēto un lai nodrošinātu efektīvu konkurences tiesību piemērošanu, Lietā ir nosakāma solidāra atbildība par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu.
- 833 Līdz ar to KP uzskata, ka SIA “RERE BŪVE” un AS “RERE GRUPA” ir nosakāma kopīga solidārā atbildība par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu. Solidārā atbildība nosakāma proporcionāli iespējamā pārkāpuma ilgumam. Attiecīgi AS “RERE GRUPA” ir nosakāma solidārā atbildība par laika periodu, sākot no 19.05.2017.

³⁶⁵ EST 14.07.1972. spriedums Lietā 48-69, *Imperial Chemical Industries Ltd. v Commission of the European Communities*, 132.–135. punkts

³⁶⁶ EST 10.09.2009. spriedums Lietā C-97/08 P, *Akzo Nobel v Commission*, 60.–61. punkts; EST 08.05.2013. spriedums Lietā C-508/11 P, *ENI v Commission*, 47. punkts

³⁶⁷ Administratīvās apgabaltiesas 29.10.2012. spriedums lietā Nr. A43015111, *Preiss*, 8. punkts (atstāts negrozīts ar Senāta 12.02.2013. spriedumu Nr. SKA-189/2013); Administratīvās apgabaltiesas 10.03.2017. spriedums lietā Nr. A43012214, *KIA Auto*, 28. punkts.

līdz 03.09.2019.

Par SIA “ARČERS”.

- 834 KP Lietas izpētes laikā konstatēja, ka AS “UGN” no 09.01.2017. pieder 100 % kapitāla daļu SIA “NULE 17”. Savukārt SIA “NULE 17” līdz pat 05.01.2021. piederēja 100 % kapitāla daļu SIA “ARČERS”, kas ļāva AS “UGN” iecelt SIA “NULE 17” valdes locekļus un caur SIA “NULE 17” arī SIA “ARČERS” valdes locekļus, kā arī kontrolēt SIA “ARČERS” lēmumu pieņemšanu, savukārt no 05.01.2021. AS “UGN” pieder 100 % SIA “ARČERS” kapitāla daļu, kas ļauj AS “UGN” iecelt SIA “ARČERS” valdes locekļus, kā arī kontrolēt SIA “ARČERS” lēmumu pieņemšanu. Tādā veidā AS “UGN”, SIA “NULE 17” un SIA “ARČERS” uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku.
- 835 AS “UGN” ir solidāri atbildīga par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu, kas konstatēts SIA “ARČERS” darbībā. Konstatējot AS “UGN” 100 % dalību SIA “ARČERS” no 05.01.2021., iepriekš 100 % dalību SIA “NULE 17” un SIA “NULE 17” 100 % dalību SIA “ARČERS” aizliegtas vienošanās laikā, uzskatāms, ka SIA “ARČERS” savu darbību neveic neatkarīgi. Ņemot vērā minēto un lai nodrošinātu efektīvu konkurences tiesību piemērošanu, lietā ir nosakāma solidāra atbildība par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu.
- 836 KP norāda, ka AS “UGN” savā 18.12.2020. vēstulē Nr. 18/12/2020-1 nenorādīja tādas apstākļus un neiesniedza tādas pierādījumus, kas atspēkotu KP izvirzīto prezumpciju un veiktos secinājumus par AS “UGN” izšķirošo ietekmi pār SIA “ARČERS” ar SIA “NULE 17” starpniecību tikai tāpēc, ka AS “UGN” ir holdingkompānija. EST savā praksē konstatējusi, ka mātes sabiedrības arguments, ka tā ir tikai holdinga kompānija, kura neveic reālu darbību un kura tikpat kā neiejaucas savu meitas sabiedrību darbībā, nav pietiekams, lai izslēgtu iespēju, ka tā īsteno izšķirošu ietekmi pār meitas sabiedrību rīcību.³⁶⁸ Iepriekš minētais attiecas arī uz turpmāk minētajiem gadījumiem. Pirmkārt, kad mātes sabiedrība (holdinga sabiedrība) pati neveica ne komerciālās, ne ražošanas darbības, ne arī preču izplatīšanu. Otrkārt, kad mātes sabiedrībai (holdinga kompānijai) ir pastarpināta saikne ar meitas sabiedrību, tas ir, tai pieder 100 % kapitāla daļu uzņēmumā, kam savukārt pieder 100 % kapitāla daļu meitas sabiedrībā.
- 837 Līdz ar to KP uzskata, ka SIA “ARČERS” un AS “UGN” ir nosakāma kopīga solidārā atbildība par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu. Solidārā atbildība nosakāma proporcionāli iespējamā pārkāpuma ilgumam. Attiecīgi AS “UGN” ir nosakāma solidārā atbildība par laika periodu, sākot no 09.01.2017. līdz 03.09.2019.

Par SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS”.

- 838 Lietas izpētes laikā KP konstatēja, ka SIA “GRF” no 21.07.2015. līdz 06.11.2019. piederēja vairākums kapitāla daļu SIA “GRIF 23” (no 21.07.2015. līdz 29.02.2016. piederēja 80 %, no 01.03.2016. līdz 06.03.2019. piederēja 73,04042 %, no 07.03.2019. līdz 06.11.2019. piederēja 100 %), savukārt SIA “GRIF 23” no 21.07.2015. līdz 06.11.2019. piederēja vairākums kapitāla daļu SIA “ENERGO HOLDINGS” (no 21.07.2015. līdz 29.02.2016. piederēja 66,25037 %, no 01.03.2016. līdz 06.03.2019. piederēja 86,35003 %, no 07.03.2019. līdz 06.11.2019. piederēja 100 %).
- 839 Savukārt SIA “ENERGO HOLDINGS” no 21.02.2011. līdz 12.02.2021. piederēja 100 % kapitāla daļu SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS”, kas ļāva SIA “ENERGO HOLDINGS” iecelt SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” valdes locekļus, kā arī kontrolēt lēmumu pieņemšanu SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS”.
- 840 Līdz ar to secināms, ka SIA “GRF” varēja iecelt SIA “GRIF 23” valdes locekļus un caur SIA “GRIF 23” kontrolēt SIA “ENERGO HOLDINGS” darbību, kura savukārt varēja tieši ietekmēt un kontrolēt SIA “LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS” darbību un lēmumu

³⁶⁸ EST 13.07.2011. spriedums lietā T-38/07 *Shell Petroleum v Commission*, 70. punkts; EST 10.09.2009. spriedums lietā C-97/08 P, *Akzo Nobel v Commission*, 60.–61. punkts; EST 29.06.2012. spriedums lietā T-360/09 *E.ON Ruhrgas AG v Commission*, 283. punkts un tajā norādītā judikatūra

pieņemšanu. Attiecīgā perioda SIA "GRF", SIA "GRIF 23", SIA "ENERGO HOLDING" un SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" statūti nesatur īpašus noteikumus, kādā tiek pieņemti lēmumi, attiecīgi prezumējams, ka lēmumu pieņemšanai bija nepieciešama vairāk kā puse no notikušās dalībnieku sapulces balsīm, kā tas noteikts Komerclikuma 216. pantā. Tādā veidā SIA "GRF", SIA "GRIF 23", SIA "ENERGO HOLDINGS" un SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku laika periodā no 21.07.2015. līdz 02.29.2018., kurā SIA "GRF" ir izšķiroša ietekme SIA "GRIF 23", kurai savukārt ir izšķiroša ietekme SIA "ENERGO HOLDINGS", kurai ir izšķiroša ietekme SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS".

- 841 Līdz ar to KP uzskata, ka SIA "GRF" un SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" ir kopīga solidārā atbildība par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu. Solidārā atbildība nosakāma proporcionāli iespējamā pārkāpuma ilgumam. Attiecīgi SIA "GRF" ir nosakāma solidārā atbildība par laika periodu, sākot no 21.07.2015. līdz 02.02.2018.

Par SIA "MERKS".

- 842 KP Lietas izpētes laikā konstatēja, ka Igaunijas AS "MERKO EHITUS" no 26.06.2013. pieder 100 % kapitāla daļu Igaunijas Osauhing Merko Investments. Savukārt, Osauhing Merko Investments no 26.06.2013. pieder 100 % kapitāla daļas SIA "MERKS", kas ļauj Igaunijas AS "MERKO EHITUS" iecelt Igaunijas Osauhing Merko Investments valdes locekļus un caur Osauhing Merko Investments arī SIA "MERKS" valdes locekļus, kā arī kontrolēt lēmumu pieņemšanu SIA "MERKS". Tādā veidā Igaunijas AS "MERKO EHITUS", Igaunijas Osauhing Merko Investments un SIA "MERKS" uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku.
- 843 Igaunijas AS "MERKO EHITUS" ir solidāri atbildīga par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu, kas konstatēts SIA "MERKS" darbībās. Konstatējot Igaunijas AS "MERKO EHITUS" 100 % Igaunijas dalību Osauhing Merko Investments un Osauhing Merko Investments 100 % dalību SIA "MERKS" aizliegtas vienošanās laikā, uzskatāms, ka SIA "MERKS" savu darbību neveic neatkarīgi. Ņemot vērā minēto un lai nodrošinātu efektīvu konkurences tiesību piemērošanu, lietā ir nosakāma solidāra atbildība par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu.
- 844 Līdz ar to KP uzskata, ka SIA "MERKS" un Igaunijas AS "MERKO EHITUS" ir nosakāma kopīga solidārā atbildība par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu. Solidārā atbildība nosakāma proporcionāli iespējamā pārkāpuma ilgumam. Attiecīgi Igaunijas AS "MERKO EHITUS" ir nosakāma solidārā atbildība par laika periodu, sākot no 27.08.2015. līdz 03.09.2019.

Par AS "LNK Industries".

- 845 Lietas izpētes laikā KP konstatēja, ka (*) no 27.08.2015. līdz 06.02.2020. piederēja 100 % AS "LNK Industries" akcijas (*balsstiesīgās vārda akcijas*), kas ļāva (*) iecelt AS "LNK Industries" valdes un padomes locekļus, kā arī kontrolēt lēmumu pieņemšanu AS "LNK Industries". Tādā veidā (*) un AS "LNK Industries" uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku.
- 846 (*) ir solidāri atbildīga par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu, kas konstatēts AS "LNK Industries" darbībās. Konstatējot (*) 100 % dalību AS "LNK Industries" aizliegtas vienošanās laikā, uzskatāms, ka AS "LNK Industries" savu darbību neveic neatkarīgi. Ņemot vērā minēto un lai nodrošinātu efektīvu konkurences tiesību piemērošanu, lietā ir nosakāma solidāra atbildība par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu.
- 847 Līdz ar to KP uzskata, ka AS "LNK Industries" un (*) ir nosakāma kopīga solidārā atbildība par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu. Solidārā atbildība nosakāma proporcionāli iespējamā pārkāpuma ilgumam. Attiecīgi (*) ir nosakāma solidārā atbildība par laika periodu, sākot no 27.08.2015. līdz 03.09.2019.

Par SIA "SKONTO BŪVE".

- 848 KP Lietas izpētes laikā konstatēja, ka SIA "GRF" no 24.08.2011. pieder 100 % kapitāla daļu

SIA "Skonto Construction" (līdz 15.06.2018. nosaukums SIA "GRIF 1"). Savukārt, SIA "Skonto Construction" no 24].08.2011. līdz 12.09.2011. piederēja 80 %, no 12.09.2011. līdz 14.10.2013. 85,00208 %, no 14.10.2013. līdz 30.03.2016. 95,00208 %, no 30.03.2016. līdz 15.02.2021 piederēja 95,0021 % un no 15.02.2021. pieder 100 % kapitāla daļu SIA "SKONTO BŪVE", kas ļāva un ļauj SIA "GRF" iecelt SIA "Skonto Construction" valdes locekļus un caur SIA "Skonto Construction" arī SIA "SKONTO BŪVE" valdes un padomes locekļus, kā arī kontrolēt lēmumu pieņemšanu SIA "SKONTO BŪVE". Attiecīgā periodā SIA "SKONTO BŪVE" statūti nesatur īpašus noteikumus, kādā tiek pieņemti lēmumi, attiecīgi prezumējams, ka lēmumu pieņemšanai bija nepieciešama vairāk kā puse no notikušās dalībnieku sapulces balsīm, kā tas noteikts Komerclikuma 216. pantā. Tādā veidā SIA "GRF", SIA "Skonto Construction" un SIA "SKONTO BŪVE" uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku, kurā SIA "GRF" ir izšķiroša ietekme SIA "Skonto Construction", kurai savukārt ir izšķiroša ietekme SIA "SKONTO BŪVE".

- 849 KP Lietas izpētes laikā konstatēja, ka [ĀĀ] ir bijis SIA "SKONTO BŪVE" valdes priekšsēdētājs no 13.12.2007. līdz 01.04.2016. un padomes priekšsēdētājs no 01.04.2016. līdz 26.07.2019. Savukārt mātes sabiedrībā SIA "GRF" [ĀĀ] ir bijis valdes priekšsēdētājs no 03.12.2009. līdz 22.08.2019. un valdes loceklis no 22.08.2019. līdz 19.12.2019. Attiecīgi vienas un tās pašas amatpersonas darbība mātes un meitas pārvaldes struktūrā liecina par mātes izšķirošās ietekmes realizēšanu.
- 850 Konstatējot SIA "GRF" 100 % dalību SIA "Skonto Construction" un SIA "Skonto Construction" 80 % līdz 100 % dalību SIA "SKONTO BŪVE", uzskatāms, ka SIA "SKONTO BŪVE" savu darbību neveic neatkarīgi. Ņemot vērā minēto un lai nodrošinātu efektīvu konkurences tiesību piemērošanu, lietā ir nosakāma solidāra atbildība par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu.
- 851 Līdz ar to KP uzskata, ka SIA "SKONTO BŪVE" un SIA "GRF" ir kopīga solidārā atbildība par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu. Solidārā atbildība nosakāma proporcionāli iespējamā pārkāpuma ilgumam. Attiecīgi SIA "GRF" ir nosakāma solidārā atbildība par laika periodu, sākot no 24.08.2011. līdz 08.01.2013. un no 16.01.2015 līdz 03.09.2019.

Par SIA "RBSSKALS Būvniecība".

- 852 Lietas izpētes laikā KP konstatēja, ka SIA "RBSSKALS HOLDING" no 28.07.2010. pieder 100 % kapitāla daļu SIA "RBSSKALS Būvniecība", kas līdz maksātnespējas procesa pasludināšanas brīdim 10.04.2017. ļāva SIA "RBSSKALS HOLDING" iecelt SIA "RBSSKALS Būvniecība", valdes locekļus kā arī kontrolēt lēmumu pieņemšanu SIA "RBSSKALS Būvniecība". Tādā veidā SIA "RBSSKALS HOLDING" un SIA "RBSSKALS Būvniecība" uzskatāmi par vienu tirgus dalībnieku.
- 853 SIA "RBSSKALS HOLDING" ir solidāri atbildīga par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu, kas konstatēts SIA "RBSSKALS Būvniecība" darbībās. Konstatējot SIA "RBSSKALS HOLDING" 100 % dalību SIA "RBSSKALS Būvniecība" aizliegtas vienošanās laikā, uzskatāms, ka SIA "RBSSKALS Būvniecība" savu darbību neveica neatkarīgi. Ņemot vērā minēto un lai nodrošinātu efektīvu konkurences tiesību piemērošanu, Lietā ir nosakāma solidāra atbildība par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu.
- 854 Līdz ar to KP uzskata, ka SIA "RBSSKALS Būvniecība" un SIA "RBSSKALS HOLDING" ir nosakāma kopīga solidārā atbildība par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punkta pārkāpumu. Solidārā atbildība nosakāma proporcionāli iespējamā pārkāpuma ilgumam. Attiecīgi SIA "RBSSKALS HOLDING" ir nosakāma solidārā atbildība par laika periodu sākot no 27.08.2015. līdz 10.04.2017.
- 855 Apkopojot informāciju par Lietas dalībnieku pārkāpuma periodu un mātes sabiedrības solidārās atbildības periodu:

Nr.	Pārkāpuma izdarītājs	Kopējais	Mātes sabiedrības
-----	----------------------	----------	-------------------

		pārkāpuma periods	solidārās atbildības periods
1	SIA "ABORA"	No 27.08.2015. līdz 03.09.2019.	SIA "Tehnocentrs" no 27.08.2015. līdz 03.09.2019.
2	SIA "RERE BŪVE"	No 19.05.2017. līdz 03.09.2019.	AS "RERE GRUPA" no 19.05.2017. līdz 03.09.2019.
3	SIA "MERKS"	No 27.08.2015. līdz 03.09.2019.	Igaunijas AS "MERKO EHITUS" no 27.08.2015. līdz 03.09.2019.
4	SIA "ARČERS"	No 21.07.2015. līdz 03.09.2019.	AS "UGN" no 09.01.2017. līdz 03.09.2019.
5	SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS"	No 21.07.2015. līdz 02.02.2018.	SIA "GRF" no 21.07.2015. līdz 02.02.2018.
6	AS "LNK Industries"	No 27.08.2015. līdz 03.09.2019.	(*) no 27.08.2015. līdz 03.09.2019.
7	SIA "SKONTO BŪVE"	No 13.06.2011. – 08.01.2013. un no 16.01.2015. līdz 03.09.2019.	SIA "GRF" no 24.08.2011. līdz 08.01.2013. un no 16.01.2015. līdz 03.09.2019.
8	SIA "RBSSKALS Būvvalde"	No 27.08.2015. – līdz 10.04.2017.	SIA "RBSSKALS HOLDING" no 27.08.2015. līdz 10.04.2017.

857 Izvērtējot visus Lietas materiālus, KP norāda, ka:

858 SIA "Tehnocentrs" un SIA "ABORA" nosakāma kopīga solidārā atbildība par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punktā noteiktā aizlieguma pārkāpuma, un KP secina, ka SIA "Tehnocentrs" ir solidāri atbildīga par 100 % jeb 1 115 910 EUR no SIA "ABORA" uzliktā naudas soda;

859 AS "RERE GRUPA" un SIA "RERE BŪVE" nosakāma kopīga solidārā atbildība par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punktā noteiktā aizlieguma pārkāpuma, un KP secina, ka AS "RERE GRUPA" ir solidāri atbildīga par 100 % jeb 711 050,34 EUR no SIA "RERE BŪVE" uzliktā naudas soda;

860 AS "MERKO EHITUS" un SIA "MERKS" nosakāma kopīga solidārā atbildība par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punktā noteiktā aizlieguma pārkāpuma, un KP secina, ka AS "MERKO EHITUS" ir solidāri atbildīga par 100 % jeb 2 688 950,79 EUR no SIA "MERKS" uzliktā naudas soda;

- 861 AS "UGN" un SIA "ARĀERS" nosakāma kopīga solidārā atbildība par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punktā noteiktā aizlieguma pārkāpuma, un KP secina, ka AS "UGN" ir solidāri atbildīga par 64,28 % jeb 1 284 579,24 EUR no SIA "ARĀERS" uzliktā naudas soda;
- 862 SIA "GRF" un SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" nosakāma kopīga solidārā atbildība par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punktā noteiktā aizlieguma pārkāpuma, un KP secina, ka SIA "GRF" ir solidāri atbildīga par 100 % jeb 3 329 579,41 EUR no SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS" uzliktā naudas soda;
- 863 SIA "LNK (Latvijas Novitātes Komplekss)" un SIA "LNK Industries" nosakāma kopīga solidārā atbildība par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punktā noteiktā aizlieguma pārkāpuma, un KP secina, ka SIA "LNK (Latvijas Novitātes Komplekss)" ir solidāri atbildīga par 100 % jeb 3 711 491,28 EUR no SIA "LNK Industries" uzliktā naudas soda;
- 864 SIA "GRF" un SIA "SKONTO BŪVE" nosakāma kopīga solidārā atbildība par KL 11. panta pirmās daļas un LESD 101. panta 1. punktā noteiktā aizlieguma pārkāpuma, un KP secina, ka SIA "GRF" ir solidāri atbildīga par 96,83 % jeb 726 626,84 EUR no SIA "SKONTO BŪVE" uzliktā naudas soda.

Nemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8. panta pirmās daļas 3. un 4. punktu, 11. panta pirmo daļu, 12. panta pirmo, trešo un sesto daļu, Administratīvā procesa likuma 8., 13., 14.¹ pantu un 66. panta pirmo daļu, kā arī Ministru kabineta 29.03.2016. noteikumu Nr. 179 „Kārtība, kādā nosakāms naudas sods par Konkurences likuma 11.panta pirmajā daļā, 13. un 14.¹ pantā Negodīgas mazumtirdzniecības prakses aizlieguma likuma 5., 6., 7. un 8.pantā paredzētajiem pārkāpumiem” 3., 12., 13., 14., 15., 16., punktu, 17.4. apakšpunktu un 18.1. apakšpunktu, Konkurences padome

nolēma:

1. Konstatēt Konkurences likuma 11. panta pirmajā daļā un Līguma par Eiropas Savienības dibināšanu 101. panta 1. punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu SIA "SKONTO BŪVE", SIA "LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS", SIA "VELVE", SIA "ARĀERS", SIA "RERE BŪVE", SIA "RE & RE", SIA "RBSSKALS Būvniecība", SIA "ABORA", AS "LNK Industries" un SIA "MERKS" darbībās un:
 - a) uzlikt SIA "ABORA" naudas sodu 1 115 910,00 *euro* (viens miljons viens simts piecpadsmit tūkstoši deviņi simti desmit *euro* un nulle centi) apmērā, no kura naudas sodu 1 115 910,00 *euro* (viens miljons viens simts piecpadsmit tūkstoši deviņi simti desmit *euro* un nulle centi) apmērā uzlikt SIA "ABORA" solidāri kopā ar SIA "Tehnocentrs";
 - b) uzlikt SIA "RE & RE" naudas sodu 170 635,91 *euro* (viens simts septiņdesmit tūkstoši seši simti trīsdesmit pieci *euro* un deviņdesmit viens cents) apmērā;
 - c) uzlikt SIA "RERE BŪVE" naudas sodu 711 050,34 *euro* (septiņi simti vienpadsmit tūkstoši piecdesmit *euro* un trīsdesmit četri centi) apmērā, no kura naudas sodu 711 050,34 *euro* (septiņi simti vienpadsmit tūkstoši piecdesmit *euro* un trīsdesmit četri centi) apmērā uzlikt SIA "RERE BŪVE" solidāri kopā ar AS "RERE GRUPA";
 - d) uzlikt SIA "MERKS" naudas sodu 2 688 950,79 *euro* (divi miljoni seši simti astoņdesmit astoņi tūkstoši deviņi simti piecdesmit *euro* un septiņdesmit deviņi centi) apmērā, no kura naudas sodu 2 688 950,79 *euro* (divi miljoni seši simti astoņdesmit astoņi tūkstoši deviņi simti piecdesmit *euro* un septiņdesmit deviņi centi) apmērā uzlikt SIA "MERKS" solidāri kopā ar AS "MERKO EHITUS";
 - e) uzlikt SIA "ARĀERS" naudas sodu 1 998 412,02 *euro* (viens miljons deviņi simti deviņdesmit astoņi tūkstoši četri simti divpadsmit *euro* un divi centi) apmērā, no kura

- naudas sodu 1 284 579,24 *euro* (viens miljons divi simti astoņdesmit četri tūkstoši pieci simti septiņdesmit deviņi *euro* un divdesmit četri centi) apmērā uzlikt SIA “ARČERS” solidāri kopā ar AS “UGN”;
- f) uzlikt SIA “**LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS**” naudas sodu 3 329 579,41 *euro* (trīs miljoni trīs simti divdesmit deviņi tūkstoši pieci simti septiņdesmit deviņi *euro* un četrdesmit viens cents) apmērā, no kura naudas sodu 3 329 579,41 *euro* (trīs miljoni trīs simti divdesmit deviņi tūkstoši pieci simti septiņdesmit deviņi *euro* un četrdesmit viens cents) apmērā uzlikt SIA “**LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS**” solidāri kopā ar SIA “GRF”;
- g) uzlikt AS “**LNK Industries**” naudas sodu 3 711 491,28 *euro* (trīs miljoni septiņi simti vienpadsmit tūkstoši četri simti deviņdesmit viens *euro* un divdesmit astoņi centi) apmērā, no kura naudas sodu 3 711 491,28 *euro* (trīs miljoni septiņi simti vienpadsmit tūkstoši četri simti deviņdesmit viens *euro* un divdesmit astoņi centi) apmērā uzlikt AS “**LNK Industries**” solidāri kopā ar SIA “**LNK (Latvijas Novitātes Komplekss)**”;
- h) uzlikt SIA “**VELVE**” naudas sodu 2 179 277,45 *euro* (divi miljoni viens simts septiņdesmit deviņi tūkstoši divi simti septiņdesmit septiņi *euro* un četrdesmit pieci centi) apmērā;
- i) uzlikt SIA “**SKONTO BŪVE**” naudas sodu 746 720,15 *euro* (septiņi simti četrdesmit seši tūkstoši septiņi simti divdesmit *euro* un piecpadsmit centi) apmērā, no kura naudas sodu 726 626,84 *euro* (septiņi simti divdesmit seši tūkstoši seši simti divdesmit seši *euro* un astoņdesmit četri centi) apmērā uzlikt SIA “**SKONTO BŪVE**” solidāri kopā ar SIA “GRF”;
2. Uzlikt par pienākumu SIA “**ABORA**”, SIA “**RE & RE**”, SIA “**RERE BŪVE**”, SIA “**MERKS**”, SIA “**ARČERS**”, AS “**LNK Industries**”, SIA “**VELVE**”, SIA “**SKONTO BŪVE**” un SIA “**LATVIJAS ENERGOCELTNIEKS**” naudas sodu 45 dienu laikā no šī lēmuma spēkā stāšanās dienas ieskaitīt valsts budžetā (Valsts kasē, reģ. Nr.90000050138, kontā LV78TRELII060001019900, kods TRELIV22), norādot lēmuma par naudas soda uzlikšanu numuru un datumu, un 10 dienu laikā pēc naudas soda samaksas paziņot par to Konkurences padomei.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8. panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no šī lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) – ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētājs

J. Gaiķis

Pielikumā :

1. Lēmuma pielikums Nr. 1 uz 179. lpp.
2. No [DD] automašīnas izņemtās piezīmes - Lēmuma pielikums Nr. 2 uz 14. lpp.
3. Piezīmes no [LL] par profesionālo izglītības iestāžu Iepirkumiem – Lēmuma pielikums Nr. 3 uz 11. lpp.